Huss-Postilla,
EDUR
EINFALLDAR
Predikaner
Yfer øll Hatijda og Suñudaga Gudspiøll Ared um̃ Krijng.

Giørdar Af
Vel-Edla og Vel-Eruverdugum Saal. Biskupenum Yfer Skaalhollts Stifte,
Mag. Jone Thorkelssyne VIDALIN.
Añar Parturen.
Frá Trinitatis Suñudeige / til Adventu.

EDITIO VII.

Prentud að Hoolum i Hialltadal,
Af Halldore Erikssyne, Anno 1750.

A Trinitatis Hatijd.

Gudspialled/ Joh. III. Cap.

Y Pañ Tijma, Var þar eirn Madur af Phariſæunum, Nicodemus ad Nafne, Eirn Hofdinge Gydinga. Hañ kom til JEſu a Naattarþele, Og ſagde til hañs: Rabbi, Vier vitum ad þu ert eirn Læremeiſtare komeñ af Gude, Þvi eingeñ gietur gióꝛt þau Teikn ſem þu gióꝛer, utañ Gud ſie med hönum. JEſus ſvarade og ſagde til hañs: Sañlega, Sañlega ſeige eg þier, Þad eingeñ nema hañ, Sa ed fædeſt ad nyu, fær ad ſiaa Guds Rijke. Nicodemus ſagde til hañs: Hvorneñ maa Madureñ Endurfædaſt þa hañ er gamall? hvoꝛt gietur hañ horfed aptur i ſiñar Moodur Kvid, og fædſt ſo ad nyu? JEſus ſvarade: Sañlega, Sañlega ſegie eg þier, Neina þad nockur verde Endurfæddur wt af Vatne og Anda, Þa kañ hañ ecke iñ ad gaanga i Guds Rijke. Hvad af Hollde er fædt, þad er Holld; Eñ hvad af Andanum er fædt, Þad er Ande. Undraſt þu ecke, ad eg ſagde þier, Ad ydur byrjar ad fædaſt ad nyu. Vindureñ blæs hvar er hañ vill, Og þu heyrer hañs Þyt, Eñ eige veitſt þu hvadañ hañ kiemur, Eda hvoꝛt hañ fer. So er og ſierhvoꝛ af Andanum fæddur. Nicodemus ſvarade og ſagde til hañs: Hvorneñ maa þetta ſkie? JEſus ſvarade hönum, Og ſagde: Ertu eirn Meiſtare i Iſrael, Og veitſt ecke þetta? Sañlega, Sañlega ſeige eg þier, ad vier ſeigium þad vier vitum, Og vitnum hvad vier ſied hofum, Og voꝛn Vitnisburd medtaked þier ecke. Hafe eg ſagt ydur Jardneſka Hlute, Og þier trwed ecke, Hvorneñ munud þier þa trwa, Ef eg ſegda ydur Himneſka Hlute? Eingeñ uppſtijgur til Himens, utañ ſaa ſem ofañ ſtie af Himne, Mañſins Sonur, Sa ſem er a Himne. Og ſo ſem Moyſes upphoof Hoggoꝛmeñ a Eydemoꝛkeñe, Lijka ſo byrjar Mañſins Syne upp ad hefiaſt, So ad aller þeir ſem a hañ trwa, Foꝛtapeſt eige, Helldur ad þeir hafe Eilijft Lijf.

Exordium.

MIKel var Blindne Heidingiaña Foꝛdum Daga i Guds Dijrkan, Hiner Vijſuſtu af þeim ſogdu, Ad eitt miked Rijke kyñe ecke leinge ad ſtanda fyrer utañ Einvallds Dæme, Þo ſkopudu þeir ſier Otal Gude til ad ſtioꝛna allre

Ver-

Verolldeñe, Svo sem eirn være ecke fær uñ ad rꜳda fyrer þvi, er þeir þo af Nꜳttur-uñar-Lioose þeckia mꜳttu, ad hañ sialfur skapad hefde, og svo ad þeir ꜳ einhvern Hꜳtt feingiu smijdad sier Einvallds Dæme i Heimenum, Þa trwdu þeir ad eirn være þeirra mestur sa ed odrum stioornade, ꜳtte þo slijkt ad vera epter Mañlegum Plagsid, svo ad hañ þurfte þeirra vid ꜳ Stundum, Eins og Agamemnon siña Under-Konunga, Þoott hañ hiete hiꜳ Grickium Konungaña Konungur. Þegar eg athuga þetta, Þa kiemur mier i Hug þad sem Paulus skrifar, 1. Cor. 3. Ad Speke Veralldar þessarar sie Heimska hiꜳ Gude, Og under eins breñur mitt Hiarta i mier af Elskuñe til mijns Skapara, ad hañ hefur Opeñberad oss fijnum Vesælingum, þad sem huled var fyrer Spekingum og Vitringum, þar vier trwum ꜳ Eiñ Gud Þreñañ i Einingu og Einañ i Þreñingu, Hver ed einkis vid þarf, Eñ aller hañs, Og er Sialfrꜳde allra Hluta, Bæde ꜳ Himne og Jordu, Svo sem David seiger i Psalm. 115. Vor Gud er ꜳ Himnum, og giører hvad honum lijkar. Þessarar Hꜳleitu Guddoomsins Þreñingar Veglega Hꜳtijd eigum vier nu i Dag ad halda, ꜳ hverre oss verdur Predikad þad Evangelium sem iñebindur þꜳ hellstu Velgiorninga, Er Fader, Sonur og Heilagur Ande hafa veitt oss Syndugum Moñum til Myskunar, Þad er Endurgietningeñ og Endurlausneñ, Af hvorium allt anad hꜳnger, Sem hiñ Nꜳduge Gud vill lꜳta oss þioona til Sꜳluhiꜳlpar. Uñ sialfa Hlutena hefe eg ꜳdur i þessare Book vijda talad: Eñ þad er Merkelegt i þessu Gudspialle, ad hier kiemur eiñ Hofdinge Gydinga, Eiñ Meistare i Israel til ad læra þessa Himnesku Fræde af honum, Sem til þess var sendur wr Fodursins Skaute, ad opeñbera hana syndugum Moñum. Þvi viliuṁ vier nu hier af athuga eiñ Frooman, Eñ þo Fꜳvijsañ Læresvein, Og under eins eiñ Goodañ og svo Alvijsañ Meistara, Med þeim Lærdoomum er þeirra Samtal med sier færer. Styrk oss til þessa Verks goode Gud med Nꜳd þijns Anda, Fyrer Sonarens Forþienustu, AMEN.

Utleggingeñ.

HAr Var Eirn Madur Af Phariseunum, segier Texteñ: Hvilijkañ Vitnisburd DRotteñ giefur þessum Flock, mꜳ allvijda siꜳ i Gudspiallamañaña Bookum, og þo ecke sijdst hiꜳ Matth. 23 Cap. Hvar hañ medal añars kallar þa Eiturorma og Nodru-Kyn, Þo fañst þesse Gudhrædde Madur medal þeirra; Þad Ord stendur stodugt uñ Æfe, ad þecker Gud þa sem hañs eru, Segier Postuleñ.

Lær þad af þessa gooda Mañs Dæme, Christeñ Madur, ad ei samlager þu þig vondre Verolldu þessare, Þoott þu hliooter i heñe ad lifa. Þar var þo eiñ Abraham i Gerar, eiñ Loth i Sodoma, eiñ Hobadia i Achabs Hwse, eiñ Simeon, eiñ Zacharias. þesse Nicodemus og Joseph af Arimathia ꜳ Christi Dogum, Hverier hiner sijdustu Tveir ecke samþycktust Gydingum i Lijflꜳte DRotteñs, Luc. 23. Svo vared ydur og, Born mijn, Þier sem lifed i breckvijsre Olld þessare medal vor, Eñ vilied þo DRotteñ Ottast, ad ecke draged þier Ok med heñe, svo þier ei medtaked af heñar Plꜳgum, helldur

ur ſkijned ſvo ſem Lioos i myrkvum Stad a medal þeſſarar Prettvijſu Kynſloodar, og treyſted þvi, ad ſu Alvolldugа Bæn er Frelſarenn beidde fyrer ſijnum Læreſveinum, hun nær og til ydar, Ef þier Otteſt Gud, Þar hann ſagde: Joh. 17. Eg bid þig Fader, Ecke ad þu taker þa burt wr Heimenum, helldur ad þu vardveiter þa fyrer hinum Vonda. Siooren er ſalltur, enn Fiſkarner ſem þar inne lifa, þeir eru þo ecke ſallter. Svo eiga Guds Born ad vakta ſig fyrer Spillingu þeirre ſem i Heimenum er af Gyrndenne, ſvo ſem Petur ad Orde kiemſt; Þoott þau verde ad ſynda i giegnum þenna fwla Damm, a medann Gud vill reyna þau med þvi, ad horfa uppa alla þa Ohæfu, ſem þar inne frammen verdur. Þeſſe Madur var einn Hofdinge Gydinga, an Efa einn af þeim 70. Olldungum þeſs mikla Rads, Samt var honum ſvo miog giefed umm Velferd Saalar ſinnar, ad hann þootteſt eck. Of-goodur til ad læra af JEſu, hvern hanns Lagsmenn kolludu Vijnſvelg, Vin Tollheimtumanna og Berſyndugra. Hvad giora þeir hier a moot, Er ſig kalla Hofdingia medal vor? Og eru þo Veſælingar ad reikna hia Nicodemo; Eg voga ad ſegia, Þeir vita ecke ſumer hvad þeir eiga ad trwa, Frædenn hafa þeir lært ad ſonnu, Enn eg þecke þa ſem ecke ſkilia ollu meir i þeim, helldur enn Gielldingur Drottningarennar Candaces i Spaadoome Eſajæ, enn hvert þeir eru ſvo Leidetamer til ad lata ſier underwijſa ſvo ſem hann var, þegar Philippus til hanns kom, Act. 8. Þad bid eg þa ad Hugleida, Sem jafnvel hata ſijna Saaluſorgara fyrer Heilſuſamlegar Kienningar, og þoott ſumer af þeim meige vita ad nockru Leite, hvad þeir eiga ad trwa og giora, þa meiga þeir þo ecke Sannleikann heyra af Preſtſens Munne Reidelauſt: Medann hann þeiger yfer Lijtum þeirra og Skommum, Þa er hann Guds Eingell, Enn tale hann umm nockra Ohlutvendne, þa ſturlar hann Iſrael eins og Elias, 1. Reg. 18. Hann ſkytſt under Chaldæos eins og Jeremias, Jer. 37. Og verdur allt til Saka funded, Gud betre þeſſa Tijma, Taled þad ſem oſs er þocknanlegt ſogdu Judar Fordum, ſu Olld er apturkemenn, Spaadoomur St. Pauls er rættur, Þeir ſamannhrwga ſier Lærendum epter þvi ſem Eyrun klæa, Menn lata ſo datt ad Loſtum ſijnum, Eins og Mooder ad einaſta Syne, Jafnvel þoott þeir ſieu bæde marger og liooter, Menn eiſka ſinn eigenn Dreck, Eins og Sialldur Auga ſijns, Svo eru Menn vidkvæmer, nær hann ſnertur er, ſvo ſem væru þad Saar, og ad meſtu Leite eru vorer Hofdingiar ſvo Lynder eins og Joachim Kongungur, þa hanns Þienare J di hafde leſed honum Þriu eda Fiogur Blod af Spaadoome Jeremiæ, þa ſkar hann Bookena i ſundur og kaſtade henne i Elldenn, Jer. 36. Eg ætla þa einu gyllde þoott allar Bækur være brendar ſem hlioda umm Guds Otta, Og aller Munnar tilbyrgder ſem þar umm tala.

Nicodemus kom til JEſum a Nattar-Þele, an Efa fyrer Otta Saker eins og Joſeph af Arimathia, er var heimuglegur Chriſti Læreſveinn, Sokum Hrædſlu vid Gydinga, Joh 19. Veikleike fannſt nockur hia þeſſum goodu Monnum i ſlijku, Og þo var þad Upphaf til þeirra Hialpræd is; Enn þu ſem eingann þarfſt ad Ottaſt i þvi ad fylgia Chriſto epter; Tak þier Dæme af Nicodemo i þvi, ad vilia læra af honum, Og þeim ſem hann hefur

hefur i siñ Stad sett, Eñ ecke i þvi ad fordast Verolldena ad slijku; Pad er audrꝛaded af Samtale DRotteñs vid hañ, Ad hañ hefur ecke vered miog Froodur i Christeñdoomenum þegar hañ fyrst kom, Eñ ecke varde þad leinge, þar til hañ vogade ad forsvara Christum berlega i Raadenu, Er hañ sagde: Dæmer nockud vort Logmaal Mañeñ nema hañ sie aadur heyrdur, Joh. 7. Og maatte heyra þar fyrer: Ert þu og vordeñ Galilæus? Sem var hin mesta Smaan medal Gydinga. Pad maatte sijnast ad vera væra med Christ, þegar hañ var svo sem Jllrædis Madur til Dauda dæmdur og aa Gaalgañ uppfestur, Hvar hañ liet sitt Saklausa Lijf; Ecke er Lijklegt ad þeir Joseph mune hafa vered Froodare um̃ Upprisuna helldur eñ Læresveinarner, Samt vogudu þeir ad greptra hañ, Og vordu þar til Fiemunum sijnum: Svo er Gud kroptugur i goodum Vilia, þoott veikur sie, Eñ þu sem vordeñ ert Sañfroodur um̃ Dijrd DRotteñs i hañs Upprisu, og veitst ad hañ situr til Kraptarens Hægre Handar; Breit epter Nicodemo i þessu, og laat þier einkis Maal svo skylldt vera, ad þu afrækest riett ad giora; Laat einga Veralldar Makt svo ofbiooda þier, ad þu i miñsta Maata skierder Dijrd þijns Guds i þvi ad fremia þad epter Mañaña Bode sem hañ bañad hefur. O! hversu Faavijser og Onijter eru aller þeir, ed kalla sig Ohulta nær þeir giora allt hvad hiñ Vollduge bijdur þeim; Heyre þier hvad DRotteñ segier fyrer Muñ Zophoniæ, Cap. 1. Eg skal aa þeim Deige straffa alla þaa sem stockva yfer Proskullda, Hverier ed uppfylla Hws Drottna siña med Raane og Svikum. Sama er um̃ allt añad ad segia sem nockur Ofrijkis Madur bijdur aa moote Guds Bode, hvert hañ er hærre eda lægre Stiettar, Pañeg var nu Nicodemo haattad sem aadur er sagt þa hañ kom til JEsum, Eñ hvert Eyrended vered hafe, er audsært af Lausnarans Andsvare, Po ecke stande hañs Spurning wtþryckelega i Gudspiallenu, hañ hefur aau Efa viliad frædast af DRottne, med hveriu moote hañ kyñe Guds Rijke ad erfa; Eñ DRotteñ sem allt visse hvad med honum bioo, hañ svarar honum ecke eins og hinum Rijka Ynges-Mañe, hiaa Matth. 19. Er friette hañ ad hvad hañ giora skyllde so hañ mætte eignast eilijft Lijf, Hverium hañ vijsade til Logmaalsens, af hvers Verkum eingeñ kañ þo Hoolpeñ ad verda; Hvar fyrer? Af þvi hañ þockte st Logmaaled uppfyllt hafa; Ecke svo sem Pharisæis og Herodis Pienurum, Er komu til hañs med vidlijkum Formaala og Nicodemus, Eñ þo fuller af Underhyggiu og Flaattskap, Og spurdu ad, hvert ad leyfdest ad giefa Keysaranum Skatt edur ei: Ecke svo sem Kieñemoñuuum og Olldungunum, Er spurdu hañ ad, af hverium Myndugleika hañ kieñde, Matth. 21. DRotteñ visse ad Nicodemus var i Logmaalenu noogu Froodur ad Gydinga Plagsid, Pvi hañ var eiñ Meistare i Jsrael, Par fyrer tefur hañ ecke ad undervijsa honum i þvi sem honum var Aboota vant, og opnade honum enar Fyrstu Dyr Lijfsins Vegar, Sem er Endurfædingeñ, med þessum Ordum: Nema Ad Einhver Fædest Ad Nyu, Pa Kañ Hañ Ecke Ad Siaa GUds Rijke. Hier af maa siaa hversu megnt Faafræde ad drottnad hefur medal Gydingaña i Andlegum Efnum þegar Christur kom. Pad sijnest ad þeir hafe ecke þeckt Uppruna Syndena, Jafnvel þoott þeir mættu lesa hiaa

David, Ps. 51. J Syndeñe em eg aleñ, og i Syndeñe hitnade miñe Moodur med mier: Ecke Endurfædinguna, Edur ætlad ad Umskurneñ munde vera heñar Medal af Gude tilskickad, helldur svo sem nockurskonar utvortis Teikn, Med hveriu Jsraels Foolk være adgreint fraa ødrum Pioodum, Þar þo Moyses segier þeim berlega, Devt. 30. Drott eñ mun umskiera þitt Hiarta og þijns Sædis Hiarta til ad elska DRotteñ Gud þiñ af øllu Hiarta þijnu, og af allre Ondu þiñe svo ad þu lifer, Hvar ei kañ ad vera añad meint eñ þad sem Paulus umtalar, Rom. 2. Er hañ nefner Umskurn Hiartans sem er i Andanum og ecke i Book-Stafnum, hverrar Lofstijr ecke er af Moñum helldur af Gude. Ur þessare Villu vill nu DRotteñ fyrst hiaalpa Nicodemo, og meigum vier Christner Meñ Odaudlegar Packer Gude kuña, Ecke einasta fyrer þad hañ hefur Endurgieted oss til eiñar lifande Vonar, sem Petur ad Orde kiemst, 1. Pet. 1. Helldur og þad, ad hvert Bar ned aa medal vor aa Kost aa, ad nema þa Himnesku Speke uñ Endurgietninguna og heñar Krapt, Sem þesse Haalærde Olldungur visse eckert af. Gud giæse ad bæde Kieñefedur og Forelldrar hefdu svo mikla Astundau aa, ad brijna þvilijkt fyrer sijnum Børnum og hinum Einfølldu, Svo sem þad er liooft i Guds Heilaga Orde, þa mundu Meñ ecke svo optlega flecka sitt Skijrnar Klæde sem Meñ giora, Pa mundum vær hafa meira Traust i Mootgaangenum og i Freistingunum, af þvi ad vier erum Christo iñplantader og setter i hañs Rijke, og Kraptur Skijrnareñar munde framar auglijsa sig i Endurnijungu Lijfsdagaña, og Deydingu Holldsens helldur eñ Almeñelega skiedur. Pad er merkelegt, ad Endurlausnareñ brwkar þetta Ord, Ad Fædast Ad Niju. Skijrneñ er ecke neiñ Stundar Pvottur, Er giører Mañ hreinañ uñ Siñ fyrer Gude, Helldur verdur hiñ Skijrde nij Skiepna i Guds Auglite, Og þar fyrer kallast þad Endurgietningar Laug, Tit. 3. Hverrar Kraptur varer uñ allañ þess Alldur, Er ecke afrækér siñ Skijrnar Saattmaala, helldur kostar Kapps uñ ad endurnija hañ med Betrun Lijfernesins Daglegana. Siaaed til, Born mijn, Madureñ fædest i Heimeñ daudur i Uppruna Syndeñe, Blindur i sijnum Saaluhiaalpar Efnum, Pvi Holldlegur Madur skyniar ecke hvad Guds Anda er, segier Paulus, 1. Cor. 12. Er þad ecke þa ad fædast ad niju, ad Heilagur Ande i Skijrneñe upplijser Hugskoted, Endurskapar Viliañ, Og giefur oss nijar Andlegar Gaasur, ad vier faaum sied Guds Rijke, þeckt þad i Trwñe, samsiñt þvi er uñ þad talad verdur, ad vier leitum þess, laangar epter þvi, og odlunst þad uñ sijder, Hvad Omøgulegt er Hollde og Bloode, svo sem Postuleñ vottar, 1. Cor. 15. Spekingarner segia ad Madureñ sie Madur fyrer Saalareñar Skulld; Pvi añars bere hañ eckert af Kvikindunum, Svo er hañ og Guds Madur alleina fyrer Heilagañ Anda, er vier i Skijrneñe medtokum, añars er hañ ecke einasta Skynlaus, helldur og daudur i Andlegañ Maata; Pvi er þetta Guds Verk riett kallad Endurfæding.

J Añañ Maata er oss kuñugt, ad vier fædunst i Heim þeña Born Reideñar, Sem Paulus skrifar; Pañeg er vor Natturleg Fæding, Eñ i Skijrneñe verdum vier Guds Born, Par verda oss fyrer alls eckert alleina fyrer JEsu Christi Forþienustu Synder-

nar

nar fyrergiefnar, Eñ vier Riettlætter fyrer hañs Naad, og til Arfs tekner med Guds Syne; Þvi so wtmaalar Paulus Endurfædinguna, Tit. 3. Segied mier: Er ecke slijkt ad niju fæddur ad vera? J Þridia Maata, iñebindur og Skijrneñ i sier Avoxt Endurfædingareñar, Sem er Endurnywngeñ, Hver ed Daglega aa fram ad koma og i Voxt ad fara, Fyrer hveria Madureñ Endurfæddur verdur ein nij Skiepna, 2. Cor. 5. skapadur i Christo til goodra Verka i Skijrneñe, Eñ Jklædest Daglega einum nijum Mañe, Sem Endurnijast epter hañs Mynd er hañ skapad hefur, Og i þessu Þreñu er Endurgietningeñ foolgeñ, Hveria DRotteñ vill teiknad hafa, med þvi Orde ad Fædast ad niju. Þo skal eingeñ svo daarlegur vera, ad hañ meine ad þad noog sie, ad færa Borneñ aa Kyrkiuna, og laata þau þar Vatne ausa, og tala Guds Ord yfer, Eñ alldrei sijdañ vekia i þeim Krapt þessa Himneska Medals med Gudrækelegre Uppfrædingu. Þolanligra være ad kasta þeim wt aa Mørkena, og laata uppeta af Vorgum, sem þo er hiñ verste Glæpur, helldur eñ ad ala þad upp, sem Gud skapade i Moodur-Lijfe, og Endurskapade med Heilogum Anda i Skijrnar-Laugeñe, Fiandanum til Þioonustu og hönum i Braad, Sem er Guds svareñ Ovinur. Umskoreñ var Nicodemus; Endurgieteñ var hañ epter þeirre Guds Skickan sem varde allt til Christum, Eñ þo var hañ so Ofroodur um sialfs sijns Endurfædingu. Meinar þu ad Barne þijnu, sem kañ skie alldrei fær ad heyra nema Faavitskuna, Þvi mune betur farnast eñ þessum Lærda Mañe? Nema þu aler þad aa hiñe hreinu og skynsamlegu Mioolk Guds Orda, sem Petur umtalar, 1. Pet. 2. Ef þu ert fær þar um, og siert þu ecke, sem eg dylst ecke vid ad margur mune vera, Hvad Gud betre, Þa skamast þijn ecke ad gaanga med Nicodemo, Jafnvel aa Naattar-Þele, Þad er heimuglega, Ef þu blygdast vid ad giora þad Openberlega, þar þu ert gamall vordeñ, til Christi Þienara edur añara sem betur vita, til ad læra Fræde þa, er þu maatt ecke aan vera, svo þu faaer hoolped bæde þiñe og svo þeirra Saalum er þier er tiltrwad, Nema þu vilier kveliast aasamt þeim i eilijfum Helvijtis Loga, sem Gud hafde boded þier med Christeligre Uppfrædingu til Himna-Rijkis ad leida. Ecke fær Nicodemus þetta so braadt skiled, Er JEsus sagde hönum, Og þvi talar hañ um Holldlega Fædingu, Hönum þootte þad Ofgar, ad Madureñ Skyllde Hverfa Aptur J Siñar Moodur-Kvid, Nær Hañ Er Gamall, Og Fædast Svo Ad Niju: Eñ þoott þad være svo laangt fraa hañs Þanka og yfergeinge hañs Skynseme er JEsus talade, Samt forlætur hañ ecke DRotteñ ad helldur, og vill heyra meira hier um talad. Olijkur var hañ þeim sem aa vorum Døgum ecke vilia laata sier i Guds Orde undervijsa, St. Pauls Spaa er rætt aa þeim er hañ segier, 2. Timoth. 4. Ad þær Tijder mune koma, ad þeir mune ecke lijda Heilsusamligañ Lærdoom, Þeir hlaupa i Felur nær þeirra Christeñdoom aa ad rañsaka, Þeir skioota Børnum sijnum undañ, nær þvilijkt skal um Hønd hafa, Þeir hæda ad Kieñendunum, nær þeir i slijku vilia giora sitt Embætte, Og hroosa þvi hver fyrer ødrum, ad þeir aa Einhvern Haatt hafe gietad slopped fraa þvi ad laata Leidsegia sier til Himna-Rijkis. Þetta giora nockrer af þeim aa medal vor, Sem bæde eru

skijrder og gꜳngá til Guds Bords, Þrisvar, Fioorumsiñum a Are hveriu, Eñ reidast Guds Þienara, ef hañ vill ecke leifa þeim og Börnum þeirra, ad eta og drecka Hollð og Blood DRotteñs sier til Fordæmingar. Þu Vitfyrringur, Munt þu þa helldur villa til Helvijtis fara, Og þar eilijflega breña, eñ ad lꜳ Eyru þijn Heilsusamligre Kieñingu, Svo þu meiger þiña Sꜳluhiꜳlpar Medala verduglega ñiootande verda? Edur villt þu leida þiñ Kieñe-Fodur i hañ Sꜳlar-Voda, ad hañ hafe Altared til ad syndga, Eins og Ephraim? Þad giora þo aller þeir ed þꜳ vijsvitande til Altares taka, sem þess Overduger eru. Ecke styggest DRotteñ vid þessa Einfelldne Nicodemi, hañ vill ecke þeña brꜳkada Reyr i sundur-brioota, helldur til þess, ad upprꜳta þessa Fꜳvitsku wr hañs Hiarta um̃ Lijkamlega Fædingu, Þa segier hañ hverneg þessare Andligu Endurgietningu sie vared, med þessum Ordum: Nema Ad Eiñ Endurfædest Af Vatne Og Anda, Þa Kañ Hañ Ecke Ad Iñgꜳnga I Guds Rijke. Hañ Blessadur hafde þa alla Reidu skijrast lꜳted nær þetta skiede, og Iohañis Skijrn hefur Nicodemo alkuñig vered, þa var og Lögmꜳl Um̃skurnareñar afmꜳd, Svo ad i Christo gylldte hverke um̃skurn nie Yfer-Hwd, Þvi Tijme Endurbootareñar var komeñ, sem Paulus um̃ gietur, Heb. 9. Eñ Skijrneñ var aptur i heñar Stad iñsett, og DRotteñs Kvolldmꜳltijd skomu sijdar i Stadeñ Pꜳska-Lambsens, hver ed vara mun ꜳsamt Skijrneñe þar til Verolld þrijtur. Þess gietur Paulus, 1. Cor. 11. Er hañ bijdur, ad vier med þessu Himneska Giesta-Bode skulum kuñgiora Dauda DRotteñs þar til hañ kiemur. Til þessarar Alvijsu Rꜳdstofunar hiñar Hꜳleitu Guddoomsens Þreñingar, Vijsar nu Frelsareñ þessum sijnum Læresvein, og leggur Orsokena til, sem þesse goode Madur hefur ecke ꜳdur skyniad; Hvad Sem Af Holldenu Er Fædt, Þad Er Holld, Eñ Hvad Sem Af Andanum Er Fædt, Þad Er Ande. Þad er Upphaf Christeñdoomsins, ad Madureñ vite ecke einasta ad hañ sie spilltur ad nockru Leite af Uppruna Syndeñe, helldur og ölldunges i Syndeñe daudur, svo ad vor Nꜳttura verdur ad Endurfædast med öllu, hvad Omögulegt er ad skie kuñe, nema fyrer Almættis Krapt Guds er Mañeñ i fyrstu skapade riettañ edur heilagañ, svo sem hiñ vijse Salomon ad Orde kiemst, Eccl. 7. Og þess vegna hefur vor goode Kieñe-Fader Lutherus lꜳted Lögmꜳled undañ gꜳnga ödrum Portum Christelegs Lærdooms, ad vier af þvi kyñum ad siꜳ vorn Holldligañ Saurugleik, svo þad yrde þañig vor Typtunar-Meistare til Christum. Eñ Hvad Sem Af Andanum Er Fædt, Þad er Ande; Þad er, þad sem Endurfædt er, og af Gude fædt, Ioh. 1. I hverium Guds Sæde er, 1. Ioh. 3. Þad er Ande: Ecke svo ad Hollded um̃breitest i Anda, helldur verdur sꜳ hiñ same Andligur Madur, eins og Adam vard ad lifande Sꜳl, 1. Cor. 15. Þad er lifande Madur, hañ verdur eiñ Ande med Gude ef hañ ꜳhanger honum, 1. Cor. 6. Og Foottredur ecke Guds Sꜳttmꜳla, Iafnvel þoott ecke sie þess Von i þessu daudlega Hollde, ad vier aldeilis Andliger verdum, þvi er su Glijmañ a mille Holldsins og Andans, Er Paulus svo optlega talar um̃; Þad skiedur fyrst i Upprisu Riettlꜳtra, ad vier Andliger verdum til fulls, þa munu vorer Lijkamer Andliger og Einglunum

um jafner verda, og vorar Saaler eitt med Gude, sem verda mun allt i ollu aa þvi Gledeñar=Lande, Þvi nefnest hun og Endurfæding hiaa Matth. 19. Cap. Þad er Uppreisn allra Hluta, svo sem Petur þad kallar, Act. 3. Visse DRotteñ ad ei munde Nicodemo skiliast þetta eñ nu, Þvi segier hañ hier strax epter, Undrast Ecke Ad Eg Sagda Þier, Ad Ydur Byriade Ad Nyu Ad FÆdast; Og ecke einasta segier hañ þad, helldur þar ad auke fram̃setur hañ eitt Omootmælañlegt Dæme uppaa Faavitsku hañs, og añara Daudligra Maña, sem laangt eru fraa þvi, ad skilia þa Hlute er þeir Daglega um̃gaangast, aukhelldur ad þeir skynia mune þa Himnesku, er svo laangt yfergaanga Mañlegañ Skilning, Vindureñ Blæs Og Þu Heyrer Hañs Þyt, etc. DRotteñ blies aa Læresveinana og sagde: Medtaked þier Heilagañ Anda. H. Ande kom i sterkum Vinde yfer Postulana aa Hvijtasuñudogum. Svo tekur nu Frelsareñ hier Dæme af þeim Hlut sem Andanum var lijkastur, til ad hiaalpa Faafræde þessa einfallda Mañs. Vier heyrum aller Vindeñ þioota, Vier fiñum hañs Megn aa Lijkamanum, eingeñ sier hañ þo, Eingeñ veit hvar hañ hefur sijn Upptok, Vindureñ blæs aa somu Stundu i Jmsum Stodum, af Austre og Vestre, af Nordre og Sudre. Seig mier, hvar hafa þesser Vindar sijn Upptok? Hvert fara þeir? Hvar slotar þeim? Fyrst eingeñ hefur eñ nu fundest svo vijs, ad hañ giete sagt oss þad, Hversu munum vier þa skynia þad sem miklu meir yfergaeingur vorn Skilning, Eñ Svo Eru Og Aller Þeir Sem Af Andanum Eru Fædder, Þeir fiña Guds Anda Hræringar i Saalu siñe, þegar hañ straffar Syndena, uppvekur Ydranena, Lijfgar Trwna, Kveiker Elskuna, Efler Þoleñmædena, og verkar adrar Christelegar Dygder. Vier vitum og ad hañ er fraa Gude komeñ, af þvi Ritningeñ hefur sagt oss þad, Eñ hverneg hañ er fraa Gude wtgeingeñ og i Hiartad komeñ, þad vitum vier ecke, Þvi Guds Rijke kiemur svo þad verdur ecke adgiætt, segier Frelsareñ, Luc. 17. Ecke helldur vitum vier hvert hañ fer, Þvi Andeñ fer i burt og kiemur iñ aptur, vier vitum ad hañ færer oss iñ i eilijft Lijf, Ef vier slockvum hañ ecke, Eñ þad Lijf þeckium vier ecke nema svo sem fyrer Speigel og i Raad Gaatu, Þvi þad er Osynelegt eñ nu hvad vier verda munum, Og vort Lijf er foolged i Gude, Col. 3. Þar fyrer saa sem fiñur Verkaner H. Anda i Saalu siñe, og vill þo ecke Endurfædinguñe trwa, Þad er eins og villde hañ neita þvi ad Vindureñ bliese, eñ giæte þo ecke siaalfur aa Jordeñe staded fyrer Osvidre. Ef vier þvi neydunst til Naatturuñar Verkan ad trwa, þott ei skilium vier heñar Orsok eda Upptok; Þvi skylldum vier ecke giefa vora Skilningu faangna under Hlijdne Trwareñar i Andlegum Efnum, Sem svo miklu eru Oskilianlegre.

Ecke ber Nicodemus aa moote þessum Vijsdoomsfulla Sañleika, er DRotteñ talade, eñ þo vill hañ frædast gior hier um̃, og þvi segier hañ: Hverneg Maa Þetta Skie? Þar fyrer tekur Lausnareñ til þess sem sterkast var, þad var hañs eigeñ Vitnisburdur, sem er i Fodursins Skaute: Sañlega, Sañlega Segie Eg Þier, Vier Vitum Hvad Vier Segium, Og Vitnum Hvad Vier Sied Hofum. Eingeñ Rok edur Vitne eru svo sterk sem þetta, Gud hefur þad talad; Þvi sagde JEsus Fordum vid Gyd-

inga;

inga, Joh. 8. Þoott eg bere Vitne af sialfum mier, Þa er þo mitt Vitne stodugt, Eñ þetta visse Nicodemus eñ þa ecke; Hañ sagde ad soñu i Ondverdu Samtalenu: Meist-are, Vier vitum Þu Ert Eiñ Lære-Fader Af Gude, Þvi Eingeñ Kañ Ad Giora Þau Verk Sem Þu Giorer, Nema Gud Sie Med Honum. Hefde hañ sagt i hen-um, þa hefde hañ riett talad; Eñ svo var hañ eñ þa ecke upplijstur, Þo byriade honum ad trwa Christo, þar hañ jatade, ad hañ være af Gude, og giorde svo mikel Kraptar Verk, Eñ DRotteñ liet hañ ecke leinge vada i Villu þessare, helldur skijrer honum ber-lega fra, Hver hañ sie, seigiande: Eingeñ Mun Uppfara Til Himens, Nema Hañ Sem Ofañ Stie Af Himne, Mañsins Sonur, Hver Ad Er A Himne. Þetta Ord Ad Uppstiga Til Himens, merker i Ritninguñe, ad Rañsaka Guds Leyndar-Rad, Svo segier Agur um Ethiel og Ucal, Prov. 30. Þad er um hañ sem heiter Gud Med Oss og sa Mattuge, Þad er Christur; Hver mun uppfara i Himeneñ, og ofañ þadan? Þad er, Hver mun Guds Leyndardooma Rañsaka, Þar um talar joo Moyses, Devt. 30. Þad Bodord er eg bijd þier i Dag, þad er ecke huled fyrer þier, edur laangt i burtu, þad er ecke i Himnenum, svo þu segia þurfer: Hver mun fara fyrer oss upp i Him-eneñ? Þau Ord wtleggur St. Paull, Rom. 10. Þegar hañ hefur adur talad um Leyndardoom Mañsins Riettlætingar fyrer Gude, Cap. 9. Þu skallt ecke segia i Hiarta þijnu; Hver mun fara fyrer oss upp i Himeneñ? Þad er ad toga Christum ofañ wr Hædunum: Hvar fyrer? Þvi hañ var Einusiñe ofañ til vor komeñ, og færde oss þessa Himnesku Speke wr Skaute Fodursins, Þvi þurfte eingeñ upp aptur ad fara i Himeneñ, Til ad Rañsaka Guds Villia um Mañsins Saaluhiaalp, þad er hid sama sem DRotteñ segier hier Nicodemo. Eg sem ad vid þig tala i Lijkingu syndugs Holl-ds, ad Hegdan fundeñ sem Madur, og er ofañkomeñ af Himne af mijns Fodurs Skaute; Eg veit hvad eg segie, Og vitna hvad eg sied hefe. Eingeñ añar mun uppfara i Him-eneñ til ad Rañsaka Guds Vegu, Nema eg sem nu er a Himne, þoott eg hier vid þig tale, Þvi byriar þier mijnum Ordum ad trwa, Ef þu villt hoolpeñ verda. Þesse er Efa-laust Meining Frelsarans, þvi eingeñ hefur um Alldur Gud sienañ, sa Eingietne Sonur Fodursins, sem er i hañs Skaute, Hañ hefur oss þad Opeñberad, segier Joh. Cap. 1. Eñ Lijka Sem Moyses Upphoof Hoggormeñ A Eydemorku, Svo Byriar Mañsins Syne Upp Ad Hefiast, segier Frelsareñ Einhver mætte ad ipyria; Hvad kiemur þesse Fyrermyndan hier vid; Eingeñ er betre, Christeñ Madur, i ollum Fiaarsioodum Ritningareñar, Eingeñ sem betur hlijde uppa þad Efne, sem hier var umtalad, þvi valde Frelsareñ hana til ad Sañfæra Nicodemum med, hver hañ visse ad var uppfræddur i Loogmaalenu. Paulus segier Hebr. 9. Er hañ þijder Gamla Testamentesens Foorner uppa Christum, sialfur Gydingur fyrer odrum Gydingum: Hversu miklu fram-ar mun þa Blooded Christi (segier hñ) sem fyrer hiñ eilijfa Anda hefur Foornfært sialf-añ sig Oflekadañ Gude, hreinsa Samviskku vora af daudlegum Verkum, til ad þioo-na Gude Lifanda. Segied mier, Hvar verda vorar Samvitskur fyrst hreinsadar? J Skijrn-

Skijrneñe, Þar fyrer kallar Petur hana Samvitsku godrar Samvitsku; Fyrer hvad verda þær hreinsadar? Fyrer JEsu Blood, sem vitanlegt er af Postulans Ordum, Er strax voru lesen; Hvar gaf Frelsaren þad wt? J Grasgardenum, i Þijng-Hwse Pilati, Eñ allra hellst a Krossens Gaalga, Þvi þar blædde sialfu Lijfenu til Olijfes, og Daude hañs var Fullkomnan vorrar Hreinsunar; Þvi sagde hañ under Andlatet; Þad Er Fullkomnad. Hver Fyrermyndan gamla Testamentesens hlijder nu best uppa Krossfestingu DRottens? Eingeñ betur eñ þesse, nær Moyses epter Guds Bode Upphoof Eyrormeñ a Eydemorku; Moyses heingde Ormeñ uppa Tried, svo er og JEsus a Gaalgañ uppheingdur, Uppa Tried bar hañ vorar Synder, og feste þar Handskriftena þa sem moote oss var, Col. 2. J þeim Orme var eckert Eitur, þoott hañ være hinum ødrum lijkur. Guds Son er ad allre Hegdan funden sem Madur, Þo an Syndar; Hañ er fyrer oss syndugа Orma Madkur og ecke Madur vorden, Jafnvel þoott hañ være Hreiñ og Heilagur, og fraskileñ Syndurunum; Ja, þoott hañ ecke visse af Synd, þa giorde Gud hañ ad Synd, Svo vier yrdum Guds Riettlæte i honum, 2. Cor. 5. Aller þeir ed litu þañ Eyrorm, sem Moyses uppfeste, Þeir urdu læknader af Eitur-Orma Bitenu. Þu miñ HErra JEsu, ert a Tried upphafeñ, so ad aller þeir ed þig lijta Trwareñar Augum, þeir verde læknader af þvi Bite, er hiñ slæge Hoggormur Diofulleñ beit vora Fyrstu Moodur med, Og oss sijdañ Daglega bijtur; Þvi segier hier og i Gudspiallenu: Svo Byriar Mañsens Syne Upp Ad Hefiast, Svo Ad Aller Þeir Sem A Hañ Trwa Fyrerfarest Ecke, Helldur Hafe Eilijft Lijf. Þu hefur sagt DRotteñ miñ; Ef eg upphafeñ verd, mun eg draga alla til mijn, Joh. 12. Þad er ecke Gydinga eiñasta, helldur alla þa af øllum Þioodum, sem þiñ Fader hefur þier giefed. Svo drag oss þa, HErra JEsu, sem bwum i þessu fatæka Lande, hveria þu eins vel leyst hefur med þijnu dijrmæta Bloode og adrar Þioder; Drag oss segie eg under þiñ Kross, Ef þier so lijkar, Ja, uppa Krosseñ med þier, Ef þad ma til þiñar Dijrdar gagna og vorrar Saaluhialpar. Þad er oss fyrer miñstu þijnum miñstu Vesælingum; Vier vitum þu sagder vid Gydinga, Þegar þier hafed Mañsens Son upphafed, Þa munud þier þeckia ad Eg em hañ, Joh. 8. Þvi trwum vier ad þu ert, DRotteñ miñ, ad sigrudum Dauda, Diofle og Helvijte, yfer alla Himna hafeñ i þijna Dijrd, Til ad bwa oss þar Vist i þijns Fødurs Hwse. Drag oss þangad med þier, O! HErra JEsu, Svo ad hvar sem þu ert, þar meige og þijner Þienarar vera; Þier med Fødur og Heiløgum Anda, sie Valld, Heidur, Dijrd og Kraptur, þu Haaleita Guddoomsins Þreñing um Allder Allda, Amen.

Fyrsta Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Luc. 16. Cap.

 J Þañ

A Pañ Tijma. JEsus sagde til Phariseaña: Par var eirn Rijkur Mañ, sem klæddest Perle og Purpura, og lifde hvørn Dag i Vellistingum Pracktuglega; Og þar var eirn Purfa-Madur Lazarus ad Nafne, Hver ed wte laa fyrer hañs Dyrum, fullur Kauna, Hañ gyrntest ad sedia sig af þeim Molum, sem fiellu af Borde hiñs Rijka. Pa komu Hundar og sleiktu hañs Saar. Eñ so skiede, ad hiñ Volade andadest, og vard boreñ af Einglunum i Fadm Abrahams; Eñ hiñ Rijke andadest lijka, og var greftradur. Eñ sem hañ var i Helvijte og Kvølunum, hoof hañ upp sijn Augu, leit Abraham aaleingdar, og Lazarum i Fadme hañs; Pvi kalladе hañ og sagde: O! Fader Abraham Myskuna þu mier, og send Lazarum hijngad, ad hañ drepe hinu fremsta sijns Fijngurs i Vatn, og kæle Twngu mijna, Pvi eg kvelst i þessum Loga. Og Abraham sagde til hañs: Sonur, Hugleid þu, ad þu medtookst hid Gooda i Lijfe þijnu, og Lazarus lijka hid Vonda, Pvi hlijtur hañ nu ad huggast, eñ þu ad kveliast. Frañ yfer allt þetta, er aa millum vor og ydar, miked Dlwp stadfest, So ad þeir sem hiedañ villa fara til ydar, gieta þad ei, Og eige þeir helldur þadañ fraa ydur, upp til vor komest. Og hañ sagde þa: Eg bid þig Fader, ad þu sender hañ i mijns Fødurs Hws, Pviad eg hefe Fim Brædur, þad hañ skijre þeim fraa, So ad eige kome þeir i þeñañ Kvala-Stad. Og Abraham sagde til hañs: Peir hafa Moysen og Spaameñena, heyre þeir þeim. Eñ hañ sagde: Nei Fader Abraham, Helldur ef nockur Framlideña fære til þeirra, þa mundu þeir Ydran giøra. Eñ hañ svarade hønum: Ef ad þeir heyra ecke Moysi og Spaamøñunum, Pa munu þeir ecke helldur trwa, þo ad nockur Framlideñ upprijse.

Exordium.

Ef Ilie ydur Audur til, þa heinged ecke Hiartad þar vid, segier David, Psalm. 61. Ecke fordæmer hañ Audeñ i sialfum sier, helldur ofmikla Elsku aa hønum. Rijkdoomureñ er goodur þeim er riett kañ ad brwka hañ. Audur er Ast þeirra Hluta sem giøra skal, segier Cicero. Orlaatur Madur Fielaus, hañ er eins og eirn Kappe Vopnlaus. Ecklañ sw er lagde eiñ Pening i Guds Kistuna, Hun lagde ad soñu meira eñ aller hiner Rijku, Pvi hun gaf af Faatækt siñe; Eñ hefdu þeir eins miked giefed af siñe Audlegd, epter þvi sem Tala rañ til, Pa munde þad og af DRottne ecke sijdur vel hafa þeiged vered. Være Rijkdoomureñ ecke Guds Blessan, Pa munde

de hañ ecke hafa heited honum til Launa sijnum Elskendum, er vardveita hañs Bodord, Og ecke sæmt Astvine sijna þar med. Abraham, Isaac, Jacob, Joseph, Barzelai, hin Sunamiska, Joseph af Arimathia, og adrer miklu fleire voru Rijkis-Meñ og þo Guds Viner kallader: Eru þvi Audæfeñ stoor Astgiof DRottens, Þvi segier Salomon, Prov. 10. Ad Blessan DRottens giore Rijka, Og Hormungen mune ei nalægast þaa, Þau eru Riettvijsum Mañe til mikils Heidurs, Þvi segier hañ eñ þa aptur, Prov. 14. Audæfe hiñs Vijsa eru hañs Corona, Med þeim kuñum vier Londum og Lijdum ad hiaalpa, Med þeim faaum vier sett Børn vor og Naaunga til Menta og Mañ Kosta, Med þeim kuñum vier ad biarga Naaunganum i siñe Angist, Med þeim gietum vier aflad oss Fie-Siooda aa Himnum, Ef vier stundum epter ad vera Rijker i goodum Verkum, 1. Tim. 6. svo þeir medtake oss i Eilijfar Tialldbwder, Ef vier giorum Gott þar af i sañre Trw, og i Guds Nafne, Hvar fyrer ad sa ed Faatækum giefur, hañ laanar DRottne, Og hafa Meñ alldrei betur vared Fie sijnu. Svo eru nu Audæfeñ stoort Guds Laan og hañs Elsku Merke, Nær þau Riettfeingeñ eru og riett brwkud, Eñ svo sem þau eru hinum Froomu og Riettvijsu til mikils Heidurs, Svo eru þau hinum Ogudlega og Agiarna nærsta Oþorf og Skadsamleg, Þvi segier DRotteñ, ad Naanglætesins Fie-Siooder sieu Elldur i Hwsenu: Jaa, þoott eiñ sie vel komeñ ad Aud sijnum, Eñ brwkar hañ þo Gude til Stygdar, Til Ohoofs og Metnadar, Til ad Underþryckia hiñ Vesæla og Lijtelmagnañ, og helldur honum til Okurs, og iñe fyrer Verka-Mañenum, og hinum Faatæka, Sem Gud hefur skipad ad ala, Þa er hañ Bølvaneñe Undervorpeñ, Þess gietur hiñ Vijse med þessum Ordum: Sa ed prettar hina Riettlaatu aa vondum Veige, Hañ mun i siñe Glotun hrapa, Og hiner Einfølldu munu eignast hañs Gootz. Jaa svoddañ Audlegd er hverin Volæde argare, Svo þad er Kongdoomur ad fara aa Vonar-Vol alla Æfe sijna hiaa svoddañ Rijkdoome. I þessa Dags Evangelio verda oss fyrer Siooner setter Tveir Meñ, Eiñ Rijkur, Añar Faatækur. Vier villum i Guds Nafne skoda. 1. Dæme hiñs Rijka, Og svo hañs Afdrif. 2. Hiñs Faatæka, Og svo hañs Endalok.

Þu Goode Gud, sem alleina Rijkur ert, Hiaalpa oss med Rijkdoome Naadar þiñar, ad giora þetta Verk i þijnum Otta, Fyrer JEsum Christum, AMEN

Utleggingeñ.

HAR Var Eiñ Rijkur Madur, segier Texteñ. Rijkdoomureñ kañ eingum af siaalfum sier ad hañа iñ i Himna-Rijke, Svo sem i Jñgaangenum sagt er, Þvi siaaum vier og i Gudspiallenu hiñ faatæka Lazarum i Skaute hiñs Rijka Abrahams. Tokum Vanbrwkunena i burt, og mun Audureñ ecke skada, giorunst rijker i goodum Verkum, og mun þad nockud til Himna-Rijkis gagna. Eñ þad vantade þeña rijka Mañ. Hañ Klæddest Pelle Og Purpura, segier Texteñ. Pell var eiñ Vefnadur Forkuñar væñ og Gullvægur halldeñ, Hañ er nu ecke ad faa i Heimenum; Sama er um Purpurañ ad segia, Þad var eiñ Litur forkostuleanr, tilbweñ wr Skiel-Fiskiar Bloode, og er nu

 ecke

ecke ad finna i Verolldenne. Hverttveggia þetta var Konunga Bwnadur og annara Hofdingia, og leifdest ei Mwga-Monnum ad bera. Þanneg var Aaronis Bwnadur, og Hofud-Presta Gydinga, Exod.28 Svo var Joseph klæddur, Gen. 41. Þetta Skart bar Daniel, Dan.5. Þanneg var Mardochæus bwenn, Est.8. Enn umm þenna rijka Mann stendur ecke i Gudspiallenu, ad hann hafe nockur þess Hattar Madur vered, Þad er og ecke lijklegt, Þvi Frelsarenn munde ei hafa til þess teked, ad hann hefde svo vered i Skart bwenn, hefde hann vered Hofdinge nockur, þeim er soomt hefde ad bera svo dijrmæt Klæde, Og var i þessu ecke lijtill Ofmetnadur, Satt er þad, ad Klædenn giora eingann vondann nie goodann af sialfum sier, Enn Fatnadurenn er Mannenum giefenn til ad skijla Blygdan sinne, og vardveita Lijkamann fra Kulldanum, Þvi mætte þad sijnast, ad sa sem kieppest vid ad bwa sig Tiguglegar helldur enn Virdingu hanns soomer, ad hann giore þad annadhvert fyrer Lauslætis edur Metnadar Saker, Og er hverttveggia stoor Synd i Guds Auglite, Fyrer þvi mun þad ei Syndlaust vera, Er Menn brwka til þess ad efla þessa Leste med, Mismunur i Klædnadenum a ad vera, og var Fordum til ad adgreina Virdingar Manna. Og svo er Raad fyrer þessu giort i Lands-Logum vorum, Hvad sem þar framm yfer er, Þad er Osidseme og Rangslæte, Þvi þad er ad taka sinn Riett fra þeim sem Ædre eru ad svo miklu Leite sem þessum Hiegooma nemur. Eg vil segia, hvert sem ad einn er Kostum bwenn edur ei, Þa syndgar hann, ef hann klæder sig betur enn hanns Stande soomer, Sie hann vel ad sier umm marga Hlute framar odrum, Þa spiller hann miog svo Agiæte sijnu, ef hann meinar þad verde agiætara fyrer Bwningsens Skulld, Þvi Salomon i allre sinne Dijrd var ecke svo skrijddur sem eitt af Akursens Liliu Grosum, Og vier vitum þo, ad Gud hefur meira virdt hinn Aumasta og Heimskasta Vesæling a medal vor enn þau; Enn vier eigum ad bera somu Virdingu fyrer Hlutunum og hann sem þa skapad hefur; Enn sie nockur ei nema Allmennelega Kostum bwenn, Og vill þo leita sier Fordilldar af Klædnadenum, Þa er mikel Fawitska i þvi. Eg veit ad einn Asne verdur þo alldrei Hestur, þo Menn setie Gull-Sodul a hann, Og so verdur einn Dare alldrei vijs, hverneg sem hann maklar sig utann. Þesse Osidur fer miog so i Voxt i Lande voru smamsamann nu nockur Ar. Ambattenn vill eins klædd vera og Hwss-Moodurenn, Þienarenn eins og Herrann, Sonurenn betur enn hanns gamle Fader. Formegunenn, Mannskapurenn og Vijsdoomurenn eru i burtu wr Landenu, Enn Bwningur og Klæda-Snid eflest Daglega: Einn Skoola Dreingur kostar ollu til þess ad fa vænann Kiool, Enn ad kaupa sier eina Book, Hvar af hann nockud Gott meige læra, Þar hyrder hann ecke umm. Og umm alla Hlute framm, þa skulu vor Klæde skorenn vera epter Framande Þiooda Snide, giætande lijted ad þvi sem DRottenn segier skie skule a sijnum Slatrunar-Deige, ad hann vilie straffa alla þa sem bwast Utlendskum Bwnade, Zoph. 1. Hvad vill hier af verda umm sijder? Eg ætla DRottenn þurfe ecke ad leggia Hondena a oss, Vær erum vorer eigenn Bodlar i slijku, Svo ad lijkast er, Ef þessu skal leinge framm fara, ad þad mune ganga oss eins og þad gieck Judum, Er þeir tooku upp Sidu Grickia, ad þeir urdu þeim ad Braad, Hverra Sidum þeir breyttu epter, 2. Mac. 4.

Framm-

Framveigis stendur hier um̃ þeña Munadar-Kropp, Ad hañ hafe Eted Daglega Skijnande Kræser. Epter Textans Ordum er þad so: Hañ hiellt sig Forkostulega Gladværañ Daglega. Þetta maa skilia, ad hafe vered i Mat og Dryck og ødru O-Hoofe, Sem heyrer til Lijkamlegs Munadar. Nu er þad hier ad segia, Ad DRottẽ hefur ecke bañad ad hafa Jñdæle af sijnum Skiepnum i riettañ Tijma og med Hoofe og Sidseme. Sialfur var Frelsareñ ad Heimbode Maña aa sijnum Hiervistar-Døgum i Cana i Galilæa, Hiaa Simone Pharisæara, Hiaa Zachæo, og optar, hvar fyrer, þoott hañ være hid fegursta Sparneytneñar og Hoofsemeñar Dæme, Sem nockurn Tijma hefur skined i Verolldeñe, Þa var hañ þo af Jllgiornum Phariseis Ofneytslu-Madur og Vijnsvelgur kalladur. Jaa, Hañ liet sitt Blessada Hofud smyria med dijr-mætu Salve, Og þoott hañ være allra Hluta DRotteñ, Bæde aa Himne og Jordu, þa munde hañ þad ecke giort hafa, Nema slijkt være Leyfelegt nær þad er i Hoofe, Og med goodre Skickan brwkad. DRotteñ baud sialfur i sijnu Logmaale um̃ Laufskaala Hætijdena, Levit 23. Þier skulud vera glader fyrer DRottne Gude ydar i Sio Daga, Hvert Logmaal ad Moyses Jtrekar, Devt. 12. Þier skulud eta fyrer DRottne Gude ydar og glader vera, þier og ydar Hyske, af øllu þvi sem þier rietted ydar Hond til, Af hveriu DRotteñ Gud hefur blessad þig. Og framveigis i hinu Atianda Verse segier hañ: Ad þeir skule ecke eta iñañ siña Porta aa Laufskaala Hætijdeñe sijnar Korn-Tijunder, Eda Tijunder af Musteñe edur Oliuñe. Eñ hañ segier: Þier skulud eta þad þar i þeim Stad, sem DRotteñ Gud wtvelur, Þu og þiñ Sonur og þijn Dotter, Þræll þiñ og Ambaatt þijn, Og Leviteñ, sem er iñañ þiña Porta, Svo skallt þu gledia þig fyrer DRottne Gude þijnum, Hvert Logmaal Nehemias og Hezras Kieñemadur aptur iñleiddu epter Herleidinguna, Nehem. 8. Er þeir budu Foolkenu aa Laufskaala Hætijdeñe: Eted hid Feita og drecked sætañ Dryck, Og sended þeim eiñ Part, sem eckert tilbwed hafa; Af þessu er audsært, ad hiñ goode Gud hefur ei bañad ad gledia sig i Hoofe, Þo svo, ad Meñ dyrke hañ med Virdingu, Og gledie sig med Otta, Sem David bijdur, Ps. 2. Vijn og Vister eru fyrer Mañeñ skapadar, Ecke forgiefens, Helldur honum til Unadsemdar og skickañlegrar Brwkunar, Eñ Vanbrwkuneñ kiemur af Holldenu og af Fiandanum. Vid þetta Guds Epterlæte aa nu Metnadur og Ohoof ens Rijka Sælgiætings eckert skylldt. Hier stendur, Ad hañ hafe hallded sig Forkostulega Gladværañ Daglega: Þad er ad skilia, Hañ var allur sockeñ i Munad Veralldar þessarar, hyrdte eckert um̃ Gud, Eckert um̃ sijnar Synder, Eckert um̃ hid komanda Lijf edur siñ Dauda, helldur hafde hañ Magañ fyrer siñ Gud, Svo sem Postuleñ ad Orde kiemst, Philipp. 3. Jaa, Riett eins og Esajas segier i 56. Cap. Komum, Laatum oss fylla oss af sterku Vijne, Og Morgun-Dagureñ skal þessum lijkur verda, Og eñ þa kostulegre, og vantar oss ecke þa i Lande voru, Er hid sama giora mundu, hefdu þeir Raad eins og þesse. Eckert hyrda þeir um̃ sitt Embætte, Eckert um̃ sitt Framferde, Eckert um̃ Landsins Gagn, Eckert um̃ sijna Saaluhiaalp, Eckert um̃ sijna Burtfor af Heimenum, svo

sem hefdu þeir Feste-Bref af Andskotanum, ad þetta skule Æfenlega vara, Jaa, um̃ eingañ Hlut nema um̃ Muñ og Maga, og þad sem þeir kuñe ad hafa til ad þioona þeim med, Jafnvel þoott þad skule verda hripsad wt af Muñe Næungans med Ofbellde og Raangindum. Nu voru þesser Lester hiñs Rijka Sælkiera, svo vonder og Fordæmañleger, sem alla reidu er nockud um̃talad, Eñ þad jook ofmiklu æ, ad hiñ Vesæle Lazarus, fullur Saara og Kauna, Laa Hwngradur fyrer hañs Dyrum, Og er Lijklegt, ad hañ hafe nærsta Klædfaar vered, Þvi saa sem eckert hafde til ad sedia med siñ Hwngrada Maga, Hañ mun ecke hafa miked haft til ad klæda hiñ saara Lijkama. O! Hvilijk skielfeleg Hardydge var þetta? Eckert þurfte þesse Gudlause Kroppur ad missa af sijnu Borde, til ad sedia þeña Vesæling med, Þvi hañ gyrnteſt ad sediast af Moluin þeim, er fiellu þar af; Eckert af sijnu Pelle og Purpura, Þott hañ hefde kastad eiñe Flijk æ hañ (sem hañs Prælar villdu ecke bera) til ad hilia sijn Kaun med, Eñ þvi var ei svo vared, Hundarner voru Myskunsamare helldur eñ hañ, sem Gud hafde giefed Vit og Skyn, og þar ad auke Fullsælu Fiaar, Þvi þeir komu og sleiktu Kaun hañs, Og mætte lijklega seg ast, ad þeir mundu fyrr iñgaanga i þa Himnesku Jerusalem, Apoc. 22. Hefdu þeir þar til skapader vered, helldur eñ þetta Villu-Dijr.

O! Gud giæfe, ad þeir sem hañ hefur blessad med Audlegd Veralldar þessarar, Þeir villdu þo, segie eg, Einhvern Tijma Hugleida, hvad miked þeir eru Guds Voluduin Limum skylduger. Seig mier, Þu sem vellter þier i Maurunum, og varla veist hvad þu skallt af þeim giora: Þegar þier var kastad iñ i Heimeñ under eins og Fatækis Barnenu, Hvad hafder þu til meira uñed af Gude helldur eñ þad? Voru þid ecke bæder eins i Syndeñe gietner? Varst þu nockud meira med þier iñ i Verolldena helldur eñ hañ? Edur muntu meira i burtu bera? Hvar fyrer var Gud þa skylldugur til, ad giora þig Rijkañ, eñ hañ Fatækañ? Ecke til þess, ad þu skuler Kappala þiñ syndugañ Bwk eins og þesse Daare, Ecke til ad bwa þig i Skart eins og hañ, Ecke til þess ad upphefia þitt Hiarta edur festa þad vid Audeñ, Eñ gleyma þijnum Broodur sem ad Naudstaddur er, Helldur til ad dyrka sig þar med, Og leggia svo miked af vid hañ sem Gud krefur, Þvi hañ er Hwsbondeñ, eñ hañ krefur svo mikels, sem hinum Volada mæ verda hoolped med, og þu kant vel ad missa, og þad jafnañ nær þu sier edur heyrer Eiñ Naudstaddañ. Og nær þu þad sier edur heyrer, Þa vit, ad þar er komeñ Eiñ Skulldamadur fraa Gude til ad beidast þess er hañ laanad hefur, og þu hefur Ofmiked, eñ hañ maa vel biargast vid. Þegar þu krefur Skulldar þiñar hiaa Aumingia nockrum, og hañ hefur þad ecke til sem hañ skal giallda, Edur hañ maa þad ei missa, aan sijns stoors Baga, þa krefur hañ þig under eins i Guds Um̃bode þeirrar Skulldar, er þu ætt honum ad lwka, eñ hañ hefur Vesælingnum giefed; Læter þu hana ecke til, Þa verdur þu Skullda-Priootur Guds, Jaa, Þioofur i hañs Auglite, Þar þu stelur wr siaalfs þijns Hende, Og hiñ strange Hwsboonde mun krefia þig Avaxtar Fiaar sijns i Tollbwdeñe hiaa þeim Rijka Mañe, nær þu uppvaknar i Helvijte og Kvolunum, eins og hañ, nema

ma þu brwker Raad Daniels, er hañ gaf Nebuchadnezar Konunge, Dan.4. Og afplaanar Raanglæte þitt med Olmusugiordum vid Faatæka; Heyr þvi Salomonis Ord, Er hañ segier, Prov. 3. Gleym ecke ad giora þeim gott sem byriar, nær þijn Hønd hefur Efne þar aa; Seig ecke til þijns Naaunga, Gack burt og kom aptur, aa Morgun vil eg giefa þier, og þu hefur þad þo, Og laat þier þad sagt vera, ad hiñ Volade hefur miklu meire Riett til þeß, er þu eignar þier, helldur eñ siaalfur þu til ad brwka Guds Laan til Ohoofs og Metnadar, Hvert hañ margfalldlega bañad hefur. DRotteñ seger fyrer Muñ Hoseæ, um̃ Gydingaña Samkundu, Hos. 2. Hun veit ecke ad eg er þad sem gief heñe Korned og Mustena og Oliuna, og fæ heñe aanægianlega Silfred og Gulled, er hun giorer Baal af; Þetta aa miog svo vel heima hiaa þeim, sem Gud hefur feinged i Hendur alls Nægter Fiaar, eñ þeir draga þad af hañs faatæadum Limum, i hverium hañ skipad hefur ad dyrka sig, Eñ brwka þad til ad ala siñ Lauslaatañ Kropp, Til Nidur-Dreps honum sem Raangindeñ lijdur, til ad hefna aa Ovinum sijnum. Þesser giora Baal wr þeim Hlutum sem gooder eru i siaalfum sier, og setia hañ i Guds Kyrkiu, Sem vera aatte Hiarta þeirra, Þad er hina orgustu Svijvirdingu Foreydsluñar i þañ Stad sem ætte ad vera hiñ Allra-Helgaste. O! Gud betre vorar Tijder, Satan hefur Kaupmeñ sijna i Guds Kyrkiu medal vor, Þad er i Mañaña Hiortum, hveria hañ giort hefur ad Ræningia-Bæle, ei sijdur eñ Gydingar Fordum Mustered; Eñ hvad selia þeir þa og kaupa? Þeir sella hiñ Riettlaata fyrer Peninga, og hiñ Volada fyrer eina Skoo, þeir troda Høfud Faatækra i Saureñ, og um̃turna Vegum þeirra Hæglaatu, Amos 2. Eñ um̃ sijder selia þeir sijnar eigeñ Saaler. Þeß gietur Syrach i 10. Cap. Med þessum Ordum: Eckert er Raanglaatara Fiegiørnum Mañe, segier hañ, Þvi hañ lætur fala Saalu sijna; Þar fyrer segier Frelsareñ, ad lijted gagne þad Mañenum, ad hañ eigneſt allañ Heimeñ, og lijde Topun aa Saalu siñe, Hvar um̃ þesse Rijke Madur maa ollum þeim lioost Dæme vera, er elska Kroppeñ meir eñ Saalena. Ecke stendur hier i Gudspiallenu, ad hañ hafe vered illa komeñ ad Aud sijnum. Þad var hañs Fordæmingar-Søk, ad hañ brwkade hañ til Ohoofs, Eñ gleymde hinum Naudstadda og Faatæada. Nu, ef hañ fieck svo skielfelegañ Doom, Hvad vilia þeir þa segia aa medal vor, sem ecke einasta stijnga wr sier Augun nær þeir siaa eiñ Þurfamañ, edur añañ, sem viñur Bake brotnu fyrer þvi er þeir brwka til Munadar sier, helldur og rya Guds volada Saude, og eta sitt Braud i þeirra Andlitis Sveita? Hvad munu þeir segia vilia? Hvers munu þeir vænta sier, nær þeir eiga ad skilia vid allt þad er þeir med Raangindum hafa samañdreged? DRotteñ segier vid Konungeñ af Tyro, Ezech. 28. Þu segier; Eg em sterkur Gud, Eg by i einu Guddoomlegu Herberge, Eñ skom̃u sijdar verdur hónum sagt: Muntu nockud segia vid þiñ Veganda; Eg em sterkur Gud? Laangtum eru þeir miñe Maattrar eñ Konungureñ af Tyro hiaa oß, er sig giora nærre þvi ad Gudum, Þegar þeir upphefia sig yfer Guds Ord og Konungsens Løg, Þegar þeir fella hiñ Saklausa, Eñ hefia Skaalkeñ, Og þyker svo sem þad stande i sijnu Vallde ad raada

fyrer

fyrer hvers Mañs Giæfu og Ogiæfu, Eñ þegar Daudeñ kiemur svo sem ein Volldug
Hetia og kastar þeim i Bana-Sængena, Þegar Samvitskañ tekur til ad bijta, Þegar
Miñing Glæpaña tekur ad Ofbiooda þeim, Þegar Satan sem hefur flekad þa til alls-
konar Odæda, Þegar hañ reider Svipuna til, og sijner þeim Helvijtis Loga, hvar hiñ
Rijke kvelst og kveliast mun um̃ Allder Allda, eñ Guds Reidar-Þruma slær af Himnum
ofañ, Mun þa vesæl Mañeskia segia; Eg em sterkur Gud? Heyred þetta; O! Þier
sem wtsiwged Hws Eckna og Fodurlausra, Og leited DRotteñs æ medañ hañ er ad
fiña. Hiner Agiornu og Ofrijkismeñerner eru med Tveñu Moote, sumer færa Foorn-
er Nete sijnu, og breña Reykelse fyrer sijnum Veidarfærum, Þviad fyrer þau er þeir-
ra Hlutur feitur vordeñ, og þeirra Matur hiñ beste, Svo sem Habacuc ad Orde kiemst I
1. Cap. Þetta eru þeir sem reikna þad til siñe goodre Forsioon (riettara ad segia,
Raangsleitne siñe og Underhyggiu) ad þeir eru rijker vordner, og feiter af añara Brau-
de. Adrer eru þeir ed segia, Blessadur siert þu DRotteñ, þad eg em rijkur vordeñ, eñ
drepa þo Slatur-Saudena med Ofbellde, og eingeñ er sa sem ad fæde þa edur brwke
Medaumkun med þeim, Eins og þesse same Spaamadur ad Orde kiemst. Þetta eru þe-
ir sem af Gude og enu hæsta Vallde eru yfer adra setter, til þess ad þeim lijde vel, eñ gio-
ra þo eckert þad sem Gud og Konungureñ boded hafa, helldur eta i krijngum sig eins og
Ulfar og Byrner, Og sijna þeim einga Myskun er under þeirra Vallde stynia, helldur
kalla, Ber hijngad, ber hijngad, og nær þeir hafa svo drucked Blood Vesælingaña, þacka
þeir Gude svo sem fyrer Riettfeingeñ Sofn. Hverier af þessum verre sieu, Er eige svo
audvellt ad segia, Nema þad, ad Hræsneñ giorer hina Siidare andstyggelegre i Guds
Auglite, Þvi af Tveñu illu þa er skarra, ad eigna Hreckvijse siñe Klækena helldur eñ Gu-
de. Hitt veit eg, ad hañ segier um̃ þessa hverutveggiu, Hab. 2. Vei þeim er safnar þvi
sem ecke er hañs (hvar skal þad lenda) og þeim ed samañdraga hiñ þietta Leyr. Vei þe-
im sem er giefeñ fyrer Raangfeingnum Abata fyrer Hws sitt, ad hañ bwe Hreidur sitt
i Hædunum, ad hañ verde frelsadur af Vallde hins Vonda, Þu hefur eitt skamarlegt
Raad teked fyrer þitt Hws, og upprætt margt Foolk, og hefur syndgad a moote sialf-
um þier, Þvi Steiñeñ i Veggnum hroopar þad, Og Kvistureñ i Trienu vitnar þar um̃:
Eg veit þar er margur er segier, Eg safna ecke til þess ad giora eins og þesse Rijke Madur,
Eg helld mig sparlega, Eg er ecke Eydslusamur, Þad er gott ef þu safnar Riettelega, og
giorer gott hinum Volada, Eñ ef þu safnar einasta fyrer Erfingia þijna, og þad med Rie-
ttu og Raungu, Þa ma alijka gyllda hvert ad Moab liggur a Dreggium sijnum,
edur og ad hañ fagnar i siñe Spyu, og verdur til Athlaaturs, Jer. 48. Þvi skyllde eg
steypa mier til Helvijtis fyrer miñ Erfingia, J þeirre Von, ad hañ skule lifa vel epter
mig daudañ, og eg veit þo ecke hvert af þvi verdur edur ei, þvi kañskie mijn Ogudleg Bw-
sorg giore hañ verre i þvi, ad hañ misbrwke þad til Ohoofs er eg med Raangindum saf-
nade, og eg kyñe þar med ad leida hañ til Helvijtis med mier; Þott þad verde ecke um̃ sa-
ma Veg og eg foor, Og hverneg sem þvi er vared, Þa plagar Guds Straff ad fylgia

ſvoddañ Rængfeingnum Aud, Þar eru Þuſund Meler i hveriu Alnar-Virde ſem ecke verda i burtu tekner, Nema Erfingeñ giøre ſier Vine af þeſſum Rænglætis Mammona, Og vil eg þa helldur giøra þad ſiælfur medañ eg life, Svo þeir medtake mig i eilijfar Tialldbwder, helldur eñ eiga þad under honum, ſem þo gietur ecke keyſt Sælu mijna wr Helvijte, Med øllu þvi ſem eg honum epterliet. Þad ſegieſt um̃ hiñ rijka Purpura Gyck, ad hañ hafe Pelle klæddur vered, Þad verdur ecke ſvo Greinelega ſagt a vora Tungu, Hvad þad Ord þijde, Er i Textanum ſtendur; Eñ um̃ vidlijkañ Vefnad ſkrifar Plinius, ad hañ breñe ecke i Elldinum, Þvi voru Lijk Konungaña ſveipud þar i, a hiñe Gømlu Breñe-Ølld, ad ei blandadeſt þeirra Aſka med Vidar-Øſkuñe. Meige eg ſkiemta um̃ hiñ Oſkiemtelegaſta Hlut, Þa villde eg ſegia, ad þeſſe Dære hefde giort vijslega, hefde hañ teked nockud af þeſſum dijra Vefnade med ſier til Helvijtis, hefde þad mætt hlijfa honum fyrer Loganum ſem hañ kvalldeſt i: Eñ Einglarner voru fwſare til ad bera Lazari Sæl i Abrahams Skaut, helldur eñ Dioflarner til ad færa hañs Pell og Purpura og allt añad Oflæte med honum. Lazarus ſkilde ſiñ Armood epter vid Dyr hiñs Rijka, eñ hiñ Rijke ſijna Fé-Dijngiu i ſijnum koſtulega Garde, og hrapade ſo Fwll og Felaus i þad Dijked ſem rijkur af Ellde og Breñeſteine, ſo munu og aller þeir giøra er læta hañs Lætum i þeſſum Heime, eñ forſmaa hiñ Naudſtadda og Øreigañ, og læta hañ jafnvel i Hwngre wt af deya, a medañ þeir ala ſiñ giælijfañ Kropp til ad verda Helvijtis Ellds-Matur og Breñe-Foorn Andſkotans, Og er ſvo þañeg wt-talad um̃ hiñ Rijka.

Nu Epterfylger ad tala med fáum Ordum um̃ hiñ Volada Lazarum. Gudſpialled miñeſt hañs a þeñañ Hátt: Þar Var Eiñ Þurfa-Madur, Ad Nafne Lazarus, Hver Ed Ute Lá Fyrer Hañs Dyrum, Fullur Kauna. Allt þad Volæde ſem eiñe Mañeſkiu kañ til ad falla, hefur a þeſſum Mañe leiged: Hañ var Fátækur, þad var mikil Veſølld, Þad er þad ſem Fleſter af oſs veria ſig hvad meſt fyrer, Og nockrer ſelia ſijna Arfleyfd i Himnenum til þeſs, ad vera ecke Fátæker i Heimenum, Svoddañ ein Hørmung þyker Ørbyrgdeñ Maña a medal, Þvi ſegier Salomon, Prov. 15. Aller Dagar hiñs Fátæka eru iller. Texteñ ſegier: Ad honum hafe vered kaſtad nidur hiá Dyrum hiñs Rijka, Eins og ødru Hræe, ſem eingeñ hyrdte um̃, meir eñ þo dauduni Hunde være wtkaſtad. Svo breyta Meñ vid Guds Mynd, þegar hun bijr i liootu Hwſe, Og virda Hwsboondañ epter Herbergenu. Þeſſe Forſmaan hefur og mætt auka miklu ofañ a Volæde þeſſa ſárráda Mañs, Og hefur þad geinged hier eins og Salomon ſegier, Prov. 19. Brædur hiñs Fátæka hata hañ, og Vinerner vijkia i burt frá honum; Eñ þad took yfer alla hañs Eymd, ad hañ var fullur Kauna, Og ſvo Aumur, ad Hundar ſleiktu hañs Sár. Mageñ hefur kañ ſkie vered Heilbrigdur, og þvi hefur hañ gyrnſt ad ſediaſt af Molum þeim, er duttu af Borde hiñs Rijka. Eñ aller adrer Lijkamans Limer ſvo plágader, ad hañ gat einga Biørg ſier veitt, Og hefur Magans Heilbrygde ecke añad giort, eñ ad efla honum þeſs meire Piſlar med Hwng-

renu og Matar-Lysteñe, Þar hañ fleckekert ad sedia sig af. Sæ sem Heilbrygdur er, hañ giætur uñed sier Mat, Þo hañ sie Fautækur. Forsmaan Veralldareñar, er ecke svo þrwngt ad lijda, Þeim er hægt ad forsmaa Heimeñ, sem Heimureñ forsmaaer, Og er þad þa Kaup Kaups, sem Meñ plaga ad segia. Þvi vottar og Paull uñ sig, Gal. 6. Ad hañ sie Krossfestur Heimenum og Heimureñ sier, Þad er, ad hver forsmaae añañ: Eñ þad er hverium Mootgaange meira, þegar Gud tekur svo Heilsuna af nockrum, ad hañ gietur ecke bored edur raaded sialfum sier, Þad geingur nærst þvi, ad vanta Hugsvolun Guds Anda, og fiña ei til heñar, nær Mañ laangar þar epter, Þvi svoddañ er Helvijtis Pijslum lijkast. Þessu gat Satan nærre Fordum Daga, Er hañ sagde vid Gud uñ Job, Job. 2. Snert þu hañs Bein og hañs Kiot, Og siaa hvert hañ bølvar þier ecke under Augun. Skule Meñ og satt segia, Þa fiecksk þesse Guds Madur ecke svo mios þar uñ, Þoott hañ miste Fiaar-Hlute sijna, Syne og Dætur sijnar, edur þoott þeir af Saba og Chaldæa veittu honum Yfergaang; Eñ þegar Gud leid Andskotanum ad slaa hañ med hinum verstu Kaunum, Fraa Hvirfle og allt til Ilia, Þa took þesse DOttens Vinur, helldur eñ ecke, ad laata sier Hug fallast. Svo var nu Lazarus aumur, sem sagt er, Og øll hin þijngstu Mootlæte Veralldareñar laau aa honum, Ørbyrgd, Klædleyse, Hwngur, Forsmaan, Og Lijkamans Vanheilsa. Eñ þu syndugur Madur, sem ert Heill og Hraustur, hefur noog til ad Klæda og Fæda Lijkamañ med, og ert af eingum Þvirdtur i neinu, munt þu ecke hafa Orsok til ad þacka hinum Lifanda Gude? Þegar þu aalijtur þetta Vesæla Hræ, nidurkastad fyrer Dyrum hiñs Rijka, og eckert Auga mysktunade honum, ad hañ svo vel giører til þijn, ad þig vantar eckert af þvi, sem hañ allt vantade; Munt þu nockud vera Heilagre helldur eñ hañ? Eg veit ecke hvilijkur hañ vered hefur, Þad sie eg, ad hañ hefur Guds Vinur vered, Añars hefde ecke Saal hañs vered boreñ af Einglum i Abrahams Skaut, Eñ hitt veit eg, ad ecke ert þu Heilagre eñ Job, Hver ed hefur Guds Vitne uñ þad, ad hañ ecke hefde siñ Lijka i Landenu, Job. 2. Hverin mun þa vera ad þacka, ad þu ert ecke eins plaagadur sem Job og Lazarus, Nema Guds Oranñsakañlegre Giæsku og miklu Þoleñmæde, sem med Rijkdoome siñar Laanglundar, dregur þig til Ydranar? Seig þvi ecke eins og Ephraim, Eg em Rijkur vordeñ, Allt mitt Erfide næger mier ecke, Þeir ed syndga, bera Straff Syndareñar, Hos. 12. Miklu helldur nær þu stijgur aa þijn hraustu Bein, Þa hugsa til þess, ad Gud hefur ecke Velþocknan aa þeirra Styrkleika, helldur aa þeim, Sem hañ Ottast. Nær þu telur Fe þitt, edur skodar þiñ dijra Klædnad, Þa Hugleid, ad Lazarus aa af þvi svo miked, sem hañ vid þarf, Og ef þu hefur Tveñ Klæde, þa heyra hinum Nakta oñur til; Ef þu villt vera Johañis Baptistæ Læresveiñ, Luc. 3. Þegar þu hefur hid mesta Gaman af Skilningar-Vitunum, Sem Gud hefur giefed þier til Naudsynlegrar Brwkunar, Þegar Tungañ, Auguñ, Eyrun og adrer þijner Limer, eru þier til hiñar mestu Skiemtunar, þa laat jafnvel þessa Guds Skapnadar Misbrwkan miña þig aa Lazarum, Þar hañ liggur nidurkastadur, eins og añad Daudyfle fyrer Dyrum hiñs Rijka, Og hefur einga

Værd

Værd fyrer Saarum og Verkium. Þecktu hañ medañ hañ er hiaa þier, ad ecke þurfer þu ad kañast vid hañ fyrst, nær þu uppvaknar i Helvijte og Kvolunum, sem þu ecke þeckia villder aa medañ þu liekst þier ad allre Full-Sælu i Heimenum, Jaa, medañ þu hefur hina mestu Skiemtan af Syndsamlegre Glede þessarar Veralldar, Þa laat þier i Hug koma, Hversu ad hun sie eckert hiaa Sælu Lazari, Þar hañ badar nu i Abrahams Skaute, Þvi hañ sem best þecker þa eilijfu Dijrdar-Vist, Hver og hefur keypt oss hana til Handa med sijnu dijra Bloode, hañ bijdur oss, ad vier allañ þeña Hiegooma skulum affsnijda, svo vier kuñum ad eignast hana: Jaa, hugsa til þess, ad Sællijfe þessa Heims maa ei leinge vera, Og þott þu yrder allra Kalla ellstur, Þa skal þad þrioota, Og þad er ecke laangvint, sem einhvern Tijma Enda tekur, Segier Augustinus, Eñ Lazari Giestaboð tekur eingañ Enda. Vijslega hefur hiñ Stoore Konungur þvi tilskickad, Svo sem øllu odru i sijnu Rijke, ad hañ liet Pijsler Fordæmdra verda eilijfar, Þvi være þar Endurlausn wr Helvijte, Þa efast eg ecke um, ad margur Gudlaus Daare munde viña þad til Stundlegs Munadar, ad fremia alla þa Ohæfu, er honum i Hug kiemur, þoott hañs Hreinsunar Elldur ætte ad vara uñ allañ Heims Alldur, Og svo sem hañ hefur i þvi Vijslega giort, svo hefur hañ aa hina Sijduna Vægdarsamlega breytt vid þa, sem hañs Ok bera hier aa Jorduñe, og halldner eru Afrak Veralldar, og svo sem nockurskonar Hreinsunar-Foorn, epter Paals Ordum, Þar hañ ecke einasta lofad hefur, ad þurka øll Taareñ af þeirra Augum, og ad Daudeñ skule ecke framar vera til, og ecke Sorgeñ og ecke Hrooped, og Mædañ skule ecke vera framar, Þvi ad þad umlidna sie i burtu, so sem Johañes ad Orde kiemst, i hañs Openberunum, i 21. Cap. Helldur þar ad auke skule þesse Arfur ecke skiemast kuña, ecke saurgast og ecke rotna, Svo sem Von er aa, Þvi Christi Rijke mun eingañ Enda taka, Luc. 1. Eñ vier mumum med Christo lifa og rijkia, Og med DRottne aavallt vera, Svo sem Guds Ande hefur oss heited fyrer St. Paals Muñ, 1. Tess. 4. Þvi hefdum vier ecke þesse Guds Fyrerheit, þa mundu þeir braadlega yfergiefa sig, sem eru Guds Born, Eñ Hiaa-Born Verallдareñar. Taked ydur þad til Huggunar, DRotteñs Viner, Sem erud Stallbrædur Lazari, Þier erud faatæker eins og hañ, Vardar miked uñ þad, Nær þier erud i Trwñe rijker? Hvad gyllder ydur Audlegd Verallдareñar, Nær þier hafed hañ eignast, sem Gud hefur giefed øll Endemørck Verallдareñar til Arfleifdar? Er eg þier ecke betre eñ Tiju Syner? sagde Elkana vid Konu sijna, Moodur Samuelis: Þegar þier hafed Christum i ydar Hiortum gieted, Mun ydur þa nockud vanta? Mun hañ ei verda ydur betre eñ øll Rijke Verallдareñar og þeirra Dijrd? Lazarus edur Eleazar, Sem er hid sama Nafn, Þad merker þañ, sem Gud er til Adstodar. Barn mitt, Ef Gud er med þier, Hver kañ þa ad vera aa moote þier? Mun nockud Jaarned brioota þad Staaled af Nordrenu, Segier DRotteñ vid Jeremiam, Þegar hañ heiter honum Lide sijnu aa moote Jerusalems Offa, Jer. 15. So vil eg segia med David. Þegar Gud er med þier, Hvad vill þier Madureñ giora? Þeir vega aller miña eñ eckert, Þeir kasta þier wt af Dyrunum. Þeir

vilia ecke uña þier Vidtals, Hvad þa? Munu þeir kuña ad baña þier ad tala vid Konung Himnaña i Bænum þijnum? Munu þeir kasta þier wt af Dyrum Himnarijkis? A medañ þeir ecke þetta gieta, Barned gott, Þa ætla eg þu stander Jafnriettur upp i Guds Augum, þott þu ligger flatur fyrer Dyrum hiñs Rijka. Hvad er nu framar? Þu ert forsmaadur, Lijdur Oriett, Eingeñ vill kañast vid þig, Þad er ecke nijtt i Heimenum. Salomon sem ecke visse af mikille Ovirdingu ad segia, hañ giører Raad fyrer þvi, svo sem hier ad framañ er fyrer skom̃u sagt. Seg mier, af hveriu verdur þu Ovirdtur? af vondum Moñum, Þad er ecke þwngt ad vera hæddur af þeim sem jafnvel ad Gude hæda, Og under eins þeir forsmaa þig, Þa forsmaa þeir Skapara þiñ og þiñ Endurlausnara, hvers Ok þu ber: Þu verdur af Heimskum Moñum Ovirdtur, þvi eingeñ er Faavitska meire eñ sw, ad forsmaa þañ sem Gud hefur virdt med Teikne sijns Sonar, Petta sijnest mier liett ad bera, Þvi eg mun ei faast miked þar um̃, Þott eiñ Skiptingur hlæe ad mier: Þu verdur af svo mørgum Ovirdtur, Eg jaata þad, þviad fleire eru Vonder eñ Gooder, Heimsker helldur eñ Vitrer, Eñ þo ecke af øllum, Nockrer eru þeir sem giæta Guds og sijns Overdugleika, Vitande ad þeir hafa hid sama verdskulldad, og eins þeirra Doomur aa ad gyllda meira hiaa þier, helldur eñ alls hiñs Skynlausa Mwga, Þar eru gooder Meñ i Verølldeñe, Er sama hafa til Bruñs ad bera og þu, og gietur þu þa huggad þig med Postulans Ordum, ad þijner Brædur i Heimenum meiga lijda slijkt hid sama. Hversu læengt mun Rykte þessarar Ovirdingar wtberast? Varla leingra eñ um̃ þad Land er þu lifer i; Ef Rykte hiñs Stoora Alexandri, og hañs Skoolameistara Aristotelis ecke naade yfer um̃ Fialled Caucasum, edur Flioot{ed} Gangem, hvad lijtell Partur mun þad verda þa af Heims-Bygdeñe, Sem þijn Ovirding gietur floged um̃? Hversu faaer eru þeir ed til heñar vita hiaa hinum Oteliande Skara Heilagra Eingla og Utvalldra Maña, A medal hverra þu munt Dijrdlegur skijna, Ef þu lijdur þessa Stundar Mijnkun Poleñmoodlega. Eñ hvad leinge skal hun nu vara? Allt til Grafareñar, Hversu miña er þad eñ eitt Augnablik, Ef þad er samañbored vid Eilijfdena? Eg vil ei faa mier til Orda um̃ svo margra Heilagra Maña og Guds Pijslarvotta Dæme, sem hloou ad Ovirdingu Veralldar þessarar, Eñ þeirra Vegsemd og Heidur uppvaknade svo epter Daudañ, Ad Hiaatrw Faavijsra Maña hefur þaa nærre þvi ad Gudum giort, hveria Verølldeñ ecke hiellt verduga til ad þurka sijna Skoo i Lijfenu, og var þo ecke þeirra verd, Heb. 11. Svo hlæeleg er nu Alldar þessarar Virding, edur Ovirding, Edur seg mier, Hver er nu meir lofadur i Heimenum, Lazarus edur hiñ Rijke Magans-Præll? Eg trwe flester hroose Lazaro meir, Og jafnvel þeir sem hinum eru hvad lijkaster.

Nu kiem eg til þess sem flestum saarast þyker, sem er Heilsubrestureñ, hañ hefur margañ Kappa yferbugad, Eñ þier sem Guds Hetiur erud, Og strijded under Frelsarans Merkium, Giæted þess, Børn DRotteñs, af hverium ydur er Siwkdoomureñ uppalagdur, Sem er af ydar Skapara, hañ hefur feinged Saalum vorum Lijkamena, svo sem

añad

aññad Herberge til ad bwa i, og æ hañ friælst ad um̃breita þvi, og jafnvel aldeilis nidurbriioota epter Villd siñe. Hvad villt þu kieppa vid soddañ Hætign? Og ecke miklu helldur Poleñmoodlega lijda hvad hellst hañ æleggur, kañ skie þu hafer og siælfur vered Orsøk i þiñe Vanheilsu med Giælijsum og Ovørum Lifnade, Og seig mier þa, hvad hefur þu ad klaga? Mun þa ei Rædlegast ad þu ydrest Synda þiña, og lijder þad med Christelegu Um̃burdar-Lynde, Er þu fyrer þeirra Skulld lijda mætt, Og læter þañeg, Jafnvel Syndena gagna þier til Sæluhiælpar, Eñ ef ødruvijse er, Pa vit þo ad Gud leggur eckert æ neiñ fyrer Sakleyse. Siert þu þvi ecke Orsøk i þiñe Vanheilsu med Ovarligum Lifnade i Mat edur Dryck, Edur aññare Hættseme, Er plagar ad kreinkia Heilsuna, þa hefur þu forþienad Siwkdoomeñ med ødrum Syndum, Þvi ef ad jafnvel hin minsta Synd viñur til Helvijtis, vilie Gud hana tilreikna, Þvi mun hun þa ecke viña til Lijkamligra Meinlæta, sem vara svo skam̃a Stund? Eñ Tilgængur DRotteñs er allur aññar æ Stundum, Kañ skie Sæl hijn sie vanheil, og hañ plæge Lijkamañ heñe til Heilsubootar, Og þvi skyllda eg þa reidast Læknernum, Þoott hañ skiere þad Sær upp, sem fwed er? Heilsañ er alltijd good, Eñ þo er hun dijrust þegar hana vantar, og þyker mest til heñar koma, nær hun er aptur feingeñ, Þvi tekur Gud hana i burt æ Stundum, til ad vekia vor dofeñ og sofande Hiortu til þacklætis og Lofgiordar vid sig, Og tijtt leggur hañ Krosseñ æ þa sem eru hvad Saklausaster, ødrum til Epterdæmis, ad sijna þeim hvad þeir forþienad hafe, Og hvad mikla Orsøk þeir hafe til ad lofa Gud, sem þyrmer þeim sem meira hafa syndgad fyrer þvilijkum Orkumslum. Skam̃ast þijn ecke þar fyrer ad vera settur ødrum til Poleñmædeñar Epterdæmis med Job, og vert gladur af þvi ad lijkiast Christo, sem og hefur oss til Epterdæmes lided, 1. Pet. 2. Og fyrst þu skallt þad þo lijda; Pa Hugleid hvad miklu betra er ad lijda eins og Guds Barn og hreppa eilijfa Sælu og Fognud til Launa, helldur eñ ad briioota Oked i sundur med Moglan og Oþoleñmæde, Og ecke einasta sleppa af Laununum, helldur ad hrapa wr hiñe Tijmañligu Eymd i þa Eilijfu, Sem alldrei mun Enda taka. Eg vil ei hier tala um̃ þad sem Cicero skrifar, ad eingeñ Mootgængur sie sæ, ad Tijmaleingdeñ ecke line hañ, þvi vier hofum eina ædre Huggun, ad vor Lijkame er alldrei svo veikur, ad Guds Kraptur ecke sie i vorum Breiskleika mættugre, Þvi hañ er Trwr, og freistar einkis yfer Megn fram̃; Og um̃ alla Hlute fram̃, Pa hugga þig vid þa Sælu-Von og Dijrdar-Auglijsingu Guds Barna, Hverrar ecke verd eru þessa Heims Mootlæte, Svo nær Verkerner stijnga þig, og þu stynur af Ofraun, Pa hugsa hvad fagur ad sie Einglaña Saungur: Nær þu sier þiñ Lijkama afmyndadañ af Særum og Kaunum, Pa Hugleid þad, ad hañ skal æ sijdañ verda Einglunum jafn, Jæ, Samlijkur JEsu Christi Dijrdlegum Lijkama: Nær þier eingeñ Hlutur er til Skiemtunar i Heimenum, Pa læt þier i Hug koma, hvad fagur ad sie Abrahams Fadmur, Jæ, hin Himneska Jerusalem, Hverrar Sool og Tungl ad Gud er, og hañs Dijrd uppliomar hana: Pangad ad komast, og þar ad bwa um̃ eilijfar Allder, uñe oss hin Heilaga Guddomsens Preñing, Fader, Sonur og H. Ande, Hæ-Blessud um̃ Allder Allda, Amen.

Aññañ

Añañ Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Luc. 14. Cap.

I Pañ Tijma. JEsus sagde til eins af Phariſæunum, Þeſſa Epterlijking. Nockur Madur var ſa, ſem giørde mikla Kvølld-Maaltijd, og kallade marga þar til, og ſende wt ſiñ Pioon uñ Kvølldmaals Tijmañ, ad hañ ſegde þeim ſem bodner voru: Komed, Þviad nu eru aller Hluter til Reidu. Og þeir tooku aller til i einu Hlioode ad afſaka ſig. Hiñ Fyrſte ſagde til hañs: Akur keypta eg, og hlijt eg ad fara wt ad ſkoda hañ, Eg bid þig, afſaka mig. Og hiñ Añar ſagde: Fiñ Pør Akneyta keypta eg, og fer nu wt ad reyna þau, Eg bid þig, afſaka mig. Og eñ Añar ſagde: Konu hefe eg mier feſta, og fyrer þvi maa eg ecke koma. Og ſa Pioonuſtu-Madur kom, kuñgiørde þetta ſijnum Herra. Pa vard Hws-Boond-eñ reidur, og ſagde til ſijns Pioonuſtu-Mañs: Far þu ſnarlega wt aa Stræte og Gøtur Borgareñar, og leid Volada, Vanada, Blinda og Hallta hier iñ. Og Piooneñ ſagde: Herra, Pad er giort hvad þu ſkipader, Og þo er eñ meira Rwm. Og Herrañ ſagde til Pioonſins: Far þu wt aa Piood-Brauter og Twn-Garda, og naudga þeim hier iñ ad gaanga, So ad mitt Hws verde fullt. Þvi eg ſegie ydur þad: Ad eingeñ þeirra Maña ſem kallader voru, munu ſmacka mijna Kvølldmaaltijd.

Exordium.

Orſøkeñ til þeſſarar dijrmætu Epterlijkingar, Sem JEſus framſetur i þeſſu Heilaga Evangelio, var ſw, ad þegar hañ var ad Heimbode med einum af Phariſæaña Hofdingium Brauds ad neyta aa Þvott-Deige, Pa var þar eiñ af Bord-Gieſtunum, Er ſagde: SÆll Er Sa Madur, Sem Etur BRaud i GUds Rijke: Og er i heñe ſierdeilis Tveñt athugande: Sem er, hvad meint ſie med þeſſare Kvølld-Maaltijd, Og i Añañ Maata, hvorier þeir ſieu, ſem bodner voru. Fyrer Maaltijdena kuña vel ad ſkiliaſt aller þeir Andleger Velgiorningar, Sem oſs veitter eru i JEſu Chriſto, Hvern Gud i Heimeñ ſende aa Kvollde Veralldar þeſſarar, Og liet honum ſlaatra aa Kroſſens Altare, og ſteikia i Bruna ſiñar Heiptar Reide, J honum hefur hañ allre Verølldu alla Hlute tilreidt, ſem duga til þeirrar eilijfu Veitſlu i Himnenum, Sem fyrſt verdur þeigeñ hier i Nadeñe, Eñ ſijdar mun fullkomnaſt i Dijrdeñe. Hañ er Lijfſins Braud, Sem af Himnum er ofañkomed, Joh. 6. Hañs Holld er ſañarleg Fæda, Og hañs Blood er ſañarlegur Dryckur, Hvert vier ecke eins

aſta

asta medtokum med Trwareñar Muñe Daglega, Helldur og Lijkamans i Heilogu Altaresins Sacramento: Eñ fyrer þvi, ad DRotteñ svarade þessum Gyding uppa sitt Tal med þessare Epterlijkingu, Pa er Lijklegt, ad hañ sier i Lage meint hafe þad Himneska Bordhalld med Abraham, Isaac og Jacob, Og lender þo allt i sama Stad, Pvi eiñ og hiñ same er Christur, Hvern vier smockum hier i Naadeñe, Eñ munum hañs algiorlega þar i hañs Dijrdar Rijke niootande verda. Sonnu eru Visternar, Pad skilur alleina, ad þær eru ecke med sama Moote framreiddar. Hier siaaum vier fyrer Speigel og i Raad-Gaatu, Par munum vier siaa Auglite til Auglitis, Hier gaungum vier i Trwñe, 2. Cor. 5. Eñ þar munum vier gaanga i Siooneñe. Trweñ er Vera þeirra Hluta, sem vier vonum epter, Hver ed sijner þad sem ecke sied verdur i þessu Lijfe, Eñ i hinu Odru munum vier þeckia svo sem vier þeckter verdum, Og svo sem Foorner Gamla Testamentesins voru ei nema Skugge Epterkomande Giæda, Svo er og For-Smeckur Himnarijkis i Hiortum Guds Barna i þessum Heime, ecke nema ein Skugg Siaa þeirrar Eilijfu Dyrdar, Sem vid oss nuu opeñber verda. Fyrer þaa morgu, Sem ad i Gudspiallenu seger, ad kallader sieu, Eiga aller Meñ ad skiliast: Pvi svo segier Endurlausnaren, Matth. 20. Ad Mañsins Sonur sie til þess komeñ, ad wtgiefa Saalu sijna til Lausnar-Gialldsfyrer marga, Hvad Paulus svo wtleggur, 1. Tim. 2. Ad Christur hafe giefed sig til Endurlausnar fyrer alla, Po er Lijkast, ad hid Fyrsta Bod sie þad sem kom til Gydingaña, Sem voru Rijkesins Syner, Jaa, kañskie til þeirra Hofdingia Pharisæaña og Skrift Lærdra, Pvi DRotteñ hefur aan Efa bendt þeim hier med, Er til Bordsins saatu, Og þad er augliooft, ad Stoor-Meñe hefur þar vered samankomed, Pvi añars munde hañ ecke hafa talad fyrer þeim skomu aadur i sama Siñ, Ad nær þeir giordu Giesta-Bod, skylldu þeir kalla Faatæka, Veika, Hallta og Blinda, Luc. 14. Eñ hina Sijdare meina eg ad vera Faavijsañ Almwga Gydinga, sem raafudu aa Strætum og Gotum Borgareñar, Hveria sialfer Hofdingiarner kolludu Bolvadañ Lijd, Sem ecke visse af Logmaalenu, Joh. 7. Eñ hid Sijdarsta kalla eg ad heyre oss til Bornum Heidingiaña, Er saatu aa Piood-Brautum og Twn-Gordum, Fiarlæger Israels Borgar-Riette, Og aan Guds i Heimenum, Svo sem Paulus talar: Ad þessu svo fyrermæltu, vil eg giefa mig til ad Hugleida Textañ nockud gior, og af honum Tveñt yfervega, Sem er. 1. Hvad oss allra mest hindre fraa ad þiggia þetta Heimbod. 2. Hvad oss eige mest ad leida til ad þiggia þad.

Stijr þu Maale mijnu, DRotteñ miñ, og Hiortum Barna þiña, Til Lofs og Dijrdar þier, Eñ oss til Saalar Nota, J JESU Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

HJaa Matth. i 13. Cap. Upptelur DRotteñ sierdeilis Prent sem bæge Mañnum fraa ad heyra Guds Ord med Avexte. Pad er Sorg Veralldareñar, Audæfe, og Gyrnder heñar: Og þetta Prent segier sa Læresveirn sem hañ elskade, ad Heimureñ sie fullur af, Sem er Drambsamt Lijferne, Fijsn Augnaña, og Gyrnd Holldsens,

ens, 1. Joh. 2. Allt þetta er ad siaa hiaa þessum Faarijsum Moñum, Er ecke villdu þiggia Maaltijd þessa er i Gudspiallenu talar uñ. Hiñ Fyrste Segier: Bwgard Hef Eg Mier Keyptañ, Og Hlijt Eg Ad Fara Ut Ad Skoda Hañ. Pad kalla eg sama og Sorg Veralldareñar, Sem Lausnareñ nefner hiaa Mattheum, Eñ Johañes Dramb samt Lijferne, Pvi til hvers kaupa Meñ stoora Garda edur byggia þaa, nema ad þeir villia sijnast ødrum meire, Og auglijsa þar med, ad svo sem þeirra Hiarta er stærra eñ añara, Svo skulu og þeirra Hybijle vera. Nebuchadnezar Konungur stærde sig af hiñe miklu Babylon, er hañ hafde byggia laated til Heidurs vid siñ Herradoom, Eñ þar fyrer vard hañ ad Villu-Dijre og aat Gras med þeim. Svo verda og aller þeir er stæra sig af Yferlæte Veralldar þessarar, þegar þeir vilia vera meire eñ Meñ, Pa verda þeir Hestum og Mwlum argare, og þeckia ecke Gud Himnaña, Hveriu eingeñ er Faasiña meire.

Þegar Meñerner uppreistu Babel, til ad giøra sier Nafn aa Jørduñe, Svo sem þar ad kvedur, Gen. 11. Pa voru þeir straffader af Gude, Svo Eiñ braut þad er Añar bygde, Peir villdu byggia hañ upp til Himna, Svo sem þar segier, Eñ Himnaña DRotteñ sloo þaa med Raadleysu, svo þeir og þeirra Afkvæme skridu wt uñ alla Verolldena, Pvi mun þad ei Vegureñ vera til Himnarijkis, ad bwa sier fasta Bool-Festu hier i Heime. Peita segie eg ecke þess vegna, ad allur Metnadur sie þar i foolgeñ, ad eignast Goots og Garda, Ei helldur, ad þad ecke Leyfelegt sie, nær Meñ eru vel ad þvi komner, Helldur tekur Lausnareñ til þessa, svo sem ens hellsta, er Meñ plaga ad stæra sig af, Jafnvel þeir ed ødrum þykiast Hugprwdare, Pvi þeim þyker ecke til þess koma, ad stæra sig af Hiegoomanum, svo sem af føgrum Bwninge, Af Hreyste Lijkamans, Af Alite, Af gøfugu Forelldre, Pvi þad sie einum nærst, sem hañ siaalfur er, Eñ þeir ed miked Goots og Garda eiga, Peir hafa optast Maña Forraad, og þyker i þvi Rijke nockud, Eñ marger af þessum hiaa oss, eru svo Lynder, ad þeir vilia ad aller þeir, sem Lond þeirra byggia, skule vera svo sem þeirra Eignar Prælar, aan hverra þeir væru þo ecke meira eñ eiñ af þeim, Pvi þeir eru þad sem ala Dramb þeirra aa Sveita sijnum, og skylldu hiner missa þad, Pa mundu þeir snart briioota Odd af Oflæte sijnu, Pvi sæster af þessum Veralldar Sonum hafa nockurn Tijma dreped Hende siñe i kallt Vatn, mundu þvi koma til ad bidia, þar þeir ei duga til ad grafa, Hvar uppaa Meñ hafa og nockur Dæme, ef vel er leitad, Eñ hverneg sem þvi er nu vared, Pa er varla nockur Syndare fiær Himna-Rijke, eñ eiñ Dramblaatur. Mikelaatur Madur kañ ecke ad þeckia Synd sijna, Pvi hañ þykest allt riett giøra, Og aa medañ Syndeñ er ecke þeckt, Pa er ecke Von aa Himnarijke, DRotteñ mootstendur Dramblaatum, Jac. 4. Eñ hverneg vill sa iñgaanga i Himna-Rijke, sem Gud fyrer Ovin hefur, Hver alleina aa þess Valld, eñ eingeñ añar. Hafe Andskoteñ vered rekeñ wt wr Heimenum vegna Drambsemeñar, Pa er Lijklegt, ad sa mune þar ecke iñkoma, Sem honum vill i þessum Kañarlega Glæp lijkur vera. Salomon segier, Prov. 16. Ad sa sem er stoor i Hiarta sijnu, sie Andstygd fyrer Gude, Og þo hañ slaae Hond i Hond (þad er, þo hañ take añañ med sier, og alldrei svo marga) Pa mune

hañ

hañ þo ecke Ohegndur verda, Og til hvers skal þa sa Pootteñ, Sem ei giorer nema afla Mañenum Hegningar af Gude, Fraa hverium Omøgulegt er ad flija. Nema þier verded eins og þetta Ung-Barn, Pa kuñed þier ecke iñ ad gaanga i Guds Rijke, Segier Frelsareñ, Matth. 18. Nu vitum vier ad Smaa-Borneñ eru ecke Dramblaat, Eins leikur Kongs Sonureñ sier vid Faatækis Barnid, sem vid siñ Lijka, Ef hañ maa rada. O! hversu laangt er þa eiñ Dramblaatur Asne fraa Himna-Rijke, þegar honum þyker eingeñ standa Jafnfætis sier, Hafe hañ edur hañs Forfedur svælt nockud wt af odrum. Sæler eru Hoogværer, þvi þeir munu Landed erfa, segier Frelsareñ, Matth. 5. Ad vijsu er þad i fyrstu meint uñ Lijkamliga Farsælld, svo sem siaa maa af hinum 37. Davids Psalme, Hvgdañ Ordeñ tekeñ eru, Þvi þeir sem Hæglaater eru, og ecke aaleitner vid adra, Þeir hafa optast sitt i Kyrdum, Jafnvel þoott misjafnt bere til uñ þad, nær Gud lijdur Fiandanum ad vada upp i Dramblæte Oflaatungana, Eñ verde þeir Arfs sinum rænter hier, Og lijda þad þo med Hoogværd, Pa eiga þeir hañ vijsañ aa Lande Lifande Maña, Sem alldrei mun skiemast, 1, Pet. 1. Siaae hiner til, ad þott þeir blaase sig upp, Eins og Nadrañ, af þvi sem þeir hafa stoled fraa Auminginanum, hvert þeir munu naa til ad verda Samarfar Christi, Sem var Hoogvær og af Hiarta Lijtelaatur, Matth. 11. Pad Port er þraungt sem til Lijffsens liggur, og Vegureñ er tæpur sem þangad leider, Hverneg meiga þeir gaanga þar uñ, Hverium ecke duger allt Landed til ad bwa i, þott ei sieu þeir ad Lijkamans Haattum Fyrerferdar meire eñ adrer Meñ? Eñ Hiartad er vaxed upp wr Skyunum, kiemst þo alldrei i Himnarijke, nema þad lijte Svip siñ i Mollduñe, aadur eñ þeir ad Mollldu verda. Hier uñ talar DRotteñ merkelega hiaa Esaj. Cap. 5. Vei þeim er samañdraga Eitt Hws til Añars, Og leggia Eiñ Akur vid Añañ, Þaangad til ad þar er ecke meira Rwm, Svo ad þier bwed einsamler i Landenu, Pad sama er fyrer Eyrum DRotteñs Zebaoth, Segier hañ.

Þiñ Þor Afneita Keypta Eg, Og Fer Eg Nu Ut Ad Reyna Pau, Eg Bid Þig Afsaka Mig, Segier hiñ Añar: Med þessare Grein af Epterlijkinguñe vill DRotteñ teiknad hafa hina skadligu Bwksorg og Oleifelegu Aura-Elsku, og ber hañ siaalfur lioosast Vitne uñ þad, hvad mikeñ Farartaalma Audureñ giore þeim, Er hafa fest Hiarta sitt vid hañ aa Reysuñe til Himnarijkis, Er hañ sagde vid Lærisveinana uñ hiñ Rijka Yngis-Mañ, ad hægra være Ulfalldanum ad gaanga i giegnum Naalar-Augad, helldur eñ Rijkum Mañe iñ i Himnarijke, Matth. 19. Og er þesse same Ynglingur Eitt lioost Dæme þar uppaa, Hversu ad Fiegyrneñ og Elskañ til Jardneskra Muna, baña Mañenum ad epterfylgia Christo iñ i Guds Rijke: Hañ villde frædast af DRottne hvad hañ giora skyllde, ad hañ mætte eignast eilijft Lijf: Frelsareñ neitade ecke þvi, ad hañ hefde Bodordeñ hallded allt i fraa Barnæsku siñe; Eñ er hañ heyrde, ad hañ skyllde selia allt þad hañ ætte, Giefa þad Faatækum og fylgia sier epter, Pa vard hañ hryggur og gieck i burt. O! hvad goodu Bode hafnade þesse faavijse Madur, Lijkur var hañ mjog svo þessum Veralldar-Sonum, Er hier talar uñ i Gudspallenu; Hvad

leinge ætte haň Aude sijnum ad fagna? Kaň ſkie ecke til Morguns, Og þo yfergaf haň hid gooda Hlutſkipted, og liet þeña Veralldar-Saur draga ſig fra Himnarijke i Satans Valld. Marcus ſkrifar, ad Lauſnareň hafe ſtart a þeňaň Rijka Maň og elſkad haň, Marc. 10. Hvad nockrer vtleggia, ad haň hafe teked vel a moote honum, og haft þeir nockud til ſijns Maals, Eň hvert ſem var, DRotteň miň, þa ſie eg hier þijna Fodurliga Giæſku i þvi, ad leita allra Bragda vid Maňeſkiuna. Svo elſkader þu Saul, Miň HErra, a medaň haň gieck a þijnum Vege; Svo varſt þu med Jehu, allt ſvo leinge ad haň rak þitt Eyrende; Svo Myſkunader þu Achab, er haň klæddeſt i Seck, eň ecke er ad furda, Born mijn, Þoott DRotteň hrygdeſt i Anda og talade ſvo ſkoreňordt til Læreſveinaňa hier uň, Er haň ſa þeňa Veſæling adkomeň Himnarijkis Dyrum, falla þadaň aptur i Satans Net, Og hefur haň hier fært Soňur a Maal ſitt er haň adur talad hafde, ad Omogulegt være under eins Gude ad þioona og Maňona, Matth. 6. Maňon er eiň veſæll Gud, Og þeir honum þioona, eiga aumaň Hwsboonda, Haň gietur ecke hallded ſiaalfum ſier kyrrum, Þvi hverſu opt ſiaum vier ad ſtoorar Fe-Dyngiur hrapa i einu, ſvo Eiganden veit eckert af, Svo er haň wtfws þegar til vill, ad Þrælar haňs gieta ecke hallded honum, Og ei þoott þeir giore vid haň eins og þeir i Tyro giordu vid ſiň Afgud Herculem, er þeim barſt i Drauma, ad haň villde fra þeim hlaupa i Herbwder ens Stoora Alexandri, ad þeir bundu haň med Hleckium. Þad er eins og Jeremias ſegier uň Skwrgodeň, Cap. 10. Þeir giora þau fogur med Sylfre og Gulle, Þeir feſta þau med Noglum og Hamre ad þeir miſſe þau ecke, Eň Gud giæfe Meň villdu Hugleida, hvad lijted þeir hafa miſt, þegar þeir hafa tapad ollu þeſſu, Ef Gud vill ſvo vera laata, Þvi þa hafa þeir feinged Orſok til ad varpa allre ſiňe Ahyggiu uppa Gud, Sem er alleina Rijkur, og vill ala þa er haň elſka, Jafnvel ſofande. Þa munde Laban ecke reňa epter Jacob, þo haň vantade ſijna Afgude. Eg hefe talad nockud uň þetta Efne fyrer ſkoňu, Og þvi vil eg enda med St. Pauls Ordum, er haň ſegier, 1. Tim. 6. Þeir ed rijker verda vilia, falla i Freiſtingar og Snorur og margar Gyrnder heimſkulegar og ſkadvænar: Hvad laangt eru þeir þa fra Himnarijke, Sem alla Reidu faſter eru i þeſſu Satans Nete, Og er hier af audſært, hverſu mióg ad Fie-Gyrndeň og Of-miked Aura-Safn, bæge þeim fra Guds Rijke, er naalægt eckert aňad ſtunda.

Konu Hef Eg Mier Feſta, Og Fyrer Þvi Maa Eg Ecke Koma, ſagde hiň Þridie. Haň villde ecke hafa ſig undaň þeigeň, Þvi haň þootteſt Logliga affakadur: Haň ſem Bwgardeň hafde keypt, gat laated bijda til Morguns ad ſkoda haň, Og hiň ad reyna Axneyteň, Eň fyrer þvi ad hier maa ſkiliaſt, ad Brwdkaups-Dagureň hafe vered tilſettur, Þa vill þeſſe Brwdgume ecke eyda morgum Ordum til ad affaka ſig, Þar haň hafde til aňars Gieſta-Bods ad gaanga, ſem honum være hvad kiæraſt, og haň mætte ecke forſooma. Lijklega lijtur þetta wt fyrer Maňligum Doome, Þvi DRotteň hefur boded, ad Madureň ſkyllde jafnvel yfergiefa Fodur og Moodur, eň ſamteingiaſt ſiňe Egta-Kviňu, Eň þo mun þeſſe eins ſekur vered hafa i Guds Auglite og hiner. Hier ſtendur i Textanum,

anum, epter þvi sem eg hañ skil: Ad þeir afsokudu sig aller med sama Giede. Pad er, Ad hver þeirra villde hafa sijna Sysslan meir metna eñ þessa Kvolldmaaltijd. Nu vill-de þo Hws-Boondeñ einga af þeim gyllda taka, Og þvi vard sw Alyktuneñ ad Sijdurst uñe: Eingeñ Peirra MAña Sem Bodner Voru, Skulu Smacka Mijna KVolld-Maaltijd. Sw er þa Meiningeñ, Ad eingeñ Hlutur skule oss svo kiær vera, Ecke Vird-ingar vorar, Ecke vor Audur, Ecke Fader nie Mooder, Ecke Systur nie Brædur, Ecke vorar eigeñ Konur, Sem oss ættu hvad kiærastar ad vera; Jaa, Ecke vort eiged Lijf, ad þad hindre oss fraa þeirre stooru Kvolldmaaltijd, Sem hiñ Alvallde Hwss-Fader hefur oss tilreidt i sijnum Syne, Pad vottar Frelsareñ siaalfur skoñu sijdar i þessum sama Ca-pitula, Seglande: Ef nockur kiemur til mijn, og ecke hatar Fodur siñ og Moodur, og Ko-nu og Born, og Brædur, og Systur, og jafnvel sijna eigeñ Saal, Hañ kañ ecke miñ Læ-resveiñ ad vera. Hvad er þetta Born M. Hañ kañ ecke miñ Læresveiñ ad vera? Pad er, Hañ skal ecke i mitt Rijke koma. Gud gaf Mañenum Konuna i Fyrstuñe honum til Epterlætis, og til ad fiolga Kyne sijnu, Eñ ecke til þess ad hañ skyllde leyfa heñe ad dra-ga sig af Guds Veige, edur briota aa moote Bode sijnu, Pvi segier hañ og Devt. 13. Ef þiñ Brooder, Sonur Moodur þiñar, eda þiñ Sonur eda þijn Dootter, eda þijn Ko-na er þu fadmar, vill koma þier til ad dyrka añarlega Gude, Pa skal þijn Hond vera hin fyrsta ad þu deyder hana. Eñ skodum nu oss, Brædur mijner, Mun oss ecke ver-da vidlijkt og Fodur vorum Adam, Ad bera Skulldena uppaa Konuna, Po þad sie med odru Moote. Seged mier, þegar hiñ Volade bidur uñ Hiaalp, Og hiñ Naudstadde, Peinkium vier ecke? Pad maa eg ecke fyrer Konu miñe og Bornum, ad leggia miked af vid hañ, Añars munu þau kañskie fara aa Vonarvol. Pegar Guds Eyrende aa ad giora og briootast nockud i moote Satan og hañs Offiñum, Laatum vier þaa ecke Hug-fallast? Jafnvel þeir sem Hugprwder vera þykiast, Og segium med siaalfum oss: Giore eg þetta, munu þeir sijdañ Konu miñe og Bornum allt Illt giora, Eins og Skaalkureñ sie ecke i DRotteñs Hende, Og hañ kuñe ei ad vernda sijna, Paa er setia allt sitt Traust aa hañ. Pegar vier nu þetta giorum, Pa erum vier eingu betre eñ hañ er sagde: Konu Hefe Eg Mier Festa, og Fyrer þvi Maa eg ecke Koma. Eg vil ecke faa mier til Orda uñ þeirra Hioonaband, sem locka hvort añad til Lasta og Synda, til Agyrne, Hofmoods, Ofundar, Hardydge, og eru samlynd i þvi, Eñ giæta eckert þeirrar Elsku sem þau eiga aa Gude og Naunganum ad hafa, ei helldur þeirra Haattalag, Sem ad i Egtaskapnum bwa samañ eins og Hundar og Kietter, Edur hiña sem ad soñu eru samañvijgd til Hioo-nabands, Eñ lifa þar iñe riettum Skiækiu Lifnade. Laangt er fraa ad soddañ Mañesk-jur hlijde Postulans Bode, i þvi ad hallda Egtaskapeñ heidarligañ, og Hioona-Sænge-na Ofleckada, Hebr. 13. Og munu þeir þo hafa þykiast fulla Orsok ad ei kome þeir til DRotteñs Kvolldmaaltijdar, Pvi þeir hafe Konur sier festar: Og kañ eg ecke añad ad segia, eñ ad þesse Afsokun er gylld, Pviad Diofulleñ helldur med þeim Sæng og Sess, Eñ Paulus segier, 1. Cor 10. Ad vier kuñum ecke under eins ad drecka DRotteñs Ka-

 lelk

leik og Dioslaña, Og ecke under eins ad vera hañs Bords Hluttakande og þeirra. Take eingeñ ſvo Maal mitt, ad eg laſte þeſſa Heilogu Stiett, Hun er af Gude i Fyrſtu Iñſtiptud, Frelſareñ hefur prijdt hana med ſiñe Naalægd, Med heñe hefur hañ teiknad þa Guddoomligu Aſt, Er hañ hefur a ſiñe Elſkulegre Brwde Chriſtneñe; Eñ þad laſta eg, Ad Meñ gleyma Gude fyrer Lijkamans Munad, og lifa þar iñe hvert a moote hañs Bode, Giørande Hioonabanded ad Frillulifnade margur hver. Frelſareñ vill og ecke Hioonabanded laſtad hafa, Poott hañ ſegie uṁ hina Gudlauſu Verolld fyrer Flooded ad þeir hafe Gypt ſig og gypta læted, Helldur hitt, ad þeir voru ſvo druckner i Munudum ſijnu, ad þeir ei hlijddu Predikun hiñs Riettlæta Noe. Og er nu ſvo wt-talad uṁ hid Fyrra er eg hiet a ad miñaſt.

Eñ hvad hinu Sijdara vidvijkur, Pa er þad margt er oſs ætte ad leida til ad taka þeſſu Vegſamlega Heimbode. Hver er ſa, Ef Konungureñ bijdur honum til Bords, ad hañ þigge þad ecke Allshugar feigeñ, Og munde Oſviñur þykia, ef hañ dræpe Hendeñe a moote ſlijkre Sæmd, Eñ hier er ecke nockur Jardneſkur Herra, Ecke Aſſverus, Ecke Baltazar, Ecke Alexander hiñ Stoore, Hverra Veitingar urdu a Stundum Gieſtunum ad Hefndar Giøf; Eñ hier er hiñ Naaduge Konungur Himens og Jardar, Sa ed hefur Konungaña Hiortu i Hende ſier, Hañ ed ſedur allar lifande Skiepnur med ſiñe Bleſſan, Og allt hvad Jardneſker Hoſdingiar veita ſijnum Gieſtum, Pad meiga þeir af hañs Orlæte þyggia, Aññars væru þeir ecke Megnuger uṁ ad fæda ſiaalfa ſig, Auk helldur Fiolmeñe ſvo miked. Ecke ſedia Veralldar Hofdingiar nema Lijkamañ alleina, Hvers Fylle a Stundum verdur ad Saalar Hwngre, Eñ DRotteñ mettar Saaler vorar med ſvo goodre og heilnæmre Fæd u, ad ſa ed heñar nijtur, Hañ þeynker lijted uṁ Veralldlegar Kræſingar, Pvi hañ hefur þañ Mat og Dryck, ſem adrer ſiaa ecke; Joh. 4. Peir kuña ad hallda eitt Gieſta-Bod i heila Viku edur leingur, ſijdañ hwngrar þaa og þyrſter, Er bodner voru; Eñ hver ſem etur og dreckur af þeſſum Viſtum, Hañ ſkal ecke hwngra nie þyrſta ad Eilijfu: Pad ſkiedur i Hoſdingiaña Gieſta-Bodum, Ad þeir ſem ad Veitſlunum eru, verda Mætte ſijnum firnare þegar kallad er hvad beſt veitt, Svo þegar Vijned er roked wr Hoſdenu, villdu Meñ þar alldrei vered hafa, Og ecke betala þurfa þad ſem til Gooda var giort med þvi Illa ſem a epter fylger. Eñ i þeſſu Heimbode munu Meñ alldrei ofmiked eta nie dreka, Peſs meir þeir drecka, þeſs vijſare verda þeir: Eingañ ſkal hier Dryckiañ hveſſa til Bræde, Ecke hreiſa hañ til Oþarfrar Mælge, Ecke hvetia hañ til Lauſlætis edur nockurrar Fiblslegrar Hættſeme nie Gantaſkapar, Sem alltijd er, Pvi verr, i ſumra Maña Gieſta-Bodum, Eñ hier er Fridur og Fognudur i Heilogum Anda, Sa Fridur, Sa Fognudur, Sem yfergnæfer allañ Skilning.

Eg hefe nockrum Siñum ædur hored mig ad tala i þeſſare Book uṁ þa Dijrdlegu Viſt Heilagra, med Gude og hañs Einglum, Og maa eg medkieña, ad þar verdur ecke uṁtalad af mier a nockurn Veg, ſvo ſem verdt er, Og ecke af nockurre ſyndugre Twngu, Pvi ef Madureñ kañ ecke ad ſia Gud og hallda Lijfenu, ſvo ſem DRotteñ ſagde vid

Moy-

Moysen, Exod. 33. Pa munu Meñ ei helldur kuña ad wtskijra hvad Vegsamlegt þad sie, ad sia hañ svo sem hañ er, Og þeckia hañ svo sem vier erum af honum þeckter. J einu Orde ad segia; Par um verdur ecke añad sagt, eñ þad sem Esajas i 64. Cap. Og Paulus, 1. Cor. 2. hafa lagt oss i Muñ, Ad þad hafe ecke Auga sied, og ecke Eyra heyrt, Sem Gud hafe tilbwed þeim, er hañ elska, Og var þo Paall uppnumeñ i hiñ Pridia Himen, Svo ad lijkast er, ad eingeñ lifande Maña hafe gior sied þa Himnesku Vistar-Veru, Po maatte hañ ecke med Ordum wtskijra hvilijk hun var, Pvi hañ segiest hafa heyrt þar þau Ord, sem eingeñ fær wt-talad, 2. Cor. 12. Hvad segied þier nu, Brædur mijner? Fiñed þier nockra þa Assokun i Heimenum, Er ydur gylld þyke til ad hafna þessu Giesta Bode? Stoorer Hofdingiar laata bera Visternar og Dryckeñ fram i Gull og Sylfur Kierum, Peir hafa marga Riette, og Jmislegañ Tilbwning, epter þvi sem Steikarans Kuñaatta gietur hræsnad fyrer þeirra Goom, Sem bodner eru; Eñ hier er ecke nema eiñ Riettur, Pad Saklausa Lamb Guds, Hvert ed slaatrad er i fraa Hensins Upphafe, Hañ er steiktur aa Krossins Altare i Guds Reide-Ellde, aa þeim Kolnum, sem bruñed hefur af, sijdañ Adam braut, Pad eru Synder vorar, Sem erum Nydiar hañs: Hañ er Lækning þeim Siwku, Huggun þeim Angraadu, Rijkdoomur þeim Voludu, Uppreisn þeim, sem Verolldeñ hefur nidurdreped, Sadning þeim, sem Hwngra og Pyrsta epter Riettlætenu. Hvar faaud þier svoddañ i einu Giesta Bode, Christner Meñ? Jaa, Hañ er eins og Esajas um hañ spaaer: Syn þeim Blindu, Fætur þeim Halltu, Hreinsun hinum Lijkþraau, Heyrn þeim Daufu, Upprisa hiña Framlidnu, Og þad sem yferteku, Naadar Bodskapur hinum Faatæku, Hvern Spaadoom hañ þijder uppaa sialfañ sig, hiaa Matth. 11. Heyred þier mier nu, sem bwed i Lande þessu, Erud þier marger Vitrer? Erud þier marger Forsiaaler? Erud þier marger Gofuger? Ef eg maa spyria ydur med St. Paals Ordum: Pier munud segia Ney, Ef þier taked Hende i ydar eigeñ Barm, Og þo hefur hin Guddoomlega Eiska laated oss Faatækum Gudspiolleñ boda, Eñ hver giegner vorre Raust? Hver tekur þessu Bode? Hiñ Vijse hroose sier ecke af Skynseme siñe; Hiñ Vollduge ecke af Vallde sijnu, Og hiñ Rijke stære sig ecke af Aude sijnum, Eñ sa sem vill hroosa sier, Hañ hroose sier af þvi, Ad hañ þecke mig og skilie, ad eg sie Jehova, Sa ed giore Goodgyrne, Rietteñ og Riettvijsena aa Jordu, Pvi þad lijkar mier, segier DRotteñ, Jer. 9. O! siaaed nu hier, Pier sem hroked ydur upp af þvi, sem eckert er i spuñed, eñ forsmaaed þessa miklu Kvolldmaaltijd, Ad þar maa ecke stæra sig i Guds Auglite af hinum mestu Hlutum, Vite, Makt og Audæfum. Eñ hvad skulu Meñ segia vid hina Dramblaatu Hwsgaangs Herra vor aa medal, Pegar Vitskirringureñ hroosar sier af Danielis Speke, Pegar hañ sem gietur nidurdreped þeim, sem er vesælle honum, Pa ætlar hañ sig Konung vera, Og þorer þo ecke ad geispa aa moote þeim, sem honum maattkare er; Ef hañ sem einhvern Tijma laa vid Hwsgaange, Ef hañ, segie eg, med folskum Kaup-Eyre, Med Præislegre Hondlan, Jaa, Med allra Handa Svikum og Prettum, hefur dreiged under sig Gootz Naaunga sijns, Og

sellt honum a Stundum, añadhvert sijna eigeñ Þorf edur Favitsku, Þa stærer hañ sig af þeirre Audlegd er hañs Framsijne hafe aflad honum. Þetta er svo Alment og Opeñbert, ad ei þarf epter ad grafast, Svo sem DRotteñ segier fyrer Muñ Jeremiæ: Og þetta giorum vier, Sem þo erum af odrum Þioodum lijtils virdter, Uñ hveria med ollum Riette ma segia þau St. Pauls Ord, Er eg fyrer skomu las, Ad vier erum ecke marger Vijser, Ecke marger Forsiauler, Ecke marger Gofuger, Og þo tiggiunst vier og toñlunst Jñbyrdis, Ja, bijtunst uñ þetta Volæde, Er vier mille Handa hofum eins og Gadd-Hestar uñ illt Foodur, Eñ þad er allra aumast, ad þad sem verst er a hinum Farsælu Þioodunum, Er lifa i þeim goodu Londunum, Og þad sem Guds Bræde hvad mest uppæser, Sem er, ad þær hyrda lijtt uñ Gud, og fa sier ei Stunder fyrer Vellystareñar Saker, ad dijrka hañ sem byriar, Þad segie eg, skilur ecke helldur vid Eymder vorar, sem þo ættu ad neyda oss iñ ad ganga til þessa Giesta-Bods; Og svo sem ad Nægternar og allra Handa Tijmanlegt Epterlæte, ætte ad draga adrar Þiooder til ad elska og prijsa Skaparans Giædsku; Svo ætte og vor Þorf og Orbyrgd ad reka oss til ad dast ad hañs Millde, ad hañ i ollu þessu hefur uñt oss þeirrar Sælu, Ef vier hana riett brwkudum, sem allar Þiooder mættu ofunda oss af og alla svo miog epterlangar, Sem er Fridur og Rooseme; Eñ Gud giæfe ad hier vantade ecke allt ofmiked a, og ad þeir sem hia oss eru odrum Fæte fremre, þeir ecke hæddu ad Guds Orde, forsmadu og Offæktu hañs Þienara, Svo langt er fra þvi, ad þeir leite DRotteñs, edur kome þegar þeir bodner eru. Þa Vard Hws-Boondeñ Reidur, segier Texteñ, Og Sagde Til Þioonustu Mañsens: Far Þu Snarlega Ut A Stræte Og Gotur Borgareñar, Og Leid Volada, Vanada, Blinda Og Hallta Hier Jñ. Þesser munu vera Almwga Meñ Gydinga, þeir ed skipudust vid Christi Lærdoom, Þvi færster voru þeir af hinum sem geingu honum til Handa, Þad er bert af Phariseara Ordum, Er þeir sogdu: Hwer nockur af Hofdingiunum a hañ edur af Phariseis, Eñ þesse Almwge sem ecke veit Logmaled er bolvadur, Joh. 7. Gydingum byriade og fyrst ad Predika Guds Ord, Svo sem Paulus og Barnabas vottudu fyrer þeim i Antiochia, Act. 13. Eñ nær þeir raku þad fra sier, Og hielldu sig Guds Rijkis Omaklega, Þa hafa þeir snwed sier til Heideña Þiooda, Svo sem þar stendur, Þvi segier og hier i Gudspiallenu, ad nær Þiooneñ sagde ad þar være eñ meira Rwm, Þa hafe Hwsboondeñ sagt: Far Þu Ut A Þioodbrauter, Og Twngarda, Og Naudga Þeim Hier Jñ Ad Ganga. Hverier munu þesser vera B. M.? Nema vier Heideña Maña Born, Hverra Fedur voru an Guds i Heimenum, Ja, ecke vier sijdst sem bwum hier under hinu ytsta Heims Skaute. A oss er ad fullu rættur Spadoomur Guds, er hañ segier vid Soneñ, Es. 49. Þad er Oflijted ad þu siert miñ Þienare, til ad upprietta Jacobs Kyn, og aptur ad sækia þad tapada af Jsrael, helldur hefe eg giort þig til Lioos Heideña Þiooda, Svo ad þu siert mitt Hialpræde til Veralldareñar Endemarka. Siaed þvi og, þier Christner Meñ, Hvilijkañ Kiærleika ad Fadereñ hefur oss giefed, Þad vier Guds Born kallader verdum, Eingu sijdur

eñ

eñ Rijkesins Syner. Þesse er JEsus Christur Sonur Guds Lifanda, hañ sem er vor Fridur og giorer Eitt af bædum, og Gyrdingu Mid-Veggiarens hefur broted, svo sem Paulus ad Orde kiemst, Eph. 2. Hvad er oss þa til Hindrunar, Born Mijn, ad framgaanga til Naadar-Stoolsens? Þar vier høfum frijañ Tilgang fyrer hañ, Seger Postuleñ til Hebræos. Trwed mier, ad þad er ecke lijtill Velgiorningur sem vier þeiged høfum i Christne-Bodenu; Eg vil ei tala um þau Gledelegu Umskipte, ad vera leyster undañ Satans Vallde, eñ setter i Guds Sonar Rijke; Eñ hitt ætte oss alldrei wr Miñe ad lijda, ad hiner Naatturlegu Kvisterner eru afbrotner, eñ vier iñplantader, Rijkesens Syner eru wtrekner i hin ytstu Myrkur, Eñ vier eigum Kost aa ad sitia til Bords med Abraham, Isaac og Jacob.

O! Born mijn; Eg Graatbæne ydur fyrer JEsu saaru Kvol og Bloodugar Under, Jaa, fyrer ydar eilijfrar Velferdar Saker, Taked Vara aa þessare ydar Kallan, Og lijkest ecke hinum i þvi, ad giora ydur Guds Rijkis Overduga. Þad er Daasamlegt ad horfa aa hina Alvitru Guds Raadstofun i sijnu Naadar-Rijke; Fyrst sette hañ Þeckingu sijns Nafns svo ad segia midt i Verolldena, Þegar þeir raaku hana fraa sier, þa hefur hun først smaamsamañ Nordur epter þessare Heimsins Alfu, Svo ad hun eiñig er komeñ til vor hiña ystu Heims Bwa, Og varla er hina soñu Guds Dijrkun ad fiña nu i Heimenum nema i þessum Nordustu Londum. Segied mier nu, Christner Meñ, Ef vier nu forsmaaum þessa Guds Giof, og ei þeckia vilium vorn Vitiunar-Tijma, hvert aa Gud þa ad fara? Eda fyrer hverium aa hañ sitt Ord ad Predika laata? A hañ ad fara wt wr Heimenum? Edur Predika laata fyrer Joklunum, Biarndijrunum, og Refunum i Grænlande? Litlu munar virdest mier hiaa morgum hverium medal vor, Þar Hiarta Maññaña er svo freded, svo Iskallt vorded, ad þad braadnar ecke vid Guds strangu Hootaner, ecke vid hañs Naadar Bodskap, og ecke vid Miñing hiñs sijdarsta Dooms, nær Hofud-Skiepnurnar munu af Hita braadna, Kiærleikureñ og Trwskapureñ eru burt wr Landenu, Eñ Agyrne og Fe-Draattur taka Yferhond; Þeir sem meiga sier nockud, Eta i krijngum sig eins og Byrner og Leon, Þegar þad tekur sijna Braad, og hiner Einfolldu dansa epter þeirra Pijpu, og støckva yfer hvern Þrøskulld, til ad uppfylla Hws Drottna siña, med Raane. Og þoott vier meigum jaata oss hverre Þiood heimskare, þa erum vier þo noogu vitrer i Slægdeñe, Jaa, falsker eins og Refar. Ein med hinum stærstu Syndum, Hvar fyrer Gud rak sitt Foolk wt i Herleidinguna, var Flaaræde og Otrwskapur; Heyred Jeremiam þar um talande, Cap. 9. Eingeñ trwe Vin sijnum, og eingeñ trwe nockrum Broodur, Þvi sierhver Brooder er eiñ Svikare, Og sierhver Vinur umgeingst falsklegana, og tala ecke Sañleikañ, Þeir kieña Tongu siñe ad tala Lygd, og þeir erfida sig þreitta i þvi ad hondla Sviksamlega. Segied mier, Ef Jeremias mætte lifna upp aptur, munde hañ kuña betur ad wtmaala vora Olld, eñ med þessum Ordum? Og hvad erum vier þess, ad vier skylldum vænta oss betra af Gude nær vier uppfyllum þeirra Mæling? Nema vier ydrunst af Hiarta, og

legg-

eggium af Klæke þessa. O! hversu miked hefur oss hnignad, Ecke einasta i ollum Mañskap og Hyggendum, helldur og i Sakleysenu og Raadvendneñe: Hvar er hin Forna Trwfeste, Stodugleike, Rokseme, Vijsdoomur i Raadslogunum, Hugprijde i Urriettingunum, Sañsogle i Ordunum, Riettvijse i Doomunum, Sem at Dogum Forfedra vorra vár svo miog Lofud og Elskud. Þetta hofum vier i Utlegd reked og forum Dagvesnande, Svo ad þeir sem ecke eiga morg Ar til Baka ad telia, þeir þeckia ei Landed edur Stioornena hiaa þvi sem hun var, Hvert ed sijnast mætte ad vera eitt vijst Teikn til Undergangs og Eydeleggingar. Guds Poleñmæde vardveite oss fraa Jeremiæ og Ezechielis Tijmum, Hvorier ed baader saau Ofarer Gydinga Lands, og baader miog svo hormulega klaga um þessa og þvilijka Stoorglæpe skomu fyrer Herleidinguna, Og meigum vier kañast þar vid, Ad Gud hefur bendt Forfedrum vorum med vidlijku Moote, Sem eg þo voga ad segia, ad voru miklu betre eñ vær.

Utlegd hefur jafnañ hallden vered hid mesta Volæde, Eñ eg veit ei hvad eg segia skal, Betra er hvervetna wtlægur ad vera medal Christeña Maña, eñ ad lifa i þvi Lande, hvar Dygdeñ er fyrer Skom hallden, Eñ Klækerner i Forsvar tekner, Jafnvel af þeim sem hvad mest ættu ad afstijra vondu Framferde. Nær eg Hugleide þetta, Þa giet eg ei bundest ad taka under med Jeremia, Er hañ segier i Guds Orda Stad i 16. Cap. Tak þier ei Konu til Egta, Og al ecke Syne nie Dætur i þessum Stad. Þar fyrer, O! Guds Born, Taked Vara aa Velferd ydar, Langt er sijdañ þier Bodskapeñ heyrdud, og eñ nu er Naadar-Tijmeñ, Eñ eingeñ veit hvert þetta Bod stendur leingur eñ til Morguns; Legged þvi af alla Illsku og Þrettvijse og allañ Ohreinleik, eñ Iklædest svo sem Utvalder Guds Heilager og Elskuleger Hiartgrooeñe Myskunseme, Goodgyrneñe, Lijtelæteñu, Hoogværdeñe og Poleñmædeñe. Eñ hiñ Naaduge Gud virdest ad vardveita sijn Born i Solle þessarar Ogudlegu Alldar, svo þau Ostraffanlig fiñast mættu aa þeim Tilkomu Deige JEsu Christi; Bænheyre þad goodur Gud fyrer sijns Sonar wthellt Blood og saaru Pijsler, Amen, I JEsu Nafne, Amen.

Þridia Suñudag epter Trinitatis

Gudspialled, Luc. 15. Cap.

Y Þañ Tijma. Eñ aller Tollheimtarar og Bersynduger nalægdu sig til hañs, so ad þeir heyrdu honum. Og hiner Skriptlærdu og Pharisæi mogludu og sogdu: Þesse medtekur Bersynduga Meñ, og etur med þeim. Eñ hañ sagde til þeirra þessa Epterlijking, So seigiande: Hvor saa Madur af ydur sem hefur Hundrad Saude, Og ef hañ glatar einum af þeim, Yfergiefur hañ ecke þa Niju og Nijutijger aa Eydemorku, Og fer epter þeim sem glatadest, þangad til hañ fiñur hañ? Og þa hañ hefur funded hañ, Leggur hañ

hañ sama (med Føgnude) sier ꜳ Herdar, Kiemur heim, Og kallar samañ Vine og Naabwa, Og segier til þeirra: Samgledie st med mier, Þviad eg hefe miñ Saud aptur funded, Pañ sem glatadur var. Eg seige ydur, Ad lijka so mun Føgnudur vera ꜳ Himnum, Yfer Einum Syndugum sem Ydran giører, Meir eñ yfer þeim Niju og Nijutijger Riettlaatum, Sem eige þurfa Yferbootar vid. Eda, hver er sw Kona, Sem hefur Tiju Peninga, Ef hun tijner Einum, Er eige so, Ad hun kveiker Lioos, Og soopar Hwsed, Og leitar Vandlega, Þangad til ad hun fiñur hañ? Og þa hun hefur hañ funded, Samañ kallar hun Vin-Konur sijnar og Grañ-Konur, seigiande: Samgledie st med mier, Þviad eg hefe miñ Pening aptur funded, Hvorium eg tijnda. Lijka so og seige eg ydur, Pad Føgnudur mun vera fyrer Einglum Guds yfer Einum Syndugum, Þeim ed Yferboot giører.

Exordium.

VOG Em Auglijstur þeim sem ecke spurdu epter mier. Eg em fundeñ af þeim, sem ecke leitudu ad mier. Eg sagde: Siaed mig, siaed mig, Vid Foolk þad, Sem ecke nefnest epter mijnu Nafne, segier DRotteñ, Esa. 65. Þesse Spaadoomur ꜳ ad skiliast um Heidnar Þiooder, Pad Foolk, sem sat i Myrkrunum, Og var aan Christs, Fraaskilder Israels Borgar-Riette, Framande i Saattmaalum Fyrerheitesins, Hafande einga Von, Og Gudlauser i Heimenum, Svo sem Paulus vottar, Eph. 2. Hvar Postuleñ meinar alleina þau Fyrerheit, Sem Gydingum voru sier i Lage giefeñ, Svo sem ad þar skyllde uppreña Eiñ Kvistur af Root Jesse, Og adrer þvilijker Spaadoomar, Sem høndla þar uñ, ad Messias skylde fædast af Gydingum, Eñ ecke hin Almeñelegu, Sem øllum giefeñ voru, Svo sem þegar Gud hiet Abraham, ad i hañs Sæde skylldu blessast allar Þiooder, Gen. 22. Hvad lioost er ecke einasta af hinum mikla Framgaange Evangelij, strax epter Himna-For DRotteñs, Er hañ ad sigrudum Dauda, Diofle og Helvijte, took Einvallds Stioorn i siñe Kyrkiu uñ allañ Heimeñ, Helldur og spaaer Gud þar uñ fyrer Muñ Hoseæ, 2. Cap. segiande: Ad Tala Israelis skule verda svo sem Siaafar Sandur, Hvern eingeñ giete mælt nie taled: Eñ svo sem ꜳ Døgum Hoseæ var Israel svo laangt nidursockeñ i Gudleysesins Afgruñ, ad hañ villde þeim ecke framar myskuna, þad þeir ecke smaaansamañ Herleidder yrdu; Svo og er ad Ottast fyrer ꜳ þessum Verstu og Sijdustu Døgum, ad Christneñ, Hveria Guds Sonur hefur med sijnu Bloode afrekad, Hun meige verda kollud Loruchama edur Naadarlaus, Og ad marger heñar sijneleger Limer mune verda Konunge Myrkrañs ad Braad, N-ma Meñ bæte siñ Christeñdoom og take sier añad Hattalag, helldur eñ Almeñelega tijd kast. Sneña hoof Brunur Myskunareñar

eñar ad auglijsa þad, ad eckert Mañgreinar Alit være hiaa sier, þegar hañ took vid Bersyndugum og Tollheimtu-Moñum, Hverier ed voru af Phariseis, bolvadar Mañeskiur halldner, og eingeñ villde med þeim Sess nie Samneyte eiga, Eñ ecke skiede þad þess vegna, ad þeir voru Bersynduger og Tollheimtu-Meñ, Þvi alltijd er Gud samur vid sig i þvi, ad ei lijkar hønum Ogudlegt Athæfe, Helldur hiñs, ad þeim laa hvad mest aa, Og þegar aller høfdu Fordæmt þaa, villde hañ ecke Fordæma, Sem alleina hafde Valld til, ad Riettlæta. Svo skulum vier og ecke meina, ad vier edur Fedur vorer hafe Myskun hloted af þvi, ad þeir voru Heidingiar, Þvi Heidingia og Tollheimtu-Meñ leggur DRotteñ ad Jøfnu, Matth. 18. Helldur epter mikille Myskunseme siñe, hefur hañ oss Hoolpna giort, Svo sem Paulus vottar, Tit. 3. Þad giører JEsus bert i þessu Gudspialle med Epterlijkinguñe um hiñ Tapada Saud og Tijnda Pening. Eñ ef vier afrækium þessa Naad, Er oss svo keinge hefur framboden vered, Sumum Forgiefens, kañskie (hvad Gud naade og betre) Þa dyliunst ecke vid, ad vor Doomur mune þess þijngre verda, helldur eñ hiña Naatturlegu Kvistaña, Sem ad þeim helldur tilheyrdu Fyrerheiteñ, eñ oss. Eg vil wt af Gudspiallenu alleina Hugleida i þetta Siñ. 1. Hversu Naadugur ad Gud sie i þvi, ad leita epter oss. 2. Hversu treger vier sieum i þvi, ad laata oss fiña.

Styrk oss hier til Giædskuriike Fader, med Krapte þijns Anda, Fyrer JESU Christi Forþienustu, AMEN.

Utleggingeñ.

Meiningeñ i þessum fogru Epterlijkingum hlijder sier i Lage uppa þaa, sem Stoor-Synder hafa drijgt, eru fallner fraa Guds Vinaattu i hañs Oblijdu, og þañeg forbroted Guds Barna Riett og hañs Faderne, sem siaa maa af Epterlijkinguñe um hiñ Fortapada Son, Er i þessum sama Capitula strax aa epterfylger. Nu ef vier rañsøkum vora Lijfernis Haattu, Christner Meñ, Þa mun eingeñ vera sa af oss, ad ecke fine hañ i Samvitsku siñe, ad hañ hafe Guds Naad þraafalldlega af sier broted, og ad hañ þar fyrer sie Daudans sekur. Ecke er þad noog, ad vier ei drijgium þaa Glæpe sem viña til Utsetningar af Kyrkiuñe; Þad er betra ad vera wtrekeñ af Samkunduñe, helldur eñ fraa Guds Naadar Stoole. Margur mun sa inst i Kyrkiu, sem ei munde iñ fyrer Himna-Rijkis Dyr koma, ef hañ dæe i sama Haattalage. Hvad vardar um þad, þo eingeñ vite, Ef þijn Samvitska veit? Lijted gagnar ad dyliast fyrer Moñum, Þar allt er þo oped fyrer Guds Auga, Vilier þu þar fyrer siaa Guds Giæsku i þvi ad leita ad þier, og kalla þig Synduguñ til Ydranar, þa skoda hvar fraa þu falleñ ert, Apoc. 2. DRotteñ samlijker svoddañ rijndre Mañeskiu glotudum Saud, Og er þad nærsta vel tilfunded, Þvi hañ er saa goode Hyrder, Joh. 10. Eñ vier foorum aller villt sem Sauder, segier Esaias Cap. 53. Og fyrir m Daglegana. Saudunum erum vier lijker i Einfeldneñe og Faafrædenu, Eñ ecke i Meinlæysenu, Born i Vitskuñe, Eñ ecke i Hreckvijseñe, þvert aa moote þvi, sem Postuleñ bijdur, 1. Cor. 14. Hier maa siaa j Gudspiallenu, ad Madureñ

ūkeñ hefur halldeð Hiørd siñe ꜳ Beit i Eydemørku, Og hvad mun eiñ Voladur Saudur Guds vera i Eydemørku Veralldar þessarar, ef hañ villest frꜳ hinum gooda Hyrder, hver ed geingur undan sijnum Saudum. Þegar DRotteñ var reidur Jsrael fordum, og hiet ad wthella yfer hañ Bræde siñe, Þa seger hañ hiꜳ Hoseam i 4. Cap. Ad hañ vilie fæda Jsrael, Svo sem eitt Lamb ꜳ Vijdlendenu, Eñ hvad er eitt Lamb i svoddañ Plꜳtze, Eckert añad eñ Brꜳd Vargaña, Og þo er þeim midur fared, sem með Syndum og Glæpum hefur giørt sig vidskila hiñ Osijnelega DRotteñs Sauda-Flock, hvørier ad þeckia siñ Hyrder, og af hønum þeckter verda, Joh. 10. Þad er hin saña Guds Christne og Søfnudur hañs Riett-Trwadra Barna. O! hvilijk er þa Giæska hiñs blessada Hyrders, ad hañ virdest til ad leita ad svoddañ tijndum Saud. Nꜳkvæmliga wtmꜳlar DRotteñ sitt Fødurlegt Hiartalag i þessare Epterlijkingu. Ecke yfergiefur Gud hina Riettlꜳtu, Ei þarf hañ helldur ad yfergiefa þa, til ad leita ad þeim sem tapadur er; Eñ uppꜳ þad ad þu vita meiger, Syndugur Madur, hversu giarna að hañ vill ad hiñ Ogudlege snwe sier og life, þa jafnar hañ siñe breñande Elsku samañ vid þañ Mañ sem lætur sier hvad sꜳrast vera til þess sem villt hefur fared; Jꜳ, sꜳrara til eins af þeim, helldur eñ til allra hiña sem vijser eru. Þessa Guds Fødurlega Giæsku ættum vier ad lꜳta smellta Hiarta vort, Þegar hañ leitar ad oss Daglega i sijnu Heilaga Orde, Oss sem ad Daglega syndgunst og ei viñum nema til Hegningar. Nær gierer hañ þetta? Þad giører hañ nær hañ sijner oss i Løgmꜳlenu, Hversu miøg vier høfum viked af hañs Vege, Þegar hañ lætur siña Bodorda, siña straungu Hootana Þrumu lemia um Eyru Syndarans, nær hañ daufheyrest vid hiñe blijdu Raust þess gooda Hyrders, og ecke vill lꜳta sig með Guds Nꜳdar Fyrerheitum leida ꜳ hiñ rietta Veg, Þad giører hañ nær Syndaranum vid þetta Reidar-Slag Ofbiooda sijner Glæper, og hañ segier með David: Þar er eckert heillt ꜳ mijnu Hollde fyrer þiñe Ognan, Þar er eingeñ Fridur i mijnum Beinum fyrer mijnum Syndum; Mijn Sꜳr lykta illa og flioota af Greptre fyrer miñar Heimsku Saker. Þegar hin frꜳvillta Saudar-Kynd ecke rædur sier hañeg fyrer Ofbode Helvijtis Pijsla, Þa mun Guds Hiarta bresta i hønum svo hañ hlijtur hønum Myskunsamur ad vera, Jer. 31. Þa mun Christi Ande bidia fyrer heñe með Oumrædelegum Andvørpunum, Rom. 8. Þa mun hun og brꜳtt heyra; Þoott ad þijnar Synder sieu raudar sem Blood, Þa skal eg þær Sniooḣvijtar giøra; Og þott þær sieu sem Purpure raudar, skulu þær Ullhvijtar verda, Esaj. 1. Og þañeg fer nu hiñ goode Hyrder ad leita epter hinum tijnda Saud. O! hvilijk Fødurleg Giæska. O! hvilijk breñande Elska. O! þad Oransakanliga Afgruñ DRotteñs Myskunar-Ydra: Komed hijngad aller þier sem Erfide dryged, Og Þwnga erud þiꜳder, Hañ vill Endurnæra ydur, Matth. 11.

Þar Mun Verda Meire Glede J Himnenum Yfer Einum Syndara, Sem Ydran Giører, Helldur Eñ Yfer Niju Og Nijutiju Riettlꜳtum, segier DRotteñ: Hiꜳ hverium mun su Glede vera? Hiꜳ Gude og hañs Blessudum Einglum; Þar munu

glediast Einglar Fridarens, Esa. 33. Ad þeir siaa sitt Erfide hefur ecke forgiefens verd; Þar munu fagna vorer Vardhallds-Einglar, sem eru Þioonustusamer Andar, wtsender þeim, er Saaluhiaalpena erfa skulu, Heb. 1. Nær þeir merkia, ad þeirra Verk færer svo goodañ Avoxt, ad þeir faa aptur bættañ þañ Skada, er Satan vañ þeim, Nær hañ droo Þridiung Stiarnaña, Það er Einglaña þeirra Stallbrædra i Afgruñ Myrkraña med sier, Þa hañ fiell af Himne, ad þeir faa hañ bættañ, segie eg, med Fyllingu Utvalldra Guds Barna, sem Ydran giora; Þar gledst Eingell hins mikla Raads, nær hañs dijra Blood hrijn aa einum saraadum Syndara, sem Ydran giorer, hañ reiknar ecke þau Bondeñ, þau Hoggeñ, þa Hraakana, þa Hwdstrokuna, þañ Þyrne-Kranseñ, þañ Hrakningeñ, þa bitru Þijsl og Helvijtis Kvaler, er hañ Saklaus leid fyrer þverbroteñ Syndara, Nær hañ ydrast af Hiarta, Og lætur af Glæpunum, Sw Gl. deñ yfergnæfer, Ad hañ hefur Saud siñ aptur funded þañ er glatadur var, Jaa, oll Guddoomsins Þreñing fagnar yfer Apturhvarfe Syndarans, Fadereñ, Þvi hañ elskar oss i sijnum Elskulega Syne, Sonureñ, af þvi hañ hefur oss Verde keypta, Heilagur Ande, af þvi hañ er Pantur Arfleifdar vorrar, Þvi segier og DRotteñ, Hos. 6. A Myskunseme hefe eg Þocknan og ecke aa Offre, til hvers Lijknar-Ords DRotteñ vijsade Phariseunum, Er þeir mogludu um̃ þad, ad hañ æte med Tollheimtu Moñum, Matth. 9. Fared þier, sagde hañ, Og læred hvad þad er, Myskun vil eg, og ecke Offur Þvi ei kom eg ad kalla Riettlaata, helldur Synduga til Ydranar; Og hvad er þad sem auglijse meir Guds Guddoomliga Ast til Syndarans, helldur eñ þad sem hier stendur i Gudspiallenu? Og Þa Hañ Hefur Hañ Funded, Leggur Hañ Þañ Sama Med Fognude A Herdar Sier. Hañ slær hañ ecke nie lemur, Ei rekur hañ med hardre Hende undañ sier, helldur leggur hañ aa Herdar sier, Þar til hañ nær til Hiardareñar, ad hañ ecke aptur tijnest. Svo er og Gud vid Syndarañ Naadugur, hañ gleimer ollu þvi sem undañ er fared, Hañ skilur ecke hiñ villta Saud epter i Raadleysu og Hugar-Vijle, helldur sijner honum med Vitnisburde Heilags Anda, ad hañs Syndum sie kastad i Hafsens-Diwp, Svo þeirra Miñing ei skule uppkoma ad eilijfu. Þessa Gruñlausu Ast wtmaalar DRotteñ merkelega, Esa. 46. segiande: Heyred þier mier af Hwse Jacobs, Og aller hiner sem epter eru af Hwse Israels, Þier, hveria eg ber i mijnu Lijfe, og med hveria eg geing, Jaa, Eg mun bera ydur allt til Elle-Daga, og þaangad til þier graa'r af Hærum verded, Eg vil upphefia, Bera, og Frelsa. Hvad opt lesum vier i Heilagre Ritningu, ad Gud hafe ydrad þess Illa sem hañ ætlæde ad leggia edur hafde lagt aa Mankyned (Svo wtmaalar hañ sijn breñande Myskunar-Ydur epter Mañlegum Plagsid) Eñ sialldnar skulum vier lesa, ad hañ hafe ydrad þess Gooda sem hañ hafde giort, Þvi svo miklu yfergnæfer Naadeñ Reidena og Myskunsemeñ Riettlæted, þar fyrer segier hañ og fyrer Muñ Hoseæ i 13. Cap. Um̃ þa Naad er hañ hugde syndugu Mañkyne ad veita i Christo: Ydraneñ er huld fyrer mijnu Auglite, Það er, eg skal þess alldrei ydrast. O! hversu er Gud oss syndugum Moñum þa Olijkur, Honum leidest alldrei

rei gott ad giora, eñ oss alldrei ad fremia hid Illa. Hañ segier hiaa Joel, Cap. 2. Er hañ wteys siinum diwpu Myskunar-Ydrum yfer Syndarañ: Eg em Naadugur og Myskunsamur, mikellrar Goodgyrne, Og saa ed ydrar þess Illa, Hvar hid Illa merk-er Guds Riettferduga Hefnd yfer Glæpum Mañaña, Eñ Mañeskiañ lætur sig svo lijtt ydra þeirra swlu Skama, er hun reiter hañ til Reide med. O! hvilijk er þa Giæska DRottens, Ecke einasta i þvi, ad hañ hefur Poleñmæde med Illgiordum vorum helld-ur og leitar epter oss aa allar Lunder, og tekur aa moote einum Syndugum sem Ydran giører med allskonar Blijdu. Mikel var Ydran Jonæ Spaamañs, Og þo ecke miñe hañs Trw, ad hañ epter þad hañ hafde jaatad Misgiord siina, vogade þo ad laata kasta sier wt i hid brwsanda Haf; Eñ þo var eñ stærre Guds Fodurleg Giæska, er hañ sætt-est svo braadt vid hañ og svo algiørlega, ad hañ tilbioo honum Vist i Hvalfiskiarens Kvide. Þesse Guds undrunarleg Hiarta Giæska, ætte ecke einasta ad leida oss til ad sættast vid hañ svo opt sem vier honum aa moote briootum, helldur er þetta ein Obrygd-ul Huggun fyrer þa sem under sitt Andlaat ydrast. Stoorlega hafde þesse Guds-Mad-ur syndgast, þar ed hañ þeckte Guds Maatt, og talade vid hañ eins og Madur vid Mañ talar, Jon. 4. Og sette sig þo upp aa moote hañs Bode; Eñ hañ er svo braadlega til-gaf honum þessa Hrooplegu Synd, Mun hañ ei bæde kuña og vilia forlaata þier þijnar Illgiørder, Ef þu ydrast þeirra af Hiarta? Þoott el hafer þu laangañ Frest til Ydran-ar, Varla mun nockur Syndare vera meire Haaska vidkomeñ eñ hañ var þa, Og þo vogade hañ svo aa Guds Myskun, ad hañ sagde, Cap. 2. Eg em wtkastadur fraa þij-nu Auglite, Eñ þo skal eg ecke laata af ad horfa aa Mustere þijns Helgedooms, Hvert var þad Mustered? Þad var Guds Myskunar-Hiarta, Hvar var þad? Þad var jafn-vel i Fiskiarens Kvide; Laat þier þvi sagt vera, ad þu ert alldrei i þeim Stad staddur, Hverke aa Sioo nie Lande, Hverke i Vatne nie Ellds Voda, ad ei sie hañ þier Naad-ugur, nær þu af Hiarta Fridmælest vid hañ, Og i einu Orde ad segia, þar er Mustere ha-ñs Guddooms sem þu aakallar hañ i Anda og Sañleika, Eñ þessa Guds Naad aatt þu ecke ad brwka til ad draga siaalfañ þig aa Taalar, Svo sem þu villder hafa þad fyrer Lijf-Atkiere Saaluhiaalpar þiñar, Ad Gud hefur epter sumum leitad alla Æfe þeirra, Eñ funded þa kañ skie ecke fyrr eñ aa Dauda-Stunduñe, Og lagt þa svo sier aa Herdar, og bored iñ aa Land Lifande Maña: Ertu þar fyrer Naangeygdur þoott hañ sie Good-giarn? Þoott hañ hafe svo vid nockra giort sem nu er mællt, Þeirra Orsaka vegna sem hañ siaalfur veit; Er hañ þar fyrer skylldugur ad giora eins vid þig, sem forsmaaer Rikdoom hañs Laanglundar i Ostrauste hañs Naadar, Af þvi þu veitst hañ er Mysk-unsamur? Spaamadureñ er eg strax umgat, Hañ var Guds Madur, hañ þeckte bæde Guds Giæsku og hañs Riettlæte, Og þo honum yrde þad aa ad syndga svo stoorlega, þa vard honum þad og fyrer ad ydrast strax sem Gud liet hañ þeckia Synd siina, Eñ þier mun baagara um ad giora svo flioota Ydran sem alldrei þeinkter nema um Glæpena, og hverneg þu kyñer þeim sem best i Verk ad koma; Þad hender Guds Born, ad þau

falla i stoorar Synder, Añadhvert af Gaaleyse eins og Moyses, af Brædræde eins og David, af Otta eins og Petur; Petta skiedur þegar Vilieñ rædur fyrer Skynsemiena, Andeñ lætur sigrast af Holldenu, Eñ þau ydrast aptur af Hiarta, Þau væta sijna Sæng i Taarum med David, og græta beisklega med Petre; Eñ sa Gudlause hefur einga Hvijld, Hañ þeinker ei añad eñ hverneg hañ meige hinu Illa framkoma, og eyder øllum Saalar og Lijfs-Kroptum til ad fylla Gyrnd sijns illfwsa Hiarta. Þoott nu ad Guds Fødurlig Ast til Mañkynsens sie jafnañ bweñ til ad taka vid Syndaranum, Nær hañ snijr sier til Yferbootar, Þa kañ eg ecke ad segia, ad þess Hattar Mañeskium mune vera liett um Apturhvarf, Þvi Guds Raust er miøg svo hardtølud aa moote þeim, Er hañ segier: Mich. 2. Vei þeim sem hugsa Raanglæted, og þeim sem stunda uppaa hid Illa i Svefn-Hwsum sijnum, ad þeir vilie framkvæma þad þegar byrter, nær sem þad er i Vallde þeirra. Skoe nu þeir til, sem aasetia ad temia sier þvilijkt Hugarfar allt fram i Daudañ, hvert þeir mune eiga Hlut i þessare Guds Giæsku, um hveria eg læt nu ad svo stoddu wt-talad vera, Jafnvel þoott hun alldrei wt-tølud verde, edur noogsamlega prijsud um alla Eilijfd; Og vil svo koma til hins Sijdara er eg hiet um ad Ræda.

Svo er nu Gud Naadugur til ad leita epter oss, Sem eg hefe sagt; Eñ hversu erum vier nu audvellder til ad laata oss fiña? Gud hroopade aa Adam, Er hañ hafde Syndgast, Og sagde: Hvar ert þu? Og eñ nu hrooper hañ aa oss Daglega i sijnu H. Orde, nær vier ad Dæme þessa vors Føður briootum hañs Skipaner, Þad faaum vier ad fiña i hañs Tiju Laga Bodordum, Sem vier aller læra eigum, strax aa unga Alldre. Adam og Eva foldu sig, er þau merktu Guds Raust i Alldengardenum, Eñ strax sem hañ kallade Mañeñ vid Nafn, Þa ansade hañ og jaatade Synd sijna. Svo er þad eñ nu fyrer oss, ad aa Ungmeñis-Arum vorum heyrum vier ad soñu Raust DRottens i hañs Løgmaale, vidlijkt og Adam Þiteñ af hañs Ferd um Alldeñgardeñ, Eñ þa verdur oss þad fyrer, ad skijla oss aa medal Eikaña, Þad er i Faavitsku Barndoomsins, og meinum ad vier kuñum ad dyliast fyrer Gude; Ef vier gietum dulest fyrer þeim, sem oss er til-trwad, og vid oss eiga um ad vanda, Svo er nu Spilling Naatturuñar fraabær i þvi, ad laata sig ecke fiña af Gude, Þoott epter Mañenum sie leitad, Eñ þess være Oskande, ad þegar vier erum komner til Vits og Ara, og Gud kallar oss med Nafne, ad vier þa ecke Vetthlerar værum, Helldur breitum epter Føður vorum i þvi, ad dylia ecke leinge med oss Synd vora. Þu munt ad spyria hvad þad sie, ad Gud kalle Eiñ med Nafne, Þad kalla eg ad vera, Nær hañ i sijnu Orde straffar þær Syndernar, sem þu ert sekur i, Eñ þu villt ecke vid þær kañast, Añadhvert af þvi, ad þu kallar þad litla edur einga Synd, Er þu vel maatt þeckia Synd ad vera, Edur og ad þu ert svo Forherdtur i þeim stoorts Syndunum, Sem aller Glæpe kalla, ad þu ecke Ydrast þeirra, Vaneñ er vordeñ svo rijkur i þiñe spilltre Naatturu, ad þu ei þecker Armood þiñ og Faatækt i Guds Auglite, Edur ad Gud er svo smaar i þijnum Augum, ad þu ætlar hañ mune ecke forsmaa þañ sem hañ Vanvirder, 1. Sam. 2. Þegar Meñ hafa nu Grein af einhveriu þessu, erum

vier

vier þa ecke nærsta Torvellder til ad laata oss fiña? Þegar vorer Fyrstu Forelldrar, af Gyrndeñe til ad þeckia hid Illa, neyttu þess Avaxtar, Er þeim bañadur var, Þa hlutu þau Ost siina, eñ þad Fyrsta Illt er þau þecktu, voru sialf þau og þeirra Fatleyse. Af þessare fyrstu Gyrnd hiñs Fyrsta Mañs, er iñsmogeñ til allra Maña nockurskonar Forvitne til ad vita þad sem Illt er, hvadañ flestar Odygder og Lester spretta, eñ þess være Oskande, ad fyrst vier Einusiñe hofum ratad i þetta Spillingareñar Haattalag, Ad oss þa yrde hid sama fyrer, eins og vorum Fyrstu Forelldrum, ad vor Augu lykiust upp, Svo vier þecktum sialfa oss og vora Bygdan, vora Veikleika og vora Orbyrgd, Og ad vier stadfaster værum i Hugleidingu þessarar vorrar Omyndar, þa munde hiñ goode Hyrd er ecke einasta fiña oss tijnda Saude, Helldur mundum vier leita hañs Andlitis strax sem hañ kallar, Hañ munde breita vid oss eins og fan, og klæda oss, Ecke med Skiñ-Klædum eins og Forelldra vora, Helldur med þeim Riettlætis Kyrtlenum, er hañ wtvegade oss þegar hañ Hwdflettur var: Eñ fyrer því ad vier erum svo Toomlaater i slijku, Þa fylger þad æ epter, ad vier sneydum Himneñ þeirre Glede, sem hañ hefur af einum Syndara, sem Ydran gierer, og sialfa oss þeirra Samneyte sem i honum bwa, Þar vier kioosum helldur ad eta Drafed af Svijna Tryglenum, Jaa, ad hversa aptur eins og þau til Leyrvelltuñar, helldur eñ ad leita til Hybijla vors Fodur, og Mettader verda med Abraham, Isaac og Jacob af Nægtum Guds Hwss Eilijflegana.

Þegar eiñ Syndare ydrast af Hiarta, og lætur af Glæpunum, Þa kallar DRotteñ ad hañ hafe Saud siñ funded; Eñ hversu tregkomed ad sie til þess morgum Mañe, Þad er audsied af Glæpunum, sem Heimureñ er fullur af. DRotteñ segier fyrer Muñ Zophoniæ Cap 3. Er hañ talar uñ þa Naad, er hañ heiter ad veita oss i JEsu Christo: Eg vil umbreyta Vorum Foolksins, ad þær sieu hreinar, Og strax þar epter segier hañ: Epterleyfar Israelis skulu ei Raanglæted fremia, Og þeir skulu einga Lijge mæla, Og i þeirra Muñe skal ei folsk Twnga fiñast. Þesse dijru Spaadooms Ord, heyra og vorum Tijdum til, og mun ei þriota þar til Verolld þrijtur, Því svo leinge hefur Frelsareñ lofad, ad vera hiaa oss. Eñ hlusted til hverneg DRotteñ i þessum Ordum, wtmaalar hiñ Andlega Israel, Christner Meñ. Munu þeir vera af því Sauda-Hwse, sem lasta Gud med Orde og Verke, Þeir sem eckert Lof siungia honum med Muñe siinum, Þeir ed falska Eyda viña vid hañs hrædelega Nafn, Liwga, Baktala, Rægia og brugga Svik med Twngu siñe siinum Broodur sem med Guds Sonar Bloode er Endurkeyptur? Laangt er fraa því, Þeir eru eingu siidur eñ Guds i Heimenum, og fiarlæger Israels Borgar-Riette, helldur eñ hiner verstu Heidingiar, Uñ hveria Paulus talar, Rom. 1. Giored því Ydran i JEsu Nafne, O! þier hin fraasnwnu Borneñ, Og leited DRotteñs æ medañ hañ er ad fiña, svo þier af honum fundner verded. Eckert er þad sem meir hindrar Gudrækne vora, helldur eñ Undañdraattur Ydranareñar, Hverneg kañ Guds Ast i honum ad bwa, Sem ei Daglega lætur sig þad angra, ad hañ hafe svo Naadugañ Gud styggdañ, Hver ed i svo morg Ar hefur leitad æ allar Lunder epter hañs

Vel-

Velferd, Og viliad leida hañ med Giædsku siñe og Rijkdoome siñar Þoleñmæde til
Apturhvarfs. Vier þeckium ad soñu Glæpe vora, Vors Guds Fodurlegt Hiarta
koñunst vier og vid, i þvi, ad lijda þaa. Vier jaatum og vitum, ad ei verdur þeirra Sekt
burt-tekeñ, Nema þeir verde med beiskum Taarum afþvegner, Eñ hversu faaer eru þeir ed
giøra svoddañ Ydran, Sem þeim ad nockru Leite meige sambiooda. Vær erum nærre
þvi eins Lynder og Guds Foolk, epter þad Gud hafde leidt þaa aptur wr Herleidinguñe,
Um hveria skrifad stendur, Hag. 1. Þetta Foolk segier: Þar er ei komeñ Tijme til ad
byggia Hws DRotteñs, Eñ hañ segier: Er þar Tijme til ad þier skulud bwa i þiliudum
Hwsum, og þetta Hws skal svo standa i Eyde? Oss hefur hiñ goode Gud af Omæl-
añligre Giædsku siñe frelsad fraa Diøfulsins Herteknningu i Endurgletningar Laugeñe,
Eñ hversu treger erum vier og hikner i þvi, ad uppbyggia hañs Kyrkiu, sem er vort Hiar-
ta, med Endurnijung vors iñra Mañs, Eñ fyrer voru Jardnesku Hwse berum vier noo-
ga Umhyggiu. Eg meina Kroppeñ, Þañ Ham Saalareñar, þar hun sem er Hwsbond
eñ fer þo i ollu Reideleyse. Eñ hvad segier DRotteñ um sitt Foolk skomu sijdar i sama
Capitula: Þier saaed miked og safned litlu iñ; Þier eted, eñ eingañ Veigeñ til Sad-
nings; Þier drecked og verded ecke druckner; Þier klædest og verded þo ecke varmer,
Og sa ed Laun tekur, hañ leggur þau i rifeñ Siood; Sama hender þaa Haalf-Christ-
nu aa medal vor, þaa Volgu, Um hveria Guds Ande talar i Opeñberingar Bookeñe,
Cap. 3. Þeir vilia ad soñu Guds Born heita, Eñ þo forgiefens, Nema þeir brioote nid-
ur þa Satans Capellu, J hverre hiñ Gamle Adam þioonar honum, og er hañs Prest-
ur þar iñe; Eñ bygge Gude eitt nijtt Mustere i sijnum Limum med sañre Trw, Lifande
Trw, Saaluhiaalplegre Trw, Hver ed verke fyrer Kiærleikañ. Þeir saa miked; Þe-
ir lesa Guds Ord, heyra þad, Eñ þo med haangande Hende, Þvi safna þeir litlu iñ, svo
varla nockud þar af verdur geimt i Korn-Hlodu Hiartans, þeim til Nota nær aa þarf
ad hallda. Þeir eta og drecka Holld og Blood DRotteñs, Eñ ecke til Sadningar, mik-
lu helldur til Fordæmingar. Christo hafa þeir ad soñu Jklædst, Eñ affært sig honum
aptur med Gudlausu Athæfe og Þverbrotnu Hiarta-Lage. Þeirra Christeñdoomur
er froseñ og hefur eingañ Naatturlegañ Varma, Og þau Laun er þeir meina sig ad hafa
fyrer Lijking siña goodra Verka, Hver þeir giora siaalfum sier til Hroosunar, eñ ecke
Gude til Dijrdar, Þeim hella þeir i rifeñ Siood, Þvi hin saña Audmykt Hiartans er
laangt þar fraa, Og svo Trweñ, aan hverrar Omøgulegt er Gude ad þocknast.

Breitum ei þañeg, Christner Meñ, breytum ei þañeg, Helldur laatum oss ydra þess
sem Undañfared er, Sundurkremium vor Hiørtu med Angre og Trega aan Hræsnes,
og ecke um Stundar-Saker, helldur Alvarlega, Jduglega og Daglega, Þvi Daglega
Syndgunst vier, og viñum aavallt til Hegningar, Añars mun Christeñdoomsins Nafn
ad eingu gagna oss, Eckert Heyrn Ordsins, og eckert vor Kyrkiu-Gaangur, vorar Øl-
musur, nie oñur Goodverk, helldur mun þad verda eins og DRotteñ segier fyrer Muñ
Haggæi, Cap. 2. Spyried Prestana ad, ef nockur ber helgad Kiøt i sijnu Kaapu-

Skaute

Skaute, mun hañ Heilagur verda? Hverium Prestarner svorudu Ney, Og eñ aptur sagde hañ, Ef nockur sa sem Ohreiñ er af Daudyfle, Snerter eitthvad þvilijkt, hverium þeir svorudu: Pad mun Ohreint verda. Sama mun framkoma vid þa sem ei ydrast af Hiarta, Og eru svo Volger og Toomlæter i Verke Sælar siñar, Pad Orded er þeir heyra, Guds Lijkame og Blood er þeir medtaka, Bænernar er þeir flapra wt af Muñenum, Kyrkiañ i hverre þeir byrtast fyrer Guds Augum, munu ecke helga þa, Miklu helldur þar þeir eru sialfer Ohreiner, Og ecke þvegner med Laug sañrar Ydranar, Pa munu þeir vanhelga þessa Helgu Dooma, til Fordæmingar sier og eilijfrar Glotunar, Nema þeir betur vande Ydran siina og Apturhvarf fra Syndunum; Eñ vid þessu Daufheyrast Meñ Almeñelega, Jafnvel þoott þad sie Guds eigeñ Raust i allre Ritningune; Svo tregt veiter Heilognum Anda ad koma oss i Leitena, Pegar hiñ goode Hyrder ad oss leitar. O! hversu liett giora Meñ sier Ydrunar-Verked? Vier meinum ad Lygar, Stuldur, Hoordoomur, Gudlastaner, Meinsære, og hiner verstu Klæker og Skamer sem Diofulleñ fær tilbwed i Vantrwareñar Bornum, verde med Einu Tare af þvegnar, Og jafnvel þott ei sie þad svo miog af Gruñe Hiartans; Eñ Ninive Borgar-Meñ grietu Synder siinar i heila 40. Daga. David sem var hiñ Kiæraste Guds Vinur, Hañ griet þo Beisklega i Seck og Osku. Nebuchadnezar mætte af-þvo sitt Ranglæte med Sio Ara Ydran. Eñ hvad meinar þu þier byrie ad giora, sem ert þier svo margra Synda medvitande, og þo eru þær fleyre sem þu ecke veitst, ecke manst, og ecke athugad hefur, Og sumar kañ skie hallded fyrer litla edur einga Synd, Eñ ert þo ecke viss uñ, ad þu hafer svo langañ Frest til Ydranar, sem ad Fiollda Glæpaña sambiode. Mun þier ei Þorf a ad lata þig fiña af honum, sem ollum Stoorsyndurum, Tollheimtumoñum og Pwtum hefur til siin boded? Reid þig ecke uppa Olmusur Phariseaña, Jafnvel þoott Olmusur sieu af Gude skipadar, Pad heiter ad vilia kaupa Sattmaalans-Blood. Med Ydran og sañre Trw a hiñ Krossfesta verdur þad feinged, eñ ecke med Femunum, Pvi oll Verollldeñ med allre siñe Dijrd er liettare eñ Fis hia einum Dropa Guds Sonar Bloods, og duger eckert til ad Endurkaupa Saal Mañsens, svo sem Frelsareñ vottar, Marc. 8. Lat þier þar fyrer allra mest hier umhugad vera, Pa munu hin wtvortis Verkeñ sialfkrafa a epter fylgia. Ydraneñ og Trweñ eru þær Tvær Hendur, Er þu att ad breida a moote þijnum Lausnara, nær hañ fiñur þig Villuraafande a Eydemorku, Gior svo, Pa munt þu Leideranur verda til allra goodra Verka, Pvi sa sem hefur Plagad Hiarta sitt med Miñingu siña Illgiorda, hañ mun skirrast vid, ad viña þad til hiñar raudu Vellingar, Gen. 25. Er hiñ slæge Bragda Refur Diofulleñ vill kaupa hañs Frumgietningu med, ad standa wt ad nyu skijka Plagu, Er Syndeñ hafde aflad honum, edur ad pijnast eilijflega i Helvijte ad odrum Koste, og hañ sem trwer a Guds Son, og er viss um ad honum eru svo margar Synder uppgiefnar, Hañ elskar meir eñ svo, ad hañ late sier fiñast hañs Bodord þwng, Er hañ svo heitt elskade, ad hañ bar alla Guds Reide, Pa hañ var Saklaus kvaleñ fyrer hañs Synd-

 er.

er. Veit eg ad hverugt þetta stendur i voru Vallde: Eingeñ kañ til JEsum ad komast nema hañs Fader drage hañ, Joh. 6. Og hier stendur i Gudspiallenu, ad Madureñ hafe leitad epter þessum tijnda Saud. Svo leitar JEsus ad þier, þad munde hañ ei giøra, nema honum være Alvara ad hiælpa þier; Hañ leitar ecke Forgiefens ad neinum, Nema þeim sem ecke vill læta sig fiña, Eins og Phariseæi og Skriftlærder, Þar fyrer leitade hañ ad Tollheimtumoñum og Bersyndugum, sem voru tapader Sauder, Þvi hañ var komeñ til ad frelsa þad sem tapad var. Hañ leitade ecke leinge ad Matthæo, adur eñ hañ liet sig fiña, Ecke ad Zachæo, Ecke ad hiñe Bersyndugu, Ecke ad Hoorkonuñe, er hañ afleyste i Mausterenu. Eingum af þessum bægdu Syndernar fra ad læta sig fiña, Eñ Phariseæi mootstoodu H. Anda, Act. 7. Þvi geingu og Tollheimtumeñ og Pwt-ur iñ i Guds Rijke þar sem þeir voru wtrekner. Madureñ took þeña Saud a Herdar sier, Hvar fyrer? Þvi ad hañ hafde svo leinge rasad i Villuñe, ad hañ hefur ei siælfur gæanga kuñad. Svo giører og Gud vid Syndarañ, af þvi vier megnum ekkert Gott af siælfum oss ad Hugleida, auk helldur ad framkvæma, Þa ber hañ oss a Hondum sier, Eins og eiñ Madur ber siñ Son, sagde Moyses um Guds Foolk i Eydemorkuñe. Nu þar vier hofum svo Nadugañ Gud, ad hvar sem Syndeñ yfergnæfer, Þar yfer-gnæfer þo Nadeñ miklu framar, Og svo Millðañ, ad hañ vill siælfur giefa oss Krapt ad þocknast sier, Þa lææt alldrei Synd þijna svo vaxa þier i Augum, ad þu efest um ha-ñs Myskun, nie vantreyst svo þijnu Mættleyse, ad þu ei strax fylger honum epter, þvi ha-ns Kraptur er i breiskum Mættugur. Satt er þad, ad DRottne mislijkar Vondskañ svo miøg, ad eingeñ Hlutur er odrum svo gagnstædur, Vatned er Elldsins Vinur, og Ulfureñ Saudaña; Hiæa þvi Hatre, sem Gud hefur a þvi Illa, Añars munde hañ ecke hafa uñed þad til ad forlijka Heimeñ vid siælfañ sig, ad ofurselia siñ Eingieteñ Son i svo bitrar Kvaler, Þetta lætur hañ oss skilia er hañ segier: Þo ad Moyses og Samuel stæ-du frame fyrer mier, Þa være ecke mitt Siñe til þessa Foolks, Jer. 15. Eñ hier er ecke Moyses nie Samuel, DRotteñ miñ, hier er eiñ faarædur Syndare, ein ormædd Saal; Eiñ Harmþrwngeñ Ande; Eiñ tijndur Saudur, Er þiñ Sonur hefur þo aptur fundeð, hver ad er meire eñ Moyses og Samuel, munt þu burt kasta honum, DRotteñ, nær hañ framber þad dyra Gialld, er hañs Frelsare lauk fyrer hañ a Trienu? Fiærre sie þad þier, Bruñur Gæskuñar, Sem ecke villt Syndarans Dauda, Þad sie læangt fra þier, Konungur alls Landsins, ad þu straffer hiñ Gooda med þeim Vonda, sagde Abraham: Eñ eg em Goodur vordeñ, þegar Sonar þijns Blood er wtruñed i mitt Tæara-Flood, Þad er læangt fra þier, sem eingañ villt burtu-reka þañ ed til þijn kiemur, ad þu læter mig ecke nioota hañs Bæna, Sem þu burt rakst þegar hañ kvaldest fyrer mijnar Synder, Eda munt þu taka Giolld af bædum ockur? Og þvi skyllda eg þa ei læta mig fiña, nær miñ Hyrder leitar ad mier, Þoott Synder mijnar væru stærre eñ Sodomæ og Gomor-ræ Synder, Þvi mun eg vantreysta mier ad betra miñ Lifnad, til ad fylgia honum epter, Þar eg megna alla Hlute med Paulo, Fyrer hañ sem mig Mættugañ giører Christum,

Phil. 4

Phil. 4. Og er viſs um̃, ad hvers eg bid Fødureñ i hañs Nafne, Þad mun hañ veita mier, Joh. 15. Þegar eg kiem fyrer Mangarans-Bord, Þa em eg þo ecke viſs um̃, ad eg fææ þad mig gyrner; Jafnvel þoott eg hafe noog fyrer ad giallda, Stundum ſkorter hañ Vøruna, Stundum verda Meñ ecke Kaupſææter og þad ber til, ad añar bijdur meira eñ eg, vid þvi ſem eg fala, eñ þegar eg kiem fyrer þijnar Nææ dar-Dyr, HErra miñ, Þa er ecke hætt vid þvi, ad eg fare Eyrendeslaus. Þeſs eru ecke Dæme, ad þær Bæner, ſem eru i Himeneñ ſendar, hafe toomar aptur komed, Eg kaupe þar med Skortenum, nær Eg hefe eckert af ſiaalfum mier fram̃ ad leggia, Þa fæ eg alla Hlute fyrer alls eckert, Þar breſtur ecke þad hver gyrneſt, Þvi þar eru Nægter Guds Hwſs. Þar ſkal eingeñ hlaupa i Kaup vid mig, Þvi þar er noog fyrer alla, Eins fyrer Manaſſen, ſvo ſem fyrer David, Eins fyrer Ræningiañ aa Kroſſenum, ſvo ſem fyrer Guds Moodur under Kroſſenum, Eins fyrer þañ ſem ecke hefur Erfidad nema eina Stund, Svo ſem hiñ er bored hefur Hita og Þwnga Dagſens, Nær Meñ biooda þad med Sundurknoſudum Anda og Trwudu Hiarta, Sem alleina fyrer Gude gyllder, Þad er hañs Sonar Forþienuſta, J hverium honum vel þocknaſt. Honum med Fødur og Heilogum Anda ſie Lof, Prijs, Rijke og Makt, Styrkleike og Dijrd, Fraa þvi nu er og ad Eilijfu, AMEN.

A Jons Meſſu Baptiſtæ.

Gudſpialled, Luc. 1. Cap.

OG þa ed ſa Tijme var komeñ, þad Elizabeth ſkyllde fæda, Og hun fædde Son. Og er Nææ granar heñar og Frændur heyrdu þad, ad DRotteñ hafde miklad Myſkun ſijna vid hana, Samglødduſt þeir heñe. Og þad ſkiede, ad þeir komu aa hinum Attunda Deige, ad um̃ſkiera Sveineñ, Og nefndu hañ ſijns Fødurs Nafne Zacharias. Eñ Mooder hañs ſvarade, og ſagde: Aungvañveigeñ, Helldur ſkal hañ Johañes heita. Og þeir ſøgdu til heñar: Þar er þo eingeñ i þiñe Ætt, ſem ad heiter þeſſu Nafne. Eñ þeir bendtu Fødur hañs, hvad hañ vilde ad hañ hiete. Eñ hañ beiddeſt Kuefa-Spiallds, ſkrifade og ſagde: Johañes er hañs Heite. Og þeir undruduſt aller. Eñ jafnſnart laukſt hañs Muñur upp, og Twnga hañs leidrietttiſt, og hañ talade lofande Gud. Og Otte kom yfer alla þeirra Nææ grana, Og um̃ allar Fiall Bygder i Judæa vijdfrægduſt øll þeſſe Ord. Og aller þeir ed þad heyrdu, ſettu þad ſier i Hiarta, Og ſøgdu: Hvør grunar þig ad þeſſe Sveirn verde? Þvi ad Hønd DRotteñs var med hønum. Og Zacharias Fader hañs

 fyllteſt

fyllteſt af Heiløgum Anda, Spaade og ſagde: Bleſſadur ſie DRottẽñ Gud Iſraels, Pviad hañ vitiade og giørde Frelſan ſijnu Foolke. Og hañ uppreiſte oſs Eitt Hiaalpar-Horn, i Hwſe Davids Pioons ſijns. So ſem hañ hefur talad fyrer Muñ ſiña Heilagra Spaamaña, fraa Alldødle. Hañ frelſade oſs fraa Ovinum vorum, og af Hende allra þeirra ſem oſs hata. Hañ giørde og Myſkunſemd vid Fedur vora, og miñteſt aa ſiñ Heilaga Saattmaala. Og aa þad Sære er hañ ſoor Fødur vorum Abraham, ad hañ giæfe oſs þad. Ad vier leyſter af Hende Ovina vorra, þioonudum hønum aan Otta, J Heilagleika og Riettlæte fyrer hønum ſiaalfum, alla vora Lijf-Daga. Og þu Sveirn munt kallaſt Spaamadur hiñs Hæðſta, Pviad þu munt fyrer reña Auglite DRottens, ad tilbwa hañs Vegu. Ad giefa hañs Foolke Skilning Saaluhiaalpareñar, J Fyrergiefningu Synda þeirra. Fyrer Myſkunar Ydur Guds vors, J hvørium hañ vitiade vor Upprune af Hædum. Ad lijſa þeim ſem i Myrkrum og Daudans Skugga ſitia, Til ad greida Fætur vora fram aa Veg Fridarens.

Exordium.

SJaa, Eg mun ſenda miñ Eingel fyrer mier, Sa er tilreide Veigeñ undañ mier, Segier DRotteñ hiaa Malach 3. Cap. Ad þeſſe Spaadoomur hlijde uppaa hiñ Fyrſta Nija Teſtamenteſins Spaamañ, Johañem Skijrara, Hvers Miñing vier i Dag holldum; Pad er Audvitad af Vitnisburde ſiaalfs Frelſarans, er ritadur ſtendur hiaa Matth. Cap. 11. Hvar hañ berlega þijder hiñ ſama uppaa hañ, Pad er og liooſt, ad eins og Morgun-Stiarnañ geingur undañ Sooluñe, Svo rañ þeſſe Guds Vinur undañ ſijnum HErra, Lauſnara Heimſins. Hañ var aadur gietiñ i Moodur-Kvide, og aadur i Heimeñ fæddur, Pvi lijſer Eingelleñ, Er hañ bodade Moodur DRottens Gietnadeñ, Luc. 1. med þeſſum Ordum: Siaa þu ad Elizabeth Frænd Kona þijn hefur og Barn gieted i Elle ſiñe, Og þeſſe er Siötte Maanudur heñar, Sem kollud var Obyria. DRotteñ var i Heimeñ fæddur af Hreiñe og Oflekkadre Meyu, Og þoott þad være hid meſta Furdu-Verk, Sem Gud hefur nockurn Tijma giørt i ollu Naatturuñar Rijke, Pa var og þad miøg ſvo Undarlegt, ad Johañes var aleñ med þeirre Konu, Er ſvo miøg var til Ara komeñ. Johañes ſkijrde med Vatne til ad bwa Chriſto Veg, Sem epteraa kom og ſkijrde med H. Anda og Ellde, Matth. 3. Johañes hoof ſiñ Lærdoom med Ydranar Predikun, og Fyrergiefningar Syndaña, Par hañ ſagde: Giøred Ydran, þvi Guds Rijke er nalægt; Petta var og Jñtaked i øllum Chriſti Lærdoome, Er ſijdañ aa epter fylgde, Og ſvo mun þad verda allt til Enda Veralldareñar; Pvi ſagde hañ Fordum vid Læreſveinana, Luc 24.

Svo

Svo er þad skrifad, Og svo byriade Christo ad lijda, og upp aptur rijsa æ Pridia Deige, Og predikast læta i sijnu Nafne Ydran og Syndaña Fyrergiefning hiæ ollum Þioodum, Hver Nædar Bodskapur ad eirnig er til vor komeñ. Nu giefur Frelsareñ þessum sijnum Forgaungu Mañe þañ Vitnisburd hiæ Matth. Cap. 11. Ad hañ sie meire eñ nockur Spæmadur. Og mætte þad sijnast, ad DRotteñs Alvijsa ForSiæ hafe sett þetta Stoora Lioos i ondverda Christs Kyrkiu, Þad er i Fordyre Nya Testamentesins, Til ad sijna ollum þeim, sem þar iñe eru, Edur iñgæanga vilia, hversu Veglegt ad sie Embætte Forlijkunareñar, Sem Guds Þienurum er tiltrwad. Vil eg þvi æ þessare Blessudu Hætijd taka mier fyrer Hendur ad yfervega. 1. Hversu Vyrdugleg ad þeirra Þioonusta eige af ollum halldeñ ad vera. 2. Hversu miog þeir eige siælfa sig ad vanda. Hiælpa oss hier til goode Gud, Fyrer JESUM Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

OG Þu SVeiñ Munt Kallast SPæmadur Hiñs HErsta: Þetta Embætte var miog svo Veglegt æ Dogum Gamla Testamentesins, Svo þad fylgde Kongdoomenum æ Stundum. Moyses var Spæmadur, og þo Hofdinge yfer Guds Foolke, David var Konungur yfer ollum Jsrael, og þo Spæmadur, Sem liooster af hañs Psalmum: Þeir voru og miog svo Tignader af Gudhræddum Konungum, Svo var Nathan i Hævegum hiæ David, Hazaria hiæ Aza Konunge, Og Esajas hiæ Ezechia. Nu eru þad Guds KieñeMeñ i Nija Testamentenu, sem ædur voru Spæmeñerner, Þvi þetta Ord ad SPA, merker ecke alltijd ad segia fyrer Okomna Hlute, Svo sem giordu þeir æ Gamla Testamentesins Dogum, helldur i þvi, ad flytia Guds Eyrende og vijdfrægia hañs Nafn. Hver mun giefa mier, ad allt þetta Foolk kyñe ad spæ, sagde Moyses, Num. 11. Syner ydar og Dætur munu spæ, sagde Joel, Cap 2. Þad er, Gud dijrka, Lofa og vegsama. Johañes Baptista verdur hier nefndur Spæmadur ens Hærsta, Og þo gietur ecke um̃ þad, ad hñ hafe fyrersagt Ovordna Hlute, DRotteñ segier, Ad Hañ Sie Meire Eñ Nockur Spæmadur, æn Efa medal añara þess vegna, Ad aller Spæmeñ spædu til Christum, Eñ Johañes bendte til hañs med Fijngrenum, og sijnde Moñum Guds Son Holldenu Jklæddañ. Hañs Epterkomendur eru vorer KieñeFedur, þeir boda oss JEsum Christum dæeñ fyrer vorar Synder, og uppriseñ oss til Riettlætis, Þeir sijna oss hañ i Ritningunum fyrer Augunum afmæladañ med ollum hañs Astgiofum og Velgiorningum. Hver er sw Foorn Gamla Testamentesins, er jafnast meige vid hañs dijrmæta Holld og Blood, sem hañs Þienarar wtdeila i Heilogu Altaresins Sacramento? Hvert er Valld svo miked a Jordu, svo sem ad leysa Syndena hiæ þeim Ydrande, Og ad binda hana hiæ þeim, sem ecke vill ydrast nie af heñe læta? Joh. 20. Siæed þa, Brædur mijner, hversu Veglegt ad er þetta Embætte, Sem þo af morgum Dæra verdur lijtels meted. Ecke took Spæmañs Embætted svo mikla Virdingu af Valldstioorneñe, Þoott eg fyrer skoñu segde, ad Gud

hefde sæmt hana med þvi, Nær hønum ſvo lijkade. Hverutveggiu eru hañs Umbods-Meñ a Jorduñe, Og eiga hønum þar iñe ad þioona, epter þvi ſem hañ hefur hverium boded, Þar voru og fleſter af Gamla Teſtamenteſins Spamoñum, ſem eingeñ Mikel-Meñe voru fyrer Heimenum. Eliſæus var fra Ploognum tekeñ, Jeremias var Unglijngur, þa hañ var kalladur, Amos ſegier i ſiñar Bookar Cap. 7. Ei var eg Spa-Madur og ecke Spamañs Sonur, Helldur var eg Nauta-Hyrder, og leitade epter Morberium, Þvi tekur þetta Veglega Embætte eingañ Myndugleika af nockurs Mañs Perſoonu, Ætt, Atgiorfe, Rijkdome nie ødrum Veralldar Hlutum, Þvi þar i er ell Sæmdeñ foolgeñ, ad þeir eru DRotteñs Þienarar; Allur Rijkdoomureñ, ad hañ vill vera þeirra Arfur, Num. 18. Allur Myndugleikeñ i þvi, ad þeir eru Raads-Meñ hañs Leyndardooma: Og er þad ecke lijted, Børn mijn; Hver ſem ælijtur þad Ókomna meir eñ þad Nærveranda. Eg þykeſt vita, ad þar er eingeñ af ydur ſa er ei hallde Guds Son alls Heidurs verdugañ. Eñ hvad ſegier Chriſtur vid Poſtulana? Hver hañ forſmaer ydur, Hañ forſmaer mig. Ad vijſu er þad ſatt, ad vorer Kieñe-Fedur na ei Tanum þangad, ſem þeir høfdu Hælana, Svo ſem vier plogum ad ſegia. Miked ſkorter oſs a vid þeirra Hugprijde, Poleñmæde, Kiærleika, Bindinde, Rokſeme, og adrar Kieñemañlegar Dygder, Þo eru þeir ſamt Chriſti Þienarar, Og þeir ed vaka yfer Saalum ydrum, nær þeir giora ſitt Embætte, epter þeirre Raad, Sem þeim veitt er, med Koſtgiæfne: Mun þvi Chriſtur ecke hallda þañ Saklauſañ, ſem vanvirder hañs aumaſta og veikaſta Þienara, Þvi hañ ſtendur og fellur ſijnum HErra. Eg vil nu i þetta Siñ ecke fa mier til Orda, hverſu vier eigum þa ad elſka og virda fyrer þeirra eigeñ Perſoonu, Þvi eg hefe einhveriu Siñe adur um þad talad, Þeim er þad og fyrer miñſtu, ad þeir af ydur dæmder verde, Edur af Mañlegum Deige, DRotteñ er ſa ſem dæmer þa, 1. Cor. 4. Þeirra Ovirding hia Moñunum er þeim Heidur hiar Gude, Þad Hatur, ſem Verølldeñ leggur a þa, aflar þeim Elſku i Himnenum. Sa Afdraattur, Er þeim ſkier i ſijnum Tekium, Hañ verdur Rijkdoomur i Guds Fie-Hyrdſlu, Eiñ Peningur, ſem þa vantar hier, aflar Hundrad Peninga þar, Eñ um hitt vil eg nu tala, ad þier ecke forſmaed þeirra Þioonuſtu, þoott þeir ſieu lijtilmootleger i ydar Augum ſumra hverra, Þad er Kieñingarnar og Ordſens Predikun, Þvi ef þier ſvo giored, Þa forſmaed þier ecke þa, Helldur þañ ſem þa ſende; Og ef þier hated þa fyrer Sañleikañ, Þa hated þier Saaler ydar, og ſtofned þeim i hiñ meſta Voda. Eg bid ydur Brædur, ſegier Paulus, 1. Teſſ. 5. Ad þier þecked þa ſem erfida a medal ydar, og ſtanda fyrer ydar Auglite og kieña ydur, ad þier hafed þa Yfermaata kiæra fyrer þeirra Verks Saker. Hvert er þad Verked, Chriſtner Meñ? Þad ſegier oſs Zacharias hier i Gudſpiallenu: Ad Tilbwa Hañs VEgu: Hvers þa? Hiñs Allra Hæſta, Þeſs Drottnarans, nær hañ kiemur til ſijns Muſteris, Sem er þitt Hiarta, Þad er, nær hañ krefur þeſs, Og hin Heilaga Gudddoomſins Preñing vill þar iñganga og Viſtarveru hia þier giora. Til þeſs eru Guds Þienarar ſetter; Seig mier: Eru þeir þa Ills verder, fyrer ſitt

sitt Verk, Nær þeir giora þad trwlega, og vilia faa þier soddañ Gieste til Hysingar? Eñ þetta skilst ecke hiñe Vantrwudu Kynslood, Hun er eins og Skiækiañ, sem Terrentius gietur um̃ i Skroksoguñe, eins og hun sagde um̃ hiñ Dramblaata Strijds Mañ, ad ei hefde leyfst vid hañ ad tala, Nema þad sem hañ hefde aadur fyrermællt. O! jaa, taled þad sem oss er þocknanlegt, epter þvi sem Eyrun klæa. Er ecke þad hid sama sem DRotteñ segier hiaa Amos, Cap. 2. Þier hafed fyrerboded Spaamoñunum, segiande: Þier skulud ei spaa: Þesse Guds Madur maatte og af þvi segia, Amos 7. Þegar Amatzia Jeroboams Prestur i Bethel sagde vid hañ: Þu Siaaande, Far burt i Gydinga Land og et þar Braud, og spaa þar, Eñ hallt ecke aafram̃ ad spaa i Bethel, Þvi þad er Kongsens Helgedoomur, og hañs Hws. O! þier Villudijr, Þegar Leoned Oskrar, Hver mun ecke skielfast? Og þegar DRotteñ skipar, Hver mun ecke Predika? Amos. 3. Eñ hañ skipar svo opt sem ad hañs Þienarar siaa, ad ydar Glæper og Ogudlegar Athafner taka Yferhond, Eñ hver af hañs Trwlyndum Þienurum mun skielfast fyrer ydar Oþocka edur Reide-Svip. Nær Meñ eru visser um̃ hañs Vinaattu, J hvers Hende þier erud, Eins og hid Fwna Spaamañsins Bellte, Sem þo alldrei hafde i Vott komed. Eg skal giora mijn Ord i þijnum Muñe svo sem Elld, eñ þetta Foolk svo sem Trie, þau er hañ eyder, Segier DRotteñ fyrer Muñ Jeremjæ, Cap. 5. Eñ þad Orded, sem Gudbrædder DRotteñs Þienarar hafa i Muñenum, Þad er og hañs Ord. Eñ svo sem þad ad Jerusalem ecke strax uppbrañ vid Spaamañsins Ord, Samt var Baal-Ellldureñ ecke laangt i burtu. Svo vite hiñ Gudlause Heimur, Sem ecke vill leyfa þessum Ellde Jñgaang i Hiarta sitt; Til ad breña þar upp Sorp og Endeme Holldlegra Gyrnda, vite hañ segie eg, ad hiñs Eilijfa Loga mun skam̃t ad bijda; Sem um̃ Allder mun breña þa, nema þeir ydrest af Hiarta. Aller laatunst vier til Kyrkiuñar koma, Aller heyrum vier Orded, og brwkum Sacramenteñ, Og svo sem ein Herme Kraaka giorum oss Læte i Christeñdoomenum, Eñ nær vier þetta hvad mest giorum, Þa giæfe Gud, ad ecke ætte heima hiaa sumum af oss, þad sem DRotteñ segier um̃ Juda fyrer Muñ Jeremjæ, Cap. 5. Þar byrtast Raangsnwner Meñ aa medal mijns Foolks, Þeir sem liggia til Lagis, Og setia Snorur fyrer Foolked ad veida þad, Svo sem þad Fuglareñ giorer med sijnum Veide-Brellum Og þeirra Hws eru af Prettum full, Eins og eitt Fugla-Bwr er fullt af Taal-Fuglum, Þar wt af verda þeir Mektuger og Rijker, Feiter og Friaalsleger, Þeir fara med Illsku-Þor, Þeir hallda eingeñ Riettlude. Þeir fram̃kvæma ecke Maalesne hiñs Fodurlausa. Og þad luckast þeim. Og Almwgeñ er aa Stundum ecke betre ad sijnu Leite. Þad er ad soñu Graatlegt til ad vita, Ad Heiler Safnader heyra svo margar Predikaner, Svo margar Amiñingar af Guds Orde, Eñ þegar Meñ krefia ad þeir giore Grein aa Trw siñe, Þa er varla Tijunde hver, sem kuñe ad giora þad svo sem Christnum Mañe byriar, Þad er eins og eiñ Okuñugur Hlutur fyrer þeim, Og eins og Draumur Nebuchadnezars, Dan 2. Er hañ sagde: Ad Orded være horfed sier. O! hversu lijted er þetta ad virda Embætte Forlijkunareñar? Þu segier, ad Orded sie horfed

þier,

þier, Þu gieter þvi ecke i Miñe hallded, med þessu dæmer þu siælfañ þig, Barn mitt, Eingeñ er svo Miñisstoor, Ad hañ af svo morgum Predikunum, Svo morgum Fortolum, hvar hid sama verdur optsiñis Itrekad, ad hañ ei giete svo miked miñst, Ef hañ vantar ecke Epterteektena, sem ad duga meige hønum til Sæluhiælpar, Helldur vallda þvi Umsvif Verallдareñar, og Holldleger Þankar, ad Meñ ecke Itreka med siælfum sier, edur brijna fyrer sijnum Bornum og Hiwum þad sem sagt hefur vered: Þvi kiemur Diofulleñ og stelur Ordenu wr Hiartanu, Svo under eins og þu slijgur wt wr Kyrkiuñe, Svo slijgur þad wr Huga þier. Nær mun Tunglkomu Hætijdeñ lijda, ad vier kuñum ad selia Fædsluna? Sögdu Gydingar fordum, Amos. 8. Eñ þess være Oskande, ad nockrer Gæfungar segdu ecke i Hiarta sijnu, nær þeir under Guds Orda Heyrn sitia, nær mun þesse Ord-Snæpur hætta, Svo vier meigum fara ad skiemta oss med vorum Lijkum? Hversu vel verdur Predikunar Embætted virdt af svoddañ Vitstola Mañeskium? Giæted þess, Christner Meñ, ad þau Dijreñ voru i Gamla Testamentenu einasta hrein kollud, sem ad joortrudu, Siæ þu og til, ad þu Helger Hvijldardageñ, Eñ hverneg verdur hañ Helgadur? Ecke er eiñ Dagur af siælfum sier ødrum he'gare, helldur verda þeir svo epter Guds og Yfervalldsens Bode, Eñ þu helgar hañ, ef þu Helgar siælfañ þig, Ecke einasta med þvi, ad heyra Guds Ord, helldur og hinu, ad Itreka þad med siælfum þier, Er þu heyrt hefur, Og vellter þvi fyrer þier eins og Dijreñ Foodrenu i Maganum og Muñenum, og vilier þu til fulls hallda þvi og alldrei sleppa, þa breit epter þvi i Lifnadenum. Lát þad vera hiæ þier svo sem eitt Moot, hvar i Giorder þijnar jafnañ steyptar sieu, Þa mun þad vera svo sem Stafur sæ sem æ Bookfell er ritadur, og þijnar Giorder munu hroosa þier, svo sem eitt Bijlæte wr Gulle steypt, og nær þu svo giorer, Þa kalla eg, ad þu af Alvoru virder og elsker þetta Heilaga Forlijkunareñar Embætte; Og hvad stodar þad Mañeñ, ad hañ Orded heyre, Nema hañ olldungis legge þad uppæ Hiartad, og life þar epter, Edur mun þetta Heilaga Embætte vera Iñstiptad fyrer Sida-Saker? Edur eiga Guds Þienarar ad vera ydur eins og Born, Þau æ Strætum sætu og kolludu til hiña: Vier høfum fyrer ydur i Pijpur blæsed, og þier hafed ecke dansad, Vier þuldum ydur Harma vora, og þier hafed ecke græted? Luc. 7. Þeir Guds Ord heyra Athugalaust, og ecke hyrda uñ ad færa Avøxt þar af, Þeir draga siælfa sig Magnlega æ Tælar, Ecke einasta i þvi, ad þad mun rijsa upp i Doomenum æ moote þeim æ sijdasta Deige, Joh. 12. Hvad þo er hid skielfelegasta, og vill giora þeirra Fordæming miklu hrædelegre eñ Sodomæ og Gomorræ, Helldur eru þeir Dærligser i þvi, Ad þeir liæ Eyru sijn til ad heyra þañ Hlut sem þeim er hiñ meste Leide æ, Alleina til ad hræsna fyrer Møñum, Og hafa þess þo eingeñ Not i þessum Heime, Sem er þeirra Himnarijke, Eñ eilijf Giolld Añars Heims, Svo sem eg fyrer skomu sagde.

Giæted ad hvad þad er, sem Zacharias segier framveiges uñ þeña unga Svein: Og Til Ad Giefa Hañs Foolke Skilning Sæluhiælpareñar Til Fyrergiefningar Synda Þeirra. Til þess hins sama eru ydur og Kieñendurner setter, Br. M. Ecke þad, ad þeir

þeir giefe ydur Skilningeñ helldur eñ Johañes. Hañ skijrde med Vatne alleina, Svo giora og þeir, Paall maa planta svo sem hañ vill Og Apollo vokva, 1. Cor. 3. Eñ þad er þo Forgiefens, Nema ad Gud Avoxteñ giefe, Eñ samt fæda þeir Saaler ydar aa þvi heilnæma Lijfsins Orde, Sem ad er Kraptur Guds til Saaluhiaalpar ollum þeim sem trwa, Og þegar Guds Ande samteingest þvi i Riett-trwudu Hiarta, þa kañ Mañeskiañ ecke ad fara aa Mis vid þad, ad vaxa epter fullkomuum Mæler Christi Alldurs, Sem Paulus ad Orde kiemst, Eph. 4. Og þyker mier svo sem ad hañ ecke miog elske Saalu sijna, Sem ecke vill þad viña til ad heñe hoolped verde, ad þyagia Naudsynlega Uppfrædingu af Preste sijnum. Og heyra hañ i Guds Stad talande med hiñe mestu Athygle: Ecke liggia Syndernar miog Pwngt aa honum, Sem ad ecke med allre Saalar og Lijfs Audmykt og Christelegum Underbwninge framkiemur fyrer Gud i Skriptar-Stooleñ, til ad þiggia af honum Kvittun Synda siña fyrer Medalgaungu hañs Pienara; Eñ Gud Naade, ad þar er varla nockur Hiutur sar, Ed sumer Meñ hafe aa þvilijkañ Vidbiood svo sem aa þessare Heilsusamlegu Pioonustu. Svo nær ed añadhvert Hræsneñ edur Otteñ dregur þa under Guds Orda Heyrn, Pa er þad svo sem þeir ættu ad gaanga til Pijslar, Adgiætande þad lijted, ad þeir eiga þar ad fiña Saalum sijnum Foodur, So þeir meige umflya eilijfar Helvijtis Pijsler. Eñ segied mier þo, Ef Cain, Achithophel, Judas og hiñ rijke Sælgiætingur mættu eiga Kost aa ad hverfa wr Kvolunum, og sitia under eiñe Predikun, Mundu þeir ecke kalla þad hiñ stærsta Velgiorning, Og Oska ad sw Predikun alldrei þrite, Hvilijkur Daaraskapur er þa ad fraafælast þad medañ Naadar-Tijmeñ er, fyrer hvert Madur gietur kvittur vorded vid þær Oumrædelegu Hormungar, er þeir nu pijnast i. Hlijded þvi Raustu Hroopandans i Eydemorku, giored Ydran, Pviad Guds Rijke er naalægt, Pockum Gude, ad hañ hefur ecke sendt oss Eingla af Himnum til ad fræda oss, Hverra Naalægd vier mundum ei standast, helldur synduga Meñ vora Lijka, Par fyrer, Saa sem elskar Saalu sijna, hañ elske siñ Saalusorgara, Og þigge hañs Pioonustu med allre Hoogværd og Undergiefne, Og er þad nu svo um hid Fyrra wt-talad.

Af Johañe hafa aller Christi Pienarar þad Fyrst ad læra, ad forsmaa Heimeñ med ollu þvi sem i honum er, Og sierdeilis Aud og Mañvirdingar. Johañes var noogu Ættstoor, Burder hañs voru til þess, Ad hañ kuñe ad verda Rijkur Hofdinge medal sijns Foolks. Fader hañs var eirn Kieñemadur, Jaa, Ecke eiñ Almeñelegur Kieñemadur, Helldur af Rod Abiæ (svo sem Lucas hier um skrifar, Cap. 1.) Hver ed var hiñ Attunde medal Nidia Eleazars Aarons Sonar Hofud-Prests, Svo sem þar um maa lesa 1. Chronicu Bookareñar, 24. Hañs Mooder Elizabeth var og af Aarons Dætrum, Svo sem Lucas eiñig vottar, hverium Ætt-Lid ad Kieñemañs-Skapureñ fylgde, sem var Ein stoor Tign medal Gydingaña. Nu þoott hañ være svo Ætt-Gofugur, sem sagt er, Pa wtvalde hañ helldur ad þioona Gude i Eydemorku, helldur eñ ad bera Tign Fedra siña. Ad vijsu er þad satt, Brædur mijner, ad eingeñ er skylldugur til þess, ad hafna

ollum Tijmañlegum Munum, Eins og Johañes, þvi hañ var sier i Lage kalladur til þessa Embættis. Gud hefur breitt Vægdarsamlega vid oss, og leift oss ad bwa i Landenu medal Brædra vorra, Og hafa þess Not, er hañ og Konungureñ hafa oss wthlutad, Eñ þo ecke ad seilast þar fram yfer. Johañes yfergaf alla Hlute fyrer Christi Saker, Pad sama giordu og hañs Postular, Svo sem Petur vottar, Matth. 19. Eñ þess være ad Oska, ad ei finduft þeir a medal vor, Sem yfergiefa Christum fyrer Veralldlega Hlu-te; Pessu vil eg til þeirra viked hafa, Er lijted edur eckert hyrda um sitt Embætte, Eñ eru aller sockner ofañ i Fiaar Ploog og Aura-Safn, Brwkande jafnvel sijns Embættis Myndugleika, til sijns eigeñ Abata, Eñ ecke Christs Kyrkiu til Efl-ingar, svo hætt er vid, ad þar fiñest eins marger Judæ Lijkar, Peir ed selie siñ Herra fyrer faeina Peninga, Svo sem Petri Stallbrædur, Peir ed yfergiefe alla Hlute hañs vegna; og ad þad meige vid nockra segia, Er DRotteñ talar hia Micheam Cap. 3. Nær þeir hafa ad tiggia med Toñunum, Pa hroopa þeir Frideñ, Eñ þeim sem ecke ta tur upp i Muñ þeirra, Boda þeir Strijd. Peir eta Synder mijns Foolks, Segier DRotteñ fyrer Muñ Hoseæ Cap. 4. og þeir reisa Hug siñ vid þeirra Raanglæte. Med sama moote talar DRotteñ um þessa Leigulida og um Daglaunarañ, Devt. 24. Er hañ segier þeir reise Hug siñ vid Lauñeñ, Og er þad nærsta vel sagt, Pvi eiñ Hyrdulaus Kieñemadur, Nær hañ hefur þad hañ eta skal, Pa skeiter hañ lijted um Foolksins Synder, Pvi reiser hañ Hug siñ alleina a moo-te Launinum, eñ leggur ad litlu hañs Umboot edur Framfør, sem hañ þiggur Lauñeñ af, Og fagnar jafnvel af vondu Athæfe, Ef Syndareñ vill þad leysa med nockru Prestsens Gagne, Giorande svo Bethel ad Bethaven, Pad er Guds Hws ad Hiegooma-Hwse. Eingeñ brwke þad fyrer Affsokun, ad hañ neydest til þvilijkt ad giora fyrer Vañ-Efna og Fatæktar Saker; Hver er sa af ydur, ad hañ laate aptur Dyrnar, fyrer eckert, Edur kveike a mijnu Altare fyrer eckert? Segier DRotteñ vid Kieñemeñena, Mal. 1. Svo maa og um oss segia; Eingeñ er sa ed þioone Christo Okeypis, þoott ei sieu marg-ra Laun svo rijkleg, Svo sem Kyrkiu-Pienarana i Gamla Testamentenu, Og vante hier nockud, mun þad Pusundfalldt apturgialldast i Uppprisu Riettlaatra, edur hvad mun ver-da af þeim Launinum, Er þier ætled ydur af Christo fyrer ydar Stark, Ef þier taked þau fram fyrer Hendur a honum i þessu Lijfe? Trwed mier til, ad þad mun ecke verda audvelldt, ad vera Judas hier, eñ Petur þar, Og er þa betra hier lijted ad hafa, og þar fullrijkur ad vera, Ef añadhvert vera skal, Fyrer þvi laatum oss þad sagt vera, er Johañ-es sagde Strijdsmoñunum, þeim er komu til hañs Skijrnar, Og þad þess helldur, sem vier erum Christi Strijds Meñ; Giored eingum Ofrijke, Og pretted eingañ, Helldur vered anægder med ydar Maala, Luc. 3.

2. Pad Añad sem Guds Kieñemeñ eiga ad nema af Johañe, Er hañs skynsamlegt Vandlæte i hañs Embætte, Par komu til hañs Skijrnar Tollheimtumeñ, Luc. 3. Sem haldner voru hid versta Foolk, Peim sagde hañ med Hæglæte, ad þeir skylldu eckert gio-ra fram yfer þad sem boded være; Par komu til hañs Strijdsmeñ, Peim sagde hañ og med

med Spekt þad sama, Er eg fyrer skomu umgat: Eñ þar komu og til hañs Skijrnar Pharisæi, Sem halldner voru hiner Vijsustu, Hiner Heiloguſtu, Og Saducæi, hiner Riettlaatuſtu, Þesser voru einger Smælingiar, Þvi allt Foolked hnie ad þessum Treñum Flockum, Voru og marger Hofdingiar Gydinga af þeim; Eñ af þvi ad þeir voru Hræsnarar, Þa vogade þesse Guds Madur ad segia vid þa: Þier Nodru-Kyn, Hver hefur kient ydur ad umflyia tilkomande Reide? Gioered þvi verduga Avoxtu Yðraneñe, Og segied ei med sialfum ydur, Abraham hofum vier fyrer Fodur: Hañ vogade ad segia hinum Gudlausa Herodi Konunge, Þier byriar ecke ad hafa þijns Brodurs Egta-Kviñu. Teliande munu þeir nu vera medal vor, Brædur mijner, sem svo alvarlega tale til þeirra, Er sig kalla Hofdingia a medal vor; Jafnvel þoott ad Missmijdeñ sieu svo morg i Fare sumra þeirra, Ad ecke þurfe Sioonhagañ Mañ til ad þeckia þau. O! Gud vere oss Lijknsamur, Og giæfe ad Meñ villdu til hess hugsa, Hversu Landed er fullt af Svijvirding: Agyrnd, Ranglæte, Gripdeillder, Foroktun Guds, Forsmaan hañs Orda, Lauslæte, Hatur til Naungans, Lygar og Roogur ganga Skyunum hærra og hroopa i Himeneñ, svo ad nærre þvi sijnest liggia, ad hiñ Almattuge mune Itreka þau Ord fyrer Eyrum vorum, Er hañ i Fyrstu talade vid Ezechielem, Cap. 7. Haf Snoruna til Reidu, Þvi Landed er fullt af Hofud-Gioerningum, Og sialf Borgeñ af Ofrijke, Og þetta verdur þo añadhvort ecke, Edur med hangande Hende straffad, af þeim, Sem þo eiga ad giora Reikning hinum Alvallda Doomara fyrer Saal hins Oguðlega a Sijdarsta Deige, Allra sijdst hia þeim, sem Mektuger eru, Jafnvel þott þeir añadhvert sieu fremster i Flocke, Bæde ad æfa þvilijkt, Edur og ad forsvara þa ed þad giora. Þier segied, þad gyllder ecke, ei ad sijdur heyra þeir oss eins og Overgmaal Fiallaña. Eñ hvad vited þier af þvi, Brædur mijner? Hafed þier til þess reynt? Hafe þier bliidt Bode Paals i þvi, ad kalla i Akafa og vægia ecke, ad Straffa, Ogna og Amiña i Tijma og Otijma, med allre Poleñmæde? 2. Tim. 4. Nema þier svo giored, Þa vited þier ecke hvad Gud kañ fyrer ydar Pioonustu ad wtrietta. Ætled ei til ad þad sie noog ad leggia Hondena a Plooged, Eñ lijta svo aptur til þess, sem til Baka er, Þeir ed svo giora, Eru ei hæfer til ad leida sialfa sig nie adra til Himnarijkis. Gud vill ecke lata hætta vid sitt Verk þoott lijted aorkest. Skodum, Dæme Eliæ, skotum Jonæ Dæme, Gud vill lata sitt Ord Vondum og Goodum Predika, Svo þad añadhvert Frelsse edur Fordæme. Heyred hvad hañ segier vid Ezechielem, Cap. 2. Eg mun senda þig til þeirra Og ad þu segier þeim: Svo segier DRotteñ, hvert helldur þeir heyra þad, edur þeir Mootstodu veita, Þvi þeir eru eitt þverbroted Hws; Ottast ecke, þoott þeir sieu Mootviliuger, Og Þyrnum vaxner, Og ad þu bwer a millum Heggorma. Eñ Gud giæfe, ad Otteñ edur Fiegyrneñ hiellde ecke Sverde Andans i Skeidunum, hia oss a Stundum, Svo Meñ ecke Vanhelgudu Gud fyrer Eiñ Hnefa Bygg-Miols, og Eiñ Bita Brauds, Og saumudu svo Kodda under hvern Armlegg, Eins og hinar folsku Spaa-Konur giordu under Jerusalems Eydeleggingu, Ezech. 13. Til ad teikna þar med

Frid, Hvar þo eingeñ Fridur var. O! Brædur mijner, Þvi skylldum vier þo hrædast þa riwkande Elldebranda? Og ecke miklu framar hiñ Lifanda Gud? Hvers Umbod vier aa Hende hofum, Laatum oss heyra þad hañ segier vid Jeremjam, Cap. 1. Vert ecke Ottasleigeñ fyrer þeirra Augum, Ad eg ei sundurmerie þig i þeirra Auglite, Hvert er þa nu betra, Ad sia Skalkeñ ygla sig, Og hañ faae þo eingu til Vegar komed, Ellegar ad mæta Guds Oblijdu, Og ad hañ sundurmerie oss ad þeim aasiaaendum? Gud kañ ad troda Andskotañ under Fætur hlñs miñsta Vesælings, Sem honum treyster, og giører Verk siñar Kallanar i hañs Otta, Auk helldur þa Smaa Pwkana, sem vier hofum ad beriast vid; uppheftum þvi vorar Radder sem adrar Baasuñur, segium Jsrael til siña Synda, og Jacob til siña Misgiorda, Svo ei verde þeirra Bloods af oss krafest aa hinum mikla Deige alls Hollds, Nær hver eiñ mun hafa noog med sijnar Synder, Þoott ei giore hañ sig Hluttakande i Añarligum.

3. J Pridia Maata hefur Johañes med sijnu Dæme kient oss, ad vier skulum vera Arvakrer og Kostgiæfner i Lærdoomenum, Hañs Kyrkia var Eydemorkeñ, Þvi Jerusalems Mustere hofdu þeir giort ad Ræningia Bæle, Hañ foor i kriijngum allt þad Land er laa vid Jordan, Og predikade Skijrn Ydranareñar til Fyrergiefningar Syndaña, Luc. 1. Ut þaangad foor til hañs Jerusalem og allt Gydinga-Land, Svo sem Matthæus vottar, Cap. 3. Þetta var stoor Sookn, Brædur mijner, Fyrer eiñ Mañ, Og skulum vier ecke meina, ad hañs Verk hafe einasta vered ad skijra, Þvi Lucas segier, Svo sem eg strax aamiñest, ad hañ hafe predikad Ydranar-Skijrnena, þad skilst mier ad sie, ad hañ hafe wtlagt og wtlistad fyrer þeim er komu til hañs Skijrnar, Hvilijkur ad være saa Lærdoomur, uppaa hvern þeir skijrdust, Og hverneg epter honum ætte ad lifa, Þad sijna þesse Ord af hañs Predikun: Gioreð Ydran, Þviad Guds Rijke er nalægt. Item, Gioreð verduga Avoxtu Ydraneñe, Svo er eg viss um, ad hañ eingañ hefur til siñar Skijrnar teked, af þeim sem hafa vered komner til Vits og Ara, sem ecke hefur vered fullnuma i þessum Lærdoome; Nærsta Olijkur þeim af oss, Sem setia vid Bord DRotteñs i Heilagre Kvolldmaaltijd, Ecke einasta Unglinga, helldur og Asgamla aa Stundum, Sem ecke kuña ad Reyna og Proofa sialfa sig, nie giora Skil aa Lijkama DRotteñs og añare Fædu. Stoor var þesse Sookn Johañis. Brædur M. Og gaf hañ þo ollum i riettañ Tijma hvad þeim byriade, Añars munde DRotteñ ecke sagt hafa, ad fraa hañs Dogum hefde Himnarijke lided Ofrijke, Matth. 11. Vorar Sookner eru laangtum miñe, Þo vantar þær aa Stundum hvad þær Naudsynlega vidþurfa, Þier segied, Hvad vantar þær? Eg vil hier til svara, ecke ollum, eñ þo morgum, Þær vantar sialldnast Sacramenteñ, Þo vita Meñ, ad af þvi ber aa Stundum hiaa sumum hvertium, Eñ þa vantar Kostgiæfna Undervijsun, bæde um Sacramenteñ og um adrar Trwareñar Greiner, sem eru Omissande til Saaluhiaalpar. Zacharias spaaer um siñ Son, Ad Hañ Mun: Giefa Guds Foolke Skilning Saaluhiaalpareñar Til Fyrergiefningar Synda Þeirra, svo eigum vier ad giora, Añars er Verked Onijtt. Hvad gagnar þeim

Skijrn-

Skijrneñ, sem vier høfum veitt hana, Nema vier Grandgiæfelega vtſkijrum fyrer þeim heñar Krapt, nær þeir dragast a Legg? Miñum þa a hvad þeir hafa þar Gude Lofad, Kieñum þeim ad Endurnya þañ Giæſkurijka Naadareñar Saattmaala Daglega med sijfelldre Ydran og Endurnyung Lijferneſens. Hvad stodar þeim Hollð og Blod DRotteñs, Nema vier fyrer hañs Adstod Iklædum þa einu Brwdkaups Klæde, adur eñ þeir framkoma fyrer ſvo ſkielſelega Hatign, Kieñum þeim ad ydrast Syndaña; Ad vita hvad þeir þar medtaka; Ad trwa þvi, Og ad briota ecke framar Endurnyung sijns Skijrnar-Saattmaala Vijsvitande. Þetta og añad þvilijkt, Er ad giefa Guds Foolke Skilning Saaluhiaalpareñar, Og nema vier þetta giørum, Þa vanhelgum vier þeſſa dijru Dooma, Svo ad þeir verda til Fordæmingar, Bæde þeim, sem þa handtiera, og hinum, sem vidtaka. Þu villt kañ ſkie ſegia: Eg em ecke fæddur med H. Anda eins og Iohañes, Þvi er ei Von, ad eg ſvo miklu af Stad kome, Eg iata þad, þar heimtest og ecke ſvo miked af nockrum einum af oſs, ſvo sem af hønum, Vier mundum og ſkamt komast med ad afkasta ſvo miklu, Samt høfum vier aller Heilagañ Anda medteked, Og aller høfum vier Vit og Skyn þelged af Gude, Oſs hafa Forelldrar voret til Menta sett, Svo vier kyñum ødrum ad kieña. Hefde Gud fyrerſied, ad til Mañaña Saaluhiaalpar þyrfte ſier i Lage Andans Gaafur, Eins og Iohañes og Postularner høfdu, Þa hefde ſw Andans Gaafa jafnañ Samfara vorded Christneñe; Eñ heñar Meistare, Sem best veit hvad þeſſare Byggingu hagar, Hañ vill nu laata sijna Þioona nægiast med Almeñelegar Naatturuñar-Gaafur, hveriar hañ þo jafnañ styrker med Krapte sijns Anda, Þar sem Astundan og Arvekne er fyrer. Seged mier, hver er sa af oſs, Ef hañ hefur einhvern kostgiæfeñ Eyrendes Reka, Ad ecke legge hañ hønum allt i Hendurnar, til ad framkvæma þad Eyrende? Vilium vier þa ætla, ad Bruñur Giæſkuñar, sem ſvo miøg elſkade Saaluhiaalp Mañaña, ad hañ gaf siñ Son i Daudañ fyrer oſs, Hañ mune laata sijna Þienara vanta sijna Adstod, Nær hañ ſier þeirra Kostgiæfne, Eñ þad er Graatlegt til ad vita, hverſu Toomlaater ad sumer Meñ eru i þeſſare Ydiu Og laata ſier uñ allt añad meira giefed vera, Eñ giøra Guds Verk ad Hiaaverke. Iaa, þad er aumkunarverdur Hlutur, Svo Almwgeñ, sem ad ecke veit Guds Rettinde, Hañ fær þau ecke ad heyra sumstadar af Faavijſum edur Hyrdulauſum Ordsins Þienurum, Fare þeir villt, Þeir verda ei Leidrietter, Syndge þeir, Þar verdur ei adfunded; Forherdest þeir i Syndunum, Þa verdur þo ecke þeirra forstockad Hiarta sundurmared med Guds Orde, Hvert ad er eiñ Elldur og eiñ Hamar, Segier hañ fyrer Muñ Spaamañſens, Sem ad Kletteñ i sundurmolar, Ierem. 23. Dogdeñ verdur a Stundum hotud, Lostunum hroosad, Edur þeir veida aſſakader, Sierdeilis sieu þeir giørder oſs i Vil. Mun þad ei vera hid sama og DRotteñ ſegier, Ezech. 13. Foolked bygger upp eiñ Vegg af Leyr, og þeir klijna hañ med Onijtu Kalke; Vei þeim heimſku Spaamoñum, ſegier DRotteñ, er gaanga epter sijnum Anda, Þijner Spaameñ eru lijker Refum a Eydemørku, O! Israel, ſegier hañ. Gud giæfe, ad þeſſe Pestilentia ecke dræ-

pe sier nidur hiaa oss, Pad maa kalla, ad þeir fylge sijnum eigen̄ Anda, er tala hvad þeim i Hug kiemur, Pad þeir alldrei i Ritninguñe saau, Edur jusu upp af Israels-Bruñe, helldur þeirra eigen̄ Drauma, Og þo skamast þeir sijn ecke ad segia, DRotten̄ hefur sagt þad, þo DRotten̄ hafe þad alldrei talad, segier Ezechiel Spaamadur, Cap. 22. Svo kalla og þesser Guds Ord, hvad sem þeir Rugla, Ef Muñuren̄ alleina freider, Eins og aa Skeidmæddum Heste.

Refarner eru solltner i Eydemørkuñe, Svo raasa og nockrer Kieñendur um̄ þurra Stade, og fiña ecke hvar med þeir kuñe sitt edur añara Lijf ad næra, Peir snijkia wt wr Oþorfum og Faavijsum Bookum, þad sem eingum er til Nota, Skrok Sogur, heimskulegar Samlijkingar, og raangar Utleggingar a Stundum, til ad tefia af Tijman̄, Svo þad verdur ei vared, ad Meñ meiga heyra þær sumar Predikaner, Af hveriuni eingen̄ er nockru nær i sijnu Saaluhiaalpar Verke. O Guds Meñ! Laated ydur þo Einhvern Tijma til Hugar koma, ad fooſtra Hiord DRottens, Er han̄ afrekad hefur med sijnu eigen̄ Bloode, Og yfer hveria H. Ande hefur ydur Tilsioonar-Meñ setta, Act. 20. Pharao villde ecke giefa Israels Sonum Haalm edur Mwr-Stein til ad giora þad Verk, er han̄ hafde boded þeim, Og þo heimte han̄ Verked af þeim; Eins virdast mier Lynder þeir Kieñe-Meñ, er eckert hyrda um̄ Christi Arfleyfd, Sem þeim er til Voktunar feingen̄, Peir heimta af Foolkenu, ad þeir life Christelega, og giore Kiærleikans Verk, Eñ ecke kieña þeir þeim Adferd slijkra Hluta, Og ecke gaanga þeir undan̄ odrum i þvi, sem þeir biooda, Jaa, sumer jafnvel þvijnga af þeim, þad sem þeir kyñe ad giora Verk Kiærleikans med. Er þetta ad vera Christi og hañs Postula Epterbreytare og Epterkomare? Af hveriu vier þo stærum oss. Laated ydur þad ecke helldur noog þykia, Brædur mijner, Poott þier hafed þeiged goodar Gaafur, til ad kieña, Edur þoott ydar Kieñingu sie hroosad af Moñum, Pad er ad soñu stoor Guds Afigiof, og hañs Pienurum mieg svo þorf, til ad uppbyggia hañs Kyrkiu, Eñ laate Meñ sier þad i Hug koma, er sagde Fordum hiñ goode Hyrder vid sijna Læresveina: Fagned ei yfer þvi, ad Dioflarner eru ydur undergiefner, Helldur af þvi, Ad ydar Nofn eru skrifud aa Himnum, Luc. 10. Svo vil eg og segia i vidlijkum Hlutum, Po ecke oldungis hinum sama; Fagned ecke yfer þvi, Ad Meñ hroosa ydur, Pvi ydur kyñe ad henda hid sama og Herodem, Hvern Eingillen̄ sloo, Af þvi hañ gaf ei Gude Dijrdena, Act. 12. Helldur fagned af þvi, Ef Safnader ydar Leidriettast, Ef þier med Christelegu Dæme og Rokſamre Kieñingu leided nockurn aa Guds Veg, So ad þier sieud visser um̄, ad þeir med ydur, og þier med þeim munud Guds Rijke erfa, glediest af þessu, Pvi til þess erud þier setter, Par i eiga aller ydar Atburder, Aller Saalar og Lijkamans Kraptar ad reyna sig, Og ecke til ad wtvega Hroos-Maal-Snylleñar hiaa Moñum, Pvi eige gagnade þad hinum vondu Phariseis, Poott Christus segde, Ad Meñ skylldu giora epter ollu þvi sem þeir toludu, Og ei ad sijdur voru þeir blinder, Blindra Leidtogarar, Hræsnarar, Eitur-Ormar og Nodru-Kyn, Pvi kalla eg ecke hañ ad vera hiñ besta Prest, Sem hefur hid mesta Alþijdu-Lof af siñe Tals-

Gaafu,

Saalu, Helldur þañ sem hefur hina bestu Tilheyrendur, og best til Himna Rijkis uppfrædda, Sem elske Gud og Naungañ, og vardveite siaalfa sig Flecklausa fraa Heime þessum, Hañ les sitt Feste-Bref fyrer Himna-Rijke, svo opt sem hañ sier, ad hañs Tilheyrendur gaanga aa Guds Veige, og verka syna Saaluhiaalp med Ugg og Otta. O! Þu mikle Hyrder Saudaña, Bid þu þiñ Himneska Fodur fyrer oss, Ad bæde Kieñendur og Tilheyrendur, mættu svo taka Vara aa Saalu siñe hier i Lijfe, ad vier i Lambsins Brwdkaup til samans iñleidder verdum; Pad Bænheyre hiñ Naaduge Gud fyrer Sonarens Forþienustu, AMEN.

Fioorda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Luc. 6. Cap.

OG JEsus sagde til siña Læresveina: Vered Myskunsamer, lijka sem ydar Fader er Myskunsamur. Aungvañ skulud þier dæma, so ad þier dæmest eige; Fordæmed ecke, so ad þier Fordæmest eige. Fyrergiefed, og þa mun ydur Fyrergiefed verda. Giefed, og þa skal ydur giefast. Gooda, Samþryckta, Velskiekna og Yferflootañlega Mæling, munu þeir giefa i ydar Skaut. Þvi ad med þeirre hiñe somu Mælingu hvørre þier mæled wt, mun ydur iñ aptur mælt verda. Og hañ sagde þeim eina Epterlijking: Hvort kañ nockud Blindur Blindañ ad leida? Falla þeir ecke baader i Grøfena? Læresveirneñ er eige yfer sijnum Meistara, Eñ hver hellst sem Fullkomeñ er, hañ mun vera sem hañs Meistare. Hvad sier þu Ognena i þijns Broodurs Auga, Eñ ad þeim Bjaalkanum sem i þijnu Auga er, gæter þu eige? Eda hvørneñ maattu segia Broodur þijnum: Brooder, Leif þu ad eg i burt drage Ognena wr þijnu Auga, Þar ed þu sier ecke siaalfur Biaalkañ i þijnu Auga? Þu Hræsnare, Drag fyrst wt Biaalkañ wr þijnu Auga, Og skaa þu þa so til, ad þu faaer wtdreiged Ognena sem er i þijns Broodurs Auga.

Exordium.

DÆmed rietta Dooma, Segier Gud til sijns Fooks hiaa Zachariam Cap. 7. Hverneg segier þa DRottiñ hier i Gudspiallenu? DÆMed Ei, Svo Þier Ei DÆMDer VERDed; FORdæmed Ei, Svo ÞJer VERDed Ei FORdæmder. J þessu ber þad ad athuga, Ad þegar DRottiñ bijdur sijnu Foolke ad dæma rietta Dooma, Þa er Audsied, ad hañ giører Raad fyrer þeim, sem raanger eru, Og bañar þaa; Svo giører og Frelsareñ hier i Gudspiallenu. Guds er Domureñ, Segier DRotteñ. Pad hefur jafnañ vered Haattur Andskotans, sijdañ

hañ

hañ datt wr Heidrenum, ad apa epter Guds Hatign, Og svo vill hañ og setia sig á Doom-Stooleñ á Stundum, Svo sem Gud situr á millum Gudaña i Doomunum, Ps. 82. Svo er ecke trwott um, ad Fiandeñ meige stelast þar iñ; Eg vil ecke segia, ad hañ gange þar Berlega, Poott ei verde hañ siedur Lijkamlegum Augum, Samt meiga Meñ þo siá hañs Verk, þegar svo ber vid, Pvi af þeirra Avoxtum skulud þier þeckia þá, Segier Lausnareñ: Og þetta tekst honum epter þvi, sem þeir eru Lynder til, Sem Doomana sitia, Og ad þvi Leite, sem þeir hafa Gud fyrer Augum sier, og Ottast hiñ Alvallda Himens og Jardar Doomara. Doomurum er Misfared eins og odrum Moñum: Par situr Moyses á Doom-Stoole, Par situr og Eli, Par sat Salomon, Par sat og Achab, Par sat Lycurgus, Par sat og Pilatus, Og eru þau Dæme Ohriootande. Gud giæfe Meñ hefdu færre af Eli, Achabs og Pilati Brædrum, Eñ hinerværu fleire, Pa mundum vier ecke svo Berlega siá þad Teikn hiñs Sijdarsta Allsheriar Dooms, Sem Lausnareñ segier oss fyrer, hiá Matthæum, Cap. 24. Ad fyrer þvi, ad Ranglæted vex, Pa koolne Kiærleike margra, Svo sem þad nu siá má af ollum þeim, sem ad þvi giæta, Eñ fiña hvad mest af þeim, sem fyrer þvi verda. Par eru og Doomar Ymislegir. 1. Er þar Doomara Embætte, Sem tilheyrer Kyrkiuñar Pionustu-Moñum, Hverium alvarlega bañad verdur, ad segia hid Illa Gott, Esa. 5. Og skipad, ad þeir adgreine hid Laka frá þvi Dijrmæta, Ad ei bode þeir Frid, hvar eingeñ er, Til ad villa Sálernar. Pañeg dæmde og fordæmde Lausnareñ Ogudlega Phariseos. 2. Er þad hiñ Almeñelege Laga-Riettur, Hver af Gude er tilsettur, Mañkynenu til Gooda og Vidurhallds. 3. Eru þeir, ed Meñ Almeñelega kalla Dag-Dooma, Hveria Frelsareñ sier i Lage bañar hier i Evangelio, Um hveria eg vil nu i þetta Siñ nockud framar tala, epter þvi, sem Gud giefur Naad til. Eñ þu alls Hollds Doomare, HErra JEsu Christe, Styrk þu mig hier til med Naad þijns Anda, Fyrer þijna Forþienustu, AMEN.

Utleggingeñ.

Hesser skadligu Dag-Doomar verda med morgu Moote, og margra Orsaka vegna. 1. Fyrst þegar Meñ nidra þvi, sem Náunganum er vel giefed, og meiga ei þola, ad þvi sie á Lopt hallded: Petta Illgrese sprettur af þeirre fwlu Drambseme og Ofund, er liggur i Bloodenu hiá oss Adams Sonum, sumum meir, eñ sumum miña; Vel sie þeim, sem gieta dreped þetta Eitur med Peckingu sijns eigeñ Overdugleika, ádur eñ þad blæs upp Sálena, heñe til eilijfrar Glotunar, Sem vijs er þeim ed hroka sier upp, og þyker ad eingeñ stande sier jafnfætes, Pvi Gud mootstendur Dramblátum, segier Ritningeñ, og hvar vill sa Heimvon eiga, sem hefur Konung Himnaña fyrer Ovin, Nema med honum sem DRotteñ steipte af Himne i eilijfar Pijsler, vegna hiñar Fyrstu Drambseme. Heyr þu mier, Molld og Aska, Pu vesæll Orma Seckur, Er nockud añars Agiæte þijn Nidran? Ef þu ert Kostum bwoeñ, á ecke Gud frialst ad giora añañ þier jafnañ, edur fremre, ef hañ vill? Pvi hræker þu þa Gude i Andlited, og smánar hañs Mynd,

Mynd, Sem er Dygdeñ, med þiñe saurugre og Ohlutvandre Twngu? Eñ munt þu naa þvi, sem þu epter leitar Kiære, og ecke helldur tapa Virdingu þiñe med Aññars Nidran, Hverre þu ella munder hallded hafa? Ad vijsu. Ef Rafneñ þegde, Pa miste hañ ecke Brædena a Stundum. Þegar eg heyre eiñ lasta þad sem vel er giort, Pa flijgur mier strax i Hug, Hvad mun þesse Madur vilia lofad hafa, fyrst hañ lastar gooda Hlute; Eg giet ecke añad meint, eñ ad hañ kuñe ecke Grein Ills og Goods, Edur ad hañ tale af Hatre, Par hañ ecke añ Naaunga sinum Sañmælis, Edur og i Pridia Lage, Ad hañ ugger fyrer ad honum sie hroosad framar sier, Og sie eg þa, ad hiñ er fremre, Jafnvel ad sialfs hañs Doome, Poott ecke vilie hañ Doomeñ uppsegia. Svo skierder nu hañs Mælge Virdingu hañs ad miñe Hyggiu, a hveria Lund sem þetta tekeð er, Hvern eg ella hefde kañskie fyrer goodañ Mañ hallded. Eingeñ leite epter þvi sem hañs er, Helldur epter þvi sem añars er, segier Paulus, 1. Cor. 10. Langt eru þeir fra þvi, Er vilia taka Sæmdena fra odrum, til ad auka sijna med; Eiñ Pioofur er vidurstyggeligur i Mañaña Augum, Og verdur ei moote þvi sagt, ad þetta er nockurskonar Pioofnadur i Guds Auglite, Pvi hañ sem nidrar odrum, Hañ stelur Virdinguñe fra Naaunga sijnum, Og er þad svo miklu argare Pioofnadur, sem Heidureñ er Fienu dijrmætare. Hañ sem lastar þad sem vel er giort, Hañ er Lygare, Pvi hañ segier Hluteñ odruvijse eñ hañ er; Eñ hvad segier Syrach, Cap. 20. Betre er eiñ Pioofur eñ eiñ sijfelldur Lygare, Po munu þeir bæder Oluckuna hreppa. Hafe hver añañ sier i Virdingu Ædra, segier Paulus eñ aptur: Vel giora þeir þad, sem verda nærre þvi siwker, Ef adrer eru ægiætter jafnframt þeim, Pad er vel tilfunded a vora Twngu, ad Meñ giefa þvilijku Siwkdooms Nafn, Pvi Meñ kalla þañ Ofundsiwkañ, sem plagadur er af þessum Diofle. Eingu eru þeir betre, sem þeygia yfer þvi sem Lofs verdt er, Peir ræna eins Dygdena sijnum Launum, Sem er Heidureñ, Og være hun ecke sijn eigeñ Verdlaun, Pa munde hun verda eins og Verka-Madur sa, Er leidest ad viña Okeypis, Pad er Einslags Lagaleyse og Riettar Neitun, ad vilia ecke hroosa þvi sem Lofs verdt er, og ecke skilur þetta Tveñt odruvijse, eñ þad ad dæma rangt, og ad neyta Riettarens, Og er hverttveggia Svijvirding bæde fyrer Gude og Moñum, Svo varla maa uppa millum sia, hver Skomeñ ad hærra situr i Fiandans Rijke.

2. J Odru Lage eru þeir, Sem drepa wt hinar minstu Naaungans Avirdingar, og giora Ulfallda wr Mij-Fluguñe, Pad er Stoor-Glæpe wr lijtille Yfersioon. Um þessa Rangsnwnu Dooma talar Frelsareñ hier i Gudspiallenu. Par hañ segier: Hvat Sier Pu OGnena J Pijns BRoodurs Augа, Eñ Pañ BJalkañ Sem J Pijnu Auga Er, Adgiæter Pu Ecke. Varla er nockur Lostur tijdare i Heimenum eñ þesse, Meñ eru svo giefner fyrer ad leita upp añarra Misgiorder, Svo Grandskigner i ad sia þær, Svo Maalsnialler i ad drepa þær wt, þar vier erum þo sialfer Lijtum hladner: Ef vorar Hugsaner, Ord og Giorder ættu ad stikast a hiñ Riettvijsa Allsheriar Kvarda, Edur hver er sa ed segia kuñe: Mitt Hiarta er hreint? Verda maa ad þu siert ecke svo lageñ a

þañ Løst, er þu svo lastar aa ødrum, Eñ elur kañskie adra verre, Og samsiñer þeim, sem eru þijner Stall-Brædur i slijku. Þier þyker vænt um̃ þijna eigeñ Klæke, Eins og Apiniuñe um̃ Unga sijna, Þoott þeir sieu allra Kvikenda liootaster (ef þad maa nockud lioott kalla, sem DRotteñ skapad hefur) Og þo ecke sie añad, Pa er þetta Glæpur noogu stoor, ad þu giører þijns Naunga Avirding svo stoora, eñ affsakar þijna eigeñ, Sem kañskie er miklu stærre. Hiñ Dramb'aate lijter hiñ Agiarna, Eñ sig kallar hañ Hugprwdañ; Hiñ Agiarne lastar hiñ Eydslusama, Sig nefner hañ Forsiaalañ; Hiñ Eydslusame brixlar hinum Adsiaala, Eñ hañ vill Orlaatur helta, Og svo þyker hverium af oss siñ Fugl fagur, Og ecke einasta þetta, Helldur þad sem vier erum siaalfer hvad mest giefner fyrer, Þad drepum vier wt aa ødrum, (sem er stakt Blygdunarleyse) Jafnvel aa goodum Møñum og Heidvirdum, Ef þaa kañ eitthvad þvilijkt ad henda, Sem vier siaalfer hofum giort ad Handverke og Daglegre Idiu, til þess, ad giøra þaa eins svarta og oss, og ad þeirra Dæme skule bera Skuggañ aa vora Glæpe: Eñ faaer hyrda um̃ ad draga fyrst wt Biaalkañ wr sijnu Auga, Ad þeir meige sijdañ wtdraga Ognena wr sijns Broodurs Auga. Þad er, ad vanda og temia fyrst siaalfañ sig, Ad Madur sijdañ meige aaminña siñ Broodur med þess meira Frelse og Avexte. Hier um̃ talar Paulus Røksamliga, Rom. 2. Segiande: I þvi ad þu añañ dæmer, Pa fordæmer þu siaalfañ þig, Þvi þu giører hid sama sem þu dæmer; Eñ meinar þu O Madur, Sierhver sa er dæmer þaa ed þvilijkt giøra (segier hañ) og þu giører hid sama, ad þu muner um̃flija Guds Doom? Hvert ad er samhliooda þvi sem hier stendur i Gudspiallenu: DÆmed Ecke, Svo Þier Verded Ecke DÆmder; Og er þad merkelegt, sem Postuleñ segier hier: I þvi ad þu dæmer añañ þa fordæmer þu siaalfañ þig, Þad er, med þvi ad þu giører þig ad Doomara i añars Avirdingu, I hverre þu þo siaalfur sekur ert, þa aflar þu þier Fordæmingar, þvi Gud vill þijnar Synder dæma i Reide siñe, fyrer þessa Hlutseme þijna, Par þu fellur iñ i hañs Embætte, sem Doomureñ alleina tilheyrer, Svo sem Jacob vottar, Segiande, Jac. 4. Eiñ er Log Giafareñ, Sa ed kañ ad frelsa og Tortijna, Eñ hver ert þu, sem añañ dæmer? Og þetta skiedur optast i þeim Hlutum, Sem oss aldeilis ecke vidkoma. Eg kañ ecke ad segia, ad mier ei leyfest ad kalla þad illa giort, Sem mier er tilgiort, ef þad er illa giort, Pa vil eg helldur laata Logeñ dæma mille mijn og mijns Mootstødu-Mañs, helldur eñ leggia siaalfur Doom aa hañs Tilgiørd, Þvi hverke gillder miñ Doomur miked, Nema ad giøra mig sekañ fyrer Guds Doome, Svo og tek eg hañ fram̃ fyrer Hendur a Valldstioorneñe, Hver ad er sett Goodum til Forsvars, eñ Vondum til Hegningar, Eñ hvad aa eg med, ad dæma um̃ þad mig ei snerter i enu miñsta? Hvad vardar mig um̃ ad dæma þaa sem fyrer utañ eru? Segier Paulus um̃ Heidingiana, 1. Cor. 5. Syndgar nockur, Pa syndgar hañ moote Gude, og moote siaalfum sier, moote ødrum, eñ mier ecke. Eg vil dæma hañ ad svo miklu Leite, Ad eg varest hañs Dæme, og aaminña hañ, og Leidrietta, Ef eg fæ þvi vidkomed, Þo svo ad eg drage fyrst wt Biaalkañ wr mijnu Auga, Eñ ecke vil eg wthroopa Synd hañs, Og allra sijst giøra hana stærre eñ hun er; Hvar fraa

Gud

Gud vardveite mig; Helldur affaka, Ef hun er þañeg, ad hun verdur affskud, Og sa odruvijse dæmer siñ Naunga, Hañ tekur Guds Riett fraa honum, og giorer sig ad þess Herra sem hañ dæmer, Þar hañ er þo ecke nema Samþioon. Merkelega talar Paulus hier um̃, Segiande, Rom. 14. Hver ert þu sem fordæmer Añarlegañ Þioon? Hañ stendur og fellur sijnum Drottne. Jacob segier, Cap. 2. um̃ þaa sem fara i Mañvirdingar, Ad þeir sieu vordner vondra Hugsana Doomarar, Eñ eckert er Mañgreinar Alit verra edur Heimskulegra eñ þad ad kalla sig horskañ og heilagañ, Jafnvel þo vier aller hrøsum i morgu, eñ nijda sijna Brædur fyrer somu Lijte, Sem vier leikum oss ad, eins og ødru Table, Edur kañskie odrum verre; Velldur þad þvi, ad Meñ giora sier svo ant um̃ ad hnijsa epter Naungans Giordum og Ovirdingum, Ad Meñ faae ecke Toom til ad rañsaka sijnar eigeñ, Til hvers DRotteñ bender hier i Gudspiallenu, Þvi ef Textans Meining er riett athugud, Þa heiter þad svo: Þu Starer aa Kvisteñ, Sem Er J Þijns BRoodurs AUga; Eñ Þañ BJaalkañ, Sem J Þijnu AUga Er, Hugleider Þu Ecke. Þad er; Oss verdur svo Starsijnt aa þad, sem vier Lioott siaaum aa vorum Naunga, Og høfum svo miked Omak fyrer ad giora þad eñ þa liootara a Stundum, Ad oss kiemur ecke i Hug ad eins, ad vier sieum i hinu sama vallder, Svo laangt er fraa þvi, ad vier rañsøkum vorn Lifnad, edur leitum i Filsnum vors Hiarta epter þvi, sem þar kyñe foolged ad vera, Og fyrer þvi vier horfum riett aafram̃, Þa siaaum vier ecke Skreppuna, sem aa Bakenu haanger (svo sem i hinum Griska Ordshætte segier:) Velldur þessu hin Bølvada sialfs Elska, Er liggur i voru spilltu Bloode; Og þesse Grein af Dag-Doomunum, er nu þess skadlegre, sem hun er Almeñare, Og varla fyrer nockra Synd halldeñ Mañna aa medal. Meñ koma samañ til svoddañ Dooma, svo sem til añars Giesta Bods, Og i sialfum Giesta-Bodunum hygg eg ad þesse Rietture ñ smacke hvad best aa Stundum; Eñ þad er ad Ottast fyrer, ad Satan hafe tilbwed þeim eiñ Riett i Myrkra Salnum, Er skiemta sier ad þessu, Þad er, Ad þeir ete sijnar Twngur wt af Ofraun, Apoc. 16. Sem þær brwkad hafa til slijkra Raangsnweña Dooma, Nema þeir þecke Synd sijna, Ydrest heñar, og laate af heñe, aa medañ eñ þa er Tijme til ad dæma sialfañ sig. Hlijdum þvi Raustu Jacobs er hañ segier, Jacob. 4. Taled ecke hver aa moote odrum; Saa ed talar aa moote sijnum Broodur, Og saa ed fordæmer Broodur siñ, Hañ talar aa moote Logmaalenu, og fordæmer Logmaaled, Eñ ef þu fordæmer Logmaaled, Þa ert þu ecke Logmaalsens Geymare helldur Doomare.

3. J hiñe Þridiu Rod eru þeir, Sem lasta og wthroopa þa Glæpe, Sem bæde eru Opeñberer, Og svo Hroopleger, ad þeirra Liootleik gietur ad soñu eingeñ affakad; Og eingeñ Heidvirdur Madur vill þeim hroosa, er slijkt adhafast, Eñ þad giora sumer ecke af þvi, ad þeir hate svoddañ Leste, edur til ad Lagfæra þañ, sem ad þeim fundeñ verdur, edur odrum til Vidvorunar, helldur þess vegna, ad eitt illt Skap hefur Gaman og Jndæle af ad Lasta, og faanar hverre Orsøk, er hañ kañ ad faa þar til; Svo laangt er fraa þvi, ad hañ Mañeñ elske edur Leidrietta vilie, Edur og i Þridia Lage, ad hañ med þess

Fordæmingu, sem illa breiter, vill smijda sialfum sier nockurs konar Algiætis edur Afbrygdis Mynd i añarra Paunkum, Svo hañ giete sagt: Eg em ecke svo sem þesse Tollheimtu-Madur, Luc. 18. Svo langt er hañ fra þvi, ad bera miked af þeim, sem hañ dæmer um, Þvi hañ, sem þarf añarra Saurenda med til ad fegra sig, Hañ maa ecke vera miog biartur sialfur. Þu Gudlaus Madur, Hafer þu Gaman af ad lasta Avirdingar þijns Naunga, Þo þær stoorar sieu, Hverneg ert þu þa betre eñ hañ? Þad hefur og Andskoteñ, og er hañ þo verre eñ hiñ argaste Syndare? Saa sem drygt hefur eiñ Glæp, Hañ kañ ad ydrast, þvi maattugur er Gud ad reisa hañ, segier Paulus, Rom. 14. Þad sie eg af Dæme Manassis, Davids, Peturs, Hiñar Bersyndugu, og Hoor Koñuñar, Er DRotteñ afleyste i Musterenu. Eñ hverneg villt þu, Satans Eingill, umflyia Guds Reide og Fyrerdæminguna, þar þu hefur Skiemtun af añarra Lostum, Þott ei dryger þu sialfur þa? Hver verdur svo hneixladur, ad eg stikne ecke? Segier Paulus. Þad sagde hañ þess vegna, ad hañ hatade Lestena, Eñ elskade Meñena; Eñ hver verdur svo Brotlegur, ad þu fagner ecke, Þu elur Flugu Hatursins og Ofundareñar a Preck añarra, Og geingur þañeg i Lid med Flugna-Hofdingianum Beelzebub, Og sver honum Trwnad, eñ skytst undañ Merke þijns Freisara, J hvers Hollde Gud fordæmde þijna Synd, sem Paulus vottar, Rom. 8. Med þvi ad þu fordæmer þiñ Broodur, Hvern Gud hefur skipad þier ad aamiña og Leidrietta, Eñ alldrei sieck hañ þier nockurn svoddañ Doom edur Valld yfer honum. Jaa, Þar eru þeir til, Er svo rijkt Umbod hafa teked af Fiandanum, Ad þeir locka Naungañ fyrst til ad syndga, Ad þeir sijdañ hafa meige þad þeir kuñe ad lasta og dæma um: Þesse er Diofulsins Atferd, svo giorde hañ i Ondverdu vid vora Moodur Evu, Eñ sijdañ hefur hañ ei laated af ad brixla Guds Her-Flockum, og aasaka þa, Svo klagade hañ Job fyrer Gude, Svo stood hañ til Hægre Handar Josua hinum Ædsta Preste, til ad mootstanda honum, Zach. 3. Og þetta sparar hañ ecke eñ nu i Dag, ad wrrietta fyrer sijna Umbods-Meñ, Vantrwareñar Born, J hverium hañ kroptugur er, Eñ Gud straffe þig Satan, hañ lifer eñ nu, sem Babylons Koñung vog a Vigt, Dan. 5. Maattugur er hañ eñ i Dag, ad þrijsa sijna Branda wt af heñar Ellde, Eins og Josuam, eñ troda þig under Fætur vora, Hundureñ þiñ, og ad stockva þijnum Ospilldar-Flocke: Svo er nu þesse Raangsnwna Dooma Adferd eiñ Satans Jdia, og þeir ed sier temia hana, meiga þar um visser vera, ad hañ gielldur þeim i Skileyre, Þad er med eilijfum Brixlum og eilijfre Smaan, nema þeir gange wr Pienustuñe a nedañ þar segiest eñ þa J Dag, Þvi añad hefur hañ ecke sijnum Moñum i Maala ad giefa. Fleire eru ad soñu Greiner þessara Dag-Dooma, Eñ eg vil hier med kyrt laata i þetta Siñ. Eñ hvad skulu Meñ þa hier til segia? Eiga Meñ alla ad josnu ad leggia, Og eckert um þad hyrda, Hverneg Naungeñ skickar sier? Fiærre sie þvi. DRotteñ J Esus giefur oss hier i Evangelio hin skijrustu Log, Epter hverium Naungañ a og maa ad saklausu dæma, segiande: Þu Hræsnare, Drag Fyrst Ut Bialkañ Ur Þijnu Auga, Og Þa Munt Þu Siaa Til, Ad Utdraga Kvisteñ Ur Þijns Broodurs

urs Auga. Sem villde hañ sagt hafa: Medañ Kvistureñ er i þijnu Auga, Þa ert þu ecke svo skarpsyn, ad þu gieter sied hvert þad er Biælke edur ei, Sem er i Auga Broodur þijns. Ecke bañar hañ, Jæ, hañ bijdur ad Madur skule ætelia siñ Broodur, þegar hañ syndgar, og aftelia hañ þeim Løstum, sem hañ er giarn æ, og kañ skie þecker ei siælfur, Edur hyggur ecke svo lioota ad vera, Þvi vier fyrergiefum siælfum oss jafnañ meira eñ ødrum, Og þvi er þad Velgiørningur, Og Gude þægt Verk, ad vanda uñ vid siñ Broodur i slijku, Eñ þo svo, ad Doomureñ byriest fyrst æ voru eigeñ Hwse, Og þvi segier hañ: Drag Fyrst Ut Biælkañ Ur Þijnu Auga. Hvad mun eiñ sem veikur er i einhveriu Leidriettast vid þad, Þott eiñ Glæpa-Madur deile æ hañ? Mun hañ ecke længtum helldur giefa honum Orsøk til, ad brixla sier uñ sijnar eigeñ Skañer, hiñ Heil-Fætte spotte hiñ skacka, og sæ sem hvijtur er, Blæmañeñ, segier hid Latinska Skælld. Hid sama er ad segia uñ þañ, Sem ødrum vill segia til Glæpa siña, Þoott eingeñ af oss sie Heilagur, Og þar vante miked æ, Þa skal hañ ad søñu Rædsviñare vera, sem añañ vill æmiña, helldur eñ hiñ, Edur ad miñsta Koste ecke i þeim Leste fundeñ, sem hañ ætelur uñ, Añars mun hañ brædlega heyra: Lækner, Hiælpa siælfum þier, Og Paulus segier honum beiskañ Sañleika, Rom. 2. Þu kieñer ødrum, segier hañ, Þu predikar, ad ei skule stela, Og þu stelur, þu segier, Ei skule Hoordoom drygia, Og þu dryger Hoor, Þu hefur Andstygd æ Skwr. Godum, eñ stelur Helgum Doomum, Þu hroosar þier af Løgmælenu, Eñ vanvirder Gud med Løgmælsins Yfertrodslu. Af þessu siæum vier, Hversu Omissande þad er, ad vanda siælfañ sig, Fyrer þañ sem vid añañ vill umvanda, og giører hañ med þvi Tvo Hlute gooda, sem er ad hañ vardveiter sig Ostraffanligañ, og æviñur Gude eina Sæl til Himnarijkis, Hveriu eingeñ er þægare Foorn honum, Og ei þoott eiñ bitade allar sijnar Eigur nidur fyrer Fætæka, 1. Cor. 13. Svo Naudsynleger og Gude þecker eru nu svoddañ Doomar. Og hvad segier Løgmæled, Levit. 19. Þu skallt ecke vera eiñ Last-Muñur, Eda Baktalare medal þijns Foolks, Og ei helldur skallt þu hata þiñ Broodur i þijnu Hiarta, helldur skalltu ætelia þiñ Broodur, ad þu berer ecke Skulld hañs vegna. Hier sijnest mier ad hañ, sem Rañsakar Nijrun, Kalle þad ad hata siñ Broodur i sijnu Hiarta, ad segia honum ecke til Vaña siña, Ef Madur sier þa, Og ad hver eiñ giøre sig Hluttakande i þeirre Synd, Er hañ sier ad strijder æ Næungañ, Eñ vill þo ecke vara hañ vid. Þessa bid eg þeir giæte sem giøra eiñ nærre þvi ad Gude, medañ hañ heyrer til, Eñ tala uñ hañ allar Skañer, Jafnvel Liwgande, Nær hñ snijr vid Bakenu, Eñ hverneg sem þvi er vared, Þa siæum vier, hversu vel ad þesse Løgmæls Grein kiemur samañ vid hid algiørda Nya Testamentesens Løgmæl, Þvi hid fyrra, sem er Lastmælge og Ohroodur, Þad bañar DRotteñ hier i Gudspiallenu med þessum Ordum: Fordæmed Ecke, Svo Þier Verded Ecke Fordæmder, Eñ hid sijdara, Þar hañ segier: Drag Sijdañ Kvisteñ Ut Ur Þijns Broodurs Auga. Frelsareñ giefur oss Eitt Bodord, Matth. 18. segiande: Ef þiñ Brooder syndgar æ moote þier, Þa far og ætel hañ millum þijn og hañs, Ef þiñ Brooder heyrer þier, Þa hef-

ur þu auñed þiñ Broodur. Ef nu DRotteñ bijdur ad Meñ skule svo giora, nær Eiñ brijtur ødrum á moote, Hvad miklu helldur mun hañ vilia þad skule skie til ad Leidrietta þañ sem fer villur Vegar, og oss giører þo eckert á mote i þvi sem hañ syndgar, þad er svo miklu meira Kiærleiks-Verk øllum ødrum Kiærleiks-Verkum, Sem ad Saaleñ med Guds Sonar Bloode Endurkeypt, er øllu ødru dijrmætare.

Eina Vareygdarseme hefe eg á ad miñast, ædur eñ eg skilst vid þetta Maal, Sem er, ad hvad hellst sem vier i þessu giørum, Þa framkome svoddañ Doomar af Elskuñe til Naungans Velferdar, og ad þeir bere hana epter sier. Dæmum og ecke helldur epter Aliþijdu-Roome, Edur um þad sem vier ei skyníum, Helldur um þa Hlute sem oss alþeckter eru, Og vier høfum Vitsmune á. Margur fer villt i þessu; Sumer ætelia Eiñ, Af þvi þeir villa taka sier til nockurskonar Valld yfer hønum, Og sijna þar med Stoormeñsku sijna, Þad aflar opt Forsmaanar og Athlaaturs alleina, Nockrer eru þeisk lundader og hardmællter, Jafnvel þoott þeir vilie vel; Eñ þad skilur ecke hiñ, sem vid á ad taka, Meñ verda ad fara med Eiñ villtañ Syndara, Þañ sem ecke er forherdtur i Vondskuñe, Eins og med hraatt Egg, Sierdeilis þa sem Luckañ hossar i Verølldeñe, erte Meñ þeirra illt Skap med Beryrdum, Þa verda þeir eins og Hws þad er hrynur, ad þad brotnar siaalft, eñ brijtur i sundur allt þad sem under þvi verdur; Þetta vil eg þeim sagt hafa, Sem Gud hefur ecke sier i Lage umboded ad segia Jacob til siña Synda, Og Jsrael til siña Misgiørda; Hiner sem Guds Umbod er til-trwad, Þeir hafa Frelsse til ad Straffa, Ogna og Amiña, Allrahellst hina Þverbrotnu, Og þegar Illskañ og Ogudlegt Athæfe tekur til ad Drottna i Landenu, (Og þo vill Paulus ad Guds Vandlæte skule vera med Skynseme,) Rom. 12. Þvi þeir giøra slijkt i Guds Stad, eñ ecke under siñe Persoonu, Og trwe eg ad eingeñ sie svo Daarligur, ad hañ þyckest vid Guds Ord, Þott þad være frambored af einum aumasta Vesæling, Nema sa, sem villde Eingel fyrer Prest hafa, Og giøre eiñ DRotteñs Madur þad ecke, Þa mun hañ bradlega heyra med Jeremia; Þu skallt ecke hrædast fyrer þeirra Auglite, Ella mun eg sundurmeria þig fyrer Augum þeirra, Og muñ eg øllu helldur kioosa, ad sia Skaalkeñ ygla sig, eñ ad Guds Reide Tortijne mier ad hønum á siaanda. Edur hvad segier Paulus, Gal. 1. Hefda eg hijngad til Møñum þocknast, Þa være eg ecke Christi Þienare; Eñ hinum ødrum, sem ecke hafa neinu þvilijku ad skipta vid añañ, Þeim vil eg giefa þad sama Raad, er gaf Fordum St. Paull þeim i Galatia, Cap 6. segiande: Brædur, Ef nockur Madur verdur yferstijgeñ af einhverre Hrøsun, Þier sem Andleger erud, Leidrietted hañ sama med hoogværum Anda, Giegne eiñ Verølldar Sonur þvi med Hofmood og Forse, svo sem þeirra er Venia til, Og segie eins og hiñ Hebreske vid Moysen, Exod. 2. Hver hefur sett þig Doomara i millum ockar? Þa vardar þad litlu, Eg hefe samt frelsad Saalu mijna, Eñ hañs Blood er yfer hañs Høfde, Er ei villde þola Heilsusamlega Amiñing, Ezech 33. Svo Hugleided nu þetta, Christner Meñ, Og laated ødur Maal mitt i Eyrum loda, Aller erum vier synduger, Og eingeñ sa ed Gott giøre, Og ecke eiñ, Lautum þvi

Doomeñ

Doomeñ byriast fyrst aa siaalfum oss, Og munum vier sijdur adra dæma, sie þad Ender vorrar Idiu a Kvolldum, og stondum upp til þess sama aa Morgna, Doomareñ stendur fyrer Dyrunum, Hver mun standast fyrer hañs Doome, Ef hañ vill i Doom gaanga vid Þræla sijna, Eñ hañ vill alla þa dæma i Bræde siñe, Er siñ Broodur dæma, Þvi segier hañ: Dæmed Ecke Svo Þier Ecke Verded Dæmder, Añadhvert vill Gud dæma þa, Er vier tokum oss Dooms-Valld yfer, Ellegar hañ vill þa ecke dæma; Vilie hañ dæma nockurn, Þa gyllder vor Doomur eckert, nema til ad fordæma siaalfa oss, þvi hañs er Doomureñ, Vilie hañ ecke dæma, Þa er þad hrædelegt ad vilia dæma þañ, Sem Gud helldur Saklausañ, og honum er þad giorer, Er Fordæmingeñ svo vijs, sem hinum er Myskuneñ. Athugum þetta, Eñ gleymum þo ecke ad aaminñast iñbyrdis med Hoogværum Anda, til Leidriettingar og Uppbyggingar, Og Samvitskum vorum til Frelsunar, Ad ei giorum vier oss Hluttakara i Añarlegum Syndum, edur hofum Samfelag med Ofriooffsomum Verkum Myrkraña. Eñ þu Stoore Allsheriar Doomare; Þu sem dæmer Verolldena med Riettvijse, Þu sem alleina munt Riettlaatur funden verda, Nær þu dæmest; Gief þu ad vier svo dæmum siaalfa oss, ad vier ecke verdum af þier Fordæmder, Helldur iñgongum fraa Daudanum til Lijfsins, Bænheyr þad, Myskunsame Gud, Fyrer þijns Sonar alls Hollds Doomara Forþienustu, AMEN.

A Vitiunar Dag Mariæ.

Gudspialled, Luc. 1. Cap.

A Þeim Døgum, Stood Maria upp, og foor med Flijte til Fiall-Bygda i Borgena Juda, Iñgieck i Hws Zachariæ, Og heilsade Elizabeth. Og þad skiede so, þa er Elizabeth heyrde Heilsun Mariu, ad Barned spratt upp i heñar Kvide. Og Elizabeth uppfyllteſt af Heilogum Anda, kallade haarre Roddu, og sagde: Blessud ertu a medal Kveña, og Blessadur er Avoxtur Kvidar þijns. Og hvadañ kiemur mier þetta, ad Mooder DRottenñs mijns kiemur til mijn? Siaa þu, þa er Rodd þiñar Kvedju kom mier til Eyrna, spratt Barned upp af Fognude i mijnum Kvide. Sæl er hun sem trwde, Þviad þad mun fullkomnast hvad heñe var sagt af DRottne. Maria sagde: Mijn Aund miklar DRotteñ. Og miñ Ande gladdest i Gude Heilsugiafara mijnum. Þviad hañ leit aa Læging Ambaattar siñar. Siaa, Af þvi munu mig hiedañ af allar Ætter Sæla kalla. Þviad hañ giørde vid mig mikla Hlute, Saa sem Maattugur er, Og hañs Nafn er Heilagt. Og hañs Myskunseme varer fraa eitnre Kynslood, til Añarar,

arar, Yfer øllum þeim sem hañ Ottast. Hañ framde Makt med sijnum Arme. Sundurdreifde hañ Dramblaatum i þeirra Hiartans Huxan. Voldduga sette hañ af Stoole, og upphoof Lijtelaata. Hwngrada fyllte hañ Giædum, og hinum Rijku slepte hañ Orbirgum. Hañ Endurmiñtest Myskunar siñar, og medtook siñ Ploon Jsrael. So sem hañ talade til Fedra vorra, Abrahams og hañs Afkvæmis ad Eilijfu. Og Maria var hiaa heñe so nær sem uñ Priaa Maanude, Og foor sijdañ aptur til sijns Heimkyñis.

Exordium.

Pad var Sidur aa Døgum Gamla Testamentesins medal Guds Foolks, ad þegar hañ hafde giort eitthvert merkelegt Daasemdar Verk aa medal þeirra, Pa prijsudu þeir hañ med Lof-Saungum, Til þess, ad Epterkomendurner kyñu med þeim somu ad tigna hañs Dijrdarfulla Nafn, þegar þeir mintust aa svoddañ Guds Stoormerke. Pegar Moyses hafde leidt allañ Jsrael i giegnum Hafed Rauda, Purrum Footum, eñ dreckt Pharaone og øllu hañs Lide þar i, Pa prijsade allur Jsrael Gud med Nijum Lof-Saung, og Maria Spaakona, Syster Aaronis took sier Bumbu i Hønd, Og allar Konurnar geingu wt epter heñe med Bumbum og Hlioodpijpum, Og hun saung fyrer þeim: Sijnged Lof DRottne, Pvi hañ hefur stoorlega miklad sig, Hestenum og Riddaranum hefur hañ i Siooeñ nidurkastad, Exod. 15. Stoort var þetta Furdu-Verk DRotteñs, Er hañ hier giorde vid Jsrael, Po er þad miklu meira, Sem hin Blessada Mey og Mooder ad Christo Jwngfrw Maria prijsar hier i þessu Heilaga Evangelio, med þeim Dijrdlega Lof-Saung, Er vier strax heyrdum i Gudspiallenu. Moyses leidde Jsrael wt af Egyptalands Prældoome. Guds Sonur hefur oss af Syndareñar og Diøfulsins Prældoome wt leyst. Gud steypte Pharaone og hañs Her-Moñum ofañ i Siooeñ. Eñ JEsus hefur hiñ Sterka Hervopnada Diøful afklædt siñe Hardneskiu, og troded hañ under siña Barna Fætur. Siooreñ klausst i sundur þegar Jsrael foor af Egypto. Eñ i Holldtekiu Guds Sonar eru Himen og Jord Samteingd, Og øllum Guds Børnum i hønum tilbweñ eiñ nijr og Lifande Vegur, Ecke iñ i Canaan, Helldur til Himna-Rijkis, aa þad Land Lifande Maña, Hvar ad er Gnoott Fagnadarens og Gledelegt Lijserne til Fodursins Hægre Handar. Aña Elkanæ Hwss-Frw saung Gude eiñ Packlætis Saung, fyrer þañ Son, Er hun hafde feinged med Bæn af Gude. Eñ Guds Mooder prijsar Nafn ens Allra Hæsta, fyrer þañ Son, Er hverke hun nie nockur syndugra Maña kuñe uñ ad bidia. Lea Jacobs Hwss-Frw sagde Fordum, Er Silpha Ol heñe Asser: Nu munu allar Konur mig sæla kalla; Eñ Maria segier hier med øllu meira Riette: HJEDañ Af Munu Mig Allar ÆTTer SÆLA Kalla, Pvi hun bar Pañ i sijnum Kvide, J hverium allar Ættkvijsler Jardar blessadar eru. Og fyrer þvi,

Brædur

Brædur mijner, Ad vier høfum eiñeg af hañs Fyllingu medteked, Pa laatum oss nu fagna med Moodur DRotteñs, Og skoda aa þessu Stundarkorne hvad ægiætt þad sie, ad mikla hañ, Og ad gledia sig i Gude sijnum Heilsugiafara. Hver Ord eg vil nu alleina Hugleida i þetta Siñ. Styrk oss hier til, O! þu Bruñur alls Fridar og Fagnadar, Med Naad þiñar Giædsku, J JESU Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

DYrdeñ og Vegsemdeñ er svo stoor Hlutur, ad flester gyrnast hana framar ødrum Hlutum; Jafnvel þeir, Sem eckert Lofsverdt viña, Þeir vilia þo laata Tigna sig, Og svo er Mañeskiañ giefeñ fyrer Heidrenum, ad sumer tapa hinum rietta Heidre, Til ad ætvega sier faanijtt Hroos, Eñ sumer vilia laata sier hroosa, Jafnvel af Odygdunum: Svo er þo Æerugyrndeñ rijk i vorre Molld og Øsku; Eñ eingeñ af øllum þeim, er epter Vegsemdeñe kieppast, Er þo verdur heñar fyrer sialfañ sig, Ef Meñ skulu Sañleikañ tala. Þier ber Dijrdeñ og Heidureñ, segier Spaamadureñ under allra Mañа Persoonu, Ad eingum fraaskildum, Eñ oss ber Blygdañ vors Andlitis; Þad er ad søñu skylldt, ad hroosa Dygdum og Mañkostum, Eñ eingeñ aa þo sialfum sier i þvi Vegsemdar ad leita, Helldur Fødur Lioosaña, fraa hverium ad kiemur øll Good og øll Fullkomeñ Giøf, Jac. 1. Eingeñ er meira Lofs verdur, eñ eiñ goodur Konungur, Sa ed Ottast Gud, Og vel stioornar sijnum Løndum og Rijkium, Eñ allra hellst Guds Kyrkiu, Um hañ maa eg segia þad, sem Paall sagde Fordum uñ þaa Olldungana, Sem vel forstoodu, adur eñ Guds Søfnuder høfdu Christna Veralldar Høfdingia, Ad þeir sieu Tvøfallds Heidurs verduger: Eñ þo fellst eg a þad, Er sagde hiñ Gamle Tobias: Leynda Dooma Konungsins er gott ad dylia, Eñ Guds Verk ad byrta og jaata, er Heidarlegt, Tob. 12. Konungaña Raad verdur ad dylia, Þvi jafnvel þott þeir sieu øllum ødrum Møñum ædre, Þa eiga þeir Jafniñgia adra Konunga sijna Lijka: Eñ Konungur Konungaña aa eingañ sier jafnañ, Og þarf þvi ecke ad dylia fyrer neinum hvad hañ ætlar ad giøra, Svo hañ vill segia til hiñar mestu Heims Maktar, Þad sem hañ sagde Fordum til sijns Foolks, Zach. 1. Þau Ord og Setningar, Er eg umbaud Þienurum mijnum Spaamøñunum, hafa þau ecke naad ydar Forfedrum, Svo ad þegar þeir aptur sneru, søgdu þeir: Svo sem DRotteñ huxade ad giøra oss epter vorum Vegum, og epter vorum Athøfnum, Svo hefur hañ giørt. Hvern skylldum vier þa helldur prijsa eñ hañ, Er svo Maattugur er og svo Alvalldur, ad hañ situr i Himnenum og giører hvad hañ vill? Ps. 115. Þvi hroosar Mooder DRotteñs hier i Gudspiallenu, segiande: Hñ Giørde Vid Mig Mikla HLute, Sem Ad Maattugur Er. J hveriu giørde hañ þad? J þvi, Ad Hañ Leit A LÆGing AMBaattar Siñar. Þad þyker ecke miked, ad giøra miked af Miklu: Þad er ei ad undra, þoott sa giete bygt mørg Hws, sem aa marga Skooga, Þo hañ brioote mørg Lønd under sig, sem mørgum hefur aa ad skipa, Eñ þad maa Guddoomlegt þykia, Svo sem þad og er, ad giøra allt af eingu, Svo sem Gud giørde i Ondverdu

Skopunar, Eñ þoott þad sie eckert lijted, sem ad hañ giorer, Pa var þad þo lijted, Svo stoort sem þad er, hiaa þvi, Sem Maria prijsar Gud fyrer i þessum Lof-Saung, Pad er Ad Gud vard Madur; Og fyrer þvi ad hinum Alvallda hafde þocknast, ad laata þad skie i heñar Kvide, Sem var ein Umkomulaus Stwlka, Pa prijsar hun Gud med þessare Saung-Vijsu: Hañ Giorde Vid Mig Mikla Hlute, Sem Ad Maattugur Er: Pess hefur allt syndugt Mañkyn noted: Pad var verra eñ eckert, epter þad Madureñ hrapade i Afgruñ Fordæmingareñar, Pvi betra var alldrei fæddur ad vera, eñ Eilijflega ad kveliast. Eñ hañ miñtest siñar miklu Myskunsemdar, Og i sijnum diwpu Myskunar Ydrum vitiade hañ vor, Upprune af Hædum. Pessu er verdt ad hroosa fram yfer allar Astgiafer DRottens; Jaa, þoott ad allar Eingla og Mañа Twngur sieu skylldar ad vegsama þeña Omælañliga Velgiorning DRotteñs, Pa er þad oss þo skylldugt framar morgum odrum, Hverra Fedur ad voru Myrkur, Eñ vier þeirra Syner erum vordner Lioos i DRottne, Eph. 5. Aller þeir sem gaanga vilia eins og Lioossens Bornum hæfer. Jomfrweñ sijngur hier i Gudspiallenu: HAñs MYskunseme Varer Fraa Eiñe KYnSlood Til Añarar Yfer Ollum Peim, Sem Hañ Ottast. Pad maatte Jsrael jaata, Er hañs Guddoomlega Trwfeste reynt hafde aa Fedrum sijnum, allt fraa Heimsins Skopun, allt til þess JEsus kalladest JESUS, Og svo æ sijdañ, Ecke einasta yfer Abrahams Sonum epter Holldenu, Helldur yfer ollum þeim, Sem nu kallast hiñ Andlege Jsrael, Hveria Gud hefur Abraham af Steinum uppvaked, Pad er, af þeim, sem dijrkudu Stocka og Steina, og voru þeim siaalfer lijker, Sem David vottar, Ps. 115. Oss, Sem ad ei vorum hañs Foolk, Eñ hañ hefur þaa kallad svo sem sitt, Pvier ecke eiga Kyn sitt ad rekia til Jsraels. O! hversu meigum vier glader undertaka med hiñe Sælu Guds Moodur, Par hañ hefur oss samañsafnad af Austre og Vestre, Eñ Rijkesins Syner eru wtrekner i hin ytstu Myrkur, Svo ad vier jaata meigum, ad þad hafe aa oss sañast, sem David segier um Gud, Ps. 103. Ad hañs Myskunseme vare ecke einasta fraa Eiñe KynSlood til Añarar, Svo sem Guds Mooder hier segier, Helldur fraa Eiñe Olld til Añarar, yfer ollum þeim sem hañ Ottast. Pyke ydur nu nockud koma til þessara Gledelegu Umskipta, Jaa, þyke ydur svo sem Himen og Jord, Jaa, Allar Eingla og Mañа Twngur sieu of faaar til þess, ad fullþacka DRottne fyrer svo Haaleitañ Velgiorning, Pa laatum oss þykia þad Gledelegt ad þacka DRottne, og Lof sijngia þijnu Nafne, Pu hiñ Allra Hærste, Pvi þad er þad einasta, sem hañ af oss krefur, Ad vier dijrkum hañs Nafn med Orde og Verke. Veralldleger Kongungar skilia sier wr sijnum Londum og Rijkium pa Hlute, Sem eru Faagiæter, og nockrar Mætur eru a, Er vier kollum Regalia. Edur Konungs Giersemar, Og er þad ecke um Eign þeirra, Sem Dag og Noott hafa Umhyggiu fyrer svo margre Saalu, Og þar ad auke eru prijdder med nockurskonar Lijkingu Guds Haatignar, Eñ Konungur Konungaña hefur sier alleina Dijrdena skiled; Hañs Pegnskyllda var eingeñ oñur af Jsrael, eñ ad þeir skylldu Ottast hañ og Elska, Devt. 10. Og svo er hun eñ i Dag af hinum Andliga, Pvi med svoddañ Moote verdur honum riettelega

lega Dijrdeñ giefeñ. Allt hvad Vegsamlegt er a Himne og Jordu, Þad er hañs vegna Veglegt, Sem er siaalf Dijrdeñ, og eckert utañ Dijrd og Vegsemd: Hiñ Vijse hroose sier ecke af sijnum Vijsdoome, Og ecke hiñ Vollduge af sijnu Vallde, Og hiñ Rijke hroose sier ecke af sijnum Rijkdoome, Helldur hver sem vill hroosa sier, hañ hroose sier af þvi hañ skilie og þecke mig, ad eg sie Jehova, Sa ed fremie Goodgyrnena, Riettieñ og Riettvijsena a Jordu, Þviad þar i hefe eg Velþocknan, segier DRotteñ, Jer. 9. Hver vill þa eiga Tiltoln til nockurrar Vegsemdar fyrer utañ hañ, fyrst þeir meiga ecke hroosa sier, Sem ad eru hvad Vegsamlegaster kallader hier a Jordu. Þessare Vegsemd, Þessare Goodgyrne, Og þessare Riettvijse hiñs gooda Guds; Hroosar Maria i Lof-Kvædenu, Er hun segier: Dramblaatum Hratt Hañ Af Stoole, Eñ Upphoof Lijtelaata. Skoded hier ydur i Speigle, O! þier Stolltu Giædingar Veralldar þessarar, Og hversu faanijter þier erud, nær þier vilied troda Lijtelmagnañ under Footum, Þañ sem Gude treyster; Vited þier ecke, ad þier færed Her DRottne a Hendur? Biooda ecke Log vor, ad eiñ Fiaarhallds Madur skule veria Sok Omaga sijns, Og sækia ef vid þarf? Ætled þier ad Guds Fyrerheit mune binda hañ miña helldur eñ Logeñ Skulldbinda ydur, Hver þier riwfed, Nær sem ydur bijdur svo vid ad horfa, fyrer Aviñings edur Haturs Saker: Eñ hversu opt losar nu DRotteñ i sijnu Orde, Ad hañ vilie vera Forsvar hiñs Munadarlausa? Svo ad aller Underþryckter, Aller þeir ed Raangindeñ lijda, Þeir eru Omagar DRotteñs: Er þar nockur Limur a vorum Lijkama, Er oss sie vidkvæmare eñ Augun? Og þo sagde Gud uñ sijna Vesælinga, Sem stundu under Ofrijke Heidingiaña i Babylon, Sem er Lijking ydar Foostur-Moodur Veralldareñar: Hver ed snerter ydur, Hañ snerter Siaalldur mijns Auga, Zach. 2. Hugleided nu med ydur, O! þier hin Skynlausu Borneñ, vid hvern þier eiged ad skipta; Ecke vid hañ, sem þurfe ad setia sig nidur og reikna, Hvert hañ med Tiju Þusundum giete mætt þeim sem kiemur a moote honum med Tuttugu Þusund, Luc. 14. Þviad allar Saaler eru hañs, Helldur vid hañ, Vid hvers einasta Bendingu ad Sodoma brañ til Osku, Jericho hrapade, Jerusalem vard ad Stein-Hrwgu, Tyrus hrunde i Gruñ nidur; Hver ed dreckte Pharaone med hañs Lide i Hafenu Rauda, Hver ed droo hañs Epterkomara wt wr sijnu Fliote, Med ollum þeim Fiskunum sem loddu i hañs Hrelstre, Ezech. 29. Hver ed sette siñ Krook i Senacheribs breñande Naser, Hver ed hañs Epterkomara Konungana af Assyria, Þeir ed voru eins og eiñ kostulegur Vijn-Vidur, Svo ad allar Eykurnar i Gardenum Heden Osundudu hañ, Hver ed þa, segie eg, upprætte a eiñe Stundu; Hver ed sedur Fugla Loptsens og Dijr Merkureñar med Hollde Ovina siña, og uppfyller Dalena og Vatnsfolleñ med þeirra Blood, Ezech. 32. Og þoott þier ætla kuñed, ad þetta ei mune fram vid ydur koma, Þa maa ydur þad alkuñugt vera, Ad hañ er saa sem Valld hefur til ad kasta Lijfe og Saalu i eilijfañ Elld, Sem ber svo laangt af þeirra Hornungum, sem þier nidurdreped med Ofrijke ydar, svo sem Guds Barna Sæla, sem þeim er ætlud, ber af allre ydar Fullsælu. O! hversu erud þier þa faavijser, nær

þier hefied Orlog aa moote slijkum Herra? Vei ydur, Pier munud Oskra og Ylfra, þier munud eta ydar Tungur wt af Ofraun, Apoc. 16. Nær hiner munu skijna svo sem Sool i Rijke sijns Fodur, O! hversu gott være ydur þa, ad Lijkamer ydar, Hveria þier svo Kappsamlega aled hafed aa Bloode hins Volada, ad þeir, segie eg, alldrei upprise til Doomsins. Eñ nu er þvi ei svo vared, Pvi Gud segier fyrer Muñ Ezechielis, Cap. 32. Ad ydar Raanglæte ligge i ydar Beinum epter Daudañ.

Heyred þvi Ord DRotteñs, Pier sem meined ad þier hafed bwed ydur Hreidur i Skyunum, Heyred, segie eg, Ord DRotteñs af Davids Muñe, sem var miklu mektugre eñ þier, Og þo miklu Lijtelaatare: Giefed DRottne Dijrdena, Pier Syner hiña sterku, Giefed DRottne Dijrdena og Prijseñ, Giefed DRottne Dijrdena hañs Nafns, Bugted ydur segiande: DRottne sie Heidur i Prijdeñe sijns Helgedooms, Jaa, Giore svo oll Verolldeñ, Haaer og Laager. Hiñ Lijtilmotlige Brooder hroose sier i siñe Upphefd, bad er, i þvi, ad Gud hafe hañ þess virdt, ad lijkia hañ Syne sijnum, Hver ed giordest Faatækur þar hañ var þo Rijkur, segier Postuleñ, 2. Cor. 8. Eñ saa hiñ Rijke i Audmijkt siñe, Pvi eins og Bloomstur Grassens mun hañ forgaanga, Segier Jacob. Og þañeg giefum vier best DRottne Dijrdena, Christner Meñ. Ecke er þad noog ad sijngia honum Lof med Muñenum, eñ afneita honum med Verkunum. Eg elska Riettañ, segier DRotteñ; Eg hata Raaned, Pad sem teingest vid Breñe Foornena, Esa. 61. Eingeñ af oss, sem vill Hlut siñ vanda, Hañ skeiter miog um þad, ad honum sie hroosad af Einhverium Oraadvondum, Og hvad mun Gud þa dijrkadur verda af Skaalkenum, Ef hañ þylur honum eina Saung-Vijsu, Kañ skie sialfum sier til Gamans, og til ad skiemta sier med Rausteñe, sem eg hygg, þvi verr, ad opt mune henda, jafnvel þa, sem ecke miog vonder eru, Eñ Hiartad er þo ecke alltijd bwed til Guds Dijrdar. Lof sijng þu Ond mijn DRottne, og allt hvad i mier er hañs Heilaga Nafne, segier David: Pad er allt hvad oss fylger, Og Gud hefur oss giefed, Pad aa ad prijsa Gud. Hiartad med Elskuñe, Muñureñ med Ordunum og Rausteñe, Hiner adrer Limerner med wtvortis Utriettingum, Svo ad allt hvad vier giorum med Ord og Verk, Pad giorum vier i Nafne JEsu Christi, Og þockum Fodurnum fyrer hañ. Jafnvel hiner ungu Hrafnarner aakalla DRotteñ, segier David, Ps. 147. Af þvi hañ hefur skapad þa, og munum vier þa ecke vera margra Hrafns-Unga Virde, Sem ecke einasta vorum epter Guds Mynd i Fyrstu skapader, Og eigum Kost aa ad Endurnyast epter heñe, helldur og med hañs Sonar Dauda fraa Helvijte Endurkeypter. A þessa Skylldu vora miñer oss Paall segiande: 1. Cor. 6. Pier erud Verde keypter, Dyrked þvi Gud i ydrum Lijkama, Og i ydrum Anda, Hveriet ad eru Guds: Nu þar vier erum Guds Eign, bæde epter Riette Skopunareñar og Endurlausnareñar, þa erum vier hiner mestu DRotteñs Svikarar, Ef vier ecke af fremsta Megne Kostgiæfum ad fylla þessa Skylldu vora: Eñ hvad er þa ad dyrka Gud i sijnum Lijkama? Pad segier hañ oss, Col. 3. Deyded ydar Jardneska Limu, Saurlijfe, Ohreinleika, vonda Gyrnd og Agyrne, sem er Skurgoda

goda

goda Dyrkan, Og i einu Orde ad segia, ad Meñ stijnge wt þad Augad, og afsnide þa Hond edur Foot, Sem hneixlar, Þad er ad deyda fyrer Andañ Holldsens Gyrnder. Hvad er ad dyrka Gud i sijnum Anda? Hier meinar Postuleñ Saalena, Þvi hun maa fyrst og sijdarst heita Verde keypt, Heñar Dijrkun skilur Gud sier hvad mesta, Þvi seg- er hin Heilaga Mey: Mijn Aund Miklar DRotteñ, Hun giorde og svo bæde med Or- de og Verke, Þvi nema svo vered hefde, Þa munde ecke hiñ alskigne Gud hafa valed heñ- ar Lijkama Syne sijnum til Bwstadar, Hun segier: Þvi Hañs Nafn Er Heilagt. Ihugan þessara Orda gagnar oss til Tveggia Hluta, sem baader eru Christnum Mañe Omissande. Þad er vitanlegt, ad med þessum Guddoomsins Haatignar Eigenleg- leika, Heilagleikanum, wtmaalar Ritningeñ optlega hañs Yferburde yfer allar hañs Skiepnur, Þar fyrer kallast hañ saa Heilage i Israel: Þess vegna eru aller Hluter, sem honum vidkoma edur eignader eru, Heilager kallader, Svo sem er hañs Ord, hañs Kyr- kia, hañs Frumburder i Gamla Testamentenu, þad er alltsamañ Heilagt kallad. Gu- ds Dijrdarfullu Herskarar, sem þar uppe eru, Þeir hafa eingañ Lofsaung, sem vier af- vitum, Fegre eñ þeña: Heilagur, Heilagur, Heilagur ert þu DRotteñ Gud, Esa. 6. Nu, Þar hañ er svo Heilagur, ad syndugra Maña Skynseme fær þad ei griped, Þa aa þesse Ihugan ad gagna oss til ad dyrka hañs Haatign med Blygdan vors Andlitis, og af þvo Daglega vorn Saurugleika med Taarum Ydrunar vorrar, Þar vier Daglega frañkoma skulum med vorar Bænar Foorner fyrer þeña Fortærandа Elld, Vid hvern eckert Saurugt maa bwa, Og i odru Lage, Þar hañ svo Heilagur er, sem aadur er sagt, þa meigum vier kañast vid Skylldu vora, ad oss byriar af fremsta Megne ad burtkasta oll- um Ohreinleika, Ef vier vilium hañs Þioonar vera, Sem svo Yfermaata Hreiñ og Hei- lagur er, og ad vier lifum Hoofsamlega, Riettvijslega og Gudrækelega i Heime þessum, Tit. 2. Hañ Endurmiñtest Myskunar Siñar, Og Medtook Siñ Þioon Israel, Seg- er Guds Mooder. Þad giorde saa Blessade HErra, þegar hañ sende siñ Son i Heim- eñ til ad frelsa þad sem tapad var, Til ad giora hina Blindu heilskigna, Til ad lækna hiña Holltu, Hreinsa hina Lijkþraau, Til ad giefa Daufum Heyrn, Og til ad uppreisa hina Daudu, Eñ allra hellst til ad predika Faatækum Evangelium. Laatum nu og siaa til, ad vier miñunst vorra Heit-Orda, Er vier giordum i Skijrnar-Saattmaalanum, ad trwa aa hina Heilogu Guddoomsins Þreñingu, Eñ afneita Dioflenum og ollum hañs Svikum og Vielum. Ef vier nu þetta med allre Kostgiæfne og Alvoru holldum, ad svo miklu Leite, sem vier afkastad faaum fyrer Adstod H. Anda, Þa vegsomum vier Drotteñ riettelega i vorum Lijkama og i vorum Anda, og eigum fulla Von aa med Jomfrw Mar- iu, ad gledia oss i Gude vorum Heilsugiafara, Hvar um̃ nu frañveiges er nockud ad tala.

Miñ Ande Gledst J Gude Heilsugiafara Mijnum: Þetta er Saalareñar Glede, Born mijn, Eñ ecke Lijkamans Sælgiæte, Þad er i Gudi, segier hin Bless- ada Mey, Hver ad er Bruñur og Uppspretta allrar Sælu, Og sialfur alleina sæll. Þvi kalla eg hañ alleina fullsælañ, Eñ eingañ añañ, sem smackad hefur hvad sætur ad hañ er.

Hvad eru nu vorar Offer i Heimenum? Margar eru þær, Og flestallar Heimskulegar, Skadsamar, Fullar af Sorg og Armædu, Eñ allar lwta þær þaangad, Ad vier bidium uñ þa Hlute, Sem oss epterlaangar. Eñ hvad segier David? Haf þijna Unadsemd i DRottne, Og mun hañ giefa þier hvad þitt Hiarta gyrnest, Hvad er þad, Börn mijn? Eckert añad eñ hañ sialfur, Þvi svo sem Hölldlegar Gyrnder verda alldrei saddar, Fylleñ aflar þeim Er þær elska, Æ meira Hwngurs, Svo er og Laungunen epter DRottne þvert a moote sijn eigeñ Sadning, Og þeir ed vellta sier i Hollldlegum Munade, Þeir gyrnast nu þetta, Nu hitt, Þegar Sadningeñ ablar þeim Leida a einum Hlut, Svo laangar þa i añañ, Eñ sa sem er i Gude gladur, Og til fulls hefur smackad Krapt epterkomande Alldar, Heb.6. Hañ gyrnest ecke añad eñ Gud, hañs Matur og Dryckur er ad giora hañs Vilia, Sem hañ elskar uñfram alla Hlute, Þvi þar er allur sem uner, segier Ordshaattur gamall. Verolldeñ kallar Aud, Metord, Sælgiæte, og añad þvilijkt hina mestu Sælu, Eñ eg hefe adur nockrum Siñum med Rokum synt ad i þessu er eingeñ riett kollud Sæla, Helldur blondud med Angre, Erfide, Hugsijke, Otta, Prældoome, Og jafnvel hiñ mesta Saalar-Haaska vidteingslud. Eñ hvad segier David? Psalm. 1. Sæll er sa Madur sem hefur sijna Lyst i Logmaale DRotteñs, Og talar uñ hañs Vegu Daga og Nætur. Hvar fyrer, Brædur mijner? Þvi hañ sem ad Guds Ord og hañs Riettinde svo miog Jdkar, Og svo miog kiær hefur, Hañ gietur ecke fared a Mis vid þad ad elska Gud, Hia hveriu allur añar Fognudur og Gladvære er Sorg og Armæda ad reikna, Þvi sa er þessu Hlutskipte naad hefur, Þeim heiter Lausnareñ, ad hañ og hañs Fader vilie til hañs koma, Og Vistarveru hia honum giora, Joh. 14. O! Hverneg maa þar vanta alla Gnoogt Fagnadarens, Hvar þvilijker Giester eru ad Heimbode, Jafnvel þoott einhver være i Daniels Lioona-Grof. Þeir Hebresku Sveinar Chananja, Misael og Hazarja, Hverier ad Leyfe Stallarans i hinu Babyloniska Hofe neyttu alleina Jardar Avaxta, Svo ad ecke britu þeir a moote sijns Guds Logmaale, Þeir urdu þo Sællegre og Fegre Jlits eñ adrer, Dan.1. Svo eru og þeir sem i Hiarta sijnu lijta Guds Asioonu, Yfer hverra iñra Mañ hun fegur skijn, Eñ nockur Oreyndur kañ nærre ad gieta, Jafnvel þoott þa vante Epterlæte Heims þessa, Og sijnest Aumer og Sorgbitner, Samt bwa þeir vid hiñ mesta Fognud og Rooseme Hiartans, Sem eingeñ maa af þeim taka. Þegar DRotteñ Gud sætte Mañkyned vid sialfañ sig i Añad Siñ, Þa tilbioo hañ siñ Boga i Skyenu, til eins Saattmaals a mille sijn og Jardareñar, Gen. 9. Þad er allra þeirra, sem a Jordu bwa. Ezechiel segier, Cap. 1. Ad Lijking Dijrdar DRotteñs, Er hañ sa vid Fliooted Cebaris, hafe vered eins og Boge sa, sem verdur i Skyunum þegar rigner. Dijrdleg var þesse Openberan, Er Spaamadureñ sa, Eñ miklu er su Veglegre, Ædre, og Jñdælle, sem byrtest i Christens Mañs Hiarta, Nær hañ sier Gud Naaduaañ, nær hañ gleduz sig i þeim Saattmaalanum, Sem giordur er a millum hañs og DRotteñs i Guds Eingietnum Syne, hvers Bwninge Johañes Regnboganum samlijker, Apoc.10. Hver ed giorer hañ þess fullorugañ,

tiggañ, ad hañs Synder sieu honum fyrergiefnar. DRotteñ segier, Gen. 9. Ad hañ vilie miñast sijns Saattmaala, Þegar Bogeñ siest i Skyenu; Eñ hversu feigeñ mun Syndareñ verda, DRotteñ miñ, Þegar hañs Augu rigna Taarum Ydranareñar, og þiñ Naadar Saattmaale myndast i þessu Skye fyrer Verkan H. Anda, Sem ber hañs Anda Vitne um̃, ad hañ sie Guds Barn, Sem kallar Abba, Þad er Fader, sem hroopar, Vert þu Hughraustur Sonur, Þier eru þijnar Synder fyrergiefnar. Þegar Guds Meñ saau þessar Dijrdlegu Siooner, Þa urdu þeir Maatt-Þrota, Svo þar var ei Megn i þeim framar, Svo sem Daniel um̃ sig talar i hañs Maala-Bookar 10. Cap. Eñ þegar Guds Naadar-Lioome skijn i Ydrande Mañs Hiarta, þa fær hañ nyañ Dug, Þad geingur honum eins og þad gieck Ezechiel, Er hañ saa þessa miklu Syn, Er eg fyrer kom̃u um̃gat, ad hañ lifnade vid aptur, Og stood upp aa sijnar Fætur þegar DRotteñ baud honum, Eins bregdur Sañ-Ydrande Mañe vid Guds Anda Blijdlætis Avarp, Nær hañ telur honum Trw um̃, Ad hvar sem ad Syndeñ yfergnæfer, Þar yfergnæfe þo Naadeñ miklu framar. Hiñ Nye Madur sprettur upp af Fagnade i hañs Hiarta, Eins og Johañes i Moodur-Kvide, Nær honum til Eyrna kiemur þesse Kvedia, Og kañ eingeñ Jardneskur Fognudur ad komast i nockurn Samjofnud vid þessa Himnesku Glede; Eg maa vel kalla hana Himneska, Ecke einasta þess vegna, Ad hun fraa Himnum kiemur, Helldur og hins, Ad meire Glede er i Himnenum yfer einum Syndara sem Ydran giorer, helldur eñ yfer Niju og Nijutyu Riettlaatum. Mooder DRotteñs seger hier Orsokena til þessa Guddoomlega Fagnadar: Þvi Hañ Leit A LÆging Ambaattar Siñar. Stoora Orsok hafde hun til þessa, Þvi margar munu hafa gofugre og meirehaattar vered eñ hun, Sem ecke var meir meteñ af Heimenum eñ svo, Ad hun ei fieck añad Rwm i Giesta-Herbergenu, Helldur eñ Eiñ Stall til ad leggia i Himens og Jardar Skapara; Hun maatte segia eins og Gedeon Fordum sagde vid Eingeleñ: Jud. 6. Hverneg skal eg frelsa Jsrael, Þar mijn Ætt er hin minsta i Manasse Kyne, Og eg hiñ Miñste i Hwse mijns Fodur.

Ecke er þad Offogum sagt um̃ hiñ Maattuga Gud, Sem Petur segier, ad Drambslaatum mootstendur hañ, Eñ upphefur Lijtelaata. Hversu morg Dæme hofum vier þar uppaa, ad hañ hefur wtvaled þad, sem eckert er fyrer Heimenum, Svo sem hañ valde Gedeon, til ad frelsa Jsrael af Hende Madianitaña, Sem var hiñ Miñste medal sijns Foolks, Svo kiore hañ og þessa orsnanda og faataada Stulku til Moodur allrar Veralldareñar Frelsara, Og var þvi oll Von, Ad hun fagnade slijkre Upphefd, Hiaa hverre allrar Veralldareñar Hofdingskapur er Þrældoomur ad reikna, Eñ hverneg sem þessu er vared, Þa hugsa med þier, Syndugur Madur, hversu Audvirdeleg ad sie Saala þijn i Guds Auglite, Þegar þu giorer hana ad Þræl Andskotans med Jdkun verstu Glæpa og Misgiorda, sem upptendra Guds Riettferduga Reide. Gud naade, ad hun gietur ei sagt, Eins og Maria vid Eingeleñ sagde: Eg Em Ambaatt DRootteñs, Verde Mier Epter Orde þijnu, Helldur verdur hun ad jaata; Eg hefe vered Fridla Satans, og

drygt

drygt Hooraner med morgum Elskuga, Straffa mig ecke i Reide þiñe, og typta mig ecke i þiñe Bræde. Seig mier, Hver er þa svo laag sem Saal þijn, og hver hefur meire Uppreist hloted eñ hun, Nær hañ segier til heñar? Kom þu aptur til mijn, þoott ad Synder þijnar sieu raudar sem Blood, Pa skal eg giora þær hvijtar sem Snioo, Og þoott þær sieu Purpura raudar, Skal eg þær Ull-hvijtar giora, Esa. 1. O! Hversu miklu meire Ord sök hefur þu þa til ad glediast i Hiarta þijnu, helldur eñ Guds Mooder, af þvi ad hun var hañs Lijkamlega Mooder, Hun var alltijd Guds Barn, Pu hefur optlega giort þig ad Diofulsins Barne; Hañ var heñar Holldgieteñ Sonur, Eñ hañ bijdur þier, ef þu villt laata af Illu, og læra gott ad giora, ad hañ vilie myndast i þier aptur ad nyu, sem Paulus ad Orde kiemst, Gal. 4. Svo þu verder hañs Andleg Mooder, Og er þesse Fognudur ædre ollum Skilnmae, Ef þu kañt vid ad taka og med ad fara svo sem Guds Barn; Petta vottar hañ sialfur, Er hañ sagde Fordum vid Konuna, Er prijsade Sælu Moodur hañs, Hvad nũ þad? Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord og vardveita þau. Nu svo sem þesse Fognudur i Gude er svo gott Hlutskipte, ad eckert er þvilijkt, Pa er þad ecke i hvers Mañs Hiarta ad fiña, Pvi Trweñ er ecke allra, Segier Paulus, 2. Theß. 3. Jafnvel þoott þad stande ollum til Boda, sem vilia þad til þess viña, ad hafa Glede Veraalldareñar, Og ecke selia þessa Sælu fyrer stundlegt Epterlæte Syndareñar. Pad er ecke noog, Christner Meñ, ad vilia naa þessum Fognude, Miked skal til Mikels viña, Segier hiñ forne Ordskvidur. Kieppist vid ad gaunga iñ um hid þraungva Hlided, Segier Frelsareñ, Luc. 13. Pvi eg segie ydur, Marger vilia þar iñgaanga, og faa þad ei komest. O! hversu miog syndgum vier, Jafnvel i voru Gudrækneis Verke, Margur hver. Ef ad Gud veiter oss einhvern Lijkamlegañ Velgiorning, Sem hañ Daglega giorer, Pa elska þeir hañ kañ skie, Og Packa honum þar fyrer, sem Gudhrædder vera vilia, Og er þad skylldugt ad soñu; Eñ þau Himnesku Daasemdarverkeñ, Svo sem Utsending hañs Sonar, Asigiafer Heilags Anda, Fyrergiefning Syndaña, Petta allt, Segie eg, Svo miked sem þad er, Sem þo er yfer allañ Maata miked, Pad orkar ecke svo mikils hiaa oss, ad vier fyrer hañs Skulld, Er oss allt þetta hefur giefens veitt, vilium forsmaa alla Veralldar Mune, Hvad ætle þier ad hiñ Alskygne, Hvad ætle þier ad Hiartnaña og Nijrnaña Rañsakare mune dæma um svoddañ Gudrækne? Eg vil segia þad eg meina, Ad hañ vill segia vid þaa, Sem alleina fiñst til þess sem Kroppnum gagnar, og duger til ad lifa vel og Rijkmañliga i þessum Heime, Eñ meta lijtels þad sem þar uppe er, Pau Stoormerke Guddoomligrar Elsku, sem ei maatte afreka nema med hañs Sonar Dauda, Vid þaa vill hañ segia, Segie eg, eins og vid Phariseos adur, Matth. 23. Vei ydur Skriftlærdum og Phariseis þier Hræsnarar, Pier ed Tijunded Myntu, Anis og Cumen, Eñ gleymed þvi sem meira er i Logmaalenu, Trwñe, Doomnum og Myskuñseñe, Petta byriar ad giora, eñ hitt ecke epter ad skilia. Svo eigum vier Gude ad þacka, hañ ad elska og dijrka fyrer Lijkamlega Hlute, Og þad af allre Alwd, Eñ þo laungtum framar ad mikla hañ, Elska, Heidra, og gledia oss i honum fyrer þau dijru Stoor-

Merke

Merke hañs Fodurlegrar Giæsku, Fyrer hver hañ hefur þrifed Saaler vorar wt af Andskotans Vallde. Heyred hvad DRotteñ segier fyrer Muñ Hoseæ, Cap. 7. Þeir akalla mig ecke af Hiarta, þegar þeir emia i Svefn-Hwsum sijnum, Fyrer Korned og Mustena samañsafnast þeir, Eñ eru mier þo Ohlijduger: Hid sama er ad segia uñ alla adra Guds Þioonustu, Er vier latunst veita honum, alleina fyrer Tijmañlega Mune, Svo blanda Meñ samañ Guds Þioonustu og Mamonæ, Vatne og Vidsmiore, Sem alldrei kuña ad þijdast hvert añad. Meñ sveria vid Nafn DRotteñs, og þo under eins Malcom, Eins og Judar, og dijrkum Gud i hañs Kyrkiu, Eñ sierhver fær er Foorner sijnu Skwrgode a Hædunum, Eins og þeir, Þad er sierhverium þeim Hlut, er hañ meti ur meir edur jafnt vid Gud. Svoddañ Christeñdoomur er lijkur Footunum a Nebuchadnezars Lijkneskiu, Er sumpart var af Leyr, og sumpart af Jarne. DRotteñ sagde vid Ezechiel, Cap. 44. Þessar Dyr (hañ meinte hiñs Allra Helgasta) skulu læstar vera, Eingeñ gange iñ uñ þær, Þvíad DRotteñ Israels Gud hefur þar uñ iñgeinged. Þu skallt og miñast þess, Sem ert eiñ Andlegur Israels Madur, hvad Gud lofad hefur uñ siñar Kyrkiu Vijgslu, Sem er þitt Hiarta; Eg skal giefa ydur nijtt Hiarta, og eiñ nijañ Anda skal eg setia medal ydar. Þetta ender Gud ad vijsu vid alla þaa sem honum eru helgader i Skijrneñe, Og ecke saurga aptur hañs Mustere med Ydrunarlausu Frañferde; Eñ sijdañ þu hefur hañs Hasæte, og Stad hañs Foota, Ezech. 43. Þad er Guds Rijke, iñe hiaa þier, Þa lwk þeim Dyrum aptur, Hvar hañ iñgieck, og leyf eingum þar iñ ad koma til Gistingar, nema honum og hañs Christe, Sem er hiñ Ædste Prestur, Og hañs Uñbods-Moñum (þvi hinum Ypparsta Preste, og hañs Uñbods-Mañe, leyfdest iñ ad ganga i þad Allra Helgasta) Lat þar þvi iñkoma Gudrækelegar Amiñingar, og holla Lærdooma Guds Ords Þienara, og añarra, Gudhræddra Maña: Med þvilijkum Giestum maa hañ giarna Sess eiga. Þu munt kañskie segia: Hverneg maa eg faa þvi vidkomed, ad hyxa eckert añad eñ uñ Gud, a medañ eg ber epter mier þetta veika Holld? Hallt kyrru uñ Stund, Barn mitt.

I Jerusalems Mustere voru Stader Heidingiunum ætlader, Fyrer utañ þañ Mid-Veggeñ, Er DRotteñ nidurbraut, þegar hañ kom til sijns Musteris, Þar var og Stadur fyrer þaa, Sem Gydingar hofdu giorst, fyrer Foolked, og fyrer Levitana og Keñe-Meñena, sem voru af hiñe lægre Rod, Eñ hiñ ypparste Prestur, Edur og hañs Uñbods-Madur, gieck alleina iñ i þad Allra-Helgasta; Þar eru og i Guds Mustere, Sem er þitt Hiarta, margar Verur, Þar kañ ad vera fyrer Hiegooma Veralldareñar, Er þu Daglega heyrer; Lat þær alldrei komast iñ fyrer Mid-Veggeñ, Helldur hallt þær fyrer eiñ Heidingia, Sem ei meige saurga Guds Mustere; Þar er og Stadur fyrer Naudsynlega Uñhyggiu þessa fallvallta Lijfs, Fyrer Naunganum, Og fyrer Embættis Urrettingum vorum, Eñ hid Iñsta af Hiarta þijnu skallt þu DRottne helga, Þad skallt þu Daglega hreinsa med sañre Ydran, Þad skallt þu uppfylla med Reykelse Bænareñar, Þad skallt þu prijda med Skarte Vonareñar, Trwareñar, Kiærleikans; Eñ uñ

alla Hlute fram̃ med Elſkuñe til hañs, Pa vill hañ til þijn koma, og Viſtarveru hia'þier giøra, Par munt þu ſiaa hañs Dijrd, ſvo ſem i nockurskonar Skugg-Siaa, Par mun hañ laata þig ſmacka hvad ſætur hañ er, Og þar mun hañ jafnvel i hinu meſta Volæde kieña þier, ad Mootlætingar þeſſara Tijma ſieu ecke verdar þeirrar Dijrdar, ſem vid oſs mun fram̃koma i eilijfu Lijfe; Hverrar niootande ad verda, Oſs uñe og veite hiñ Naaduge Konungur eilijfrar Dijrdar, Fyrer JESUM CHRISTUM, AMEN.

Fimta Suñudag epter Trinitatis.

Gudſpialled, Luc. 5. Cap.

A Pañ Tijma. Og þad ſkiede, þa ed Foolked flyckteſt ad hoñum til ad heyra Guds Ord, Og hañ ſiaalfur ſtood vid Siooeñ Genezareth, og hañ leit Tvo Skip ſtanda vid Siooeñ: Eñ Fiſkararner voru ſtigner af Skipunum og þvodu Neteñ. Hañ ſtie þa uppaa añad Skiped, þad ſem var Simonar, og bad hañ ad draga nockud fraa Lande. Og han ſat og kiende Foolkenu af Skipenu. Og ſem hañ gaf upp ad kieña, Sagde hañ til Simonar: Drag þu wt aa Diwped, og leyſed upp ydar Net til Fiſkedrættar. Simon ſvarade, og ſagde til hañs: Meiſtare, J alla Noott hofum vier erfidad, og feingum eckert; Eñ i þijnu Orde mun eg Netenu wtkaſta, Og þa er þeir høfdu þetta giørt, iñelucktu þeir mikla Mergd Fiſka, ſo ad þeirra Net rifnudu. Og þeir bentu ſijnum Fielogum ſem voru aa hinu ødru Skipenu, þad þeir kiæme þar, og hiaalpudu þeim. Og þeir komu og hloodu bæde Skipeñ full, ſo ad þau ſucku ad meſtu. Pa ed Simon Petur ſaa þetta, fiell hañ til Kniaaña JEſu, og ſagde: Gack fraa mier Lavardur, Pvlad eg em Madur Syndugur, Af þvi ad Felmtur var yfer hañ komeñ, Og alla þa ſem med honum voru, af þeim Fiſkedrætte er þeir feingu til ſamans, Lijka og eirneñ yfer Jacobum og Johañem, Sonu Zebedæi, Sem ad voru Lags-Meñ Simonar. Og JEſus ſagde til Simonar: Ottaſt þu eige, Pviad hiedañ i fraa ſkalltu Meñ veida. Og þeir droou ſijn Skip ad Lande, Yfergaafu alltſamañ, Og fylgdu honum epter.

Exordium.

Bleſſan DRottens giører Rijkañ fyrer utañ Mædu, ſegier Salomon, Prov. 10. Ecke meinte hiñ Vijſe Konungur þad, ad ei ſkylldu Synduger Meñ hafa Omak og Erfide fyrer Næringu ſiñe, Pad var ecke hañs, ad raſka þvi Logmaale,

le, Er hiñ Alvallde Konungur sette strax epter Synda-Falled, ad med Erfide skylde Madureñ sig af Jorduñe næra, Og i Sveita siins Andlitis Brauds siins neyta, Gen. 3. Hitt er hañs Meining, Ad hvert sem hiñ goode Gud lætur einum Aud edur Armood tilfalla, Pa sie hañ samt Riikur, Ef hañ Ottast DRotteñ, leitar hañs Blessunar, og Næringar siñar i hañs Nafne, Hiñ Riike ad soñu, Þvi þoott honum Audur hlotnest, þa tester hañ ecke Hiarta sitt þar vid, Svo sem David bijdur, Ps. 62. Ef hañ er Guds Barn, Helldur stundar epter ad vera Riikur i goodum Verkum, Svo sem Paulus fyrer mæler, 1. Tim. 6. Og etur svo Braud sitt med Glede, og goodre Samvitsku, Hans Erfide fellur honum liett, Og hañ þiggur Blessan DRotteñs med Audmykt og Þacklæte, af hañs Orlætes Hende: Svo giorde Abraham, Isaac, og Jacob Forfedur, og marger af þeirra Nidium hafa fetad i þeirra Spor. Eins er hinum Fatæka vared, ef hañ elskar Gud, Hañ stundar ad verda i honum Riikur, Þegar hañ hefur DRotteñ, þa skeiter hañ hvorke um Himen nie Jord, Honum þyker sier borged vera, Þegar hañ hefur eignast hañ, Sem alla Verolldena hefur ad Erfdum teked, Christum, Psalm. 2. Þvi temur hañ sier med Paulo, Bæde Haar og Laagur ad vera, Bæde Noog ad hafa, og Skort ad lijda: Þañeg hroosar hiñ Audvirdelege Brooder sier i Upphefd siñe, Og hiñ Riike i siñe Nidurlægingu, Jac. 1. Dæme uppa svoddañ Riikdoom og Fatækt hofum vier i þessa Dags H. Evangelio, a St. Petre og hañs Fielogum, Þar þeir hofdu alla Noottena Erfidad, og eckert feinged; Eñ siidañ iñelucktu þeir mikla Mergd Fiska. Hier wt af vil eg Tveñt athuga i þetta Siñ. 1. Ad ofs byrie Poleñmoodum ad vera i Orbyrgdeñe. 2. Packlaatum og Audmiwkum i Velgeingneñe. Hialpa oss til ad Hugleida þetta so sem ber, Þu alleina Riike Konungur, og Skapare Himens og Jardar, Fyrer JEsum Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

Alla Noott Hofum Vier Erfidad, Og Feingum Eckert, segier Petur. Texteñ brwkar hier þad Ord, sem merker ad erfida sig þreittañ, Og fyrer þvi hefur Guds Madur hier nockra Afsokun, Og villde svo sem hafa sig undañ-þeigeñ, ad reyna til framar, Nema DRotteñ hefde honum þad boded. Vidlijk Freistne hender jafnvel margañ þañ sem vill Ottast og elska Gud, Þegar hañs Erfide og Athafner luckast ecke, Hañ þeinker med sier; Eg viñ Bake brotnu, Eg bid Gud mier til Hiaalpar; E. slæ einġeñ Vind-Hogg i mijnum Atburdum, svo eg skynriad fare, Og er fraasneiddur allre Oraadvendne, Ad eg vilie taka miins Naaunga Braud fra hañs Muñe, Edur eta mitt Braud i añara Sveita, Þo Luckast ecke mitt Verk; Eñ añarra sem midur bera sig ad, hefur goodañ Framgaang, Og þeim aavorkast, þoott þeir yrke ecke, Og hiñ Allmaattuge hañ elur þaa sofande, Gud mun mier aan Efa reidur vera, Og hañ setur miinar Heimuglegar Synder fyrer sitt Auglite. Þvilijkt kañ Moñum i Hug ad flwga, Jafnvel þott Guds Viner sieu, þegar ecke verdur Framgeingt þad þeir hyggia sier til bestu Nota Eñ læred þad af Dæme Peturs, Christner Meñ, og hañs Verkanauta, ad þier ei laated slijka Þaan

kakoma i ydar Hiortu. J Odrum af þessum Fiske-Baatum var Petur og Brooder hañs Andreas, Eñ i odrum þeir Zebedæi Syner Frændur DRottens, Marc. 1. Hversu dætt hañ hafe elskad þessa Fiskara, Þad gaf sijdar Raun Vitne um̃, Og medal añarra, Þegar hañ þvode Fætur þeirra, Þegar hañ talade fyrer þeim hina Hiartnæmu Predikun, Sem ritud stendur, Joh. 14. 15. 16. Cap. Epter Kvølldmaaltijdena, Þegar hañ leyfde þeim ad sofa og hvijlast, þa hañ sveittest Bloodenu under þeirra og allra Mañа Syndum, Þegar hañ bad þeim Ordlofs, wr Mordingia Høndunum, Þegar hañ leitade ad þeim, upprisen̄ af Dauda, Er hañ þo skømu ædur yfergiefed høfdu, Og sierdeilis Petre, er mest hafde tiluñed, Þo lætur hañ þaa hier alla Noottena Forgiefens erfida. Og ef hañ breitte svo vid þaa, Þvi meigum vier þa kuña hiñ Alvijsa fyrer þad, ad hañ sijner oss somu Naad, Sem hinum kiærustu Vinum sijnum, Hverra Skoo-Þveinge vier erum ei verduger upp ad leisa, Edur ad þurka af Dupt Foota þeirra: Ætle þvi eingeñ, ad sa mune vera hiñ beste Guds Vinur, sem hañ Laanar mest af Veralldar-Munum, Eñ ad hañ hafe skoted hinum fraa sier, Er hañ lætur þaa vanta, Añars badade Nabal i Guds Skaute; Eñ David, Sem nærre þvi foor a Vonar-Vøl med Sveit siñe fyrer Ofrijke Sauls Konungs, hañ være wtrekeñ fraa hañs Auglite, Lazarus være burtkastadur, Eñ hiñ Rijke Sælkiere iñtekeñ i Guds Vinaattu. Dæmum þvi ecke epter Holldenu, Joh. 8. Christner Meñ, Helldur lærum af þessum Guds Hetium, ad varpa allre vorre Ahyggiu uppaa hañ, Þvi hañ mun þvi vel til Vegar koma, Ps. 37. Hvad sem hañ lætur oss til Handa bera. Þad hiaalpar ecke til ad hlaupa, ad vera skiootur, Ecke til Bardaga, ad vera Sterkur, Svo hiaalpar þad og ecke til Rijkdooms, ad vera Ahyggiusamur, Þvi þad er satt sem Syrach segier, Cap. 11. Ad Lucka og Olucka, Lijf og Daude kome af DRottne, Og hañ giefur þad hverium hañ vill. Hver vill segia vid hañ: Hvad giorer þu? MEistare, J Þijnu NAfne Mun Eg NEtenu Utkasta, stendur i Gudspiallenu: Þetta Ord MEJSTARE, Þijder Verkstioora, epter Textanum, Edur og Høfdingia, Edur Forraada Mañ: Ef hañ er Herrañ, Maa þa bañа honum ad skipa mier ad erfida, Jafnvel Forgiefens, Ef honum svo lijkar? Eg aa ecke meira af Jdiu miñe, helldur eñ hañ mier skamta vill, svo sem odrum Verk-Þræl, Eñ eg veit ad hañ er trwr, og freistar einkis yfer Megn fram̃, og ecke maa eg svo vid hañ breita, svo sem sumer af vorum Verka-Moñum vid Hwsbændur sijna, Nær þeir þykiast þreytter vera, vilia þeir eckert Verk framar viñа: Ecke maa eg helldur svo Raangeygdur vera, ad siaa Ofsioonum yfer þvi, Ad hañ lienar odrum meire Hamingiu i sijnu Erfide, Þvi hañ took þad ecke af mijnu, sem hañ gaf honum frekar eñ mier, Sierdeilis þar eg veit ecke hañs Tilgaang, Hañ hefur Tijma og Hentugleika sett i sijnu Vallde, Act. 1. Eñ ecke mijnu; Hver hefur nockurn Tijma hañs Raadgiafe vered? Rom. 9. Hitt sie eg af Dæmunum, Bæde Fornum og Nyum, Ad Gud lienar Audeñ sumum Moñum, Til þess, ad hañs Þoleñmæde og Giæska drage þaa til Ydranar; Eñ nockrum, Þad er þeim Feitingiunum, Sem upp hafa fyllt Mæler Syndañа, til Straffs og Hegningar, Svo sem Meñ ala eiñ Uxa til Slaaturs. Apt-

ur

ur maa þad þeckia, ad Gud ſvipter ſijn Born þeſſum Veralldar Hiegooma, Til þeſs, ad deyda þar med Holldſins Gyrnder, Til þeſs, ad reyna Stodugleik Trwar þeirra, Eins og Jobs; Ecke fyrer þvi, ad haſi þecke haſi ecke ſialfur beſt, Helldur ad þeir ſem haſi elſkar, Lære ad þeckia ſialfa ſig, Og treyſta ecke ofmiog Mætte ſijnum i Andlegum Efnum, Og lære ad ſegia med Paulo: Pa eg em Veikur, Pa em eg Mattugur. Pad giorer ſa bleſſade HErra og ſo til þeſs, ad venia oſs af Brioſtum hiñar flaraadu Skiækiu Veralldareñar, Og ad Meñ þecke, ad allt þad ſem i Heimenum er, Pad er ecke añad eñ Fyſn Holldſens, Lyſting Augnaña, Og Drambſamt Lijferne, 1. Joh. 2. Og læra ad ſkynia þad ſem þar uppe er, Og ad vor Borgar-Riettur er a Himnum, hvadañ vier væntum Frelſarans JEſu Chriſti, Phil. 3. Hver þoott haſi være Rijkur, Segier Poſtuleñ, Giordeſt haſi Faatækur, ſvo ad vier fyrer haſis Faatækt rijker yrdum, 2. Cor. 8. Pvi ſkyllda eg mogla a moote honum, Sem ad veit alla Hlute, aller eru þeir opner og nakter fyrer honum, ſegier Poſtuleñ; Eru ecke þetta Guds Sonar Ord hia Matth. 6. Ydar Himneſkur Fader veit ad þier hafed alls þeſſa Porf? Og ecke einaſta veit haſi þad, helldur og ſkorter haſi ecke Maatt til ad hiaalpa; Er haſis Hond nockud ſtutt ordeñ, Svo haſi ei hiaalpa kuñe? Eſa. 59. Jordeñ er haſis og allt hvad þar i er, Jardar-Krijnglañ, Og aller þeir ed a heñe bwa, Pſ. 24. Nær haſi talar; So ſkiedur þad, Nær haſi bijdur verdur þad, Pſ. 33. Edur mun haſi Giæſkuna breſta til ad vilia hiaalpa, Hafe haſi ſkapad Saal og Lijf, Og furdulega þeim vidhallded allt til þeſſa Dags, og giefed oſs þad beſta er haſi aatte, Siñ Eingieteñ Son, Til ad frelſa oſs wr Kvolunum, Siñ H. Anda til ad helga oſs, ad haſi ſie Pantur vorrar Arfleyfdar og eilijfs Lijfs; Mun haſi þa ecke giefa oſs þad vier vidþurfum til þeſſa Lijfs Næringar, Pott haſi laate Stundum misbreſt a þvi verda, Peirra Orſaka vegna, Er haſi ſialfur veit, Eñ vier faavijſar Maſieſkiur ſkynium ecke: Eda ſegier ecke Poſtuleñ berlega: Haſi ſem gaf oſs Soneñ, mun haſi ecke giefa oſs alla Hlute med honum? Haſi hefur ſialfur laated oſs bwa vid þañ Koſt er haſi vill, Er oſs ſkapad, Endurleyſt og Helgad hefur. Ef haſi nu elur Fuglana under Himnenum, Svo ad eiñ Titlingur af þeim fellur ecke a Jordu aan haſis Vilia, Ef haſi prijder Graſed þad i Dag er a Akre, Framar eñ Salomon Kong i allre ſiñe Dijrd, og verdur þo a Morgun i Ofn kaſtad, Matth 6. Munde haſis Giæſka þa neita oſs þeſs, Er vier ſkulum neyta og klædaſt med, oſs ſem fyrer haſis Sonar dijra Blod og ſaaru Kvol erum haſis Born ordner? Munde haſi, ſegie eg, neita oſs þeſſara Hluta, Nema ad haſi viſſe ad oſs gagnade a Stundum ad miſſa þa, Og jafnvel þoott haſi tæke Lijfed af oſs, Med hveriu Moote ſem honum þocknaſt, Pa verum þeſs fullorugger, Ad haſi giorer þad til þeſs, ad vier ſkulum fiña þad eilijflega, Pvi þad ſkal ſkie, ad hver haſi trwer a Soneñ, Poott haſi deye, Pa ſkal haſi ſamt lifa, Joh. 11. Og hofum þad fyrer vijſt, ad hverke Lijf nie Daude, Hverke Einglar nie Hofdingia-Dæme, Hverke hid Nalæga nie hid Epterkomanda, Hverke Hæd nie Dypt, nie nockur añar ſkapadur Hlutur mune fa oſs ſkiled vid Kiærleika Guds, ſem ad er i Chriſto JEſu DRottne vorum,

Rom. 8. Hversu Ovænlega sem oss horfa þyker; Eñ þo ad Gude þockneſt ad lata vort Erfide Og Aſtundan misfalla, Chriſtner Meñ, Pa letiunſt ecke i þvi, ad hvad vier gior‑um, Pad giorum vier i Nafne JEſu Chriſti, Og þockum Fodurnum fyrer hañ.

Poott Petur hefde ecke fiſkad alla Noottena, Nie hañs Felagar, Og voru ſvo affſtig‑ner Skipunum, Urkula Vonar uñ frekare Fiſke‑Veidar i þad Siñ; Samt heyrdu þeir Guds Ord, Og hina agiætu DRottens Predikun: Breytum og þañeñ, Po vo‑rt Erfide Luckeſt ecke a Stundum, Pa gleymum ecke Gude, Pvi Eitt er Naudſynlegt, Leitum þar fyrer hañs Rijkis, og hañs Riettlætis, Pa mun oss allt añad tilleggiaſt, Matth. 6. Ef ecke ſvo ſem vier vilium, Pa ſvo ſem hañ vill, Hvers Vilie ad vier Daglega bid‑ium ad verda ſkule, Og giorum Verk vorrar Kallanar i Otta DRottens epter hañs Bode; Svo giorde Petur, J Pijnu Orde, Pad er, Epter Skipan þiñe, Vil Eg Net‑enu Utkaſta. Mattugur var JEſus ad lata Fiſkana hlaupa lifande upp i Skiped, Ecke ſijdur eñ ad lata Petur fiña Peningeñ i Fiſkiarens Muñe, Matth. 17. Po ſkip‑ade hañ honum ad draga wt a Diwped, epter þad hañ hafde hlijdt Guds Orde. Tve‑nt er hier ad læra: Eitt þad ſem eg fyrer ſkomu aminteſt, ad Meñ byrie oll ſijn Verk i Guds Nafne, Og ad honum med ſier tilkolludum, Svo giorde Petur, Pvi a Virkun Deige hefur þetta vered, Añars hefdu þeir ecke fared til Fiſke‑Veida: Hitt Añad, ad Meñ brwke þau Medol, ſem Gud hefur kieñt og boded, J Utvegum Næringar ſiñar, Eñ griipe ecke til Oleifelegra Hluta, Pegar ecke vill arorkaſt. J Pijnu Orde Vil Eg Ne‑tenu Utkaſta. Net þijder marga Hlute i H. Ritningu, Pad merker Svikræde og Vie‑lar Oradvandra og Gudlauſra Maña, Peir ed Stela, Liwga, Svijkia, Ræna, Kwga, Hræſna og a Taalar draga Einfalldar Saaler, Til Abata ſier: Peſſer kaſta Netenu wt i Andſkotans Nafne, Og þo þad meige Luckaſt uñ Stund, Pa munu þeir uñ ſijder Oluckuna veida. Uñ ſuma af þeim talar Salomon, Prov. 29. Saa ſem Hræſnar fyrer Vin ſijnum, Hañ breider Net fyrer hañs Gaang. Eñ David ſegier hver Utfor‑eñ mune verda, Pſ. 9. J þvi Nete er þeir faled hafa, Er þo Footur þeirra faangeñ. Pad merker og Ofbellde þeirra, Er draga alla Hlute til ſijn, med Vallde og Ofrijke, So ſegier Ritningeñ uñ Konungeñ af Babylon, Habac. 1. Ad hañ hafe fært Foorner fyrer Nete ſijnu, Pad er, hañ hafe þackad Makt ſiñe og Atburdum allañ ſiñ Sigur, Og þad Valld er hañ feinged hafde yfer odrum Konga‑Rijkium, Hver ed hañ droo til ſijn, Svo ſem þegar Fiſkar veidder eru. Peſſer kaſta Netenu wt i ſijnu eigeñ Nafne, og eru hinum fyrre eingu betre, Pvi þeir gleima Gude Himnaña, Fraa hverium ad Sigureñ kiemur, Eñ treyſta a Matt ſiñ og Meigeñ. Petta Ord þijder og Guds brada Hef‑nd, yfer hinum ſtolltu Veralldar‑Sonum, Hver ed yfer þa kiemur a Stundum, Nær þeir miñſt hyggia, Svo ſem Neted yfer Fiſkeñ, ſvo ſem Jood‑Soott yfer Olietta Konu, 1. Theſſ. 5. Petta Net er vijſt ollum þeim er upphefia ſig a moote Gude, Og ecke giefa honum Dijrdena, Peſs getur hia Ezech. 17. Par ed ſegier: Eg ſkal wtþenia mitt Net yfer hañ, Og hañ ſkal i mijnu Nete faangeñ verda; Pvi vil eg nu i hinum ſijdare Part‑

enum

enum med færstu Ordum Hugleida, Hversu ad vier eigum i Medlætenu audmiwker og Packlaater ad vera.

Gudspialled segier: Ad þegar þeir feingu þeña mikla Fiske-Drætt, Þa hafe Petur Kroped Ad Knæam JEsu. Petta var Packlætis-Merke hañs, Añad hafde hañ ecke Guds Syne ad giallda, Añars krefur hañ ecke helldur af neinum, þvi hañ er einkis Purfe: Pad sijnde hañ optlega, Jafnvel i hañs Lægingar Stande, Pegar hañ villde brwka Valld sitt, Og þad ecke sijdst med þessare Dijrdlegu Jardteikn. Svo sem þad Gud segier fyrer Davids Muñ, Ps. 50. Ad hañ vilie ecke segia Mañeskiuñe til ef hañ hwngrar; Pviad allt Silfur og Gull sie hañs, Og oll Trien a Morkeñe, Og oll Dijreñ a Skoognum. Svo er af þessu Dæme lioost, ad DRotteñ JEsus hefur, epter Mañdoomenum, Peged af sijnum Fodur Valld yfer ollum Skiepnum Guds, Og allt hvad vier medtokum af Guds Hende, Pad veitest oss fyrer hañs Skulld, a honum þar fyrer skylldugar Packer ad giallda, Og i hañs Nafne ad bidia um allt þad vier þyggia þurfum af hiñe Almaattugu Hende, Par fyrer segier Paulus, 1. Thess. 5. Bidied Oaflaatañlega, og giored Packer i ollum Hlutum, Pvi þad er Vilie Guds fyrer Christum JEsum i ollu vid ydur. Petur var svo packlaatur vid DRotteñ fyrer eiñ Fiske-Drætt; Eñ hvad marga hofum vier nu þeiged? Satt er þad, ad hiñ Stoore Allsheriar DRotteñ hefur laated Eitt edur Tvö Ar a Stundum vorar Fiske-Veidar misfalla, Eins og Peturs i þetta Siñ, um Noottena fyrer þetta mikla Happ, eñ sijdañ hefur hañ yferfliootanlega a morgum Arum uppfyllt oss med Blessan siñe af Sioonum, svo ad, hefdum vier haft Frañsyne Josephs, og safnad a þeim goodu Tijmunum, þad oss og Naunganum hefde kuñad ad hiaalpa a þeim vondu, Er vier svo kollum, Pa hefdu ecke þær hinar mogru Kyrnar uppeted þær feitu: Eñ hvert Packlæte hofum vier nu gollded Gude þar fyrer? Pad fiñur hver Eiñ, Pegar hañ athugar grandgiæfelega med sialfum sier, Hversu lijtt honum hafe vered hugad um, ad Offra DRottne Lofgiordeñe, Pegar hañ hvad mesta Blessan hefur af hañs Hende medteked, Jafnvel þoott ad aller Christner Meñ vite, ad þeir sieu skylldugir til ad packa honum, Eins vel fyrer Mootlæte sem Medlæte. Segied mier, Er hañ nockrum nockud skylldugur? Hver hefur honum giefed? Hver hefur honum laanad ad Fyrra Bragde? Og hvad segi eg, ad Fyrra Bragde, Hver hefur honum nockud nockurn Tijma giefed? Pvi þad er vier kaatunist wtelaata vid þa er hañ skipad hefur, Pad tokum vier þo ecke af voru, helldur af hañs, Sem bæde a oss, og allt þad er vier kollum vort; Hvilijk er þa su Fasiña? Ad vier ecke Daglega skulum ad Guds Knæam kriwpa, Til ad Offra honum Packlætenu, fyrer þær Ometanlegu Velgiorder, Er vier a hverre Stundu þyggium af hañs Orlætes Hende, Ecke einungis Lijkamlegar, Er oss þyker mest tilkoma, helldur og Andlegar, Sem eru miklu dijrare, Ef vier hefdum Rækt edur Vitsmune moote ad taka. Ecke þockte DRottne svo mikils verdt um þeña Fiske-Afla, Pvi hiet hañ Petre odru sem var miklu aagiætara, Er hañ sagde: Hier Epter Skalltu Meñ Veida. Eg skal giora

ykkur;

yckur ad Maña Fiſkurum ſagde hañ ſkomu ſijdar vid þa Zebedæi Sonu, Þad er, ad þeir ſkylldu bæde ſig og ſijna Tilheyrendur hoolpna giora, Svo ſem Paulus ſagde vid Timotheum, 1. Tim. 1. Þeſſa høfum vier adnoted, Þar Hliodmur þeirra er og oſs til Eyrna komeñ; Vier ſem bwum hier aa Utſkiækle Veralldareñar, Utlæger, Svo ad ſegia, fraa ødrum Løndum, Og þar fyrer eigum vier hinum gooda Gude hvad meſtar Þacker ad giallda, Og ecke einaſta ad heidra hañ fyrer Korned og Muſtena, Þad er fyrer Mat og Dryck, Epter hveriu ad leita Heidnar Þiooder, Matth. 6. Helldur fyrer þad Lijffins Braud, ſem er af Himnum ofañkomed, og fyrer þad Vatn, epter hvert ad eingañ mun þyrſta, þañ ſem af þvi dreckur, Joh. 4. Þad er ſiaalfur JEſus, Sem Gaafur hefur Møñunum giefed, Uppfareñ i Hædernar: Eñ þad er ecke noog ad laataſt þacka Gude med Muñenum alleina, Hiartad aa ad fylgia med, Og hin meſta Audmykt, og Undergiefne Andans. Þegar þeir Petur høfdu feinged þeña mikla Fiſke-Draatt, Þa ſtendur i Gudſpiallenu, ad hañ hafe ſagt vid JEſum: Vijk Fraa Mier Lavardur: Munde hañ nockud kvedia hønum Bygd ſvo ſem Gadareni, Matth. 8. Edur yfergiefa hañ ſvo ſem Capernaumis Borgar-Meñ, Joh. 6. Edur wthijſa hønum ſvo ſem hiner Samariſku, Er hañ ferdadeſt til Jeruſalem giegnum Bygd þeirra: Fiærre er þvi: Hin meſta Hiartans Audmykt og Þecking ſijns Overdugleika hefur þrijſt hønum til ad tala þeſſe Ord, Þad er audſært af Orſøkeñe, Er hañ færer hier til; Þvi Ad Eg Em Madur Syndugur. Svo er nu Mañleg Naattura veik, Ad hun ſtendſt ecke Guddoomſens Naalægd: Hun aalijtur helldur i fyrſtu ſiñ Overdugleika, helldur eñ Lauſnarans Forþienuſtu. J heillt Ar hafde Petur þeckt JEſum, og heyrt hañs Kieñingar, þegar þeſſe dijra Jardteikn var gior, Og þo var hier ſvo ſem hañ miſtreyſte i Fyrſtuñe hañs Naad, er hønum þo ſkomu aadur hafde ſvo Naadugur vered. Þu ert iñgeingeñ til mijn Guds-Madur, Sagde Eckiañ i Sarepta, Til ad miñaſt Raanglætinga miña, og deyda Soñ miñ, 1. Reg. 17. Hvar fyrer? Þviad hun talde ſig Overduga, vegna Synda ſiña, Og þookteſt ecke ſvo lifad hafa, ſem hæfde Guds Sendeboda. Manoah ſagde vid Hwsfreyu ſijna, Jud. 13. Vid munum viſſulega deya, Þvi vid høfum ſied DRotteñ. Hvad velldur þeſſu? Þviad Samvitſkañ, Nær hun er ſkielfd og aangrud vegna Syndaña, Þa gleimer hun Forþienuſtu Medalgaangarans, Eñ Hugleider Gud alleina, ſvo ſem ſtraangañ Doomara og Hegnara Raanglæteſins: Svo meinte og Petur i þetta Siñ, ad Riettlaater einer mættu bwa med Chriſto, Hinum ødrum være hañ eirn fortærande Elldur, Jafnvel þoott hañ være i Heimeñ komeñ til ad kalla Synduga, Og ecke Riettlaata til Ydrauar. Þetta verkar nu Umþeinking Syndaña og Riettlæteſins i Fyrſtuñe hiaa Guds Børnum, Og þoott ad i ſlijku ſie Veikleike nockur, Þa þienar hañ, ſvo ſem allt añad, Þeim til Gooda ſem Ottaſt Gud. Fyrer þvi, Nær þu framkiemur i þin Bæna-Stad, Til ad þacka Gude fyrer Velgiorder ſijnar, Edur ad bidia nockurs af hønum, Þa ber ſamañ hañs Haatign og þitt Volæde, Hañs Giædſku, og þijna Vondſku, Hañs Riettlæte, og þijnar mørgu Synder, Hañs Þoleñmæde, og þijna Þvermoodſku,

ku, Hañs Almætte og þiñ Vanmætt, Og mun brædlega Felmtur yfer þig koma, Ecke sijdur eñ þa Petur, Og þitt Hiarta smellta i þier, So sem añad Vax, af Tilfiñingu Guds Reide yfer Syndunum og Helvijtis Kvala, Sem þær hafa uñed til, Og nær þu þañeg staddur ert millum Vonar og Otta, Pa muntu heyra med Petre, af Guds Alfu; Ottast Ecke, Jæ, Vertu Hughraustur Sonur, þier eru þijnar Synder fyrergiefnar. O! vor Gud, Nær hin kallda og bitra Daudans Stund oss ad Hendum ber, og Samvitskañ tekur ad æklaga oss, Miñing Syndaña ofbijdur oss, Diøfulleñ hreller oss, med þeirra Miñingu, Og giører hvad mest wr þeim, Eñ lijted wr þijns Sonar Verdskulldan,
Sem þo er øllu meire, Pa lát þiñ H. Anda mæla þesse Fogru Ord i Hiarta voru,
og bera vorum Anda Vitnisburd þar uñ, ad vier sieum Guds Børn. Bæn
heyr þad Himneske Fader fyrer JEsu Blessada Forþienustu, Amen.

Siøtta Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 5. Cap.

A Pañ Tijma. JEsus sagde til siña Læresveina: Eg segie ydur, Nema so sie, Ad ydvart Riettlæte yfergnæfe meir eñ þad hiña Skriftlærdu og Phariseæaña, Pa munud þier eige iñgæanga i Himnarijke. Pier hafed heyrt hvad sagt er til þeirra Gømlu. Ecke skalltu Mañ vega. Eñ hvør hañ vegur Mañ, sa verdur Dooms sekur. Eñ eg segie ydur þad, Hvør hañ reidest Broodur sijnum, sa verdur Dooms sekur. Eñ hvør sem ad segier til Broodur sijns, Raka, hañ verdur Ræads sekur. Eñ hvør sem segier, þu Afglape, hañ verdur sekur Helvijtis Ellds. Par fyrer, nær ed þu Offrar þijna Gæafu til Altaris, og þier kiemur þar til Hugar, þad þiñ Brooder hafe nockud æ moote þier, þa læattu þar þijna Gæafu fyrer Altarenu, og far ædur ad sætta þig vid Broodur þiñ, og kom þa ad Offra þijna Gæafu. Vertu snarlega Samþyckur þijnum Mootstødu-Mañe, æ medañ þu ert eñ æ Veige med hønum, So ad eige selie þig þiñ Mootstødu-Madur Doomaranum, Doomareñ selie þig Pienaranum, og verder so i Dyblissu kastadur. Sañlega segie eg þier: Ad eige muntu þadañ wt fara, þæangad til þu hefur borgad hiñ Sijdasta Pening.

Exordium.

PIer Villest, þar þier vited ecke Ritningarnar, Sagde DRotteñ vid Saducæos, Matth. 22. Med vidlijku Moote ævarpade hañ Pharisæos, Marc. 7. Pier Onijted Guds Bodord, Svo ad þier hallded Setninga ydar, Og þad giører hañ Satt, Bæde i greindum Capitula Marci, og svo hinum 23. Matthæi.

Pad er hveriu Orde ſaña ra, ſem Paall ſkrifar, Ad Holldlegur Madur ſkynie ecke hvad Guds Anda er, Og þad ſie honum Heimſka, 1. Cor. 2. Pad er liooſt af Dæme hiña Skriftlærdu, Er kolludu ſig ad hafa Lykel Vitſkuñar, Eñ wtlogdu þo Ritninguna epter ſijnum eigeñ Pootta. Pad auglijſer hiñ Stoore Biſkup med þa Vellærdu Twnguna i þeſſa H. Dags Evangelio, Par hañ ſialfur wtleggur Logmaaled laungtum odruvijs eñ Gydingaña Vitringar hielldu: Hver hañs Utſkijring ad meſtu Leite er vidtekeñ af fleſtum þeim ed Chriſtner kallaſt, Po er þar i ein Grein, Sem ecke kiemur ollum ſamañ um, Pad er þeſſe: VERtu SNARlega SAMþyckur PJJNum MOOTſtodu MAñe, A MEDañ Pu Ert Eñ A VEJge Med HONum, Svo Ad Eige Selie Pig Piñ MOOTſtodu MAdur DOOMaranum, Og DOOMareñ SELie Pig PJENaranum, Og VErder Pu Svo J DYbliſſu KAſtadur. Ut af þeſſum Ordum DRotteñs hafa Einþycker og Skynhelger Meñ þad ſpuñed, ad ei leyfeſt Chriſtnum Moñum ad eigaſt Log vid fyrer ſijnu Yfervallde, Og þvi verr, ad i Lande voru eru þeir, Er leggia þad wt a hiñ verſta Veg, Ef nockur er Vandlætingaſamur i þvi, ad ſækia Guds og Konungſins Riett, Ad forſvara Virdingu ſiina og Fiaar-Hlute fyrer Aſælne vondra Maña, Ad ſtyrkia Maalefne Eckiuñar, og hiñs Fodurlauſa, Og kalla, ad þad kome ecke einum vid, Og jafnvel þoott ad Logræningureñ ſie honum Vandabundeñ, Og nefna ſlijkt Orooa og Fridar Spiller. Eñ eg mun med faam Ordum ſijna, ad ei ſie þad Lauſnarans Meining, ad baña Chriſtnum Moñum ad ſækia Riett ſiñ: Og þar hiaa, ad vor Riettargaangur eige ad vera aan alls Haturs og Reide. Pu Riettlaate Fridarens Gud, Gief oſs Naad þijns Anda þar til, Ad þetta Eyrende vel Luckaſt meige, Fyrer JEſum Chriſtum, AMEN.

Utleggingeñ.

HOtt ad ecke være adrar Rokſemder til þeſs, ad Lauſnareñ ei tale hier um Veralldlegañ Riett, Helldur um þad Riettlæte, ſem fyrer Gude gyllder, Pa er ſw noog, ad hñ ſegier i Ondverdu Gudſpiallenu: Nema Ad Ydar Riettlæte Yfergnæfe Framar Eñ Hiña Skriftlærdu Og Phariſæaña, Pa Kuñed Pier Ecke Jñ Ad Gaanga J Guds Rijke. Vitañlegt er þad af Gudſpialls-Sogunum, Ad ecke hofduſt þeſſer Skynhelgu Meñ þaa Hlute ad, ſem Veralldar-Riettur kyñe ad ſella þa fyrer, Eñ fyrer þvi, ad Guds Doomar eru ecke eins og Mañaña Doomar, Peir dæma epter Sognum og Vitnum, Eñ hañ ecke epter þvi ſem hañs Auga ſier, edur hañs Eyra heyrer, Helldur rañſakar hañ Hiortuñ og Nyruñ, Pſ. 7. Fyrer þvi, Segie eg, tekur Lauſnareñ til ad wtſkijra hid Fimta Bodord fyrſt, Og ſijner, ad ecke einaſta Mañdraap edur wtvortis Miſþyrmingar ſieu fyrer Gude Saknæmar, Helldur og Reideñ i Hiartanu, Og Ovirdingar Ord þau, er framkoma af Muñenum. Ef Meñ nu þetta fyrer ſatt hallda, Sem eg hygg ad aller giora mune, ſem þeſſa Ritningu vel rañſaka; Hver vill þa ſegia, ad Frelſareñ meine i þeſſum Capitula fyrr edur ſijdar, Veralldlegañ Riettar-Gaang? Ad þeſſu lijtur þad, Er ſydar ſtendur i Gudſpiallenu: Nær Pu Offrar Pijna Gaafu Fyrer Altarenu,

Tarenu, Og Pier Kiemur Þar Til Hugar, Þad Þiñ BRooder Hafe Nockud A Moo-te Þier, Þa Lattu Þar Þijna Gaafu Fyrer ALtarenu, Og Far Adur Ad Sætta Þig Vid BRoodur Þiñ, Og Kom Þa Ad Offra Þijna Gaafu. Segied mier: Hver aa ad þyggia Offred, Gud edur Syßlumaduren? Hvada Doomare mun þa meintur i þessum Ordum: Ad Ecke Ofurselie Hañ Þig DOOmaranum? Eg meina Gud, Þvi aa Myskunseme hefur hañ Þocknan, og ecke aa Offre, Hos. 6. Eñ Veralldar Hosd-ingiar, Þvi verr, þeir hafa margur-hver Þocknan aa Offre, eñ ecke aa Myskun, Nær þe-ir taka Fe til ad Riettlæta hiñ Rangláta, eñ fordæma hiñ Saklausa aan allrar Vægd-ar og Myskunar, Og svo sem þad DRottne ecke þocknadest Offur hiña Heilnsku. Eccl. 5. Odruvijse eñ svo hañ segier, Esa. 66. Ad hver hañ slaatrar Naute, þad er sem hñ slæe Mañ i Hel; Hver hañ loogar Eaud, Þad er sem hañ Afhøfdade eiñ Hund: Hver hañ færer Foorn, so sem Offrade hañ Svijns-Bloode, Sa ed Reykelse breñer, so sem hañ giæfe þad Skurgode, So vill og Frelsareñ segia, Ad oll Guds Þioonusta þess, sem er missaattur vid siñ Naunga, Þañ er hañ hefur afgiort vid, Hun sie Andstygd fyrer Gude, Ef hañ maa añars Saattum naa, Og þvi aalyktar hañ med þessare Grein: Vert Snarlega Samþyckur Þijnum MOotstodu-Mañe, A Medañ Þu Ert Eñ A VEige Med Hon-um, Svo Ad Eige Selie Þig Þiñ MOOtstodu-Madur DOOmaranum, etc. Ad Doomareñ sie Gud, Allsheriar Konungur, Þar er eingeñ Efe aa, Hañ eirn aa Valld aa ad kasta þeim hañ Fordæmer i Þad Faangelsed, Hvadañ ecke er Endurlausn, Sem er Helvijte, Og ad þad sie hier meint, vottar Epterlijkingeñ um hiñ vonda Þioon, Er ritud stendur, Matth. 18. Hañ aa og alleina Himnarijkis Valld. Fyrer hvers Riettlæte vier iñgaungum i Guds Rijke, Er alkuñugt, Ecke Phariseaña, Ecke vort eiged, edur Heilagra Maña, helldur hañs, Sem er Jehova vort Riettlæte, Christus, Eñ hañs Riettlæte maa eingeñ naa fyrer utañ þad, ad hañ sie vid siñ Broodur saattur i sijnu Hiar-ta, ad miñsta Koste, Og vilie ofgiort hafa þad afgiort var. Nu er eingeñ Heilvita Mad-ur sa, Ad ef hañ hefur misgiort vid nockurn, ad hañ ecke helldur leite Saatta til hañs, helldur eñ ad mæta fyrer Doomaranum, Hver ed auk Þegnsens Riettar, feller aa hañ Konungsins Sok, Sierdeilis þar Konungarner hafa epter laated slijkar Saatter, Nær Maalum er svo haattad, Ad ecke snerter Guds Æru, nie Tign þeirra. Nu hyga eg sw sie Meining DRottens i þessare Grein, þad sem Framsijne þyker i Veralldlegum Maalum, Þvi skyllde þad ei þykia i Efne Saaluhiaalpar vorar? Fraa Veralldlegum Doome maa komast aa einhvern Haatt; Einhver kañ ad gaanga i Borgun fyrer mig, Mier kañ Ars-ur til ad falla, svo eg giete loked Skulld mijna; Viner eg Naaungar gieta Fridstillt miñ Mootstodu-Mañ, Eñ fraa Guds Doome eingañ veigeñ, Nema eg verde saattur vid miñ Mootstodu-Mañ, aa medañ eg er eñ þa aa Veige med honum, Þad er, aa medañ eg life, adur eñ eg kiem fyrer hiñ straanga Allsheriar Doom, og verd i Myrkvastofu kastadur, Hvadañ eg mun ecke wifara, laangad til eg hefe borgad hiñ sydarsta Pening; Þad er alldrei, Þvi vor Helvijte er eingeñ Endurlausn. Þar fyrer er einsætt ad sættast vit Naa-

ungañ medañ Tijmeñ er, Sierdeilis þar eg veit ecke hvad miked er epter Begarens, Gud rædur mijnum sijdarsta Nætur-Stad, og ecke siaalfur eg; Og hier af hygg eg þad audsært, ad ei tale Frelsareñ i þessum Stad um̃ Veralldlegañ Riett. Veit eg ad DRotteñ seger i þessum sama Capitula. Ef nockur vill vid þig Løg þreyta, og þijna Yferhøfn af þier taka, Laat honum og þiñ Kyrtel epter. Eg vil nu ei faa mier þad til Orda, ad marger Lærder Meñ leggia þetta svo wt. Vilie nockur Kieppa vid þig um̃ Yferhøfn þijna. Pad er, taka hana af þier med Ofbellde; Eg vil laata hitt standa, Samt hefur þo DRotteñ ecke i þessum Ordum Laga-Rietteñ fyrerboded, Pad var ecke hañs ad bañna Moñum Løg og Riett, Sem ad er Høfuidur Riettar og Laga, Hvers ad er Doomureñ, Hver og er medal Doomarañna i Doomunum, Ad Vitne Josaphats Konungs, 2. Chron. 19. Hefdur þeirra sem neita Moñum riettra Laga, Tradka Maalum Mañna med Flækium og Rangsleitne, Spilla Løglegum Vitnum og Stefnum ad Raunarlausu, Hveria DRotteñ vill sijdañ Dæma.

Eñ eg vil aptur taka til hiñs Fyrra Maals. Eingum bañar DRotteñ i þessare Grein ad beidast Riettar sijns: Pad er alkuñugt, ad Frelsareñ talar i Ordskvidum og Epterlijkingum þraalega i Kieñingum sijnum: Hañ samlijker Christneña Vijn-Garde, Akre, Brwdkaupe; Po er Christneñ hverke Vijn-Gardur, Akur nie Brwdkaup. Hañ kallar Herodem Ref, Munde hañ þar fyrer Refur vera? Paa Johañem og Jacobum Prumu-Syne, Mundy þeir þa ecke vera Zebedæi Syner? Hañ segier ad hægra sie Ulfalldanum ad gaanga i giegnum Naalar-Augad, helldur eñ Rijkum Mañe iñ i Himna-Rijke, Matth. 19. Nu er þad Omøgulegt; Hvar munu þa Abraham, Isaac og Jacob vera? I þessum sama Capitula Matthæi segier hañ: Ef þijn Hond edur Footur hneixlar þig, Pa snijd þau af, og snara þeim fraa þier: Mun hañ þa villia ad Meñ skule meida sig edur vana eins og Baals-Prestar? Og ecke miklu helldur, ad þeir skule Krossfesta sitt Holld, og deyda sijna Jardnesku Limu, Svo sem Paulus ad Orde kiemst, Col. 3. Hañ segier og i sama Capitula: Ef nockur slær þig aa þijna Hægre Kyñ, þa snw ad honum hiñe Añare; Eñ ef hañ slær aa hina Vinstre fyrst, Pa hefur þu ecke adra vinstre Kyñ ad biooda, segier Augustinus, Og Lucas gietur hverke um̃ hægre nie vinstre Kyñ, Pvi meiga Meñ ecke alltijd haanga i Ordum Ritningareñar, Helldur leita ad Meininguñe, Hver ad i þessum Ordum er eingeñ oñur eñ svo, Ad Meñ ei skulu hefna sialfer sijn, Helldur lijda Orietteñ med Poleñmæde, og Haturslaust, Pad vil eg satt giora med Frelsarans eigeñ Dæme, Hver þegar hañ var Kyñ-Hest sleigeñ, Joh. 18. Pa baud hañ ecke hina Adra Kyñ, Helldur aatalde med Hoogværd þañ er hañ sloo; Ei helldur St. Paall, Nær Presta-Høfdingeñ baud ad slaa hañ fyrer Doome, Helldur beittti hañ Løgum fyrer sig, og sagde: Gud straffe þig þu forfaagade Veggur, Pu situr og dæmer mig epter Løgunum, Og bijdur ad slaa mig aa moote Løgmaalenu, Act. 23. Sama vil eg nu segia um̃ þad, Ad laata þeim siñ Kyrtil epter, er vill þraatta vid nockurn um̃ hañs Yferhøfn, Peirra Orda er eingeñ Meining oñur eñ svo, ad miñe Hyggiu, Ad nær

Madur-

Madur lijdur nockurn Oriett, skule hañ ecke hefna sijn sialfur; Helldur skule vera svo Skape fareñ, ad hañ sie bweñ til ad þola aññ stærre, Reide og Haturslaust, ef hañ nær ecke Riette hiaa Valldstioorneñe, Þviad af Sialfs-Hefndeñe kiemur Tijdum stærre Olucka. Ellldureñ verdur ecke med Ellde slocktur, helldur med Vatne, Svo er þad eingeñ Lækning Oriettarens, ad giallda Illu Illt, helldur ad leita Valldstiettareñar, Hverja Gud hefur sett hinum Froomu til Forsvars, Eñ Rangláatum til Hegningar, Eñ þo Reidelaust, Þvi Madur aa ad snwa Vanganum i Hiartanu, og ecke aa Hofdenu: Fyrer þvi bañar Frelsareñ i þessare Grein; Ecke Loglegañ Riettargang, helldur eñ Paulus þoott hañ segie, 1. Cor. 6. Vogar nockur af ydur, Sa ed aa Sok vid einhvern, ad eiga Doom under Ranglaatum, og ecke under Heilogum, Ad soñu er Brestur hiaa ydur, ad þier hafed Dooma medal ydar, Þvi lijded þier ecke helldur Orietteñ, Þvi take þier ei helldur Skada? Ecke bañar Paulus hier Riettar-Gangeñ, helldur ad eiga Sok fyrer Ranglaatum, (svo kallar hañ Heidingia, Eñ Heilaga nefner hañ hier Christna Meñ, Eins og vijdar) Svo vill hañ þa ecke allañ Riettar-Gang bañad hafa, Helldur ad eiga Maal fyrer Heidingium, Hvar fyrer? Svo ad eingum giæfu þeir neina Hneixlan, ad Pioonustugiordeñ ei lostud yrde, 2. Cor. 6. Og þeirra Hoogværd kuñug ollum Moñum Phil. 4. Eñ Vitne til þess, ad hañ ecke villde hafa Riettar-Gangeñ afmadañ, Er þad, ad hañ ei bañar, ad eigast Log vid fyrer Christnum, Og sijnist laata þad epter, ef þid þarf, Þar hañ segier: Er eingeñ saa aa medal ydar sem Vited hefur, Saa ed kuñe ad dæma millum Brædra siña: Og fyrer þvi, Ad Christner hofdu þa eckert Valld til ad dæma Opeñberlega um Veralldar-Maal, Þa sijnest, Ad hañ vilie ad þeir nefne Meñ af sialfum sier, til ad dæma Maal sijn, Helldur eñ ad bera þau under Vantrwada, Edur þola Orietteñ ella, helldur eñ ad giora Prætur sijnar Augliosar þeim, Ehotudu Christeñdoomeñ, Og logdu þeim allt til Lijta, Er þa Trw og Pioonustu teked hofdu, Og svo sem Frelsareñ segier hier i Gudspiallenu: Nema Ydar Riettlæte Yfergnæfe Meir Eñ Hiña Skriptlærdu Og Phariseaña, Þa Kuñed Þier Ecke Iñ Ad Ganga I Guds Rijke. Svo vill og Paall, ad hiner Christnu skijna skule svo sem Lioos aa mille Rangsnweñar Heidingiaña Kynsloodar. Þesse same Guds Madur segier i odrum Stad: Laated ei sigrast af hinu Illa, Helldur yfervinned hid Illa med Goodu, Rom. 12. Eñ hver vogar ad kalla Skipan hiñs Almattuga vonda? Edur er Valldstioorneñ ecke af Gude sett? Er hun nockud svo sem añad Bijlæte iñsett i Christs Kyrkiu, til Prijdes allteina? Langt er fraa þvi, Helldur til ad skipa Riettindum Maña, Fyrer þvi kalla eg hañ sigra hid Vonda med Goodu, sem nær Riette sijnum fyrer Loglegum Doome, Eñ þoler aan Haturs og Moglunar, Þoott af þvi bere. DRotteñ segier i Logmaalenu, Exod. 21. Auga fyrer Auga, Toñ fyrer Toñ, Þar fyrer hefur hañ þo ecke leift þeim er Augad miste, ad stijnga wt Augad aa honum er stack, Ecke helldur hefur hañ teked Sverded af Doomaranum, Þoott hañ bañe þad Þegnenum. Eckert nijtt Logmaal hefur Christur sett i þessum Greinum, Þvi Sialfs-Hefndeñ er boñud i Logmaalenu, Saa sem sagde

Doomaranum, Devt. 19. Þitt Auga skal ecke þyrma honum, Lijf fyrer Lijf, Auga fyrer Auga, Toñ fyrer Toñ, Hond fyrer Hond, Foot fyrer Foot: Hañ hefur og sagt hveriuin einum þar fyrer utañ, Lev. 19. Þu skallt ecke sækia epter Hefndeñe, Og ecke vera Miñugur Oriettarens. Hañ ed segier i greindum Capitula Devt. Uñ hiñ falska Vott: Þier skulud aldeilis giora honum so sem hañ leitadest vid ad giora sijnum Brood ur: Hiñ same hefur talad fyrer Muñ Salomonis, Prov. 20. Þesse Ord, um̃ alla þa sem ecke hafa Guds Um̃bod i Doomara-Sæte: Þu skallt ecke segia; Eg skal Endurgiallda Illt, Bijd epter DRottne, hañ mun frelsa þig. Þessu er Paall samþyckur er hañ segier, Rom. 12. Þier eiged ecke ad hefna siaalfer ydar, Þvi skrifad er; Mijn er Hefndeñ, Eg vil Endurgiallda: Eñ þegar Valldstietteñ hegner vondra Verka aa þeim sem giort hefur aa Aññars Hlut, Þa frelsar Gud hiñ Saklausa, Þvi hun er hañs Þienare til Hegningar, Þeim er Illt adhafast, Rom. 13. Hvervetna þar sem hiñ stoore Allsherjar Doomare hefur Valldstioorneñe Rietteñ i Hendur feinged, Þar hefur hañ med þad sama leift sierhverium, sem vanhalldeñ er, ad sækia Riett siñ fyrer heñe, Þvi hun ber ecke Sverded forgiefens, segier Paulus: Og Petur bijdur ad Meñ sieu undergiefner Stioornendunum, svo sem þeim af Konungenum eru sender, til Straffs hinum Glæpafullu, Eñ til Lofs hinum sem Gott adhafast, 1. Pet. 2. Mun nu ecke þessa vidþurfa, Christner Meñ? Edur er Verollldeñ svo Einlit, ad ecke siñest i heñe bæde Svart og Hvijtt? Svo heilog, ad ei siñest bæde Vonder og Gooder? Þvi er einsætt fyrer þa sem Raangindeñ þola, ad leita Forsvars hiaa Valldstietteñe; Edur munde ecke Paulus leita Lids i Logunum, Þegar Lysias villde hafa refst honum, Act. 22. Munde hañ ecke skioota sier under Keysarans Doom, Þegar hañ Ottadest Ofbellde Gydinga; Eg þore framar ad tala, Þad er ecke Gude þægt, Og gagnar ecke til hañs Dijrdar: Ad Meñ alltijd giefe Riett siñ epter, Þvi þad giorer Ohlutvanda Meñ optast þess verre og aasælnare, So ad þad maa sijnast, ad saa efle Illsku þeirra, sem lætur Hlut siñ fyrer þeim, ef hañ maa naa honum med Logum og Riette: Saa sem vill taka fraa mier Æru mijna og gott Mañord, Mun þad Gude aa moote, ad eg forsvare mig Loglega fyrer A-austre hañs? Hañ lijgur uppaa mig Lijtum og Skom̃um, Sem eg aldeilis ecke er valldur af; Mun mier ei Leifelegt ad bera Hond fyrer Hofud mier, Þar svo aastendur; Einhver ræner mig Fiaar-Hlutum mijnum, Odolum og Arfa-Gotze, edur odru þvi, sem eg er vel ad komeñ, og þad aññadhvert med Ofrijke, edur Yfervarpe Laga og Riettinda, svo eg lijd Skort aa Forsorgun miñe, Og þeirra sem mier eru Vandabundner, Konu Barna og Hiwa, Hefe ecke þad eg meie Faatækum giefa, Og biarga Naudstoddum med; Eñ hañ brwkar Fe mitt til Ohoofs og Ofmetnadar, Þvi svo giora þeir optast, Er laata Þienara sijna stockva yfer hvern Þroskulld, Til ad fylla Hws Drottna siña med Raane og Svikum, Zoph. 1. Mun Gud baña mier ad veria mitt med Logum a moote slijkum Ofsoopa? Fiærre sie þvi aññars hefde hañ ecke gyrdt i krijngum Frelse mitt, og Eigur mijnar med Lagaña Mwr: Ecke sie eg ad Ritningeñ legge þad Nabot til Lijta, Þott hañ neitade Achab um̃ siñ Vijngard,

gard; Eñ sa giorer hid sama, sem ver sitt med riettum Logum. Gud hefur boded mier, ad eg skule elska miñ Naunga sem siaalfañ mig, Eñ ecke framar. Oskande være, ad Meñ giætu þad vel hallded, Pad heyrer Gude einum til, Ad elska hañ framar øllum Hlutum, Og [illegible]vel Lijfenu, Pad a og ad giora vid Brædurna, seger Johañes, Hañs vegna, 1. Joh. 3. Eñ su Elska er i þvi foolgeñ, ad hiaalpa honum og forsvara fyrer Omilldum Moñum, Eñ ecke i þvi, ad laata Skaalkeñ ræna sig og Fefletta, ef eg maa Lagaña uidoota, Pad er eingu betra, eñ ad forsmaa Guds Gaafur, er hañ veiter mier til Uppheldis, Eñ eg vil þær ecke nyta: Eg veit og, ad eg er skylldugur ad styrkia Maal Eckiuñar og hiñe[illegible]urlausa, Mun eg þa ei meiga gaanga i Riett fyrer þau, Kuñe þeim þar med H[illegible]ad vera, Ef mier þad Logeñ leifa? Af øllu þessu hygg eg nu audsært vera, ad þad ecke einasta er Leifelegt, helldur og gott Verk a Stundum, ad leita Laga og Riettar aa moote Araasum vondra Maña; Eñ þad a ad skie med allre Hoogværd, aan Haturs og Reide, Svo sem aadur er sagt, þvi hañ sem Rietteñ sett hefur, Hañ hefur og sagt: Elsked Ovine ydar, Matth. 5. Og nær þad ecke sijdur til Riettargaangsins, helldur eñ til hvers añars Vidskiptis vors, og Umgeingnis i Heimenum. Saa sem elskar Ovin siñ, Hañ elskar siaalfañ sig, Pvi under eins og hañ fyrergiefur sijnum Broodur hañs Misgiorder, Pa auglijser hañ sig þar med ad vera Barn sijns Fødur, Sem aa Himnum er, Hañ tekur under eins Aflaat og Kvittun af Gude fyrer sijnar eigeñ Synder, Ef hañ giorer þad af Hiarta, Marc. 11.

DRotteñ hefur ecke bañad siaalfañ Hluteñ, Helldur raanga Atferd Hlutarens, þad er, ad brwka Rietteñ til ad hefna sijn, Eñ ecke til ad naa Riette sijnum, ad bera Fe i Dooma, ad wtvega folsk Vitne, ad brwka Laga-Krooka, og adskiliañlega Raangs-Leitne; Ad erta upp illt Skap med Brixlum og Skwt-Yrdum, Jafnvel i riettu Maale, til þess, ad faa meire Hefnd yfer sijnum Mootstødu-Mañe, Eñ hañ i fyrstu hafde tiluñed, Allt svoddañ er af hinum Vonda, þad hefur Gud og alldrei leift i neinum Riettar-Gange ad brwka, helldur streingelega bañad, Eñ allra hellst ad hatast vid siñ Mootstødu-Mañ, Og sa þad giorer, Hañ verdur eins sekur fyrer Gude, svo sem hiñ, Poott alldrei eige hañ svo gott Maal, Og hvad hefe eg þa gott af þvi, Ad eg spille Myskun Guds yfer mier, Til ad hatast vid hañ, er vid mig afgiorde, Pvi Gud kañ ad Myskuna honum, Ef hañ ydrast, eñ eg aa eingrar Vægdar Von, Svo leinge sem eg el Hatur til hañs. DRotteñ seger og ad søñu hier i Gudspiallenu, Ad sa sem hefur giort aa añars Hlut, Hañ skule sættast vid Broodur siñ, aadur hañ offrar Gaafu sijna; Eñ um hiñ sem misgiort er vid, segier hañ med aalijka moote, Marc. 11. Og þegar þier standed bwner til ad bidiast fyrer (þad er ad offra Gude Bæn siñe) þa tilgiefed, Ef þier hafed nockud aa moote einhverium, svo ad ydar Fader, Sem aa Himnum er, Forlaate ydur ydar Misgiorder; Skyllda eg þa bera Hatur til hañs, Sem eg aa Maal-Stad vid, Poott alldrei ætte eg um svo saart ad binda, Pad være ærs Mañs Æde, og ecke þess, sem Heilvita er i sijnum Christeñdoome, Par eg aa Daglega ad bidia þessa Bæn: Fyrergief Oss Vorar Skullder, Svo Sem

Vier

Vier Fyrergiefum Vorum Skulldunautum, Og veit, ad eg ecke fæ Kvittun Synda miña, a medañ eg hondla ecke Reidelaust vid miñ Naunga, Hvert þad er i Riettar-Gaange, edur utañ Riettar-Gaangs: Þad er og vijst, ad vor beste Riettur, er eingeñ Riettur fyrer Gude, Ef hañ vill dæma epter sijnu Riettlæte, Svo seger Job, Cap. 9. Eg veit vel, ad eingeñ Mañeskia kañ Riettlaat ad standast fyrer Gude, Og þvi skyllda eg þa hata Ovin miñ, Fyrst hañ hefur skipad mier ad elska hañ, Sem a svo mikil Raad a mier, ad hañ gietur fordæmt mig, nær hañ vill. Þess er og ad giæta, ad ecke hlaupe Meñ til Doomarans um hvern Hiegooma, Þad kieñer Agyrne og Orooa, ad vilia þrætta um Smaamune, Og sæmer ecke þeim, Sem vill laata sig Hugprwdañ kalla, Aukhelldur Riett-Christnum Mañe, Hverium ad byriar ad vera liwfum a ad sættast, svo vel med nockrum Skada sijnum, helldur eñ ad draga siñ Moot-Part fyrer Doomarañ, honum til meire Skada, og Hneisu þeirrar, Er hiñ hefur ecke Gagn af, Þoott ei hafe Meñ alltijd hallden Hlut, Sierdeilis ef ad kieppa er um þa Hlute, Sem Lijfs-Næringu ei vidvijkia, Hveria Paulus sijnest ei vilia ha fa under Doom Heidingiaña, 1. Cor. 6. Einkum þar Frelsareñ hefur bañad oss ad syrgia fyrer heñe, Luc 21. Og brwkar þad sama Ord i þeim Stad, sem Postuleñ hier, Og þvi aamiñer hañ alla Christna Meñ med þessum Ordum, Col. 3. Jklædest svo sem Utvalder Guds Heilager og Elskañleger Hiartgrooeñe Myskunseme, Lijtelætenu, Hoogværdeñe, Poleñmædeñe, Umberande hver añañ, Og fyrergiefande hver odrum; Ef nockur hefur a moote einhverium Akiæru, Svo sem Christur hefur ydur fyrergiefed, Svo giored og þier. Gud giefe ollum sijnum Bornum þetta Hiartalag ad stunda, og þvi fast ad hallda, Þar til vier komum fyrer hiñ Stoora Allsheriar-Doom, Hvar vorer stærstu Oviner, Synd, Daude, Diofull og Helvijte skulu oss eckert Mein giora, Aukhelldur nockur Veralldar-Makt, Þvi hver vill færa Kiæru-Maal i giegn Utvolldum Guds, Þar Gud er saa sem Riettlæter, Christur er saa sem Daaeñ er, Jaa, Eñ framar Uppriseñ, Hvor og er a hægre Hond Gude, Hvor og er Medalgaangare fyrer oss, Rom. 8. Þessa Hlutskiptes uñ þu oss ad niioota eilijfe Konungur Dijrdareñar, Fyrer hañs Forþienustu, sem er alls Hollds Doomare, JEsus Christus, Amen.

Siøunda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Marc. 8. Cap.

J Þeim Døgum. Þa þar var eñ margt Foolk komed samañ, og hafde ecke til Matar, Kallade JEsus sijna Læresveina til sijn, og sagde til þeirra: Mig aumkar yfer Foolked, þviad i Þriar Daga hafa þeir hiaa mier vered, og eckert til Matar haft. Og ef eg læt þa Fastande heim til sijn fara, þa Vanmegnast þeir a Leid-ñe; Þviad sumer voru laangt ad komner. Og hañs Læresveinar svorudu honum: Hvadañ faaum vier þau Braud, hier a Eydemorku, So

ad

ad vier faaum þa Mettad? Og hañ spurde þa ad. Hverſu mørg Braud hafed þier? Þeir ſøgdu hønum Siø: Og hañ ſkipade Foolkenu nidur ad ſetiaſt aa Jordena. Og took þau Siø Brauden̄, Þackade, braut, og fieck ſijnum Læreſveinum, ad þeir legdu þau fram̄. Og þeir løgdu þau fram̄ fyrer Foolked. Þeir høfdu og faaeina Smaa-Fiſka, Og þa hina ſømu bleſſade hañ, og baud fram̄ ad leggia. En̄ þeir neyttu, og urdu Metter. Og þeir tooku upp þad yfer var Siø Karfer med Afgaangs-Leyfar. En̄ þeir ſem neytt høfdu, Voru nær Fioorar Þuſunder, Og hañ liet þa i burt fara.

Exordium.

MAduren̄ mun ecke lifa af Einuſamañ Braude, helldur af ſierhveriu Orde, ſem fram̄geingur af Guds Muñe, Saagde Moyſes vid Iſrael Fordum, Devt. 8. Þeſſum ſømu Ordum kaſtade Frelſaren̄ Andſkotanum i Naſer, Þegar hañ freiſtade hañs, til ad giora Steina ad Braudum, Matth. 4. Þau eru og ſoñ, ſvo ſem aller adrer Guds Vitnisburder, Þvi þad maa ei Lijf kalla, Sem er aan Guds Orda, Jafnvel þoott eiñ haſe Holld og Hamſa, og lijte nooga Sællega vt. Chriſti Ord eru Lijf og Ande, Og aan þeirra er Maduren̄ eins og Paall ſegier um̄ Eckiuna, þa i Syrndum lifer, hañ er Lifande Daudur, Þo hefur Gud giefed Mañenum Fæduna, ſvo ſem añad Medal, til ad lifa af, Þar fyrer ſtendur hier: Ecke Af Einuſamañ Braude. Vitañlegt er þad, ad Gude er ecke um̄ Megn ad hallda Lijkømum vorum vid aan Matar og Dryckiar, Þad ſijna oſs Dæme Moyſis, Dæme Eliæ, Eg ſvarar ... Er foſtudu i heila 40. Daga, Og maa ſijnaſt, ad þeir Moyſes og Elias hafe vered DRottens Fyrermyndan i þeſſu, Og þvi ſkyllde hañ ei kuña ad ala Mañen̄ aan Fædſlunar, Sem ad i Eydemørku ſadde 5000. Mañs med Fim̄ Bygg-Braudum og Tveim Fiſkum, Joh. 6. Og i þeſſa Dags H. Evangelio heyrum vier, ad hañs mikla Almættis Hønd mettar 4000. med eins litlum Koſte. Ut af þvi Fyrſta Krapta-Verkenu hefe eg nockud aadur talad i þeſſare Book, um̄ þad, hverneg vier i Guds Otta eigum ad leita Næringar vorrar, Hvad eg Oſka ad fiñe goodañ Stad i Hiortum þeirra ſem leſa edur heyra. En̄ nu vil eg vt af þeſſu H. Gudſpialle alleina þar um̄ tala, hvad oſs eige ad ſtyrkia i Trwñe til ad treyſta Gude, og varpa allre vorre Ahyggiu uppaa hañ, Nær oſs vantar þeſſarar Veralldar Mune. Hiaalpa oſs til þeſſa, DRotten̄ miñ, Fyrer þitt Dijra Nafn og Sonarens Forþienuſtu, AMEN.

Utleggingen̄.

HAd er Graatlegt til ad vita, hverſu ad Naattura Mañſins epter Spillinguna er baag til ad treyſta Gude, þegar þad er ecke fyrer Augunum ſem eta ſkal. Moyſes ſloo aa Kletten̄ i Horeb, og þar flaut Vatn vt af, ſvo ad allur Iſrael drack, Exod. 17.

17. Eñ er Gud baud honum i Eydemørkū Zin ad giøra hid sama i Aññad Siñ, Pa efadeſt hañ, og ſloo Tviſvar a Biarged, Num. 20. Hañ ſaa Daglega, ad Gud fæddeþar med Manna af Himnum ofañ; Eñ er Foolked moglade, og beidde um̄ Kiøt, Eñ hañ bar þad fyrer Gud, Sem hiet ad giefa þeim Kiøt ad eta allt til Leidenda, Pa var þo ecke Trweñ ſterkare hiaa ſialfum Moyſe, eñ ſvo, ad hañ ſagde, Num. 11. Þetta Foolk er Sex Hundrud Þuſund Mañs, og þu ſegier: Eg ſkal giefa þeim Kiøt, ſvo þeir ete i heilañ Maanud. Læreſveinarner hofdu ſied þad mikla Krapta-Verk, Er JEſus hafde giørt ſkõmu aadur eñ þeſſe Jardteikn ſkiede, nærre þvi i þeſſum ſama Stad, er hañ ſadde 5000. Mañs med Fim̄ Bygg-Braudum og Tveim Fiſkum, Joh 6. Pa talde Philippus Tormerke a Spurningu DRotteñs, og ſagde: Braud fyrer 200. Peninga næger þeim ecke; Eñ hier foor ecke betur, Nema midur være. HVadañ Faaum Vier Þau BRaud Hier A Eyde-Mørku, Ad Vier Faaum Þaa Mettad. Og epter þad þeir hofdu ſied bæde þeſſe Krapta-Verk, og morg oñur fleire, Pa ætludu þeir hañ munde Braudsþurfe vera, Er hañ took þeim Vara fyrer Swr-Deige Herodis og Phariſæaña a Skipenu, Svo ſem leſa maa i þeſſum ſama 8. Cap. Marci. Af hveriu m og raada maa, ad þad hafe ſkied ſtrax epter þeſſa Dijrdlegu Jardteikn. Gud betre, ad þad hender oſs a Stundum Chriſtna Meñ, ſem Lauſnareñ ſegier um̄ Heidingiana, Matth. 6. Hvad eigum vier ad eta? Eda hvad eigum vier ad drecka? Edur hveriu eigum vier ad klædaſt? Eñ þar til verdur ei betur ſvarad, eñ ſialfur hañ ſvarad hefur: Er ecke Lijfed meir eñ Fædſlañ, og Lijkameñ meir eñ Klædnadureñ? Seig þu mier, Guds Barn, Skoop hañ þig ecke Daaſamlega i Moodur-Lijfe? Gaf hañ þier ecke Saal og Lijkama? Endurleyſte hañ þig ecke med ſijns Sonar dijra Bloode? Hefur hañ ecke Endurgieted þig dauðañ i Syndunum? Hefur hañ ecke fooſtrad þig med ſijnu H. Orde? Hefur hañ ecke aled þig a ſijns Sonar Hollde og Bloode? Helldur hañ ecke ollu þeſſu vid Makt eñ nu daaſamlega, og Undrunarſamlega a Stundum? Eg vil taka til þeſs ſem dijraſt og Daaſamlegaſt er. Hafe hañ giefed oſs Soneñ, Þvi mun hañ þa ecke giefa oſs alla Hlute med honum? Og ef hañ giefur oſs alla Hlute, Pa giefur hañ oſs einig Forſorgun Lijkamaña. Hafe hañ aled Oñ fyrer oſs, Bæde i Moodur-Lijfe, og allt upp þadañ, i Andlegañ og Lijkamlegañ Maata, Mun hañ þa Onijta ſitt eiged Verk? Nema ad Mañeſkiañ giørde Guds Almætte Vanmaattugt a ſier med Trwarleyſuñe, Eins og Læreſveinarner, Er þeir gaatu ecke læknad hiñ Twnglſiwka. Þu ſegier; Eg fiñ opt Breſt a Atviñu miñe: Hwngur og Dijrtijd meiga Meñ Stundum þola, Hvad velldur þvi? Spyr Ezechiel ad, Hañ mun ſvara þier Ordum DRotteñs. Ef eitt Land ſyndgar mig og a moote mier, Pa vil eg wtrietta mijna Hond yfer þad ſama, og i burt ſvipta Brauds Nægtunum, Og eg vil ſenda þangad Hallære, og upprtyckia þar iñe bæde Moñum og Fienade, Ezech. 14. Mun þad nockud raſka Sañſøgle DRotteñs, þoott Meñ giøre ſig hañs Orlætis Overduga; Þegar ad allra Handa Leſter og Klæker, Guds Ords Foregtun, Vanbrwkun hañs Hvijldar-Dags, Raanglæte, Meinſære, Lygar,

Þioof-

Dioofnadur, Agyrne, Drambseme, Ofbellde, Agg, Reide, Præta, Svik og Underferle, og añad þessu lijkt; Þegar allt þetta geingur Fiollunum hærra i Landenu, Er þa ad furda, þoott hañ apturlyke siñe milldu Hond a Stundum? Eda seger ecke Paulus: Ad fyrer þess hattar Glæpe kome Guds Reide yfer Born Vantruareñar, Col. 3. Hver vill þa skyllda hañ til, ad hañ skule Naadugur vera? Leitum þvi DRotteñs a medañ hañ er ad fiña, Kollum a hañ a medañ hañ er naalægur; Sa hiñ Ogudlege late af sijnum Veige, og Illvirkeñ af siñe Hugan, og snwe sier til DRotteñs, Þa mun hañ Myskuna honum, og til Guds vors, Þviad i hia honum er mikel Forergiefning, Esa. 55. Eg skal endurgiallda ydur þau Aren, Sem Gras Hepþañ, Kaal Ormureñ, Tre-Madkureñ og Gras-Madkureñ hafa fra ydur teked. seger DRotteñ, Joel 2. O miñ Gud! Hver hefur þier nockurn Tijma a eked? Hver hefur þier laanad, Þad þu skyllder honum Endurgiallda? Þad meigum vier jata i þessu fatæka Lande, Ad hafe Gud einhveriu Siñe straffad Synder vorar med Oaaran nockurre, Þa hefur hañs Millde ofs þad endurgollded med mikelle Ar-Giæsku, Bæde til Sioos og Lands. Eñ hvad fylger a epter hia Spaamañenum i sama Capitula? Nær þier eted Oaflaatañlega, og erud metter, Þa munud þier lofa Nafn DRotteñs Guds ydar; Eñ fiaaum til, hvert Fader Myskun semdaña mune ecke hafa funded Skort a þessu hia morgum af ofs, Og hvert þad mune ecke miklu helldur eiga heima hia sumum, Er stendur hia Hoseam, Cap. 13. Under eins og þeir metter urdu, Þa er Hiarta þeirra upphafed, og hafa gleimt mier.

Einhver vill segia: Eg fiñ ecke þessa Glæpe hia mier; Eg Ottast Gud og Elska, svo sem mier er mogulegt, Og giore honum Þacker, Samt maa eg og mijner þola Hwngur og Þorsta, Kullda og Klædleyse. Heyr mier uñ Stund, Barn mitt. Muntu vera sa einaste af Guds Bornum, Sem hañ leggur þvilijkt uppa? Maattu ecke þeir Abraham, Isaac og Jacob verda Land-Flootta fyrer Hwngurs-Saker? Gen. 12. 26. og 46. Maatte ecke Elias fasta i 40. Daga? 1. Reg. 19. Hvad margt segiest Paall hafa maatt Illt þola fyrer Evangelium? Eñ þetta maattu þeir lijda til þess, ad þeir vissu hvad þeir væru, Sem er syndugar Mañeskiur, hvar þeir væru, Þad er i Heimenum, I Utlegdeñe, og ecke i Fodur-Landenu, hverneñ þeir vera skylldu, Sem er stoduger i Trwñe, Poleñmooder i Hormungeñe, Og glader i Voneñe; Sama glører hañ vid þig, Þvi ecke er hia honum Mañgreinar Alit, Act. 10. Þykest þu nu betre eñ svo, Ad þier sie fullgott ad hafa lijkañ Kost med þessum Guds Koppum, þvi angrar sig þa Saala þijn, og þvi er hun Oroolég i þier? Vona þu a DRotteñ, Þvi þu munt eñ nu prijsa hañ, Ps. 42. Edur villtu ecke helldur hafa Þvijngan med Guds Foolke, eins og Moyses, helldur eñ lifa i allskins Sælu med Heimenum, og fyrerfarast med honum? Hversu betra er þier, ad þu gyrnest ad sedjast af Molum þeim, Er detta af Bordum hiñs Rijka hier i Heimenum, Eñ ad þia lange epter Einum Vatns-Dropa af Fijngre Lazari i Helvijte og Kvolunum? Og hvad veitstu, Hversu leinge DRotteñ vill laata þeña þiñ Skort vara; Hañ er Eiñ Stoor Kongur, Ecke er hañ leingur Rijkañ eñ Fatækañ

ad giøra. Jacob foor med eiñ Staf wt af sijns Fødurs-Hwse, Gen. 32. Eñ hvad
mikeñ Fiølda Nauta og Sauda, Geita, Asna, Præla og Ambꜳtta kom hañ heim
aptur med. Dæme þessa Foolks mꜳ furdanlegt þykia nu ꜳ þessare Kølldu og Van-
trwüdu Olld, Þeir fylgdu Christo epter ꜳ Eydemørku, Til ad heyra Kieñingar hañs,
Jafnvel Heidingiar af Tyro og Sidon, Og eckert tooku þeir med sier ad neyta, Svo sem
siꜳ mꜳ af Evangelio: Einhver mun segia, ad þeir hafe ei bwest vid svo lꜳngre Dv-
øl ꜳ Eydemørkuñe, Þo fañst eingeñ sem aptursnere, svo Meñ vite, Og ad vijsu voru hier
4000. Mañs, sem neyttu; Þad mꜳ sijnast, ad DRottens Ord hafe so vel smackast þeim
i Hiartanu, ad þeir hafe ei funded til Hwngursins i Maganum, Og valla gietur þad ød-
ruvijse vered, Eñ ad þeir hafe treyst þvi, ad JEsus munde ꜳ einhvern Hꜳtt siꜳ þeim
Farborda, Þar til hefur ꜳn Efa hiꜳlpad hid Fyrra Krapta-Verked, sem eñ þa hefur
øllum i fersku Miñe vered; Eñ i þvi gietur Johañes ecke um Tijmaleingdena; Hier
af kalla eg þad satt, Er David segier, Ps 32. Augu DRottens lijta til þeirra sem hañ el-
ska og vona ꜳ hañs Giæsku, Og þo fiñast þeir, æ þvi verr, ꜳ medal Christeña Maña, sem
vidlijkt eru lynder og Høfuds-Madureñ i Samaria, Er sagde: Þo ad DRotteñ giøre
Glugga ꜳ Himeneñ, þa kañ þetta ecke ad skie, 2. Reg. 7. Añars mundu Meñ bijda ept-
er DRottne, Eñ ecke hlaupa til ad Ræna, Stela, Liwga, Svijkia, Hripsa Brauded
wt af Nꜳungans Muñe, Og brwka adskillañlega Rꜳngsleitne i Kaupum og Sølum,
og añare Vidhøndlan. Mig Aumkar Yfer Foolked, segier DRotteñ: Þvi J Þriꜳ
Daga Hafa Þeir Hiꜳ Mier Vered, Og Ecke Til Matar Haft. Margur fastar
skiemur, ꜳdur hañ verdur Oþoleñmoodur. Mig Aumkar Yfer Foolked, Segier hin
Eilijfa Giæska, Hañs Myskunar-Ydur komust vid i hønum, svo sem i Høfud-Sprok-
nu stendur, Svo hañ hlaut þeim Nꜳdugur ad vera: Þad segier ecke hier, ad þeir hafe
kvartad um Hwngur, hañ visse vel, ad þeir høfdu þessa Þørf: Eñ segied mier nu, Børn
mijn; Munu Ydur hañs Myskunar umbreitt vera? Mun hin riika Ørlætis-Hønd
stutt vordeñ? Fiærre sie þvi, Samur er Gud og hañ hefur vered; Eñ ef vier viliu m so-
mu Medaumkunar nioota, Þa lærum Tveñt hier af: Eitt af Foolkenu, Añad af Laus-
naranum. Af Foolkenu ad heyra Guds Ord liwflega, meta þad øllu Tijmañlegu fra-
mar, Og ad treysta Gude, og þacka hønum midt i Skortenum og Ørbyrgdeñe. Af
Frelsaranum, ad siꜳ Aumur ꜳ hinum Volada og Naudþurftuga; Ad brioota Hwng-
rudum vort Braud; Ecke af Fordilld, Edur ad wtvega oss Nafn þar med, Svo sem
Hræsnarar, þeir ed giøra Ølmusur sijnar fyrer Mønum, helldur af Trwñe, af Christe-
legre Medaumkan, af Elskuñe til Guds og Nꜳungans. Breyte nu nockur þañveg,
ad hañ heyrer Guds Ord, og vardveiter þau, Treyster Gude i øllum sijnum Vandræd-
um, Og leitar Næringar siñar i Guds Otta, Þa vil eg þad segia, ad fyrr munu Einglar-
ner færa hønum Braud af Himnum ofañ, Fyrr munu Hrafnarner bera hønum Fæd-
slu, Fyrr munu Steinar ad Braudum verda, og Fiskarner flytia hønum Gull og Sil-
fur i Muñenum, Jꜳ, Christur mꜳ fyrr afneita siꜳlfum sier, Hvad Paulus kallar O-

mogu-

mœgulegt, helldur eñ ad hañ lœte Saul hins Riettlæta Hwngur þola, Prov. 10. Nema hañ vilie reyna hañ þar med, og siae honum þad fyrer einhveriu Goodu verda. Miñ Matur og Dryckur er, ad giora hañs Vilia, Er mig sende, Sagde Frelsareñ, Joh. 4. Eñ ef þad er hañs Vilie, ad þu lijder uñ Hrijd Skort a Næringu þiñe, Pa vert eins Lyndur og þiñ Lausnare var, Og ætla þig ecke yfergiefeñ, Pott þu meiger ad Guds Vilia nockud Jllt lijda, Er vier svo køllum; Eñ þad er alldrei Jllt, Sem Gott af sier giefur. Ecke verda Vijn-Bereñ samañleseñ af Þyrnunum edur Fijkiurnar af Þistlunum, Luc. 6. Giæt ad Dæmum Heilagra. Hversu særlega klagar Job i sijnum Mañ-Raunum, Er hañ segier, Job. 30. Pu ert vordeñ hardwdigur a moote mier, Epter Styrkleika Handar þiñar brwkar þu grimt Hatur i gegn mier. Munde Gud þar fyrer hafa yfergiefed hañ? Fiærre var þvi, Hiñ Fertugaste og Fyrste Capitule somu Bookar, Hañ ber þar uñ lioosast Vitne, Og sialfur Guds Madur jatar Veikleika siñ og Fævitsku i þvi, ad þeckia Guds Raad, nær hañ Endurvitkadest, og kom til sialfs sijns aptur, med þessum Ordum, Job. 42. Eg Auglijse ad eg skyllda þad ecke, Pad var furdañlega hætt fyrer ofañ mig, svo eg gat ecke þeckt þad, þvi ydrar mig i Molld og Ösku. Eins var David Lyndur, þvi segier hañ, Ps. 77. Mun DRotteñ þa Eilijflega burtkasta, Og einga Naad framar audsyna? Eñ nockru þar epter vegsamar hañ Gud med Fagnade, Segiande: Ps. 103. Hañ hefur frelsad mitt Lijf wt af Fordiorfuneñe, Og mig med Naad og Myskunseme Coronad, Pvi skyllde eingeñ Örvænta uñ Guds Vinattu, Pott ei leike allt i Lynde, Par vier siaum hier, ad hañs bestu Viner hafa mætt þvilijkt reyna. Edur meined þier, Christner Meñ, ad Fadereñ hafe miña elskad siñ Son, Pegar hañ hroopade a Krossenum: Gud miñ, Gud miñ, Pvi hefur þu yfergiefed mig? Helldur eñ þegar Christur stood a Jordanar Bockum, Og Roddeñ af Himne sagde: Pesse Er miñ Elskulegur Sonur i hverium mier Velþocknast, Matth. 3. Nei, Brædur mijner, Pa hafde hañ i honum hvad mesta Velþocknan sijna, Er hañ a Galganum hieck, Pvi fyrer hañs Dauda erum vier vid Gud forlijkter, segier Paulus, Rom. 5. Fyrer hañs særu Kvol og bitrañ Dauda, hefur hañ elskad oss i sijnum Elskulega, Eph. 1. Gud hafde Velþocknan a sijnum Syne fra Upphafe Vega siña, Og i øllum Christo, fra hinu Fyrsta Augnablike Gietnadarens fyrer Einingu Guddooms og Mañdooms. Eñ fyrer Christi Dauda a øllum þeim sem a hañs Nafn trwa, Hverium hañ hefur og Makt giefed Guds Bornum ad verda, segier Joh. Cap. 1. Og fyrst hañ hefur nu hañs Veg yfergiefed hañ uñ Stundarsaker; Eñ sijdañ aptur med Dijrd og Heidre Coronad; Villied þier þa læta ydur þad undra, Poott hañ breyte med sama Hætte vid ydur, sem i honum, og þo fyrer hañ erud Arfleidder til eilijfs Lijfs? Nei, Christner Meñ, ecke þott ad Mootlæted og Skortureñ ætte ad vara alla Æfe vora: Pvi hun er svo lijted ad reikna hia Eilijfdeñe, Og þad vier lijdum hier ad Guds Vilia, Pad verdur oss Endurgollded med Omælañlegrar Dijrdar eilijfre Pijngd, 2. Cor. 4. Mootlætingar þessara Tijma eru ei verdar þeirrar Vegsemdar, sem vid oss mun framkoma i eilijfu Lijfe. Pad

er viijst, ad hiñ Naaduge Gud speñer alldrei siin Born fyrer siins Sonar Ok, nema til þess, ad þau drage þad aa þa Leid, sem til Himnarijkes liggur, Þess meiga og øll hañs Born fullorugg vera, Ad añadhvert burt-tekur hañ Mootlæted, Edur linar þvi, Edur giefur oss Krapta til ad bera þad, Þvi hañ er Trwr og freistar einkis yfer Megn fram, 1. Cor. 10. Segied mier; Er hañ þa Amæles verdur fyrer þad, ad hañ sniir eiliifre Fyrerdæmingu i Tiimañlegañ Krossburd, Til ad afreka oss Eilijfa Glede? Eiñ Fader sender Son siñ i eitt Framande Land; Ein Mooder lætur Barn sitt i Skoola, til ad lijda Illt, svo þad verde ad Mañe; Munu þau þar fyrer hafa gleymt þeim? Kañ nockud Mooodureñ ad gleyma Barne siinu, Avexte siins Kvidar? Og þo hær gleyme, Þa skal eg samt þier ecke gleyma, Segier Afgruñ Myskunareñar, hiaa Esajam, Cap. 49. Gull-Smidureñ kastar Maalmenum i Elldeñ, Svo hañ hreinsadur verde, og giorer þar af siidañ hinar kostulegustu Gersemar; Svo breyter Gud vid siin Born, Hañ situr og bræder, Og Silfred hreinsar, Og hrein giorer Born Levi, Mal. 3. Pad er hiñ Andlega Kieñemañskap, so ad Reynsla Trwar vorrar miklu dijrmætare funden verde Gullsens Reynslu, hvert ed forgeingur, og verdur þo med Elldenum reint, til Lofs og Dijrdar og Heidurs, Nær JEsus Christus Opeñberast, 1. Pet. 1. Þetta er nu svo talad til Huggunar þeim, Er lijda Skort aa Atviñu siñe, Og meina sig þar fyrer vera af Gude yfergiefna, vegna Synda siña og Overdugleika. Eñ þar eru nockrer sem ecke eru aanægder þar med, ad þeir hafa þad þeir skulu Eta og Drecka, og þad þeir meiga Klædast med, hvad þo Paulus bijdur Christnum Mañe ad hañ skule laata sier nægia, 1. Tim. 6. Vid þessa vil eg faatt eitt talad hafa.

Pad er satt sem hiñ viijse Syrach skrifar i 11. Cap. Ad Audlegd og Faatækt koma af DRottne; Ef þau koma af Gude, Hver vill þa segia vid hañ, Hvad giorer þu? Segier nockud Leyr-Kiered til Smidsens, Þvi giorder þu mig svo? Rom. 9. Vill nockur efast um Vitsku hañs, ad hañ ei skynie, hvad hañs Bornum er haglegast, Edur klaga yfer hañs Riettsyne, Pad hañ giore einum Oriett? Visse Gud þad, ad þier gagnade Rijkdoomureñ betur eñ Faatækteñ, Þa munde hañ þig audugañ giort hafa, Nañsaka Skap þitt, Hvert þu munder hæfare vera til Guds Rijkis, Þott þu hefder meira eñ Daglegt Braud, Gud giørde vel, ad hañ gaf ecke Ægum Uxa-Horn, Segier i Ordshættenum, Margur munde brwka Audeñ til Ofmetnadar, Ofrijkis, Ohoofs, til ad hefna siin, Og briioota adra under sig, Ef hañ rijkur være, Sem ad lætur hægt, af þvi hañ er Faatækur. Eñ þott ad Gud giefe Audeñ vondum Moñum aa Stundum, hvad kiemur þad vid þig? Fylg þu Christo epter, Hver þott hañ Rijkur være, giordest hañ Faatækur, 2. Cor. 8. Villtu viña þad til Audsins, ad vera svo sem eiñ af þeim? Visse Gud ad þier Audur gagnade, segie eg eñ aptur, munde hañ ecke giefa þier hañ? Sem hefur giefed þier þad sem er laangtum betra. Eñ Naadugur Gud, Good Samviska, Heilvita Saal, Otte DRotteñs med þvi Hugarfare, sem lætur sier siina Luku nægia, Er þad ecke noogu stoor Audlegd? Adrer Ottast fyrer þvi, ad þeir kuñe ad missa Fiaar-Hlute sii⸗

na, Eñ kyñe nockur þessar Guds Gꜳfur af mier ad taka, Pa villda eg fyrst grꜳta, Pa villda eg bera mig Hormulega, Pvi ꜳ medañ eg þad hefe, Pa hefe eg allt, og nær eg misse þad, Pa misse eg allt, Jafnvel i Allsnægtum, Pvi segier David, Ps. 34. Hina Rijku brast, og þeir sulltu. Eñ þa sem ad DRottne leita, mun eckert Gott vanta. Lꜳte Gud mig ecke eta hvern Dag skijnande Krꜳser, Pa er eg þo Osollteñ, Eg une betur vid Dag-lega Fædu, helldur eñ Sælkiereñ vid hañs ꝍtvolldu Riette. Skortureñ giorer mier ꜳ Stundum Mateñ sætañ, Eg þarf ecke ad kaupa hañ dijrt: En Fylleñ giorer honum þad leidt, Sem hañ kostade til dijrum Doomum. Vefie Gud mig ecke i Pell og Pur-pura, Pa er mier eins heitt i miñe Klæda-Vod, svo sem honum i sijnu Skarlate: Fꜳ-tækteñ hefur stoor Fyrerheit i Guds Orde; Er sꜳ ecke noogu rijkur sem hefur Gud fyr-er Fiꜳrhallds-Mañ? Eñ hvad segier David, Ps. 9. Hañ er Forsvar hiña Fꜳtæ-ku, Forsvar i Neydeñe, Hañ gleymer ecke Hroope hiñs Fꜳtæka. Hvad segier hañ eñ þa aptur? Hañ mun frelsa hiñ Fꜳtæka nær hañ kallar, Og hiñ Auma, þañ er eingañ Hiꜳpar-Mañ hefur, Ps. 72. Og svo segier sialfur DRotteñ, Ps. 132. Eg vil blessa Fædslu þeirra, Og þeirra Fꜳtækum ꜳnægianlegt Braud giefa. Gud giæfe ad Meñ villdu skilia hvad mikill Skattur ad er ein Ærleg Fꜳtækt, Þeim sem una vel vid þañ Kost, Er DRotteñ lætur þeim hlotnast, Hun varnar vid morgum Syndum, Drambseme, Ohoofe, Siꜳlfhælne, Reide, Ofrijke, Og siꜳlfre Agyrndeñe, Pvi alld-rei verdur hiñ Rijke saddur, Sꜳ ed fest hefur Hiarta sitt vid Audeñ, vid Bꝍksorg og A-hyggiu, Sem draga Mañeñ frꜳ Gude i Snorur Diofulsins, Og þyngia Hiarta hañs med Ottanum ad missa Eigur sijnar, Pvi sꜳ griet alldrei fyrer Gull, sem ecke ꜳtte þad, Hun giorer Reikningskapeñ audvelldare fyrer hinum Ædsta og strꜳnga Doomara, Pvi jafnvel þott ad ollum verde hañ noogu Torvelldur, Pa ecke þeim þo sijdst, sem hafa gleymt Gude og Nꜳunganum i Velmakt siñe, Eñ sett Gull-Hnotteñ fyrer sitt Athva-rf. O! þu eilijfe Gud, Dijrdareñar Konungur, Hiꜳlpa oss ꜳ þeirre straungu Tijd, Lꜳt oss ei þyngia Hiarta vort med Sorgum þessarar Næringar, Metta oss med þeim Molum, Er detta af þijnu Hꜳ Borde; Dryckia oss med Sætleik epterkomande Alld-ar, Svo ad ei vanmegnunst vier ꜳ Veigenum til Fodur-Landsens, Og nær vier erum ad Protum komner, og tokum hin sijdustu Andvorp, Pa dreip þu ꜳ vora Or-mæddu Sꜳl med þvi Vatnenu, Epter hvert eingañ mun þyrsta ad Eilijfu. Bænheyr þad, Nꜳduge Fader, Fyrer Lausnarans JEsu Christi Skulld,

AMEN

Attunda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 7. Cap.

J Pañ

I Þañ Tijma. JEsus sagde til siña Læresveina: Vakted ydur fyrer Fals Spaamoñum, sem koma til ydar i Sauda-Klædum, eñ hid Jñra eru þeir glepsande Vargar. Ut af þeirra Avoxtum meiged þier þeckia þaa. Verda nockud Vijn-Ber eñ samañleseñ af Þyrnunum, eda Fijkiurnar af Þystlunum? So ber og hvørt gott Trie goodañ Avoxt, eñ hvørt roted Trie vondañ Avoxt., Gott Trie gietur ecke fært vondañ Avoxt, og ei helldur gietur roted Trie fært goodañ Avoxt. Og hvørt þad Trie sem ecke giører goodañ Avoxt, skal upphøggvast og i Elld kastast. Þar fyrer meiged þier wt af þeirra Avoxtum þeckia þaa. Þeir munu ei aller sem til mijn segia, DRotteñ, DRotteñ, iñgaanga i Guds Rijke, Helldur þeir sem giøra Villia mijns Fødurs, þess aa Himnum er. Marger munu til mijn segia aa þeim Deige, HErra, HErra, Høfum vier ecke spaad i þijnu Nafne, Høfum vier ecke i þijnu Nafne Diøfla wtreked, og giørdum i þijnu Nafne mørg Krapta-Verk? Og eg-mun þa jaata þeim, ad alldrei þeckta eg ydur, Fared fraa mier aller Illgiørda Meñ.

Exordium.

Spaamadur nefnest i H. Ritningu, Ecke einasta sa, sem ad Ovordna Hlute fyrer segier, Helldur og sierhver eirn, sa ed kieñer riettañ Lærdoom: Svo saade Gud vid Abimelech uñ Abraham ;, Hañ skal bidia fyrer þier, Þvi hañ er Spaamadur, Gen. 20. Sa er spaaer, Hañ talar fyrer Moñunum til Uppbyggingar, Til Aminñingar og Huggunar, segier Paulus, 1. Cor. 14. Þeirra Apar voru Fals-Spaameñerner, Hveria Frelsareñ bijdur ad Meñ varast skule hier i Gudspiallenu, Þvi þeir kome i Sauda-Klædum, Eñ hid Jñra sieu þeir glepsande Vargar, Og er eingeñ Efe aa þvi, ad Skriftlærder og Phariseæi hafa ad nockru Leite aatt Sneid þessa, Eñ þo ecke ad øllu, Þvi ecke voru þeir af Christi Sauda Hwse, helldur meinar og DRotteñ hier med þaa, Er sijdar uppkomu, og spilltu Kieñingu Guds i Christeñdoomenum, Þaa nefner Paulus falska Brædur, 2. Cor. 11. Og til Galat. Cap. 2. Talar hañ uñ Heimuglega iñsmogna falska Brædur; Sem ad villdu reyna Frelse þad, Er þeir Trwudu høfdu i JEsu Christo, Svo ad þeir hneptu þaa i Prældoom. Soddañ Illgrese saade Fiandmadureñ nidur medal Hveitesins i Christi Akre fram epter Olldunum, Svo sem af Christeñdooms Søgunum lioost er, og saaer eñ nu vijda i Heimenum, Eñ þar fyrer faaum vier alldrei Gude fullþackad, Ad vier vitum ecke af slijku ad segia. Eingeñ er sa, ed leitest vid ad spilla riettre Trw i Lande voru, Þad er stoor Velgiørningur DRotteñs, ad hañ hefur uñt oss ad verka Saaluhiaalp vora i Einfalldleika vors Hiarta, Þvi vil eg ecke hier uñ framar tala i þetta Siñ, Helldur taka mier

miet fyrer Hendur, ad wtskijra þa Grein af Evangelio, sem øllum ætte Hugsost ad vera, Sem er þesse: PEir Munu Ecke Aller, Sem Til Mijn Segia, HErra, HErra, INNGANGA J GUds Rijke, Helldur Peir, Sem Giora VJlia Mijns FØdur, PEss A HJmnum Er: Og af heñe Tveñt Hugleida 1. Hvad þad merke ad kalla HERRA, HERRA. 2. Hvad þad sie ad giora Guds Vilia.

Styrk oss hier til, miñ Gud, Fyrer JEsum Christum, Med Naad H. Anda, AMEN.

Utleggingeñ.

HAld er atgiætt, Sem ad Bernhardus Lærefader segier i einum Stad. Christner hafa af Christo Nafn feinged: Pad være mikils verdt, Ad svo sem þeir eru Erfingiar Nafnsins, svo væru þeir og Heilagleikans. Eingeñ Nafn-Boot er fegre, Eingeñ stærre, eñ ad heita Christen, Ef nockur bar hana riettelega. Christeñ og Heilagur var sama Nafn, a medañ Christeñdoomureñ var eñ þa i Blooma sijnum; Heilsed øllum Heilogum, segier Paulus, Pad er øllum Christnum: Eñ ef eingeñ Renta fylger þessu heglega Nafne, Pa er sa ecke heilagre sem þad ber, helldur eñ Vijned edur Vidsmiøred, Edur einhver Matur vard heilagur af þvi i Gamla Testamentenu, þoott ad einhver snerte þad, Sa ed bar helgad Kiot i Kiool-Lafe sijnu, Hagg. 2. Sa sem ecke hefur Christi Anda, segier Paulus, Hañ er ecke hañs, Rom. 8. Hver ed priider sig med hinu fagra Christeñdooms Nafne, eñ lifer þo ecke Christelegu Lijferne, Hañ er lijkur Eik þeirre, Er hefur græn Blod og friid, eñ Avexte einga, Pvi segier Lausnareñ i Gudspiallenu: Af Peirra AVexptum Skulud Pier Peckia Pa. Og svo sem DRotteñ formællte Trienu, þvi Er eingar voru Fijkiur a, og ecke nema Blodeñ toom, Matth. 21. Svo vill hañ og til hiña segia, Er Raangleted æfa, a hinum Effsta Deige: Alldrei þeckta eg ydur, Svo sem hier stendur i Gudspiallenu. Peir Munu Ecke Aller Sem Til Mijn Segia, HErra, HErra, JNNGanga i GUds Rijke, segier DRotteñ. Pegar ad Ritningeñ Tvijtekur eitt Ord, Pa vill hun lata skiliast eitthvert merkelegt þar med, Peir segia: HErra, HErra; Svo eru þeir akafer i hiñe wtvortis Pioonustu. Ecke vantade Gud nie hañs Christ fagra Titla hia Gydingum, Peir nefndu Fodur hañs siñ Gud, eñ þecktu hañ þo ecke, Peir kolludu DRotteñ Rabbi edur Meistara siñ, eñ sooktu þo epter ad Lijflata hañ, Peir tijdkudu langar Bæner i Samkundunum, Og a Gatna-Mootum, eñ under Hylmingu þeirra wtsugu þeir Hws Eckna og Fodurlausra, Matth. 23. Pad verdur valla med Ordum sagt, hversu ad Hræsneñ glører alla Guds Pioonkan Onijta i hañs Auglite; Peir fostudu Tvisvar i Viku, og gafu Tijunder af øllu þvi þeir attu, Eñ lietu þad þo Ogiørt, sem þijngra var i Logmalenu, Doomeñ, Myskunseme og Trwna, Matth. 23. Pad olle þvi, Ad svo sem þeir afmyndudu Asiauner sijnar, Nær þeir fostudu til þess, ad lata sia, ad þeir væru Fastande; Svo afmyndade Hræsneñ þeirra bestu Verk fyrer Gude, Svo ad Frelsareñ segier: Ad þeir hafe sijn Laun i burtu teked, Matth. 6. Pad er, Ad þeir Hluter, Er i sialfum sier gooder voru, og hefdu

Fyrerheit goodra Launa hiaa Gude, Ef þeir af Trwñe giorder væru, Þeir skylldu til einngra Launa viña Hræsneñar og Yferdrepskaparens vegna, miklu helldur afla þeim Dooms Afellis, Er vanvirda þañveg hiñ alskygna Gud, med toomre wtvortis Hegdan og Laatæde; Svo sem Von er aa, Þviad oll Hræsne er Lijge; Eñ Gud er sialfur Sañleikureñ, Kañ honum þvi eckert svo gagnstædt ad vera; Edur hvad segier DRotteñ um þessa Hræsnara, Matth. 23. Þar fyrer munud þier faa þess þijngre Fordæmingu. Nu hofum vier heyrt Doomeñ yfer Gydingum, Christner Meñ, af alls Hollds Doomara; Eñ ef þvilijkt og skyllde fiñast aa medal vor, Mun vor Doomur liettare verda eñ þeirra? Fiærre sie þvi, Ef Gud þyrmde ecke hinum Naatturlegu Kvistunum, Mun hañ þa oss þyrma, Rom. 11. Ef vier uppfyllum þeirra Mæling? Eingeñ er Von aa þvi, Hvad giora þeir þa, ed gaanga i Guds Hws, og heyra hañs Ord, forsooma valla nockra Predikun, og hafa þad i Muñe, og tala uñ hañs Vegn? Allt þetta er gott i sialfu sier, Eñ hvar eru nu Avexterner, Þegar þeirra leitad verdur, hiaa allmorgum? Þegar hiñ Volade Naud lijdur, byrgia Meñ sitt Andlit fyrer honum, Þegar Meñ siaa Eitthvad gyrnelegt, hætta sumer ecke fyrr eñ þeir hafa svælt þad under sig, Þegar einhver liooStar upp Ohroodre uñ Naaungañ, Þa taka Meñ i þañ Streingeñ, sie nockrum af Yferbodurunum, edur Forelldrunum eitthvad boded, Hversu moglunarsamer, Hversu treger eru Meñ i ad hlijda þvi? Hvad Toomlaater eru Forelldrarner sumer hverier i þvi, ad færa Borneñ til JEsum? Til Kyrkiuñar koma þau ad soñu, Þar ier ei svo mikill Brestur; Eñ hversu sumum sie uñgiefed, ad brijna fyrer þeim þad er þau heyrdu i Kyrkiuñe, Þar ber Raun Vitne uñ, nær þau eiga ad giora Grein aa sijnum Christeñdoome, Ofkande være, ad ei finduft þeir, er valla hafa nockud añad fyrer þeim, eñ skañarleg Ord og fiblslegt Hial, Sem sialfer þeir eru vaner til. Eingilleñ sagde vid Abraham, Er hañ ætlade ad Offra Syne sijnum: Hallt þiñe Hende fraa Sveinenum. Þvi nu veit eg ad þu Ottast Gud, Ad þu þyrmder ecke þijnum eigeñ Syne; Eñ Andskoteñ gietur og sagt vid marga hveria, Sem ecke þyrma Afkvæme sijnu vid eilijfum Pijslum, helldur laata þad uppalast i hañs Skoola: Nu sie eg ad þu elskar mig, Þar eg sie ad þu svo uppelur Son þiñ, Ad hañ giete orded einhvern Tijma mijn Foorn, Hallt þvi ecke Hendeñe fraa Sveinenum, þar til hañ verdur fullur og feitur, og hæfur til ad Offra. Meñ blessa Gud og laatast lofa hañ og dijrka, eñ giora þo ecke þad hañ boded hefur, Eñ Andskotanum formæla Meñ, og atyrda hañ, Eñ giora þo hañs Verk, Er ecke þetta ad segia, HErra, HErra, eñ giora þo ecke Fodursins Vilia? Er þad ecke ad kalla Gud siñ Fodur, eñ ræna hañ þo Heidre sijnum? Meñ gaanga til Heilags Altaresins Sacramentis Prisvar, Fioorum siñum aa Are hveriu; Þar ætluust vier til, ad forlijka oss vid Gud, og taka Saatt af honum fyrer Afbrot vor, Og bioodum honum i Sektena Guds Sonar Dauda, og hañs Forþienustu, Eñ þess er vel ad giæta, ad Meñ take ecke þangad med sier Gieste þaa, Er hañ ecke maa eiga Sess med, Allra sijst Hatur til Naaungans, Eñ ad þad hende þaa suma, Er audsied af þvi Hatre og Ulsbwd, er tijdkast Mañа aa medal aa Stundum, Ecke

laungu

laungu epter þad Meñ hafa miñst vid Christ; Er ecke slijkt ad kalla, HErra, HErra, Eñ gleyma hañs Bode, Er hañ sagde hiaa Marcum, Cap. 11. Þegar þier standed bwner til ad bidiast fyrer, Þa tilgiefed, ef þier hafed nockud aa moote einhverium, Svo ad ydar Fader, sem aa Himnum er forlaate ydur ydar Misgiorder; Er þad ecke, segie eg ad bidia um Frid med reiddu Sverde? Er þad ecke ad sijdurstu, ad segia: Heill vertu Rabbi, eñ hafa Bak vid sig Sverd og Stænger? Mun þad nu noog, Christner Meñ. ad kalla, HErra, HErra, Þad er, ad læætast Gude þiena, eñ fremia þo allt þetta Vondskuñar Athæfe; Þar eru eingeñ Ber aa þessum Vijn-Vide, eingar Fijkiur a þessu Fijkiu Trie, Jafnvel sialf Bloodeñ eru nidurdotteñ, Allt hvad eg legg vid þau, er Forgiefens, seger DRotteñ, Jer 8. Hvad morg Ar hefur þu komed, DRotteñ miñ, og leitad Avaxtar af oss, og eingan funded? Hversu kroptuglega hefur Sonur þiñ fyrer oss beded, ad vier mættum eñ þa eitt Ar standa? Fyrer hañs Arnan er þad skied, ad vier ecke med ollu erum upprætter: Þar fyrer, Christner Meñ, Taked Vara aa ydar Vitiunar Tyma; Gioered Ydran medañ Guds Rijke er nælægt, Oxeñ er sett til Rootar Triaña, Hvert þad Trie sem ecke ber Avoxt, þad skal upphoggvast, og i Elld kastast. Matth. 3. Bijdum ecke epter Jerusalems Hegningu, Uñ hveria Gud sagde vid Spaamañeñ: Þu skallt ecke bidia fyrer þessu Foolke, Og ecke upphefia Raust edur Bæn, Edur forþijda fyrer þaa, Þvi eg munde eingañveigeñ Bænheyra þig, Jer.7. Med mikelle Alvoru og Gaumgiæfne byriar Mañe ad rañsaka sialfañ sig, hvert ad hañ hefur Vitnisburd Heilags Anda, ad hañ sie Guds Barn, Edur ad hañ leidest af falskre Jñbyrlingu, um Arfa-Riett Guds Barna, Hvad margañ hendt hefur, Sem Gud næde, Og er þad audsært, Ecke einasta af Dæme Phariseaña, og hiña Skriptlærdu, Uñ hveria sialfur Frelsareñ vitnar, hvad fiarlæger þeir vered hafe Guds Rijke, helldur margra añarra, Sem ad eckert efast um Guds Naad, Eñ lifa þo hverge nærre svo sem Christnum ber, Jafnvel þott ad ei sieu þeir verstu Klækium hladner, hverium eckert er betra Naad, eñ þad sem Paulus giefur, Er hañ seger, 2. Cor. 13. Reyned hvert þier erud i Trwñe, Hvad ei gietur med betra Moote skied, helldur eñ ef vier rañsokum vora Lijfernis Hættu: Þvi Trweñ er alldrei Avaxtarlaus, helldur verkar hun fyrer Kiærleikañ; Allar Christelegar Dygder hefur hun i sier foolgnar, Hvar um eg vil nockud framar tala i sijdare Greineñe, Eñ lææta um hid Fyrra wt-talad ad svo stoddu.

St. Petur sagde, ad hiaa Gude være ecke Mañgreinar-Allit, Helldur aa ollu Foolke, Af sierhverre Þiood, Sem giorer hañs Vilia, Hefde hañ Velþocknan, Act.10. Nu er þad Omogulegt syndugu Hollde, ad giora Guds Vilia ad fullu, Þvi þad er hid sama og ad uppfylla Logmaaled, Eñ þad er oss um Megn, sem ad i Syndeñe erum gietner hvert-ar Spilling ad Daglega brijtur sig wt um þeña Daudlega Lijkama, Svo ad þegar vier viliium giora hid Gooda, þa loder hid Vonda vid oss, Þad iætar Paulus um sig, Rom. 7. Med mikille Harma-Klegun, Og mun elngum af oss betur vared; Nu heyre eg DRotteñ tala aa þa Leid hier i Gudspiallenu, ad saa meige eingeñ iñ i Guds Ryke koma,

 sem

sem ei giører Fødursins Willa; Eñ hver mun þa hoolpeñ verda? Giæt þess nu, Barn mitt, Er Paulus segier, Rom. 8. Hañ same Paulus sem talde Vankvæde siin a, ad uppfylla Logmaaled, Hañ segier: Pad sem Logmaalenu var Omøgulegt, Af þvi þad veikteſt fyrer Holldeð, Pad hefur Gud giørt, sendande siñ Son i Lijkingu syndugs Hollds, Og fyrer Syndena fordæmt Syndena i Holldenu; Til þessarar Riettar-Bootar vijsar ORotteñ oss siaalfur hiaa Johañem, Cap. 6. Pad er Vilie hañs er mig sende, Ad hver sa ed sier Soneñ og trwer a hañ, hañ hafe ellijft Lijf, Sem er hid sama og ad iñganga i Himnarijke, Guds Vilia er Omøgulegt ad giøra, Svo hönum lijke, þoott þier giørdud allt þad þier ættud ad giøra, segier Frelsareñ, Pa jaated samt, Onijter Pioonar erum vier, Luc. 17. Eñ hversu miked oss breſte a þad, Til þess fiña aller þeir, ed rañsaka siñ Lifnad, Og bera hañ samañ vid Guds H. Logmaal, Jafnvel hiner Riettlaatu, er vier svo kollum. Noe, Abraham, Isaac, Jacob, Elias, Samuel, Job, Daniel, meiga Forlaats bidia, Þegar Gud helldur Doomeñ; J hvers Augum þad Himnaña Himnar ecke hreiner eru; Trweñ a Guds Son er þad alleina, sem oss Riettlæter, Pvi sagde Petur Fordum, Ad þar være eckert añad Nafn under Himnenum Moñunum giefed, J hverju oss byriade Saaluhoolpnum ad verda. Væru ecke aller af-fallner, og allur Heimureñ Sakfalleñ fyrer Gude, Rom. 3. Pa være ecke hañs Sonur i Heimeñ komeñ, ad kalla Synduga og ecke Riettlaata til Yðranar; Eñ alla hefur hañ kallad, Ollum segia laated fyrer Johañem; Giøred Yðran, Pviad Guds Rijke er naalægt, Matth. 3. Ollum hefur hañ i sijnu Nafne Predika laated Yðran og Syndaña Fyrergiefning, er þañ Hlioom heyrt hafa, sem wt er geingeñ um alla Heims-Bygdena, ollum hefur hañ boda laated, Giøred Yðran, Og trwed Evangelio, Marc. 1. Pesse er miñ Elskulegur Sonur i hverium mier Velþocknaſt, Sagde Guds Fødurs Rauſt af Himnum vid Aana Jordan, Matth. 3. Par fyrer er sierhver sa Velþockadur hiaa hønum, sem trwer a Nafn Eingietens Sonar Guds, Og hañ kiemur ecke til Doomsens, Joh. 5. Pad er, Hañ verdur ecke Fordæmdur, Pvi hañ hefur elskad oss i hinum Elskulega, Og þesse er Logmaalsens Uppfylling: Pesse er sa Guds Vilie, er Frelsareñ talar um i Gudspiallenu, ad trwa a hañ, Eñ med hvilijkre Trw, Christner Meñ? Ecke hañs, Sem trwer ad Gud er til alleina, Pvi trwa og Dioflarner, Og skielfaſt þar af, ecke hañs, Sem kallar sig trwa a Gud, Eñ nær hañ sier Broodur edur Syſtur Skort lijda, Giefur hañ þeim þo ecke þad sem Lijkamanum gagnar, Jac. 2. Jafnvel þott hañ hafe Audlegd Heims þessa, Pvi sa sem segieſt elska Gud, Eñ hatar siñ Broodur, segier Johañes, Hañ er Lygare, Pvi ef hañ ecke siñ Broodur elskar, Pañ er hañ sier, Hverneg maa hañ Gud elska, Pañ er hañ sier ecke, 1. Joh. 4. Sa dregur sig a Taalar, er hañ meinar sig ad trwa a Gud, Eñ sijner einga Trwareñar Avexte. Paall segier, ad i Christo gylldе hverke Umſkurn nie Yferhwd, Helldur Trw su, sem verkar fyrer Kiærleikañ, Eñ Kiærleikureñ er Logmaalsens Uppfylling, Rom. 13. Pad er hañ iñebindur i sier allt þad, sem i Logmaalenu boded er, Eñ þoott hañ sie Ofullkomeñ hiaa oss, Pa verkar Trw-

eñ þad i honum, ad hañ gyllder i hañs Auglite, sem hefur sett JEsum Christum til eins Nadar-Stools i hañs Bloode, Til ad auglijsa sitt Riettlæte, ad hañ sialfur sie Riettlaatur, og Riettlætande þañ, sem er af Trwñe JEsu Christi, Rom. 3. Pad er, sialfur Riettlaatur, i þvi ad taka eckert Ofullkomed fyrer gylldt, eñ Riettlætande þo Ranglaataañ fyrer Trwna a Christum, Og giorande þau Verkeñ gylld, sem af heñe fraḿkoma, Og i Gude giord eru; Og maa hier af siaa, Hvilijkre þeirre Trw byriar ad vera, sem er epter Guds Vilia; J Einu Orde ad segia: Syned mier Lioos fyrer utañ Byrte, Sool fyrer utañ Liooma, Og eina Mañeskiu fyrer utañ Saal, Og skal eg sijna ydur rietta Trw fyrer utañ Avexte. Tvofallt er Embætte Trwareñar; Eitt er þad, ad trwa þvi, ad Gud sie Hegnare vondra Verka; Añad, Ad forlaata sig þar uppaa, Ad Gud mune Syndernar fyrergiefa; Eñ þad er valla mogulegt, ad saa trwe hinu Fyrra, Sem ad framfer i Glæpunum Ydrunarlaust, Pvi segier David, ad hiñ Heimske segie i Hiarta sijnu, Par er eingeñ Gud, Ps. 14. Og hañ trwer Forgiefens, ad sier verde Syndernar uppgiefnar, sem liggur i þeim Vijsvitande, Hafande einga Vidleitne edur Atburde til ad Krossfesta sitt Holld, med þess Gyrndum og Tilhneigingum, Oftraust er þad Guds Nadar, Eñ ecke su Trw, er Mañeñ hoolpeñ giorer. Pu segier: Mijn Trw er veik, Pvi velldur Fiollde Synda miña, Ad eg er ecke aldeilis Fulltrwa uḿ, Ad Gud mune sijns Riettlætes vegna gieta fyrergiefed mier þær, Eñ eg er ecke einasta Ofullkomeñ, helldur Ostodugur i mijnu Apturhvarfe, Og i þvi, ad giora Guds Vilia. Heyr mier Barn; Er Lausnareñ þa komeñ til ad kalla Riettlaata og ecke Synduga til Ydrunar? Pijnar Synder eru Diofulsins Verk; Mun ei Guds Sonur komeñ til ad nidurbrioota þau? 1. Joh. 3. Petta Mistraust er eitt af þeim, Pad mun Guds Sonur fyrer hvorn Mun i burt taka, Pvi hañ veit, ad a þvi rijdur Saaluhiaalp þijn, ad trwa a Gud, og þañ er hañ sende JEsum Christum; Mun ecke Nadeñ yfergnæfa þar, Sem Syndeñ yfergnæfer? Rom. 5. Hefur ecke Gud alla under Ohlijdneñe iñeluckt, (þad er under Peckingu Syndareñar) uppa þad hañ myskunade ollum? Rom. 11. Ef þu nu þeckter Synd þijna, Og villt hana af Hiarta ofgiort hafa, Hverneñ kañtu þa ad efast uḿ Guds Myskunseme, Edur Fyrergiefningu Syndaña, Par Gud vill ecke, ad nockur Madur tapest, Helldur komest til Sañleiksins Vidurkieñingar? 1. Tim. 2. Eñ þo ad Trweñ sie veik, Pa er þad þo Trw; Eiñ Neyste er eins vel Elldur, Svo sem mikeð Baal; Eiñ Drope er eins vel Vatn, svo sem allur Siooreñ, Svo var og Trw Fodur hiñs Tunglsiwka eins vel Trw, svo sem hiñar Canaanisku, svo sem hiñar Bloodfallssiwku, svo sem Hundrads Hofdingians. Bid med Læresveinunum, HErra, auk þu oss Trwna, Luc. 17. Og med Fodur hins Tunglsiwka, er eg strax uḿgat: Eg trwe ad sonu HErra, Eñ hiaalpa þu Vantrw miñe, Marc. 9. Eñ þoott ei bregde strax vid, sem þu bidur, þa laat þier a medañ nægiast Guds Nad med Paulo, þvi hañs Kraptur fullkomnast i Breiskleikanum, 2. Cor. 12. Og visse Gud, ad þier ecke nægde uḿ Siñ þad lijted, sem þu hafa þykest, Pa munde hañ aan Efa, ad Skyndingu vidauka, Pvi aan Trwar-

enar er Omøgulegt Gude ad þocknast. Trwen er Verk H. Anda, En ecke þitt, Kalla þad alldrei lijted, sem Gud hefur giort, Giæt þess og, Barn mitt, ad hin Naaduge Gud heimter þad ecke af syndugum Mane i Evangelio, Sem honum er um Megn. Þad er eingen af øllum Adams Nidium, sem ad fullu hefur Guds Vilia giort, Nema hin Annar Adam, sem er Gud af Himnum, Sa ed i Heimen er komen, ad giora hans Vilia, Han er anægdur med Gudrækne Hiartans, og alvarlega Vidleitne, Til ad lifa epter sijnum Vilia, Þvi þeir, sem eru i Christo JEsu, Þeir eru ecke under Logmaalenu, Rom. 6. Og ecke er Fordæming i þeim, Rom. 8. Gud hondlar vid þa svo sem Børn, Og ei svo sem Præla, Þvi han veit hvada Verkefne vier erum, og þeinker a þad vier erum Molld, Psal. 103. Sagde ecke Eingillen vid Abraham, Eg veit ad þu Ottast Gud, Þo hafde han sijna Breste, Er han Tvisvar Sinnum missagde um Konu sijna, ad hun være hans Syster; Jac 6, er han a Taylar droo sin blinda Fodur. Og hversu miog kvartar Paulus um þa Synd, sem i honum bioo, Rom. 7. Þessa Dæme hefur Ande DRottens uppteikna lated til Huggunar þeim, Sem af Efasemene freistader verda, Af þvi þeir sina Skort a þeirre Hroosan, sem fyrer Gude gyllder. Vier høfum i Christo þan Høfud-Prest, sem kan ad sampijnast Veikleika vorum, Hebr. 5. Han er Brunnur þess Vatns, sem ad uppvellur til eilijfs Lijfs, Joh. 4. Af hans Fyllingu høfum vier aller-medteked Naad fyrer Naad, Joh. 1. J honum finnur hin strange Allsheriar Doomare allt þad han brestur hia oss. Han er oss af Gude giefen til Riettlætis, Til Helgunar, og til Endurlausnar. Honum med Fodur og Heilogum Anda, Sie Vellde og Kraptur, Rijke og Mattur, Dijrd og Heidur, Fra Eirnre Eilijfd til Annarrar, AMEN.

Nijunda Sunudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Luc. 16. Cap.

Þeim Tijma. JEsus sagde til sina Læresveina: Nockur Madur Audugur var þar, Sa ed hafde eirn Naadsman, Sa sanne var Ofrægdur vid han, So sem hefde han eidt hans Gotze. Og han kallade þan sama til sijn, Og sagde til hans: Hvad heyre eg þetta af þier? Gior þu Reikningskap af þinne Naadsmensku. Þviad þu matt eige leingur Naadsmenskuhafa. En Naadsmaduren sagde med sialfum sier. Hvad skal eg til giøra, Min Herra svipter af mier Naadsmenskune? Eg duge ecke til ad grafa, En skammast mijn ad bidia. Eg veit hvad eg skal giøra, Nær ed eg verd settur af Naadsmenskune, So ad þeir medtake mig i sijn Hws. Þar fyrer samankallade han Eirn og Sierhvørn Skullda-Man sijns Herra, Og sagde til hins Fyrsta: Hversu miked ertu

ertu skylldugur mijnum Herra? Eñ hañ sagde: Hundrad Tuñur Vidsmiors. Og hañ sagde þa til hañs: Tak þitt Brief og setst nid-ur, Og skrifa snarlega Fimtijger; Epter þad sagde hañ til hiñs Añ-ars: Eñ hvørsu miked ertu skylldugur? Sa sagde: Hundrad Mæle-Kierølld Hveitis. Þa sagde hañ til hañs: Tak þitt Brief og skrifa Attatijge. Og Herrañ lofade þañ Ranglaata Raadsmañ, Þad hañ hafde giørt so Forsiaalega; Þvi þessa Heims Børn eru klænare Sonum Liossens i þeirra Kynslood. Og eg segie ydur: Giø-red ydur Vine af þeim Ranglætis Mañona, So ad nær ydur þrij-tur, Ad þeir medtake ydur i Eilijfar Tialldbwder.

Exordium.

MArta, Marta, Þu ert Ahyggiusom, og mædest i mørgu, Eñ eins er Þørf, Maria hefur wtvaled þad Gooda Hlutskipted, Sem ecke skal fraa heñe takast, sagde Lausnareñ Fordum, Luc. 10. Þad eru stoor Vanheilende Saalareñar hiaa oss Daudlegum Moñum, ad hun syrger svo miøg fyrer Lijkamanum, eñ lijted fyr-er sialfre sier, Og verdur þvi ecke aa moote sagt, ad hun vellteſt nærsta miøg wr Tign siñe, Þegar svo ber vid, Þvi hvad er Kroppureñ hiaa heñe ad reikna, Hañ er Molld og Aska, Hun er eiñ lifande Ande, Hañ skyniar eckert af sialfum sier, Hun er full Raads og Skilnings, Hañ deyr og rotnar i Grøfeñe, Þar liggur hañ til þess hun vitiar hañs aptur epter Guds Alvijsu Raadstøfun, og sijdañ skulu þau bæde þess Not edur Giolld hafa, Sem hun hefur sied fyrer sialfre sier og hønum aa medañ þau voru bæde samañ i Lijfenu. Eñ Frelsareñ segier hiaa Matth. 16. Cap. Hvad gagnar þad Mañenum, ad hañ eignest allañ Heimeñ, og lijde Tiopun aa Saalu siñe. Þetta skilst ecke sumum Moñum, Svo eru þeir Ahyggiusamer um þad Naalæga, eñ syrgia lijtt fyrer hinu Ep-terkomanda, Og jafnvel fiñst þesse Brestur hiaa þeim, sem Gud vilia Ottast, Hveria og Frelsareñ kallar Lioossens Born i þessa Dags Evangelio, Af þvi þeir eru i Skijrn-iñe Guds Børn vordner, Hver ad er Fader Liossaña, Jac. 1. Christi Brædur epter Endurgietningunñe, Hver ad er Lioos Heimsins, og upplijser alla Meñ, sem koma i þeña Heim, Joh. 1. Og upplijster af H. Anda, Sem er Lioossens Ande, og ecke Myr-kursins, Eñ Toomlæte þeirra og Oframsijne straffar DRotteñ hier i Gudspiallenu, med Epterlijkinguñe um hiñ Ranglaata Raads Mañ, Um hveria Margur hefur margt talad, og fært hana heim uppaa oss, Sem aa Stundum erum Otrwer Raads-Meñ yfer þvi Punde, sem Gud hefur oss til Medferdar feinged, Og er þad ad soñu vel til funded, Eñ Asetningur Frelsarans er, ad kieña Bornum sijnum Gudrækelega Framsijne i þeirra Saaluhiaalpar Efnum, Þad sijna oss þau Ord er sijdarst standa. Og Eg Segie Ydur: GJored Ydur VJne Af Þeim RAnglætis MAMMONA, Svo Ad Nær Ydur Þrijtur, Ad Þeir Medtake Ydur J EJlijfar TJALLDBUD-ER.

EN. Þesse Ord vil eg nockud gior yfervega i þetta Siñ. Hvar til hiñ goode Gud virdest ad hialpa med Styrk siins Anda, J JESU Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

Hier stendur medal añars i Gudspiallenu, Ad Herrañ Hafe Lofad Hiñ Rangláta Raadsmañ, Pad Hañ Hafe Svo Forsiállega Giort. Ecke er þad Meiningeñ, ad Christur hroose þessum Ohlutvanda Mañe, Helldur segier hañ fra þvi i Epterlijkinguñe, ad hañs Lanar-Drotteñ hafe priisad, ecke Rangsleitne hañs eda Prettu, þvi eingeñ af oss hroosar slijku a siinum Pienara, helldur Slægvitsku hañs i þvi, ad sia sier Farborda, nær hañ være affettur Raadsmeñskuñe, svo hverke þyrste hañ ad erfida, nie fara a Vonar-Vol, og þetta Dæme brwkar Frelsareñ til ad eggia siina Pienara a Christelega Framsijne i siinu Gudræknis Eyrende, ad lijka svo sem þesse Veralldar Sonur var forsiall i þvi, ad bwa uñ Tijmañlega Alviñu siina, Svo skule þeir og vera i þvi, ad sia sier borged i Andlegum Efnum; Pvi fylger Epterlijkinguñe nockurskonar Umkvortun, Er svo hliodar: Þessa Heims Born Eru Kiænare Sonum Lioossens J Peirra Kynslood, Og þar a epter Bodord Frelsarans, Hverneg þeir breita skule. Sem vilia eiga Vist med Gude, Og ollum Heilogum i eilijfum Tialldbwdum. Giored Ydur Vine Af Peim Ranglætis Mamona, Segier Frelsareñ: Svo kallar hañ Audlegd Heims þessa: Pad ber til þess, ad valla er nockurt þad Ranglæte i Heimenum, sem ad Audureñ sie ecke vidrideñ med einhveriu moote; Hvada Ranglæte hafa Meñ ecke vid i þvi, ad afla hañs i Kaupum og Solum, med Yfervarpe Laga og Riettenda, Til ad svæla under sig Eigur añara med Fieburde i Dooma, med Raane og Stulde, med Ofrijke og Asælne, med Lygum og Prettviise? Eñ svo sem þad er ecke miña vert, ad giæta feingens Fiar eñ afla þess, Svo skiedur og ecke miña Ranglæte i Medferd Audsens, helldur eñ i Safnenu; Edur hvad giora þeir ed brwka hañ til Ofmetnadar, stæra sig þar af, Packa sialfum sier fyrer sitt Luku-Laan, Færa Foorner fyrer siinu eigeñ Nete, Brwka Fie sitt til ad nidurdrepa honum sem Ranginðeñ lijdur, Til ad Riettlæta hiñ Rangláta, Eñ fella Ranglátañ Doom yfer hiñ Saklausa, til Ohoofs i Mat og Dryck, og añars Bijlijfes, Eñ láta hiñ Fatæka og Nakta Porsta og Hwngur lijda, Jñehallda lánudu Fie, og svijkia Daglaunarañ, Og þañ sem sleiged hefur Lond hiñs Rijka uñ sitt Verdkaup, Svo ad þeirra Hroop er iñgeinged i Eyru DRottens Zebaoth? Jac. 5. Eru þad þa Undur, Poott hañ nefnest Ranglætis Mamona? Og þoott ecke æse aller allt af þessu, Pa er hver Partur þar af noogur til ad fordæma hañ ed þad fremur, Pvi hvert ad eiñ tapar Lijfenu fyrer Lauslæte, Eins og hañ er samlagade sig Skiækiuñe af Moabs Bornum, Num. 25. Edur fyrer Agyrne og Nijdsku, Eins og Nabal, Edur fyrer Asna-Leitena, eins og Simei, Edur Frumgietningu siñe med Laungunañe epter hinum sæta Riette, Eins og Esau, edur Himnarijke fyrer Myskunarleyse og Hardydge, Pa ma einu gyllda; Litlu vardar uñ hvern Veg ad eirn steypper sier til Helvijtis. Nu er svo astatt uñ Audeñ, sem eg sagt hefe, Ecke þad, ad hañ sie illur i sialfum

um sier; Guds Blessan er hañ, Og nærsta þarfur þeim er vel vita med hañ ad fara og brwka hañ Gude til Dijrdar, og Naunganum til Gagns, Og til þess ad vera rijkur i goodum Verkum, Añars er hañ skadlegur, Sokum Vanbrwkunareñar, Og þvi segier Paulus, ad þeir ed Rijker vera vilia falle i Diofulsens Snorur, Þar fyrer sogdu og hin-er Gomlu; ad hiñ Rijke være añadhvert Rangláatur edur Ranglaats Arfe. Nu gietur þad ecke ad ollu Leite satt vered, Þvi ei veit eg hversu stoor-rijkur ad Abraham var, þegar hañ foor wt af Ur i Caldæa Lande audur eñ hañ kom til Haran, Gen. 11. Ecke var Jacob rijkur, Þegar hañ kom med einsamlañ Gaungu-Staf siñ til Labans, Og ecke var David Fioskrwdugur, Þegar hañ foor Land-Flootta fyrer Ofrijke Sauls, og mællt-ist til Matar-Verdar fyrer sig og Foolk sitt af Nabal, 1. Sam. 25. Svo kuña og marger ad vera eñ nu i Dag, sem vel eru komner ad Fie siinu, Svo sem þeir ed audgast af Orlæte Konunga siña, og añarra Hofdingia, Ef þeir ei vanbrwka Gunst þeirra odrum til Skada, þeir ed med Vindinde og Sparseme Audlegd safna, svo framt ad hañ sie ecke Opocke Fiaar siins, edur neite hinum Þurfanda um þad, sem Gud hefur honum boded ad giefa. Margur verdur audugur af Embættis-Launumum og Kuñaattu siñe, Verie hañ þar til Ydiu siñe og Astundan, Og take ei framar eñ Gud og Yfervallded boded hef-ur, Þa maa hañ eiga sitt med goodre Samvitsku. Margur græder af Hand-Afla siin-um, Og brwkar Natturuna, sem er rijk til Utvega siña, Þad er faklaus Groode, ef allt er añad riett: Eñ fyrer þvi, ad i ollu þessu er Hoofed vandh'tt, Svo ad eingeñ er ad fullu viss þar uñ, ad eckert sie Rangfeinged i Bwe hañs, Þar Audureñ er fagur, eñ Meñ eru ecke alltijd adgiætner i slijku, og fyrergiefa sialfum sier miked, Þa kalla eg þad stoora Raad fyrer alla, ad Meñ eiga Kost aa, ad giora sier Vine af þessum Rangglætis-Maam-ona. Tveir liggia Veiger til þess sierdeilis, saa eine er, ad giallda aptur þad sem einhver af odrum Ranglega droo; Añar, ad giefa Olmusur Faatækum, Baada kieñer oss Zachæus Tollheimtu-Madur, Er hañ sagde vid DRotteñ, Luc. 19. Helmingeñ af Eigum mijnum gief eg Faatækum, Og hafe eg prettad nockurn, Gief eg Ferfalldt aptur. Gud hiaalpe oss vel; Lijtell var þesse Tollheimtu-Madur Vexte, Eñ morgum stoorum Mañe mun hañ kieña meiga Adferd Christelegs Apturhvarfs, DRotteñ gaf honum þañ Vitnisburd, ad hañ være Abrahams Sonur; Lijkast er ad hañ hafe svo vered ad-Burdum, Þad siiner Nafned, og marger Gydingar voru Tollheimtu-Meñ Romveria, Eñ hañ hafde tapad Abrahams Barna-Riette med Tollheimtuñe, Þvi Heidingia og þa leggur Frelsareñ ad jofnu, Matth. 18. Eñ þvi olle Audmijkt hañs og Avexter Trw-areñar, ad DRotteñ kallar hañ Abrahams Son. Eg segie eñ nu, ad þetta Smaa-Meñe gietur kieñt morgu Stoor-Meñe sañañ Veg Ydranareñar, Hañ dæmde sialfañ sig i Ploofs-Bætur, Þvi svo segia Moysis Log, Exod. 22. Ad Ploofureñ skule giallda Fioora Saude fyrer Eiñ, Sem stoleñ er. Nu er þo Straffed herdt af Christinu Yfer-vallde, Epter þvi sem Glæperner vaxed hafa; Eñ þess være Oskande, ad hiner Stooru Ploofarner lietu ei heingia þa Smaau, Eins og Hvalfiskarner gleypa litlu Fiskana; Ef

oll þvilijk Varmeñe ætte under Gaalgañ ad draga, Þa munde Bodla vanta, Þa munde Snorulaust verda, Svo ad Gaungu=Madureñ feinge valla þad hañ kyñe ad vefia um Totur sijn; Eñ hier er þo ecke svo miog hætt vid, Hiñ Riettlaate Doomare hefur sied þvilijkum Moñum bæde fyrer Bodle og Snoru, Þar ed hver heinger añañ aa Stundum, Stundum kvelur Eiñ giaalijfur Sonur, Ein Lauslaat Dootter sijns Fodurs Hiarta; Stundum plaaga þa opeñberer Þioofar, Odrum sender hañ Elld og Vatn, Vind og Ovedur, til ad tugta þa, eñ fyrer þvi, ad þesser Fie=Pwkar ecke taka þvi svo sem af DRottens Hende komnu, Añadhvert fyrer hañs Lijdun edur Tilhlutan, Þa kyrker Bwksorgeñ þa, og Aura=Elskañ, Jafnvel midt i Daudanum; Nema þeir aadur sieu Afhuga Heimenum, Og hafe gollded þad aptur aa einhvern Haatt, Er þeir med Raungu fraa odrum tooku, Svo fyrerfarast þesser Aumingiar, og verda heingder, jafnvel fyrer utañ Bodul og Snoru, Og i Sañleika, Christner Meñ, Þa er þad einsætt hverium einum ed erfa vill Himnarijke, ad giallda þad aptur, Er hañ hefur svælt under sig fraa odrum, Þvi jafnvel hiñ miñste Peningur; Er hañ veit sig med Oriettu hallda, Hañ er Pantur Andskotans uppaa hañs Saalu, sem giefur honum Riett til heñar, svo fliott sem hun skreppur wt af Kroppnum. Nema hiñ hafe aadur bætt fyrer sig, Ef hañ maa þvi vidkoma, og fyrer þvi ad eingeñ veit hvad mikel Umsvif ad Daudeñ lætur honum epter, Þa er ei Raad nema i Tijma sie teked; Gud hefur alldrei heited þeim Kvittun Syndaña, Sem ecke lætur af Illu, og lærer gott ad giora, Esa. 1. Saa ed stoled hefur hañ stele ecke meir segier Paulus, Eph. 4. Tak ecke svo Ord hañs, ad hañ bañe alleina ad stela framveges, Eñ leise ad fela þad sem allareidu stoled er, Þvi Gud bijdur ecke alleina ad laata af Illu, Helldur og ad giora hid Gooda, og skyllde þad vera fyrst af Goodgiordunum, Ef svo maa kalla, ad giefa þad aptur, sem eiñ Raanglega iñehelldur, Og saa sem ecke hefur Leida aa Syndeñe, Hañ gietur valla ætlad til Fyrergiefningar; Eñ hañ sem ecke hefur Andstygd aa þvi Fe, Er hañ Raanglega took, hañ hefur og ecke helldur Leida aa hinum Raanglaata Giorninge: Meñ vilia segia, ad þad sie Omogulegt, ad giallda ollum aptur, Þad sem med Oriettu teked var: Hañ er daudur er þu tookst fraa, Þa lifa þo kañ skie Erfingiar hañs, Gialld þeim slijkt er þu varst honum skylldugur, Añars ertu eingu betre eñ hañ, ed svæler under sig añars Arf. Vera maa þu viter ei hvar hañ er ad fiña, Edur Arfa hañs, Þa hofum vier þo Faatæka jafnañ hiaa oss, Þeir taka vid Arfenum, þegar eingeñ er Erfingeñ, Þu manst ecke hvad morgum, edur um hvad miked sierhverium þu hefur Oriett giort, Þetta er Lijklegt, Sierdeilis hafer þu til margra Ara samañ safnad, Þetta er Lijklegt, segie eg, Þvi vier skrifum þad ecke svo aa Miñis=Tobluna, sem vier tokum fraa odrum, Eñ þad sem fraa oss kañ teked ad vera, Þvi gleimum vier ecke svo braadlega: Eñ aattu þar fyrer ad vera Hyggiulaus hier um? Nei, Barn mitt, Þess meira sem þu hefur fraa odrum Raanglega teked, Þess fleirum sem þu hefur Oriett tilgiort, Þess meire Hug skalltu leggia aa Maal þitt, Þad er og ecke Omogulegt ad giora nockurn Jofnud i slijku: Til Dæmis; Þu veitst hversu frekt þu hefur bygt Lond þijn, Hvad miked þu hefur dreged

af

af Verkamoñum þijnum, Hverſu ofmikeñ Abata þu haft hefur a þvi þu ſellder og keypter, Gior ſvo ſinaſmugleganſ Reikning vid ſialfañ þig hier um, Sem þu kañt, Añars vill Gud reiknaſt vid þig, Dæmer þu ecke ſialfañ þig, Þa verdur þu af honum dæmdur, 1. Cor. 11. Hañ hefur ecke gleymt þo þu gleymer, og nær þu hefur ſvo giort, Þa kaſta nockru fram yfer, Og þo meira eñ miña, Svo þu ſiert viſs um, ad Satan hafe ecke eina Klauf epter i Bwe þijnu, hellbur eñ Jſrael a Egyptalande; Sie þa nockud ofgollded, þa er þvi ecke ſpillt, Þad verdur ad Fieſiood a Himnum, Þad verdur ad Olmuſu, og þad er riett, Ad Giora Sier Vine Af Hinum Rangláta Mammon. Ecke einaſta galt Zachæus aptur þad hañ Ranglega teked hafde, hellbur og gaf hañ Helming Eigu ſiñar Fatækum, Þad Giedjadeſt Frelſaranum ſvo vel, ad hañ ſagde: A þeſſum Deige er Hwſe þeſſu Heilſa ſkien. Hallt Sal þijna ſvo Dijrmæta, Barn mitt, ad þu ſiaer ecke epter nockrum forgeingelegum Alnum, til ad moota ſomu Bleſſunar, Þvi jafnvel þott ecke viñe vorar Olmuſur edur oñur Verk til neins hia Gude, Þar vier giorum eckert fram yfer þad, Sem vier eigum ad giora, Þa eru þær Gude þo hvad kiæraſtar af ollu þvi vier biodum honum, Nær þær af Trwñe framkoma, Og af Kiærleikanum, Añars gyllda þær ecke, Þvi þott eg bitade allar Eigur mijnar nidur fyrer Fatæka, og hefde ecke Kiærleikañ, Þa være eg eckert, ſeger Paall, 1. Cor. 13. Þar fyrer ſia Meñ til hvorneg Meñ Olmuſur giefa, Ef þeir vilia ad Þeir Take Þa J Eilijfar Tialldbwder, ſem þær biggia: Ecke til Fordilldar ſier eins og Phariſæi, Þad heiter ad lata blaſa i Baſunur fyrer ſier, ad giefa Olmuſur til ad taka Vyrding af Moñum, og ſierdeilis þeir ed wtſiwga Hws Eckna og Fodurlauſra, meinande þo ad afþvo allt ſvoddañ med nockrum Olmuſugiordum, þoott þad ſie beſt wr Vondu ad rada, ad giefa af þvi, Sem illa er feinged, Eins og Zachæus giorde, Og lata ſvo af Ranglætenu eins og hañ, Þa æla ecke ad þijnar Olmuſur mune gyllda miked, Ef þu hellbur afram i Þrettunum. Laat þier umhugad vera, ad þad ſie vel feinged, ſem þu giefur af: Eg elſka Rietteñ og hata Raned, Þad er ſamteingeſt vid Breñefoorneña, ſegier DRotteñ hia Eſajam, Cap. 61. Hier af kuña Meñ ad ſia, Hvad þær Olmuſur gyllda mune i Auglite DRotteñs, ſem eirn ætlar ad betala ſialfum ſier aptur med Fe-Rane af Naungañum, Þær eru eingu betre eñ Hunds-Verd edur Skiækiu, Sem Gud villde ecke lata bera iñ i Helgedoomeñ a Tijmum Gamla Teſtamenteſins, Devt. 23.

Þar fyrer, nær þu Olmuſu giefur, Þa ſia til ad hun ſie i Gude giord. Siertu Rijkur, Þa gief Rijkuglega, og giæt þeſs, af hverium þu Aud þiñ feinged hefur, Þo ſvo ad þijn Vinſtre Hend vite ecke hvad hin Hægre gaf. Giæt og þeſs, ad þu giefer ecke ofliited ef þu mátt vel; Þad er ſtoor Synd ad hafa alls Nægter, Eñ lata hiñ Volada ſvo fra ſier fara, ad hañ hafe valla Magañ fullañ, Aukhelldur til nærſie Mals. Þier ſundurmeried Andlit hiña Fatæku, Segier DRotteñ, Eſ. 3. Þoott þad ſie talad i añare Meiningu i þeſſum Stad, Þa heiter þad riett, ad ſundurmeria Andlit hiñs Volada, ad lata hañ horfa a Audlegd ſijna, eñ ſkamta honum ſvo naumt, ad hañ ſie litlu nær; Ecke

Giorde þad DRotteñ, Er hañ saddе 5000. Mañs i Eydemorku, Þvi Gudspiallamadureñ segier; Hañ hafe giefed svo sem hver villde hafa, Joh. 6. Ef þu villt segia þad Nydskuñe til Umbootar, ad hañ hafe haft betre Raad eñ þu, Þa vil eg segia; Gietur þu ecke ærwad honum, Er þad giorde, ad hañ kuñe ad giefa þier Tijufalldt aptur, vid þad sem þu gafst Vesælingnum, Siertu Faatækur, Þa gief þo af Faatækt þiñe, slijkt er þu af maatt leggia, Og laat þad vera af Gnægd Hiarta þijns, Þvi Gud aalijtur Hiartad. Lausnareñ sagde: Ad Eckiañ su, Er lagde Tvo Smaa-Peninga i Guds Kistuna, Hun hefde meira lagt eñ aller hiner Rijku, Þvi hun gaf af Leifum sijnum alla Lijfs-Næringu sijna, Marc. 12. Vit þvi, ad þad lited, Er þu gafst, Þad er Gude eins þægt, Og hid mikla, er hiñ Rijke gaf, þvi baada yckur giorde Gud, eñ hverneg sem þier haattad er, þa gief med goodu Skape, Þvi hijrañ Giafara hefur Gud kiærañ, segier Salomon, Paulus bijdur þad skule gioraſt, ecke med Naudung, helldur med frwsum Huga, Saa sem med illu Giede wtelætur þad hañ giefur, Hañ hefur bæde tapad þvi er hañ gaf, og svo þeim Launum, Er hañ kuñe ad vænta af Gude, Gief strax ef þu giefur, þvi hañ sem skiott giefur, hañ giefur Tvisvar; Seig þu ecke Naunga þijnum, Far burt og kom aptur, Þvi aa Morgun skal eg giefa þier, Ef þu hefur þad, Prov. 3. Þad giorer Vesælingeñ Langeygdañ epter Giofeñe, sierdeilis ef Þorf hañs er braad, og Gud kañ ad laata þig bijda eins leinge epter Hiaalpeñe, Nær þier aaliggur, Þvi med þeim sama Mæler er þier mæled, mun ydur aptur mællt verda, segier Frelsareñ, Matth. 7. Ölmusur hafa stoora Naad i Guds Auglite, Bæner þijnar og Ölmusugiorder eru uppstignar fyrer Gud til Miñes, Sagde Eingilleñ vid Cornelium, Act. 10. Bæneñ er Offur þad sem vier eigum Daglega Gude ad færa, Þad eru Kaalfar Vara vorra, Hos: 14. Sem koma i Stadeñ Foornfæringa Gamla Testamentesins, Ölmusurnar eiga þeim ad fylgia, Ei sijdur nu eñ þa, Ölmusañ blijdkar Gud meir eñ Foorneñ, Þvi aa Myskunseme hefur hañ Þocknan, eñ ecke aa Offre, Haf Raad mitt Konungur, sagde Daniel vid Nebuchadnezar: Gior Synder þijnar ad Riettlæte, Og Ranglæte þitt ad Myskunseme vid hina Aumu, Dan. 4. Lijklegt er ad hañ hafe þad giort, Og kañske ecke apturhorfed wr Vargs-Hamnum til Mañlegrar Rænu og Skyckunar ella. Ad Endingu vil eg miñaſt aa þad, Er hier sijdarst stendur i Gudspiallenu: Svo Ad Nær Ydur Þrijtur, Þa Medtake Þeir Ydur I Eylijfar TJALLDbwder. Hverier þa? Guds Volader Sauder: Nær þrijtur oss? Þegar vier forum nakter burt wr Heimenum, Eins og vier i hañ komum: Nær medtaka þeir oss? Veigeñ leggia þeir til þess hier i Heime, med Bænum sijnum og Andvorpunum til Guds, ad þad meige oss Endurgollded verda i Upprisu Riettlaatra, Er Meñ gaafu i Guds Nafne. Johañes saa i Opeñberaneñe eiñ Eingel standa frame fyrer Altarenu, Hañ hafde Reykelsis Kier af Gulle i Hende sier, og var giefed Reykelse mik-ed, ad hañ offeade þvi med Bænum Heilagra, Apoc. 8. Eg efaſt ecke uñ, ad hier med eru og teiknadar Bæner Voladra Þurfa-Maña, Sem eru rietter Christi Limer, Þetta Reykelse skylldu Meñ dijrum Doomum kaupa, Þvi þad gagnar meir eñ morg Þusund

Stycke

Stycke Gulls og Sylfurs, Nauta og Sauda, Eñ um̃ sijder munu Þeir Medtaka Oss J Eylijfar Tialldbwder; Þegar Konungureñ segier aa Effsta Doome til þeirra, sem eru a Hægra Veg: Það sem þier giorðuð Einum af þessum mijnum miñstu Bræðrum, það giorðuð þier mier. Komeð þier hiner Blessuðu mijns Foður, og eigneſt það Rijke, Sem yður er fyrerbwed fraa Upphafe Veralldar; Þess niootande að verda, uñ þu oss eylijfur Gud og alleina Rijkur, Fyrer hañ sem vor vegna Fatækur giordeſt, JESUM Christum vorn Frelsara, AMEN.

Tijunda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Luc. 19. Cap.

A Þañ Tijma. Og þa ed JEsus kom nær, að hañ saa Borgena, griet hañ yfer heñe, og sagde: Ef að þu vissir hvað til þijns Friðar heyrde, þa munder þu aa þessum þijnum Tijma þar Vaktan aa hafa, eñ nu er það huled fyrer þijnum Augum. Þviad þeir Dagar munu koma yfer þig, það þijner Ovíner munu byggia Hervirke i kriingum þig, og um̃kringia þig, og aa alla Vegu að þier þreyngia, og niður i Gruñ kollkaſta, og þijnum Bornum með þier, og ecke munu þeir i þier laata Stein yfer Steine vera, af þvi þu þeckter ecke þiñ Vitiunar Tijma. Og hañ gieck iñ i Mustered, og took til að reka wt þaa sem selldu og keyptu þar iñe, og sagde til þeirra: Skrifað er, að mitt Hws sie Bæna Hws, Eñ þier hafeð giort það sem añað Spilllvirkia Jñe. Og hvorn Dag kiende hañ i Mustereun. Eñ Kleñemaña Hofdingiar og Skriftlærder og þeir Yppurſtu Lijdsins, leituðu faſt epter, að fyrerkoma honum, og gaatu það ecke funded, hvað þeir skylldu giora honum. Þviað allt Foolked hnie að honum, og hlijdde hañs Orðum.

Exordium.

Nel wtmaalar H. Paulus það Skrijmsle Agyrndena, Er hañ segier, 1. Tim. 6. Þeir sem að Rijker vilia verda, þeir falla i Freiſtne og Snorur, Og i margar Gyrnder Vitlausar og Skadlegar, Hveriar að steipa Mañenum i Topun og Fordiorfun: Þetta er Deigenum lioosara, Þvi under þeña Skap-Loſt þienar svo miked Illþijde añara Laſta, Að valla er nockur sw Dygð, að ei þurfe hun Lið af að byggia, Nær hun er mognuð; Eins og eiñ Stoor Herra þarf margra Þienara, Svo er og Ovættur þesse, Hun tekur heila Sveit af siñe Kynslood i Lið með sier, Lijge, Roogur, Bakmælge, Meinsære, Flaattskapur, Underhyggia, Ofrijke, Og jafnvel Morð og Mañdraap eru heñar Forunautar, Það vottar Poſtuleñ skom̃u sijdar i þessum sama

Capitula, Er hañ segier: Ad Agyrndeñ sie Root alls Ills, J hveria þegar nockrer fijkst hafa, Pa hafe þeir villest fraa Trwñe, og sialfa sig i giegnum lagt med Harmkvælum morgum. Hiñ Agiarne hefur Otal Veidebrellur til Utvega siña, Eñ ecke hefur Diøfulleñ færre Snørur, til ad veida hañ: Hvad drap Achan? Jos. 7. Hvad rænte Achab Rijke og Fiøre? Hvad saalgade Judæ? Matth. 27. Alltsamañ giorde þetta Fie-Gyrndeñ, Og Otal fleira sem ei verdur uppreiknad, Og kuñugra er, eñ med morgum Ordum segia þurfe. Nu eru þo marger Veiger til ad verda Rijkur, Sumer Leyfeleger, Sumer Oleyfeleger: Hiner Fyrre eru Blessan DRottens, Astundan i sijnu Embætte, og Christeleg Fyrerhyggia, Og añad þvilijkt, Sem eg hefe nockud dreped aa i næst Fyrerfarande Predikun; Hiner Oleyfelegu eru svo marger sem Agyrndeñ sær uppdyktad: Eñ med þeim hættustu er Orædvønd Kauphøndlan, Hverrar vegna ad DRotteñ kallar, Ad Guds Hws sie orded ad Ræningia-Bæle hier i Gudspiallenu, Pvi segier Syrach Cap. 27. Eiñ Kaup-Madur gietur valla vared sig Oriette, Nie eiñ Kramare fyrer Syndeñe. Nu fyrer þvi, Ad eg hefe ecke til Forna i Book þessare neitt Merkelegt uñ þeña Hlut ritad, Sem þo er harla Naudsynlegt ad vita nockud uñ, Pa vil eg taka mier Orsøk af Vandlæte DRottens, Til ad Hugleida Tveñt hier af, Sem er. 1. Hvor ad sie Leyfeleg Kaup-Høndlan. 2. Hvor ad sie Oleyfeleg. Hiaalpa oss goode Gud til þessa Verks, Fyrer JEsum vorn DRotteñ, AMEN.

Utleggingeñ.

HAd er vijst, ad ecke gietur Verolld þesse stadest aan Kaup-Høndlunar. Mismun hefur hiñ Alvijse Skapare giort bæde Landaña og Mañaña, Eñ eingum hefur hañ giefed allt, Pvi hañ ætlade sialfum sier allt, Rijkur og Faatækur mættu hver ødrum, seger Salomon, Eñ Gud hefur giort þaa baada, Prov. 22. Hañ meinar Rijkañ, Rijkañ, eñ Faatækañ, Faatækañ, Pvi hverttveggia kiemur af honum: Hvar fyrer mun nu hiñ Almaattuge svo giort hafa? Gat hañ ecke alla Fullrijka giort, Sem aa alla Jordena, Og þad sem þar iñe bygger? Ad vijsu gat hañ; Hvar fyrer er þad svo skied þa? Eingeñ hefur ad soñu hañs Raadgiafe vered, Eñ þo maa þad skilia, ad hañ hefur giort þeñ añ Mismun til ad laata dijrka sig af baadum, Af þeim sem noog hafa, med Kiærleikans Verkum, Af hinum sem Skorteñ lijda, med Poleñmæde, Eñ þo ecke sijdst til ad laata Daudlega Meñ æfa sig i Riettvijseñe og Kiærleikans Verkum, i allre Høndlan og Vidskiptum, Par eingeñ er sialfum sier Fullnoogur uñ allt, Ad ei sie hañ añars Purfe i einhveriu: Brwke þvi nockur Kaupmañskap, Pa æfer hañ eingañ illañ Hlut, Helldur Naudsynlegañ: Gud hefur ecke fyrerboded sialfañ Hluteñ; Helldur Vanbrwkun Hlutarens: Vigt og Mæler eru þeir Hluter, sem Kaup-Høndlan maa ecke aan vera, Pad hefur Gud ecke bañad, Eñ raanga Vigt og Mæler hefur hañ fyrerboded, Lev. 19. Og þetta er ecke sijdst ad taka Vara aa i Vidskiptum Maña: Riett er og hverium Mañe ad kaupa þaa Hlute, Er hañ vid þarf, til þessa Lijfs Næringar, Edur skickanlegrar Brwkunar, Sem Gud hefur ecke i sijnu Heilaga Orde fyrerboded; Svo keypte

Abra-

Abraham Landed af Hephron til ad grafa Kvinu sijna, Gen. 23. Jacob keypte Land under Bw sitt af Sonum Hemors, Gen. 33. Joseph keypte Fie hiña Egyptsku til Handa Pharao fyrer Atviñu, Gen. 47. Jeremjas Akureñ af Chanameele Syne Fodurbroodur sijns, og giørde Giørning þar um, Jer. 32. Og Lamuel samlijker forsicalle Konu og ydiñe vid Kaup Skip, þvi ad hun sæke Fædslu sijna laangt ad, Prov. 31. Fyrer þvi er þad Saklaust ad brwka Kaup-Hondlan um þvilijka Hlute. Aller þesser Meñ, Er eg strax upptalde, voru Guds Viner, Og kuña Meñ ecke añad um þaa ad ætla, eñ ad þesse Hegdan þeirra hafe Leyfeleg vered; Eñ ef þeim var Saklaust ad kaupa, Pa var og hinum Syndlaust ad giøra þad falt, Er þeir selldu, Þvi ecke er Kaupande nema Seliande sie. Lydia sw er Paulus skijrde i Borg þeirra Thyatirorum, Act. 16. Hun selde Purpura, Og heyrest ecke ad Postuleñ hafe bañad heñe Hondlan sijna, Og var þetta þo ecke svo miøg Naudsynlegur Hlutur til Lijfs Næringar, Sem hun hafde med ad fara. Sa ed selur Handa-Verk sijn, Hveriu Nafne sem heita; Hañ brwkar Saklausañ Kaupmañskap, Þvi hañ neyter Brauds sijns i Sveita sijns Andlitis, Ef hañ ecke falsar Verkefned, Edur brwkar i þvi adra Raangsleitne, Fyrer þvilijku mun hier epter Raad giørt verda i sijdara Partenum. Hañ ed selur þad, Er hañ missa kañ wr Bwe sijnu, þeim ed vid þurfa, Hañ giører goodañ Hlut, Sierdeilis ef hañ ecke iñehelldur þvi er hañ maa an vera, Nær hiñ er Naudstaddur:. Svo giørde Joseph, þegar Gud sende Hwngur i Egyptaland; Og þoott ad Herodes Konungur Aschalonita være hiñ verste Madur, Pa var þad þo Lofs verdt af honum, sem Joseph Sagna-Meistare skrifar, Ad hañ hafe sellt jafnvel Gersemar sijnar fyrer Atviñu handa Þegnum sijnum. Þeirra Adferd er og saklaus, Sem hafa Fe i Hondum, og kaupa Naudsynlega Hlute, a medañ Nægter eru af þeim, Til ad selia ødrum sem faatækare eru, og ei hofdu Raad til ad kaupa til margra Ara, Og þoott þeir Abatest nockud þar af fyrer Omak sitt, Pa er þad ecke Synd, Nær þad skiedur med Josnude og an Okurs, Og þad hygg eg ad sie hid sama, sem Paulus bijdur, 1. Cor. 7. Ad þeir sem kaupa, sieu svo sem ad ecke eige þeir, Pad ræd eg af þvi, er hañ seger strax epter, Ad Meñ skule brwka svo Heimeñ, ad Meñ ecke vanbrwke hañ, Pad skil eg svo, ad Meñ fære sier i Nyt þaa Hlute, Er Gud hefur laanad, Þo svo, ad þad ei verde med Asælne vid Naungañ, Til ad giøra sig rijkañ eñ hañ faatækañ, Sierdeilis þar hañ i þessum Stad er ad tala um þa stuttu Tijd, Er Meñ eiga ad faast vid þetta Tijmañlega. Þeirra Atburder eru og riettvijser, og nærsta þarfer, Er færa þa Voru yfer Hafed, sem eitt Land maa ecke an vera, Nær þeir giæta þess er St. Paull bijdur, 1. Tess. 4. Eingeñ yferstijge edur asælest siñ Broodur i nockurre Hondlan, Þvi Gud er Hegnare alls þessa. Eñ nær þeir giøra þad til ad hafa þar af sitt Erlegt Uppheldde, eñ ecke til þess alleina ad verda rijker af Þorf añarra, Pa er þeirra Verk eingañvegeñ lastande, Og maa um þaa segia eins og um hvern añañ, sem ver Erfide og Ydiu siñe til ad hiaalpa Naunganum, ad verdur er Verka-Madureñ Launa sina: Fyrer þvi ær ecke Kaupandeñ ad sioa Offioonum yfer þvi, þoott þeir abatest, Ef þeir giøra hañ ecke ad Løgræninge,

Sier-

Gierdeilis þar hañ vogar Lijfe og Gootze til ad siaa hinum borged, Þvi hvertveggia þetta eru dijrmæter Hluter, og Lijfed ad vijsu hiñ Kostulegaste af Veralldar Munum, Jafnvel ad Vitne Satans, Er hañ sagde, Job. 2. Hwd fyrer Hwd, Og allt hvad Madureñ aa, mun hañ giefa fyrer siaalfañ sig: Þvi aa ecke ad misuña þeim nockurs Agooda, Er svo miked leggia i Solurnar: Þad kañ og til ad bera, Ad þesshaattar Kaup-Madur, giore þeim eingañ Oriett, Er hañ selur Voru sijna frekt, Ef hañ maa hana añarstadar kaupa dijrum Doomum, Og þad kiemur eitthvad aa mille, Sem hindrar Asetning hañs, Þvi þad er eins og hvert añad Tilfelle i Utriettingum vorum, og er þad margt sem Kaupande kañ ecke ad vera so froodur um, ad hañ vite hvort hiñ giorer Oriett edur ei, maa hañ þvi ei strax vijta hiñ þar fyrer, Og þoott hañ visse sier Oriett giordañ, Þa giorer hañ siaalfañ sig eins sekañ, Ef hañ vill rietta Hluta siñ med odrum Oriette, Þvi þad heiter ad giallda Illu Illt, Hvad Gud hefur bañad. Þetta er nu svo sagt um þa Kaup-Hondlan, sem Leyfeleg er, Epter þvi sem i stuttu Maale sagt verdur, Hvert þo betur skiliast mun, af þvi er i hiñe Sijdare Greineñe talad verdur, um þad sem er Olyfelegt i nockurre Kaup-Hondlan.

Þier erud eins og Snara i Mizpa og wtþaned Net yfer Tabor, Segier Gud vid Israel, Hos. 5. Af þessum DRottens Doome aattu Kieñemeñerner ecke hiñ miñsta Hlut, vegna Agyrne siñar, Svo sem raada maa af Textanum; Eñ ecke voru þeir Raadvandare, þegar sa Drottnareñ kom til sijns Musteris, Sem rak wt þadañ Seliendur og Kaupendur, Svo sem i Gudspiallenu stendur, Þad verdur sañad med Ordum Hieronymi Lærefodur, Hverra Meiningu eg vil setia hier ad nedañ, til Froodleiks þeim er epter taka villa, Eñ ollum til Vidvorunar, Þvi sierhvor Christeñ Madur aa ad vera Guds Kieñemadur i Hiarta sijnu, Sem er Mustere Heilags Anda, Hañ skrifar aa þa Leid i siñe Utskijringu yfer Matthæi 21. Capitula: Kieñemeñerner uppþeynktu hverneñ þeir gætu aabatast af Almwganum, og selldu allañ Fienad þañ er þurfte til Foornaña, Svo ad þeir selldu þeim er ecke hofdu, og tækiu siaalfer aptur þad þeir sellt hofdu: Eñ þeña Þrett þeirra hindrade Faatækt margra, Sem ecke einasta ei hofdu þad þeir kyñu ad offra, helldur og ecke þad þeir mættu kaupa med, Þvi tilsettu þeir þaa ed laanudu Peninga. Eñ fyrer þvi ad i Logmaalenu var bañad ad taka Rentu, Og laanad Fie kuñe ecke ad gagna fyrer utañ Avoxt, Þa uppþeinktu þeir añad Bragd, ad þeir tilsettu þaa er i Stadeñ fyrer Peninga-Rentu tækiu adskiliañlega Avexte, Svo ad þad sem ei leifdest ad taka i Peningum, þa tækiu þeir i þeim Hlutum Sem med Peningum keypter eru. Fyrer Raangsleitne þessa og Hreckvijse rak DRotteñ wt þaa ed med þessu Moote selldu og keyptu i Musterenu, Af hverium flester voru Þienarar Kieñemañaña, Edur þeim aahaangande. Hugleided nu, Christner Meñ, hvad miklu Gofugre og Dijrdlegre ad er Guds Kyrkia medal vor, helldur eñ Jerusalems Mustere, Þar hun er bygd uppaa Grundvoll Spaamañaña og Postulaña, Hvar siaalfur JEsus Christur er Horningar-Steineñ, Eph. 2. Siaae þvi til hver og eirn, ad ecke verde hañ wtrekeñ wr hiñe soñu og Osynelegu Guds

Kyrk-

Kyrkiu, fyrer svoddañ raangsnweñ Kaupmañskap, Eñ þvi er æ verr og midur, ad eg hygg ad margur temie sier þessa Ohlutvendne, Sem ætlar sig vel Christeñ: Gydingum vard þeirra Hws i Eyde laated, fyrer þessa og adra Glæpe; Eñ væru þeir aller wtrekner wr Guds Kyrkiu, Sem þvilijkt adhafast nu i Heimenum, Þa ugger mig ad verda munde þuñskipad þar iñe; Edur hvad er þad, Christner Meñ, Þegar eiñ selur sijnum Naunga eiñ Hlut, Eñ dylur þa Læste er hañ hefur? Jaa, hroosar honum i mesta Maata, Þo liwgande, Og aa Stundum sver vid Guds Skielfelegu Haatign, ad þad sie svo sem hañ segier, Og hversu marger Klæker eru þa samañkomner, Til ad steipa eins Syndara Vesælle Saalu i Helvijtis Afgruñ? Hier er Þioofnadur, Hier er Lijge, Hier er Meinsære eftil vill Miña næger: Sierhvert af þessu, er noog til ad fordæma Syndarañ, Hefur ei Gud bañad ad Stela, ad Liwga, ad leggia Nafn sitt vid Hiegooma? Þier skulud alldungis ecke sveria, segier Lausnareñ, Eñ ydar Ræda sie Jaa, Jaa, Nei, Nei, Matth. 5. Hvad vill þad þa verda? Ad leggia þad vid Svik og Prettu, svo þad er nærsta undarlegt, ad nockur skule meta Saal sijna svo lijtels, Og voga heñe fyrer svo lijteñ Hiegooma, Og nærre þvi fyrer eckert aa Stundum. Ad ei tale eg þar um̃, ad hañ sem veit ad Gud er til, Skule svo berlega forsmaa hañs Stooru Haatign fyrer einkis verdañ Hlut. Eingu betre er hañ sem gyller vonda Voru med einhveriu Taale, Þvi jafnvel þott ecke liwge hañ siaalfur, þa lætur hañ Hluteñ liwga, eñ Þioofnadureñ er allur hiñ same. Þessu er þad lijkt, Ef nockur selur einhverium þad hañ þecker ecke, Og hefur ei Vit aa ad dæma um̃, Hvert þad er Jllt edur Gott, þad eru banvæn Svik, þvi saa þad giorer, hañ selur odrum Heimsku sijna, og veider hañ i Nete Faakiænsku siñar, Þetta er altijtt þeim, Er leyna þvi sem gagnlegt er fyrer hinum Einfallda, Eñ biooda þeim hid Onijta, Og af þessum Prett vaxa Tvær adrar Stoor-Skamer, sem er, ad hañ er þvilijkt æfer, Fagnar i Hiarta sijnu, hversu forsiaall hañ vered hafe, Og þackar Abatañ Sviñu siñe, Eñ hins Osviñu forsmaaer hañ, Og skamast sijn ecke ad hroosa þessu fyrer sijnum Lijkum, Leggur svo Drambsemeñar, og Siaalfhælneñar Synd til Þioofnadarens, Og er þa ecke Von aa odru verra, Nær Diofulleñ hefur svo blindad Eiñ, ad hañ stærer sig af Klækiunum, eins og Lamech, er hañ hroosade sier af Foolskuñe vid Kviñur sijnar, Gen. 4. Med þessum eiga þeir Sess i Andskotans Rijke, sem brwka falska Vigt og Mæler, um̃ hveria eg hefe noog sagt, Þegar eg segie þad med Salomons Ordum: Ad þvilijkt sie Andstigd fyrer Gude, Saa þad giorer, hañ uppskier hvar hañ ecke saade, Og selur eïnum þad hañ alldrei fieck. Þeir ed setia Voruna of dijrt, Og miklu hærra eñ ad svarar þeim Abata er þeir med riettu hafa meiga, fyrer Omak sitt og Um̃hyggiu fyrer sijnum Kaupmañskap; Þeir meina ad soñu ad vera Saklauser, Og helga sig giarna þar med, ad eingañ bidle þeir ad kaupa ad sier, Og Vara þeirra sie Osvikeñ; Eñ hier i er þo margt athugaverdt, Sie svo ad eg hafe einhvern Hlut, Þañ eg maa ecke missa aan mijns Skada, Eñ hañ ætlade sier mikeñ Hagnad af, er kauper, Þa er þad ad soñu Riettvijst, ad eg selie hañ nockru dijrara eñ eg keypte; Eñ ef eg hefe þañ sama Hlut til Solu og vil hañ falañ laata, þegar

mier lijkar Andvirded, eñ Brooder edur Syster eru Naudstodd, svo þau gieta ecke aañ hañs vered, Og eg brwka Neyd þeirra Voru miñe til Gylldes, Þa er þad stoor Synd, Og eingu betra eñ þad, sem aadur er upptaled, Þvi þad heiter ad selia einum Þorf sijna; Eñ hverneg kañ hañ ad giora Hluteñ betre edur dijrmætare, J sialfum sier, helldur eñ hañ være þar fyrer utañ? Kañ nockud Hwngur Naungans ad giora þiñ Mat betre, Og ef ecke betre, þa ecke helldur dijrmætare, edur hañs Verleike, Þad Fat er þu selur honum kostulegra? Þetta er nockurskonar Hæglætis-Ofrijke, Og Ulfur under Sauðar-Giæru, Þvi hvert eg svijk Fie wt af einhverium, sem ecke maa ræna mig þvi sem honum aaliggur, Edur og ræne hañ Fie sijnu, Þvi er eg hefe eingañ Riett til, Þad er allur hiñ same Oriettur i Guds Auglite. J þessum Flocke vadq þeir ed kaupa upp alla Voru, þa sem hiñ Faatæke maa ecke aan vera, nær þeir hafa noog i Hondunum, eñ selia hana so dijrt aptur, sem sialfer vilia þeir, nær Neydeñ þreynger, Og þo eru hiner hvad verster, sem hafa aa Bodaange gyrnelega Hlute, Og þo alldeilis Oþarfa, Eñ laata þa svo dijrt, sem Agyrndeñ bijdur, Nær Daareñ sparar ecke fyrer ad giefa, Til þess ad slockva Gyrndena um Stundar-Saker, Eñ svelltur sijdañ. Þetta er ad selia einum Synd sijna, Sem er hiñ verste Kaupmañsskapur; Þetta er ein Andskotans Svipa, af morgum Streingium, morgum Syndum fliettud, Þvi fyrst kauper hañ þessháattar Voru til ad leggia Taal-Beitu fyrer hiñ Heimska, Sijdañ fletter hañ Fie sijnu, og epteraa hæder ad honum, eñ prijsar sialfañ sig og Kiænsku sijna, Og þad er ecke ollu betra eñ Bileams Raad, hver ed liet Jsraels Sonu glæpast aa Moabitaña Konum, Num. 31. Aller Heilvita Meñ, sem þetta Lesa edur Heyra, Þeir munu nærre gieta, hvar um eg tala, Og er allt of margt af þessu Jllþijde i Lande voru. Þetta er nu svo talad um hañ ed selur, Eñ þoott ad Kaupande og Seliande sieu nærre þvi hid sama, Þar eingeñ selur nema hañ kaupe, Og eingeñ kauper nema hañ selie, Þa giora Meñ þo Mismun þañ i Daglegu Maale, ad saa heiter Seliande, Er hefur Voru til Kaups, Eñ hiñ Kaupande, Er ad honum kauper, Og þvi hefur hañ og nockurs ad giæta. Einhver kañ aa Stundum ad selia þad hañ ecke veit hvad kostar, Og er þeim þa vant, sem ad honum kauper, ad ecke aasælest hañ siñ Naunga i siñe Hondlan; Jaa, i Sañleika, Giefe hañ miña fyrer Hluteñ eñ ad hañ verdur er, Þa er hañ eins sekur i Guds Auglite, svo sem hiñ, Er sellde þeim ofdijrt nockurn Hlut, Er ei veit hvad hañ kauper. Eirn neydest til ad selia Eigu sijna fyrer Hwngurs-Saker, edur einhvern Atviñu-Brest, Svo hañ gietur ecke beded epter þeirre Tijd, sem hañ kuñe ad faa Lijfs-Næringu med odru moote. Fære hañ ecke Jofnud af þeim er kauper, Þa giorer Kaupmadureñ stoora Synd, Og er eins sekur, og hiñ er selur odrum Þorf sijna: Baagt er allt þvilijkt upp ad telia i stuttu Maale, Eñ giæte Meñ þess, er D Rottein sagde Fordum: Hvad þier vilied ad Meñerner giore ydur, Þad sama giored þeim einneg, Luc. 6. Svo og þess Syrach skrifar, Cap. 27. Eins og Fleigureñ klemest aa millum Mwr-Steina, Svo þreingest Syndeñ aa millum Kaups og Sals, fyrer þvi er þeim einsætt, er giort hafa slijka Hondlan ad Handverke, Kañ ske leingur eñ skiemur, Sumer-

hver-

hverier, Peim er einsætt, Segie eg, ad rañsaka nockud Atferd sijna i þessu, Og ef þeir fiña Raanglæte hiaa sier, ad bæta þad med sañre Ydran, Eñ hun er alldrei af Atvoru, Nema Meñ giefe þad aptur, sem Raanglega var teked, Hvar um eg hefe nockud talad i nærst fyrerfarande Predikun, Og vil þad ecke hier aptur Itreka: Allema vil eg Rañsaka Tveñslags Affsakaner, Sem Meñ plaga ad giora sialfum sier i þvilijkum Tilfellum. Ein er su, ad nockrer laatast giefa Ölmusur af þessu Raangfeingna Gotze, og þurfe þvi ecke aptur ad leggia, Eñ giæt þess, ad þad sem Fatækum er giefed, Pad kallast Gude Laanad, Eñ Gud vill ecke Piofs Nautur vera. Pad sem honum er giefed maa velseinged vera, ef þad a honum ad lijka: Pvi er þad riett er Syrach skrifar, Cap. 34. Sa sem fæter Foorn af Eigu hins Fatæka, Pad er svo sem hañ slatre Synenum i Augsyn Foduriens: Braud hins Purftuga er Lijf hins Fatæka: Sa ed svijkur hañ, sa er Bloodgiirugur. Olympias Mooder hins Stoora Alexandri hun helgade Af-Gude sijnum þad Sverd, Er Madur heñar Philippus Konungur var drepeñ med. Alexander Phereus giorde hid sama vid Lensuna, med hverre hañ vo Fodur-Broodur siñ Polyphronem, Og somu Atferd hafde Keysareñ Autonius Caracalla, Er hañ Lijfliet Broodur siñ Getam; Aller Meñ kalla þetta illa giort, Eñ ecke mun vera svo stoor Munur a þessum Odaada-Verkum i Guds Auglite, Og hinu, ad svijkia Naungans Braud wt af hañs Muñe i Kaupum og Solum, Eñ laatast giefa Gude þar af aptur, edur hañs Vesælingum, Svo miked sem þeim sialfum lijkar. Pad geingur nærst þvi, ad kasta Bloods-Verdenu iñ i Kyrkiuna med Juda; Eñ þo vil eg segia þad sem eg hefe aadur sagt, ad ef Madur fær ecke aptur skilad þeim sama er nockur hefur Oriett tilgiort, Pa er ecke añad Raad, Eñ ad giefa svo miked Fatækum, Sem Eiñ meinar sig epter smaasmuglegt Rañsak Samvitsku siñar, ad hafa med Oriette teked. Hyliest og eingeñ vid þad, ad Syndeñ verdur ecke tilgiefeñ, Nema aptur sie golldeð hid Raangfeingna; Pvi svo segier DRotteñ fyrer Muñ Ezechiels, Cap. 33. Ef hiñ Ogudlege giefur Panteñ aptur, og lætur Raaned af Hende, Og geingur epter Lijfsens Bodorde, Og giorer eckert Oriettvijst, Pa skal hañ lifa og ecke deya: Med þessum Skilmaalum hefur Gud Syndarañum Vægdeñe heited, Eñ añars ecke: Hier um hefur Augustinus Lærefader vel talad i Einum Stad. Ef ad añars Fie (af hveriu Syndeñ kiemur) kañ aptur ad gialldast, eñ verdur þo ecke golldeð, Pa er þad ecke søñ Ydran, Helldur Læte heñar; Syndeñ verdur ecke fyrergiefeñ, Ef ei er aptur fært þad burt var teked.

Oñur er þeirra Afsotun er segia, ad ei meige þeir aptur laata, Pad þeir med Raungu teked hafa, Sokum Ovirdingar þeirrar, Er af þvi fylger, og ad Fiaar-Hluter sieu miña verder eñ gott Mañ-Ord, Eñ þesse er og svo nærsta Ogylld. Fyrst er þad, ad slijkt verdur alldrei af nockrum Ærlegum nie Gudhræddum Mañe misvyrdt, Eñ Doom hiña Oraadvondu maa sa ad litlu hafa, Sem ætlar sier Guds Barn ad verda, Hañ maa segia med Paule; Pad er mier fyrer miñstu, ad eg af ydur dæmdur verde, Edur af Mañlegum Deige, DRotteñ er sa sem dæmer mig, 1. Cor. 4. Par ad auke, eru svo marger

Veiger til ad bæta þeim er Rænginden̄ lided hafa, Svo ei verde þad Heyrum kuñugt: Og hverneg sem þessu er vared, Þa er betra ad missa Virdingu sijna hier i Tijmanum, helldur eñ Eilijfliega. Þegar DRotteñ rak wt Seliendur og Kaupendur wr Musterenu i Fyrra Siñe, Joh. 2. Þa giorde hañ Svipur af Streingium, Er hañ brwkade til þessa Vandlætis: Hañ vantar eñ nu ecke Svipur til ad reka wt þa er med svoddañ Hætte kaupa og selia i hañs Kyrkiu medal vor: Þar er Svipa Logmaalsins, Er seg- ier: Þu skallt ecke stela, A heñe er eiñ Hnwtur rideñ med þessum Hætte, Bolvadur sie sa ed ecke helldur allt þad i Logmaalenu ritad stendur, Devt. 27. Þar er ein Svipa Jafnvel i Evangelio, Er slær med þessu Hogge, Gioreð Ydran, Þvi Guds Rijke er nalægt, Hvert þad Trie sem ecke ber goodañ Avoxt, skal upphoggvast og i Elld kastast, Matth. 3. Þar er hin skarpa Svipa hañs Hegningar, sem er tilbweñ þeim ed eria a Hrygg hins Vesæla og Naudstadda, Og eta Rænglætesins Braud i hañs Sveita. Eg segie eñ þa aptur, DRotteñ rak wt wr Musterenu þa er selldu og keyptu: Þad var Stundlegt Vandlæte, Margur af þeim somu mun sijdañ hafa a hañ trwad sier til Myskunar, Eñ ad vera wtrekeñ wr þeirre Himnesku Jerusalem, Þad er eitt Straff ollu þijngra, þad er eilijf Smaan, Og Obætañlegur Skade; Fraa hverium oss og alla Christna Meñ vardveite hiñ goode Gud fyrer Sonarens Forþienustu, Og giefe oss svo ad rækia þetta Jardneska, ad vier ecke afrækium þad Himneska, Helldur stundum epter hinu gooda Hlutskiptenu sem eingeñ maa af oss taka; Þess giefe oss nootande ad verda, hiñ Myskunsame Gud, fyrer JEsum Christum, Amen.

Ellefta Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Luc. 18. Cap.

Á Þeim Dogum. JEsus sagde til nockra þeirra sem treystu uppa sialfa sig, Lijka sem mundu þeir Riettlaater vera og forsmaadu adra, Þessa Epterlijking. Tveir Meñ geingu upp i Mustered ad biddiast fyrer, Eirn vár Phariseus, eñ Añar Tollheimtu Madur. Phariseareñ stood og badst nu þañeñ fyrer med sialfum sier. Gud, Eg þacka þier, þad eg em eige so sem adrer Meñ, Ræningiar, Oriettvijser, Hoordooms-Meñ, Eda so sem þesse Tollheimtu-Madur. Eg fasta Tvisvar i Viku, Og eg gief Tijunder af ollu þvi eg a. Og Tollheimtu-Madureñ stood laangt i burtu fraa, Og villde ecke upplypta sijnum Augum til Himens, Helldur barde hañ sier a Brioost, Og sagde: Gud, vertu mier Syndugum Lijknsamur. Sañlega, seige eg ydur: Þesse foor Riettlaatur framar hinum i sitt Hws. Þviad hvor saa sem sig sialfañ Upphefur, Hañ skal Nidurlægiast. Og hvor sem sig sialfañ Nidurlæger, Hañ mun upphafeñ verda.

Exordium.

Exordium.

Ingeñ Hlutur er svo Vidurstyggelegur i Guds Auglite, svo sem Dramblatt Hiarta, Og eingeñ svo þægur honum, svo sem Audmiwkur Ande. Dramblatum hratt hañ af Stoole, eñ upphoof Lijtelaata, Segier Guds Mooder i Lof-Kvædenu, Luc. 1. Gude alleina tilheyrer Tigneñ, Hañ hefur siñ Stool a Himnum settañ, Eñ Jordeñ er hañs Foot-Skor, Par situr hañ uppe, og sier a þad Laga, Jehova er hañs Heite, Og sijna Dijrd vill hañ eingum giefa, Esa. 42. Allt hvad Vyrduglegt er, Hvad Gott er, Hvad Agiætt er, Hvad Prijdelegt er, Hvad Heilagt er, þad kiemur allt fra honum: Eñ vilie nockur tileinka sialfum sier nockud af þessu, svo sem sialfum sier, Pad er, sem villde hañ ræna Gud sijnu, Pad er riett ad stela Helgum Doomum, Og þad er Afguda-Dijrkan, Pvi valla veit eg hvert þad er meire Synd i Guds Auglite, ad falla fram fyrer Trie-Stobbanum, helldur eñ ad giora sialfañ sig ad Gude, Og segia med Pharao: Hvor er Jehova, þad eg skule Ottast hañ? Exod. 5. Edur med hinum Blindu Judum: Gude skeitum vier ecke, Og hvad villde oss Konungureñ giora? Meñ hallda sumer, ad þad hafe vered Svijvirding Foreydsluñar, sem DRotteñ talar um, Matth. 24. Ad Bijlæte hiñs Romverska Keysara hafe sett vered iñ i Jerusalems Mustere; Eñ þad er Svijvirding Foreydsluñar riett kollud, Pegar Madureñ setur sitt eiged Bijlæte iñ i Guds Kyrkiu, Sem ætte ad vera hañs Hiarta, Eins og Phariseus þesse: Svoddañ Mañe er Glotuneñ bweñ, Nema hañ audmyke sig bradlega under Volduga Guds Hond, Pvi Gud mootstendur Dramblatum, Og þarf sa ecke ad vænta sier Añars verra Sem hefur Konung Himnaña fyrer Ovin. DRotteñ talade Epterlijkingu þessa, segier Lucas, Til Nockurra Peirra, Er Treystu a Sialfa Sig, Eñ Forsmadu Adra: Svo sem eckert er Vidurstyggelegra i Guds Auglite, eñ Hofmoodureñ, Svo er honum valla nockurt þægra, eñ Audmiwkur Ande; Pad sijna oss Dæme Ephraims, Dæme Manassis, Og ecke sijdst Davids Konungs, allvijda i hañs Psalma Book. Eg jatade DRottne Synd mijna, og þa fyrergafstu mier þad, segier hañ, Ps. 32. Og eñ aptur, DRotteñ vardveiter Lijtilmagnana, Eg audmykte mig, Og þa vard eg frelsadur: Og þad sijner oss Dæme Tollheimtu-Mañsins, Hvern Lausnareñ sijnest framsetia hier i Epterlijkinguñe, ollum Sorgbitnum Afbrota-Moñum til Huggunar. Vilium vier þvi Tveñt af Gudspiallenu Hugleida.
1. Eirn Skynhelgañ Hræsnara. 2. Eirn Ydrande Syndara.

Styrk oss hier til DRotteñ miñ i JEsu Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

INNgangur til þessa Mals hia Gudspialla-Mañenum, er þañveg. Eñ Hañ Talade Til Nockurra, Er Treystu Uppa Sialfa Sig, Ad Peir Væru Riettlater, Eñ Forsmadu Adra, Pessa Epterlijking. An alls Efa eru hier med Pharisæi meinter, Par fyrer setur DRotteñ eiñ Phariseum i Epterlijkinguñe, svo sem Dæme

eins Siaalfbyrgings, Er ei þyrfte miked af Gude ad þyggia; Þess vegna eru þeir i Grein
þessare med sijnum eigen̄ Lit afmaalader: Þeir villdu vera fraaskilder odrum Mon̄um,
Þad sijner þeirra Nafn, Pharisæus, Þad merker Adgreindan̄ edur Fraaskilen̄. J morgu
var þetta foolged, Sem ecke er Naudsynlegt hier upp ad telia, En̄ þo var þad helsta, ad
þeir þoottust odrum Heilagre, Þad dylur ecke þesse þeirra Brooder, Er han̄ segier: Eg
Þacka Þier GUd, Ad Eg Em Ecke Eins Og Adrer MEn̄, Þvi kolludu þeir Almwgan̄
Jardaren̄ar Foolk, En̄ siaalfer þoottust þeir Himnesker vera, og Borgar-Men̄ Heilagra,
Svo sem Paulus nefner Christna Men̄. Edur hvad var þad þeir sogdu i Raadenu
Fordum, þegar Nicodemus villde hafa mællt Frelsaranum Lids Yrde? Joh. 7. Trwer
nockur af Hofdingiunum aa han̄, Edur af Pharisæis? En̄ þetta Foolk, Sem ecke veit
Logmaaled, Þad er bolvad. Þeir villdu ecke Samneyte eiga med Tollheimtu-Mon̄um
og Syndurum, Þvi lostudu þeir Frelsaran̄, ad han̄ giorde svo, Matth. 9. Jaa, Þeir meintu
ad þeir saurgudust, er snertu þaa. Svo sagde Hræsnaren̄ Simon Fordum, Þegar
hin Bersynduga sat Graatande vid Fætur DRottens, Luc. 7. Ef þesse være Spaamadur
þa munde han̄ vita hver og hvilijk ad þesse være, Er han̄ snerter, þvi hun er syndug.
Um̄ þvilijka Drambseme, Þvilijka Skynhelge talar Esajas under svoddan̄ Manna
Persoonu, Cap. 65. Kom ecke nærre mier, og snert mig ecke, Þvi eg em þier Heilagre.
O min̄ JEsu! Er ecke þetta ad giora sig Gude lijkan̄, Nærre hverium eckert Saurugt
maa koma? Ecke breytter þu svo, DRotten̄ min̄, þegar þu aatst og drackst med Tollheimtu-Mon̄um
og Syndugum i Hwse Matthæi, Matth. 9. Þegar þu giorder han̄ jafnvel
ad þijnum Læresveine, Þegar þu mælltest ad Fyrrabragde til Dag-Verdar af Zachæo,
Þegar aller Tollheimtu-Men̄ og Bersynduger flycktust ad þier, til ad heyra þig, Og þu
maatter lijda Brixl Pharisæan̄a þar fyrer, Luc. 15. Þu varst Guds Mynd, Sem er ein̄
fortærande Elldur, Deut. 4. Þo hiellstu þad ei fyrer Raan, ad þu Gude jafn varst, helldur
Lijtelæckader siaalfan̄ þig, tookst aa þig Þræls Mynd, vorden̄ Mon̄um lijkur, Philipp.
2. Tveir MEn̄ Geingu Upp J MUstered Ad Bidiast Fyrer, Ein̄ Var Pharisæus, En̄
An̄ar Tollheimtu-Madur. Vier vilium fyrst Hugleida Pharisæarans Bæn; Af þvi
han̄ þoottest vera Maduren̄ meire, Og hvad han̄ talde sier til Gylldes fyrer Gude. Han̄
Stood Ut Af Fyrer Sig: Þess var og oll Von, ad han̄ munde vilia odrum fraasneiddur
vera i þessu, sem ollu odru. Hverneg badst han̄ þa fyrer? Eg Þacka Þier GUd, Ad
Eg Em Ecke Eins Og Adrer MEn̄. Hvilijkur var han̄ þa? Ad vijsu betre morgum
odrum i wtvortis Lijfernis Haattum: En̄ hid Jn̄ra morgum verre i Guds Auglite:
Þad san̄a eg med Ordum Frelsarans, Er han̄ sagde, Matth. 21. Tollheimtu-Men̄ og
Skiækiur munu fyrr in̄gaanga i Guds Rijke en̄ þier, Þvi Johan̄es kom til ydar med
Veg Riettlætesins, og þier trwdud honum ecke, en̄ Tollheimtu-Men̄ og Skiækiur trwdu
honum. Þetta er Dagsan̄a, Þvi Tollheimtu Mon̄um sagde Johan̄es, Luc. 3. Er þeir
komu til han̄s Skijrnar: Taked eckert framar en̄ þad sem boded er; En̄ vid Pharisæos
sagde han̄: Þier Nodru-Kyn, Hver hefur sijnt ydur ad um̄flija tilkomande Rei-

de? Fyrer þvi, Gioreð verduga Avoxtu Ydrauēne, Matth. 3. Eñ það giorðu fæster af þeim, Svo var Hug-Poottēn rijkur i Giede þeirra. Hvað er nu framar? Hañ seg-est Ecke Vera Eins Og Ræningiar: Ecke talar Frelsareñ uñ eiñ, helldur eñ añañ i þessu Maale, Helldur er eiñ settur til Dæmis fyrer marga, svo sem i hverre añare Epterlijking-gu; Munu þvi aller hafa ætt Ofkileð Maal af þessum Flocke. Eñ hvað er það þa, sem Frelsareñ segier, Matth. 23. Að þeir utsiuge Hws Eckna og Foðurlausra, und-er Hylmingu laungra Bæna? Er það ecke hið versta Raan? Hvað er það hañ aptur segier: Að hið Iñra hiaa þeim sie allt fullt af Raane og Ohoofe? Verða maa að sum-er af þeim hafe ei vereð svo miög seker i þessu, eñ faaer af þeim munu hafa skyrst við að seg-ia Nauðstoddum Foreldrum, Pað er Corban, Edur Gaafa sem eg kyñe að hiaalpa þier með, Marc. 7. Eins og að honum, Sem eingum vill segia til ef hañ hungrar hafe þeg-are vereð Gaafa þeirra, helldur eñ Hlijdne hañs Boðorðs, að heiðra Foður og Mooð-ur. Hañ segiest ecke vera eins og Orietvijser, Pað kañ að vera; Eñ hversu Riett-vijser voru þeir, þa er þeir fordæmðu Guðs Son aller, Aflijfuðu Hertoga Lijfdareñar, Pegar þeir grijttu Stephanum i Hel, Act. 7. Og villdu Paal hafa af Dogum raaðeð. Ecke segiest hañ vera eins og Hoordooms-Meñ. Verða maa að hañ hafe i Verknað-enum Saklaus vereð; Eñ mun hañ alldrei hafa liteð eina Konu til að gyrnast hana? Matth. 5. Edur hvað var það, að þeir skomuðust sijn, og geingu i burtu, Pegar DRotteñ afleyste Hoor-Konuna i Musterenu, og sagðe við þaa: Hver ydar sem er aan Syndar, Hañ kaste fyrstur Steine aa hana, Joh. 8. Pesse Oflaatungur sagðest ecke vera svo sem Tollheimtu Maður þesse, Pað er satt, þvi miklu var hañ verre að Doo-me sialfs Guðs Sonar, Sem sijðar mun sagt verða: Tollheimtu-Meñ voru halldner hið versta Foolk meðal Gyðinga, og ecke munu þeir Raaðvander vereð hafa, þvi DRott eñ tekur þaa samañ við Heidingia; Eñ alldrei var þeim uñ það kieñt, að þeir færu i krijng Land og Sioo, og giorðu eiñ að Gyðinge, Eñ sijðañ að Helvijtis Barne, Ei helldur að þeir boñuðu Moñunum iñ i Himna-Rijke, Matth. 23. Nu þoott að allt það hefðe satt vereð, sem Phariseus þesse talde til Gylldis sier, Pa var þo eiñ Lostureñ, sem spillte ollum Kostunum, Pað var Drambsemeñ og Sialfhælneñ i Guðs Auglite; Svo haf-ðe hun blindað þeña vijsa Mañ, að hun hafðe giort hañ að Ovita, og lijkañ Smaa-Born unum, Hver eð plaga að rijsa það i sundur er þeim vænt uñ þyker, Pvi vilium vier nu sko-ða i hveriu honum aafaatt vereð hafe. Hañ þoottest vera Logspakur, Treystande þvi að hañ være Leiðtoge Blindra, Og Lioos þeim sem i Myrkrunum eru, Typtunar-Maður Faafroodra, Lære-Meistare Heimskra, Hafande Form Skynsemeñar og Sañleikans i Logmaalenu, og kiende svo oðrum, Eñ sialfum sier kiende hañ ecke, Pvi hañ vantaðe það sem mest aa reið i Underbuninge Riettlætingareñar, Sem var að þeckia Guð og sialfañ sig. Ecke þeckte hañ Guð, Pvi auðsært er, að hañ ætlað hefur, að hañ munde aanægð-ur vera með hina utvortis Helge, Fostur og Tijunda giorðer: Eñ það þeckte hañ ecke að Guð rañsakar Hiartað, Ps. 7. Ecke helldur það hañ hefur allt under Ohlijdneñe iñe.

iñeluckt (Pad er under Peckingu Syndareñar) ſvo ad hañ Myſkunade ollum, Rom. 11. Og ad hañ fiñur jafnvel Breſt hiaa Einglum ſijnum, Job. 4. Siaalfañ ſig þeckte hañ ecke, Pvi jafnvel þoott hañ være froodur i Ritninguñe, þa hafde hañ gleymt þeſſum Ordskvid Salomonis, Er ritadur ſtendur i 21. Capitula. Mañenum þykia ſijner Veiger rietter, Eñ DRotteñ vegur Hiartad. Edur þeſs ed David ſegier: Ad fyrer Gude ſie eingeñ Maña Riettlaatur, aller ſieu þeir af fallner, Par ſie eingeñ ſa ſem Gott giore, og ecke eiñ, Rom. 3. Mun þeſſe Hræſnare hafa þockſt vera undañſkileñ þeſſum Davids Doome? Hañ var fraaſkileñ odrum Moñum til ad æfa ſig i Logmaalſens Skilninge, Og þeſs Utſkijringu; Eñ miog ſvo vard honum aa i þvi, ad hañ hliop yfer þeſſar Greiner, og adrar miklu fleire i Gamla Teſtamenteſins Bookum, Er Sakfella allañ Heimeñ fyrer Gude, Rom. 3. Og þar ad Auke forſmaade hañ, Jaa, Hañ fordæmde ſiñ Naaunga. Edur Svo Sem Peſſe Tollheimtu Madur, ſeger Hræſnareñ: HErra Gud; Hvad munde hiñ Gamle Paall hafa ſagt, hefde hañ þetta heyrt, munde hañ ecke hafa broteſt wt med þeſſum Ordum, Rom. 2. Meinar þu, O Madur! Er dæmer þaa er þvilijkt giora og giorer þad þo, ad þu muner Guds Doom umflya; J þvi þu aññañ dæmer, Pa fordæmer þu ſiaalfañ þig; Hver ert þu ſem aññarlegañ Pioon dæmer, Hañ ſtendur og fellur ſijnum Herra? Eg Faſta Tviſvar J Viku ſeger Phariſæus þeſſe. Ecke hafde Gud boded þad ad ſoñu: Eiñ Foſtudag hafde Gud boded aa Are i Logmaalenu, Pad var hiñ Tijunde Dagur hiñs Siounda Maanadar, Po kuña Meñ ecke ad neita þvi, ad þetta var vel giort, hefde þad framkomed af Trwñe, Pvi Faſtañ er Gude kiær, og maa miked hiaa honum; Pvi ſagde Frelſareñ: Petta Dioſla Kyn verdur ecke wtreked, nema med Foſtu og Bænahallde, Og hiaa Zachariam, Cap 8. Er gieted um Foſtu aa hinum Fioorda, aa hinum Fimta, Siounda og Tijunda Maanude, Sem Drotteñ ſpaaer ad ſkule umbreytaſt i Gladværdar Haatijder, Eñ þo bijdur hñ þar jafnframt, ad þeir ſkule Sañleikañ og Frideñ elſka; Pvi ſeger hañ hiaa Eſajam, Cap 58. Hver ad ſie ſu Faſtañ ſem hañ wtvelur, Sem er, ad Meñ wthlute hinum Hwngrada Braude ſijnu, Og leide hina Faatæku, ſem wtrekner eru, i Hus ſitt, ad Meñ klæde hiñ Nakta, Pa Meñ ſiaa hañ, og byrge ſig ecke fyrer Hollde ſijnu: Eñ hvert ad Phariſæi edur þeirra Lijkar hafa giætt þeſſa, Pad ſijner Vitnisburdur Chriſti, Er hañ ſegier, Ad þeir wtſiwge Hws Eckna og Fodurlauſra, Matth. 23. Hañ ſegier: Eg Gielld Tijunder Af Ollu Pvi Eg A. Ei hafde DRotteñ helldur þetta boded i Logmaalenu; Hañ baud ad giallda Tijunder af Korne, Vijne og Vidſmiore, Af Nautum, Saudum, og Eplum, Devt. 12, Eñ ecke af odru þvi ed Ox i Alldengordum; Petta var þo i ſiaalfu ſier vel giort, ad þeir Tijundudu allt hvad þeir aattu, hefdu þeir ecke viliad reikna til Skulldar hiaa Gude þar fyrer; Eñ þegar fara aa betur eñ vel, Pa fer verr eñ illa, ſeger Maaltæked, Pvi ſegier Frelſareñ, Matth. 23. Vei ydur Skriptlærdum og Phariſæis, Pier Hræſnarar, ſem Tijunded Mintu A[illegible]is og Camen, Eñ undañfelled þad ſem þijngra er i Logmaalenu, Trwna, Doomeñ og Myſkunſemena, Petta byriar ad giora, Eñ hitt

ecke

ecke epter ad skilia; Vakte þeir sig, Hverra Gudhrædsla ad er alleina þar i foolgeñ, ad gaanga i Kyrkiu, ad tala margt um̃ Gud, og hañs Ord, Og Christelegar Dygder, Eñ under Skyne þessu fremia þeir a moote Samvitskuñe og Ydrunarlaust marga þa Hlute, Sem Gud bañad hefur. Eñ lærum nu af þessum Sialfbyrging, Christner Meñ, Ad þegar vier giorum vort Ydrunar-Verk, Þa berum oss ecke samañ vid adra, sem oss verre þykia, epter vorum Doome, Þvi hver eiñ mun sijna Byrde bera, segier Postuleñ: Munu nockud añars Glæper þvo mijna af, Edur Raanglæte hañs Riettlæta mig, Þoott eg ecke være svo morgum Lijtum hladeñ? Fiærre sie þvi, og allra sijdst ef eg forsmaade hañ hiaa mier, Þvi Mattugurer Gud ad reisa hañ, Þad er eins og ad skoda sig i Ohreinum Speigle, ad vilia sia Mynd sijna Athafna i añara Giordum, Guds Ord og hañs Logmaal eru su Skuggsia, er vier eigum ad skoda oss i, Þad er Livos a vorum Vegum, og Lampe Foota vorra. Þess er og ad giæta, Born mijn, ad ef þesse Madur var fordæmdur vegna þess, ad hañ hroosade sier af Goodverkum sijnum, Hvad mun þa um̃ hina verda, sem hroosa sier af Klækiunum, og þyker vænt um̃ þa; Ef hiñ Riettlaate verdur naumast Saaluhoolpeñ, hvar mun þa hiñ Ogudlege og Syndareñ byrtast, segier Petur, 1. Pet. 4. Þar eru ecke marger, Sem gieta stært sig af miklum Fostum og Bindinde, hiner eru fleire, sem gledia sig i Ofaate og Ofdryckiu siñe, edur ad miñsta Koste þyker þad lijtil Synd vera, Jafnvel þoott Paulus segie, Ad þeir ed slijkt adhafast erfe ecke Guds Rijke, 1. Cor. 6. Ecke ætla eg Meñ þurfe ad hroosa sier miog af Tijundargiordum i Lande voru, Laangtum helldur er þad fornllt sumum Moñum, ad svijkia Gud og hañs Volada, og Konungeñ, Svo vel sem Guds og hañs Þienara, med raangre Tijund; Og þykest saa goodu bættur, sem hvad mestu gietur undañskoted; Jafnvel þoott valla sie meire Bolvan vid nockra Synd logd i Guds Logmaale, Eñ vid þessa; Eg vil ei saa mier til Orda, hvad margur Daare ad hroosar sier af þvi, ad hañ hafe Fefl tt añ, edur uñed Sigur a honum med raungum Doome, Laga-Flækium, og folskum Riett argaange, þvilijker Snaapar eru fleire eñ telia meige, um̃ hveria David sijnest talad hafa, er hañ segier, Ps. 52. Hvad stærer þu þig af Illsku þiñe, sem Mektugur ert i Raanglætenu. Ei vil eg helldur margt tala ũm þa Gaarunga, Er stæra sig af Lauslæte sijnu, Þad er, Hroosa Synd siñe eins og Sodema, Esa. 3. Og jafnvel lijgga a sig Skemmunum til ad vanvirda adra, Hafe Phariseiñ giort oll sijn Good-Verk Ogylld med Hroosenu, Þa vite þesser Gudlausu Meñ, ad þeirra Fordæming er vijs, Nema þeir ydrest af Hiarta, Og ad Ydraneñ verde þeim svo beisk, Sem aadur var þeim Syndeñ skiemteleg. Þykest nu nockur vera sekur i þessu, og vill þad Ofgiort hafa, Hañ lære sañañ Veg Ydranareñar af Tollheimtumañenum, og gaange hañ, ef hañ vill hoolpeñ verda: Og vil eg svo nockud þar um̃ tala i hiñe sijdare Greineñe.

Þesse Tollheimtu-Madur gieck i Mustered, Svo sem Texteñ vottar, Ecke fyrer Sidasaker, ecke til ad laata skoda sig edur skoda adra, nie ad sijna þar Fordilld sijna i Klædaburde, Svo sem kañ skie nockrer giora medal vor; Ecke er þad alltijd Gude edur Helgeñe

til Virdingar giort, ad Meñ bwa sig hvad mest i Skart a þeim Dögum, Edur til ad miña oss a þad, ad vier eigum ad klædast einum nyum Mañe. Hvert var hañs Eyrende þa? Til Ad Bidiast Fyrer, segier Textteñ: Ecke eins og Phariseiñ, til ad hroosa sier i Bæneñe, Pad sijna oss Ord hañs og Atvik, Sem hier uppteiknud standa: Hañ hefur adgiætt Lögmaals-Toblurnar, sem hiengu i Musterenu, og yfervegad þær ödruvijse eñ Skriftlærder og Phariseí, sem hiengu i Bookstafnum, Og lögdu hañ wt epter eigeñ Pootta sijnum, Par fyrer Onijttu þeir Lögmaaled fyrer Setninga sijna, Svo sem DRotteñ segier. Spaameñerner voru lesner hvern Sabbatsdag i Musterenu, Svo sem Paulus vottar, Er hañ flutte Guds Eyrende til þeirra i Antiochia, Act. 13. Par hefur hañ maatt heyra Utskijringu Lögmaalsens ad miklu Leite, Og er hañ þar af berlega sied hefur, ad Gud fordæmer Okur, Raanginde, Underferle, Raangsleitne, Gripdeillder, Hardydge og Myskunarleyse, Og hañ visse sig i öllu þessu sekañ, Pa hefur hönum ofboded Stærd Syndaña, og Guds Heyptar Reide, Jaa, hönum hefur Ognad hvad mörg volud Saal ad munde hroopa i Himeneñ yfer sier, Og Ottast ad þeirra Hroop munde iñgeinged vera i Eyru DRotteñs Zebaoth, Pesse þwnga Byrde hefur a hañs Hiarta leiged, sem er Bruñur allrar Illsku og Ogudlegs Athæfes, Matth. 15. Pvi ber hañ sier a Brioost, Svo sem villde hañ þad straffad hafa, sem mest hafde tiluñed, og mest klagade sijna eigeñ Vondsku, med Slögum og Bite Samvitskuñar: Illa var vared þessum Vesælinge i siaalfum sier: Eñ Gud giæfe ad vier sem betre þykiunst, ad vier, Segie eg, geingium med sama Hiartalage i Guds Hws, og sætum under hañs Orda Heyrn eins og hañ, Pa mundum vier ecke svo kallder vera i voru Ydrunar-Verke, svo sem berlega maa siaa ad margur er. Hañ Stood Laangt Fraa, segier Textteñ: An Efa þess vegna, ad hañ hefur reiknad sig verre eñ adra Meñ, og Overdugañ ad koma nærre þessum heilaga Pharisæo, Hañ hefur skolfed af Kvijda vid Guds Reide, er hañ hugleidde siñ Overdugleik, Og hañs Lögmaals straungu Hootaner; Ecke sijdur eñ Israel þegar ad dunade i Horeb, Nær hid sama Lögmaal var wtgiefed, Exod. 19. Hvad giora þeir þa, sem jafnvel i Guds Hwse kieppast epter hinum fremstu Sætum, og wtvelia sier þau, Eñ þoott ei rijde svo miög a þessu wtvortis Haattalage, Pa giætum þess, ad i Kyrkiuñe byrtunst aller vier fyrer Guds Auglite; Par er saa mestur Madureñ, sem miñstur er i sijnum Paanka, Saa er best bweñ, sem sundur-rijfur Hiarta sitt med Tollheimtu-Mañenum; Eingeñ er svo heilagur, ad ecke skilie hañs Synder mille Guds og hañs, Ef hañ vill þær tilreikna, Og hversu eigum vier þa ad audmykia oss under Vollduga Guds Hönd, Nær vier iñgaungum i hañs Helgedoom, til ad Fridmælast vid hañs Guddoomlegu Haatign, Fyrer hverre öll Veröllldeñ leikur a Reideskiaalfe? Eñ vier erum Dupt og Aska, Og hvad meira er, Aller svo sem hiñ Ohreine, Og jafnvel Riettlæte vort svo sem nidlags-Fat; Svo ad allt Hollded er siwkt, Allt Höfuded veikt, Fraa Hvirfle, og allt til Ilia, Er þar ecke nema Saar, Kaun, Beniar og Prote; Og þessa vora Siwkdooma hefur Guds Sonur bored; Pessum Orkumslum hefur hañ a sig hladed, svo ad vi-

er fyrer hans Beniar Heilbrygder yrdum, Esa. 53. Eñ vier hofum læted oss þad lijted til Hiarta gaanga; Ecke hafa þeir Naglaruer er i giegnum groofu hans Hendur og Fætur, Ecke hafa þeir eñ nu til fulls Krossfest hiñ gamla Adam i oss, Og ecke su Leusañ, Er opnade hans Sijdu, vid Hiarta vort svo miog snorted, Ad vier hofum læted Porteñ vijdopeñ fyrer Konunge Dijrdareñar, Þegar sa Drottnareñ hefur vitiad sijns Musteris, Miklu helldur hefur optlega vid þvi leiged, Ad vier mundum Hertoga Dijrdareñar ad nyu Krossfesta. Æ! miñ Gud, Æ! miñ Frelsare; Hver af oss er þa svo Heilagur, svo fullnoogur sialfum sier, ad ei skyllde hañ beria sier a Briooſt med Tollheimtu-Mañe þessum, og segia: GUD VERTU MIER SYNDUGUM LIKNSAMUR, Og med hinum tapada Syne; Fader, Eg hefe syndgast i Himeneñ og fyrer þier? Nu, þoott ad Vesælingur þesse være svo lijtt staddur, Þa orvænter hañ ecke: Ei grijpur hañ til Knijffsens, eins og Saul til Sverdsens; Ecke til Snoruñar med Judа, Og ecke ofbiooda honum svo miog Syndernar, ad hañ orvænte sier Guds Myskunar: Ad vijsu skamadest hañ sijn ad lijta Augum sijnum til Himens, Þvi hañ hafde styggt hañ svo moothrooanliga, sem i Himnenum bijr, Eñ þo rædur hañ þad af, ad leita Lyknar hia honum, af hvers Giæsku ad oll Jordeñ full er, Og meinar sig vesælañ Orm ecke fraskileñ vera eins og Phariseñ odrum Moñum. Gior hid sama, Barn mitt, Nær þier med David ofbiooda Synder þijnar, svo þu hefur ecke Frid i Beinum þijnum fyrer þeim, Þa vit þo þad og treyst þvi, ad Syndeñ kañ alldrei ad vera svo stoor i Illskuñe, ad Gud sie ei meire i Giæskuñe, Þad vottar Johañes, er hañ segier, 1. Joh. 3. Ef vort Hiarta fordæmer oss, Þa er þo Gud meire Hiarta voru, og Paulus hefur oss epterlæted eina dijrmæta Huggun, Dijrmætare eñ Verollideñ er, Þar hañ seger, Rom. 5. Hvar sem ad Syndeñ yfergnæfer, Þar yfergnæfer þo Naadeñ miklu framar. Christur er Forlijkun fyrer allar Veralldareñar Synder, Þvi mun hañ ecke og svo vera fyrer þijnar, Nema þu siert fyrer utañ Verolldena? J honum hefur Fadereñ elleina Velþocknan. Ef Paulus þorde ad segia vid Philemonem uñ Onesimum, Hafe hañ þier nockurn Skada giort, Edur sie þier skylldugur, Þa reikna mier þad til; Eg Paall hefe skrifad þad med miñe Hende, Eg skal betala. Hvad miklu meire Riett hefur Guds Sonur til ad tala þañig oss til Fridar vid siñ Himneska Fodur, Jaa, vid sialfañ sig, ad honum skule tilreiknast sa Skadeñ, sem vier hofum giort, Sw Skulldeñ er vier lœka attum, Þu miñ HErra, Þu hefur neglt þa Handskriftena a Krosseñ, Sem moote oss var, Col. 2. Hver vill þa aklaga Guds Utvalda, Þu ert sa sem daeñ er, Rom. 8. Þu hefur eina Kvittan giefed i Umbode allrar Guddoomsins Preñingar, Er svo hlioodar: Hver sem trwer a Soneñ, Hañ kiemur ecke til Doomsins, Joh. 3. Jaa, sendt oss eitt Afläat med Pienara þijnum Paulo, skrifad med Guds Fijngre, Sem er Heilagur Ande, Ad eingeñ Fordæming sie hia þeim, sem eru i Christo JEsu, Rom. 8. Þu hefur betalad þad þu ræntер ecke, Ps. 69. Þvi skyllde þa Eiñ Rans-Madur kvijda fyrer þeim Betaling, Sem þu þefur lofed? Þvi mun eg þa mistreysta Gude? Er hañ ecke Trwfastur?

fastur? Kuña hañs Ord ad forgaanga, Þoott Himen og Jord forgaange? Honum sie Dijrd og Heidur um̃ Allder, Amen. Nu hafed þier heyrt af Tollheimtu-Mañenum hiñ rietta Veg Apturhvarfsins fraa Vondskuñe, Hver sem hañ geingur, saa mun med honum Riettlaatur verda. Eg Segie Ydur, Ad Þesse Foor Riettlaatur Framar Hinum J Sitt Hws, Segier Frelsareñ i Textanum: Hver Ord ecke bañveg skiliast eiga, Svo sem ad Phariseæiñ hafe ad soñu Riettlaatur heim aptur fared, Eñ Tollheimtu-Madureñ þo Riettlaatare, Helldur var saa Munur Riettlætesins, ad Phariseus þesse var Riettlaatur i sijnum Þaanka, Og fyrer Moñunum, um̃ hvert Riettlæte DRotteñ segier, Matth. 5. Nema ydar Riettlæte yfergnæfe meir eñ hiña Skriftlærdu og Phariseæaña, Þa kuñed þier ecke iñ ad gaanga i Guds Rijke: Eñ Tollheimtu-Madureñ, Sem jaatade Synder sijnar, og afneitade sijnum Verdugleik, eñ beidde um̃ Myskun, hañ vard Riettlaatur fyrer Gude, med þvi Riettlæte, sem Paulus segier, ad sie af Trwñe, Og þvi var hañ framar Riettlaatur, ad hañ hafde þad Riettlæte, Sem fyrer Gude gyllde, Eñ hiñ fyrer Moñunum. Heim aptur i sitt Hws stendur i Textanum: Nockrer meina ad hañ hafe yfergiefed Tollheimtuna, Þar hañ foor ecke til Tollbwdareñar, helldur heim i sitt Hws: Eñ ecke er þad vijst, ad hañ hafe laated Syslan sijna, Þess var og ecke Þorf, Þvi hun var Riettvijs i sialfre sier, Ef þad er Riettvijst fyrer Yfervallded ad taka Skatta og Tolla, Svo sem þad i allañ Maata riett er. Þvi Paulus segier, Rom. 13. Gialldeð ollum hvad þier skyllduger erud, þeim Toll er Tollur heyrer, Þa er þad ecke Oriettvijst fyrer Þienara þeirra ad safna Tekiunum: Ecke bañade helldur Johañes þessum Moñum Tollheimtuna, Alleina, ad ei skylldu þeir taka meir eñ boded være, Luc 3. Giære þeir þess, er slijkt Starf aa Hende hafa, Þvi hvad sem þar er fram̃ yfer, Þad er af hinum Vonda. Eñ hverneg sem þessu er vared, Þa er þad vijst, ad Kvittun Syndaña Einusiñe feingeñ, Hun er Onijt, Nema Syndareñ laate af Jllu og lære Gott ad giora, og hier til heyrer þad, ad bæta þad Oriett var giort, Ef bæta maa: Hvar um̃ eg hefe nockud talad i Tveimur nærst fyrerfarande Predikunum, eñ miñest eñ nu a þad hier i þridia Siñ, af þvi, ad svo miked rijdur aa þessum Hlut, þvi sie þad ecke giort, þa er Jdraneñ aldeilis Onijt. Þad er ei noog, ad stijnga aa einu Meine, nema hiñ vonde Vesse, sem i þvi er samañdreigeñ, hañ verde wtdreigeñ, Svo er þad ei helldur noog, ad Moñum svijde Einusiñe af Brodd-Logmaalsins, Nema þvi Jlla sie fraa sier kastad: Drecke nockur Eitur iñ, Þa er honum einsætt ad æla þvi upp aptur, Eñ eingeñ Olifian er so banvæn Kroppnum, svo sem Raangfeingner Muner Saaluñe, Þvi er þad Omissande, ad skilia sig af med þa, adur eñ þeir saalga heñe i Daudanum, Þegar Meñ skulu þo vid þa skilia, og þeir vid oss hvert sem er, Eñ eingeñ veit nær hañ ber ad Dyrum, Og hvad hefur þu þa þess Madur, er þu hefur med Ahygglu og Oriette safnad. DRotteñ miñ, Kieñ þu oss ad hugsa þad vier hliootum ad deya, Laat oss ecke deya med Mamona, Helldur med vorn Frelsara i Hiartanu, Gief oss ad hafa Fiesiood a Himnenum safnad, Framar eñ i Heimenum, Svo þegar hin Forgeingelega Tialldbwd vors Lijkama i sundur-glidnar, Ad vier þa hofum svo

fyrer

fyrer oß giort i Tijmanum, Ad þeir medtake oß i Eilijfar Tialldbwder, Bænheyr þad DRotteñ miñ og Gud miñ, Fyrer JEsu saaru Kvol og Blessadar Under, AMEN.

Toolfta Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Marc. 7. Cap.

OG þa JEsus gieck i burt aptur wr Landsaalfum Tyri og Sidonis, Kom hañ til Siaafarens i Galilæa, J midiar Bygder þeirra Tiju Stadaña. Og þeir leiddu til hañs þañ Mañ, sem Daufur og Maalhalltur var, Og bædu ad hañ legde Hendur yfer hañ. Og hañ veik honum Afsijdis fraa Foolkenu, Liet sijna Fijngur i hañs Eyru, Hrækte wt, Og aahrærde hañs Twngu, Leit upp til Himens, Andvarpade og sagde til hañs: Hephatha, Pad er, opna þig. Og jafnsnart upplukust hañs Eyru, Pa uppleisteſt og eirneñ Flotur hañs Twngu, So ad hañ talade Riett. Og hañ skipade, ad þeir segdu þad eige neinum, Eñ þvt meir sem hañ fyrerbaud þeim þad, Peß meir þa Vijdfrægdu þeir þad wt, Og þa siaalfa undrade þetta næsta miøg, Segiande: Allt giørde hañ vel, Pviad Daufa lætur hañ Heyra, Og Maallausa tala.

Exordium.

MArgt aa vid morgu, segier i Fornkvednum Ords-Hætte: Poott ad DRotteñ hafe straffad Syndena epter Falled med adskilianlegum Siwkdoomum, til ad aga vort giaalijfa Holld, Pa hefur þo hañs Giæska lagt þa Lijkn med Praut þessare, ad Naatturañ er rijk af þeim Hlutum, Sem bætt gieta Mein Maña, Pegar þar med er Skynsamlega høndlad, Pvi segier Syrach, Cap. 38. Ad hiñ Hæste hafe framleidt Læknisdoomeñ af Jorduñe, Og um Læknereñ segier hañ i sama Capitula: Heidra þu Læknarañ fyrer Naudþurftareñar Saker, Pvi DRotteñ er hañs Hofundur, Pvi aller Læknisdoomar koma af hinum Hærsta. Nu misfellur þo þetta aa Stundum, Pvi jafnvel þoott Læknereñ kuñe margt og miked ad giora, og hañs Verk sie gott, Pa er þo ecke Heilsa nie Vanheilinde, Lijf edur Daude i hañs Hende, helldur Guds, Sem er allra Meina Grædare, og sa DRotteñ DRotteñ, Sem fraa Daudum frelsar. Eñ Guds Sonur, aa sijnum Hollds-Vistar Døgum, Hañ auglijste þad øllum Heime, ad hañ sañur Gud være, med þvi ad hañ læknade allrahanda Mein og Kraankleika, Ecke med Naatturuñar Medolum, Pvi hañ var Naatturuñar HErra, helldur med einu Orde aa Stundum. Kona, mikil er þijn Trwa, sagde hañ vid hina Canaanisku: Vert Hughraust mijn Dootter, Pier eru þijnar Synder Fyrergiefnar,

Vid hina Bloodfallsiwku: Far þu, Sonur þiñ lifer, Vid Konungs-Mañeñ: Verde þier epter Trw þiñe, Vid Hundrads Hofdingiañ: Eg vil, Vertu Hreiñ, Vid hiñ Lijkþraa: Fared og sijned ydur Kieñemoñunum, Vid þaa Tiju: Og er þesse Dæme nærsta morg ad lesa i Gudspialls Sogunum. Aa Stundum brwkade hañ nockurskonar Ceremoniur til ad lækna hina Siwku, Svo sem hier i Gudspiallenu verdur fraa sagt, Hveriar þo ecke munu Forgiefens uppteiknadar, Þvi allt hvad skrifad er, þad er skrifad oss til Lærdooms, Rom. 15. Helldur til ad þijda þær uppaa vor Andleg Vanheilinde, Og þeirra Lækningu: Eñ nu vil eg i þetta Siñ Einwngis Hugleida þeña auma Mañ, og svo vort Haattalag i Andlegum Efnum, Sem ecke erum betur aa oss komner ad þvi Leite, helldur eñ hañ, margur hver. Send oss þijna Naad og Adstod til þessa Eyrendis, vor Gud, Fyrer Lausnarans Forþienustu, AMEN.

Utleggingeñ.

OG Þeir Leiddu Til Hañs Þañ Mañ Sem Daufur Og Maalhalltur Var. Þesse Mañeskia hefur þwnglega halldeñ vered. Þegar David wtmaalar Mootgaang siñ, Þa segest hañ heyra sijna Mootstodu Meñ, svo sem Daufur, og svo sem eiñ Maalleysingur ecke uppliwka Muñe sijnum, Ps. 38. Eins og hefde hañ valla nockurn lakare Kost vid ad jafna. Jlla er hinum Daufa fared i morgum Hlutum: Eiñ Daufinge er nærre þvi eins i Verolldeñe, og wtlægur Madur i framande Lande, hvar hañ einkis Maal skilur; Hañ hefur eckert Gagn edur Skiemtun af þvi ed adrer tala, Varer þeirra sier hañ bærast ad soñu, Eñ þad maa vera stoor Hugraun ad siaa þad, eñ hafa þess þo eingeñ Not sem Gud hefur giort til ad vidhallda Selskap Mañaña i Heimenum, Gaange nockud ad honum, Þa gietur eingeñ huggad hañ, Eñ þo tekur þad yfer, ad þeir ei gieta Guds Ord heyrt til Saaluhiaalpar sier, Þvi fyrer Heyrn Guds Orda kiemur Trweñ seger Postuleñ, Eñ aan heñar er Omogulegt Gude ad þocknast, Hebr. 11. Og hversu er honum þa illa vared fyrer Mañaña Sioonum, Er hefur Brest aa þessu Skilningar Vite. Nu eru þeir þo med Tveñu Moote er þeña Skort meiga lijda. Suñum fellur þad til nær þeir komner eru til Vits og Ara, þeir meiga þess Not hafa ad Soñu, Er þeir numdu aa medañ þeir hofdu Hluster heilar, Bæde i Daglegre Umgeingne, Og hvad mest aarijdur i Verke Saaluhiaalpar siñar, Og satt er þad, ad ei glepur fyrer þeim Bulldran Heimsens, Þeir hafa valla ad skiemta sier nema vid Gud siñ, ef þeir eru Lundlagner þar aa, og bera siñ Harm i Hlioode; Og Reyndar þa er betra Daufur ad vera, eñ ad heyra margañ þañ Oþarfa, sem taladur er i Heimenum, Sierdeilis skañarleg Ord og fiblslegt Hial, Sem Christnum sooмer ecke. Adrer eru þeir ed Dauser eru borner, Þvi þar aa epter fylger Maalleysed, Hverneg kañ sa ad nema Maña Maal, sem ei gietur heyrt aa Tal þeirra? Og hafa Meñ þess Dæme nockur hiaa oss: Þad maa og marka ad þesse aume Madur sem hier talar um̃ i Gudspiallenu, Hañ hefur aan Efa heyrt einhvern Tijma, Þvi jafnvel þoott hañ Maalhalltur være, Þa hefur hañ þo nockud talad: Þessara Kostur sijnest miklu þijngre ad vera, eñ hiña i fliootu Alite, Þvi sa sem Daufur er eñ hefur

þo

þo Maaled, Hañ gietur sagt til þess er hañ vardar um̃, Og lofad Gud med Twnguñe, Hafe hañ nockud af Guds Orde numed, eñ hiñ ecke, Þo er þad hier aptur ad segia, Ad eingañ laangar til þess sem hñ þecker ecke, Svo kañ og ei helldur þeim ad leingiast svo miog epter ad heyra aa Tal Maña, sem þad alldrei heyrt hefur. Eñ hvad Saalareñar Efn-um vidvijkur, Þa hygg eg ad eingeñ kuñe ad fordæma þessa Guds Vesælinga, Jaa, kañ vera ad þeir sieu miklu nær Guds Rijke eñ hiner sem eingañ Brest hafa aa Skilningar Vitunum, Eñ brwka þau Fiandanum til Þioonustu, Og Naaunganum til Ogagns, Gud er Riettlaatur, Og þo under eins Myskunsamur, Þad er ecke lijkt honum, Fødur Giæskuñar, ad hañ mune heimta Reikningskap af þvi Punde, Er hañ ecke feck einum i Hendur, Og hver vill efast um̃ Maatt hañs edur Vijsdoom, Hañ sem gat laated Johañ-em fagna Tilkomu siñe i Moodur-Lijfe, Luc. 1. Mun hañ og ecke gieta verkad undarlega Hlute i þess Haattar Mañeskium? Satt er þad, ad aan Trwareñar er Omøgulegt Gu-de ad þocknast, Hebr. 11. Eñ hañ sem gietur iñplantad Trwna i Hiortum Smaabarn-aña, Mun hañ ecke med Orañsakanlegum Hætte gieta tilbwed hana i þessara Hiortum? Þad sem ecke er af Trwñe þad er Synd; Eñ af Muñe Smaa-Barnaña og Brioost-Mylkingaña hefur hañ sier Lofed tilreidt, Þvi mun hañ og ecke gieta opnad Skilning þess-ara Skiepna siña, svo þær þecke hañ til Myskunar sier? Er nockurt Ord fyrer honum Omaattugt? Luc. 1. Kañ hañ ecke alla Hlute framar ad giora, eñ vier kuñum ad hyxa edur mæla? Eg vil hier um̃ segia, þad sem Christur sagde vid Lærersveinana, Er þeir sogdu: Hver mun þa hoolpeñ verda? Þad sem Omøgulegt er fyrer Møñum, þad er møgulegt fyrer Gude, Matth. 19. Nu Søkum þess, Ad fyrer hinum Daufa verdur ecke talad, Gud verdur sialfur fyrer honum ad predika i hañs Hiarta, Og er eingeñ slijkur, Þa tala eg þetta til Hugg unar þeim sem aangrast þar af, ad Børn þeirra edur kiærustu Naaungar hafa slijkañ Brest, og efast kañskie um̃ Velferd þeirra, Og þar ad auke leida sier i Hug, ad þetta kome fram̃ vid þaa vegna Synda siña. Til hiñs Fyrra hefe eg ad nockru Leite Allareidu svarad, Eñ þo vil eg þessu vid auka sem epterfylger. Gud hefur skapad Afkvæme þitt i Moodur-Lijfe, Job. 10. Edur þijns Naaunga: Hver hefur Mañenum Muñeñ giefed? Hvør hefur giort hiñ Maallausa edur Daufa? Edur hiñ Siaaanda, Edur Blinda? Hefe eg þad ecke sialfur giort? Seger DROtteñ vid Moysen, Exod. 4. Og fyrst hañ hefur þetta sialfur giort; Mun þa ecke hañ, Sem vill ad aller Meñ verde Saaluhoolpner, Mun hañ ecke siaa þeim Farborda til Himnarijkis, sem ecke hafa Skulld i þvi, ad þeir gieta ecke Guds Ord heyrt? Hañ Sem Giørde Allt Vel, Þvi Daufa Liet Hañ Heyra Og Maallausa Tala, A Døgum Hollds-Vistar siñar, Mun hønum vera apturfared sijdañ hañ sestur er til Kraptarens Hægre Handar? Hañ er uppfareñ i Hædernar, og hefur Møñum Gaafur giefed, Eph. 4. Mun hañ þa ecke gi-efed gieta Barne þijnu Heyrn og Maal, Nema ad hañ giæfe Saalu þess Heyrn, og giørde þad vel talande fyrer sialfum sier, Med þvi Moote sem ecke skilur þu, Eda nockur añar? Barn þitt er i Skijrneñe iñteked i Guds Saattmaala; Hver sem trwer og verdur

skijrd-

skijrdur, hañ skal hoolpeñ verda, segier Christur. Hier stendur; Hver sem trwer, Eñ ecke hver sem heyrer og talar; Mun hañ þa kalla afbrugded Saattmaalanum fyrer þessa Orsok, Er Vesælingeñ siaalfur giorde, Og gietur þo Trwna i honum verkad; Gud laate oss alldrei meir afbregda, sem Maal og Heyrn hofum. Seg þvi med David: Eg vil þegia og Muñe mijnum ecke upplwka, Af þvi þu giørder þad, Og hallt Barn þitt ad vera eiñ Lim aa Christi Lijkama, Mustere H. Anda, og Erfingia Himna-Rijkis, Ef eckert añad i Vege stendur, eñ þesse Brestur, Sem Skapareñ alleina og eingeñ añar lækna ad gietur: Eñ hvad þvi vidvijkur, ad margur freistast af, Ad Vanheilende Barnaña Orsakest af Syndum Forelldraña; Pa verdur þvi ad soñu ecke neitad, ad allt Mootlæte er Verdlaun Syndareñar, Svo sem Daudeñ er, svo er og allur sa Her, sem under hañ þioonar, Eñ þad heiter ecke svo Straff, svo sem Reynsla hiaa Guds Bornum, Hverre Jacob Postule skipar oss ad taka feigens Hende, Jac 1. Þvi Orsakast þetta ecke af þvi, ad Forelldrar þessara Vesælinga sieu verre i Guds Auglite eñ adrer Meñ, Par fyrer svarade Endurlausnareñ Fordum Læresveinunum, er þeir friettu hañ ad, hvert þesse hefde syndgad edur hañs Fader: Hverke syndgade þesse nie Fader hañs, Sagde hañ: Helldur svo, ad Guds Dijrd yrde opeñber, Joh. 9. Og vidlijkt skiedur i þessu: Gud setur oss þesse Dæme fyrer Siooner, Oss sem hañ giefed hefur heilbrigda Saal i heilum Lijkama, til ad sijna oss hvada Valld hañ hafe yfer Mañeskiuñe, Til þess, ad þacka sier og lofa sig þar fyrer, Ad oss og vorum Bornum og Naaungum er betur vared i Lijkamans Haattalage, til ad miña oss þar aa, Ad ei brwkum vier Skilningu vora til þeirra Hluta, sem Gude til Styggdar eru, miklu helldur til Vegsemdar honum, Og Naaunganum til Parfa. Eñ Gud naade, ad wt af þessu ber nærsta miog aa Stundum, og þad er nu hin Andlega Deyfa, sem er miklu hættare, Miklu Skadsamlegre, og þo miklu Almeñare, eñ sw sem aa Lijkamanum er, yfer hverre ad David klagar, Er hañ seger, Ps. 58. Ad þeir tilbyrge Eyru sijn, Eins og Hoggormureñ fyrer Raustu Særinga Mañsins: Margfalldt er þetta Heyrnarleyse, og i morgu foolged, Eñ Rooteñ til alls er þad, ad Meñ Daufheyrast vid Guds Orde, Svo þad fær ecke Rwm i þeim, helldur eñ Tal Christi i Phariseis. Aller Meñ lasta þaa fyrer þetta, Sem verdt er: Eñ þoott ad eingeñ Madur talad hafe, edur eñ nu tale svo sem hañ, Jafnvel ad Vitne þeirra, sem voru wtsendarar hañs Fiandmaña, Pa eru þad þo Guds Ord, Er hañs Pienarar tala i hañs Umbode, Nær þeir byggia Maal sitt aa Ordum hañs Spaamaña, og Postula, yfer hverra Grundvoll, ad hañs Christne er bygd, Pvi segier DRotteñ vid Jeremiam, Cap. 1. Eg hefe lagt mijn Ord i þiñ Muñ, Og vid Esajam, Cap. 59. Miñ Ande sem i þier er, og mijn Ord, Er eg hefe sett i þiñ Muñ, þau skulu ecke wr þijnum Muñe vijkia. Nu þoott ad ecke sie Andans Gaafa svo rijk hiaa oss, sem hun var hiaa Spaamoñunum og Postulunum Pa eru þad þo Guds Ord sem hañs Pienarar tala, Nær þad er af þeirra Toga riett spuñed, Og þeir tala eckert aan Ritningareñar: Guds Ord elldest ecke, Pad blijfur Eilijfliga, seger Esajas, Cap. 40. Pvi er þad eins gott i Muñe hiñs vesælasta JEsu Christi

Christi Pienara, Nær þad er hañs Ord, ſvo ſem i Muñe Peturs, edur Pauls, Þvi vil eg hier uṁ ſegia þad hid ſama, ſem Paulus ſagde vid þa i Teſſalonica, ad þeir hafe medtek-ed þad Guds Ord, Er þeir heyrdu af honum, Ecke ſvo ſem Ord Mañaña, helldur ſvo ſem þad var, Eins og Guds Ord, 1. Theſſ. 2. Eñ ef þad Guds er, Hvern forſmæed þier þa, Þier hiner Dauſu Veralldar Syner, Nær þier þad ecke heyra vilied af hañs Pien-ara Muñe, Nie læta undervijſa ydur og Bornum ydar i Chriſteñdoomenum, Ecke læta ſtraffa ydar Synder, og ecke lifa epter þvi, Er ydur af Guds Alſu boded verdur. Hvern forſmæed þier þa, ſegie eg, Gud edur Meñena? Seger hañ ecke, Luc. 10. Hver hañ forſmæer ydur, hañ forſmæer mig, hver hañ heyrer ydur, hañ heyrer mier? Svod-dañ er riett ſkielſelegt Heyrnarleyſe. Munu þeſſe Frelſarans Ord næ alleinaſta til Poſtulaña, Edur þeirra er lifdu æ þeim Dogum, Og ecke til vor ſem ſydar lifum? Mun hañ ecke hafa loſad ad vera hiæ oſs, allt til Veralldareñar Enda? Matth. 28. Hvern-eg er hañ þa hiæ oſs? Med ſijnum H. Anda i Ordenu og Sacramentunum.

Nu, Ef Meñ vilia nioota Nærlægdar hañs, Þvi læta Meñ þa ſvo tregt vid ad heyra hañs Ord? J Ordenu talar Gud vid oſs, Vid hañ tolum vier i Bænum vorum, eñ ſæ ſem ecke vill heyra hañ Talanda, Þañ vill hañ ecke heyra Bidianda, Þvi hver ſem for-ſmæer mig, Þañ vil eg forſmæ, ſegier hañ, 1. Sam. 2. Eg em gladur af þvi, Segier David, ad til mijn verdur ſagt: Vier ſkulum gæunga i Hws DRotteñs, Pſ. 122. Þetta ſagde hañ, ſem i Ritninguñe er nefndur Madur epter Guds Hiarta. Eñ mar-gur Gærungur, margur Sælkiere, margur Fe-Pwke, ſem er Madur epter ſijnu Hiar-ta, Hañ verdur þeirre Stundu fegnaſtur, ad hañ þurfe ecke i Guds Hws ad gæanga, ed-ur hañs Ord ad heyra, Og þoott þeir gæange edur heyre, Þa geingur Ordenu eins og Sædenu, þvi er Frelſareñ talar uṁ hiæ Lucam i 8. Cap. Hvert ed ſiell utañ hiæ Veig-enum, ad þad verdur Footum troded, og Fuglar Himenſens ætu þad, Dioſulleñ teckur þad i burtu wr Hiortum þeirra, ſvo þeir ecke trwa ſkule, og verda hoolpner. Hvar fyr-er? Þvi þeir hyrdtu ecke uṁ ad taka æ ſig Guds Alvepne, til ad mootſtanda Prettum Andſkotans, Eph. 6. Guds Ord ſkal til þeſs hafa, ad vardveita Guds Ord, Eñ þeir gleymdu Sverde Andans, Sem ad er hid ſama Ord, ad þeir kyñu ad beita þvi fyrer ſig, nær Ovinureñ ad Garde gieck, Til ad ræna þa Dijrgrip þeſſum. Oſkande være, ad ei hugſudu þeir hid ſama, Er Judar ſogdu Fordum vid Jeremiam: Vier ſkulum ecke heyra þvi Orde, Er þu ſagder oſs i Nafne DRotteñs, Helldur ſkulum vier giora epter ſierhveriu Orde, Er fraṁkiemur af vorum Muñe, Jer. 44. J ſvoddañ Gyllde er DRotteñs Ord hiæ ſumum Moñum. Munu þeir þa ecke næſta Þyckheyrder vera? Heyr mier þo uṁ Stund, Barned gott; Þu ert Oſkiertur æ Hluſtum þijnum, Og eñ nu ert þu ſvo i Dag; Þar fyrer, J Dag, J Dag, Ef þu heyrer Roddu hañs, þa for-herd ecke Hiarta þitt Hebr. 3. Seig mier; Hefur þu Brief fræ Gude, ad hañ lijde þijn Skilningar-Vit til Morguns, Meir eñ þeſſe Dauſe og Mæalhallte Madur. Gud ſteipte hiñe Vantrwudu Verolld uṁ Koll i Einu. J Einu dreckte hañ Pharao med

ollu hañs Lide. J Einu fargade hañ Canaanitum fyrer Hond Josuæ. J Einu Augnablike sloo hañ þa med Blindne, Er faalmudu epter Hwse Loths, Gen. 19. J Einu Augnablike stack hañ Augun wt aa Elimas, Sem mootstood Paulo, Er hañ foor med Christne-Boded, Act. 13. Mun hañ ei kuña ad giora hid sama vid þig, Ef þu mootstendur hañs Plenurum og villt ei heyra þeim, nær þeir tala Guds Eyrende og ecke sitt? Eda hvad villtu giora, Nema þu hafer eitthvad þier til Saalar-Gagns numed af Orde DRottens, aa medañ þu hafder Eyrun heil, Ef hañ kyñe ad laata þier tilfalla þvilijkañ Breſt, Eg vil þad i stuttu Maale segia, Pu hefder eckert til ad kieña þier ad þeckia Syndena, Eckert til ad faa Boot heñar, Og eckert til ad hugga þig i þessu Volæde? Og fyrer þvi, ad þu alldrei hafder smackad hid gooda Guds Ord, Svo sem þad er, Pa gietur ecke aa þier sañast Maalshaattur sa, ad eingeñ vite hvad hañ aatt hefur fyrr eñ hañ miste. Einhver vill segia: Eg giet lesed Guds Ord þoott ecke heyre eg þad; Pvi er verr, ad þeir eru svo faaer, sem lesa kuña, Jaa, þoott sialfer kuñe, Pa hyrda sumer ecke uñ ad kieña þad Bornum sijnum, Og er þad Gudlaust Ræktarleyse, Eñ hverneg sem þvi er vared, Hvad veistu nema Gud take under eins fraa þier Sioonena og Heyrnena; Og hvar stendur þu þa, Ef þu hefur forsmaad Rijkdoom hañs Langlundargieds, Rom. 2. J þvi, ad vilia ecke hañs Ord heyra þier til Saaluhiaalpar, Og þoott Gud spare Eyru þijn allt fram i Daudañ, Pa vita Meñ, ad ecke siaa þa Augun leingur, og ecke heyra þa Eyrun leingur, Hiartad verdur þa ad tala vid Gud, Og Heilagur Ande ad vera vor Prestur i sijnu Mustere, Eñ ef Meñ hafa styggt hañ med Vanrækt Guds Orda og slockt hañ med Forogtun þeirra, Hvar i aa hañ þa ad lifa, Ef eckert var numed sem hañ kuñe ad lifa i, Og er þetta eitt skadlegt Heyrnarleyse. Margur leggur þad ad litlu, ad gaanga i Guds Hws, Og helldur þad fyrer Eintoomes Ceremoniu, Pvi er verr, kañ skie þad sie og svo hiaa allmorgum, sem þar byrtast, Alleina fyrer Sida Saker, Eñ giæte Meñ þess, ad fyrer utañ þad, ad Gud hefur Skulldbunded sig til ad vera midt aa millum Tveggia edur Þriggia, Sem eru samañsafnader i hañs Nafne, Matth. 18. Pa er þad ei svo miog vijda i Lande voru, ad Almeñingur faae Guds Ord heyrt nema i Kyrkiuñe; O! hvad miklu Goodu fyrrer sa Madur sig, er byrger Eyrun fyrer Guds Orde, Pau eru Lijf og Ande, segier Frelsareñ, Joh. 6. Pvi er hañ Andlega daudur sem aan þeirra er. Vier trwum, ad fyrer Trwna verde Madureñ hoolpeñ aan Verkaña, segier Paulus: Eñ Trweñ er af Heyrneñe, Eñ Heyrneñ af Guds Orde, segier hañ, Rom. 10. Hvar vill hañ lenda þa, sem er Trwarlaus, Nema i eilijfre Glotun? Utañ hañ betre sig. Mijnar Sauder heyra mijna Raust, segier Frelsareñ, Joh. 10. Eñ hvers munu þeir vera, sem ei vilia heyra Roddu hañs? Munu þeir ecke setter verda med Hofrunum aa Vinstre Hlid, og þa uñ sijder heyra hina skielfelegu Raust alls Hollds Doomara; Fared fraa mier bolvader i eilijfañ Elld, Sem fyrerbweñ er Dioflenum, og ollum hañs Aarum, Matth. 25. Saa sem er af Gude, hañ heyrer Guds Ord, segier Lausnareñ, Joh. 10. Eñ þeir sem þad ecke heyra vilia, og þo heyra kuña, af hverium eru þeir? Af Fodur þeirra

ra Andskotanum, Svo sem D. Rotteñ sagde vid Gydinga Fordum. Ut af þessare Veyfu fædest margfalldur Eyrna-Dofe. Hvad giora þeir ed heyra Vein hins Naudstadda og Volada, eñ byrgia sig þo fyrer sijnu eigeñ Hollde? Pad er fyrer þeim sem ad eru somu Natturu og vier, og giefa þeim eckert, Jafnvel þoott sumer hafe Audlegd Heims þessa. Eingeñ hefur uñ Allder sitt eiged Holld hatad, Segier Guds Ande, helldur fostrar hañ þad og nærer; Og hvad er þad þa, ad eg skule siaa mitt eiged Holld, eiñ Guds Veslæling, miñ Brooder i Christo, ad eg skule siaa hañ friosa edur svellta i Hel, þar eg hefe þo noog, Jafnvel til ad kosta uppaa Munade mijna? Þetta er stakt Heyrnarleyse. Sa sem Oskunda og Oriettteñ lijdur, Hañ flijr til Doomarans, og bidur uñ Adstod, Eñ hañ sem af Gude og Konungenum er settur til ad skipa Riettendum Mañа, Hañ stijngur Fijngrenum i bæde Eyrun, og vill ei heyra Kvein Log Næningsens, Añadhvert fyrer Lete, Fyrer Vinattu, Fyrer Hrædslu edur Agyrnes Saker, svo hiñ fer jafnnær fraa honum: Verr er honum fared eñ hinum Ranglaata Doomara, Er Frelsareñ talar uñ i Epterlijkinguñe hiaa Luc. 18. Hver þoott hañ Ottadest hverke Gud nie Meñ, Þa liet hañ sig þo samt leida af Praa-Beidne Eckiuñar, til ad aalijta Maal heñar. Ein gomul Kona beidde Augustum Keysara Eitt Siñ, ad heyra Maal sitt; Eñ hañ kvadst ecke Toom hafa; Hun svarade: Svo legg þa af Stioornena: Vid þesse Sañ-Orde braa svo þeim vijsa Hofdingia, Ad hañ leit strax aa Maal heñar, og dæmde þad, Eñ þad være Naudlegt, ad þesse Varmeñe, Sem audur er uñtalad, ad þeir legdu af sier þetta Stark, Þar þeir valla eru hæfare til þess, eñ Asneñ til Horpu-Slaattar. Meñ nema hañ Lim i burtu af Kroppnum, sem er daudur, Og lijklegur til ad spille odrum, Sæmra være og þeim er svo Þyckheyrder eru, Sem nu hefe eg sagt, ad Eyru þeirra være afskoreñ, helldur eñ þau stædu þeim til Vanheidurs, Eñ eingum til Gagns aa Hofdenu. Þar er eingeñ kiendur sem hañ kiemur ecke: Ef þier blinder værud, þa hefdud þier ecke Synd, Eñ nu segied þier: Vier siaaum, Þar fyrer blijfur Synd ydar, sagde Lausnareñ vid Phariseos, Joh. 9. Svo være og hinum betra, ad Hluster þeirra byrgdar væru, helldur eñ ad hafa Eyru og heyra ecke, Eins og oñur Lijkneskia. Margt mætte hier uñ fleira tala, Þo læt eg þetta duga ad svo stoddu: Eñ þad eg hefe ad frarnañ talad uñ Heyrnar-Skorteñ, Þad sama vil eg uñ Maal-Helltena tala, Ad soñu er hun stoor Vanse Lijkamans; Margur Ohlutvandur forsmaaer hañ, sem er svo Maale fareñ, Þeir hæda ad honum, herma epter þeim, Og laata miklu verr optast, eñ hiner sem þeir epter herma: Þetta heiter ad lasta Skaparañ, Þvi hañ hefur Mañenum Maaled giefed, Og sa ed fremur þvilijkt Gudleyse, Hañ er nærsta illa talande i hañs Eyrum, Sem allt heyrer, Hañ giorer Maal-Snylle sijna Þusundsiñum argare eñ Brest hiñs Maalhallta. Ecke helldur hañs ar Twngu-Hafted nockrum ad gaanga fram fyrer Nadar-Stooleñ, Sem Gud hefur sett i hañs Bloode, Hañ sem ecke upplauk sijnum Muñe, helldur eñ eitt Lamb til Slaatrunar leidt, Hañ gietur vorkient þessum sijnum Veslælingum, Er hañ sialfur skapad hefur, Giete hañ ecke odrum kieñt, Giete hañ ecke brwkad Maaled til ad tala Maale Eckiuñar og

hiñs Fodurlausa, þa gietur hañ þo lofad Gud, Hañ skilur Maal hañs, Sem adgreinde Tungurnar, og allar hefur giort af eiñe, Hañ gietur beded Gud sier til Hiaalpar og Mys-kunar, Hañ er noogu sniallur i Guds Eyrum, Sem bidur i Anda og Sañleika, Joh. 4. Eins vel aakalla hiner ungu Hrafnarner Gud og Svanureñ; Og hverutveggiu þessa fæder hañ, Þvi stendur nu eingum þesse Tungu-Brestur fyrer neinu Goodu hiaa hon-um, Sem bæde hefur skapad hiñ Maallausa, Og hiñ Vel-talande: Hin er Maal-Helltt-eñ meire og skadlegre, Þegar Meñ bruka Muñeñ til ad lasta Gud, Hañs Nafn, Hañs Ord, Raangfæra þad, og ad Haade hafa, Til ad skiema Naungañ, Til ad rægia hañ, liu-ga aa hañ Lijtum og Skomum þo saklausañ, Brixla honum, Leggia Haft aa Tungu sij-na þegar hañ a ad forsvara, Þegar Sañleikanum aa Vitne ad bera, og færa Hlutena til betre Vegar: Þetta er skielfelegt Maalleyse, Þad er ein Hofud-Skom i Guds Augli-te, Þarfara være þeim Mañe, ad hañs Tunga være fraa Rootum uppskoreñ, eñ ad bru-ka hana til slijkra Oodaada, Þvi svo segier Frelsareñ: Betra er ad þu halltur og Hand-arvane iñgaanger til Lijfsens, eñ ad þu hafer Tvær Hendur og Tvo Fætur, Og verder i eylijfañ Elld kastadur, Matth. 5. Hver ed vijs er þeim sem temia sier Þögn þessa, og þessa Maal-Hellte, Og nema þeir ydrest af Hiarta, og laate af slijku Æde, Þa munu þeir eylijf-lega med honum verda, Er vier Ræge-Kall nefnum, Og hefur sitt Nafn af þvi, Ad hañ a-klagar Guds Utvallda Dag og Nott, Þar ellda þeir Saalum eñ eta Tungur, Elldur-eñ er noogur, Kostureñ er mikill, Blaastur DRottens upptendrar hañ svo sem añad Breñesteins-Flood, Esa. 30. Fraa hverium Oskopum hiñ goode Gud vardveite alla Christna Meñ: Eñ Þu Sem Allt Giorder Vel, Þu Sem Lietst Dausa Heyra Og Maallausa Tala, Vijk þeim afsijdis fraa Foolkenu, Fraa vondre Verolldu þessare, hv-erra Eyru ad allt ofmiog klæia epter heñar Glaum, Hverium eckert Maal lijkar, Nema þad sem heñe er þocknanlegt; Rek þaa ut af Babylon, DRotteñ miñ, Jafnvel med Svipu þijns Krossburdar, Svo ad ecke medtake þeir af Plaagum heñar: Snert Eyru vors Hiarta med Fijngre þijnum, Sem er þiñ Ande, svo ad vier hofum vora Lysting i Logmaale þijnu, Og uppleys Fiotur Tungu vorrar, svo ad vier tolum riett, Þad sem Gude sie til Lofs og Dijrdar, Hañs Kyrkiu medal vor til Uppbyggingar, Eñ Andskot-ans Rijke, Og allre hañs Vone til Nidurdreps. Bænheyr þad vor Lausnare, fyrer þijna Forþienustu; Þier med Fodur, og Heilogum Anda, sie Valld og Kraptur, Rijke og Maattur, Æra og Dijrd, Fraa Eiñe Eylijfd til Añarar, AMEN.

Þrettanda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Luc. 10. Cap.

OG JEsus hañ snere sier til siña Læresveina, Og sagde þeim Eins-lega. Sæl eru þau Augu sem siaa þad, Hvad þier siaaed, Þvi ad eg seige ydur, Þad marger Spaameñ og Kongar villdu hafa sied hvad þier siaaed, Og saau þad ecke, Og ad heyra hvad

þier heyred og heyrdu þad eige. Og siaa, Ad nockur Løgvitringur stood upp, Freistade hañs og sagde: Meistare, Hvad skal eg giøra, So ad eg eigneſt Elliift Lijf? Eñ hañ sagde til hañs: Hvad er skrifad i Løgmaalenu? Hvorneñ les þu? Hañ svarade og sagde: Elska skalltu DROTTeñ Gud þiñ af øllu Hiarta þijnu, Og af allre Ondu þiñe, Og af øllum Mætte þijnum, Og af øllu Hugskote þijnu, Og þiñ Naunga sem sialfañ þig. JEſus sagde til hañs: Þu svarader riett, Gier þad og muntu lifa. Eñ hañ villde Riettlæta sialfan sig, og sagde til JEſu: Hver er þa miñ Naunge? JEſus svarade og sagde: Madur nockur foor fraa Jerusalem, ofañ til Jericho, og hrasade aa medal Ræningia, Hvorier ad ræntu hañ Klædum, og leinstrudu hañ Saarum, geingu sijdañ i burt, og lietu hañ þar epter haalfdaudañ liggia. Eñ so bar til, ad Kieñemadur nockur foor ofañ þañ sama Veg, Og er hañ leit hañ, gieck hañ fram̃ hiaa honum. Slijkt hid sama Leviteñ, Þa hañ kom nærre þeim Stad, og saa hañ, gieck hañ þar fram̃ hiaa. Eñ Samverskur Madur nockur foor um̃ fareñ Veg, Kom þar nærre honum, Og sem hañ saa hañ, Þa hrærdeſt hañ af Myskun vid hañ, og gieck ad honum, batt um̃ Saar hañs, hellte þar i Vidsmiøre og Vijne, og lagde hañ uppaa sin Eyk, og flutte til Herbergis, Gaf og Giætur ad honum. Eñ Aññars Dags þar epter þa hañ foor i burt, took hañ upp Tvo Peninga, og fieck Hws-Bwandanum, og sagde til hañs: Haf þu Gaat aa honum, Og hvad þu leggur meira wt, þad skal eg borga nær ad eg kiem aptur. Hver þeirra Þriggia sijneſt þier vera þess Naunge, sem hrasadur var aa medal Ræningia? Eñ hañ sagde: Sa sem giørde Myskunar-Verked aa honum. JEſus sagde til hañs: Far þu og giør slijkt hid sama.

Exordium.

Hvilijk Oeining ad vered hafe millum Gydinga og Samarijskra Fordum, Þad vottar Heilog Ritning i nockrum Stødum. Hvernig bidur þu mig um̃ ad drecka, þar þu ert Gydingur, Sem er ein Samarisk Kona, sagde hun er talade vid Frelsarañ hiaa Jacobs Bruñe, Þvi ecke Samneyta Gydingar Samaritanum? Joh. 4. Segium vier ecke vel, ad þu ert Samverskur, og hefur Diøful, sogdu þeir Gudlastararner Fordum, Joh. 8. Og svo mikeð Hatur baaru Gydingar til þeirra, ad eiñ Heidinge mætte Gydingur giøraſt, eñ ecke Samariskur, Jafnvel þott þeir brwkudu marga Gydinga Sidu i Þionuſtu siñe, Svo sem eirn af þeirra Meiſturum skrif-

ar, Og sañast hier medal añars, Pad er Frelsareñ talade vid Phariseos, Ad þeir boñudu Moñunum iñ i Himna-Rijke; Eñ sialfer kiæmu þeir þar ecke, Matth. 23. Af þessu Iñbyrdis Hatre, Sem i þa Daga var millum Gydinga og Samariskra, tekur Frelsareñ hier Orsok til ad Sañfæra þeña Logvitring, sem Gudspialled umgietur, Og mæ hier rekia Spor hañs Guddoomlegrar Speke, svo vel, sem i øllu hañs Tale. Hefde hañ ecke teked hiñ Samariska til Dæmis um Myskunar-Verked, Helldur lated hañ vera þañ, sem hrasadur var medal Ræningia, Pa hefde þesse Gydingur sagt, Ad hañ ei hefde vered Næunge hiñs, Og Gydingureñ þar fyrer ei skylldugur til ad Lidsiña honum i neinu: Eñ fyrst hañ var Samaritan, sem Myskunsemena framde, Eñ hiñ var Jerusalems Madur, Pad er Gydingur, og mætte þvi Myskunar verdur þykia, Pa gat hiñ ecke fræ þvi geinged, ad hañ være hañs Næunge, Sem giorde gott Verk æ honum. Ecke æ þesse Epterlijking svo ad skiliast, ad sa sie einaste Næunge, Sem giorer eins og þesse Samaritan, Pad giorer Frelsareñ bert, Er hañ segier: Hver Laun hafed þier þess, ad þier elsked þæ, er ydur Elska, Giora ecke Tollheimtu-Meñ hid sama? Matth. 5. Helldur er þesse Meiningeñ: Fyrst þesse Samaritan giorde þetta vid eiñ Gyding, Pa far þu, Sem ert Gydingur, og gior slijkt hid sama vid eiñ Samaritan, Edur þiñ mesta Ovin, Pviad hver ein Mañeskia er þiñ Næunge, Nær honum æliggur. Ut af þessu Tale DRottens, vil eg taka mier Orsok til ad tala um Kiærleikañ, Og hvad laungt hañ eige ad næ. Vert þu i Verke med oss DRotteñ, Svo ad þetta vel luckest, AMEN.

Utleggingeñ.

MArgar Dygder eru bodnar i heilagre Ritningu, og morgum hroosad, Po eingum meir eñ Kiærleikanum. Nu blijfa þesse Priw, Trweñ, Voneñ og Kiærleikureñ, eñ Kiærleikureñ er þo mestur af þessum, segier Paulus, 1. Cor. 13. Petta er stoor Vitnisburdur af honum, Er svo var kiært til Ætt-Maña siña Gydingaña, ad hañ æskte sier ad vera wtrekeñ fræ Christo fyrer þeirra Skulld, Rom. 9. Hañ mun meint hafa, Ef þad kyñe ad gagna þeim, og þad mogulegt være, Pvi sijdarst i hinum 8. Capitula; Segiest hañ vera þess Fullviss, ad eingeñ Hlutur mune gieta skiled sig vid Kiærleika Guds, Sem ad er i Christo JEsu: Eñ þvi hroosar hañ nu svo miog Kiærleikanum fram yfer Trwna, æn hverrar hañ þo segier, Ad Omogulegt sie Gude ad þocknast, Hebr. 1. Og ad fyrer hana verde Meñ hoolpner, æn Verka Logmælsins? Pad velldur þvi, ad Trweñ er daud æn Verkaña, segier Jacob Postule, Jac. 2. Hañ meinar æn Kiærleikans Verka sem þo af heñe framkoma, Pvi Trweñ sijyer Afl sitt hvad mest i þeim: Satt er þad, ad eingeñ verdur hoolpeñ æn þess, ad hañ trwe æ Gud, og hañs Christ, Og treyste þvi, ad hañ Endurkeyptur sie fyrer Guds Sonar Blood, Eñ þvi gietur sa ecke trwad, til Sæluhiælpar sier, sem er æn Kiærleikans; Paulus bijdur, ad Meñ skule reyna hvert þeir sieu i Trwñe; Eñ hvar med eiga þeir ad reyna þad, Nema med Kiærleikanum, æn hvers Trweñ er eingeñ Trw? Svo sem Kiærleikureñ gietur

ecke

ecke vered aan Trwareñar, Svo gietur ei Trweñ aan Kiærleikans vered, Pad vottar Paulus, 1. Tim. 1. Er hañ segier: Ender Logmaalsins er Kiærleikureñ af hreinu Hiarta og goodre Samvitsku, og Trw Hræsnislausre. Logmaaled er Omøgulegt upp ad fylla, Pad vottar Paall, Er hañ segier: Af Logmaalsins Verkum mun eckert Holld fyrer honum hoolped verda, Rom. 3. Po segier hañ aptur i sama Pistle: Sa ed elskar añañ, sa hefur Logmaaled uppfyllt, Rom. 13. Hvad ber til þessa, Christner Meñ? Ad þijsu svarade JEsus Logvitringnum, Er spurde hañ ad, hvert ed være hid mesta af øllum Boodordunum, Marc. 12. Hañ svarade honum: Hid ædsta allra Boodordaña er: Elska skalltu DRotteñ Gud þiñ af øllu Hiarta þijnu, Og af allre Saalu þiñe, Og af øllu Hugskote þijnu, Og af øllum Mætte þijnum, Petta er hid ædsta Boodord, Og Añad er þvi lijkt. Elska skalltu Naaunga þin, sem siaalfañ þig; Og i þessum Tveimur Boodordum, segier Lausnareñ, ad foolged sie allt Logmaaled og Spaameñerner, Matth. 22. Eñ svo sem oss er Omøgulegt allt Logmaaled upp ad fylla, Svo er oss had og længt uñ Megn froñ, ad fullnægia þessum Tveimur Boodordum, svo sem vera byriar, med vorum Tilverknade. Hvilijkur er þa sa Kiærleikureñ, Sem er Logmaalsins Uppfylling? Pad maa eg fyrst og fremst hier til svara, ad þad er hañs Guddoomlegur Kiærleike, Sem gaf sitt Lijf i Daudañ fyrer Syndarañ, Rom. 5. Svo hañ mætte lifa, 1. Joh. 4. Sw Elskañ, sem vard honum svo sterk sem Daudeñ, Og Vandlætingeñ svo hord sem Helvijted, Hin miklu Vorneñ kuñu ecke ad wtslockva þañ Kiærleika, Og ecke Bylgiurnar ad kiefia hañ, seger Brwdureñ i Lof-Kvædenu, Cap 8. Pesse Ouñrædelege Kiærleike og Brune Elskuñar; Hañ er fyrst og sijdarst Logmaalsens Uppfylling, Pad vottar Paulus, Er hañ skrifar, Rom. 8. Pad sem ad Logmaalenu var Omøgulegt, af þvi þad veiktest fyrer Hollded, Pad hefur Gud giort, Sendande siñ Son i Lijkingu syndugs Hollds, Og fyrer Syndena fordæmt Syndena i Holldenu; Eñ þoott ad Giæska Guds hafe so yfergnæft til vor i Christo JEsu, Par fyrer vill hañ ecke ad vier skulum Hlutlauser vera af Kiærleikans Verkum Jñbyrdis medal vor, Pvi Johañes segier med berum Ordum: J þvi er Kiærleike Guds Auglijstur vid oss, ad hañ hefur giefed Saal sijna wt fyrer oss, Svo eigum og vier ad wtgiefa Saalena fyrer Brædurna, 1. Joh. 4. Elskañ til Naaungans er Omissande, Og aan heñar er eingeñ Riettnefndur Christeñ: Hver sem segiest elska Gud, eñ hatar siñ Broodur hañ er eiñ Liwgare, seger Johañes, Pvi ef hañ ei elskar siñ Broodur, þañ ed hañ sier, Hvernig maa hañ Gud elska, þañ ed hañ sier ecke? Og þar af skulu aller þeckia ydur, ad þier sieud mijner Læresveinar, ad þier elskest Jñbyrdes, seger DRotteñ siaalfur, Joh. 13. Hier af vill þad fylgia, Ad hañ sem ecke elskar siñ Broodur, hañ er ecke Læresveiñ Christi; Sa sem ecke er hañs Læresveiñ, Hañ er ecke Christeñ, Og hañ sem ecke er Christeñ, Hañ hefur ecke Hlutdeild med honum: Med hverium þa? Med Vantrwudum mun hañ setia hañs Hlutskipte i þvi Dijke, sem vellur af Ellde og Breñesteine, Jaa, med Dioflenum og øllum hañs Arum, Peir ed hata bæde Gud og Meñ: J einu Orde ad segia: Par er ginkis Goods Von aa heim Mañe,

J hverium

J hverium Kiærleikurenn ecke biyr; Jafnvel þoott hann siineſt giora nockud Gott, Kannſkie til ad firra ſig Wijtum, Til Fordilldar ſier, Og til ad þyggia Hroos af Mønnum, Eins og Pharisæi giordu Olmuſur ſijnar: Þar umm tekur Paulus Tvijmælenn af, Er hann ſeger, 1. Cor. 13. Þoott eg Bitade allar Eigur mijnar nidur fyrer Fatæka, Enn hefde ecke Kiærleikann, Þa gagnade mier þad ecke; Og hier þvert a moote; Hver ſem Kiærleikann i ſier hefur bliifanda, Hann er til allra goodra Verka hæfur. Svo ſegier Johannes: Gud er Kiærleikurenn, Og ſa ſem bliifur i Kiærleikanum, Hann bliifur i Gude, og Gud i honum, 1. Joh. 4. Þetta hefur ſa Guds Madur ꝏn Efa lært af ſijnum Meiſtara, hver hann elſkade, Þvi ſvo ſeger hann Bleſſadur hia ſama Gudſpiallamanne, Cap. 15. Sa ſem bliifur i mier fyrer Kiærleikann, og eg i honum, Hann ber mikenn Avoxt, Þvi ann mijn gieted þier eckert. Siaed hverſu Omogulegt er ꝏn Kiærleikans Gude ad þocknaſt, Og hverſu ad hann er Saal allra Dygda og Mannkoſta, Þvi ef ſa bliifur i Gude, Sem i Kiærleikanum bliifur, ſvo ſem ſtrax var ſagt, Þa eru hanns Verk i Gude giord; Þvi ſeger og Paulus, Col. 3. Umm alla Hlute framm þa hafed Kiærleikann, Þvi þad er Band Fullkomlegleikans. An Trwarennar er Omogulegt Gude ad þocknaſt, Sem adur er ſagt: Enn ſonn Trw er alldrei ann Kiærleikans, Þvi ma eg ſvo kalla, ad þau ſieu eins og Fader og Mooder allra þeirra Athafna, Sem nockud eiga fyrer Gude ad gyllda.

Eſajas ſkrifar ſvo umm Gud, Ad Elldur hanns ſie i Zion, Og hanns Ofn i Jeruſalem, Eſa. 31. Teiknande þar med Guds Þioonuſtu i þeim Heilaga Stad, Hvar enn Allra Hærſte hafde ſett Minning ſijns Nafns, Enn ſw Dijrkan hefur Enda teked, Sool Riett-læteſins hefur Skuggann afmaad, Zion er Eydelogd, Jeruſalem er uppbrend, Og Gyd-ingum ſitt Hws i Eyde lated, Matth. 23. Þvi kalla eg ad nu bwe Guds Elldur, Og hanns Ofn i Nya Teſtamenteſins Muſtere, Sem er Riett-Chriſtens Manns Hiarta, hvar Gud hviileſt yfer Cherubim, yfer þeim Naadar-Stoolnum er hann frammſett hefur i hanns eigenn Bloode, Rom. 3. J einum glooande Anda, J einne lifande Trw, ſem verkar med Kiærleikanum, Þvi hun gyllder fyrer Gude i Chriſto, Enn hverke Ummſkurn nie Yferhwd, Gal. 5. J Elſkunne til Guds og Naungans, Þad kalla eg hinn Evarande Elld, og ſij-fellt Offur; Þad nefne eg Guds Ofn i Mannſens Hiarta. Þeſſe Hofud-Dygd, Kiær-leikurenn, er nu i morgu foolgenn, Og alla Ummgeingne vora upptendrar hann til hinns Goo-da, Ecke ſijdur enn Twngann til hinns Jlla, Nær hun er upptendrud af Helvijte, ſvo ſem Ja-cob ad Orde kiemſt, Jac. 3. Enn Paulus hefur i ſtuttu Maale uppteiknad alla hanns Edlis-Hattu ſvo merkelega, ad þad verdur ecke af ſyndugre Twngu betur giort, Svo ſkrifar hann, 1. Cor. 13. Kiærleikurenn er Þolennmoodur, ſegier hann: Alla Hlute þo-la Menn fyrer þad, ſem þeir elſka. Hvad vinna Menn ecke fyrer Mune Veralldar þeſſar-ar, Fyrer Audenn, Fyrer Metordenn, Til þeſs, ad faa Hefnd yfer Ovinum ſijnum? Þad ſama giorer Kiærleikurenn vid Gud og Naungann, Guds vegna. Hann er Goodgiarn, Eckert ma hann Aumt ſiaa; Hann er ad ſijnu Leite eins lyndur og Gud, Af hverium hann er, 1. Joh. 4. Hann giorer Gott ef hann gietur bæde Vinum og Ovinum, Matth. 5.

Kiærleik-

Kiærleikureñ Osundar ecke, Pad er aa moote hañs Natturu, ad sia Offsoonum yfer nockurs Mañs Velgeingne, Sem ollum vill vel. Kiærleikureñ giorer ei Illmañlega, Pad er, med odru Orde ad segia, Hreckvijslega; Hañ geymer eingañ vondañ Mañ, Ei talar hañ añad med Muñenum, Eñ hañ hefur soolged i Hiartanu. Hañ þytur ecke upp; Hañ er ecke Drambsamur, Pvi saa sem elskar eiñ, þañ vyrder hañ, eñ Kiærleikureñ elskar alla, Svo miked sem elska maa med Riettu. Hañ er ecke Osidsamur, Par er valla fraa ad segia hvilijks Ohocka og Mañ-Haturs ad Vanskickuneñ aflar i Heimenum, og utvortis Osider, Jafnvel þoott sumum Moñum þyke lijted i Kurteisena spuñed, Samt er hun þo optast Dygdaña Forunautur, Og hun prijder þær, Eins og fagur Bwningur Mañsens Allt, Petta vill ecke Kiærleikureñ sig vanta laata, Svo ad eingum giefe hañ neina Hneixlan. Hañ leitar ecke epter þvi sem hañs er, Pvi hañ leitar Almeñelegs Gagns hvad mest, Og ecke svo miog sijns eigeñ. Hañ er ecke Pronglyndur, Verde honum þad, ad hañ reidest, Pa lætur hañ þo ecke Soolena undergaanga sijna Reide: Hañ þeyñker ecke Illt, Ecke aa hiaa honum heima þad gamla Ordtæke, Margur ætlar mig sig, og maatulega dyggvañ, Nie hitt, ad Illur veit hvar Odyggur situr: Af þvi hañ ætlar eingum Illt, Pa dylst hañ vid i fremstu Log, ad Hreckvijseñ mune ætla sier þad. Hañ ber allt; Allt hvad honum er uppaalagt, Pad ber hañ eins og Maattar-Trie i Hwsum, Pau bera allt þad sem aa þau er lagt, Hvadañ og Maalshaattur þesse dreigeñ er; Svo rijs hañ og under ollu, sem hañ maa umbera, Guds og þeirra vegna, sem hañ er hvad mest skylldugur. Hañ trwer ollu, Hañ vill helldur trwa þvi, sem honum er Saklaust ad trwa, helldur eñ ad væna eiñ Lijge ad Naudsynialausu, Edur Ofyrersyniu. Hañ vonar allt, Hañ orvænter ecke um neiñ, ad ei kuñe hañ ad betra sig, Poott Ovænlegt meige um hañ þykia; Olijkur þeim sem ecke vilia neina Tilraun giora vid eiñ, Sem af einhverre Hrosun verdur yfersteigeñ, Eins og Gud sie ecke maattugur ad reisa hañ, og þess vegna lijdur hañ allt, Hañ sparar eckert Polgiæde til ad bijda epter Betran þeirra, Par fyrer talar Salomon vijslega er hañ segier, Prov. 10. Hatred uppvekur Prætur, Eñ Kiærleikureñ hylur Misgiordernar. Hvad er nu lijkara Gude eñ þetta Hiartalag? Og þesser eru nu Kiæleikans Avexter, Sem upp eru talder; Eñ sier i Lage vill Frelsareñ hafa kieñt med þessare Epterlijkingu Mysk unsemena og Goodgyrnena vid sierhvern þañ sem Naudstaddur er, Pvi hañ svarar hinum Skriftlærda uppaa Spurningu sijna, Hver þar være hañs Naunge; Pad er aadur hier ad framan sijnt, Hversu ad Gydingar og Samarisker hafe hatast aa Iñbyrdis, og hveruger meintu adra sijna Naunga ad vera; Eñ DRotteñ snart hier nockud biturt vid Kaun hiña Skriftlærdu og Phariseaña, þar ed hañ tekur til Dæmis i Epterlijkinguñe Presteñ og Levitañ; Pesser heilogu Meñ, sialfer Gydingar, Peir geingu fram hiaa Gydingenum, þar hañ laa svo illa fareñ sem i Gudspiallenu segier. Eñ Fiandmadur hañs, Hverium einkis Gydings Auga munde Myskunad hafa, Hañ giorde Myskunar-Verk aa honum. Hañ Saa Aumur A Honum, segier Texteñ: Fyrst vaknade Kiærleikureñ i Hiart-

anu, Svo eigum vier og Lynder ad vera, Þvi nema ad Goodgiorder vorar framkome af Gnægd Hiartans, Þa eru þær Onijtar, Þad er aadur vottad af Pauls Ordum, Er hann segier, 1. Cor. 13. Þoott eg bitade allar Eigur mijnar nidur fyrer Faatæka, Og hefde ecke Kiærleikann, Þa gagnade mier þad ecke. Og aptur bijdur hann, ad Menn skule giora Gott, Ecke af Naudung, helldur af fwsum Huga; Enn hann liet Goodgyrne sijna ecke alleina vera foolgna i Medaumkuneñe, Helldur brautst hun wt med Verkunum. Hann Batt Hanns Saar, Hellte Þar J Vijne Og Vidsmiore, Med odru fleira sem Textenn upptelur, Og ei þarf framar ad uppreikna? Enn i einu Orde vil eg þad segia: Eingenn Mooder hefde kunnad betur ad giora vid Barn sitt: Eingenn Fader vid sinn einka Son, Eingenn Brooder vid annann, Helldur enn þesse Utlendingur giorde vid Ovin sinn i slijku Tilfelle. Far þu nu, Christenn Madur, Og gior slijkt hid sama, Sem Heidingie þesse giorde: Elska ecke med Orde og Tungu, Helldur med Verke og Sannleika, 1. Joh. 3. Nær þu sier Broodur edur Systur nakta, Og hafa Skort aa Daglegre Næringu, Þa laat ecke þinn Kiærleika vera þar i foolgenn, ad þu segier: Lifed heil, Vermed ydur og metted ydur, Enn giefed þeim þo ecke hvad Lijkamans Naudþurft tilheyrer, Jac. 2. Þetta er Hræsne Eintoom, Og þad mun eins lijted gagna Saalu þiñe, nær þu skallt fara eins nakenn i burt ur Heimenum, Og þu i hann komst, Svo sem ad þijn Fagurmæle gognudu hinum Nakta og Hwngrada, aa medann þu hafder Audlegd Heimsens: Þad er merkelegt, ad aa hinum Effsta Deige, þegar Reikningurenn skal halldast, Þa verdur oss þesse Pooftur fier i Lage fyrerlagdur, Hvert Menn hafa mettad hinn Hwngrada, Giefed hinum Þyrsta ad drecka, Hijst hinn Framanda, Klædt hinn Nakta, vitiad Siwkra, edur þeirra sem voru i Myrkvastofu, Svo sem Frelsarenn kienner oss sialfur hiaa Matth 25. Cap. Og er þad ecke noog ad vitia þeirra, Þad er eins gott og ad segia vid hinn Nakta, Klæd þig, Og vid hinn Hwngrada, Mettast, enn giefa honum þo eckert. Vor Vitian aa i þvi ad vera foolgenn, ad Hugsvala þeim, Hiaalpa þeim med Raad og Daad, Annars eru Menn ecke betre enn Presturenn og Levitenn; Þeir saau ad sonnu hinn auma Mann, Er hrasadur var medal Ræningia, Enn geingu framm hiaa honum. Jaa, Vier eigum ad hiaalpa þessum Krossberendum, Jafnvel med Skada vorum, og þott vier meigum nockurs i þarfnast. Hier stendur i Gudspiallenu, ad Samaritanenn hafe lagt hinn saara Mann uppaa sinn Eyk. Lijkast er hann hafe laated hann sitia aa Dijrenu enn geinged sialfur; Þvi i Textanum stendur, ad hann hafe sett hann uppaa sinn eigenn Eyk, Jaa, ef vier ecke berum Kunnaattu edur Vitsmune til ad hiaalpa þeim sialfer, Þa eigum vier ecke ad spara til þess Fe-Mune vora, ad þeim meige hoolped verda; Þvi ef Johannes vill ad vier skulum giefa Lijfed wt fyrer Brædurna, Þa er þad vijst, Ad hann ecke vill ad vier þyrma skulum hinum Ranglaata Mammon, Er oss mun þo yfergiefa i Daudanum, Þvi þad stendur fast, Sem Lausnarenn sagde: Ad alltijd er Lijfed meira verdt enn Fædslann, og Lijkamenn meir enn Klædnadurenn, og meira hofum vier ecke af ollu þvi vier eigum, og aa þetta ecke ad giora svo naumt, ad þeir sieu litlu nær, Sem vid þurfa. Ecke var þesse goode Samaritan aanægdur þar med, ad koma

þessum

þessum Vesæling til Maña-Bygda, helldur Gaf Hañ Giætur Ad Honum; Og Uñ Morguneñ Er Hañ Reiste, Feck Hañ Hwsbondanum Tvo Peninga, Og Sagde: Haf Þu Gaat A Honum, Og Hvad Þu Leggur Meira Ut, Þad Skal Eg Borga, Nær Eg Kiem Aptur. O! hvad morgum, Þeim er sig Christeñ nefner, gietur Utlendingur þesse Kiñroda giort aa þessum verstu og sijdurstu Tijmum, uñ hverja DRotteñ hefur talad hiña sönu Spaa, ad sokum þess, ad Raanglæted vex, Þa mune margra Kiærleike koolna, Matth. 24. Eñ þessa Goodvilld eigum vier ecke alleina ad audsyna Naaungum vorum edur Kuñingium, Þad sie eg berlega af þvi, Er Frelsareñ sagde vid þañ, Er honum boded hafde, Luc. 14. Nær þu helldur Middags-Verd edur Kvolld-Maaltijd, þa biod ei Vinum þijnum, Edur Bræðrum þijnum, Edur Ættmoñum þijnum, Edur rijkum Naagroñum, Svo ad þeir biode þier aptur einhvern Tijma, Og þad verde þier Endurgollded; Helldur, nær þu giorer Heimbod, þa biood Faatækum, Vonudum, Holltum og Blindum, Og muntu sæll verda, Þvi þeir hafa þier ecke aptur ad giefa, Þvi þad skal þier aptur gollded verda i Upprisu Riettlaatra, Þar fyrer, Ef þu Christeñ Madur ert, Ef þu villt i þeirre Upprisu Hlutdeilld hafa, Þa siaa til, ad þu naaer Hlutskipte i hiñe Fyrre, Svo þu verder sæll, Og fel þig ecke fyrer Hollde þijnu, Þad er, Fyrer þijnum Naaunga, Hver sem hellst hañ er, og nær þu sier eiñ Naudstaddañ, er þu hiaalpad gietur, Þa laat svo sem hid sijdarsta Lwdurs-Hliood kvede fyrer Eyrum þier, og tak þad fyrer Bod fra Gude, til ad miña þig aa, ad giora Skylldu þijna med Kiærleikans Verke vid hiñ Naudstadda: Laat eingañ vera undañ skileñ, þo þier Obeckur sie; Gleimed ecke Giestrisneñe, seger Paall, Þvi fyrer hana hafa sumer Einglana hyst Ovitande, Hebr. 13. Hañ meinar aan Efa Abraham, Gen. 18. Oa vard honum þad ad mikille Blessan; Þu veist ecke hvorium Guds Þock er ad giora, Eñ þad veistu, ad hañ þacka vill allt þad, sem i hañs Nafne giort og giefed er.

Framande var eg, Og þier hystud mig, seger Doomare alls Holldz. Þu skallt ecke giora Ofrijke hinum Framande, Þvi þu varst Framande i Ægyptalande, segier Gud, Exod. 22. Þu skallt og hugsa þad, ad þu ert Framande i hiñe vondu Ægypto, Verolldu þessare, I þeirre Leyr-Velltuñe, Þvi Prældooms-Hwsenu: I hiñe eilijfu Canaan er þitt Fodur Land, Þaangad aattu iñ ad gaanga til hañs Hvijldar, Þaangad aa þig ad leida, Ecke Jesus Sonur Nun, helldur JEsus Sonur Davids; Forsmaa ecke þa, Sem hañ hefur med sijnu Bloode Endurleyst, Er sialfur Framande var medal siña Eigeñ, Og hvad miñst vordtur aa siñe Fooftur-Jordu fyrer þijna Skulld, sem varst Utlægur wr Himnarijke, Og svo þu viter, ad þad sie ecke noog, ad giora hinum Framanda, edur Naudstadda eckert Mein, Þa leggur DRotteñ sialfur best wt sijn eigeñ Ord, þar hañ segier, Lev. 19. Svo sem hiñ Iñlende, svo skal Utlendingureñ vera, saa ed reiser uñ hiaa þier; Og eñ framar: Þu skallt ecke upptaka Leifar Kornskieru þiñar: Þu skallt laata þær epter hinum Faatæka. Og hinum Utlenda, Levit. 23. Jaa, Þier skulud eiska hiñ Framanda, Þvi þier vorud Framande i Ægyptalande, segier hiñ Alvalde Konungur,

ur, Devt. 10. Ecke eru undañ þessare Skylldu Ovíner þijner skilder, Guds Barn, Helldur i heñe tilskilder, Svo segier DRotteñ, Exod. 23. Ef þu fiñur Naut Ovinar þijns, edur Asna Villuraa fande, Þa skalltu endelega færa þad til hañs. Villenu DRotteñ ad eiñ skule vera sijnum Ovin Skulldbundeñ i svo litlum Hlut; Hvad þa ecke, ef honum meira aaliggur, Og þott eckert være añad, sem kyñe ad hræra oss til ad giæta þessarar Skylldu vorrar, Þa er hid algiørda og alkuñuga Logmaal Christi, Er ritad stendur hiaa Matth. Cap. 5. Elsked Ovine ydar; Blessed þa er ydur formæla, Og bidied fyrer þeim ed smaana ydur og Offskia. Til hvers? Svo ad þier siend Born Fødur ydar, sem aa Himnum er, Hver ed lætur Sool sijna uppreña yfer Riettlaata og Ranglaata, Og rigna yfer Vonda og Gooda. JEsus maatte hier diarft uñ tala, Hañ var i Guds Mynd, Phil. 2. Jaa, Sialfur Gud, Eilijfur Fader og Fridar-Høfdinge, Esa. 9. Þo Lijtelækkade hañ sialfañ sig, Takande Þioons-Mynd, vordeñ hlijdugur allt til Daudans, Jaa, allt til Krossens Dauda, Sijdañ er hañ uppfareñ i Hæderna, og hefur Moñunum Gaafur giefed: Eñ hvilijkar Gaafur? Naad Guds og Vingan. Syndaña Fyrergiefning, H. Anda og eilijft Lijf. Hverium hefur hañ þessar Gaafur sendt? Ovinum sijnum, Þeim sem hañ Hæddu, Fiotrudu, Hrødstrycktu, med Þyrnum Koronudu, Og aa Gaalgañ uppheingdu, Ecke einasta þeim, Er stoodu ad Verkenu, helldur og øllum ødrum, hverra Synder ad Dijrdareñar Hertoga Krossfest hafa, Þvi fyrer alla er hañ daaeñ, Og øllum er Guds Heilsusamleg Naad frambodeñ: Þetta giørde hañ, sem er Lioome Fødursins Dijrdar, þegar allt Mañkyn var statt i hinu herfelegasta Volæde. Skamastu þijn þar fyrer, Syndareñ, Nær þu sier Ovin þiñ Hungra, ad giefa honum ecke ad eta, edur Þyrsta, og giefa honum ecke ad drecka, og nema þu svo giører, þa þeink alldrei til þess, ad þu siert kvittur uñ Synder þijnar fyrer Gude, Þvi valla hefur Guds Ande i Nya Testamentenu lagt svo rijkt aa vid Meñena uñ nockurn Hlut, Sem þeña. Aller Kollum vier Gud vorn HErra, eñ ef hañ er vor HErra, Hvar er þa hañs Heidur? Mal. 1. Hvar er Hlijdne su, Er vier eigum honum ad aud syna? Þvi kalled þier mig HErra, Og giøred þo ecke þa Hlute, er eg bid? Segier Christur, Luc. 6. Hañs Bodord eru ecke þung, Segier Johañes, Eñ eg vil segia, ad þetta er eitt af þeim liettustu, af þeim audvelldustu, fyrer þañ sem Hugleider hvad lijtel sie Naaungans Misgiørd vid sig, Hiaa þvi sem hañ sialfur hefur giort Gude i moot, og hversu þad er eckert, sem hañ gietur Lidsiñt Broodur sijnum, hiaa øllu þvi goodu sem Gud hefur honum giørt, Og tekur hañ þad þo ecke af sijnu, Helldur hañs, Sem aa allar Eigur. DROtteñ wtslock þu i oss Baal Illkuñar, og Heiptrækneñar, Eñ kveik i oss Elskuna til þijn og Naaungans; Þier sie Lof Dijrd og Heidur, uñ Allder, Amen.

Fiortanda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Luc. 17. Cap.

J Þañ

A Þañ Tijma. Og þad skiede so þa ed JEsus gieck til Jerusalem, ad hañ ferdadest i giegnum midia Samariam og Galilæam. Eñ sem hañ gieck iñ i nockurt Kauptwn, mættu honum Tiju Lijkþraaer Meñ, Hvørier ad stoodu laangt fraa, Hoofu upp sijnar Radder, og søgdu: JEsu goode Meistare, Myskuna þu oss. Eñ sem hañ leit þaa, sagde hañ til þeirra: Fared þier og sijned ydur Kieñemoñunum. Og þad skiede so, þa er þeir geingu þadañ, ad þeir urdu hreiner. Eñ eirn wt af þeim, Nær hañ saa þad, ad hañ var Heilbrigdur vordeñ, snere hañ aptur, lofande Gud med haarre Raust, fiell frañ aa sijna Asioonu fyrer Fætur JEsu, Giørande honum Þacker, Og þesse var Samverskur. Eñ JEsus svarade og sagde: Hvort voru ecke Tiju hreinsader? Eñ hvar eru hiner Niju? Fundust aungver þeir aptursnere, ad giefa Gude Dijrdena, Nema þesse Utlendingur? Og hañ sagde til hañs: Statt upp og far hiedañ, Þvíad þijn Trw giørde þig Hiaalplegañ.

Exordium.

HVersu stoor ad sie Mismunur Guds og Maña, Þad kañ eingeñ Twnga wt ad skijra, Og eingeñ Hugur ad skilia: Hver Maña veit hvad Mañsins er, Nema Mansins Ande sem i honum er? Svo og hvad Guds er, veit eingeñ, nema Guds Ande, segier Paulus, 1. Cor 2. Eñ þo ad vor Naatturlegur Skilningur nææ skamt til þess, ad rañsaka Guds Underdiwp, Þa kyñum vier þo a þessum Mismun nockud skijrare Grein ad giøra, ef vier legdum meire Hug a, ad samañbera hañs Almætte og vorn Vanmaatt, Hañs Riettlæte og vort Raanglæte, Hañs Vijsdoom og Faakiænsku vora. Eñ þo allra hellst hañs Þoleñmæde og vora Þvermoodsku, Hañs Giædsku og vort Oþacklæte. Hañs Almætte þeckium vier ecke svo sem þad er. Sitt Riettlæte sijner hañ oss ecke svo opt, Nema i Giædskuñe, Þvi velldur Rijkdoomur hañs Þoleñmædis: Hañs Vijsdoom skynium vier ecke, Eñ hañs Laanglundar Gied, Hañs Giæsku og Myskunseme meigum vier hvad best þeckia, Þvi hun er nij og fersk yfer oss aa hverium Morgne, Jordeñ er full af heñe, aa hverre vier skrijdum, Synduger Ormar, og meigum Daglega rekia þar hañs Spor, Sem driwpa af Feite. Eg skal ecke fullkomna mijna breñande Reide, Eg skal ecke tortijna framar Ephraim, Þvi eg em Gud og ecke Madur, segier Giæskañ sialf fyrer Muñ Hoseæ Spaamañs, Cap. 11. Og þo vill Syndareñ ecke kañast vid þessa Guddoomlega Elsku, Myskunseme og Þoleñmæde, Jafnvel þoott hañ sie Madur, Þad er, Ein Gufa, Ein Vatns-Boola, og ecke Gud, Og ecke þacka honum edur kañast vid hañs Fodurlega Giæsku, margur hver, Jaa, Gud giæfe ad færre væru eñ fleire. Dæme hier uppaa siaaum vier i Textanum, aa þess-

um Tiju Lijkþrau Moñum, sem hreinsader voru, Hverra Eiñ alleina aptursnere, og gaf Gude Dijrdena, Eñ hiner Niju gleymdu þvi ad Bragde er giort var. Eg vil skipta Gudspiallenu i Tvo Hlute, Og Hugleida. 1. Opacklæte hiña Niju. 2. Packlæte hiñs Eina. JESU Goode Meistare, Hiaalpa oss hier til med Krapte þijns Anda, AMEN.

Utleggingeñ.

Eke er Trweñ allra, segier Paulus, 2. Thess. 3. Øllum er hun þo framboden sem Orded heyra, Þvi Heilsusamleg Guds Naad er Opeñber vorden øllum Moñum, segier Postuleñ aptur, Tit. 2. Er hañ talar um̃ Christne-Boded, J hveriu ad Trweñ er eitt Hofud-Sticke; Margur trwer um̃ Stundar-Saker, Eñ aa Freistingar-Tijmanum, þa fellur hañ þar fraa; svo sem Lausnareñ kieñer hiaa Lucam, Cap. 8. Ad vijsu er þad satt, ad Freisting merker optlega i Ritninguñe þær Hormungar, Er Gud lætur Bornum sijnum mæta, Til ad reyna þau: Ydur hefur ecke hendt nema Mañleg Freistne, segier Paulus, Pad er Mootlæte þad sem Moñum er bærelegt: Svo nefner og Jacob Mootlæte Guds Barna, Cap. 1. Eñ Gud Freistar Mañsens aa Stundum med Epterlæte sijnu: Þegar Gud liet David allt ad Oskum gaanga, Pa vard hañ svo freistadur, ad hañ talde Foolked, 2. Sam. 24. Þegar Ezechias Konungur hafde Lucku i øllu sijnu Verke, Pa freistadest hañ til ad sijna Babylons Hofdingia Sende-Moñum Fiaar-Sioodu sijna og Gersemar, 2. Chron. 32. Svo ad þad maa allt syndugt Hold jaata, Ad ecke er miñe Freistinga Von i Medlætenu eñ i Mootlætenu, Svo sem Mootgaangureñ stepper suñum i Orvænting, svo þurfa og sterk Bein til ad þola gooda Daga. Morgum hefur Velgeingneñ komed til Ohoofs, Til Ofmetnadar, Til Opacklætes vid Gud, Og jafnvel til Afgudadijrkunar, Jaa, þeim og sem Gud hafa aadur vel þeckt, og hañ wr Duptenu hafed hefur, eñ sett til mikillrar Tignar, Hvar um̃ lioost Vitne bera Jeroboam og Jehu Jsraels Konungar, sem ecke voru Kongborner, Eñ Gud þo upphoof aa Tignar-Stool Drottna siña. Ecke verdur þvi neitad, ad aller þesser Lijkþraau Meñ, þeir hafa i Fyrstuñe trwad aa Christ, Pvi upphoofu þeir Radder sijnar, og sogdu: JEsu MEistare Myskuna Pu Oss, Pad hefdu þeir ei giort, Nema þeir hefdu heyrt Rikted af DRottne, Og treyst þvi, ad med honum være Guddoomlegur Kraptur: Er eg Gud sa ed kuñe ad deyda edur lijfga, sagde Jsraels Konungur, þegar Konungureñ af Syria sende Naaman hiñ Syrlendska til hañs, Pad eg giete hreinsad þeña Mañ af siñe Lijkþraa, 2. Reg. 5. Hvar af audsært er, ad þad hefur vered ad jofnu lagt i þaa Daga, ad lækna þesshaattar Siwkdoom, og ad uppvekia af Daudum, Sem er Guds alleina, svo sem David vottar, Og er þvi audvitad, ad þesser veiku Meñ hafe til lagt Frelsaranum nockurskonar Guddoomlegañ Heidur, Pott ei hafe þeir vered Sañfroodir um̃ hañs Persoonu, Samt dugde þesse Trw til Lijkamans Lækningar. DRotteñ læknade þaa ecke strax, Eins og hiñ Lijkþraa, er gietur um̃ hiaa Matth. 8. Cap. Vid hvern hañ snart og sagde; Eg vil vertu hreirn; Helldur sagde hañ alleina: Fared Og Sijned

Ydur

Ydur Kiennemonnunum, Og ættu þeir þo længa Leid til þeirra wr Samaria upp til Jerusalem, Enn æ Leidenne hafa þeir hreinsader vorded, Þvi Gudspialled seger: Og Pad Skiede Er Þeir Voru A Ferdenne, Ad Þeir Hreinsudust. Þetta sijner Trw þeirra, Ad þeir efudust ecke umm, ad giora Frelsarans Skipan, Helldur i Trauste hanns Orda byriudu Ferd sijna til Kiennemannanna, Sem epter Logmaalenu ættu ad dæma umm, hvert þeir væru hreiner edur ei. Olijker voru þeir i þessu morgum þeim, er ei vilia Gude treysta, verde þeir ecke strax Bænheyrder, umm þær Hlute er þeir þurfa þykiast. Vantrwenn segier: Þoott Gud giorde Glugga æ Himenenn, þa kann ecke þetta ad skie, Hun skijtur sier inn jafnvel hiæ Guds Bornum, og Predikar; Hvar faaum vier Braud hier i Eyde-Morku svo ad þesser nesyte, Marc. 8. Hvad tijtt hender oss þvillijkt nær oss þyker eitt-hvad Olijklegt? Og er margur af oss i þessu miog Olijkur þessum Lijkþraa Monnum: Enn i hinu erum vier þeim nærsta lijker, Ad þegar DRottens Almættuga Hond hefur wtrykt oss af Neydenne, Þa erum vier þess svo skammminnuger, Og hanns Otte er valla leingur hiæ oss enn Snioorenn æ Steinunum, Þegar Regned Ofann kiemur, svo sem Spaa-Madurenn segier: Og hvad er tijdara enn þad, Ad nær Angistenn þreynger ad oss, ad vier þa kollum til DRottens, Þa er vort Sinne til hanns, svo sem Esajas ad Orde klemst, Cap. 26. Hver er sa, Nær hann siwkur er, Edur af einhverium Lijkamans Meinum plaag adur, ad ecke sie hann reidubwenn til ad giefa Gude Handskrift sijna, ef hann mætte, uppa Betran Lijfernessins, Og ad hann vilie laata af ollum þeim Syndum, Er hann veit og vidkannast, ad hann hafe hinn gooda Gud stygdann med? Þetta er ad vijsu Alvara flestra Manna, Þvi einginn hygg eg ad vilie gabba Gud, Þegar svo ærsiendur: Asetningurenn er ad sonnu goodur, Og geingur þad fyrer fullt, Ef Gud lætur einn burtkallast i Siwkdoomenum; Enn þa er Esudanna vant Þegar Heited er komed, seger Ordtæked, Hverneg þeim sie vared æ Stundum, Þad siaaum vier af þeim morgum sem hætt hafa leiged, Enn Guds Þolennmæde og Giæska hefur aptur æ Fætur reist, Ad þeir lifa eingu betur sijdann enn adur, Nema midur sie a Stundum, Og laata jafnvel ecke af þeim Lostum, er vered hafa Orsok til Meinlætis þeirra, edur annars Mootgaangs, Og brwka svo Mykun Guds til Eflingar Syndanna, Svo laangt er fræ þvi, ad þeir laate Rijkdoom hanns Þolennmædes draga sig til Yðrunar, Rom. 2.

Menn hafa æ medal vor eina Skrok-Sogu umm Barn nockurt, þad er fiell i Pitt, Og er þad meinte sier Dauda-Von, Beidde þad Gud ad hiaalpa sier til Lijfsens, Enn er þad slapp wr Dijkenu upp æ Backann, Þa segier Aefenntijred, ad Barned hafe sagt: Ecke þarftu, Eg gat; Einfalldleg er Saga þesse, enn þo er hun mætuleg til þess, Og þar til mun hun diktud vera, ad giora þeim Kinn-Roda, sem eru Born i Skynsemenne, Enn ecke i Hreckvijsenne, 1. Cor. 14. Og leita Guds alleina nær þeim æliggur; Enn ønadhvert þacka sier, Edur gialda honum litlar Þacker, nær þeir sloppner eru wr Vandrædunum: Þetta er Almennara, enn Vitne þurfe til ad leida, Jafnvel hiæ þeim, Sem hvad best ættu ad vita sijns HErra Vilia, Luc. 12. Og odrum ad vera til Epterdæmis, Er þo mættu Ottast

fyrer

fyrer hinum flestu Slögum, Nær Mæler Syndanā er uppfylltur. Til eru þeir sem meina, ad Prestarner hafe umsnwed þessum Niju Gydingum, og taled þeim Trw þar um, ad JEsus hefde ei giort Jardteikn þessa af Guds Krapte, Og þvi hafe þeir ecke aptur horfed. Alls var ad sönu Jlls Von af þeim i þaa Daga: Sierdeilis þegar Christur atte Hlutenn ad, Og var ecke Olijkt þvi er hann matte heyra, Ad fyrer Beelzebub ræke hann wt Dioflana, Luc. 11. Pad gietur og skied, ad þeir hafe talad þetta fyrer Gydingum, Londum sijnum, Enn ecke hyrdt svo miog unn hinn wtlenda Mann: Peim hefur þad i eingu Rwme leiged, þoott hann snere aptur til hans, Er þeir kolludu Samariskann og hefde Diofulenn, Joh. 8. Enn Gaatu þessarar er eingenn Porf; Hold og Blood er noogu bannvænt til ad vekia i oss Syndena, og ad letia oss til ad giora Gude Packer fyrer Myskun sijna, Er þo Daglega upprennur yfer oss Ranglaatum aa hverium Morgne. A medann þesser veiku Menn laau under Krossenum, Pa voru þeir gooder Viner, og aller i einum Flocke, Enn þegar DRottenn hafde giefed þeim ollum Heilsuna aptur, Pa konnust hiner Niju vid þad, ad þeir voru Gydingar, Enn hinn Samverskur, Pvi ecke villdu þeir verda honum samferda i Apturhvarfenu til Frelsarans; Pannveg er vort Packlæte vid Gud, Er hvad mest hefur boded ad dijrka sig med Kiærleikanum, Myskunsemenne og Eindrægnenne. Pegar Skeinkiare Pharaonis hefur naad aptur sijns Herra Gunst, Pa gleymer hann Joseph, Pvi hann var Utlendur; Pegar Skullda Prioorurenn, sem atte 10000. Pund ad gialldá, Pegar hann er wtgeingenn fraa Hws-Fodurnum, sem gaf honum upp alla Skulldena, Pa griipur hann fyrer Kverkar sijnum Verka-Naut, er honum var miklu minna skylldugur. Svo geingur þad til fyrer morgum af oss; Hafe Gud upphafed einn Vesæling til Heidurs, til Rijkdooms, til Embættis, Pa vill hann ecke kannast vid Brædur sijna, Er skomu aadur voru hans Jafningiar, Og kann skie hofdu giort vel til hans. Pegar hinn Almaattuge hefur lagt einhvern under Lijma med nockru Mootlæte, Annadhvert Heilsu-Breste, Fie-Missu, Ofbellde og Offooknum vondra Manna, er hann lijdur ad flwga aa suma, sem minne Maattar eru, til ad typta einhvern, Enn laated hann þo rata wr þessu, og sett hann aptur i sinn Stad, Pa stijngur hann bæde Augun wt, og vill ecke Myskuna honum, Sem hann þo sier, ad maa lijda hid sama, sem hann matte þola, og Gud hafde agad hann med, til ad þeckia Vanmatt sinn, og Skaparans Giæsku, Og þegar hann sier Ovin sinn, er hann þykest eiga Heipter ad giallda, Pa segler hann med sialfum sier: Eg skal giora honum, svo sem hann mier giorde: Svoddann er hid mesta Opacklæte. Voru Ecke Tiju Peir Ed Hreinsader Voru, Enn Hvar Eru Pa Hiner Niju? Segier Endurlausnarenn i Gudspiallenu. Betra hefde þessum Opacklaatu Monnum vered, ad Siwkleike þeirra hefde fylgt þeim inn til Daudans, Enn ad þeir yrdu heilbrygder aa Lijkamanum, Enn fyrer Vanbrwkun DRottens Giæsku, A Saalunne Vanheiller. Peir skildu sig fraa þessum Utlenda Manne i þvi, ad þeir snern ecke aptur til sijns Læknara, Og fundu þar med, ad ei væru þeir af hinne Osijnelegu Guds Kyrkiu, Poott ad þeir væru Limer hinnar Sijnelegu; Svo vil eg segia: Ad þeir, sem eg hier ad framann hefe talad um,

um, Er vilia fraaſkilder vera Christi Limum, Og ecke þeckia þa, Þeir eru Stallbrædur þessara Opacklaatu Maña, Og ecke Limer aa hañs Lijkama, Sem er Hofud Safnadarens, Og ecke einasta gieck krijng, giorde Gott og grædde alla, Helldur og leid fyrer Ovine sijna, Jafnvel þa, er hañ siaalfer kvøldu. Vier vorum til Forna wtlender, aan Guds i Heimenum, Og fiarlæger Jsraels Borgar-Riette, Svo sem Paulus ad Orde kiemst, Eph. 2. Hvert ad þesser Niju Gydingar hafe nockurn Tijma aptur nææd siñe Andlegre Heilbrygde; Pad veit hañ eiñ, sem alleina veit Tolu siña Urvaldra Barna: Eñ siaaum vier til, Utlendingaña Syner, ad vier helldur lijkiunst þessum Utlending, Helldur eñ Abrahams Sonum þessum epter Holldenu, Svo ad Spaadoomur Frelsarans mætte rætast aa sierhverium af oss, Par hañ sagde. Marger munu koma af Austre og Vestre, Og sitia-til Bords med Abraham, Jsaac og Jacob, Eñ Rijkesins Syner munu wtrekner verda i hin ytstu Myrkur, Matth. 8. Vier erum ad soñu komner i Staden Gydinga. Svo sem ad DRottenn wtrak Heidingia fyrer þeim, vegna Synda siña og Stor-Glæpa, svo hefur hañ wtreked þa fyrer oss sokum Hardydgis þeirra og Vantrwar, Peir eru afbrotner, Eñ vier inplantader, Svo sem Paulus ad Orde kiemst, Rom. 11. Eñ Gud giefe, ad fleire eñ eiñ Samaritan fiñest aa medal Tiju Jsraels Maña, þad er þeirra, Sem eiga ad vera, og kalla sig Abrahams Syne epter Trwñe. Diogenes Spekingur var eitt Siñ adspurdur, hver Hlutur ad mest fyrntest aa medal Maññaña, Eñ hañ svarade; Pad væru Goodgiordernar, Pvi maa ei neyta, ad hañ sagde satt, Dagleg Reynsla kieñer þad: Eñ hverneg sem þessu er vared aa medal vor Maññaña Jñbyrdis, þa ætla eg þo, ad Velgiorningar DRotteñs, og Packlæted fyrer þær, Pau eige hiñ skiemsta Alldur hiaa sumumhverium, Og eg maa segia, hiaa allmorgum: Par uñ hygg eg þad satt sie, Er hiner Spoku segia: Ad suñer vanþacke þess meir, sem þeir meira skyllduger eru, Sokum þess, ad vier siaaum hver añañ, Og þar sem oss er eitt Siñ gott giort, þadañ væntum vier meira, Pa lææunst vier þacka Moñunum, Ecke svo af Hiarta sumerhverier, Svo sem til ad orfa þa til, ad halida aafram Goodvilldeñe, þad sieſt aa Stundum, nær þeir eru i einhverium Prautum stadder, sem hvad best hafa til vor giort: Eñ Fodur Liooſaña, Fraa hverium ad kiemur oll good Giof, og oll fullkomeñ Giof, Jac. 1. Og allt hvad fraa Moñunum kiemur, Pad kiemur i Fyrstuñe fraa Gude; Honum þacka Meñ svo lijtt, af þvi vier siaaum hañ ecke, Eñ þreifum þo aa hañs Giæsku, Hañs Velgiorningum og Daasemdum, Hvern Dag, Hvern Tijma, Og hvert Augnablik; Og skal þad nu svo wt-talad uñ þad Fyrra.

Nu er sijdañ ad tala uñ Packlæte Utlendingsins, Og hvad vier eigum af þvi ad læra. Drottningeñ af Sudre mun upprijsa og fordæma þessa Kynslood, Sagde Lausnareñ, Matth. 12. Hun var Framande, Og þo daadest hun svo ad Speke Salomonis, ad Lausnareñ hroosar heñe i þessum Ordum: Eñ oll Salomonis Dijrd var lijtel ad reikna hiaa þessu Kraptaverke DRotteñs, Pvi maa eg þad segia, ad þesse Utlendske Madur mun gieta kieñt morgum Aiferd Packlætesins vid Gud, Fyrer medtekna Velgiorninga

 ninga

ninga. Hverneg giorer hañ þad? Gudspialled segier: Hañ Hafe Prijsad Gud Med Hærre Roddu. Lof seig þu Ond mijn DRottne, Og allt hvad i mier er hañs H. Nafne, segier David, Hvar af siaa maa, ad hañ vill ad aller Partar Skapnadar vors skule Gud lofa, aa medal hverra ad Raustteñ er ecke hiñ miñste. Alla Hlute hefur Gud giort sier til Dijrdar, og til vorrar Sæluhiaalpar; Oskande være, ad Meñ brwkudu þa þar epter. Hvad opt bijdur David, ad Meñ skule Gude Lof sijngia? Moyses saung Gude nyañ Lofsaung, Maria Syster þeirra Aarons gieck wt og prijsade Gud med Bumbum og Hlioodfærum, Þegar Gud hafde giort hina stooru Endurlausn sijnu Folke af Egyptalande, Exod. 14. Svo er þad eñ nu hiaa oss bæde skipad og Veniulegt, ad prijsa Gud med Psalmum og Lofsaungvum, Epter Paals Bode, Col. 3. Ecke segie eg, ad þesse Samaritan hafe kveded vid Raust; Eñ þetta, ad hañ Prijsade Gud Med Hærre Roddu, Þad miñer mig þar aa, ad vier lætum Lofsaungva vora ecke alleina vera foolgna i Hlioodunum, helldur þar med i Gudrækne Hiartans, Þvi hier stendur, ad hañ hafe Prijsad Gud, af hveriu audsært er, ad Hugur hefur Maale fylgt. Ecke verdur DRotteñ med þvi prijsadur, Ad naalgast hañ med Vorunum, Ecke helldur med Raustteñe alleina, Hversu sem hun fogur er, Hañ vegur Hiartad, Sem er Hiartnaña og Nijrnaña Rañsakare, Giæte þeir þess, er fara med Andlegar Vijsur og Psalma, alleina ad Gamne sier, Brwka þær fyrer Ol-Vijsur, edur til añars Giaalijfis, hvage Meñ advert ecke er i þessu nockur Gudlastan: J þetta mun þykia lijted spuñed, Þvi þad er Almeñt, Eñ Gud lætur ecke ad sier hæda, Þoott Ordeñ sieu good, Þoott Dycktureñ fallegur, Þoott Raustteñ sie væn, Þa eru soddañ Lofsaungvar ecke añad eñ Nyt fyrer utañ Kiarna, Sky fyrer utañ Regn, Og meir til þess ad styggia Gud, Eñ ad prijsa hañ, Vilie Meñ þvi sijngia Gude Lof, Edur prijsa hañ med Roddu siñe, Þa sijngie Meñ eins og Paulus og Sillas i Fangelsenu, Act. 16. Eins og Guds Mooder, Eins og St. Paall um sig segier, 1. Cor. 14. Eg skal sijngia med Andanum; Eg skal og sijngia med Hugskotenu, Þad er, Eg skal laata Hug Maale fylgia, aan þessa er Raustteñ Onijt til ad prijsa Gud; Miklu betur lætur Þogn Moysis, Er hañ hroopade til Guds, Exod. 14. Eñ ecke gietur um, ad nockur hafe sied hañs Varer bærast, Miklu betur þeigiande Graatur Añu Mooder Samuelis, Og miklu betur Trw og heimugleg Andvarpan hiñar Bloodfallsiwku i hañs Eyrum, Sem Eyrad plantad hefur. Hañ Fiell Til Foota JEsu, segier i Gudspiallenu: Þetta var hid mesta Audmyktar Merke: Ad soñu plogudu Gydingar ad bidiast fyrer standande i Samkunduñe. Tollheimtumadureñ stood og badst fyrer, sama giorde Phariseiñ, Þvi segier og Lausnareñ, Marc. 11. Nær þier standed og bidiest fyrer, Þa fyrergiefed, Ef þier hafed eitthvad aa moote nockrum, Svo bijdur og Paulus, 1. Tim. 2. Ad Meñ skule upphefia Heilagar Hendur, Þo var þad Sidur Gydinga, Nær þeir sier i Lage villdu audmijkia sig, Ad þeir kostudu sier flotum fram fyrer Gud: Þañeñ giorde Josua, Jos. 7. Svo breytte David, Og sialfur Frelsareñ i siñe mestu Angist. Audmijkteñ geingur undañ Vegsemdeñe, Segier Salo-

mon,

mon, Prov. 15. Eingeñ Hlutur er Gude þægare, eñ eiñ audmiwkur Ande. J vorre Audmykt miñtest hañ a oss, segier David, Ps. 136. Jaa, Hañ lijtur a Tal hins Audmiwka, og forsmaaer ecke hañs Bæn, Segier hañ eñ aptur, Ps. 101. Hversu vel þocknadest Gude Audmykt Abrahams, Er hañ sagdest vera Dupt og Aska, Auñu Hwsfrw Elkanæ, Gedeonis, Er hañ sagdest vera hiñ Minste i sijns Fodurs-Hwse, Jud. 6. Þad steudur fast sem Salemon skrifar; Hinum Dramblaata fylger Nidurdreped a epter, Og þañ sem audmiwkur er i Anda, mun Vegsemdeñ upphefia, Prov. 29. Og þvi skylldе Mañeskiañ ecke audmijkia sig fyrer Gude? Eiñ Syndare fyrer hinum Heilaga; Eiñ Ormur fyrer Konunge Himens og Jardar; Eiñ Skullda Priootur fyrer þeim er Daglega uppgiefur honum svo morg Tiju Pusund Punda, Hvers Giæska ad er hærre eñ Himeneñ, Hvers Reide ad breñur allt til nedsta Helvijtis yfer hinum Dramblaatu, Hver ed Volldugum hrinder af Stoole, Eñ Lijtelaatum giefur hañ Naad; Og hversu eru Meñ ecke audmiwker i añara Maña Augsyn, Jafnvel a Stundum fyrer eiñ Bita Brauds; O! hvilijk Lotning ber þa honum, sem Daglega upplijkur siñe milldu Hende, Og sedur allar lifande Skiepnur? Gierande Honum Packer, Segier i Textanum. Þesse Framande Madur hafde aadur sijnt DRottne Gudlegañ Heidur, Þar hañ fiell til Fosta honum, Hvad Gude alleina tilheyrer, Jafnvel þott sumer Veralldar-Hofdingiar hafe laated sig svo Tigna, Einkum Persaña Konungar i Fyrndeñe, Þvi ecke villde Eingelleñ taka slijku af Johañe; Er hañ sagde: Sia til ad ei giorer þu þetta, Tilbid þu Gud, Apoc. 19. Nu fyrst hañ þeckte hañs Guddoomlegañ Krapt og Valld, þa offrar hañ honum Packargiordeñe. Svo sem eingeñ Hlutur meir stygger Gud eñ Opacklaated, Hvar uñ aadur er nockud talad; Svo er og Packlæted hañs kiæraste Skattur, Og snart ad segia, sa einaste, af Moñunum, Þvi ad þesse Skyllda a ad sijna sig i ollu þvi, er vier leitunst vid ad giora Gude til Þocknunar, Þar fyrer segier Paulus: Allt hvad þier giored med Orde og Verke, Þad giored i Nafne JEsu Christi, Og þacked Gude og Fodur fyrer hañ, Col. 3. Packlætenu er svo vared, Nær þad framkiemur af Elskuñe til Guds, og trwudu Hiarta, ad þad ecke einasta gielldur Gude undañfarnar Velgiorder, Þvi añad heimter hañ ecke, Helldur og bijdur odrum heim af hañs Mylkunar-Hende; Ecke þrijtur hia honum, Ef oss þrijtur ecke þad sem hañ hefur a oss skiled, Og Syndugum Mañe er hægast wte ad laata, Sem er audmiwkt Packlæte.

Et eg nockud Kiot hiña sterku Uxaña, edur dreck Blood Hafraña? Segier Gud fyrer Davids Muñ, Ps. 50. Offra þu DRottne Lofgiordeñe, Og gialld hinum Hæsta þijn Heit, Og er Mañeskiañ nærsta Hyrdu lijtel uñ sijn eigeñ Efne, ad hun ecke skule leggia allañ Hug a þetta, þar Gud krefur svo lijtels Hlutar af heñe, J hveriu heñe ecke einasta eru eingen U-laat, helldur er þad i sialfu sier hid mesta Yndæle, Þeim sem vordeñ er eiñ Ande med Gude, Þad er sa Fognudur i Heilogum Anda, sem vier eigum ad byria hier fyrst i Guds Naadar-Rijke, eñ sijdañ skal fullkomnast i Dijrdeñe, Þegar þad tekur Enda sem Haalfvered er, Þvi þad mun i hiñe eilijfu Sælu verda hid mesta Epterlæte Guds. Bar-

os Barna, ad lofa hañ og þacka honum fyrer allar hañs Dasemder og Velgiorninga, Hveria vier þa fyrst þeckium, svo sem vier þeckter verdum, Eñ hier ecke nema svo sem fyrer Speigel i Rad-Gatu, 1. Cor. 13. Nu er þad ecke noog, ad Meñ giore Gude Packer med Muñenum alleina, Hiartad a med ad fylgia. Hversu iñelegar Packer ad Madur þesse hafe giort Frelsaranum, Þad sijna oss Ord DRotteñs, Er hañ sagde: Þijn Trwa giorde Þig Hoolpeñ. Og ecke Einasta a Packlæted ad framkoma af Hiartanu, Þad er liett fyrer þañ, sem Hugleider, ad hañ er Gude uñ Saal og Lijf skyldugur, ad þacka Gude af Alvoru, Helldur a og Gnægd Hiartans ad briootast wt med Verkenu i Betran Lifnadarens, J Ydkun hiña bestu Dygda og Mañkosta, og ollu þvi er vier Gude þocknanlegt vitum vera, Þad bijdur Paulus, Er hañ segier: Epter þvi Christur er daueñ fyrer alla, Þa er þad Riettvijst, ad vier ecke framar skulum lifa sialfum oss, Helldur honum sem fyrer oss er daueñ, 2. Cor. 5. Eñ þo a þesse Vidurkieñing Guds Giæsku hvad mest ad laata sia sig i Myskunar-Verkunum, Vid þa sem bera DRotteñs Kross. Frelsareñ sa Aumur a þessum veiku Moñum, Og læknade þa; Gior slijkt hid sama, Vert Myskunsamur, Svo sem hañ var Myskunsamur, Og nær þu sier þvilijkt eitt lifande Hræ, Þa huxa til þess, Og laat sia þad i Giorningnum, ad þu vidkañest, ad þu ert i Skijrneñe hreinsadur, af hiñe Andlegu Lijkþraa Syndeñe, sem er ollum Siwkdoomum skiædare. Miñ HErra JESU; Eg hefe ecke Glede af nockurs Mañs Hormungu, Nema þiñe; Hvar fyrer? Þviad allra Maña Harmkvæle eru Straff Syndareñar, Eñ nær eg sie, ad þeir eru typtader, Eñ eg em heill og hraustur, þa kiemur mier i Hug, ad eg hefe hid sama forskulldad, Eg, sem ad er hiñ meste a medal Syndaraña; Eñ þegar eg aalijt þijnar Hormungar, DRotteñ miñ. Er þu ecke hafder forskulldad, eñ leidst þo Saklaus miña vegna, Þa stend eg upp med þessum Utlending. Þa hressest Hugur miñ, Þar eg trwe, ad mijnar Illgiorder sieu þar fyrer kvittar, ad Gud hefur lided i Holldenu; Svo Giorer Mijn Trwa Mig Hoolpeñ, Og þess fullvissañ, Ad þiñ Himneskur Fader hefur kastad Syndum mijnum i Hafsins Diwp, Svo þeirra Miñing kome ei upp ad Eilijfu. Þier med honum, asamt Heilogum Anda, Sie Vellde og Kraptur, Dijrd og Heidur, uñ Allder Allda, Amen.

Fimtanda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 6. Cap.

Á Þeim Tijma. JEsus sagde til siña Læresveiña: Eingeñ kañ Tveimur Herrum ad þioona. Añadhvert hañ afræker þañ Eina, og elskar hiñ Añañ, Eda hañ adhillest þañ Eina, og fyrerlijtur hiñ Añañ. Eige geted þier Gude þioonad, og Mamona. Þar fyrer segie eg ydur: Vered eige Hugsiwker fyrer ydru Lijfe, hvad þier skulud eta og drecka, og eige helldur fyrer

fyrer ydrum Lijkama, hvøriu þier ſkulud klædaſt. Eda er ecke Lijfed meir eñ Fædſlañ, og Lijkameñ meir eñ Klædnadureñ? Lijted aa Fugla Himens, þeir ed hvørke ſaa nie uppſkiera, og ecke helldur ſafna þeir i Korn-Hlødu, Og ydar Himneſkur Fader hañ fæder þaa. Eda erud þier ecke miklu framar eñ þeir? Eñ hvør ydar gietur med ſiñe Ahyggiu auked eirnre Aleñ vid ſijna Leingd? Og hvar til erud þier Hugſiwker fyrer Klædnadenum? Hygged ad Akurſins Liliu Grøſum, hvørneñ þau vaxa, þau viña ecke nie ſpiña; Eñ eg ſegie ydur: Þad Salomon i allre ſiñe Dijrd, var eige ſo ſkrijddur ſem Eitt af þeim. Og ef Gud klæder ſo Graſed þad i Dag er aa Akre, og a Morgun verdur i Ofn kaſtad; Skyllde hañ ecke miklu framar þad ſama vid ydur giøra, O! þier Lijteltrwader? Þar fyrer ſkulud þier ecke Hugſiwker vera, ſo ſegiande: Hvad eigum vier ad eta, eda hvad eigum vier ad drecka, eda med hvøriu eigum vier ad klædaſt? Þviad epter þeſſu øllu leita Heidnar Þiooder. Og ydar Himneſkur Fader, hañ veit ad þier þurfed alls þeſſa vid. Þar fyrer leited fyrſt Guds Rijkis, og ſo hañs Riettlætes, Og mun ydur allt þetta til leggiaſt. Fyrer þvi ſkulud þier ecke Ahyggiu bera fyrer Morgun-Deigenum, Þviad Morgun-Dagureñ mun fyrer ſiaalfum ſier Um̃hyggiu bera. Hvørium Deige næger ſijn Þiaaning.

Exordium.

HOtt ad Hugur vor ſie hin Daaſamlegaſta Skiepna Guds under Sooluñe, Þa gietur honum ecke tvijſkipt vorded, til ad rækia þaa Hlute, ſem Gagnſtæder eru hver odrum, Svo er hañ kreinktur af Spillingu þeirre, ſem vier epter Adam erfdum, Eñ aadur eñ Vondſkañ iñkom i Heimeñ, Þa var eckert Gude Mootſtædelegt, Allar Skiepnur hlijddu honum, Þad var allt harla Gott, Er hañ ſkoop, Jllſkañ ein er honum Ohlijdeñ, Og þeir Hluter, ſem af heñe fram̃koma, Hverra Høfundur ad Diøfulleñ er, Og hañs Þienare hiñ Gudlauſe Heimur þeſſe. Medal Guds og hañs, Er Eilijfur Fiandſkapur ſtadfeſtur, ſijdañ hañ var wt wr Himnenum rekeñ, Svo er og Heimureñ, Þvi ſegier Jacob, Cap. 4. Hañ, ſem er Heimſins Vinur, hañ gioreſt Guds Ovinur: Hægra er Vatne og Vidſmiøre ſamañ ad blanda, Eñ þeſſa ad forlijka, Svo ad hverugs Þienarar gieta añars vered, Þad vill Frelſareñ kieña oſs i uppleſnu Gudſpialle, Er hañ ſegier: Ad Eingeñ Kuñe Tveim HErrum Ad Þioona, Og Ad Vier Gietum Ecke Under Eins, Þioonad GUDE, Og MAMMONA. Þetta Ord MAMMONA, þijder Abata, Epter ſumra Vijſenda Maña Utleggingu; Eñ allskonar Rægter og Fullſælu Fiaar, epter ſumra: Hun er ad ſoñu ſtoor Guds Gaaſa, Nær hun er af honum þeigeñ, og ecke af Fiandanum edur ad hañs Raadum wtvegud,

ud, brwkud edur medfareñ, Þvi segier Frelsareñ ecke: ÞJer KUñed EJge GUde Ad ÞJoona, Og þo leita Næringar ydar i Sveita ydar Andlitis, Edur taka vid þvi, er Gud vill laata ydur i Skaut falla: Ecke helldur segier hañ: Þier Kuñed ecke GUDE Ad ÞJoona, og Rijker ad vera: Margur Abraham, Jsaac, Jacob og Joseph, Ecke einasta hañ, Sem var Forista Egyptalands i Tijd Pharaonis, helldur og hin af Arimathia, Er DRotteñ groof, Þeir hefdu vered wtrekner wr Þienustu hiñs Stoora Konungs Himens og Jardar, Ef svo være, helldur Sokum þess, ad Audureñ er Gud Veralldar þessarar, Og heñar Born leita hañs framar, Eñ GUds Rijkis Og Hañs RJettlætis, Þa vill Frelsareñ kieñt hafa i Predikun þessare, Ad Omogulegt sie badum ad þioona, Og þad Ord er hier i Textanum stendur, Ad ÞJoona, Þad merker ad vera anaudugur Þræll einhvers. Nu þarf enga adra Roksemd til þess ad sijna, ad þessu Tveñu sie Omogulegt samañ ad koma, helldur eñ DRotteñs eigeñ Ord, Þvi ad i hañs Muñe eru alldrei Svik fundeñ. Eñ eg vil wt af Gudspiallenu Tveñt Hugleida, Sem er. 1. Hversu gott þad sie Gude ad þioona. 2. Hvilijk Plaga þad sie, ad vera Mamons Þræll. Þu alleina Rijke Goode Gud, Stioorna þu Hiortum vorum, hier til Þioonustu hier i Tijmanum, Svo vier meigum þier Eilijflega þioona, Fyrer JEsum Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

HVersu gott sie Gude ad þioona, þad kañ eingeñ noogalega ad skynia, Nema sa, sem af Alvoru er Guds Þienare. Aller Meñ kieppast vid ad naa Þienustu hiaa Tignum Moñum, Þvi þad þyker Heidarlegt: Sæler eru Meñ þijner, og Þienarar þijner, Er standa yduglega fram̃e fyrer þier, og heyra Speke þijna, sagde Drottningeñ af Saba, vid Konungeñ Salomon, 1. Reg. 10. Eñ siaa, hier er meire eñ Salomon, Þvi ef ad DRotteñ segier hier i Gudspiallenu: Ad SAlomon J Allre Siñe Dijrd, Hafe Ecke Svo Skrijddur Vered, Svo Sem Eitt Af Akursins Liliu Grosum: Hversu laangt var hañ þa fraa þvi, ad koma i nockurn Samjofnud vid Himnaña Konung, Hañ sem þar hefur wtþaned, og prijdt med hinum fogru Lioosum og dægelega Himensins Her, sem vier Augum lijtum; Og er þad þo svo sem Myrkur ad reikna hiaa sialfre hañs Dijrd, Sem upplioomar hina fogru Jerusalem Guds Barna Borg, sem er þar uppe, Hverrar Sool og Twngl hañ sialfur er, Og sialfur bijr i þvi Lioose, sem eingeñ fær tilkomest: Hañ sem Lopted hefur wtbreidt, og skapad alla Fuglana þar iñe, forsorgar þaa, vidhelldur þeim, giefur þeim sijna Fædu i hendugañ Tijma, Svo ad Lausnareñ segier hier i Gudspiallenu: Ad Ecke Eiñ Af Þeim Falle A JOrdu An Sijns FOdurs VJlla, Hañ hefur Siooeñ giort og alla Fiskana þar iñe, Smaa og Stoora, og iñelykur hañ i siinum Hnefa, segiande til Hafsins: Hijngad skalltu komast, Og hier skulu þijnar stolltu Bylgiur leggia sig, Job. 38. Hañ ed sialfur hefur tilbwed Akursins Liliu Gros, prijdt Jordena med Skoogum, Dijrum Fiollum, Haalsum, Dolum, og Arlega framleider af heñe allrahanda Avoxt og Alldine, hinum kikande Skiepnunum, Og þo allra

hellst

helſt Mañenum til Nota og Uppheldis, Og allra ſijdarſt ſkoop hañ hid Veglegaſta og Dœaſamlegaſta Dijr under Sooluñe, epter ſiñe eigeñ Mynd, Sem er Madureñ, Jœa, Endurſkoop hañ i Synd og Dauda falleñ, og took hañ i Sœatt aptur, Endurleyſte hañ, Ecke med Gulle og Sylfre, helldur med ſijns Eingietens Sonar dijra Bloode, 1. Pet. 1. Helgade hañ Ohreinañ, af Ohreinum komeñ; Endurnijar alla þœa, ſem ſiñ Skijrnar-Sœattmœala ecke vijsvitande under Footum troda; Fyrergiefur oſs Daglega margar Synder, Þvi Daglega ſyndgunſt vier, og viñum ecke nema til Hegningar; Hverium er oſs ſœmra, Hverium ſkylldugra og vegſamlegra ad þioona, eñ honum, J hvers Hende ad er oll lifande Sœal? Hver ad er vor Styrkleike, Vor Prijs, Og er vordeñ oſs til Hiœalprœdes, Eſa. 12. Eñ ſvo ſem þad er œagiœtt og Veglegt, ad þioona Konunge Dijrdareñar, Svo er þad ecke ſijdur Gagnſamlegt. Þad er oſs ollum kuñugt, hverſu mikel Umſvif ad Daudleger Meñ hafa fyrer þeſſa fallvallta Lijfs Nœringu, Sem þo lijtels vid þarf i ſiœalfu ſier, og þrijtur nœr allra miñſt Vonum varer, Og þo eru ſumer Meñ ecke œanœgder, fyrr eñ þeir hafa Korn-Hlodur ſijnar fullar, ſvo þeir giete ſagt med hinum Rijka Maura-Pegn, Luc. 12. Et og dreck Sœala mijn, Þviad þu hefur til margra Ara ſamañſafnad. Eñ hvad ſegier Frelſareñ hier i Gudſpiallenu? Vered Eige HUgſiwker Fyrer Ydru Lijfe, Hvad Þier Skulud Eta Og Drecka, Og Eige Helldur Fyrer Ydrum Lijkama, Hveriu Þier Skulud Klœdaſt; Med odrum fleire Ordum, Sem þar œa epterfylgia; Og eru full af Guddoomlegre Speke. Med miklu Snarrœde hefe eg þa afloked allre Ahyggiu miñe, Sem kvelur hiñ Vantrwada og Agiarna, Þegar eg hefe kaſtad heñe uppœa hañ, Sem œa oll Dijreñ œa Morkeñe, Pſ. 50. Og allt Sylfur og G..ll er hañs. Mun Hugſyke mijn draga mig leingra œa Leid, eñ hañs Fyrerhyggia? Og fyrſt um̃ Mœatteñ er ecke ad efaſt, Þa kañ eg ecke Viliañ ad ugga. Noog er þad, ad DRotteñ ſegier, hier i Gudſpiallenu: Ydar HJmneſkur FAder Veit, Ad Þier Hafed Alls Þeſſa ÞOrf. Ef Gud er miñ Fader, Mun hañ þa ecke forſorga mig? Ef eg, ſem vondur er, kañ ad giefa Barne mijnu goodar Gœafur, Mun þa miñ Himneſke Fader giefa mier Stein fyrer Braud, Edur Heggorm fyrer Fiſk? Eñ þoott hañ œa Stundum lœate mig vanta þeſſa Lijfs Nœringu, epter ſijnum þœgelegum Vilia, Mun hañ þar fyrer hafa gleymt Myſkunſamur ad vera? Mun hañ ſamt ecke vera miñ Fader? Eg kalla þad ecke goodañ Fodur, Og ecke forſiœalañ, Sem ad elur Barn ſitt ſvo kappſamlega, Ad hañ under eins elur upp i þvi Matvendne og añañ Oſooma, Mœa eg þa kuña Gud fyrer þad, ad hañ neitar mier um̃ þœr Nœgter, Er mig ſkada? Noog er þad, ad eg veit ad hañ er miñ Fader, Trwr er hañ, og freiſtar einkis yfer Megn fram̃. Þegar mier allt ad Oſkum geingur, Þa fiñ eg kañſkie valla til þeſs, ad hañ er miñ Fader: Eg kyñe ad gioraſt lauslœatur þegar eg er fullur og feitur eins og Jſrael, Devt. 32. Af þvi veit eg ad eg ecke er Hiœa-Barn, ad hañ typtar mig, Af þvi ſie eg ad hañ elſkar mig, Hebr. 12. J allre þeirra Angiſt, þa œangrade hañ þœa ecke, Helldur verndade þœa Eingill hañs Andlitis, Og forſvarade þœa med Mildde ſiñe, ſegier Eſajas Cap. 64. Hver er

ſa

sa Auglitesins Eingelleñ, miñ HErra JEsu, Nema þu Christe? Þu byrtest aan Aflaats fyrer Auglite vors Fodur aa Himnum, svo sem eiñ eilijfur Kieñemadur, Þu ert Mynd hiñs Osijnelega Guds, Col. 1. Þu ert i Fodursens Skaute, Joh. 1. Þijn Medalgaanga verkar þad, DRotteñ miñ, Ad jafnvel i hiñe mestu Angist, fiña Born Fodur þijns til einkis Angurs, Þviad þiñ Vondur og þiñ Stafur hugga oss, Ps. 23. Vitnisburdur þijns Anda telur oss Trw þar um̃, ad vier Guds Born sieum, Rom. 8. Þat fyrer reiknum vier ecke Mootlætingar þessara Tijma verdar þeirrar Dijrdar, sem vid oss framkoma mun i eillijfu Lijfe, Og hier af kiemur þad, ad svo veglegt og svo þarflegt sem þad er Gude ad þioona, Svo er þad og Yndællt og Ununarsamlegt. Hvad er þad sem Meñ allra mest sækia epter i Heimenum? Þad er ad vera aanægdur, og una vel Hag sijnum, Eñ þar er valla nockur sa, er naae þeirre Fullsælu af Veralldar Munum, Edur Munudum, ad honum þyke sig eckert vanta. David kieñer oss eitt Ædra og betra Raad, Er hañ segier: Haf þijna Unadsemd i DRottne, Og mun hañ giefa þier þad sem þitt Hiarta gyrnest, Ps. 37. Satt er þad, ad vegna þeirra naakvæmu Teingda, sem eru aa millum Saalar og Lijkama, Þa hryggest hun edur gledst af þvi, sem honum gott edur Illt tilfellur; Eñ þo eru þau ecke svo miog skylld, ad ei sie Gud heñe skylldare; Ecke er hun af sama Efne giord og Lijkameñ, Sem af Molldu var skapadur, Gud blies lifande Anda i Mañsens Naser, segier Ritningeñ, Gen. 2. Hun er af eingu skopt eins og Einglarner, Hverier i Jobs Book, Cap. 1. kallast Guds Syner: Svo kallar og Lucas Adam Fodur vorn, Luc. 3. Og Paulus segier: Vier sieum hañs Kyns, Þad er lijkrar Veru, Eñ þo ecke hiñar somu; Gud er eiñ Ande, segier Johañes: Ande hefur ei Holld nie Bein, eins og þier siaaed mig hafa, segier Frelsareñ: Hier af kiemur þad, Ad þott Adam yfergiæfe siñ Uppruna, þa hefur hiñ Allra Hærste svo bætt Raad vort aptur fyrer hiñ Añañ Adam, Sem er Gud af Himnum, ad hvad elskar sier lijkt, svo þegar eiñ er vordeñ eiñ Ande med Gude, og Ummyndadur epter hañs Mynd, Er skapade hañ, Þa fær Saaleñ Krapt af Hædum, Sem er heñe miklu skylldare, og sterkare þeirre Elsku sem hun hefur aa Lijkamanum, svo ad hun reiknar alla Hlute Þreck ad vera hiaa JEsu Christo sijnum DRottne, eins og Paulus, hun hroosar sier af eingu, nema af hañs Krosse, fyrer hvern heñe er Heimureñ Krossfestur og hun Heimenum, Gal. 6. Svo yndællt er þad nu Gude ad þioona, ad þad er Ununarsamlegt, Jafnvel i Hormungunum. Paulus talar þañig um̃ hiñ saña Christeñdoom, 1. Tim. 4. Ad Gudhrædslañ sie til allra Hluta Nytsamleg, hafande Fyrerheit bæde þessa Lijfs, og hiñs komanda. Þesse er hin rietta Guds Þioonusta; Eñ hvad þa? Ecke hefur Gud i Nya Testamentenu heited sijnum Þioonustu-Moñum svo mikille Veralldar Farsælld, Jafnvel þoott hañ veite þeim hana aa Stundum Hvar i er þa Fyrerheited iñefaled? J þvi ad hañ giefur þeim sialfañ sig, sem er ollu ædra; Saa sem hañ aa hañ hefur eignast allt, og saa sem ecke hefur Hlutdeilld i honum, hañ hefur miña eñ ecke, hañ vantar jafnvel þad hañ hefur, þvi Guds Rijke er ecke Matur nie Dryckur, helldur Fridur og Fognudur i Heilogum Anda, Þar fyrer

er

er segier Paulus eñ aptur, 1. Tim 6. Ad Gudhrædslañ sie mikell Abate med þvi Skape, Sem lætur sier sijna Lucku nægia. Nu er þad ecke einasta Vegsamlegt, Pa flegt og Yndælt Gude ad þioona, Helldur og er þad Einsætt og Omissande, Svo ad aan þess kuña Meñ ecke Guds Børn ad heita, Nie Saaluhiaalpena ad erfa, Og siaa þa aller þeir sem trwa þvi, ad Himnarijke og Helviijte sie til, Þeir siaa hvad miklu ad tapad er, Ef Meñ skiootast wr Guds Þioonustu: Bolvadur vere-saa sem ecke elskar DRotteñ vorn JEsum Christum, segier Paulus, 1. Cor. 16. Eñ ad Elska hañ, og ad Þioona honum, Þad er allt hid sama, Honum verdur alldrei þioonad fyrer utañ Elsku, og alldrei verdur hañ elskadur fyrer utañ Þioonustu, Þvi i Þioonustuñe skulu Meñ siijna Elskuna, Og af Elskuñe Þioonustuna. Þess vegna spurde DRotteñ St. Petur ad, aadur eñ hañ bad honum ad fæda Lomb siin og Saude siina, Hvert hañ elskade sig, Joh. 21. Sama er ad segia um hvern eiñ, Hvada Starf sem hañ aa Hende hefur af Guds Afsu; Eñ aller hafa noog; Eingeñ er saa, ad ecke hafe sitt Pund af Gude, Eins vel Boondeñ aa Akrenum, Svo sem Presstureñ i Kyrkiuñe, Edur Doomareñ i siinu Sæte, Og aller þesser eru honum eins kiærer, nær þeir giora Verk siñar Kallanar trwlega i Otta DRotteñs, Þvi sialfur hefur hañ þeim Verked i Hendur feinged. A ecke Smidureñ Leirsens Valld? Maa hañ ecke giora þar af hvad hañ vill? Rom. 9. Þyi er Einsætt ad þioona honum af allre Trw, Epter þvi sem hañ hefur sierhverium umboded, Añars erum vier ecke hañs riettet Þioonustumeñ. Eiñ Striids-Þegn aa ecke þar ad standa i Fylkinguñe, Er hañ sialfur vill, helldur þar sem Hofdingeñ baud honum. Eg em Madur Yfervalldenu undergiefeñ, Hafande under mier Striids-Foolk, Sagde Hundrads-Hofdingeñ i Capernaum, vid Frelsarañ, Luc. 7. Og nær eg segie þessum kom þu, Þa kiemur hañ, Og hinum far þu, og hañ fer, Og Þræle miinum giør þetta, Og hañ giorer þad: Eins aa þad ad vera i Christi Her-Før hier aa Jorduñe, Þar skal hver sitia, Sem hañ hefur hañ settañ, Þar iñe skal hañ Gude þioona, Ef hañ vill þocknast honum sem valde hañ til Þardagans, 2. Tim. 2. Þvi ecke er þad noog, ad leggia Hondena aa Ploogeñ. Eñ liita aptur til þess sem til Baka er, Saa þad giorer, Hañ er ei hæfur til Guds Riikis, segier Lausnareñ. Segied mier; Til hvers hefur Gud Mañeñ skapad, Nema til þess, ad hañ skule þioona sier? Aller Hluter adrer eru Mañsens vegna skapader, Þvi alla þa hefur hañ lagt under hañs Fætur, Ps. 8. Eñ Madureñ er Guds vegna giordur, Ecke þess vegna, ad hañ þyrfte hañs med. Helldur ad hañ skyllde þioona sier, Til ad lifa þar af Eilijflega. Hverium er oss skylldara ad þioona, eñ honum sem oss skapade? Hefur Mañnon nockurn skapad? Vesæll er hañ til þess, Vanskapad gietur hañ suma Meñ; Eñ Eingañ hefur hañ skapad nie Endurskapad. Kalla Meñ þad ecke Gudlaust Ræktarleyse, Ef Borneñ ei villa liaast Forelldrunum til Þioonustu? Og hvad skulu vier þa um hañ tala, sem er Fader yfer allt þad sem Born kallast bæde aa Himne og Jordu? Til hvers hefur Guds Sonur Endurleyst oss? Segier ecke Lutherus oss þad i Frædurum? Til ad þioona honum i Riettlæte og Heilagleika alla vora Liifsdaga. Til hvers hefur

Ande DRottens kallad oss, helgad og uppliist med siinum Astgiofum? Mun ecke til þess, ad vier gaungum verduglega þeirre Kallan, hvar inne vier kallader erum? Eph. 4. Þui ma'ykta eg svo, ad sa sem ecke vill Gude þioona, Hañ er ecke hans Barn, Ecke Christi Læresveinn, Og ecke Limur Guds Kyrkiu. Hvad er hañ þa? Diofulsens Barn, Præll Syndareñar, Og Helvijtis Elldebrandur. Nu er þetta svo sagt um̃ þad Fyrra, Er eg hiet um̃ ad tala.

Hvad hinu Siidara vidvijkur, Pa hefe eg til Forna i Iñgangenum sagt, Hver ad sie Meining Frelsarans i þessum Ordum, Po vil eg þvi hier vidauka um̃ sama Efne, ad þar DRottenn segier: Eingeñ Kañ Tveimur Herrum Ad Pioona, Pa meinar hañ Tvo, Pa sem eru hver odrum aagnstæder; Pioona kuña Meñ Foreldrunum, Yfervalldenu, og Naunganum, I ollu þvi sem Gud hefur boded, Og þo under eins Gude; Hvar fyrer? Pviad svoddañ Pioonusta og Guds Pioonusta eru eitt: Sa sem þioonar þeim sem af Konungenum sender eru, Hañ þioonar Konungenum; Sa sem Konungenum þioonar i þvi sem Gud boded hefur, Hañ þioonar Gude. Eins er a hina Siiduna, sa sem þioonar Mamona, Hañ þioonar Heimenum, sa sem þioonar Heimenum, hañ þioonar Syndeñe, Hver ed Syndeñe þioonar, Hañ er Præll Syndareñar, Eñ hañ sem er Præll Syndareñar, Hañ er under eins Præll Andskotans, Og er þessu Omogulegt saman ad koma, Petta vottar Paulus, er hañ segier, Rom. 6. Vited þier ecke, ad hverium þier giorest Pioonustu-bundner, Til Hlijdnes, Hañs Pienarar erud þier, Hvert helldur Syndareñar til Daudans, Edur Hlijdneñar til Riettlætesins. Og þetta Ord, Herra, Merker hier svoddañ Yfer-Raad, nær eiñ selur sig einum svo alldelles a Vald, ad hañ a ad mestu hañs oll Raad: Vel kañ eg ad þioona einum, Poott ecke sie hañ miñ Herra, Svo hefur og Gud alldrei bañad, ad þioona ad Gæfum siinum, helldur leyft ad brwka Heimeñ, eñ ecke ad vanbrwka hañ, Ecke bañad ad eignast Audeñ, helldur ad festa Hiartad vid hañ, Pvi sa þad giorer, hañ er riettur Mamons-Præll, Hañs Herra er Abateñ og Audureñ, Pvi alla Hlute vill hañ til hañs viña, Og jafnvel ad tapa Saalu siñe, Sem morg muñu Dæme giefast, Og er þa eingeñ Pioonusta argare. Hun er sierdeilis med Tveñu Moote. Fyrst, nær Madur safnar Audnum, med hveriu Moote sem hañ kañ, hyrdande eckert um̃, hvert þad er Riett edur Raangt, edur hversu Prælslegt edur Oshreinlegt þad er, Petta er Skap Lostur sa, Er vier Agyrne kollum. Paulus segier um̃ hana, ad hun sie Afguda-Dijrkun, Eph. 5. Pad er hveriu Orde sañara, Pvi hiñ Agiarne hefur ecke añañ Gud, Eñ Mamona. Hañ svijfst ecke ad ryia Guds Volada Saude, til ad fylla Pwng siñ, ecke ad sveria vid hañs Nafn, og þo Raanglega a Stundum, ef hañ gietur abatast um̃ eitt Alnar-Virde: Ecke þyrmer hañ Kyrkium nie Kieñemoñum, Konungeñ svijkur hañ giarnañ, ef hañ ma, sem er ein Hofud-Skom̃, Og i einu Orde ad segia; Hañ tredur oll Guds Bodord under Fætur sier: Hvad vantar þa til Skwrgoda-Dijrkunareñar? Betra er af Illu ad tilbidia Lijkneskiuna, Eñ ad vera svo selldur Mamona i Prældoom, Pvi margur sa sem eiñ Afgud hefur, hañ ætlar þo, ad hañ

hañ mune hegna vondra Verka, Eñ launa hin goodu, Og svo hafa flester Heidingiar meint; Eñ Agyrndeñ hefur eingañ Gud, Og er þa ei Von aa verra. Þu segier: Eg vil dijrka Gud, Heyra hañs Ord, Siijngia honum Lof. Eg geing til hañs Bords, Trwe aa hañ, Ydrast Synda miña, verda maa ad svo sie. Eñ ef þu dijrkar Gud, þa laat mig siaa ad þu giorer þad ei, Sem hañ bañad hefur, Edur verdur hañ nockud dijrkadur med Raane og Stulde, med Svikum og Prettum, med Lygum og Meinsære: Ef hañ er þiñ Gud, Ef hañ er þiñ Fader, Hvar er þa hañs Heidur? Þu segiest heyra hañs Ord, Hvar eru þa Avexterner? Eru þeir þad sem strax var upptaled? Siaa til, ad þu ecke heyrer þad til Dooms Afelles hier. Þu heyrer þad, Svo er þetta, Saadmadureñ gieck wt ad saa, eñ þad hañ saade, fiell aa medal Þyrna, þar sem þu aatter Hluteñ ad, og Þyrneñ uxu upp, og kiæfdu þad; Hvad þad sie, Maattu læra af Utleggingu Frelsarans, Er hañ segier, Matth. 13. Þad sem saad var medal Þyrna, er saa ed Orded heyrer, og Umsorgun þessarar Alldar, Og Villa Audsins kiefur Orded, Og hañ verdur Avaxtarlaus. Þu lofar Gud ad soñu med Vorunum, Eñ Hiartad er laangt þar fraa, Þad er wt aa Bwgarde þijnum, og hiaa Aknautum þijnum. Þu geingur til Guds Bords, Eñ tekur þo med þier Gieste þa, sem hañ ecke maa lijda; Siaa til ad ecke eter þu og drecker þier Doom. Þu trwer aa Gud, Siijn mier Trw þijna af Verkunum, segier Jacob. Þu ydrast Syndaña, Laat þa af Illu, Og lær Gott ad giora, Es. 1. Añars meina eg þu vilier under eins þioona Gude og Mamona, Og er þijn Guds Þioonusta þa eingu betre eñ Gydinga Fordum, Þeir ed færdu Gude Foorner i Jerusalems Mustere, Eñ offrudu þo aa Hædunum, Og i ollu þessu launar Mamon Þienurum siijnum illa: Hañ sedur þa med Harma-Braude. Paall segier, ad Agyrndeñ sie Root alls Ills, 1. Tim. 6. Fyrst er hun Root Lastaña, Svo sem aadur er sagt: Gud forsmaaer hun, Hañs Nafn skyrrest hun ecke vid ad misbrwka vegna Abatans, Hvijldar-Daga DRottens hefur hun til Aviñings; Þa geingur heñar Ploogur hvad Kappsamlegast, Svo ad hun jafnvel kiemur þa odrum til ad syndga, Forelldrum, Bornum og Naafrændum þyrmer hun ecke. Margur hefur veiged Mañ til Fiaar; Ecke ætla eg ad sumer Meñ sieu vander ad Hlut siijnum i Skijrlijfenu, Þegar Fied er i Bode. Um Siounda Bodorded vil eg ei tala: Hun aa þar heima, Og hvad er tijdara, eñ ad liwga vegna Abatans, og giora sig falañ til ad bera Liwgvitne; Eñ ecke einasta fremur hun þetta moote Gude og Naunganum, Helldur kvelur hun siñ eigeñ Præl, Svo þad maa um hana segia, sem David segier um hiñ Ogudlega, aa medal hverra Fie-Pwkeñ er hiñ meste, ad hañs Plaagur sieu margar. Helvijte og Glotuneñ verda alldrei fylld, Segier Salomon, Prov. 27. Svo eru og Augu hins Agiarna, Þess meira hañ dreckur, Þess meira þyrster hañ, Eins og hinar mogru Pharaonis Kyr, Svo er hiñ Agiarne, Þegar þær hofdu uppeted hinar feitu, Þa saast þad ecke, ad þær hefdu komed i Maga þeirra, Segier Ritningeñ, Gen. 41. Riett eins og Ovidius Skalld kvedur um Erisichthonem Gud-Nijding, ad þess meira sem hañ aat, Þess meira svallt hañ; Fyllíñ vard honum Orsok til æ meira Hwngurs,

 Svo

Svo þegar hañ hafde sellt Aleigu sijna fyrer Mat, þa sellde hañ Doottur sijna, og sijdarst
allra took hañ ad naga sijna eigeñ Limu. Svo er og hinum Agiarna vared, Þad hañ
fær, Þad fyller hañ ecke; Hañ er eins sollteñ epter sem ꜳdur, Ecke sparar hañ Vine nie
Frændur, Og þegar hañ nær eingu, Þa etur hañ sitt eiged Hiarta, af þvi, ad hañ gietur
ei uppeted Hws Eckna og Fødurlausra. Mørgum af þessum Mamons-Þwkum lijd-
ur Ð Rotteñ ad fylla Kornhlødur sijnar, Og adrar Hyrdslur med Aura-Nægt; Eñ
þess vita Meñ og nockur Dæme, ad þess meira þeir nidur sꜳ i Rꜳnglætenu, Þess miña
uppskiera þeir, Nema i Skadsemeñe, Svo ad Hyrdslur þeirra eru eins og Oþiett Lagar-
Fat, sem ecke helldur þvi, Sem i þad er lꜳted. Þess gietur Salomon, Prov. 11.. Er
hañ segier: Eiñ wtbijter sijnu eigeñ, Og verdur rijkare, Añar iñehelldur þar sem ecke
skal, Og er jafnañ fꜳtækur. Þetta er riett ad eta, Og verda þo ecke mettur, Og ad drec-
ka, Og verda þo ecke druckeñ. Hin oñur Þionusta Mamons, Er su, ad liggia of-fast
ꜳ þvi, sem eiñ ꜳ, Eins og Moab ꜳ Dreggium sijnum, Jafnvel þott velfeinged vera ku-
ñe: Ad soñu eru þetta adgreinder Lester ad nockru Leite, Eñ þo nærsta skyllder hver od-
rum: Til eru þeir ad vijsu, sem taka allt frꜳ øllum, sem þeir nꜳ, Eñ lꜳta þo eckert af
Hende rakna vid nockurn, Þeim er hvad verst vared, Og optlega plagar slijkt ad halldast
i Hendur: Hins eru og Dæme, ad sumer Meñ eru ecke miøg ꜳsælner, Eñ vilia þo eck-
ert wtelꜳta, Þessa kalla Meñ nijdska, Og er hañ ad soñu Jll-skꜳrre eñ hiñ, Eñ þo samt
Mamons-Þræll, Ecke munar þa nema i þvi, ad þegar Mamon skipar, þa fer hiñ Agiar-
ne, Eñ Nijdingureñ hefur ecke svo miked Valld yfer honum, ad hañ giete reked hañ [...]
Stad: Jafnvel þoott hañ eige øll hañs Rꜳd, Þa lætur hañ svo dꜳtt ad honum, Svo
sem Mooder ad einka Syne, Og vill ecke giøra honum Omak. Lijker eru þeir Saddu-
cæis, Er ecke villdu giøra ꜳ añars Hlut, ecke villdu þeir helldur neinum Gott giøra, þeir
eru Brædur Nabals, Er ei villde giefa David Mat, Þegar hañ mꜳllte til þess i Naud-
syn siñe, Og hafde þo til Matar uñed, 1. Sam. 25. Jꜳ, Þeir eru argare eñ Nabal,
Þvi hañ tijmde, ad lꜳta epter sier og Hyske sijnu, Eñ þessum er svo Audureñ sꜳr, ad þeir
neita sijnum eigeñ Lijkama um Naudsynlega Hlute; Ecke hafa þeir lesed þad er Salo-
mon skrifar, Prov. 3. Hiñ Riettlꜳte etur svo miked sem hañ vidþarf, Eñ Maga hins
Ofrooma vantar alltijd, Og eñ sijdur þad hañ ritad hefur i Predikunar Bookareñar 6.
Cap. Þar er ein Olucka er eg sꜳ under Sooluñe, Og hun hin mesta yfer Moñunum:
Eiñ Madur sꜳ ed Gud giefur Rijkdoom og Audæfe, og Heidur, hvers Hiarta ad eckert
vantar, og Gud giefur honum þo ecke Makt til ad neyta þess hiñs sama; Svoddañ O-
þo-kar sialfs sijns eru þo nockrer, Svo lꜳngt er frꜳ þvi, ad þeir klæde edur mette Brod-
ur edur Systur, Nær þeir siꜳ þau Nakeñ, edur Hwngrud, Og er þetta hiñ meste Præl-
doomur, Þad er riett kollud Afgudadyrkun, Þad sem Christner Meñ ættu ad giøra Gu-
de til Þionustu, sem er ad þvijnga Lijkama siñ, og giøra hañ ad Præl, Þad sama giøra
þeir vid Mamona; Segied mier, Er hañ þa ecke þeirra Gud? Bere þeir nu samañ sem
lesa þetta, Hverium betra sie ad þiona, Gude edur Abatanum, Hverneg ad Gud ale Oñ
fyrer

fyrer sijnum Þienurum, Pad er ꝏdur sagt i hinum fyrra Partenum, Eñ hverneg Mañ-on fare med sijna, Pad hefe eg i hinum Siijdara talad um̃, med faam Ordum; Pvi vil eg segia vid ydur, Christi Børn, hid sama og Josua sagde vid Jsrael stoñu fyrer Andlꝏt sitt, Jos. 24. Segied hvert þier vilied þioona Jehovæ Gude ydar, edur ei; Eñ þeir svorudu aller: Vier vilium þioona DRottne Gude vorum: DRotteñ miñ og Gud miñ, Gief þu oss þad Siñe, Ad þad sem þeir jꝏtudu med Muñenum, meigum vier med Hiarta, Orde og Verkum uppfylla, allt til Enda vors Lijfs, svo vier meigum wr Bijt-um bera Coronu Lijfsins, Hveria þu Konungur Nꝏdareñar giefa munt øll-um þeim, Sem elska Tilkomu þijns Sonar. Bænheyr þad fyrer hañs Skulld og Forþienustu, AMEN.

Sextanda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Luc. 7. Cap.

J Þañ Tijma. Og þad skiede so epter þad, ad JEsus gieck til þeirrar Borgar sem kallast Nain, Og hañs Læresveinar geingu marger med honum, Og mikell Fiølde añars Foolks. Pa er hañ took ad nꝏlægiast Borgar-Hlided, Siꝏ þu, þad Framlid-eñ Madur var boreñ wt, einka Sonur siñar Moodur, og hun var Ekkia, Og mikell Fiølde Borgar-Maña gieck wt med heñe. Eñ þa ed DRotteñ leit hana, Hrærdest hañ Myskunar yfer heñe, Og sagde til heñar: Grꝏt þu eige. Og hañ gieck þar ad og ꝏhrærde Kistuna. Eñ þeir sem bꝏru, Stoodu vid. Og hañ sagde: Þu Ung-Meñe, Eg segie þier, Rijs þu upp. Og sꝏ setteft upp sem Framlideñ var, og took til ad mæla, Og hañ gaf hañ aptur siñe Moodur Eñ aller urdu Otta-slegner, Lofudu Gud og søgdu: Spꝏmadur mikell er ꝏ medal vor uppriseñ, Og Gud hefur vitiad sijns Foolks. Og þesse Saga barst wt af honum, um̃ allt Gydinga-Land, Og um̃ øll krijngum liggiande Hierød.

Exordium.

S Komu ꝏdur eñ DRotteñ giorde þetta mikla Krapta-Verk, sem þessa Dags Evangelium hermer oss, Pa flutte hañ þa ꝏgiætu Predikun fyrer Lijdnum, Sem ritud stendur i nærst fyrerfarande Capitula, Lucæ 6. Hver og er af Matthæo uppteiknud i hañs Gudspialla 5. Capitula. J heñe standa medal añara þesse Ord: Sæler eru þeir sem Harma, Pvi þeir munu Hlæa. Matthæus segier oss þad ꝏ þeña Hꝏtt: Peir skulu Huggader verda, Sem er allt hid sama, Pvi þar heyrer eingeñ Sorg til ad giora sig Gladañ, segier Ordtæked, Og eingeñ hlær, nema honum sie gladt i Hug, Og Gladur er eingeñ, Nema hañ Huggadur sie. Pad er Ad-dꝏan-

 legt

legt ad Hugleida, hverneg Frelsareñ a Døgum Hollds-Vistar siñar, hefur Vijslega hagad sijns Embættis Utrettingum: Margt þad sem ad i greindre Predikun stendur, Pad er Gagnstædt Hollde og Bloode, Hvoriu ad øll Typtan þyker Sorg og eingen Glede ad vera medañ hun aliggur, segier Paulus, Hebr. 12. Og giæter ecke þess, Ad epter a giefur hun Fridsamlegañ Avoxt Riettlætesins. Eñ til þess, ad hiñ Goode Meistare færde Soñur a Maal sitt, Pa giører hañ sier Ferd wr Capernaum til Borgareñar Nain, Til ad stirkia med þessare Jarteikn, Hvad hañ adur talad hafde. Eingeñ skal meina ad þetta hafe skied af Hendingu, ad DRotteñ mætte þessare Lijk-Ferd, Helldur fyret þvi hañ visse alla Hlute, Pa hefur sa an Efa vered Tilgangureñ, Sem nu hefe eg adur sagt, Og þar ad auke ad giefa øllum Sorgbitnum Eckium og Munadarlausum eitt Æfeñlegt Huggunareñar Dæme, Og fullrar Vonar og Trwnadar Trausts uñ sijna Hiartgroona Myskunseme yfer þeim, Ad hañ vilie vera Fader Fodurlausra, og Forsvar Ecknaña, Devt. 10. Ps. 68. Og fyrer þvi, ad þetta Heilaga Gudspiall er nærsta Gledelegt ad Hugleida, fyrer alla þa sem þreya epter Astvine sijna, Sem þeim i Lijfenu hafa til Glede og Adstodar vered, Pa vil eg af þvi Tveñt yfervega. 1. Hvad Eckiurnar eige ad hugga sig vid i sijnum Einstædingskap. 2. Hvad þeim eige til Huggunar ad verda, Er missa Børn sijn, Jafnvel a Unga Alldre.

Eñ þu sem ert Fader yfer allt þad sem Børn kallast bæde a Himne og Jordu, Styrk þu Maal mitt, Og Tilbw svo Hiørtu Barna þiña, ad þetta þitt Eyrende meige vel takast, J JESU Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

HEer stendur i Gudspiallenu uñ Moodur þessa Ungmeñes, ad hun hafe Eckia vered; Pad Stand hefur jafnañ hallded vered aumt og Oskiemtelegt, Sem og ad Lijkindum lætur, David veit valla añad lijkara ad Oska, hvert helldur sijnum edur Guds Ovin, eñ ad Børn hañs skule verda Munadarlaus, Og hañs Kviña Eckia, Ps. 109. Vorer Omagar eru Fodurlauser, og Mædur vorar svo sem Eckiur, segier Jeremias i Harmagraatnum, 1. og 5. Cap. Nu er þad vijst, Ad slijkt er Reide-Teikn Drotteñs a Stundum, og Straff Syndaña, Eins og hvert añad Mootlæte; Eñ hverge nærre alltijd, Pvi valla er nockurt Stand i Heilagre Ritningu uñgieted, Sem hiñ Almaattuge vill helldur taka i Forsvar, eñ Eckiudoomeñ, Pvi fyrer utañ þad, ad hañ vill siælfur vera þeirra Forsvar, og Fæda þær, Pa hefur hañ sier i Lage giefed þeim Verndar Brief i sijnu H. Logmaale, a þeña Haatt. Eingre Eckiu edur Omyndugum skalltu Piaaning giøra, Ef þu sijner hønum Piaaning nockra, (þvi ef hañ ad eins kallar til mijn, Pa vil eg Bænheyra hañ) Pa skal mijn Reide breña, og eg skal slaa ydur i Hel med Sverde; Svo skulu ydar Konur Eckiur verda, Og ydar Børn Fodurlaus, Exod. 22. Og eñ segier hañ: Eckiuñe og Omyndugum skalltu eingañ Skada giøra. Hefur hañ ecke skickad þeim siñ Hlut af Tijundum? Devt. 14. Bijdur hañ ecke ad kalla þær framar ødrum til Almeñelegrar Maal-Dryckiu fyrer DRottne? Cap. 16. Ja, Hañ hefur sier i Lage

uñd-

umboded Valldstietteñe, ad þeir skule dæma Maal hiñs Unga Mañs og forsvara Eckiuna, Esa. 1. Jafnvel þoott eg ætle ad valla sie nockru Guds Boborde midur hlijdt eñ þessu af sumum Moñum. Ostande være, ad ei finduſt þeir, ed sialfer hafa Eckiurnar fyrer Sie, og giora þær sier ad Raane, Svo sem Esajas ad Orde kiemst, Cap. 10. Hefnaſt a þeim og þeirra Munadarlausum Bornum, ef þeir þottuſt eiga Fodur þeirra nockrar Heipter ad giallda, Eñ feingu ecke stoled Hefndeñe fra Gude a medañ hañ lifde: Soddañ er hin meſta Lodurmenska, Sem eiñ Hugprwdur Tyrke ei villde verda fundeñ ad, Og þo skamaſt ecke sumer Christner Meñ sijn ad æfa þetta Blygdunarlauſt, ſvo hoppa þesser Myslingar a einu daudu Leone, Sem þeir þo ecke þordu ad geiſpa a moote, a medañ þad hafde Muñeñ opeñ. Lijted muna þeir til hiñar skielſelegu Bolvunar, er DRotteñ leggur yfer þa, sem umhverſa Riette Eckiuñar, Devt. 27. Edur hiñs, ad Ritningeñ telur þad med hinum hellſtu Orsokum hiñar Babyloniſku Herlejdingar, ad þeir dæmdu ei Maalefne Eckiuñar, Jer. 22.

Nu vileg sleppa þessu, eñ hverfa aptur til hiñs er eg skildeſt vid: Þesse Kviña var Eckia, Lijklegt er ad Madur heñar hafe burtkallaſt a sijnum beſta Alldre, Hvad þar af raada ma, ad hañ hafde heñe epterlaated eiñ einaſta Son, Sem ad eñ þa var Ungmeñe: Þetta var ſtoor Sorg, Hveria hun gat ecke duled, Þvi sagde Frelsareñ vid hana: Graat Þu Ecke; Og þetta Mootlæte heñar var ſoo miked, Ad Bæar-Meñ samplijnduſt heñe; Þvi segier i Textanum: Ad Mikill Fiollde Þeirra Hafe Geinged Ut Med Heñe. Lærum þad af þeim, ad graata med Graatendum, Og hafa Medaumkun med þeim er i slijkar Rauner rata, ſvo giorde hañ sem beſt kañ ad sampijnaſt Eymdum vorum, Þvi Gudspialled segier: Ad Þegar DRotteñ Leit Hana, Þa Hrærdeſt Hañ Myſkunar Yfer Heñe, Og faaum vier jafnañ Orſok þar til, Þvi ecke lijdur a Stundum laangt a millum þess; ad ſvoddañ tilfellur. Morg volud Eckia a þvilijkt til Bruñs ad bera: Eñ wt af þessare Medaumkun Frelſarans take Eckiurnar sier hina meſtu Huggun, Strax sem hañ ſaa þessa sorgande Konu, Þa hrærdeſt hañ af Jñſtu Medaumkun, segier Texteñ: Ecke giorer hañ þad sijdur nu, helldur eñ þa hañ umgieckſt i voru Hollde, Sem nu er upphafed til Kraptarens Hægre Handar, Hañ hefur Likel Lijfſens og Daudans, Barn mitt, Hafe þvi Daudeñ griped Hendeñe iñ i Hws þitt, og veitt þier eitt miked Saar; Þar hañ hefur teked Helming þijns Hiarta burtu, og giort Born þijn Munadarlaus, Þa vit, ad þad er ecke skied aan hañs Raadſtofunar; Einga Makt hefde Daudeñ haft yfer þijnum kiæra Egta-Mañe aan hañs Leyfis; J hvers Hende ad er oll lifande Saal; Audmijk þig þess vegna under Vollduga Guds Hond, Og seg med David: Eg vard Maallaus, og talade ecke, Af þvi þu giorder þad, Sierdeilis þar þu hefur þo ecke tapad þijnum Egta-Mañe; Meina ecke, Barned gott, ad sialfur Giædſkuñar Bruñur sie eins lyndur og sumer Þpockar i Heimenum, Þeir ed apturtaka þad þeir gaafu, Helldur vil eg hier um segia eins og Paall sagde um Onesimum vid Philemonem: Hañ er um Stundar Saker vidskileñ, ſvo þu hallder honum Eilijflega. Hañ er ecke daudur, ad þvi Leite

sem

sem vidvijkur Sæluñe, Þvi Gud Abrahams, Jsaacs og Jacobs, Hañ er ecke Gud Daudra, helldur Lifendra, segier Frelsareñ: Þar fyrer er hañ ecke daudur, helldur kallladur fra Daudanum til Lijfsens; Fra Volæde þessa Heims, til eilijfrar Sælu; Fra Selskap vondra Maña, til Samfelags Heilagra Eingla. Ja, hañ er ecke helldur daudur, Þad Lijkamañ ahrærer, helldur sefur hañ, svo sem DRotteñ sagde um Hofdingians Doottur, Matth 9. Þad stendur Efeñlega stødugt, Er Frelsareñ sagde: Hver sem trwer a mig, Þad skal skie, ad þott hañ deye, Þa skal hañ samt lifa, Joh. 11. Þar fyrer, Þoott ad þad sie Natturlegt, ad syrgia Astvine sijna, Þa er ecke svo stoor Orsøk þar til, Þvi vier høfum ecke mist þa, helldur eru þeir undañ oss farner i eilijfa Sælu, Eñ Lijkameñ hvijlest af Erfide sijnu iñ til þess Dags ad DRotteñ uppvekur hañ, Og giorer Einglunum jafnañ, Ja, samlijkañ sijnum Dijrdlegum Lijkama, Phil. 3. Nu er þad vijst, Ad eckert Guds Barn mis añ sijnu Egta-Hiarta þvilijkrar Sælu, Eñ þad er Veikleike vor, Ad Meñ syrgia siñ eigeñ Hag, og siña Epterlateña, Þeynktande meir a hid Nærverandа, eñ hid Epterkomanda. Eñ hugsa til þess, Barn mitt, Ad Gud hefur kañske þiñ Egta-Mañ i burtu teked til siñar Dijrdar, uppa þad þu skyllder hafa allt þitt Traust, Alla Von, Alla Glede og Unadsemd i sier einum, Og Fognud af þvi, Ad sia og reyna sijna Naad a þier, og vid þig og þijna, Nær øll Mañleg Hialp er wte, Gior svo, Þa af hefur þu tvøfallda Nytseme: Þa Einu, ad þijn Saala gledur sig i Gude Heilsugiafara þijnum, Hver Fognudur ad yfergnæfer allañ Skilning, Og drepur alla Sorg, Allt Mootlæte giorer hañ liett. Hina Adra, Ad a medañ þu ert svo Skape fareñ, Þa er þad Feste-Bref uppa Guds Rijke, Þad er Pantur þess, ad þu muner fagna med þijnum Egta-Mañe i Himneskre Sælu, Eilijflegana med Gude og hañs Heilogum. Lat þvi sia, ad þu tileinker þier þad sem DRotteñ segier vid Jsrael, Esa. 54. Sa sem hefur skapad þig, Hañ er þiñ Madur, DRotteñ Zebaoth er hañs Heite, og þiñ Lausnare, Sa Heilage i Jsrael, Hvern øll Verølldeñ Gud nefner, Hvar fyrer grætur þu, Og þvi ber þitt Hiarta sig svo illa? Er eg þier ecke betre eñ Tiju Syner? Sagde Elkana vid Konu sijna Añu, 1. Sam. 1. Og hvad miklu betre er þa Gud Himnañа, helldur eñ eiñ daudlegur Madur, vilie hañ ganga þier i Mañs Stad; Hvada Naud hefur þu þa? Hañ er noogu Vijs til ad Radleggia þier, Noogu Rijkur til ad forsorga þig, Noogu Mattugur til ad forsvara þig, Noogu Giæskurijkur til ad Hugsvala þier: Hvers villtu framar æskia? Eckiur og Munadarlauser hafa stoorañ Riett i Himnenum svo sem adur er sagt: Þegar DRotteñ leit þessa Eckiu; Þa HNærdest Hañ Af Jñstu MEdaumkun Yfer Heñe. Hun hefur kañskie ecke þeckt DRotteñ, edur ecke sied hañ, Þvi sorgande Mañeskiur geingu med huldu Hefde hia Gydingum: Hun hefur og ecke Orde wtkomed fyrer Harme, svo hun giæte beded hañ, Og þo gat ecke Bruñur Giæskuñar hallded sier. Hañs Hiarta brast i honum, svo hañ hlaut heñe Myskunsamur ad vera, strax sem hañ leit Eymd heñar, med einu Orde, Einu Atvike þurkade hañ øll Tareñ af Augum heñar. Þegar þær Ruth og Naemi voru aldeilis Munadarlausar, þa sende Gud þeim Boas, Ruth. 2. Þegar

ar Eckiañ i Sarepta og heñar Sonur voru adkomeñ Dauda i Atviñuleyse, Pa baud Gud Eliæ ad bæta Breft heñar; Mun hañs Hond eñ nu stutt vordeñ? Er honum nockud apturfared, sijdañ hñ er hafeñ yfer alla Himna? Nei, Nei, wtriett er hun eñ nu i Dag til allra þeirra, sem aa hañ vona, Og þott hañ reyne sijna aa Stundum, Pa efest eingeñ um Sañsøgle hañs, Edur ætle sig yfergiefeñ; Hañ gat halided Mañe þessarar Eckiu vid Lijfed, Hañ gat læknad Son heñar aa Bana-Sængeñe; Eñ hier færde DRotteñ Soñur aa Maal sitt, Er hañ skomu aadur talad hafde, ad sæler væru þeir sem harma, Pviad þeir mune huggader verda, Pvi mikl? meire var Fegnudur þesse, Ad hañ gaf heñe aptur Son siñ, sem daudur var, helldur eñ þott hañ hefde læknad hañ Daudsiwkañ. Laat þvi þier til Hugar koma, Guds Barn, ad þott Daudeñ hafe slited þad Band um Stund, sem var aa millum þijn og þijns Egta-Mañs, Pa er þo ecke slited þad Einingareñar Band, sem hefur bunded Hiarta þitt vid Gud, Hver alleina hefur Odaudleikañ, Hver og hefur Trwlofad þig sier ad Eilijfu, J Naad og Myskunseme, i Riettlæte og i Doome, Hos. 2. Ef þu elskar hañ, Pa er ecke ad ugga hañs Elsku til þijn, Hañ vill vera hiaa þier i Neydeñe, Og þier þadañ wtryckia, Allar þijnar Andvarpaner heyra, Oll þijn Taar teikna, Og hella þeim i siñ Siood, Og sijdañ af-þurka med eilijfre Glede, Og þoott ad þu meiger siaa aa Bak þijns kiæra Egta-Mañs um Hrijd, Pa er þad stutt hiaa Eilijfdeñe, Hvar þid munud um Allder Allda samfagna, aan nockurs Kvijda fyrer þvi, ad skiliast framar. Seig þvi ecke, Eg er af ollum forlaateñ, medañ þu hefur ecke Gud forlaated, mun hañ þig alldrei forlaata; Treyst þvi ad fullu, ad þad sem DRotteñ segier vid Christnena, hiaa Esajam Cap. 54. Pad vill hañ til þijn sagt hafa, Svo sem Eina forlaatna Konu, og Sorgbitna, Pa kallar DRotteñ þig aptur; Fyrr skulu Fiolleñ wr Stad vijkia, og þessar Hæder nidurfalla, Eñ ad mijn Naad vijke fraa þier, Edur miñ Saattmaale nidurfalle, segier DRotteñ þiñ Myskunare. Jaa, Hañ sem er Trwr, og siaalfum sier ei kañ ad neita, Segier Postuleñ. Oll Umsorgun og Umhyggia Bwskaparens liggur nu aa þier, sijdañ Gud took þiñ Mañ fraa Sijdu þiñe, Huxa til þess er David segier, Ps. 68. Gud leggur oss eina Byrde uppaa, Eñ hañ hiaalpar oss ad bera; Vantreyst honum ecke, sem bar allañ Jsrael i Eydemorkuñe, svo sem ein Mooder ber siñ Son, segier Moyses, Edur hañs Syne, Hver ed ber alla Hlute med Orde sijns Kraptar, ad hañ giere ecke hiaalpad þier, Til ad bera þad hañ hefur siaalfur þier aa Herdar lagt: Haf þijna Unadsemd i honum, Hañ hefur lofad ad giefa þier hvad þitt Hiarta gyrnest; Fiñest þier Byrdeñ þwng, Pa varpa allre þiñe Ahyggiu uppaa hañ, Sem þvi mun vel til Vegar koma, Og er þad nu svo um hid Fyrra wt-talad.

Hvad hinu Sijdara vidvijkur, Pa reyna Meñ þad optlega, ad Forelldrunum fellst ecke miña um þad, Nær þeirra Bornum verdur fyrer Tijmañlegañ Dauda burtu kipt, helldur eñ þo ad hvert miste Añars, Sierdeilis, Ef þad eru einka Born, Svo sem hier aa stoodst, Pvi Hañ Var Einka Sonur Siñar Moodur, segier i Textanum: Og þar ad auke, Ef ad þvilijk Born eru lijkleg til Giæfu, og Meñingar, Svo þau giæte sijdañ Gude

og Fodur-Landenu med Sæmd og Æru þioonad, Og ecke verdur þvi moote sagt, ad stor Hormung laa a Kviñu þessare, Þar Dauðeñ hafde rænt hana fyrst siijnum Hiartkiæra Egta-Mañe, Og þo aa heñar besta Alldre, Og þar ad auke siijnum Einasta Syne, eiñig i siijnu Æsku-Bloome, Hver aan Efa hefur vered heñar Einasta Ynde og Adstod i heñar Munadarleyse, Eñ þad eykur miklu hier aa, Ad þad var Eitt Brixle hallded aa þeim Dogum fyrer Kviñurnar, ad laata ecke Sæde epter i Israel, Þvi allar gyrntust ad vera Mædur ad Messia, Og ecke hefur þad einasta Læging þoott Obyria ad vera, helldur og hitt ein stoor Sorg, ad missa Born siin, Og eiga kañ skie ecke Von til añarra, Þad sie eg aa Dæme hiñar Sunamitisku, Er sagde vid Elisæum, Nær Sonur heñar laa Andvana, 2. Reg. 4. Beidda eg miñ Herra nockud um̃ Son? Sagda eg ei, Þretta mig ecke? Svo sem hefde heñe þoott saa Kostur liettare, alldrei ad hafa Barn fædt, helldur eñ ad Syne heñar hefde vered i burt svipt, Og maa saa vera af Jaarne gior, sem ecke vorkieñer þeim svoddañ Mootgaang, sierdeilis, Þar Guds Ande setur oss þetta til Dæmes um̃ hina mestu Sorg, Þar hañ segier, Amos. 8. Ad Harmkvæle Gydinga skule verda eins og Harmur epter eiñ einasta Son, Þad sama Itrekar hañ hiaa Zachariam, Cap. 12. Þvi er svoddañ miog Naatturlegt og eingum ad laa, Þo skulu Christner Meñ haga sier i þessu svo sem Guds Born, Og laata hañ raada, Sem alls Raad aa bæde aa Himne og Jordu. Hinar somu Roksemder skal ad soñu til þess hafa, ad bæra Sorg siijna i þessu Tilfelle, Og hinu, Er i Fyrre Greineñe var um̃talad; Seig mier, Christeñ Madur, Hefur þu ecke Barn þitt af Gude odlast? Svo segier David, Ps. 127. Borneñ eru Guds Gaafa, og Lijffsens Avoxtur er eiñ Skeinkur, Þau eru ecke svo alldeilis vor Born, ad þau sieu ecke miklu framar hañs, Sem er Fader yfer ollu þvi er Born kallast bæde aa Himne og Jordu, Þvi nær hañ gaf oss þau, Þa gaf hañ þau med þeim Skilmaala, ad honum være friaalst ad taka þau til siijn nær hañ villde; Eda giorum vier ecke svo hver vid añañ? Þoott eiñ laate Barn sitt til Vinar siijns um̃ Stund, Mun þad ecke standa i hañs Vallde, ad laata þad til siijn aptur hverfa, Nær honum lijkar; Ætlunst þvi ecke til, ad Gud mune hafa miñe Riett yfer oss, Og Bornum vorum, Eñ vier þykiunst yfer þeim hafa; Seig þvi midt i Sorgeñe, midt i Harmenum eins og Job, Hvern Gud svypte ecke einasta ollum Bornum siijnum, Helldur og allre Aleigu siñe i Einu Vetfange, Job. 1. Gud gaf, og Gud aftook, Sie Nafn DRottens Blessad. Ef þu ert Guds Barn, (Þvi fyrer þeim vil eg sier i Lage þetta talad hafa) Ef þu ert sialfur Guds Barn, segie eg, Þa veit eg, ad þier hefur um̃hugad vered, ad fela þessa Guds Gaafu honum sialfum aa Hendur, ad Barn þitt mætte hañs Myskunar og Forsioonar i ollu niooita; Eñ allra hellst muntu hafa Um̃hyggiu bored fyrer þess eilijfre Velferd, ad þad mætte Gude sem kærast vera, Og sem mest vardveitt fyrer Andskotans, Heimsins og Holldsins Vielum, Hier um̃ muntu Gud beded hafa i ollum Bænum þijnum, Meir eñ um̃ langa Lijfdaga: Seig mier, Hefur þa Gud ecke Bænheyrt þig, Er hañ hefur teked þad burt wr Þrældooms Heimsins i Sælu Himensins, Fraa Um̃saatrum Diofulsins til

Guds

Guds Barna Frelsis, Fraa Ofrijke Holldsins, Til þijns og þess Fodurs Rijkis, Hvar þad mun skijna svo sem Sool um̃ Allder Allda? Þier skilst þetta lijtt kañ skie, ad med- añ Sorgeñ er sem braadust; Eñ laat þa svo sem Christur segie vid þig hid sama; Er hañ sagde vid Petur Fordum, Þa hañ ei villde laata DRotteñ þvo Fætur sijna; Hvad eg giore, Þad veitstu ecke nu, Eñ þu munt þad sijdar þeckia, Joh. 13. Þier munde vænt um̃ þykia, Þu munder af Hiarta gladur verda, ef Gud giæfe þier Barn þitt aptur, Eins og Eckiu þessare; Eñ eg vil svara þier eins og hañ svarade þeim i Nazareth Fordum, Margar Eckiur voru aa Dogum Eliæ, Eñ til eingrar var Elias sendur, Nema til Eck- iuñar i Sarepta i Sidons Lande, Luc. 4. Gud veit hvad hañ vill giora, Eckert giorer hañ til Onytis, Tilgaangur DRotteñs i þessu Kraptaverke er audsien. Fyrst er saa, ad hañ sijnde bæde þier og ollum Sorgbitnum, ad hañ bæde vilie og kuñe ad sampijnast Eymdum þeirra. Hiñ Aññar, ad hañ Auglijste þad hañ Gud være, sem ad hefur Vald yfer Daudanum Þvi þesse var hiñ Fyrste af hinum Daudu, Er hañ uppvakte aa sijnum Hiervistar Dogum, Eñ sijdañ ad hañ hefur hvertveggia þetta med morgum Rokum stadfest, Hver Naudsyn ber þa til þess, ad hañ um̃bryte sijnu Logmaale? Og þott þu mætter þañ Kost eiga, ad Barn þitt hverfe aptur i Verolldena, Hvilijk Faavitska være þad, ad selia Rijkdoom fyrer Armood, Heilbrygde fyrer Siwkdoom, Glede fyrer So- rg, Og hina allra sætustu Roo og Hvijld fyrer allskonar Andstreyme og Erfide, þad væ- re ad hata, og ecke ad elska Barn sitt. Ef riett er aalited, Sierdeilis þar hiner Utvoldu Gu- ds, Sem i DRottne deaner eru, Þeir lofa Gud Oaflaatanlega fyrer sijna Endurlausn i Himnenum, Þvi skylldu Meñ þa syrgia þeirra Burtfor af Heimenum, Allra hellst þar vier hofum eckert mist, Helldur undañ oss sendt, Og munum fiña eitt Heilagt Barn fyrer Syndugt, Odaudlegt fyrer Forgeingelegt, Og Einglunum samjafnt, fyrer þad sem aad- ur var þo ecke nema Molld og Aska; Leifed þvi Bornum ydar til DRotteñs ag koma, Christner Meñ, Og bañed þeim þad ecke, Og segled eins og Baruch vid hina Herteknu i Babylon, Baruch 4. Eg hefe laated ydur burt med Harme og Graate, Eñ Gud mun skila ydur mier aptur med Glede og Fognude Eilijflega. Eg veit ad morgum er þad stoor Harmur, ad missa eitt Einasta Barn, Sem var Giæfulegt, Og vel ad sier um̃ alla Hlute; Eñ Hugleid þo Christeñ Madur, ad Gud gaf siñ eigeñ og Einasta Son wt fyrer þig, J hverium hañ alleina hefur sijna Velþocknan, Ecke til ad bada i Roosum, helldur til þess, ad ecke hefde hañ þar hañ mætte Hofde sijnu halla ad, Luc. 9. Ecke til ad laata sier þioona, helldur til ad þioona odrum, ecke til ad lifa i Sælu nockre, Jafnvel þott hañ mæt- te þa vel Sælu hafa, helldur til ad þola Krosseñ, Heb. 12. Þetta giorde hañ, sem þier var um̃ eckert skylldugur; Ojafnt hafest þid ad, Sem ert honum skylldugur bæde um̃ þig og Barn þitt, ad þu aangrast af þvi, ad hañ flutte þad i eilijfa Sælu, Sem hañs Sonur hefur þvi med siñe Kool afrekad: Hversu giorfuglegt sem þad var, Þad var þo alldrei svo vegleg, Svo sem hiñ Frijdaste medal Mañaña Barna; Ef Gude og Fodur þootte hañ ecke Ofgoodur i Kvalernar, Hvar fyrer skyllde þier þa þykia Sonur þiñ Ofgoodur

til Dijrdareñar: Pu villder hafa honum Stoor-Fie epterlaated i Verølldeñe, Mun þad vera betra eñ hañs Arfa-Hlute i Lande Lifande Maña? Misjafnt fer um̃ Arfana hier i Verølldeñe, Eñ Petur segier oss ad þesse Arfur skiem̃est ecke, 1. Pet. 1. Nooger eru Erfingiarner, Þott eiñ deye Barnlaus, sieu ecke adrer, Pa er Fødur-Landed, þa eru Guds Volader, Giør þeim Gott medañ þu lifer, Og hefur þu Fie-Siood a Himnum. Sonur þiñ doo burt i sijnu Æsku-Bloome, Eñ eingeñ veit Æfe sijna fyrr eñ øll er: Vor Fyrsta Mooder fagnade nærsta miøg hinum Fyrsta Mañe, sem i Heimeñ var fæddur, eñ þad villde ecke svo rekiast wr fyrer honum. Eli Høfud-Prestur liet daatt ad Sonum sijnum, 1. Sam. 2. Po voru þeir Skaalkar. Vænt þookte David um̃ Absalon, hverneg hañ launade honum, Pad er alkuñugt; Pu þykest vita, Ad ei var Barne þijnu hætt vid slijku, Svo er þad, hverium af oss þyker siñ Fugl fagur. Eñ þegar ad Gud hefur ad fullu raaded Son þiñ sier til Handa, Pa hefur hañ teked þessa Um̃sorgun af þier, Hañ er þaangad komeñ, hvar hañ ecke skal vega siñ Broodur, Ecke vanvyrda Guds Pioonustu, Og ecke giora Uppreist i moote Fødur sijnum. Pu villder hafa sett hañ til Menta, ad hañ lærde alla Heims-Speke, Og øll Tungumaal: Heyr mier, Guds Vinur: Eingeñ er þvilijk Speke sem ad deya vel, Og þar ad a øll Speke ad lwta, Añars er hun Onijt. Hañ kuñe ecke svo margar Tungur sem þu villder, Þott hañ kuñad hefde, Munde þad hafa gagnad honum til Himnarijkis? Packa Gude ad hañ er þaangad komeñ, Hvar Tungumaalunum slotar, Eñ Kiærleikureñ varer eilijflega, 1. Cor. 13. Noogur Vijsdoomur er þad, ad hañ þecker Gud, Svo sem hañ er af honum þecktur, Og talar Einglaña Tungu. Adgreining Tungumaalaña er Straff Syndareñar, Eñ þad er Naad Guds, ad Tunga hiña Maalhølltu skal tala riett, Esa. 32. Svo veit eg og ad hver Utvalldra mun skilia añañ, og ad þetta fullkomnast i Himnarijke, Par skal ecke Barn mitt þola mørg Høgg fyrer siñ Lærdoom, Ecke Ottast fyrer, hvert þad mune viña edur tapa i einu Prætu-Maale, Ecke helldur æra sig i Reikninge Stiarnaña, Edur Mælingu Himensins, Nær þær eru dottnar, Eñ hañ samañvafeñ eins og añad Klæde, Heb. 1. Jafnvel þoott Meñ verde ad flækiast vid þeña Hiegooma epter Naudsyn Spillingareñar Haattalags. Pu meinar ad Gud sie þier Reidur, af þvi hañ leifde þier ecke ad uppala þad er hañ svo vel skoop, sijnum Brædrum i Heimenum til Nota og Gagnsemdar; Gief þig til Frids, Barn mitt, Packa Gude, ad þu med hañs Adstod hefur uppaled þad til Himnarijkis, Hañ a margañ Goodañ, Laat hañ sorga fyrer Løndum og Lijdum, sem þad leingst hefur giørt. Svo hygged nu ad þessu, Christner Meñ, Hver i siñ Stad; Laated hañ raada sem raada a, og alldrei rædur sijnum Børnum, Nema til hins besta, Og ætlest ei til, ad þier staaed betur fyrer ydar Raade edur Barna ydar og Astvina, Helldur eñ hañ, Til hvers ad bæde ydur og þeim er varpad allt i fraa Moodur-Lijfe. Eñ þu eilijfe Fader, Sem ecke einasta taled hefur alla Daga vora, helldur og øll vor Høfud-Haar; Kieñ þu bæde Foreldrum og Børnum, ad huxa þad vier hliootum ad deya, svo vier Forsiaaler verdum, ad alldrei lifum vier svo sem ættum vier i þessu Volæde Æfeñlega

lega ad lifa, Helldur gief þu oss, Sem ert Gud Lijfsens og Daudans, ad hvert vier Lifum edur Deyum, Pa sieum vier DRottens, Bænheyr þad DRotten minn, Fyrer JEsu Pijnu og Dauda, Og gief oss þar til Styrk Heilags Anda, Amen, J JEsu Nafne, Amen.

Seytianda Sunnudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Luc. 14. Cap.

A Þeim Tijma. Og þad skiede so ad JEsus kom i Hws nockurs Phariseara Hofdingia a Þvott Deige Brauds ad neyta, og þeir hofdu Vardhalld a honum. Og sia þu, ad Madur nockur Vatns-Siwkur var þar frame fyrer honum. Og JEsus Andsvarade og sagde til Log-Spekinganna og Phariseanna, so segiande: Hvort leifest nockud ad lækna a Þvott-Dogum? Enn þeir þogdu vid. Og hann took a honum, læknade hann, og liet hann i burtu fara, svarade og sagde til þeirra: Hvors ydar Asne eda Naut, sem fellur i Pitt, Er þad eige jafnsnart wtdreiged a Þvott-Deige? Og þeir gatu honum þar til aungvu svarad. Enn hann sagde þessa Epterlijking til þeirra sem bodner voru, Pa ed hann merkte hvernenn þeir mottust epter hinum fremstu Sætum, Segiande so til þeirra: Nær ed þu verdur bodenn af Einhvorium til Brwdkaups, Pa set þig ecke i hid Ædsta Sæte, Kannske, þad annar Heidarlegre enn þu, sie bodenn af honum, Og kome sa sem þier baud og honum, og segle til þijn: Gief þessum Rwm; Og hlloopter þu þa med Kinn Roda ad hafa hid Ytsta Sæte. Helldur so, Nær ed þu verdur bodenn, Pa far þu, og set þig i hinn Ytsta Sess, So ad þa nær ed sa klemur, er þier baud, Pa segie hann til þijn: Vinur, Þoka þier upp betur. Pa mun þier Virding veitast hia þijnum Sessunautum. Þviad, hver sig sialfur Upphefur, hann mun Nidurlægiast; Og hvor sig Lijtelæter, hann skal Upphafenn verda.

Exordium.

A Medal hinnar Veglegustu Guds Þioonustu, Er vier eigum ad dijrka hann med, þa er Helgun Sabbatz-Dagsens, Hun er i Fyrstunne ecke bodenn Syndarennar vegna, helldur adur enn Spillingenn innkom i Heimenn. So segier i Genesis Bookar 2. Cap. DRottenn blessade hinn Siounda Dag, og helgade hann, Þar hann a honum hvijldest af ollu sijnu Verke, Er hann skapad hafde, Pad er, ad hann hætte þa ad skapa Himen og Jord, og allt hvad þar er inne. Þetta Bodord er aptur Jtrekad i

Moysis Logmaale, Og er eitt af þeim Tiju Guds Laga Bodordum, Þess gietur i Exod. Bookar 20. Cap. Minstu ad helga Hvijldar-Dagen DRottens Guds þijns, Og er þetta Bodord optlega stadfest i Gamla Testamentesins Bookum. A Sex Dogum skulud þier Verk vinna, Hin Siounde Dagur skal Helgur kallast, Þvi þad er Hvijldar-Dagur, Þier skulud eckert Verk a honum vinna, segier i Lev. 23. Cap. Hin Fyrsta Orsok til þessa Hvijldar-Dags i Gamla Testamentenu var sw, Ad Endurminast hins mikla Stoorvirkis, Er Gud giorde i Skopun allra Hluta, Þvi nefner DRotten þad eitt Teikn a millum sijn og Israels Barna, Ezech. 20. Onnur var sw, Ad a þeim Deige skyllde Almenneleg Guds Þioonusta halldenn verda, med Foornfæringum, Med Kienningu Guds Orda og odrum þvilijkum Gudræknis Eyrendum i Helgedoomenum. Um Foornernar maa lesa, Num. 28. Enn um Guds Orda Kienningu, vottar Lucas Cap. 4. Med Dæme Frelsarans: Hann kom til Nazareth, Hvar hann var uppalenn, og gieck inn ad Veniu sinne a Sabbatz-Deigenum i Samkunduna, og stood upp ad lesa. Hin Þridia var, Ad Menn og Vinnu-Dijr skylldu hvijlast af Sex Daga Erfide, Þad er bert af Exod. 23. Cap. Og hin Fioorda var sier i Lage fyrer Israels Foolk, Ad Endurminast Lausnarennar af Egyptalands Prældoome, Svo sem segier i Devt. Bookar 5. Cap. Nu, þoott ad Gud sette svo i Ondverdu, Ad hinn Siounde Dagur skyllde brwkast til þessarar Helge, Þa er hun nu og hefur vered sijdan Himna-For Lausnarans halldenn a hinum Fyrsta Deige Vikunnar, Er vier i Minning Christi Upprisu helgum, I Minning Endurskopunar Heimsins, Sem fyrer hanns Dauda er skied, Og i Minning hins Eilijfa Sabbatz, Er ollum Guds Bornum i hanns Upprisu feinged er. Þetta skulu Menn ecke ætla ad sieu Manna Setningar, Helldur svo sem Moyses flutte Guds Logmaal a millum hanns og Israels Barna, Svo hafa og Christi Postular giort þessa Skyckun aan alls Efa epter hanns Bode, Þvi eckert segiast þeir munde þora ad giora fyrer utan hanns Skipan, Act. 15. Þad er og kunnugt, Ad þeir afmaadu sumar Greiner af Kyrkiu-Logunum i Samkomunne i Jerusalem, Þegar Paulus og Barnabas voru til þeirra sender fraa þeim Christnu i Antiochia, Og er þenna Flutning Sabbatz-Dagsins ecke meira i spunned. Eg vil ecke ætla, ad nockur giore sier i Lund, ad Christur hafe ei haft Valld til þessarar Færslu, Þvi hann segiest vera HErra Sabbatz-Dagsins, Og ef þad var ecke a moote hanns Guddoomlegu Haatign ad afmaa Sacramente hins Gamla Testamentesins, Þa var ei helldur þetta. Enn ad þesse Raadstofun sie af hanns Postulum gior, Er þad til Vitnis, ad þeir komu samann a Hvijtasunnu-Deige, Act. 2. Sem innfellur a vorn DRottens Dag. Lucas skrifar, Act. 20. Ad þann Fyrsta Dag Vikunnar hafe Læresveinarner samannkomed til ad briota Brauded, Og ad Paall hafe þa Rædu hallded; Og sialfur Paall skrifar Corinthu Borgar-Monnum til, 1. Cor. 16. Ad a hinum Fyrsta Deige Vikunnar skule þeir leggia Afsijdis Olmusur sijnar, Er Naudstoddum Christnum Monnum ætladar voru. Þenna sama Dag kallar Johannes Postule og Gudspialla-Madur DRottens Dag i sijnum Opinberunum,

um, Cap. 1. Og svo hefur Christeleg Kyrkia nefnt hañ fra þeirre Tijd, allt til þessa, Pad ber til þess, Ad nær Postularner ecke nefna Frelsarañ siinu eigeñ Nafne, Pa kalla þeir hañ DRotteñ i Stadeñ fyrer Guds Heite, Sem er Jehova i Gamla Testamentenu, Pvi kalla eg þad viist, ad þesse Nafnstofun sie fra Gude komeñ; Og ad þessu svo fyrermælltu, þa vil eg nu taka mier Orsok af Spurningu DRotteñs til Gydinga, HVert Par LEifdest Ad LÆkna A SAbbatz-DEige. Af heñe vil eg taka mier Orsok ad tala uñ þetta Tveñt. 1. Hvad Christnum Moñum sie Oleyfelegt ad fremia a Sabbatz-Dogum. 2. Hvad þeim byrie ad giora, Og Leyfelegt sie.

Pu Stoore HErra DRotteñs Dagsens og hiñs Eiliifa Sabbatz, Lat oss so giora þitt Verk a þessum Deige, ad vier uñ siider meigum Iñgaanga til þiñar Hviildar, Amen, I JESU Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

HId Fyrsta sem bañad var a Sabbatenu, Pad var ad viña nockurt Verk a þeim Deige; Svo segier DRotteñ i siinu Logmaale, Devt. 5. Vardveit þu Hviildar-Dageñ, ad þu helger hañ: Eckert Verk skalltu a honum viña; Og svo streingelega var þetta bañad Israels Sonum, Exod. 35. Ad þeir ecke maattu Elld kveikia i Hybiilum siinum a þessum Dogum, Hvar fyrer þeir ecke helldur maattu Matreida, Og er valla nockurt Bodord svo optlega Itrekad i Heilagre Ritningu, svo sem þetta, Og hversu ad Gud hafe freklega straffad Vanhelgun Hviildar-Dagsiñs, Pad siiner oss Straff hañs, Er tijnde upp Smælked a Sabbatz-Deige, ad hañ maatte deya epter Logmaalenu, Num 15. Fyrer Vanhelgun þessa, hootar Gud siinu Foolke, ad hañ vilie uppbreña Borger þeirra, hia Jeremiam Cap 17. og hia Ezechielem Cap. 22. Sverde Konungsins af Babylon; Og er þeir apturkomner wr Herleidinguñe tooku til ad vanhelga DRotteñs Hviildar Daga, Pa avtalde Nehemias þa hardlega, og leidde þeim fyrer Siooner, Ad fyrer þessa somu Synd, hefde Ogiæfañ komed yfer Fedur þeirra, segiande: Pegar Forfedur ydar giordu svo, Munde ei Gud vor leida yfer oss alla þa Olucku og yfer þessa Borg? Og þier vilied upperta Guds Heiptar Reide moote Israel, med þvi ad vanhelga Sabbatz-Dageñ, Nehem. 13. Nu er þo uñ Sabbatz Dageñ Tveñt ad Hugleida: Pad Eina er Sida-Logmaalenu vidviikur, Pad er hellst i þvi foolged, ad lofa Gud og diirka a þeim Deige, Og svo ad giefa bæde siaalfum sier og Hiwum siinum Toom og Stunder til þessarar Pioonustu, Svo og ad hallda einhvern Viku-Dag til þessarar Idnar, Og þad er svo riikt i Natturuna iñskrifad, og medfædt Mañenum, Ad hiner orgustu Heidingiar tooku sier vissa Daga, nærre svo marga sumer hverier, svo sem vier Christner Meñ, til ad fremia Bloot siin og adra Godaña Pioonustu, Hverre Skipan þeirra þoott ad Mañkynsens Ovinur hafe spillt med siñe Diirkun, Pa er þo audsært hier af, Ad Natturañ hefur boded þeim, ad sliikt være ein siaalfbodeñ Skyllda vid Gud, Og hafa ad þvi Leite og med þessum Setninge saññad þad sem Paall skrifar, Rom. 2. Ad Heidingiarner sem ecke hafa Logmaaled, Peir giore af Natturuñe þad Logmaalsins

er]

er. Aňad er þad sem Kyrkiu-Løgum Gydinga sier i Lage vid kom, Sem er, ad hallda Sabbated, a hinum Siounda Deige, Hvar uṁ adur er nockud i Iňgangenum talad, Svo og ad viňa alldeilis eckert Verk a þessum Døgum, Sem þo aan Efa hefur nockurn Skilmaala haft, Sem sijdar mun sagt verda. Nu þoott ad Christeňa Maňa Frelse hafe nockra Linkind hier i giort, Svo og linad Straff þeirra, Er DRottens Dagen vanhelga, Pa vite Meň samt, Ad þad er ein hroopande Synd, ad brioota haň med Onaudsynlegu Erfide. Til Guds Dijrkunar var haň helgadur i Fyrstuňe, laungu adur eň Løgmaaled var wtgiefed. Christelegt Frelse hefur ei afmaad haň, Helldur flutt a hiň Fyrsta Dag, Haň er i Sida-Løgmaalenu bodeň, Alldrei er haň af Christo fyrerbodeň, Helldur Hræsne og sw Hiaa-Trw er Gydingar uṁ haň høfdu, Hun er stroffud af Frelsaranum. Þetta Bodord uṁ Helgun Hvijldar-Dagsens er Alyktun hiňar Fyrre Bodorda Tobluňar, Hvers vegna ad sijnast maa, Ad haň sem þad mootþrooanlega brijtur, Haň neite allre Guds Dijrkan, fyrer utaň þad ad þad stendur alltijd stødugt er Jacob skrifar, Cap. 2. Ad sa sem brijtur Eitt af Bodordunum, haň er vid øll sekur, Sa sem brwkar Hvijldar-Dageň til siňa Utriettinga, ad Þarflausu, Fyrer Agyrnes Saker, Edur af Forsmaan vid Gud, Haň er eiň Afguda Dijrkare, Þvi Gude einum eň engum ødrum tilheyrer sa Heidur ad hallda haň helgaň, Þar fyrer segier haň, Exod. 31. Siaed til, ad þier hallded miň Hvijldar-Dag, Þvi þad er Teikn a millum mijn og ydar, Vanbrwke þvi nockur þeňa Dag, med þvi Moote sem adur er sagt, Þa ræner haň Gud sijnum Heidre, Og tileinkar sier, þad hønum alleina tilheyrer; Haň vanhelgar og haňs Nafn, Þvi a þessum Deige a ad prijsa og lofa þad, med hiňe mestu Audmijkt; Eň sa sem ecke er med mier, Haň er a moote mier, Segier Christur, Matth. 12. Svo vil eg segia: Ad haň sem ecke Guds Nafn helgar a þessum Deige, Haň vanhelgar þad; Og i Saňleika, Christner Meň, Þyker oss þad Oslijted, ad Gud hefur giefed oss hina Sex Dagana til Utriettinga vorra, Ad haň hefur blessad vort Erfide, Vora Lijfs Næringu, Vorar Karfer og vorar Afgangs Leifar? Þott vier giolldum hønum Þioonustu Sioundareňar, svo sem eiň Skatt af øllum Tijmanum, Þad være stakt Oþacklæte, ad skora sig undaň þvi. Eg vil ei þar uṁ tala, ad Gud er laangtum Vægdarsamare vid Lijkame vora, eň vier erum sialfer: Þar fiňast þeir, ed svo eru akafer i Bwsorgeňe, ad þeir mundu eingaň Tijma giefa sier, Hiwum sijnum og Viňu-Dijrum til Hvijldar, Nema þesse Dagur være tilsettur, Svo eyda þeir sialfum Lijkamanum fyrer Lijkamans Næringu ad Þarfleysu, Hvar med Gude er eingeň Þioonusta gior, Þviad haň, sem ad baud Maňenum, Ad i Sveita sijns Andlites skyllde haň sijns Brauds neyta, Gen. 3. Haň hefur og boded, Ad a hinum Siounda Deige skyllde haň hvijlast af sijnu Erfide. Og þoott nu ad Strit-Viňa og søňur þvilijk Veralldar Uṁsvif sieu boňud a helgum Døgum, Þa meine þo eingeň, ad Gud verde med Eintoomes Idiuleyse dijrkadur. Idiuleysed er Orsøk til margra Lasta Þegar David gieck Idiulaus uppa Hws Þake sijnu, Þa freistade Diofulleň haňs til ad gyrnast Bersabe, Og var haň þo Guds-Madur;

Madur; Ætla ecke ad þu siert Ohultare fyrer honum ef til vill, Þvi talar Hieronymus vijslega og Gudrækelega, Er hañ segier: Haf alltijd eitthvad ad sijsla, svo Diofulleñ hitte þig ecke Idiulausañ, Þvi Idiuleysed færer med sier Lestena: Meñ læra Illt ad giora, af þvi ad giora eckert; Þar fyrer, segier og eiñ af þeim Christnu Forn-Moñum: Betra være Gydingnum ad viña Eitthvad til Þarfenda a Akre sijnum, helldur eñ ad giora Upphlaup a Akrenum, Og betra være Konum þeirra ad sitia ad Ullar-Verke, helldur eñ ad dansa Opeñberlega a sijnum Tunglkomu Hatijdum, Og er þad Maala sañast, ad oss Christna Meñ vantar alldrei Verk a Helgum Dogum, til ad þioona Gude med, ef vier værum Lundlægner þar a, Þoott vier hvijlunst af Daglegu Erfide, Hvar um eg vil framar tala i hiñe sijdare Greineñe. Eñ ef þad er ecke Leyfelegt, ad viña Omiked, edur eckert a þessum Dogum, Þa er þad vijst, ad þad er ein Hofud-Skomm, ad hafast þad ad, sem Illt er og i sialfu sier Oleyfelegt, Þvi þad er ad dijrka Diofuleñ i Staden þess Meñ ættu Gud ad dijrka. Þetta giora aller þeir ed brwka Guds helga Daga til Lauslætis, Til Ofneytslu og Ofdryckiu, Til lioотrar Skiemtunar, Til Okurs og Agyrne, Til ad viña sier iñ Fe med Duble og Teninga Kaste, Hvar af þrælega orsakast Svardagar, Agg og Þræta, Aflog og Riskingar, Til Ills Samtals, Til ad Baktala, Rægia, og liwga uppa Naungañ, Til ad Atyrda hañ, og giora Illt i Skape. Ofkande være, ad ecke kiæmu Meñ samañ til slijks, a helgum Dogum, under þvi Skyne, ad gaanga i Guds Hws, Um hveria Paall segier, 1. Cor. 11. Ad þeir samañsafnest til hiñs verra eins, Og er eingeñ Vanhelgun argare eñ þesse; Þvi ef þad eru i sialfu sier þvillijker Klæker, ad Paulus segier, ad med slijkum skule Meñ ecke Umgelngne hafa, Og ad þeir ed þvilijkt fremia, Erfe ecke Guds Rijke: Hvillijkur Glæpur mun þad þa vera, ad adhafast svoddañ a þeim Tijmum, sem DRotteñ helgad hefur? A medal þessara Kiækia Er ecke hiñ miñste, Guds Hwss Forsoomun og hañs Heilogu Orda, Sem morgum Veralldar Syne þyker lijtil Synd, Og allt añad þarfara ad viña; Þykiast sialfer noogu vel uppfrædder, svo ad ei mune þeir læra miked af einfolldum Prestum. HErra Gud; Olijker eru Sialfbyrgingar þesser Heilogum David; Hañ var svo vel uppfrædbur af Hellogum Anda, ad hañ hefur morgum odrum Himneska Speke kient i Psalmum sijnum; Þo segier hañ, Ps. 27. Eins hefe eg beded af DRottne, Þess krefst eg af honum, ad eg sitie i Hwse DRotteñs alla mijna Lijfdaga, til ad sia Fegurd DRotteñs og leita heñar i hañs Mustere. Hvad sijnest ydur, munde David ecke gieta funded Gud heima i Hwse sijnu, Eins vel og hier? Jw miklu betur, Þvi eg efast um, Hvert hier fiñed hañ nockurstadar, Sem svo Toomlæter erud, ad hier viljed ei lia Fætur ydar til ad gaanga i Guds Hws, til ad leita hañs þar, Edur Eyrun til ad heyra hañs Ord. Hvad fañ þo David i Guds Hwse añad eñ nockrar Foornfæringar, J hverium ad Fyrermyndud voru epterkomande Giæde, Vid hveriar hañ þo huggade sig, Og var gladur af Voñeñe: Eñ hier, hverium Christur er med ollum sijnum Velgiorningum Krossfestur afmaaladur, J hverre riettskickadre Predikun, Þier forsmaaed þo Lijkamañ, Þar sem David

unde sier vid Skuggañ. Hier af spretta adrer Avexter, Lijker Rooteñe, sem er Bæn*rækt*arleysed, Pvi Guds Hws er Bæna-Hws: Vantrweñ, Pvi hverneg meiga þeir trwa, Nema þeim sie predikad, segier Paulus, Rom. 10. Kiærleiksleysed, Pvi þeir ysergiefa Safnadeñ at moote Postulans Bode, Hebr. 10. Og Samneyte Guds Barna, sem hvad mest eflest i Guds Helgedoome. Hier af fylger hañs Pienara Forsmaan, Peir eru svoddañ Moñum eins og ein Gaman-Vijsa, Sem er fogur ad leika, Svo sem DRotteñ sagde vid Ezechielem, Peir erú þeim nockurskonar Epterlijkinga edur Ords-kvida Smider eins og hañ, Ezech 21. Eñ hvad vill hier af fylgia? O þier hin Faavijsu Borneii! Pad maa Efa, ad hver sem þa forsmaaer, Hañ forsmaaer Christ, Eñ hver sem Christ forsmaaer, Hañ forsmaaer þañ er hañ sende, Eñ þañ ed Gud forsmaaer, Pañ vill hañ forsmaa, 1. Sam. 2. Og er þa ecke leingra ad leita ad Glotuneñe, sa fiñur hana i eilijfum Ellde, sem ei villde leita ad DRottne i hañs Hwse. Hier um mætte margt fleira tala, Eñ eg læt þetta nægia ad svo stoddu, Og vil koma til hins, Er eg aadur lofad hefe um ad tala..

Hvert ad vera eige vort hid Sierlegasta Verk a DRotteñs Dogunum og odrum Helgum Tijdum, Pad er audvitad af Skickun Sabbatsdagsens i Gamla Testamentenu, Hvar Foolked aatte samañ ad koma til Helgedoomsins, Til ad dyrka Gud med Offrum og Foornfæringum, svo sem aadur er sagt, Pvi jafnvel þoott Dagureñ sie umbreittur, Og Foornernar afmaadar med þeirre einu Foorn, sem hiñ Ædste Nyia Testamentesins Kieñemadur hefur iñbored i þad Allra-Helgasta i Himnenum, ad wtvegadre Eilijfre Endurlausn, Pa er þo ecke hañs Vilie umbreittur i þvi, ad laata þiona sier af Christnum Moñum. Fyrer Synda-Foornernar Offrum vier þvi Saklausa Guds Lambe, Sem fraa Upphafe Veralldar slaatrad er. Vor Upplyptingar-Offur eru Bæner og Packargiorder, þetta eru Kaalfar Vara vorra, þad eru vorer Frumburder, sem DRottne eru Helgader, Pa eigum vier frañ ad bera ad soñu aktijd og allstadar, Eñ þo sierdeilis i hiñs Hwse, a þeim Dogum, Sem þar til Helgader eru, Par til er hiñ Fyrste Dagur Vikuñar bodeñ, sem aadur er umgieted, sem og adrar Haatijder, Pær ed Christelegt Yfervalld hefur sett, og eiga ad halldast i josnu Gyllde, Pvi hañ sem baud ad helga hiñ Siounda Dageñ; Hañ hefur og boded ad hlijda Yfervalldenu, Og a þad þo hvad mest ad framkoma i þeim Hlutum, Sem Guds Dijrd aahræra, Og hañs sierleguste Velgiorninga, Hvar fyrer hiñ Fyrste af Christnum Keysurum, hiñ Stoore Constantinus, Liet hallda Fostudageñ helgañ i Miñing Krossfestingar DRotteñs, Og varde sa Sidur leinge nockud, Nu er þad þo ecke noog, ad koma samañ til Kyrkiuñar, Nema Meñ giore þar Guds Eyrende med allre Alwd, Añars er vor Kyrkiu-Gaangur ecke nema Eintomis Hræsne, Og være af Illu skaarra, ad koma þar alldrei (sem þo er stoor Synd i sialfu sier, Nær þvi maa vel vid koma) Pvi hitt er ad naalægiast Gud med Vorunum, eñ Hiartad er bar laangt fraa, Og hvad gagnar þad til Guds Dijrdar og vorrar Saaluhiaalpar, ad Meñ sitie i Kyrkiuñe, Eins og Gud segier um Tilheyrendur Ezechielis, Cap. 33.

Peir

Þeir koma til þijn Hoopum samañ, Og sitia fyrer þier svo sem mitt Foolk og heyra Ord=
þijn, Eñ þeir giora þau ecke. Þad er Teikn til þess, ad Eptertekteñ hefur ecke mikel ver=
ed, Og ecke einasta er þad nu Skyllda vor, ad koma samañ aa Helgum Dogum, til ad lo=
fa Gud, helldur er þad eiñ Gledelegur Hlutur, Þad er Myskun Guds, ad hañ hefur æt=
lad þessa Daga til Sadningar Saalum vorum, Þar hefur hañ tilreidt eitt miked
Giestabod i Syne sijnum. Þar vid huggar David sig i siñe mestu Sorg, Er hañ kved=
ur þañeñ, Ps. 42. Eg wthelle Hiarta mijnu i siaalfum mier, Þar eg mun med þeim
Flocknum burtgaanga, Og med þeim fara til Guds=Hwss med Giedskap og Þackar=
giord, Med þeim Hoopnum sem Helgena helldur, Eg fagna af þvi, Segier hañ eñ aptur,
Ps. 122. Ad til mijn verdur sagt, vier skulum gaanga i Hwss DRotteñs. Þetta sag=
de hañ Konungureñ i Israel, og einum Verk=Præl aa medal vor maa valla nwa til þess,
ad sækia Sooknar=Kyrkiu sijna aa Stundum, Edur og Hwsboonde hañs hefur svo lwd
hañ i Erfide, ad hañ gietur þad valla, Hvad og er ein hroopleg Synd. Nu er ecke þar
med bwed, Christner Meñ, ad Meñ heyre Guds Ord i Kyrkiuñe. Allañ Dageñ aa
Gude ad giefa med Riettu, Ef þad giora maa Stoor=Naudsynia vegna. Þegar Meñ
eru fraa Kyrkiuñe geingner, Þa eiga Meñ ecke strax ad hætta sijnu Gudræknis=Verke,
Edur lifa svo sem alldrei hefdu þeir komed þar, Og huxa ecke framar þar til; Hvad aa þa
ad giora? Riett er ad sedia Lijkamañ epter Þorfum, Þad er og ecke bañad ad hallda
skickañlegar Maal=Dryckiur aa þessum Dogum, Þo svo ad Meñ gledie sig med Otta og
dijrke DRotteñ med Virdingu, Ps. 2. Þetta gietur og vered eitt af Kiærleikans Ver=
kum, Ef þad er giort aan Ohoofs og Metnadar. Svo sogdu þeir Nehemias og Hezras
Kieñemadur og Levitarner, Er kiendu Folkenu; Eted hid Feita og drecked sætañ Dryck,
Og sended þeim eiñ Part sem ecke hafa tilbwed, Þvi Dagur þesse er Helgadur DRottne
vorum, Nehem. 8. Þetta budu þeir ecke af eigeñ Myndugleika, helldur epter Logmaale
DRotteñs er ritad stendur i Devteronomii Bookar Cap. 16. Hvar fyrer slijkt er
Leifelegt, Sierdeiles ef Meñ gleyma ecke Naunganum og hinum Faatæka þvi þeim bijd=
ur DRotteñ med svoddañ Hætte gott ad giora, Luc. 14. Eñ þoott ad Skapareñ ha=
fe laated þetta epter Lijkomum vorum, Þa eiga Meñ ecke ad laata Saalena Hlutlausa
vera, Helldur æfa hana i Umþeinkingu Guds Orda, Er Meñ heyrt hafa, og þess Lestre,
Þeir sem aa Bækur kuña, Og meiga fyrer odrum lesa; Ecke hofum vier Christner Meñ
færre edur smærre Velgiorninga DRotteñs ad miñast, aa vorum Dogum; Eñ Gyd=
ingar; Eins er oss skylldt ad miñast aa Verk Skopunareñar og þeim, Og ollu meir aa
vora Endurlausn af Helvijtes og Syndareñar Prældoome, Eñ þeim aa Lausnena af
Egyptalands Anaud, ad hverre fullendadre, (eg meina vorre Endurlausn) ad DRott=
eñ, sem doo fyrer Synder vorar, Er uppriseñ oss til Riettlætes; A vora Endurskopun
og Helgun i Skijrneñe, Hverrar Fyrermyndan ad var Gaangur Israels Sona yfer
um Hafed Rauda wr Egyptalande, Þvi meigum vier tileinka oss þad sem DRotteñ
bijdur i sijnu Logmaale; Geimed miña Sabbats Daga, Svo ad þier vited ad eg er

DRotteñ sem ad helga ydur, Ezech. 20. A Deydingu Holldsins, ad vier ei giorum þad oß lyster a hañs Helga Deige, Nie gaungum a vorum Vegum, Esa. 58. Um þetta eigum vier ad huxa a þessum Helgum Tijmum, Pad eigum vier ad brijna fyrer Bornum vorum og Hioum, Ecke sijdur eñ Israels Syner Logmaaled, Og skule Meñ satt tala, Pa er eingeñ Idia Gude þeckare a Sabbats-Dogum, Eñ ad uppfræda Ungdoomeñ og hina Faafroodu i þeirra Christeñdoome, Pvi til þeß mia eg segia, ad Christeña Maña Sabbat sie giort sier i Lage. Giæte þeir þeß ed af Gude setter eru til slijkrar Idnar, Bæde Kieñemeñ, Foreldrar og Hwsbændur, Og Hugleide, hvad stoorum Reikninge þeir eige ad svara fyrer þeña Dag, Ad odrum fraateknum. Nu fyrer þvi, ad svo er vared spilltu Edle voru, ad færster af oß, Ja, Svo faaer sem einginn af þeim sem lifa a þessare kolldu og sijdurstu Olld, Peir gieta allañ Dag til Enda Gude þioonad i Hiarta sijnu, aan þeß ad Hugur þeirra hvarfle fra, Pa meina eg ad Leifelegt sie, ad hressa Hiarta sitt med Sidsamre og Hæverskre Skiemtan a þessum Dogum. DRotteñ og hañs Læresveinar geingu wt um Korn-Akur a Sabbats-Deige, Matth. 12. Pvi veit eg ad hañ bañar ecke ad giora sier eitthvad til Dægur-Styttingar, Hvert helldur þad er med lijtelle Viñu edur Meinlausum Leik, Nær þad ecke skiedur af Giarlijfe, af Lauslæte, af Hreckvijse, Edur odrum Hlutum sem Guds Heilaga Nafn verdur lastad med, Svo og eru Naudsyneñe eingeñ Log sett. Hvers Ydar Asne Edur Naut, Sem Fellur J Pitt A Sabbats-Deige, Er Pad Ecke Jafnskiott Uppdreiged? Segier Frelsareñ hier i Gudspiallenu: Pvi veit eg ad ecke a svo Logmaaled ad skilia, ad oll Viña hafe Judum boñud vered a Sabbats-Deige, Hverneg sem aastædist, þad kieñer Christur siaalfur med þeim Ordum, Er strax voru leseñ, Og aptur med þvi ad hañ segier, ad Kieñemeñerner i Musterenu vanhelge Sabbated, Hañ meinar epter Pharisæaña Utleggingu. Eins mikel Viña var ad slaatra Foornunum fyrer Altarenu, Svo sem i Heima-Hwsum. Eñ fyrer þvi, ad þesser Pharisæi kyñu ad hafa sagt, ad slijkt helgadest af Musterenu. Pa leisde hañ Læresveinunum Axen ad plocka fyrer utañ Mustered a Akrenum, Og sagde: Hier er sa, Sem meire er eñ Mustered, Matth. 12 Hvad ed satt var, þvi hañ var Musteresins HErra, svo vel sem Sabbats-Dagsins, Luc. 6. Pad var og af Guddoomlegre Speke talad, Er hañ talade under eins; Sabbated er giort fyrer Mañeñ, eñ Madureñ ecke fyrer Sabbated, Marc. 7. Petta er satt, Svo sem oll hañs Ord, Pvi Madureñ var skapadur aadur eñ Sabbated var sett; Hvar fyrer skyllde þa hin Edsta Skiepna Guds, Sem er under Sooluñe, Vera svo miog bundeñ vid Kyrkiu Logeñ, Sem ecke aattu ad vara leingur eñ til Christum, ad ei mætte bregda wt af Logvitringaña Utleggingu. Guds Logmaal wtleggur og siaalft sig i þessare Grein, Pvi ad i Levitici Bookar 23. Capit. Stendur optlega, Pu skallt eckert Prældooms-Verk viña, Pad er Itrekad aptur i Num. 28 og 29. Capitulum. Hvilijkt þad sie, Kieñer bæde Esajas og Jeremjas, Ad ei skule bera Byrder iñ um Jerusalems Port a Sabbats-Dogum, Og maa þar af raada, Hvad i þessu hafe mest bañad vered. Nu er þo Frelsaport

vort Christeña Maña meira, Þvi vier erum ecke ad ollu Leite bundner vid Gydingaña Sabbat, Nockud hefe eg ædur þar uñ sagt, Nockud vil eg hier epter segia. Pad er nu ollum kuñugt, ad Kyrkiu-Log Moysis eru fyrer Dauda DRottens afmaad, Eñ þad er ædur sijnt, ad Forbod alls Erfides a Sabbats-Deige heyrer til Kyrkiu-Logunum. Satt er þad, ad Gud skipar, ad þetta Logmaal uñ Sabbats-Dageñ skule vera þeim eitt Æfeñlegt Logmaal i þeirra Kynsloodum, Eñ þær rugludust, Ei laangt epter Himna-For DRottens, Og nu veit eingeñ af þeim, af hverre Ætt hañ er, Þvi er þad bert, ad þetta Logmaal hefur ei ad ollu Leite vered giefed nema Gydingum. Umskurneñ kallast og eitt Æfeñlegt Saattmaal, Þo er hun aftekeñ med Skijrn Christeña Maña, Þvi ber þess ad giæta, ad Ritningeñ kallar þad Æfeñlegt a Stundum, sem leinge a ad vara; Eñ hverneg sem þessu er vared, Pa vil eg adspyria: Hvar fyrer mun Paulus straffa þa i Galatia segiande, Gal. 4. Þier taked Vara a Dogum og Maanudum og Tijmum og Arum? Hvar fyrer mun hañ aptur segia vid þa i Colossis, Cap. 2. Eingeñ skal dæma ydur i Mat edur Dryck, Edur uñ Hatijdardags Halld, Edur Ny Maanuda Helgar, edur Hvijldardags, Sem ad er Skugge þess Epterkomanda, Eñ Christi er Lijkameñ? Hvad er þetta añad, Eñ ad Sabbatsins Logmaal er ad nockru Leite linad, Og ecke svo streingelega boded Christnum Moñum, svo sem þad var Judum; Eg vil og þad til-leggia, ad þad kallast Teikn i Exodi Bookar. 31. Cap. Hvad munde þad þa teikna? Pad Ævarande Sabbat sem DRotteñ byriade med siñe Upprisu hier i Naadeñe, Eñ mun fullkomna i Upprisu allra Maña, Hvar epter ad Urvalder munu eckert añad Verk viña, Eñ ad lofa Gud. Fyrst Meñ nu hafa sialfañ Hluteñ Allareidu ad nockru Leite, Þvi Trweñ er Vera þeirra Hluta sem Meñ vænta epter, Heb. 11. Og ad vijsu hver ein fullkomlega saa ed i DRottne deyr: Þvi skylldu Meñ þa svo miog hallda uppa Teikned? Þegar eg Lijkamañ hefe, Hvad gyllder mig þa uñ Skuggañ? Svo er nu Christnum Moñum Leifelegt ad viña a Suñudogum allt hvad stoor Naudsyn vid liggur, Þo svo, ad Meñ heyre ædur Guds Ord, Ef heyra maa, Svo sem er ad biarga Atviñu siñe fraa Skiemdum, Ef þær vidliggia, ad giora Naudsynlegar Reysur, ad hiaalpa þvi sem ad Lande ber, Ef añars er hætt vid ad missest, ad Roa til Fiskiar i Hallæris Tijd, Þo svo, ad ei sie Tæktækum gleymt, epter þvi sem Logeñ biooda, Og añad þessu lijkt. Þetta er Leifelegt ad viña, Og jafnvel þoott ecke bere braad Lijffens Naudsyn til, þa er þo ecke svoddañ bañad. Ecke liggur Mañsens Lijf vid ad draga Nauted upp wr Dykenu a Sabbats-Deige, Og þo maa sia, ad Gydingar hafa þad Leifelegt hallded. Ecke hefdu Læresveinar DRottens af Hwngre daaed, þott ecke hefdu þeir plockad Axen a Hvijldar-Deigenum, Og took hañ þa samt i Forsvar moote Jllkvittne Phariseaña, Hañ gat og sadt þa med odru Moote, Hefde þetta ecke Leyfelegt vered, Þvi ecke var hañ komeñ til ad uppleysa Logmaaled, Matth. 5. Nu er þetta og añad Christnum Moñum lofad med sogdum Hætte; Eñ þess a eingeñ ad dyrfast ad Naudsynialausu edur ad brwka Frelse Guds Barna til Agyrne, Edur giora þad af Vantrauste vid Gud, Edur Forsmaan

vid hañs helga Daga. Eñ hvad hier uñ er framar ad tala, Þa er Gude eingeñ Hlutur þeckare ad giora æ Sabbatz-Dogum, nærst siñe Pioonustu, helldur eñ Kiærleikans Verk; Hier stendur i Gudspiallenu, Ad Hañ Hafe Teked A Þessum Vatnssiwka Mañe, Læknad hañ, Og Laated Hañ J Burtu Fara; Og hversu ad hañ hafe Pharisæana sañfært hier uñ, er Augliooſt, Ecke eiñasta af hañs Tale i þetta Siñ, Helldur og af Andsvare hañs vid Samkundu Hofdingiañ, Er vandlætte uñ þad, ad hañ læknade hina veiku Konu æ Sabbatz-Deige, Luc. 13. Þu Hræsnare, sagde hañ, Leysir ecke hver ydar sitt Naut og Asna af Stalle æ Sabbatz-Deige, og leider til Vatns? Byriade þa ecke þessare, Sem er Abrahams Dootter, Hveria Andskoteñ hefur bunded, Siau, i Atiau Ar, ad leysast af þessu Bande æ Sabbatz-Deige? Ecke erum vier meguger uñ ad giora Krapta-Verkeñ, Samt eiga þeir ed Læknes Kunstena vita, ad giæta þessa, Og aller ad giora vidlijk Kiærleikans Verk hvad mest æ þessum Deige, Epter þvi sem hver hefur Orsok og Efne til.

Eg veit þar er eingeñ sw Predikun, ad eg fææ ecke ad heyra þar talad uñ Synder misnar, Uñ Giæsku Guds og hañs Velgiorninga, Uñ Avoxtu Trwareñar, og Betrun Lifnadarens, Og þoott alldrei sie Predikuneñ svo Einfalldleg, Þa veit eg, ad eg er ecke svo lærdur sem Lutherus, Er sagdest alldrei hafa heyrt þa Predikun, ad hañ ecke hefde Eitthvad af heñe lært, Og mun hañ þo hafa heyrt þær misjafnar æ þeim Dogum; Sie eg nu Guds Barn, Þa vil eg sijna þad i Verkenu, sem eg numde af Ordenu, Añars er þad falled utañ hiaa Veigenum, i grijtta Jord, Edur medal Þyrna. Alltijd eigum vier Kiærleikans miñuger ad vera, Eñ þo hellst æ þessum Dogum. Gud giæfe, ad Christner Meñ nu villdu giora sier þad ad Skylldu Logmæle, Sem Paulus ried þeim i Corinthou uñ Tillaged til Heilagra. Hiñ Fyrsta Dag Vikuñar, sagde hañ, Þad er æ Suñudageñ; þa legge hver eiñ hiaa sialfum sier, safnande i Siood, þad sem honum hefur heppnast: Fatæka hofum vier jafnañ hiaa oss, Eñ þo hofum vier sier i Lage Orsok til ad giora þeim Gott æ þessum Dogum, Þvi þeir koma æsamt oss fram fyrer Guds Helgedoomenum, Þa fææum vier best ad heyra Naudsyniar þeirra, Þar gietum vier raaded Boot æ þeim, vier sem Gud hefur giefed Audlegd Heims þessa. Þar kuñum vier ad giora oss Vine af hinum Ranglaata Mañon, þaa er medtaka oss i Eylijfar Tialldbwder. Svo og eigum vier ad vitia Siwkra, Hwsa Eckna og Fodurlausra æ þessum Dogum, Þvi þad kallar Petur Gudræknes Verk, hugga þaa, Raadleggia þeim, Og ecke koma Toomhendter, ef vier meigum afleggia, eñ þeir eru Naudstadder: Añars geingur þad nærre þvi, ad segia, Fared i Fride, vermed ydur og mettest, Eñ giefa þeim þo ecke hvad Lijkamanum gagnar, Jac. 2. Svo giæted nu þessa, Christner Meñ, og gioreð ei Hiegooma wr DRottens Dogum, Hañs Orde, edur hañs Hwse, Þvi hañ lætur ecke ad sier hæda, Og hvern sem hañ forsmaaer, hañ vill hañ forsmaa. Eñ þu goode Gud og Konungur Dijrdareñar, Verka þu þad med oss, ad vier so ræktum þijna Sabbatz-Daga, þitt Ord, þijna Pioonustu, og allar þijnar Helgar Tijder, Ad vier meigum med þier

Ond-

Þendañlegt Sabbat hallda, Fra Eiñe Eilijfd til Añarar, med ollum Heilogum, Bænheyr þad Naduge Fader, fyrer JESUM Christum, AMEN.

A Michaelis Messu.

Gudspialled, Matth. 18. Cap.

Y Þañ Tijma, Geingu Læresveinarner til JEsu, og sogdu: Hvør er mestur i Himnarijke? JEsus kallade eitt Barn til sijn, og sette þad midt i millum þeirra og sagde: Sañlega segie eg ydur: Nema þier umsnwest, og giørest so sem Smaa-Børn, munud þier ecke iñgaanga i Guds Rijke. Hvør sialfur sig læckar, so sem Ung-Meñe þetta, saa er mestur i Rijke Himnaña. Og hvør sem medtekur eitt þvilijkt Ung-Meñe i mijnu Nafne, saa medtekur mig: Eñ hvør hañ hneixlar eirn af þessum Smælingium sem aa mig trwa, Þarfara være honum ad Mylnu-Steirn heingdest um hañs Haals, og være i Siaafar-Diwp sócktur. Vei sie Heimenum fyrer Hneixlaner, Þar hliota þo ad koma Hneixlaner. Eñ Vei þeim Mañe, fyrer hvørn ad Hneixlañ kiemur. Eñ ef þijn Hønd edur þiñ Footur hneixlar þig, snijd hañ af og snara honum fraa þier. Betra er þier iñ ad gaanga til Lijfsins Halltur og Handar vane, eñ þad þu hafer Tvær Hendur og Tvo Fætur, og verder i Eilijfañ Elld kastadur. Og ef Auga þitt hneixlar þig, þa slijt þad wt og snara þvi fraa þier; Betra er þier Eineygdum iñ ad gaanga til Lijfsins, eñ þad þu hafer Tvo Augu, og verder i Helvijtskañ Elld kastadur: Siaaed til ad þier forsmaaed ecke eirn af þessum Smælingium. Þvi ad eg segie ydur: Ad þeirra Einglar aa Himnum, siaa jafnañ mijns Fodurs Auglit, sem er aa Himnum.

Exordium.

Þesse Veglega Haatijd, Er vier i Dag holldum, er tileinkud hinum stoora Hofud-Eingle Michael, Hvers Nafn ad merker, Jafn GUDE, eda, HVer Er Svo Sem GUD, Ecke þess vegna, ad hañ sie Gude jafn, Edur nockur oñur Skiepna, Helldur hiñs, ad hin Oñur Guddoomsins Persoona Guds Eingieteñ Sonur, hañ ber þetta Nafn Sumstadar i Ritninguñe, Og medal añars hiaa Danielem i 10. og 12. Capitulum. Ecke helldur er þesse Dagur helgadur Guds Eingle i þeirre Veru, ad Meñ skule dijrka hañ þar med, Þvi DRotteñ Gud þiñ skalltu tilbidia og hen-

honum einum þioona, segier Ritningeñ, Matth. 4. Pad bañar Paulus, Er hañ tekur oss Vara fyrer, Ad vier ei skulum læta villa oss med Dijrkun Englaña, Col. 2. Og ecke villde Engelleñ sem byrtest Johañi taka a moote þvilijkre Lotningu, þegar Postuleñ fiell honum til Foota ad tilbidia hañ, Er hañ sagde, Apoc. 19. Sia til ad ei giorer þu þetta, Eg er þiñ Samþioon. Helldur er þesse Hatijdes-Dagur þar til giordur, ad þacka Gude fyrer Vernd H. Engla, Hverium hañ umboded hefur, ad þeir bere oss a Hondum sier, svo ad ei steitum vier Foot vorn vid Steine, Matth. 4. J Ritninguñe hofum vier morg Dæme uppa Varatekt H. Engla: Gud DRotteñ Himensins mun senda siñ Engel fyrer þier, Sagde Abraham vid Eleasar Pioon siñ, Gen. 24. Er hañ reiste i Mesopotamiam, Til ad bidia Syne hañs Konu til Handa. Jacob segier: Ad Engilleñ hafe frelsad sig fra ollu Illu, Gen. 48. Petur segier: DRotteñ sende Engil siñ, Hver ed frelsade mig, Act. 12. Eñ þoott ad ei sia um vier Englaña Siooner nu a þessum Dogum, Par hiñ Stoore Michael, Hiñ Stoore Engill þess mikla Rads hefur bwed svo uñ vor Saluhialpar Efne, og so Liooslega opinberad oss sijns Fodurs Vilia, ad vier þurfum ecke Englana af Himne til ad kieña oss hvad til vors Fridar heyrer, Pa samt skulum vier vita, ad þeir blessudu Andar eru oss nalæger til ad afstijra Skadræde og Arasum Fiandmaña vorra, Og þad vottar Paulus, Er hañ segier epter David: Ad þeir sieu aller Pioonustusamer Andar, wtsender þeim til Pioonkunar, Er Saluhialpena erfa skulu, Hebr. 1. Nu vitium vier aller i þeirra Tolu vera, Par fyrer eigum vier ad leggia allañ Huga a, ad vier styggium þa ecke fra oss med Hneixlanlegum og Ogudlegum Lifnade, Hvar uñ ad þetta H. Evangelium giefur oss Orsok ad ræda, wt af þeim Ordum, Er DRotteñ talar uñ Hneixled, Hvert ad er Tvofalldt. 1. Pad Meñ giefa odrum af sier. 2. Nær Meñ hneixla sialfa sig: Uñ hvorttveggia vil eg med fam Ordum tala.

Eñ þu goode Gud, Styrk oss hier til med Rad þijns Anda, J JEsu Nafne, Amen.

Utleggingeñ.

HVer Sem Hneixlar Eiñ Af Pessum Smam, segier Frelsareñ: Pad Ord er i Textanum stendur, er dreiged af odru Orde, Sem merker Ad Halltra, Og þad þess vegna, ad sa sem hneixladur verdur, hañ er ecke Helsættur, Hañ halltrar a Guds Veige, og geingur ecke riett fyrer DRottne. Petta a vel samañ vid vora Twngu, Pvi Hneixle drogum vier af þvi Orde, Ad Hnijga edur Hneigia, Pvi sa sem Hneixle af sier giefur, hañ kiemur odrum til ad hnijga edur rasa, og hneiger hañ til vondra Verka. Petta Ord merker a Griska Twngu þad Trie, sem Snoruñe helldur, a hvert þegar Dijred reñur, feller þad hana yfer sig, Og verdur Veide-Mañenum ad Brad: Svo brwkar og Diofulleñ sijna Eyrendsreka i Heimenum, til ad veida Einfalldar Saler; Peir hallda Snorum hañs yfer Hofde þeim: Svo kallar Paulus hañs Viela Bregd, Er hañ segier: Ad þeir sem rijker vilia verda falle i Diefulsins Snorur. Par fyrer segier og DRotteñ fyrer Muñ Hosea, uñ hina Otrwu Kieñemeñ i Juda: Pier erud

Snara i Mizpa, og wtþaned Net aa Thabor, Hos. 5 Dragande Dæme af þeim Veideskap er brwkadest aa þessum Fiollum. Nu er þesse hin Fyrre Grein af Hneixlenu med Tveñu Moote: Añadhvert verdur þad med Ordum edur Verkum. Med Ordum skedur Hneixled, Þegar þeir sem eiga ødrum ad undervijsa, þeir kieña Villur og raungañ Lærdoom, Þañ ecke er aa Guds Orde bygdur, og leider til Glotunar. Fyrer þessare Drepsoott hefur Guds Fodurleg Millde þyrmt Lande voru, sijdañ hid klaara Lioos Evangelii skein i hañs Kyrkiu medal vor: Lofad sie hañs Dijrdarfulla Nafn uñ Allder Allda. Þetta verdur og, Nær þeir sem i Guds Stad eru setter, predika þad sem er Hiegoome, Ecke sundurkliwfa Ord Sañleiksins svo sem byrjar, Ecke giefa Guds Hiwum i riettañ Tijma þad þeim tilheyrer, Og tala þad fyrer Fooikenu, Sem ei er til Sadningar Saalu þeirra, Svo hun er litlu edur eingu nær: Ecke segia hinum Ogudlega til Synda siña; Ecke Leidrietta hañ, sem fer villur Vega; Ecke undervijsa hinum Faafrooda; Ecke hugga hañ Sorgbitna og Angraada, Jaa, þegar Meñ i Guds Nafne og under hañs Persoonu reka sitt eiged Eyrende, til sijns Abata, Og ad leita sialfum sier Virdingar, Eñ laata Guds Dijrd fara, Og eru ei miog hugunarsamer þar uñ, hvad heñe vid lijdur, Þessa kallar Paulus Otrwa Erfidara, Og Esajas Maallausa Hunda, sem ei kuñe ad giellta, Eñ þo sterka Hunda til ad eta: Hvar fyrer? Þvi þeir segia þeim Strijd aa Hendur, Sem ecke leggia i Muñ þeirra, Eñ boda Frid, nær þeir tyggia med Toñunum, Mich. 3. Þeir eru Hverfuler, Osañsøguler og Liwga, segiande: Eg skal drijwpa, Þad er kieña þier fyrer Vijned, og fyrer afkeingañ Dryck, svo sem DRotteñ ad Orde kiemst, hiaa Micheam Cap. 2. Og eg veit ecke hveriu þeir betre eru þeim folsku Spaamoñum, er DRotteñ talar uñ i Gudspiallenu, er koma i Sauda-Klædum, Eñ iñra eru þeir glepsande Vargar, Þvi einu maa gyllda med hveriu Moote Meñ draga Andskotans Ploog, til ad spilla Guds Akre, Og er þetta eitt skielfelegt og banvænt Hneixle. Næst þessum tel eg þaa, sem bæde sialfa sig og adra venia aa skamarlegar Ordrædur og Fiblslegt Hial, Sem eru Bloot, Muñ-Eidar, daarleg Skienitan, Hroop og Nijd, liooter Kvedlingar, Og þo allra hellst illar Umrædur og Hneixlanlegar uñ Naungañ, Sierdeilis dauda Meñ edur fiarlæga, af hveriu ad þraavalldlega frañkiemur Agg, Reide, Præta, Mord, Mañdraap, og allra Handa Fiandskapur og Daudlegt Hatur: Þetta kalla sumer Ohlutvander Meñ litlar Synder, Aukhelldur ad þeir varest ad laata jafnvel sijn eigeñ Børn og adra Faafrooda þetta til sijn heyra; Eñ Paulus segier oss, Ad Jllt Samtal spille goodum Sidum, 1. Cor. 15. Og framar segier hañ, Ad þvilijkt ecke Christnum hæfe, Eph. 5. Eñ hvad er þad? Eckert añad eñ ad hañ sie ecke Christeñ, Ad Postulans Doome, Sem ad temur sier þvilijkt edur uñ Hond hefur; Eñ ef hañ ecke Christeñ er, Þa er hañ ecke Guds Barn, og hefur forbroted hañs Naad, og tapad Velferd Saalar siñar, Nema hañ ydrest af Hiarta, Eñ fortienad ecke einasta Ad Mylnu-Steiñ Heingdest Uñ Haals Honum, Og Yrde J Siaafardiwp Socktur; Svo sem hier stendur i Gudspiallenu, Helldur og, ad honum yrde i eilijfañ

Bbbb Elld

Elld kastad: Og af þessu er nu audsært, hvad skielfeleg Hardung þad sie fyrer Gude og øllum Heidvirdum Mønnum, ad hafa þenna Osooma fyrer Smaa-Børnunum, edur ødrum Einfølldum, og draga þær med svoddan Hætte fra Gude under Satans Valld; Hverutveggium bæde þeim sem hneixlar, Og hinum sem hneixladur er til eilijfrar Glotunar. Þeir eru og ecke Saklauser af þessu, Er hroosa vondum Verkum, Og þeim er þau framme hafa, forsvara þær, og tala þeim alla Hlute til Umbootar, Þvi hier af leidest hinn Einfallde og Barned til ad giora hid sama, Og elska þad sem þad lofad heyrer af ødrum sier Elldre og Vijsare; Þad er satt, ad Mannenn skal elska, enn Verkenn hata, og færa alla Hlute a betra Veg: Enn þvi skal eg lofa hann, sem hatar Gud og gooda Sidu? Jafnvel þo margur kalle þad Hæversku og Spaklynde, ad giora þannenn; Eg voga ad segia, ad þat er eingenn meire Drepsott i einne Bygd edur Lande; Enn þeir Menn sem Ogudlega lifa og einkis svijfast hvad þeir giora, enn eru þo heidrader i Ordum, og hvad þeir tala edur giora, Þad er teked svo sem af Himnum ofann komed, og jafnvel Klæker þeirra eru Dygder kallader: Þesser eru eitt Atu-Mein alls Heidurlegs Athæfes og goodrar Skickunar; Snara hins vonda Heims, Tæl-Fuglar Dioful sens; Og svo eg þad i einu Orde segie, þeir eru Meistarar til ad fordiarfa, svo sem DRottenn talar um Babylon hia Ezechielem; Þvi kalla eg þa litlu betre sem ala Osooma þeirra i fannijtu Hroose, Þo vil eg hier hafa fraaskiled þann Heidur, Er Menn eiga Valldstioornenne ad veita, ecke einasta Goodum og Froomum, helldur og Hreckvijsum, segier Petur: Og skrifad er; Hofdingia þijns Lijds skaltu ecke Bøls bidia, segier Paulus: Enn hitt Annad er eg fyrer skommu umtalade, Þad er sakar stort Hneixle, þvi þad er nockurskonar Ranngdæme, og Riettlæter hinn Ranngl[æta], Edur ad minnsta Koste leggur Vonda og Gooda ad jøfnu. Nu er allt þetta illt, Sem Allareidu er upptaled, Enn Kunstenn stijgur enn þa hærra upp i Dioful sins Hæskoola.

Þar eru þeir sem ad hafa Valld yfer ødrum, Svo sem eru Forelldrar yfer Børnum sijnum, Hwsbændur yfer sijnum Pienurum, Stoor-Herrar og Maktar-Menn yfer þeirra Undersaatum; Nær þesser biooda Eitthvad þad sem Ogudlegt er, Svo ad hiner voga ei annad enn hlijda, Þad er eitt fullkomed Ofrijke og Yfergangur Satans i sijnu Rijke, Svo baud Nebucadnezar sijnum Undersaatum ad dijrka sitt Gull-Bijlæte, Dan. 3. Svo skipade Jessabel ad utvega Fals-Vitne a moote Naboth. Svo baud Herodias Doottur sinne ad bidia um Johannis Hofud. Svo kom Jeroboam Jsrael til ad Syndga, Er hann baud ad dijrka þau Skurgodenn i Dan og Bethel: Og þo ad øllu ødru sie Olijku samann ad jafna, Þa var sialfur David hinum lijkur i þvi, Er hann liet slaa Uriam i Hel med Sverde Ammons Barna. Þessa Eptermynd hofum vier af Lands-Hofdingium þeim, Er biooda ødrum þa Hlute, Sem Gud hefur Andstygd a, Meinsære. Ofbellde, Gripdeillder, Og i hvern hellst Maata, Sem þeir locka þa edur bræda til ad vinna Dioflenum, Enn moothægia Gude. A Hwsbændum, Er þeir giora slijkt hid sama, ad þvi Leite sem i þeirra Vallde stendur, Til Dæmis: Nær þeir biooda þeim edur tæla þa til ad giora ødrum Oriett sier til Abata, Ad forsmaa Guds Ord og Helge-

at

Ar Tijder fyrer sijn Eyrende, Ad hefna a einhverium, Er þeir þykiast eiga Heipter ad giallda, Edur ad þeir brwka þa a einhvern Hatt til ad framkvæma sijnar Gyrnder, Þetta er eitt skadsamlegt Hneixle; Og hid sama er ad segia um Forelldrana, Edur adra þa, sem yfer Bornenn eru setter, Edur umgangast med þeim, Og er þeim þo miklu meire Vande a Hende, enn ollum odrum, Fyrst þess vegna, ad Forelldrarner eiga hina mestu Rækt a Bornunum ad hafa, Og er þad Maala sannast, Ad þeir eru færster sem vilia þeim Illt giora i Lijkamlegum Hlutum, Og sumer eru allt Ofhlijfner i þvilijku, sumer steypa sialfum sier til Helvijtis fyrer þeirra Skulld, Er þeir safna þeim Rangfeingnum Aude, Og kienna þeim ad giora hid sama; Enn trwed mier, Ad betra er ad giora Barn sitt Arflaust ad Saklausu, Betra er ad slaa þad og lemia til Oboota, Betra er ad myrda þad, Enn ad hneixla med þvi, ad vijsa þvi a nockurt Forræde, Hvar af þvi kynne ad orsakast einhver Saalar-Vode, Þvi allur Lijkamlegur Skade er Hiegoome ad reikna hia Meinum Saalarennar. Hin Aunnur Orsok til þess, ad oss er vandast vid Bornenn, Er su, ad þau eru hvad næmust a hid Vonda, og hvad þau ung numdu, Þad verdur þeim torvelldara ad laata, nær þau dragast a Legg, Og þvi tekur Frelsarenn þau til Dæmis hier i Gudspiallenu. Hann virdte þau Blessadur svo mikels, ad hann sagde: Leifed Bornunum til mijn ad koma. Hann setur þau til Epterdæmis þeim sem inn vilia ganga i Guds Rijke; Hann took þau uppa sinn Armlegg, Hann blessade þau, Hann segier hier i Gudspiallenu, Ad Þeirra Einglar Siaae Jafnann Sijns Fodurs Andlit Sem A Himnum Er: Meined þier ecke, ad hann take þad saart, Þegar þau eru hneixlud, Er hann svo miog virder og elskar, Þegar þau eru dreigenn fraa Himnarijke, Sem eiga þess vissa Von a medann þau bornenn eru: Munu ei Guds Heilager Einglar klaga þa saarlega, þegar þeirra Hiord, er þeir eru setter til ad vakta, Þegar hun er svo illa wtleikenn, af þeim er sijdst skyllde, Edur odrum Ohlutvondum, Er vilia sem flesta jafnsvarta sier, Þviad ef þar er Glede i Himnenum yfer einum Syndara sem Ydran giorer, þvi skyllde þa ei Guds Heilogum Einglum lijka þad stoor-illa, Nær svo er hondlad med þeirra Foostur-Born; Þvi kann hver Einn nærre ad gieta, sem nockra Rækt hefur a þvi Barne, sem honum er Astfoolged. Og þo nu Frelsarenn tale sier i Lage umm Bornenn i Gudspiallenu, Þa vited ad aller adrer eru þar inne falldir. Giefed eingum neina Hneixlan, segier Paulus: Enn sierdeilis eru þad þeir, Sem eru hanns, Einkum Volader, Einfallder, Og þeir sem bera hanns Kross, þvi hann giefur þeim somu Meiningar Nafn hia Matth. 25. Þar hann kallar þa hina Minnstu, Ja, sijna minnstu Brædur, i sama Capitula, Þvi skulum vier nu vita, ad hinn annar Maate til ad hneixla med Ordum, Er sa, ad raada einhverium til nockrar Syndar, Þegar hann er Sorgfullur og Mootlættur, Jobs Kona segier vid hann i hanns stooru Mannraunum, bolvadu Gude, og far ad deya: Henne eru aller þeir lijker, Er raada Harmþrwngnum Manneskium til ad leita Oleifelegra Medala, Hinum Siwka til ad leita Fiolkinges Manna, Edur brwka adra Hiaa-Trw og Afgudadijrkan, Hinum Fatæka til ad stela, Edur vinna sier inn Fie med Prettum og Rangsleitne, Þeim sem Orietten lijdur, ad hefna

sialfur siin, eñ forsmaa Logeñ, og stela Hefndeñe fraa Gude; Hafe nockur eitt Odaada-Verk i Siñe, eins og Absalon, þa vantar ecke eiñ Achitophel tii ad raada honum ad kreinkia Fridlur Fodur siins, 2. Sam. 16. Og nær Ammon lijtur Gyrndar-Augum til siñar eigeñ Systur, Þa verdur jafnvel hañs Brædrungur Jonadab til þess ad giefa honum Raad, til ad fremia siñ Ogudlegañ Vilia, 2. Sam. 13. Eg vil ei tala um þa sem fleka adra Einfallda til ad giora sier Selskap i þvi, ad Fiefletta adra, Til ad vtsiwga Hws Eckna og Fodurlausra, Til ad draga under sig añars Goots med Yfervarpe Laga og Riettinda:. Eingeñ hefur þa betur vtmaalad eñ Salomon, Er hañ segier, Prov. 1. Son miñ, Nær Synduger Meñ vilia locka þig, Þa kom ecke, Þegar þeir segia, Gack med oss, Vier vilium um sitia Blood, Vier vilium um sitia hiñ Saklausa: Og skomu þar epter segier hañ oss hvada Taal-Bita þeir brwke til svoddañ Veida: Vier skulum fiña allra Handa kostuleg Audæfe, Vier skulum fila vor Hws med Herfang, Vier skulum aller hafa eiñ Siood. O! Jaa, þier Satans Einglar, verda maa þier hafed aller eiñ Siood i ydar Fodurs Rijke, sem er Hofdinge þessa Heims; Eñ svo munud þier og eiñ Siood hafa med honum i hinu vellanda Dijke, þegar Guds Vesælingar liooma i Rijke siins Fodur, Eins og Stiornur Himens, Þier munud segia eins og Jsrael Fordum, Nær þier fagned ydar Raangfeingnum Aud: Þesse eru þau Laun er mijner Elskugar hafa giefed mier, Hos. 2. Eñ nær þier vppvakned i Helvijte og Kvolunum, med ollum þeim er þier leidt hafed til Glotunareñar med ydar falskre Aeggian, munud þier þa segia: Þesse eru mijn Laun er mijner Elskugar, Holdded, Heimureñ og Diofulleñ hafa giefed mier? Svo er nu þetta hin Skadlegasta og Hneixlanlegasta Taal-Snara, Og þad þess helldur, ad slijkt er hallded Framsyne og Skynseme af Bornum Veralldareñar. Meñ hneixla og siñ Naunga, nær Meñ brixla honum um Einhvern Hlut, Jafnvel þañ, Sem ecke er i hañs Vallde, um Faatækt sijna, um Faavitsku, um Lijkamans Skapnad, Herma epter honum og spotta hañ; Aller þeir ed svo giora, þeir ecke einasta hæda ad Skaparanum, helldur koma hinum til ad syndga, J þvi hañ reidest slijku, Og leitast vid ad hefna siin, Og faae hañ ei Hefndeñe framkomed, Þa hatar hañ þañ, Sem hañ lijdur slijkañ Oriett af; Eñ Hatred er ein Synd, Sem bañar Mañenum iñ i Himnarijke. Eg vil eñ framar segia: Hver sem brixlar einum um bætta Synd, Hañ giefur stoort Hneixle af sier, Þvi Natturañ er svo Jllgiorn, ad Sañendunum verda Meñ reidaster; eñ vier eigum ecke ad giefa Naunganum Orsok til neirnrar Syndar, añars giora Meñ sig Hluttakande i añarlegum Syndum, Og hver vill upptelia allt þad sem Tungañ hneixlar med, Nær hun er upptendrud af Helvijte, segier Jacob. Eins vil eg gieta aadur eñ eg skilst vid þetta Maal, Sem er þad Satans Æde, Er margur Gaarungur brwkar, ad spotta Guds Þioonustu, Og hlæa ad þeim er hana ydka: Þetta er riett ad gabba Gud, Og hæda ad Christo i sijnum Pijslum, Þvi svo sem ad hiner Ogudlegu Kieñemaña Hofdingiar, med þeirra Haaduglegre Medferd, Leiddu þad Foolked sem skomu aadur hafde sijn Klæde breidt aa Veigeñ, Og kallad, Hosiaña Syne Davids,

vids, Þeir leiddu þad, segie eg, til ad hroopa litlu sijdar, Tak burt þeña, Og gief oss Barrabam lausañ, svo fyrerverdur sig margur Einfalldur og Istodulijtell, þegar þeir siaa, ad Christelegt Lijferne aflar þeim Haturs hiaa Moñunum, Og þetta er verra eñ allt añad, sem aadur er upptaled, Þvi nær Hneixled hefur þrijst Einhverium til ad burtkasta Guds Otta, og laata meir ad Mañaña Doome eñ Guds, þa fylgia þar allar Skamer a epter, og þañeñ verdur nu Hneixled med Ordunum. Eñ med Verkunum skiedur þad ecke miña: Vei Heimenum Fyrer Hneixlaner, segier DRotteñ. Þetta Vei talar hañ af Medaumkan, aalijka og þegar hañ griet yfer Jerusalem, hvar fyrer? Þvi hañ saa, ad þar yrdu ad koma Hneixlaner; Ecke af Guds Tilstille, Hverium ecke lijkar Ogudlegt Athæfe, helldur af Heimenum, Sem liggur i hinu Vonda, Og hefur hañs Alvijsa Speke ad vijsu eiñig lited til Illsku þessara Tijma, sem er svo mikil, ad i Villu kyñe ad leidast ef skie mætte jafnvel Utvallder. Nu kiemur Hneixled af Verkunum. 1. Þegar Meñ drygia Opeñberar Skamer og Leste, sem eru þvert aa moote Guds Bode og Logunum, svo sem Okur, Raanglæte, Agyrne, Ohoof, Ofmetnadur, og þad svo Blygdunarlaust, ad Meñ ecke einasta fremia þad sialfer, helldur samsiña þeim ed þad giora; Þetta Eytur skadar med Tveñu Moote. Fyrst, ad þad leider bæde adra eins vonda, svo og þa sem af Naatturuñe eru þo ecke Illgiarner, til ad giora þad Illt er: Saa sem uñgeingst med hinum Hallta, Hañ lærer ad halltra. Saa sem giefur eina lioota Forskrift, hañ velldur þvi, ad añad eins lioott verdur epterskrifad, Og Meñ hafa allt ofmorg Dæme til þess, ad Almeñingur lockast til ad giora þær Synder sem fæster mundu giora, Nema þeir sæe adra giora þad fyrer sier, og ad þad være Sidvane og Tijdska Maña aa medal; Eñ aa añañ Veg hneixlast og þeir sem Froomer eru og Raadvander, ad þeir verda Oþoleñmooder yfer slijku, Eins og Elias yfer Achabs Hwse, Og Paall yfer Raanglæte Ananiæ Hofud-Prests, Svo hañ rasade med Tungu siñe: Jaa, þar kviknar i þeim nockurskonar Leide og Oskickañlegt Vandlæte, Svo þeir taka þad til Raads, Sem Gude er Stygd i, Eins og Jonam hendte, Er hañ flwde undañ Guds Bode. Og eñ nu munu þeir fiñast, Er leita svoddañ Oyndes Urræda, Nær þeir siaa, ad allt geingur Andhælis, Añadhvert ad þeir slaast i Selskap med þeim, Er þañeñ breyta, Edur ad þeir yfergiefa sialfa sig og Skylldu sijns Embættis. A ollum er þetta Hneixle Skadsamlegt, Eñ þo hvad mest aa þeim, Sem eru Maals metande og bodner yfer adra.

Kieñemeñerner hneixla, Nær þeir giora allt añad eñ þeir predika, Svo ad þegar Almwgeñ ber Kieñinguna samañ vid Lifnadeñ, Þa verdur Þioonustugiordeñ lostud, Og þeir fallast miklu helldur aa þad, Er þeir siaa fyrer Augunum, Sem er ein þeigiande Predikun, helldur eñ þad þeir heyrdu med Eyrunum, Þvi bæde gleymist þad fliott, Og þyker eingeñ Alvara, nær þvi er hvad sijst epterfylgt af þeim, sem þad hellst aattu ad giora, Þvi ecke eru aller þeir ed giort gieta þad, Sem Frelsareñ bijdur, ad hlijda þvi er þeir tala, sem sitia aa Moysis Stoole, Eñ breyta þo ecke epter Giorningum þeirra. Eñ hvad verdur þa? Þad sama sem Frelsareñ segier, Er hañ kallade Læresveinana Sallt Jardar: Eñ

ef

ef Sallted skiemest, J hveriu verdur þa salltad? Matth. 5. Og ef Guds Þienarar lifa illa, Hver er Von a þvi, ad Tilheyrendurner giøre þad betur? Hid Veralldlega Valld hneixlar stoorlega, Nær þeir dæma Ranglega, Taka Fie til Dooma, Umhverfa goodum Løgum og giora Rietteñ ad Malurt, Svo sem Spamadureñ ad Orde kiemst, Taka ranga Eyda vijsvitande, Tradka Maalum og draga þau, Til ad þreyta þañ sem Ranginndeñ lijdur. Af ollu þessu framkiemur eitt skielfelegt Hneixle, Þvi þad elur Ooma upp i Skaalkenum, Og venur hañ af ad hrædast Løgeñ, Eñ tekur allañ Dug fra hinum Frooma, Svo hañ verdur hinum ad Braad, Edur og ad hañ tekur þad O-Raad, ad ræna Rietteñ sijnum Riette, Og hefna sialfur Vanvirdu siñar. Og framveigis skiedur þetta Hneixle, Nær þeir sem Vollden hafa, briioota sialfer Løgeñ hvad mest: Eru Lausláater, Oraadvander, Agiarner, sviikia Daglaunarañ, Fleka Eigur sijnar wt af hinum Einfallda, Eru Baraattusamer, Ofbelldner, Og fremia allra Handa Skamer og Ohæfu, Er þeir straffa a odrum, svo sem være ecke Løgmaaled giort nema fyrer Almugañ. Forelldrar og Hwsbændur hneixla Borneñ og Hiweñ, Ecke einasta nær þeir leggia einhveria Synd i Vana siñ, helldur og fremia eckert Gott, Eru Toomláater i ad heyra Guds Ord, Yfervalldenu Ohlijduger, Later, Hyrdulauser, Reidegiarner, og lifa i þvilijkum Syndum, Þvi þa meina hiner, ad ei sie sier vandara, Og þad heiter riett ad Hneixla Christs hina Smaau, svo sem hier stendur i Textanum. Hiner Rijku hneixla hina Fatæku, nær þeir lifa i allskonar Ohoofe, Eñ hiner svellta. Fatæker hina Rijku, nær þeir fara illa med Olmusuna, og eru Oþackláater, giefa svo hinum Orsok til ad hallda þvi iñe, Sem añars ætte wte ad laata: Og þar Verollden er nu full af þessu, Þa er ei Undur þo Frelsareñ segie: Vei Sie Heimenum Fyrer Hneixlaner. Framvegis rijs þar a Stundum Hneixle af þeim Hlutum, sem hverke eru gooder nie vonder i sialfum sier, Eñ verda þo odrum til Hneixlis: Eg vil taka þad til Dæmis, Ad a St. Paals Dogum leyfdest allañ Mat ad eta a medal Christeña, Eins og nu i vorre Kyrkiu; Sa sem aat allañ Mat, Og hiñ, er hiellt sig fra sumum; Baader voru þeir Gude eins kiærer, Og hverugur vill hañ ad añañ dæme; Þo segier hañ: Ef ad þiñ Brooder hryggest vegna Fædsluñar, þa geingur þu ecke epter Kiærleikanum, Tortijn honum ecke med Fædslu þiñe, Fyrer hvern Christur daaeñ er, Rom. 14. Þo nu lijted þyke i þetta spuñed, Þa metur Postuleñ þad so mikels, ad hañ helldur þad kuñe ad verda einum til Glotunar, sem Guds Sonur hefur þo Endurleyst, og hañs dijra Blood svo til Onijtis a honum; Þvi segier hañ og i odrum Stad: Vissa eg ad miñ Brooder Hneixladest, skyllda eg alldrei Kiot eta. Þvilijker eru nu marger Hluter medal vor, Svo sem er eln og oñur Siergiæde i Umgeingne, Er vier kollum Affarasnid a vora Twngu, eitt og añad Laatgiæde þeirra, Sem añadhvert i Klædaburde edur añare Hegdan vilia vera odruvijse eñ adrer Meñ, Hvad jafnvel sumer af oss brwka a Helgum Tijdum, nijar Uppafindingar i Ymsum Hlutum, Sem ecke eru verre eñ hid Gamla Skick, Ecke helldur betre, og añad þvilijkt, Sem Adgiætner Meñ fa vel athugad: Þetta er ad soñu eingeñ Synd i sialfu sier, Eñ

þad

þad verdur ad Synd ef Naaungeñ hneixlast þar af, til ad tala edur þeynkia illa um̃ þañ, Er svo giører ad Þarflausu, Og þvi bañar Paulus, ad giøra þad nockud, aa hveriu ad nockur Brooder kuñe ad hneixla sig edur steita, Rom. 14.

Hvad hinu Ødru viddvijkur, sem eg hiet um̃ ad ræda, þa kuña Meñ hvad mest ad hneixla siaalfer siaalfa sig; Þad kiemur af þeirre Synd, sem i oss bygger, Voru spilltu Hollde og Bloode, Þess gietur Frelsareñ hier i Textanum, Er hañ segier: Ef Þijn Hond Edur Footur Hneixlar Þig, Þa Snijd Hañ Af Og Snara Honum Fraa Þier. Ecke er þad Frelsarans Meining, ad Meñ skule Vana sig edur Limlesta, Helldur svo, ad vier skulum eckert svo kiært hafa, ad vier ei høfnum þvi edur fraa oss køstum fyrr eñ þad hneixle oss, svo ad vier føllum i Freistne, Og dregur hañ hier Dæme af Læknurum: Oss er eingeñ Hlutur kiærare eñ vorer Limer, Og þo ef nockur af þeim er svo roteñ, ad hætt er vid, ad hañ meige feigia hina, Þa lijdum vier þad Læknernum, ad hañ skiere hañ af, Þvi skylldum vier þa ecke deyda vora Jardneska Limu, Saurlijfe, Ohreinleika, illa Tilhneiging, vonda Gyrnd, Agyrne, Hver ad er Skwrgoda Dijrkan, svo sem Paulus ad Orde kiemst, Col. 3. Og þad sem hañ hier segier um̃ þessa Leste, Þad vill hañ sagt hafa um̃ allt hid Vonda, sem i giegn Saaluñe strijder, Hvert hañ uppteluri Pistlenum til Galatas Cap. 5. Þesse er Lijkame Syndareñar, Sem um̃gietur, Rom. 6. Þad er hiñ Gamle Madureñ, Hver ed brwkar sijna Limu, vondar Gyrnder, til ad reka Andskotans Eyrende, Eins og eiñ Verka-Madur brwkar Hendur og Fætur til ad þioona Naatturlegu Lijfe. Þaa byriar oss ad deyda, Þaa eigum vier ad afsnijda og snara þeim fraa oss, svo þeir hneixle oss ecke. Hversu opt verdum vier hneixlader af Hondunum, Þegar Foolskañ blæs þær upp, til ad meida Holld Naaungans, Þegar Agyrndeñ rietter þær wt til ad grijpa hañs Gootz og Peninga, Þegar Leteñ svæfer þær til ad leggia sig samañ, Prov. 24. svo Meñ gieta ecke eted sitt eiged Braud, Og verda þvi ad leita þess i añarra Andlitis Sveita. Fæturnar hneixla oss, Nær Leideñ aa Guds Orde og Toomlæted i vorum Saaluhiaalpar Efnum giører þaa trega til ad gaanga i hañs Hws, Eñ fwsa til ad hlaupa þaangad sem þeir Hluter eru ydkader, Hveria Gud hefur bañad, þa er hiñ Gamle Madureñ skiootur aa Fæte, Eñ hiñ Nye halltur, Og þa helltum vier oss og hneixlum nærsta miøg siaalfa. Sama er um̃ Augun ad segia, Hverra Frelsareñ og gietur hier i Gudspiallenu. Hvad er i Heimenum? Þad er Gyrnd Holldsens, Fijsn Augnaña og Drambsamt Lijferne; Hversu opt festa sig vor Augu aa þeim Hlutum, sem eru fuller af þessu? Fogur Asijnd, Audæfe, Metord, Og svoddañ Taal Veralldareñar, Þad er vor Augna-Vode: O! hvad miklu betur være þad Auga wtstwnged, Er lætur sig blinda af þessum Hlutum, eñ hverfur af Gude sijnum og hũs Bodordum: Þessvegna giørde Job Saattmaala vid Augu sijn, ad ei lite hañ þeim til Meyareñar: Þvi bidur David Gud: Snw þu Augum mijnum, ad ei lijte þau a Hiegoomañ, Laat mig gaanga a þijnum Vegum, giefande þar med til Vitundar, ad sa sem starer a Glis Veralldareñar, hañ kuñe ecke Guds Veg ad rata; Eñ þad sem DRotteñ hier segier um̃ þessa Limu hiñs gamla Mañs,

Þad

Þad vill hañ sagt hafa um̃ allt þad sem oss maa fraa Gude draga. Saa sem virder meir Fødur og Moodur, Systur edur Broodur, Edur Eigeñ Konu sijna, Og jafnvel sitt Lijf, helldur eñ Christum, Hañ hneixlar siaalfañ sig. Saa sem gyrnest þad Embætte, sem hañ er ecke Madur fyrer, (hvad margur Daare giører aa þessum Døgum) Hañ hneixlar siaalfañ sig, Þvi hañ giører sig verre med þvi, ad hañ fer illa med Guds Um̃bod, Søkum Faakiænsku edur añars Dugleyses, Þar hañ hefde añars kañskie goodur Madur vered.

Sa sem tekur sier Hneixle af þeim Hlutum, Sem ecke eru hneixlanleger, helldur gooder og Gude þecker, Svo sem er skynsamlegt Vandlæte i Kieñinguñe, Rokseme Yfervalldsens i Stioorneñe, Alvørugiefne Skoolameistara, Forelldra og Hwsbænda i Typtaneñe og Um̃vønduneñe, Hver sem steiter sig aa þessu, Hañ same hneixlar merkelega siaalfañ sig; Svo hneixludu þeir sig aa Moyse Guds Mañe, Þvi hañ rak Guds Eyrende skøruglega: A Elia, Michea og Jeremja, Af þvi þeir vandlættu i Guds Stad: A siaalfum Christo, Þvi hañ heidrade siñ Fødur, Eñ þeir vanheidrudu hañ: A hañs Postulum, Þvi þeir hlijddu framar Gude eñ Moñum. Saa sem steiter sig aa añars Hæglæte, og meinar sier leyfest allt vid hañ ad giøra, Þvi hiñ er ecke Heiptrækur, Hañ hneixlar siaalfañ sig. Svo hneixludust Jsraels Syner aa Moyse, Þvi hañ var hiñ þoleñmoodaste Madur aa Jørdufie: A Christo, Þvi hañ hroopade ei nie kallade, Hañ At og Drack med Tollheimtu-Moñum og Bersyndugum. Saa sem er Raangeygdur, ef nockur er Goodgiarn, Hañ hneixlar siaalfañ sig; Svo voru þeir ed Fyrster voru leigder i Vijngardeñ, eñ øfundudu hina, sem ecke høfdu nema Eina Stund erfidad: Svo var haattad Broodur hiñs Fortapada Sonar, Er ecke gat lided ad hañs Fader myskunade sig yfer hñ; Svo eru og aller þeir, ed siaa Offsioonum yfer añarra Velgeingne og Lucku-Laane, Svo sem hefdu þeir af Gude eins miked edur meira forskulldad. Saa ed vogar sier i nockurn Selskap sem hønum er Ofvaxeñ, Edur leggur Lag sitt vid þaa, Sem hañ kañ ad hlioota Skada af, Hañ hneixlar siaalfañ sig; Þvi bañade Gud sijnu Foolke ad taka til Egta Canaans Dætur, Edur ad giøra Saattmaala vid þaa, Er hañ wtrak fraa þeim, ad ei yrde þeir þeim ad Snøru, Þvi bañar Salomon ad hafa Um̃geingne med Reidegiørnum Mañe. Þad Maaltæke er satt, Ef nockur tekur aa Tiøruñe, Þa loder hun vid hañ: Hefde Jsrael ecke samlagad sig Skiækiunum i Moabs Lande, Þa hefde ecke svo skielfeleg Guds Hegning yfer þaa komed: Hefde Samson ecke bunded svo fasta Ast vid Dalila, Þa hefde hñ Augunum hallded: Og hefde Petur ecke geinged iñ i Biskups Høllena, Munde hañ ecke hafa sijnum Meistara afneitad? Saa sem reider sig uppaa siaalfañ sig edur sitt Atgiørfe, Afl, Vitsmune, Makt, Rijkdoom, edur nockurn añañ Hlut; Eñ gleymer þvi, ad hañ hafe þad þeiged; Hañ hneixlar hvad mest siaalfañ sia, Og kañ ecke Oluckuna ad um̃flija; Þad kieña oss Dæme Egyptalands, Assyriæ og Chaldæalands Konunga, Er aa Augnablike urdu upprætter, Þvi þeir gaafu ecke Gude Dijrdena: Og hefe eg svo nockud um̃ Hneixled talad: Eñ hvert ad sie þess Straff, Þad segier Frelsareñ med þessum Ordum; Vei Þeim Mañe Fyrer Hvern Ad Hneixlaneñ kiemur. Eñ hvad þad sie,

kieñer

kieñer hañ oss sialfur er hañ sagde: Vei þeim Mañe sem Mañsens Son forrædur, Og hier i Gudspiallenu maa þad siaa, ad hañ sem ecke kastar fraa sier þeirre Hønd edur Fæte sem hañ hneixlar, hañ hefur forþienad ad kastast i eilijfañ Elld: Sama er ad segia um̃ hinar adrar Greiner af Hneixlenu, Þvi ecke skulum vier meina, ad saa sem Borneñ hneixlar edur adra Guds Vesælinga hañ mune sleppa þar med, Ad Mylnu-Steiñ Heingdest Um̃ Haals Hønum, Og Verde i Siaafardiwp Socktur: Helldur tekur DRotteñ til þessa, Eins og hiñs Smaanarlegasta Lijfs Straffs aa medal Gydinga, til ad sijna Stærd þessarar Syndar. Þar fyrer Christner Meñ, giefed nu Giætur ad þessare volldugu Drotteñs Predikun, Og laated ydur hana i Eyrum loda, Rañsaked ydar Undañfared Lijferne og spyried Samvitsku ydar ad, hvern þier hafed dreged med Orde, Verke, edur Epterdæme aa vondañ Veg, Med Giaalijfe, Med Lauslæte, Med Fegyrne, Med Hofmood og Oflæte, Og i einu Orde ad segia; Med Dijrkan Veralldareñar og heñar Muna, Og ef hañ geingur eñ nu aa hønum, Þa legged allañ Hug aa, ad leida hañ aa hina riettu Leid, Ef þier vilied lifa, og ydrest hiñs af Hiarta. Saa sem nockru stoled hefur, Hañ aa epter Moysis Løgmaale Ferfallt ad giallda. Sachæus sagde vid Christ, þegar hañ ætlade sier Christeñ ad verda: Hafe eg nockrum Raangt giort, þa gielld eg þad Ferfallt aptur; Eñ svo miklu dijrare sem Saaleñ er Fienu, svo miklu þijngre sem Guds Reide er Mylnu-Steinenum, svo miklu fegra sem Himnarijke er Stundlegu Epterlæte, svo miklu meire Hug skylldum vier leggia aa, Christner Meñ, ad bæta þeim aptur, sem vier rænt høfum sijnum Andlegum Fiesiood. Nær þier siaaed eitt Ungmeñe, Eiñ Vesæling, Eiñ sem DRotteñ bijdur ad medtaka i sijnu Nafne, Þa hugsed med ydur: Smaaer eru þesser ad vijsu, Eñ hañ er stoor, Sem er þeirra Fader og þeirra Brooder; Smælingiar eru þeir ad soñu, Eñ Hneixled er stoort, Syndeñ er mikel, og Straffed Obærelegt; Vesælingar eru þeir, Eñ sæll er saa, sem ecke hneixlar sig aa þeim, Þvi hañ hneixlar sig aa Christo, Eñ Vei sie hinum: Þar fyrer, Ef þier vilied Guds Viner vera, Ef þier vilied Saaluhiaalpena erfa, Ef þier vilied Heilagra Eingla Þioonustu niota, Ef þier vilied Helvijtis Kvaler um̃flija, Þa giefed þeim eckert Hneixle, Hverke med Orde, Verke nie Epterdæme; Þvi nær þier hneixled þessa, Þa hneixled þier sialfa ydur: Þar fyrer medtaked þaa i Christi Nafne, Svo medtaked þier hañ, Og faaed ad heyra aa hinum Efsta Deige: Þad þier giordud Einum af þessum mijnum miñstu Brædrum, Þad giordud þier mier. Þess uñe oss ad niota hin Eilijfa Guddoomsens Naatign, Fyrer JESU Blessada Forþienustu, AMEN.

Atianda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 22. Cap.

I Pañ Tijma. Þa Phariſæarner heyrdu þad, ad hañ hafde nidur þaggad þaa Saducæos, Samañſoſnuduſt þeir i Eitt. Og eirn Løgvitringur af þeim ſpurde hañ ad, Freiſtande hañs og ſagde: Meiſtare, Hvørt er hid hædſta Bodord i Løgmaalenu? Eñ JEſus ſagde til hañs: Þad, ad þu ſkallt elſka DRotteñ Gud þiñ, af øllu Hiarta þijnu, Og af allre Aundu þiñe, Og af øllu Hugſkote þijnu. Þetta er hid Fyrſta og ſtædſta Bodord. Eñ hitt Añad er þeſſu lijkt, þad, Ad elſka ſkalltu Naaunga þiñ ſo ſem ſiaalfañ þig. J þeſſum Tveimur Bodordum er iñebunded allt Løgmaal og Spaameñerner. Eñ þa Phariſæarner voru ſo til ſamans komner, Spurde JEſus þaa ad, og ſagde: Hvad virdeſt ydur um̃ Chriſt, hvørs Son hañ ſie? Þeir ſøgdu hønum, Davids: Hañ ſagde þa til þeirra: Hvørneñ kallar David hañ þa i Anda eirn HErra? Þar hañ ſegier: DRotteñ ſagde mijnum DRottne: Sit þu mier til Hægre Handar, þaangad til ad eg legg Ovine þijna Skor Foota þiña. Nu ef David kallar hañ eirn HErra, Hvørneñ er hañ þa hañs Sonur? Og eingeñ gát ſvarad hønum einu Orde. Og eige dyrfdeſt nockur upp fraa þeim Deige hañ framar ad ſpyria.

Exordium.

Tveir eru Partar Chriſtelegs Lærdooms, Løgmaaled og Evangelium. Løgmaaled er fyrer Moyſen wtgiefed, eñ Naad og Sañleike er fyrer JEſum Chriſt um vordeñ, Joh. 1. Af Løgmaalenu verdur eingeñ Hoolpeñ, Þvi þad verkar Reide: Fyrer Trwna i Evangelio verdum vier Riettlaater: Moyſes ſegier oſs hvad vier eigum ad giora, Chriſtur, hverneñ vier eigum ad trwa: Moyſes foor med Skugga Epterkomande Giæda, J Chriſto er ſiaalfur Lijkameñ oſs veittur. Nu er þetta þo ecke ſvo ad ſkilia, ad Fedurner i Gamla Teſtamentenu hafe af Evangelio Hlutlauſer vered: Siaa, Eg kiem, J Upphafe Bookareñar ſtendur ſkrifad af mier, Þiñ Vilia, miñ Gud, giore eg, ſegier Meſſias fyrer Davids Muñ, Pſ. 40. Hver er ſaa hañs Vilie? Saa, Ad Kviñuñar Sæde ſkyllde i ſundurmola Høggormſins Høfud. Fyrer þad Bleſſada Fyrerheit hafa þeir aller hiaalpaſt eins og vier, Sem Hoolpner eru vordner, allt þar til ad Chriſtur leidde Sañleikañ i Lioos. Fyrer Trwna vard Abraham Riettlaatur, Og fyrer Trwna ſegier Petur ad Fedurner hafe Hoolpner vorded: Eñ ſvo ſem þeir voru ecke aan Evangelii og þeſs Aſtgiafa, Svo ſkulum vier þad og vita, ad vier ecke erum aan Løgmaalſins, Þvi DRotteñ kom ecke til ad uppleyſa, hélldur ad uppfylla Løgmaaled, Matth. 5. Satt er þad, Ad þeir ſem Chriſto tilheyra, þeir eru ecke under Løgmaalenu, Þad er, under Løgmaalſins Bølvan, Eñ þo Kroſsfeſta þeir ſitt Holld med

þeſs

þess Gyrndum og Tilhneigingum, Gal. 5. Pad heimtest ecke af þeim, ad þeir uppfylle Logmaaled, Eñ þess krefur Gud, ad Meñ life epter þvi, sem fremst vier megnum, Edur þvi mundu haṅs Postular svo opt biooda oss ad lifa Gudrækelega, Sparsamlega og Riettvijslega i Heime þessum? Pvi munde Jacob segia, Ad Trweñ sie daud aan Verkaña? Pvi munde Frelsareñ siaalfur wtleggia Logmaaled, og vijsa Moñum til þess, Ef ecke ættum vier epter Logmaalenu ad lifa. Petta siaaum vier i þessa H. Dags Evangelio, J hveriu oss verdur fyrer Siooner sett oll Skyllda Christens Maṅs, Sem foolgeñ er i þessu Tveñu. 1. Ad elska Gud og Naaungañ. 2. Ad þeckia Christum og haṅs Persoonu riettelega. Uṁ þetta hefe eg aasett mier framar ad tala.

Eñ þu goode Gud, Styrk oss hier til med Naad þijns Anda, J JEsu Nafne, Amen.

Utleggingeñ.

Hinu Fyrra hofum vier Tvo Bodord ad athuga, sem er, Ad Elska Gud, og Aṅad, Ad Elska Naaungañ. Pad Fyrra kallar DRotteñ hid Ædsta og Mesta Bodord i Logmaalenu, Svo sem Von er aa, Ecke einungis þess vegna, ad eckert er svo Ypparlegt, svo Daarsamlegt, svo mikillrar Elsku verdt sem Gud, helldur og þess vegna, ad oll oñur Bodordeñ hafa siñ Krapt og Mindugleika af þvi, þar allt hvad vier giorum med Ord og Verk, Hversu vel sem þad sijnest giort, Pad er Onljtt, utañ þad framkome af Elskuñe og Virdinguñe til Guds. Allt þad sem Gud hefur boded, þad eigum vier ad giora, af þvi vier Ottunst og Elskum hañ, Eñ hañ eigum vier ad Elska fyrer þa Ometsanlegu Yferburde, Er hañ hefur yfer allar sijnar Skiepnur, Haṅs Makt, Haṅs Dijrd, Haṅs Riettlæte, Eñ þo allra mest fyrer haṅs Giæsku, Pvi vier hofum ei svo Skynbragd aa odrum Greinum haṅs Dijrdlegu Haatignar; Eñ hana fiñum vier og þreifum aa beñe aa hveriu Augnablike, Pvi hañ uppfyller vora Epterlaungun med Giædum, Segier David, Ps. 103. Og ef vier fyrst vilium Hugleida Giæsku haṅs i Lijkamlegañ Maata: Er hañ þa ecke saa ed hefur giefed oss Ond og Lijkama? Pvi skylldum vier þa ecke elska hañ af allre Ondu vorre? Hefur hañ ecke iñplantad Naad og Skilning i Saaler vorar? Pvi skylldum vier þa ecke elska hañ af ollu Hugskote voru? Hefur hañ ei giefed oss Hiartad, Sem er Bwstadur Elskuñar? A hverium skyllde hun helldur festa sig, Eñ aa honum, Sem hana hefur siaalfur tilreidt, og bwed svo Daarsamlega uṁ hana? Mun hañ ei vera saa, J hverium vier lifum, erum og hrærunst? Act. 17. Uppfyller hañ ecke Hiortu vor med Fædslu og Fognude? Upplijkur hañ ecke siñe milldu Hende, Og sedur allar Lifande Skiepnur? Ps. 145. Og hvad mest hina Opacklaatu Mañeskiu. O! vor Gud, Eg hugsa til þess, Er DRotteñ brixlar sijnu Foolke hiaa Jeremjam, segiande: Hefe eg vered Jsrael svo sem Eydemork, Edur Jord sw er tapar Avextenum? Jer. 2. Gud giæfe, ad vier villdum og laata oss til Nisia reña þessa haṅs Fodurlega Hiarta Giæsku, Og athuga hvad orlaat haṅs Millde hefur vered, Hversu Vijsdoomsfull haṅs Guddoomlega Forsioon, ad hañ hefur aled oss aa þessum Arum, Ei sijdur eñ friooffsom Jord Akur-Kalleñ, ad honum sofande. aa hverium vier hofum þo hvad verst lifad: Ef vier

vier Hugleidum þetta, ad minnsta Koste i hvert Sinn, Er hann veiter oss nockurn sierdeilis Velgiorning, Pa mundum vier helldur leidast til ad elska Gud, Og ecke segia med Gudlausum Judum: Vier drottnum og vilium ei framar til þijn koma, Jer. 2. Og þo nu ad DRottenn late oss kienna hardt a Stundum, Annadhvert alla Almennelega, Edur og nockra sier i Lage, til ad typta oss þar med lijfada Kalfa, Jer. 31. Edur til ad reyna siin Born. Pa eigum vier samt ad elska hann, Þvi hvern þann Son, sem Faderenn elskar, Þann agar hann, Segier Paulus, Hebr. 12. Enn ef þetta er hanns Elsku-Merke, Hvillijk Fasinna er þad þa, ad elska hann ei aptur moote. Svo sem þad er kijtill Heidur halldenn, ad elska Vine siina medann þeir kunna ad duga oss, Svo er þad lijted Rækar-Merke vid Gud, ad elska hann alleina medann allt ad Oskum geingur: Og Gud Nade, Þad eru so svo farer, sem giora þad: Enn svo sem Gulled reynest i Ofnenum, Svo proofast og Elskann til Guds i Mootgangenum: Og hvad morgum hefur hann þrijst til ad elska hann, Sem þvi adur fiarlæger voru, Og hafa Menn til þess fulla Orsok, Nær Menn giæta þess, ad hvad sem hanns Elskendur vantar hier, Pad mun oss margfalldlega Endurgolld-ed verda i Upprisu Riettlatra; Þad vottar sialfur DRottenn, Er hann segier: Hver sem ad yfergiefur Hws og Brædur og Systur, Edur Fodur edur Moodur, Edur Eigenn Konu, edur Born, edur Akra fyrer mijns Nafns Saker, Hann skal fa Hundradfallt aptur og eignast ad Erfdum eilijft Lijf, Matth. 19. Enn hvern sem ad hann svipter ollu þessu Edur svo Miklu edur Litlu sem honum þocknast, Og hann elskar samt Gud sinn, og kysser a hanns Vond, hann giorer allt hid sama. Munum vier þa nockud minnast Harmkvæla þessarra Tijma, Nær vier skijnum eins og Sool i Rijke vors Fodurs? Matth. 13. Mun Sonurenn reikna þau Hoggenn er Fader hanns sloo hann, Nær hann situr i Tign og Heidre? Þvi er þad saviijslegt, ad vilia ei kaupa þessu, Og þvi skylldum vier þa ei elska vorn Himneska Fodur; Jafnvel midt i Hormungunum. Enn hvad Almennelegre Typtan ridviikur, Pa giæfe Gud, ad vier villdum eins lynder og samhuga vera i þvi, ad elska Gud, Þo hann age oss. Sierdeilis þar vier i þessu fatæka Lande meigum taka þad, Ef vier adgiætum, ad hann burtrekur ecke eilijflega, Vier meigum þeckia þad vid oss framkomed vera, Sem hann heiter siinu Foolke fyrer Munn Joels Spamanns: Eg skal Endurgiallda ydur þau Arenn sem ad Eingesprettann, Trie-Ormurenn og Gras Madkurenn hafa eydt fyrer ydur, Joel. 2. O vor Gud! Þvi skyllder þu Mannenum betala? Hver hefur þier nockurn Tijma giefed, svo þu þurfer honum aptur ad giefa? Rom. 11. Vilier þu giallda oss epter Verdugleikum, Pa eru vor Laun Daudenn, Vier hofum ecke annad medtekid i Stad af Syndarennar, enn hvad vier tilunned hofum, og þad med nærsta smaum Mæler Enn þvi velldur þijn Giæska. Þijn Fodurleg Elska, ad þu villt svo ad Orde komast: Þar fyrer Hugleidum nu Christner Menn, hafe Gud typtad oss Ohlijduga Synda-Præla med Ó-Aaran nockurre, Edur odrum Land-Plagum; Hefur hann oss þad ecke margfalldlega apturgollded, med hinne mestu Ar-Giæsku og odru Blijdlæte siinu? Skylldum vier nu elska nockurn jafnframt honum, Er svo leikur vid oss eins og Born sijn? Enn hvad segier

DRott-

DRottenn fyrer Munn Joels sijdar i þessum sama Capitula? Nær þier eted jafnadarlega og erud metter, Munid þier Lofa Nafned DRottens? Enn hvert ad hinn goode Gud hefur ei optlega funded Brest a þessu hia morgum af oss, Pad bid eg þa ad Hugleida, i:m hveria eg hygg þad riett-talad sie, er stendur hia Hoseam Spaamane, i Cap. 13. Under eins og þeir sadder urdu, Hoofst upp Hugur þeirra, þar fyrer hafa þeir gleymt mier. Enn oll þesse Lijkamleg Blessan, svo mikil sem hun er, sem þo er so mikel, ad alldrei verdur hun fullþockud, Pa er hun þo Smaa-Muner hia hinum Andlegu Giædum ad reikna, er oss veitt eru i JEsu Christo. Faaum oss er tamt ad elska Gud fyrer þær Gaafur, sem aller jafnt niota, fyrer hanns Sool, er hann lætur skijna yfer Vonda og Gooda, fyrer þad Regned er hann falla lætur yfer Raanglaata og Riettlaata, Matth. 5. Hvar fyrer? Pviad aller meina sig þess verduga, fyrst aller hafa þess somu Not, enn Avoxturenn verdur þo meire hia sumum, enn sumum minne, jafnvel þott ad Tveir hafe hina somu Atburde, þvi Blessan DRottens er þad sem Hwsed bygger; Enn hanns Heilsusamleg Naad i Christo er auglioos vordenn ollum Monnum. Tit. 2. Hun er alldrei Avaxtarlaus hia þeim, sem hana med taka vilia, og þar er eingenn Mismunur a ollum þeim, sem jafnt bera sig epter henne, þvi hia honum er eckert Manngreinar-Alit, þar er hverke Gydingur nie Grickur, Præll edur Frelsinge, helldur aller eitt i JEsu Christo, Gal. 3. Enn fyrer þessa Haaleitu Guds Velgiorninga elska flester hann hvad minnst; Hvar fyrer? Pvi Menn dæma epter Holldenu, Enn Hollded skyniar ecke hvad Guds Anda er, 1. Cor. 2. Athugum þo hvert meira er, ad skapa Himen og Jord, edur ad laata Gud, sem hverttveggia skoop, taka a sig Lijkingu syndugs Holldz, Rom. 8. Ad skapa Mannenn, edur ad Endurskapa hann: Ad giora hanns Lijkama af Molldu, Og blaasa lifande Anda i hanns Naser; Edur ad skapa i honum einn nijann Mann, og giefa honum H. Anda: Ad leggia alla Hlute under hanns Fætur, Ps. 8. Edur ad giefa sinn Eingietenn Son wt fyrer hann, ad hann fyrerfarest ecke, helldur hafe eilijft Lijf: Ad giefa honum Jardneska Fædslu, edur ad ala hann a sijns Sonar Hollde og Bloode: Ad giefa honum Prott og Atburde til ad wtvega Næringu sijna, edur giefa honum Styrk i Mootgangenum, Freistingunum og Offooknunum: Hvert er meira ad giefa honum Vit og Ræmu, til ad sia fyrer þessu Lijkamlega Lijfe, edur sitt H. Ord, sem hann uppfræder til eilijfs Lijfs, og ad upplijsa bæde Viliann og Skilningenn, ad hann giete bæde þeckt Gud og elskad? Hvert er meira, ad giefa honum Maaled, til ad tala vid sijna Lijka i Heimenum, edur ad giora hanns Tungu vel talande, svo hann faae vid sialfann Gud talad? Og ad sijdurstu, hvert er meira, ad giefa honum Gull og Sylfur, Akur og Kvikfenad, edur ad wtvega honum þann Fesiood, sem er a Himnum, hverium ei kann Molur nie Rid ad granda? Matth. 6. Hver ed Guds eiged Blood og hanns dijrann Dauda kostad hefur: Saa sem þetta samann ber, hann mun finna, ad svo miklu Edre sem Saalenn er Lijkamanum, svo miklu fegre sem Himnarijkis Dijrd er forgeingelegu Glise Verallдarennar; Ja, svo miklu Edre sem Gud er ollum sijnum Skiepnum, svo miklu heitara eigum vier hann ad elska fyrer hina Andlegu Velgiorninga, Helldur enn þa Lijkamlegu, Pviad i þessum veiter hann

hvad forgeingelegt er, eñ i hinum sialfañ sig, sem ad blijfur, sem er eiñ og hiñ same, og hañs Ar þrotna ecke, Heb. 1. Og hver sem Gud alleina fyrer Jardneska Mune elskar, hañ hefur alleina Matar: Aſt a honum, eins og eiñ Hræsnare sem tilbidur hiñ Rijka aa medañ hañ elur hañ. Og fyrer þessar Ometanlegu Guds Aſtgiafer, eigum vier hañ nu ad elska hvad mest af øllu Hiarta voru, og allre Ondu vorre, og øllu Hugskote voru; Pad er, af ellum Saalar og Lijfs Kroptum, svo sem David bijdur; Lof seig þu Ond mijn Drottne og allt hvad i mier er hañs Heilaga Nafne. Eñ su Elska er vier a Gude høfum fyrer Tijmañlega Mune, Hun aa ad vera svo kroptug, ad hun næe þvi Marke, Er hañ tilætlad hefur; Sem er, ad hun leide oss til ad elska hañ i Christo og fyrer Christum, hvers Elska ad Paulus segier ad sie betre eñ allt ad vita, og hañ lijser Bølvan yfer þeim, sem ecke elska DRotteñ vorn JEsum Christum, og þetta er nu so talad uñ hid Mesta og Ædsta Bodord i Løgmaalenu. Hitt Añad er þessu lijkt, segier Frelsareñ: Elska skalltu þu þiñ Naunga sem sialfañ þig. Sier hefur Gud sialfum hiñ Fyrsta og mesta Heidur skiled; Eñ fyrer þvi, ad saa sem segiest elska Gud, eñ hatar siñ Brodur, hañ er Liwgare, segir Johañes, 1. Joh. 4. Pa er audsært, ad Naungans Elska fylger Guds Elsku jafnañ a epter, þess vegna samteinger og Lausnareñ þesse Tvø Bodord, þvi hverugt maa añars missa. Saa sem elskar Gud, hañ elskar siñ Broodur, og eingeñ elskar siñ Broodur riettelega, nema hañ elske hañ fyrer Guds Saker. Hier til þarf og mikla Alvøru, og þar Bodord þesse eru svo skilld, Pa rijdur eins miked aa bædum; Svo sem Helvijte er vijst þeim sem ecke elskar Gud, Svo segier og Christur, ad saa sem reidest Broodur sijnum, Hañ sie sekur Helvijtis Ellds, Matth. 5. Petta Bodord þyker mørgum nærsta þungt, og sierdeilis epter þvi sem Christur wtleggur þad hiaa Matthæum segiande: Elsked Ovine ydar, Blessed þa er ydur bølva, Gløred þeim Gott sem hata ydur, Og bidied fyrer þeim sem eru ydur mootsallner og Offsækia ydur. Eñ Johañes segier þo, ad hañs Bodord sieu ecke þwng; Eg vil og segia, ad eckert Bodord er Riettvijsara og eckert Nytsamlegra til Velferdar. Riettvijst er þad, Pvi hañ hefur oss þad boded sem er sialf Riettvijseñ, sem aa Valld a ad bioda oss hvad hañ vill, sem elskade oss, þa vier vorum hañs Ovíner, sem ad eingum er uñ neitt skylldugur, eñ vier erum honum skyllduger uñ Saal og Lijf, og allt hvad vier erum. Gagnsamt er þad, þvi saa er svo giører, hañ viñur hiñ besta Hlut, þvi hañ verdur af Gude elskadur. Hver er þvilijkur Hlutur, sem ad vita Synder sijnar kvittar? Eñ þad veit hañ, sem svo elskar Ovin siñ, ad hañ tilgiefur honum hañs Misgiørder, ad Vitne Frelsarans, Er hañ sagde: Ef þier fyrergiefed Møñunum þeirra Misgiørder, þa muñ miñ Fader tilgiefa ydur ydar Synder, Pvi vil eg segia hid sama hier uñ og Paall sagde uñ Mañ og Kviñu; Saa sem elskar sijna eigeñ Konu, hañ elskar sialfañ sig, Eph. 5. Og allt hid sama giører hañ sem elskar siñ Broodur, og hver sem hañ hatar, hañ hatar sialfañ sig. Eñ þessa Elsku til Naungans eigum vier ad auglijsa, ecke med Orde og Tungu, helldur med Verke og Sañleika, Añars elskum vier ecke Riettelega: Gud eiñ veit hvad i Hiartanu bygger, Pvi hañ rañsakar Nijruñ, Pad veit Madureñ ecke, hañ dæmer af Ut-

vort-

doxtunum. Pvi kan̄ eg ecke ad segia, ad sa elske sin̄ Naunga, sem eckert Gott lætur af sier leida, Par til giefur Jacob mier Orsok, er han̄ segier: Ef Syster edur Brooder eru naken̄, og vantar Daglegt Vidvære, En̄ einhver ydar seger: Fared i Fride, vermed ydur og metteſt, en̄ giefed þeim þo ecke þad Lijkamen̄ vid þarf, Hvad gagnar þad? Og þetta er nu svo fram̄sagt um̄ þesse Tvo Stooru Bodord: J hverium Frelsaren̄ segier, Ad allt Logmaaled og Spaamen̄erner sieu Jn̄efalder: En̄ þegar vier nu ran̄sokum hvad miked oss vantar aa ad fylla þesse Guds Bod, Pa mun oss til Hugar koma, ad leita eins an̄ars Lærdooms, hvar fyrer vier kun̄um hoolpner ad verda. Til han̄s vijsar oss Christur i sin̄e Spurningu til Gydinga, Er han̄ sagde: Hvad Vyrdeſt Ydur Um̄ Christ Hvors Son Han̄ Sie? Hvar um̄ vier viliumnu med faaum Ordum tala i hin̄e Sijdare Greinen̄e.

Gydingar hofdu fram̄sett fyrer DRotten̄ Tvær Onytiu Spurningar, aadur en̄ þesse kom til um̄ Bodorden̄: Adra baaru Phariſæi og Herodis Pienarar fram̄, Hvert ad leifdeſt ad giefa Keysaranum Skatt edur ei? Peim svarade han̄ wtaf, ef eg maa so ad Orde komaſt, Sem verdugt var, Pvi Maduren̄ skal ei svara einum Daara uppaa sitt Tal. Adra Saducæi, Er þeir spurdu, Hvers ad Konan̄ skyllde verda i Upprisun̄e af Sio Brædrum, sem aller hofdu haft hana? Paa nidur þaggade han̄, og straffade þeirra Oviturleik. Pesse var hin Pridia, Og voru um̄ hana ymsar Meiningar hiaa Gydingum. Adrer hielldu hin hellſtu vera um̄ Foornernar: Adrer Um̄ſkurnaren̄ar Logmaal: Nockrer um̄ Hvijldar-Dagen̄: En̄ DRotten̄, Er sialfur hafde Logmaaled wtgiefed, J hverium ad binggu aller Fiaarſiooder Vitſkun̄ar, Han̄ leyste wr hen̄e aan Um̄þeynkingar, Til þess, ad sijna þeim hvad miked þaa vantade aa Guds H. Logmaals Uppfylling, Sem meintu hana ad vera einwngis foolgna i wtvortis Verkum, En̄ ecke til ad kien̄a þeim, ad nockur giæte af Logmaalenu hoolpen̄ orded, Og þvi vijsar han̄ þeim til Christum og han̄s Perſoonu, Svo þeir vel maattu læra Saaluhiaalpaæren̄ar Veg, Hefdu þeir haft Vilia edur Vit aa epter ad taka, edur framar hier um̄ ad spyria, Eins og Nicodemus; Hvad Virdeſt Ydur Um̄ Christ Hvers Son Han̄ Sie? Segier Frelsaren̄: Peir Sogdu Honum DAvids. Ecke neitar DRotten̄ þvi, ad han̄ være Davids Son, Svo sem ei var Von til. Gud hafde David heited, ad han̄ villde giefa honum ein̄ Son, Hvers Rijke ad skyllde eylijft verda, 2. Sam. 7. Han̄ er Sonur Davids epter Holldenu, sem Paulus vottar; Han̄ er giordur af Sæde Davids, En̄ þesse hin̄ same Davids Sonur, Sem ad er fæddur af Fedrunum epter Holldenu, Han̄ er þo Gud blessadur um̄ Allder: Pvi segier nu Lausnaren̄ fram̄veigis: Hvernen̄ Kallar DAvid Han̄ Pa J ANda Ein̄ HErra? Eingen̄ Fader er svo Audvirdelegur, Og eingen̄ Sonur svo Megtugur, ad Faderen̄ kalle Sonen̄ Herra. Laatum vera, ad ein̄ Fader sie ecke Kongboren̄, Og Synenum Konungs-Tign hlotnadeſt, svo ad Faderen̄ kallade han̄ Herra, af þvi han̄ ber Guds Perſoonu aa Jordun̄e: En̄ hvernen̄ maatte þad eiga heima hiaa David, Hver ed sialfur var Konungur, og atte sier eingan̄ ædre, Nema Gud alleina, sem bijr i Himnenum, og er allra DRotten̄? Pvi er þad audsied, ad sa er Gud, og Guds

Sonur,

Sonur, Er hañ HErra kallar: Par fyrer segier Frelsareñ: Ef DAvid Kallar Hañ HErra, Hverneñ Er Hañ Pa Hañs SOnur? Og svo ad eingeñ kyñe ad leida sier i Hug, ad þad være nockur af Einglunum, edur Hofud-Einglunum, Sem David kallar HErra i þessum Stad, Pa fører DRotteñ til sijns Maals þa Grein af Spaadoome Davids, sem eingum Eingle edur nockurre Skiepnu tilheyrer, og ecke utañ alleina Guds Syne, Sem er sañur Gud, Gude Fødur og Heilogum Anda Sam-Eylijfur og samjafn ad allre Tign, Makt og Wellde, Og þo sañur Madur vordeñ, Svo miklu ædre Einglunum, epter Mañdoomenum, sem hañ hefur þeim ædra Nafn, Pad er Tign bloted fyrer Ibwd Guddoomsins: Pa segier hañ: DRotteñ Sagde Mijnum DRottne: Sit Pu Mier Til Hægre Handar, Par Til Eg Legg Ovine Pijna Til Skarar Foota Piña. Pviad til hvers af Einglunum hefur hañ nockurn Tijma sagt: Sit þu mier til Hægre Handar? Segier Paulus, Hebr. 1. Jaa, Eingilleñ kvadst vera Sam-Pioon Johañis, Er hañ talade vid hañ i Opeñberaneñe. Hverneñ maatte þa David nockurn Eingel siñ Herra kalla? Stw er þa Meiningeñ i þessu Tale Frelsarans vid Gydinga, ad Christur sie Davids Son, Pad er af Fedrunum fæddur, epter Holldenu, og þo Guds Sonur af honum gieteñ fyrer allar Allder, Pad er sañur Gud og sañur Madur i Eiñe Persoonu, Hvad og sia maa af þeim Maalshætte; Ad Sitia Til Guds Hægre Handar, Hvad eingum gietur tilheyrt, Nema þeim, sem er ein Persoona samsett af Guddoome og Mañdoome. Petta hefdu Gydingar kuñad ad læra, Og þo miklu skilianlegar og betur, eñ nockur Syndug Twnga fære wtmaalad, Hefdu þeir lagt nockurn Huga aa sitt Maal, og spurt fremur hier um. Eñ vier sem feinged hofum þad ad heyra, Og trwum þvi sem þeir heyrdu ad soñu, Eñ trwdu þo ecke; Vier, Hverium Christur er fyrer Augunum maaladur i hañs Orde, Vier skulum reikna oss þad fyrer eilijfañ Sooma, og hina ædstu Huggun, ad Gud er Madur vordeñ, Og ad vort Holld er upphafed aa Guds Tignar-Stool fyrer Ibwd Guddoomsins. Eñ hvad er þad, ad sitia aa Hægra Veg Gude? Pad leggur Paulus wt, Er hañ segier, 1. Cor. 15. Honum byriar ad rijkia, þar til hañ leggur alla Ovine til Footskarar honum. Eñ hvilijkt er þetta Rijke? Pad er, ad hañ er settur yfer allañ Hofdingskap og Wellde og Krapt og Herradæme, og oll Nofn sem nefnast, Ecke einasta i þessare Olld, helldur og hiñe Tilkomande, Eph. 1. Eñ undañ þessu Dijrdlegu Rijke urdu Pijslernar ad gaanga, Pvi lijser hañ sialfur, er hañ talade vid þaa Tvo, sem til Emaus geingu, Luc. 24. Og lagde wt fyrer þeim Ritningarnar, segiande: Hlaut ei Christur þetta ad lijda, og iñgaanga sijdañ i sijna Dijrd. Guds Sonur er ad soñu Konungur fraa Eylijfd, Pess gietur David, segiande: Gud, þiñ Tignar-Stooll varer um Alldur og um Allder Allda. Eingeñ maa Konungur heita, Nema hañ Rijke hafe, Eñ Mañsins Sonur braut sig til Rijkis i giegnum Pijslernar, Daudañ og Port Helvijtis, Pegar hañ took Herleidinguna ad Herfange, Eñ wtsnarade honum, sem hefur Makt Myrkraña, Og settest aa Guds Haatignar Stool, Lifer og rijker ad Eylijfu, Svo ad hañ er vor Konungur vordeñ, epter vorre Naatturu, Eñ vier hañs

hañs Brædur, Pad er oss eyliif Huggun. Verde eg aumare eñ Lazarus, Verde eg auvvirdelegre eñ hañs Postular, Verde eg Afrak og Hreinsunar Foorn Veralldar, eins og þeir, Verde eg svo fatæckur sem sialfur hañ, ad eg ecke hafe þar eg kuñe ad halla ad Hofde mijnu, Pad er mier noog, ad mitt Holld og Blood rijker a Himnum, og situr a Hægra Veg Gude, med hverium hañ fæder mig og dryckiar, Til Stadfestu þar um̃, Ad eg sem med honum lijd, mune og sijdañ med honum rijkia, Og hversu sem miñ Lijkame yrde afskræmdur af Volæde og Vesolld, Pa skal hañ þo verda samlijkur hañs Dijrdlegum Lijkama, Ja, Pad er mier ecke lijtel Huggun, ad þad sama Holld og Blood, sem situr a Guds Hægre Hond; Pad medtek eg i H. Alltaresins Sacramente, til Styrkingar um̃ Kvittun Synda miña, Pviad i þeim Lijkama, sem broteñ var a Krossenum, Og i þvi Bloode, Er þar var wthellt, J þvi sama bygger oll Fylling Guddoomsins Lijkamlega, Svo þegar eg medtek Lijkama og Blood Mañsins, þa medtek eg og sialfañ Gud a moote hverium eg syndgad hefe, Og af hverium hvad mest hanger Verdugleike mijns Syndagialld s. Par fyrer, Nær eg skielfest af Stærd Synda miña, Pa verd eg af þessu huggadur, Pvi ef ad mitt Hiarta fordæmer mig, Pa er Gud meire Hiarta mijnu, og þad mun alldrei bregdast, Er Gud hefur heited i Christo fyrer Muñ Jeremiæ: Ef leitad verdur ad Ranglæte Jsraelis, Pa skal þar eckert vera, Og Synder Juda skulu eingar fiñast, Pvi eg mun fyrergiefa þeim er eg mun epterskilia. O miñ HErra JEsu! Fyrer hvers Skulld mun þad vera, ad þiñ Fader midt i Neideñe miñest a Myskunsemena, Hab. 4. Hvar fyrer brestur hañs Hiarta i honum, svo hañ hlijtur Syndaranum Myskunsamur ad vera? Jer. 31. Hvar fyrer skiedur þetta, DRotteñ miñ, Nema fyrer þijna Medalgaungu, Sem situr honum a Hægra Veg? Pegar eg sed eina þreytta Saal og uppfylle sierhveria angrada Saal, Pa vake eg til þess, Miñ Svefn er mier jafnañ sætur, segier DRotteñ epter Mañlegum Plagsid, Til ad wtmaala sijna Elsku til Mañkynsens i Christo JEsu. Vier segiunst ad vera vakner og sofner i þeim Hlut, Er vier hofum Ynde af, Og svo talar hañ hier um̃ sig, Hver þo ecke sefur og ecke sifiar hañ; O! Gud giæfe, ad vier værum eins Arvakrer og Ydiusamer i hañs Pionustu, Ja, Hvad stoor og Omælanleg sie hañs Giæska, yfer þeim, sem jafnvel hafa hinar verstu Synder driigt, Pad segier hañ skom̃ sijdar med þessum allra Hiartnæmustu Ordum: Ef ad Himeneñ verdur mældur ad Ofañ, Edur Rañsakadur Grundvollur Jardareñar ad Nedañ Pa skal eg forsmaa allt Jsraels Sæde, fyrer allt þad þeir giort hafa: Eñ svo sem þad er Omogulegt ollum nema honum einum, Sem Himeneñ hefur wtþaned, og mæler hañ med siñe Spoñ, og Jordena hefur Grundvallad; Svo er þad Omogulegt, ad Bruñur Myskunsemeñar verde uppauseñ, Hver ed alldrei tæmdur verdur, Nema af þeim, sem ecke villa koma til þessara Vatna, og forsmaa Rijkdoom hañs Poleñmædis, þar til þeir hafa uppfyllt Mæler Syndaña. Hvad mun nu vallda þvi, Christner Meñ, ad hañ, Sem er eiñ Fortærande Elldur, saa ed breñur allt til hiñs Nedsta Helvijtis, hañ vill þo vera oss syndugum Ormum svo Naadugur? Hvad velldur þvi, ad Himnarijke lijdur svodd-

añ Ofrijke? Hvad añad eñ þad, Ad hañ sem er sialfur Gud, Hañ situr i voru Hollde, Hveria hañ skamast sijn ecke Brædur ad kalla? Hañ situr, Segi eg, til Kraptarens Hægre Handar og bidur fyrer oss; Þesse er saa stoore Leyndardoomur, Hvern Paulus segier, ad Vitringar Veralldar hafe ecke skyniad, Eñ þo er Opeñberadur oss, Sem erum Guds Smælingiar. O! þa stooru Naad, O! þau diwpu Myskunar-Ydur Guds, J hverium hañ hefur vitiad vor uppruneñ af Hædum; Honum sie Lof, Dijrd og Heidur, Speke og Kraptur, um Allder Allda, A M E N.

Nijtianda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 9. Cap.

Á Þañ Tijma. JEsus stie aa Skip, Foor hañ yfer um aptur, Og kom i sijna Borg. Og siaa, Ad þeir færdu til hañs Limafallssiwkañ Mañ, Þañ er laa i sijñe Reckiu. Eñ þa JEsus leit nu þeirra Trw, Sagde hañ til hiñs Limafallssiwka: Vertu Hughraustur Sonur, þijnar Synder eru þier fyrergiefnar. Og siaa, ad nockrer af Skriftlærdum sögdu med sialfum sier: Þesse Gudlastar. Og sem JEsus saa þeirra Hugreñingar, sagde hañ: Hvar fyrer hyxed þier so vondt i ydrum Hiortum? Hvort er audvelldara ad segia, Þier eru þijnar Synder fyrergiefnar? Ellegar ad segia, Statt upp og gack? Eñ so ad þier vited, Þad Mañsins Sonur hefur Makt aa Jordu til ad fyrergiefa Syndernar (Þa sagde hañ til hins Limafallssiwka.) Statt upp, Tak i burt Sæng þijna, Og gack i þitt Hws. Og hañ stood upp, Og foor i sitt Hws. Eñ þa Foolked saa þetta, Undradest þad, Prijsande Gud, Saa ed þvilijka Makt hefde Moñunum giefed.

Exordium.

Marga Hlute kalla Meñ Vonda i Heimenum, Þar er þo eingeñ Vondur nema Syndeñ alleina, Vier kollum Straff Syndareñar Jllt, Eñ þad er þo ecke Jllt i sialfu sier, Þvi þar er eingeñ Olucka, ad ei kome hun fraa Gude, Sem er alleina Goodur, Fyrer vora Skulld verdur þad Jllt, Sem þad forþienad hofum med Syndeñe, Og verdur þad þo morgum Gott, Sem þvi taka svo sem Guds Born, sier til Andlegrar Heilsubootar. Være þar eingeñ Root, Þa være ecke helldur neiñ Avoxtur, Og være þar eingeñ Synd, Þa være eingeñ Olucka. Daudeñ er Verdlaun Syndareñar, segier Paall, Svo er og allur hañs Her, sem under hañ þioonar, Siwkdoomar, Orbyrgd, Hallære, Offsookner, Bloods Uthellingar, Skadræde af Votnum og Voda-Ellde: Svo er þa Syndeñ hin einasta Orsok til allrar Olucku Andlegrar

rar og Lijkamlegrar, Þeſs gietur Eſajas, Cap. 42. Hver hefur giort Jacob ad Herfaunge og Eydelagt Iſrael? Hefur ecke DRotteñ giort þad, aa moote hverium vier ſyndgad hofum, og þeir villdu ecke gaanga aa hañs Vegum, Og hañ wthellte yfer þaa Grimd ſiñar Bræde, og megnu Strijde? Og þarf hier ecke laangt ad Rokum ad leita, DRotteñ JEſus kieñer oſs hier i Gudſpiallenu, hver ad ſie Orſok til alls Mootlætis Mañaña, Þar ed hañ ſagde vid hiñ Haalſviſna: Vertu Hughrauſtur Sonur, Þier Eru Þijnar Synder fyrergiefnar. Vilium vier þvi af Gudſpiallenu læra, hvernig vier eigum ad faa Boot vid Syndeñe, J hverre vier alder erum, Hverrar Jllſku Kraptur ad Daglega brijtſt wt uñ Lijkama þeſſa Dauda, Spillande allre vorre Umgeingne: Eñ þad er Tveñt ſierdeilis, Sem er hrein Ydran, Og orugg Trw og Trauſt aa JESU Forþienuſtu. Hiaalpa oſs hier til, Goode Gud, med Naad þijns Anda, Fyrer JESUM Chriſtum, AMEN.

Utleggingeñ.

DRotteñ Sagde vid Þeñañ Haalſviſna Mañ, Vertu Hughrauſtur Sonur, Þier Eru Þijnar Synder Fyrergiefnar. Eingeñ Efe er a þvi, Brædur M. Ad þeſſe Veſælingur hefur Angraadur vered vegna Synda ſiña, Er hañ hefur þeinkia maatt, ad væru Orſok til ſijns Kraankdæmis: Þeſs vegna ſagde hiñ goode Meiſtare; Er viſſe hvad med Mañenum bioo, ad hañs Synder væru honum fyrergiefnar; Eñ þu Chriſteñ Madur, ſem þetta heyrer, athuga hvad JEſus ſvarade ſijnum Læreſveinum, Joh. 9. Er þeir ſpurdu hañ, hvert hañ, ſem blindur boreñ var, hefde ſyndgad, edur Forelldrar hañs, DRotteñ ſvarade: Hverke ſyndgade þeſſe, nie Forelldrar hañs, helldur ſvo ad Guds Dijrd Opeñber yrde, ecke meinte JEſus þad, ad hañ edur hañs Forelldrar væru Syndlauſer, þvi þa hefde hañ ecke blindur fæddur vered, Þar Gud ſtraffar eingañ fyrer eckert; Hitt meinte hañ, ad hverke hañ nie Forelldrar hañs hefdu meira uñed til þeſſa Vanſkapnadar, Eñ marger adrer, helldur være þeſſe Vanheilinde, ſem margur hefde forſkulldad, aa hañ logd, til ad byrta Guds Dijrd og Almætte hañs Sonar. Eg hygg þad ſie Maala ſañaſt, ad ef Gud villde tilreikna Syndernar, Þa munde faaer heilſkigner i Verolldena fædaſt, Faaer heilum Fæte aa Jordena ſtijga, Faaer Oviſeñ Arm wtrietta, og eingeñ uñ eitt Augnablik heill vera, helldur hefur Gud lagt ſumar Skiepnur ſijnar i Lijma, Til ad ſijna þier Heilbrygdum ſijna Dijrd, og hvert Valld hañ hefur yfer þijnum ſyndugum Kroppe, Ef hañ vill i Riettlætis Doom gaanga; Laat þar fyrer þau Orkumſleñ, er þu aa odrum ſier, eñ þu hefur tiluñed, þrijſta Hiarta þijnu til ad ydraſt þeirra Syndaña, er haſa þañ gooda Gud ſtygdañ, er lient hefur þier heilvita Saal i heilbrygdum Lijkama, og leikur vid þig eins og Barn ſitt med allskonar Medlæte, Jafnvel þoott þu hañ Daglega til Reide reiter: Hverneg aa þa Ydraneñe haattad ad vera, Barn Guds? Hun aa ad vera heit og alvarleg, Þeſſe Haalſviſne Madur hefur aan Efa vered Sorgfullur i Hiartanu vegna Synda ſiña, Þad kieña oſs Ord Chriſti, Svo ſem eg ſtrax ſagde: Forgiefens kiemur þu, Barn mitt, fraa fyrer Gud, til ad bidia uñ Kvittun Synda þiña, nema þig

angre þær, Nema þu græter beiskiega med Petre, Nema þu þvoer Christi Fætur med Tarum Hiarta þijns, eins og Maria, nema þitt Hiarta brædne i þier so sem aṅad Vax, eins og Davids, ecke so miog af Tilfiṅingu Guds Reide, so sem af Elskuṅe til hans Giæd, sku, Sem upplauk þijnum Augum, Er varst blindur boreṅ af Moodur-Lyfe og dauður i Syndunum, er þig hefur Endurkeypt fra eilijfu Helvijtis Bauve, med sijns Sonar Dauda, og sparad þig sijdaṅ midt i Syndunum: Lat þier þad til Hiarta gaanga, ad þu hefur haṅ moodgad og Daglega styggðer, jafnvel med vitanlegum Syndum. Svo a Guds Barna Ydran hættad ad vera, og er hun Gude svo þæg, svo sem ad Syndeṅ er honum leid; Ja, eṅ þa þægare, Þvi Syndeṅ gietur alldrei svo stor vorded, ad ei sie meire Myskuneṅ, Hvar sem Syndeṅ yfergnæfer, Þa yfergnæfer Nadeṅ miklu framar; Svo lijtied glører Gud wr Syndeṅe, þegar hun er afþveigeṅ med Ydraneṅe, eṅ hun a ad vera alvarleg, eige hun Gude ad þocknast; Sa sem vill af Hiarta ydrast Syndaṅa, Haṅ skal vel Raṅsaka sialfaṅ sig, og hallda Reikning vid sitt eiged Hiarta af Ordum og Giordum, og svo mikla Kiæte sem hiṅ Ydrande hefur haft af Syndeṅe, svo miked Angur byriar honum ad hafa i Ydraneṅe: Meṅ eiga ad brevta vid Syndena eins og Amon Fordum vid Systur sijna Thamar, a medaṅ haṅ framde siṅ Vilia med heṅe, Eiskade haṅ hana, Þar epter rak haṅ hana wt af Dyrunum: Þoott honum fære svo Skaṁarlega, ad ecke sie nærre þvi verra Dæme til, þa eigum vier þo eins ad breita vid Syndena; Vier eigum ad laata oss hana leida vera, Og er þad vijst, ad sa sem hefur Gaman af giordum Syndum, nær honum þær i Hug koma, Honum eru þær eṅ þa apturhalldnar: Drage eingeṅ sialfaṅ sig a Tælar; Ætlum ecke ad Gud nægest þar med, ad vier laatunst uṁ Stundarsaker ydrast Syndaṅa, eṅ gaungum þo aptur til þeirra, eins og Hundur til Spyu, edur Svijn þad, er vellter sier i sama Saur, 2. Pet 2. Þegar DRotteṅ hafde fyrergiefed Hoor-Konuṅe Glæp heṅar, Þa sagde haṅ þo: Gack nu burt, Og syndga ecke framar; Giefande þier þar med til Vitundar, Christeṅ Madur; Ad þad er forgiefens, ad þu þigger Kvittun Synda þiṅa af Gude, Nema þu sporner vid þeim framveigis þad mest þu mætt. Þegar JEsus sa þaṅ Maṅ i Musterenu, Er haṅ skoṁu ædur læknad hafde vid Dijked Betezda, Þa sagde haṅ: Sia, nu ertu heill vordeṅ, syndga ecke framar, ad ei hende þig aṅad verra, Joh. 5. Teiknande þar med, ad Syndeṅ hefde vered Orsok til haṅs Siwkleika; Eṅ þu, Sem framkiemur fyrer Guds Fætur, Til ad laata þier boda Kvittun Synda þiṅa af haṅs Umbodsmaṅe i Skrifta-Stoolnum; Þad er ad søṅu vijst, ad ef þu ydrast ut af Hiarta Syndaṅa, og treyster a Jesu Guds Sonar Forþienustu, þa verda þier þær fyrer haṅs Blood fyrergiefnar, þott þær sieu raudar sem Blood, og svo sem Purpure raudar, og þu Læknadur af øllum þijnum Andlegum Oheilendum, Eṅ ef þu ecke leitast vid framvegis ad Krossfesta þitt Holld af fremsta Megne, þa mun Forþienusta hins Krossfesta ecke miog gagna þier, miklu helldur fordæma þig, Nema þu sporner vid Syndeṅe. Vit þad fyrer vijst, ad Christur hefur ecke forgiefens talad uṁ þaṅ Ohreina Anda, sem wtfer af Maṅenum, ad haṅ take Sio Anda sier verre, og hverfe aptur i sitt fyrra

ta Hws, og verde ſvo þeſs ſama Mañs hid ſijdara argara hinu fyrra. Eingeñ er Efe a þvi, ad DRotteñ meinar hier þa, ſem Einuſiñe hafa wtreked Dioful'eñ wr Hiarta ſijnu, fyrer Guds Krapt og ſaña Ydran, Eñ byggia honum þo iñ aptur, og æfa ſomu Synder Ydrunarlauſt, edur og adrar verre, Pad vitnar St. Petur, hañs eigeñ Læreſveiñ, er hañ ſeger uñ þa, er vellta ſier i ſomu Syndum, ad þeirra hin ſijdare Kior ſien verre hinum fyr re, Pvi betra hefde þeim vered, ad alldrei hefdu þeir Veg Rettlæteſins vitad, hellduꝛ eñ ad þeckium honum ad hverfa aptur fra þvi Bodorde, er þeim feinged er. Chriſtner Meñ eiga ad breyta epter þeſſum Haalfviſina Mañe i hañs Audmyckt og Angre fyrer Syndernar, eiñig i Trwñe og Trauſtenu a Guds Sonar Maatt og Myſkun; Eñ ecke eigum vier hañs Soottar-Ferle ijker ad vera, J voru apturhvarfe til Guds fra Syndunum: Hañ var Haalfviſeñ; Svo eigum vier ecke ad vera, þott vier ſieum veiker. Pa eigum vier ecke Haalfviſner ad vera, ſvo vier meinum ad giefa Gude Helftena Hiarta vors, eñ Helmingeñ Syndeñe og Fiandanum: Gud bañar i Moyſis Logum, ad hafa Eiñ Mæler fyrer hiñ Jñlenda, og Añañ fyrer hañ Framanda. O! hvad giora þa ſynduger Meñ, þegar þeir ſkamta Gude wt i Dropa Tale, Hver med ſijnum Blood-Dropum hefur af þveiged Synder vorar, Eñ Andſkotanum giefa Meñ fullañ Mæler meſt allra vorra Lijfdaga; Pad er Baals Pioonuſta, Eñ ecke Chriſts: Eñ St. Paall ſegier: Ad Chriſtur og Belial, þad er hiñ ſame Diofull ſem Baal, eige eckert Hlutſkipte ſamañ. Verum þvi añadhvert heiter edur kallder, Pvi þeim ſem volger eru, vill hañ ſkyrpa wt af ſijnum Muñe, Apoc. 3. Peſſe Madur leitade HErrans, þa hañ var veikur ordeñ: Lær þad af honum, Guds Born, ad akalla DRotteñ i Neydeñe, eñ bijd þo ecke epter þvi, ad hañ neydeſt til ad ſtraffa þig Syndareñar vegna; Morgum hefur ad ſoñu Guds Hegning komed til Ydranar, ſem ecke hafa þeckt Synder ſijnar fyrre: Eñ giæt þeſs, ad þeirre Ydran, ſem framkiemur af Otta Hegningareñar, Heñe er hættara vid ad koolna aptur, eñ hiñe, ſem af Jhugan ſijns Overdugleika, og Guds Giæſku uppſprettur; Pad ſie eg af Achab, Er klæddeſt i Seck fyrer Gude, nær honum illa gieck, Eñ ſtrax ſem Gud hafde liett Hrijsenu af hañs Hrygg, þa fiell hañ fra honum til añarlegra Guda. Sa ſem undañ dregur Tijma Ydranareñar, Og meinar ad þar ſie alltijd noogur Tijme til, Hañ virdeſt mier vera eins og ſa, Er ecke hyrder uñ þott hañ lijde Skipbrot, af þvi þad kuñe ad henda ſig, ad hañ kuñe af ad komaſt a einum Flaka. Meñ ſegia, Ad ſa ſem gioerer ſitt Teſtament, ecke fyrr eñ a Dauda-Sængeñe, hañ giefe af Erfingiañs Fe, og ecke af ſijnu: Hætt er vid, ad Gud mune eins hallda og kalla þad ecke ſier giefed, ſem þa er fyrſt boded, nær ſagt verdur, Gior Reikningſkap þiñar Raadsmeñſku, Pu maatt ecke leingur Raadsmeñſku hafa. Sa ſem Daglega freſtar Ydraneñe, hañ er eins og ſa Skulldu Nautur, er giefur jafnañ good Ord, eñ betalar alldrei: Skyllda vor er þad Mañana, ad lijda hvilijkt hver af odrum, Naungans Kiærleika vegna, i leingſtu Log, þvi vier erum Gude meira ſkylldugeꝛ, ſem er Fader vor allra, Eñ hañ er ecke ſkylldugur ad lijda ſvoddañ Hræſne af oſs, hverium vier erum ſkyllduger uñ Saal og Lijf. Malachias Spaamadur lijſer Bolvan

yfer þeim, sem eiga Heilbrygdt Fe, eñ offra þvi Hallta og Limlesta. O! Guds Barn, mun sa ecke þurfa ad Ottast fyrer þessare Bölvan, sem giefur Fiandanum siñ Ungmeñis Alldur, eñ ætlar ad Foornfæra Skaparanum þad, sem hañ verdur a Hækium ad bera? Skioot þvi ecke a Frest Ydraneñe, Barn Guds, Helldur þeink a þiñ Skapara i þiinum Ungdoome, Þvi þu veist ecke nær Angisteñ kiemur, Og þu leitar ad Fridnum, Og fiñur hañ ecke, Ezech. 7. Og er þad svo hier um wt-talad.

Hvad hinu Siidara vidviikur, Sem er um Trwna, Pa eru heñar furduleger Kraptar, Og eg maa segia, Guddoomlegar Verkaner, Sem laangt yfergaanga Mañlegañ Skilning, svo miklar, ad þad maa valla med Ordum wtskiira, Hañ sem ad er Hofundur Trwareñar JEsus Christus, Heb. 12. Hañ hefur giort hina bestu Grein a þvi, Er hañ segier vid siina Læresveina: Ef þier Trw hefdud svo sem eitt Mustards Korn, Svo mundud þier segia Fialle þessu, Tak þig upp og fleyg þier i Siooeñ; Og ef ein liitel Trw kañ þviliiks ad orka, Hvad mikla Hlute mun þa hin sterka faa afrekad? Svo sem var Abrahams, Er hañ trwde til Vonar þar eingeñ Von var, Rom. 4. Nu vil eg i þetta Siñ ecke um þviliika Hlute tala, Helldur ad þvi Leite sem hun þienar til Syndaña Fyrergiefningar, Og er þad Maala sañast, ad eingeñ er stærre Kraptur heñar eñ sa, Þvi miña var þad, Ad giora Moysis Staf ad Hoggorme, miña ad sundurskipta Hafenu, miña ad laata Soolena standa kyrra, miña ad tilbyrgia Himeneñ, og kalla Elld af Himne, Þvi allt eru þetta Guds Skiepnur, Er honum bliida Mootmælislaust: Miña er allt þetta, segie eg, helldur eñ ad koma Mañenum, af Syndeñe og Andskotanum vanskopudum, J Saatt vid Gud, Og þvi er þad hin stærsta Jarteikn og Kraptaverk Trwareñar. Þegar JEsus saa Þeirra Trw, Stendur hier i Gudspiallenu, Sagde Hañ Til Hins Hæalfvisna, Vertu Hughraustur Sonur, Þier Eru Þiinar Synder Fyrergiefnar. Tvent giorde JEsus hier Gott, Sem var, ad hañ gaf þessum vesala Mañe Liikamans Heilbrygde aptur, Og svo under eins Saalareñar, Eñ mikell var þesse Munur, Og svo mikell sem ad skilur Saalareñar og Liikamans Vanheilsu; Þvi talade DRotteñ eckert um Liikamans Ohraustleik, Helldur sagde hañ: Þier Eru Þiinar Synder Fyrergiefnar, Þar fyrer sagde hañ og vid hina vantrwudu Gydinga: Hvert Er Audvelldara Ad Segia, Þier Eru Þiinar Synder Fyrergiefnar, Edur Ad Segia, Statt Upp Og Gack? Eñ hier sier þu Krapt Trwareñar, aadur eñ þesse Aume Madur talade eitt Ord til Fodur Myskunsemdaña, Þa hrærdust hañs Myskunar-Ydur i honum til Medaumkunar; Heiter ecke þetta ad Bænheyra aadur eñ kallad er? Hins sama maattu þier vænta, Christeñ Madur, Nær þu lætur þig af Hiarta aangra þiinar Synder; Fyrr meiga Himen og Jord forgaanga, Eñ ad Eitt af hañs Ordum falle a Jordu, Er sagt hefur til eins Ydrande Syndara, ad þegar hañ lætur af Jllu, og lærer Gott ad giora, Þa skule hañs Synder vera honum fiarlægar, Sem Austred er Vestrenu, Fyrr maa Siaafar-Hafed uppþorna, Eñ ad Bruñur Myskunareñar verde uppauseñ, Sem lofad hefur ad kasta Ydrande Mañs Syndum i Hafsins Diwp, Svo

þeirra

þeirra skulé ecke ad Eilijfu miñst verda: Þessu kiemur Trwen̄ til Leidar. DRotten̄ undradest ecke yfer neinum Hlut, Sem han̄ sæ hier æ Jardrijke: Allt Veralldarenar Yferlæte þootte honum einkis vert, Svo sem Von var æ, Þvi allt Silfur og Gull var han̄s; Han̄ gaf sig lijted ad Tale Læresveinan̄a, Þegar þeir sijndu honum hina kostulegu Byggingu Musteresins, Og þootte eckert til þess koma, En̄ vid hina Canaanisku sagde han̄: Kona, Mikel er þijn Trw. Svoddan̄ Gerseme er jafnvel eins Gaungumans Trw, i Auglite DRottens, Og hversu dijrmæt ad hun sie i Guds Auglite, Þad giefur DRotten̄ sialfur til Vitundar i Epterlijkinguñe um̄ hin̄ Tijnda Saud og Þening, Er han̄ ælyktar med þessum Ordum: Svo segie eg ydur, Ad meire Glede er i Himnenum yfer einum Syndugum sem Ydran giorer, Helldur en̄ yfer Niju og Nijutiju Riettlætum: Holldum þvi þad fyrer satt sem Johan̄es segier, 1. Pist. 1. Cap. Ef vier jæturn vorar Synder, Þa er han̄ Trwr og Riettlætur, ad han̄ fyrergiefur oss Synderñar, og hreinsar oss af ollu Ranglæte voru; Svo voru Myskunar-Ydur DRottens vidkvæm, er han̄ leit Eymd þessa vesæla Mañs, ad han̄ sæ strax Aumur æ honum. O! þu Guds Barn, Villtu þa efast um̄, ad han̄ hrærist Myskunar yfer þier? Þegar þier taka til ad svijda þijn Andleg Kaun, Þegar þau fornu Særen̄ taka til ad lifna, Og þu tekur til ad Andvarpa i Leynum, segiande: JEsu Goode Meistare, Myskuna þu mier. Hvad segier JEsus hiæ Lucam, Cap. 11. Ef ad þier sem vonder erud, kuñed ad giefa Bornum ydar goodar Gæfur, Hvad miklu framar mun ydar Himneskur Fader giefa þeim Heilagan̄ Anda, sem han̄ þar um̄ bidia; Þvi vil eg i fullu Trauste segia, þegar þu audmijker þig under Vollduga Guds Hond, og bidur af Hiarta um̄ Fyrergiefning Synda þiña, Þa mun han̄s Ande bera þijnum Anda Vitnisburd um̄, ad þu siert Guds Barn, Rom. 8. Þvi jafnvel þoott vier sieum Otrwer, Þa er han̄ samt Trwr, sialfum sier kan̄ han̄ ecke ad neyta, segier Paulus. Nu er þad satt, Br. M. ad Sañydrande Mañs Trw verkar svo miked hiæ Gude, sem nu hefe eg sagt, En̄ han̄ æ þa ad vera viss um̄ þad, ad han̄ sie bæde Sañydrande og Riett-trwadur. Margt er lijkt med Skylldum, segia Men̄ i Ordtæke gomlu; En̄ Trwen̄ og Ydrunen̄ eru Tvær Systur, Er ei meiga skilia, Eins og þad, ad sw Ydran er Onijt i Guds Auglite, sem ecke þvijngar Mañen̄ til ad Krossfesta sitt Holld, Svo er og Trwen̄ daud æn Verkaña, segier Jacob, Og Pæll segier: Ad sw Trw alleina gyllde, sem ad er kroptug fyrer Kiærleikan̄. Med Trwñe foornfæra Men̄ Gude sijnum Vitsmunum, og giefa sijna Skilningu fangna under heñar Hlijdne: Med Ydraueñe Offra Men̄ Vilianum, ad han̄ sie Guds Bode undergiefen̄. Trwen̄ giorer oss ad Guds Læresveinum: Ydranen̄ ad han̄s Þioonum. Trwen̄ upplijser vor Hiortu i Skilninge vorra Sæluhiælpar Efna: En̄ Ydrunen̄, Ef hun er alvarleg, hun þrijster oss til ad giora Guds Vilia, Og alla Skylldu Christens Mañs. Svo sem þad er ecke noog, ad ydrast um̄ Stundarsaker, og gænga aptur til ad drijgia somu Synder, svo er þad ei helldur fullur Christen̄doomur, ad trwa um̄ Hrijd, eda giora Avoxt Trwaren̄ar, En̄ falla þo fræ æ Tijma Freistingaren̄ar:

Være

Være þad noog til Saaluhiaalpar ad byria vel, Þa sæte Bileam haatt i Himnarijke, Og ef ei þyrfte ad vaka og bidia, Þa hefdu hinar Faavijsu Jomfrwrnar ecke vered wtelokadar. Þad er skiemtelegur Draumur, ad ætla ad Gud mune tilreikna sier Forþienustu Sonarens, Eñ vilia þo eckert giora af þvi sem Gud boded hefur. Miøg svo er eg uggande fyrer þvi, Ad saa sem geinged hefur i þvilijkre Leidslu allañ siñ Alldur fram i Daudañ, hañ mune uppvakna i Helvijte og Kvølunum, Þvi jafnvel þoott ad Goodverkeñ vor, Ef nockur svo kallast meiga, þau sieu ecke Maattug til ad giora oss hoolpna, Þar vier erum skylduger ad jaata, ad Onijter Þioonar sieum vier, Jafnvel þo vier giordum allt þad vier ættum ad giora, Samt eru hin Vondu noogu kroptug til þess, ad fordæma oss. Eg veit ad søñu, ad þetta kañ ad sturla margañ þañ, sem mikeñ Part Æfe siñar hefur i Jllskuñe aled, Eg fæ ecke vid þvi giort, Þetta eru þo Gudleg Sañende, Og ecke er Von aa ødru, eñ ad syndugs Mañs Hiarta mune kieña til, þegar Broddur Løgmaalsins tekur til ad stijnga aa Kaununum, Vel sie þeim er svo eru vidkvæmer, ad þeir fiña til Saarsaukans, Hinum er øllum midur fared, Er ei kieña til Guds Stroffunar, Ecke til Løgmaalsins Hootana, og ecke til Helvijtis Ellds Loga, Hvern þeir forþienad hafa, um̃ hveria þad segia maa, Sem Jeremjas sagde um̃ Gydinga: Þu typtar þaa DRotteñ, Eñ þeir fiña þar ecke til, Hverra Samvitskur ad Paall segier ad sieu Breñemerktar. Eñ hinum, Sem ad søñu Ogudlega lifad hafa, Eñ laata sig þo aanagra sijnar Synder af Hiarta, og vilia þar aa Boot viña, Þeim vijsa eg til þeirra Lijknar Orda, Er DRotteñ talar til syndugra Maña, Esa. 1. Þvoed ydur, hreinsed ydur, Taked ydar Jllsku Breytne fraa mijnu Auglite, Komed sijdañ og eigunst Løg vid: Þott ydar Synder sieu raudar sem Blood, þa vil eg giora þær hvijtar sem Ull. Þu þeynker kañ skie i Hiarta þijnu; Eg em i Syndeñe gieteñ og fæddur, Hvernig maa eg Gude þocknast? Eñ giæt þess, ad þiñ Endurlausnare, Sem er Gud blessadur um̃ allar Allder, Hañ er fæddur af Fedrunum epter Holldenu, Hreiñ og Heilagur og fraaskileñ Syndurunum: Þu ert syndugre eñ adrer Meñ, Christur er Heilagre eñ aller Meñ, Hañ er Forlijkun fyrer þijnar, og ecke Einwngis fyrer þijnar, helldur og fyrer allar Veralldareñar Synder: Þu gietur ecke aldeilis af Syndeñe laated, svo þad Vonda lode ecke vid þig, þa þu villt giora hid Gooda, Þad gat ei helldur St. Paall, Samt fieck hañ þad Svar af Gude: Laat þier nægiast mijna Naad, Miñ Kraptur fullkomnast i Breiskleikanum: Þu syndgar optlega, Christur bidur fyrer þier Oaflaatañlega: Þijnar Synder eru þier yfer Høfud geingnar, Samt yfergnæfer þo Naadeñ miklu framar; Þig henda optlega somu Synder, sporna vid þeim sem mest þu maatt, svo ad þær drottne ecke i þijnum Daudlegum Lijkama, Eñ vit þo, ad JEsus hefur bored uppaa Tried þa Handskriftena, sem moote þier var, og hana aa Krosseñ neglt, Þar er eingeñ af þijnum Skulldum epterskileñ nie Olokeñ, Eñ brwka þa slijkt til ad afplaana giordar Synder, Eñ ecke til Frelsis ad drijgia þær framveigis: Þu þykest eckert Verk Gudrækneñar fullkomed giort gieta, Þesse Medkieñing þijns Overdugleika er Verk Heilags Anda, Þvi bidur hañ fyrer

þier med Ouñrædelegum Andvorpunum, og hiaalpar þijnum Veikleika: Þu hefur allañ þiñ Alldur i Jllskuñe aled, og ert adkomeñ Dauda, Hafande ecker gott Verk Gude ad biooda, Þoott þu hefder, Mundu þau kuña ad Riettlæta þig? Hvad hafde Toll-heimtu-Madureñ? Luc. 18. Hvad hafde Ræningeñ aa Krossenum? Luc. 23. Hvad hafde Þrælleñ, Sem var sijnum Herra skylldugur uñ 10000. Punda? Matth. 18. Samt uppgaf Herrañ honum alla Skulldena. Þijn Trwa tekur til ad veikiast i Dauda num, Þa Lijkamans Kraptar eru ad Þrotum komner, og meiga valla taka aa moote Daudans Ofbode, Mundu þa til þess, ad Guds Sonur hefur Daudañ sigrad, Þad skal skie, Ad hver sem trwer aa hañ, saa skal lifa, Jafnvel þoott hañ deye, Joh. 11. Laat þier þa i Hug koma hvad Fader hiñs Tunglsiwka sagde: HErra, Eg trwe ad soñu, Eñ hiaalpa þu Trwarleysu miñe. Ein veik Trw er þo Trw; Eiñ Elld-Neiste er þo Elldur, Ein lijtel Perla glansar svo sem ein Perla, Eins skijn ein veik Trw i Augum Guds svo skiært, svo sem þo hun være sterkare, Þvi Trweñ er ecke vort Verk, helldur hañs Anda, Þar fyrer beiddu Læresveinarner DRotteñ ad auka sier Trwna; Laatum hañ raada Mælingu heñar, Hañ mun ecke sitt eiged Verk Ovirda, Eñ laatum þo ecke af ad næra hana med yduglegre Bæn og Andvarpan. Lutherus segier i einum Stad, Ad eingeñ verde Fordæmdur, Nema saa sem ei vill trwa: Þad er satt, Ef þad er riett skiled, Þvi saa vill ecke Olmusu hafa, sem ecke vill uñ hana bidia, Svo vill og ecke saa trwa, sem ecke bidur Gud ad skapa hreint Hiarta i sier, og giefa sier nijañ vissañ Anda, Eñ hitt er vijst, ad ein veik Hond tekur eins vid Olmusu, svo sem ein Fullhraust, Og eins vel uñsadmar ein veik Trw Christs Forþienustu, svo sem ein Fulloruggg, Þvi Guds Kraptur fullkomnast i Breiskleikanum, Og eiñ Veiktrwadur maa uñ sig segia eins og Paulus: Eg formaa alla Hlute fyrer hañ, sem mig Maattugañ giorer, Christum, Þvi þa eg Breiskur er, þa er eg Maattugur, Þo efldest svo DRotteñs Kraptur med honum, ad hañ hroosar þvi under sijna Foornfæringu, ad hañ hafe goodre Baraattu barest, Skeided fullkomnad, og Trwna geymt, Og framveigis sie sier aflogd Corona Riettlætesins, Hveria DRotteñ hiñ Riettlaate Doomare mune giefa sier aa þeim Deige, Og ecke einasta sier, Helldur jafnvel ollum þeim hañs Tilkomu elska. Heñar niootande ad verda, Uñe oss hiñ Goode Konungur Dijrdareñar, Fyrer JESUM Christum, AMEN.

Tuttugasta Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 22. Cap.

Á Þeim Tijma. JEsus svarade og talade i Añad Siñ i Epterlijkingum til þeirra, og sagde: Himnarijke er lijkt þeim Konunge, sem Brwdkaup giorde Syne sijnum. Og wtsende sijna Þioona ad kalla Bodsmeñena til Brwdkaupsins, og þeir villdu ecke koma. J Añad Siñ sende hañ wt adra Þioona,

og sagde: Segied þier Bods Moñunum: Slaatrad, Mijna Maaltijd hefe eg tilbwed, Mijner Uxar og aled Fie er slaatrad, og allt er reidubwed, komed til Brwdkaupsins. Eñ þeir forsmaadu þad og geingu burt, Eirn aa siñ Bwgard, eñ Añar til siñar Verslunar, Eñ hiner adrer gripu hañs Ploona, og løgdu þeim Haardungar til, og draapu þaa. Eñ þa Kongureñ heyrde þetta, vard hañ reidur, og sende wt sitt Her-Lid, og fyrerfoor þessum Mordingium, og brende upp þeirra Borg. Pa sagde hañ til siña Ploona: Brwdkauped er ad søñu reidubwed, eñ þeir sem bodner voru, þeir voru þess ei verduger. Par fyrer fared wt aa Gatnamooteñ, og blooded til Brwdkaupsins hverium sem þier fiñed. Og hañs Ploonar geingu wt aa Stræteñ, Og samañsøfnudu øllum þeim sem þeir fundu, Vondum og Goodum. Og Brwdkauped vard fullt med Bordsett Foolk. Eñ þa ed Kongureñ gieck iñ ad siaa þaa sem til Bordsins saatu, Saa hañ þar eirn Mañ, eige klæddañ med Brwdkaups Klæde. Og sagde til hañs: Vinur, Hvørneñ giecks tu iñ hijngad, hafande ecke Brwdkaups Klæde? Eñ hañ þagde. Pa sagde Kongureñ til siña Pienara: Binded hañs Hendur og Fætur, og kasted hønum wt i hin Ytstu Myrkur, þar ed vera mun Oop og Tañagnijstran. Pviad marger eru Kallader, eñ faaer Utvalder.

Exordium.

HVer ad sie Meining þessarar søgru Epterlijkingar, sem DRotteñ hier frañsetur, Pad er audraaded af odru Guds Orde, Og þo sierdeilis af Predikunum hañs, sem añarstadar ritadar fiñast i Gudspialla Bookunum, Ecke sijdst af þeirre um̃ Verka-Meñena., sem leigder voru i Vijngardeñ, hiaa Matthæum i 20. Cap. Og hiñe um̃ þa miklu Kvølldmaaltijd, Sem er ad fiña hiaa Lucam i 14. Cap. Um̃ hveriar baadar nockud hefur talad vered hier ad frarmañ. Konungureñ er hiñ Alvallde Himens og Jardar Konungur, Hañs Sonur er DRotteñ JESUS, sialfur Konungur, Ecke einasta epter Guddoomenum, helldur og Mañdoomenum, Pvi Gud hefur sett siñ Konung yfer sitt Heilaga Fiall Zion, Ps. 2. Jafnvel þoott ei være hañs Rijke af þessum Heime, og allt Valld er hønum giefed, Bæde aa Himne og Jørdu, Dan. 7. Matth. 28. Brwdkauped er hañs Holldtekia, og aller þeir Velgiørningar, Er i heñe fram̃bodner verda øllu Mañkyne, Eñ veitter þeim einum, sem trwa aa Nafn Eingietens Sonar Guds. Hiner Fyrstu, sem bodner voru, eru Gydingar, Hveriũ framar ødrum var boded til þessa mikla Brwdkaups, Eñ þeir forsmaadu þad, svo sem Paulus og Barnabas vottudu, Act. 13. Segiande: Til ydar byriade fyrst Guds Ord ad tala, Eñ fyrst þier forsmaaed þad, og reikned ydur ei verda Eilijfs Lijfs, Pa

snwunst

snwunst vier til Heidingiaña. Sumum bægdu Veralldar Umsvif fra þessare Guds Giof, svo sem af Gudspiallenu er audsært. Hiner gripu hañs Pioona, logdu þeim Haadungar til, og Afliifudu þa: Peirra gietur Frelsareñ, Er hañ sagde vid Gydinga: Hvern af Spamoñunum hafa ydar Fedur ecke Liifslated? Og yfer þa er geinged þad skielfelega Straff, Sem hier umgietur i Evangelio: Fyrst, þegar Nebucadnezar Eydelagde hina fyrre Jerusalem, og siidañ yfer Born þeirra, sem ad uppfylltu Mæling Fedra siña, Er hun var uppbrend og ad Stein-Hrwgu giord af Tito Vespatiano, Og alldrei uppbygd siidañ. Hiner, Er siidañ voru kallader, eru Heidner Meñ, Og medal aňara Forfedur vorer, Pad Foolk, sem i Mirkrunum sat, Eph. 5. Og er iñplantad i Stadeñ Gydinga, sem afbrotner voru, Rom. 11. Eñ vier heyrum i Gudspiallenu, Ad til þessa Brwdkaups er safnad Vondum og Goodum, Pvi segier og Paulus, 2. Tim. 2. Ad i stooru Hwse sieu ecke einungis Kier af Gulle og Sylfre, helldur og af Tre og Steine, Og sum til Heidurs, eñ sum til Vanheidurs, Eñ ef nockur hreinsar sig af þessu, Pa mune hañ verda Kier til Heidurs helgad, Og sialfur Lausnareñ endar þessa Epterliikingu med þeirre Dijrmætu Grein, Ad MArger SJeu KAllader, Eñ Fæer UTvalder. Hvar af liooster, ad þeir eru ecke aller Christi Pegnar, Sem nefna Christum siñ HErra, Til hvers hañ bender oss med Dæme þess Mañs, Er kom til Brwdkaupsins, ecke skrijddur Brwdkaups Klæde, Af hverium eg vil taka mier Orsok til, ad tala um þa Hlute, Hvar af eiñ og sierhver meige þeckia siñ Bwning, hvert hañ sie hæfur til ad byrtast fyrer Konungenum, Nær hañ geingur iñ ad sia Bordgiestena. Pu Alvallde Konungur Dijrdareñar, Sem villt, ad aller verde Hoolpner, og komest til Sañleiksins Vidurkieñingar, Veit oss þijns Anda Naad til þessa Verks, J JESU Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

NN Pegar Konungureñ Gieck Jñ, Ad Sia Pa Sem Til Bordsins Satu, Sa Hañ Par Eiñ Mañ, Eige Klæddañ Brwdkaups-Klæde, segier i Textanum: Hvert ad sie þetta Brwkaups-Klæde, er audvitad; Pad er sialfur Christur, og hañs Rietlæte med Trwñe hondlad, Pvi fagnar hañs Christne, hia Esajam Cap. 61. Segiande: Eg gledst mikelega, Og mijn Sala fagnar i mijnum DRottne, Pvi hañ hefur klædt mig Bwninge Hialpræde sins, Og med Klæde Riettlætesins hefur hañ huled mig, Eins og eiñ Brwdguma i Kieñemañlegum Skrwda, og eina Brwde Jklædda Skarte siinu: Petta er auglioost af sialfre Epterliikinguñe. Hvar fyrer var þessum Vesæla Mañe kastad i hin ytstu Myrkur? Af þvi, hañ var ei skrijddur Brwdkaups-Klæde. Hvar fyrer verda hiner Vantrwudu fordæmder? Af þvi, ad þeir trwdu ecke a Nafn Eingietens Sonar Guds. Hvar fyrer sættu ecke hiner adrer þvilijkre Refsing? (Pvi um hañ eiñ verdur gieted) Fyrer þvi, ad þeir voru Jklædder hinu rietta Brwdkaups Skarte. Hvar fyrer verda Utvalder iñleidder i Fognud sijns HErra? Mun þad skie fyrer þeirra eigeñ Riettlære? Fiærre fer þvi. DRotteñ, Ef þu

 villt

villt tilreikna Syndernar, Hver fær þa stadest, segier David, Ps. 130. Eingeñ lifande Maña mun Riettlætast i þijnu Auglite, segier hañ: Hvar fyrer er þad þa? Af þvi ad þeir trwdu aa hañ, sem Riettlæter Ogudlegañ, segier Paulus, Rom. 4. Og þvi kiemur hañ ecke til Doomsins, segier Frelsareñ. Sæll er saa, Hvers Synder huldar eru, segier David, Ps. 32. Eñ med Klædunum verda Lijteñ huleñ, Eins vor Andleg Blygdan, med JEsu blessudum Riettlætis Skrwda, Þess gietur hañ sialfur i Opeñberunum Johañis, Talande vid Biskupeñ i Laodicea, Hvern hañ Nakeñ kallar, Þar hañ rædur honum, ad kaupa af sier Gull þad sem i Ellde er reynt, Ad hañ rijkur verde og klæddur hvijtum Skrwda, svo ad Blygdan hañs Fatleysis ecke Opeñberest, Apoc. 3. Naadar Stoolleñ hulde Fordum Daga Saattmaals-Orkena, J hverre Logmaals-Toblurnar geymdar voru: Þu JEsu, Þu ert eiñ Naadar-Stooll i þijnu Bloode, Rom. 3. Fyrer þitt Sakleyse, O! HErra, Sem Logmaaled uppfyllt hefur, Eñ varst þo aa moote Logmaalenu dæmdur, Fyrer þad eru huldar allar vorar Synder, sem moote Logmaalenu giordar eru, Þegar vier aa þitt Nafn trwum: Hvad mun eg ætla til þess, ad eg syndugur Ormur i mijnum eigeñ Klædum byrtast kuñe i þijns Himneska Fodurs Auglite? Hvad mun eg vilia koma fram med þad, Sem er eins og Nidlags-Fat? Hvad mun eg biooda þad fram sem er Haalfverk? Eg hrædest oll mijn Verk, sagde hiñ Riettlaate Job: Og þvi mun eg ætlast til þess, ad mijn sieu betre? Hvar fyrer mun eg vilia bæta þañ fagra Kyrtel, Er þu mier giefed hefur, med mijnum Totrum? Mun eg heilagre eñ Josua hiñ Ædste Prestur, er stood i saurugum Klædum fyrer Eingle hiñs mikla Raads, Zach. 3. Svo mun best fara, O Notteñ miñ, ad bæde eg og adrer Synduger Meñ nioote þeirrar Naadar, sem hañ naut, ad þu burt taker vort Raanglæte, og skipter um̃ Klæde vid oss. Svo er nu þetta Brwdkaups-Klæde eckert añad eñ Riettlæte JEsu Christi med Trwñe medteked; Þvi Jklædunst vier fyrst allra i Skijrneñe, þess getur Paulus, segiande: Þier erud aller Guds Born fyrer Trwna a JEsum Christum, þvi hverier sem uppa Christum skijrder erud, Þier hafed Jklædst Christo; J heñe verda oss Syndernar fyrergiefnar, ecke einasta Uppruna Syndeñ, helldur eigum vier, J Krapte heñar, Fyrergiefningar Von, um̃ alla Æfe vora, aa Gioranlegum Syndum, nær vier leitum heñar Riettelega, þvi kallar Petur hana Saattmaala goodrar Samvitsku, Þvi eingeñ kyñe um̃ eitt Augnablik Roolega Samvitsku ad hafa, Nema hañ visse sier Kvittunar Von Synda siña: J heñe verdum vier Guds Born; J heñe medtokum vier Heilagañ Anda, sem þa alla Endurnyar, Fyrer Krapt Endurgietningareñar, Sem ecke mootstanda honum nie slockva hañ; Þvi er saa Riettelega skrijddur Brwdkaups-Klæde, sem Endurgieteñ er af Vatne og Anda, Ef hañ ei spiller aptur siñe Endurgietningu, eñ þad verdur morgum, þvi midur, og þar fyrer er Skijrneñ ecke einhlijt til þessa Bwnings, nema ad heñar Kraptur auglijse sig i oss, nær vier drogunst a Legg, og lærum vorn Christeñdoom, og er þad fyrst i þvi Jñefaled, ad trwa Riettelega a Gud, hvad ed skiedur med Tveñu Moote: Fyrst ad hafa sañа Þeckingu aa honum, hañs Stoormerkium, hañs Velgiorningum, sem oss

verda

verda i Ordenu framboodner: Aññad er þad, ad vier treystum hönum, elskum og virdum, fram yfer alla Hlute. Hvad þvi Fyrra vidvijkur, Pa er þad vijst, ad i Skijrnññe jaatum vier Gude og øllum hañs Stoormerkium, Par til Skulldbundu oss vor Gudfedgin, med siñe Jaatningu; Eñ hvad stodar oss su Jaatning, nema vier lærum ad þeckia hañ er vier jaatudum, Hañs Almætte, Hañs Godgyrne, Hañs Riettlæte, hañs Elsku til vor, og hvad añad, sem hañ hefur i sijnu Orde Opeñberad oss til Saaluhiaalpar? Petta vil eg bidia þa ad Hugleida, sem añadhvert siaalfer lijted edur eckert vita i sijnum Christeñdoome, svo sem vita byriar, edur forsooma ad kieña þad sijnum Børnum og Hiwum, jafnvel þott siaalfer nockud vita meige. Hier stendur i Gudspiallenu, uñ þa sem forsmaadu Konungsins Bod, eñ geingu i burt, Eiñ aa siñ Bwgard, eñ añar til siñar Syslanar, ad þeir hafe þess ecke verduger vered. Seged mier þa i Guds Nafne, seged mier, Pier sem allareidu erud kállader, og til Bords setter i Konungs-Stofuñe, munud þier þvi fyrer hlijta, ad þier erud þar Einusiñe iñkomner? Munud þier byrtast i þvi saña Brwdkaups-Klæde, er þier laated Veralldlegar Syslaner, Jaa, Giaalijfe og vondañ Selskap draga ydur fra Gude og hañs Christs Peckingu? Hversu aagiæter Bordgiester erud þier vid DRotteñs Kvølldmaaltijd, nær þier edur ydar Børn vita eingañ Greinarmun ad giora Lijkama DRotteñs og añarrar Fædu, ecke ad Reyna og Proofa siaalfañ sig, og ecke ad Rañsaka Hiartad, hvert þier sieud i Trwñe. O! Vei, O! Vei, Hversu lijtt eru Meñ þa til Brwdkaupsins bwner? Pad heiter med Riettu, ad hafa Altared til ad Syndga, svo sem DRotteñ ad Orde kiemst fyrer Spaamañsins Muñ, uñ Afgudadijrkanena i Juda: Vier kieppunst vid ad bwa oss i Skart, nær vier hallda vilium Miñing DRotteñs Dauda, og svo er Heimskañ rijk i oss sumum hverium, ad saa sem ecke hefur siaalfur, hañ laanar af ødrum, hvad ad soñu er Vijtalaust i siaalfu sier; Eñ Gud naade hvad lijted Sumum mune uñhugad vera, ad byrtast i JEsu Christi dijrmæta Riettlætes Klæde, sem wtvegad verdur med sañre Ydran, stødugre Trw, og Asetninge Christelegs Lifnadar. Par fyrer Christner Meñ; Læred ad þeckia Gud og hañs Stoormerke; Læred ad þeckia siaalfa ydur og ydar Overdugleik; Læred ad þeckia Guds Vilia af hañs Bodordum, svo þier og þeckia meiged, hvad mikeñ Skort þier hafed aa þeirre Hroosan, sem fyrer Gude gillder. Hiñ Añar Partur vorrar Jaatningar er saa, ad vier lofum ad treysta Gude og reida oss uppaa hañs Fødurlega Giæsku og Forsiaa, bæde i Medlæte og Mootlæte, eñ af þessu ber æred miøg hiaa mørgum hverium, Sem þo meinar sig velbweñ i Lambsins Brwdkaup; J Medlætenu treystum vier uppa siaalfa oss sumer hverier, uppa Aud vorn og Metord, uppa Vine og Hofdingia, eñ ecke uppa hañ, sem er DRotteñ alleina Rijkur: Konungureñ af Tyro sagde i Hiarta sijnu: Eg er eiñ sterkur Gud; Eñ DRotteñ segier hönum, muntu segia vid þiñ Veganda, Eg em sterkur Gud? Og þo treista Meñ uppa svoddañ eina Vatns-Boolu framar eñ aa Gud, sem øllu rædur bæde aa Himne og Jørdu; Hvar er þa Traustsed? Hvar er þa Trweñ, sem Meñ eiga aa Gude ad hafa? Munu þesser vera hentuger Giester i Christi Brwdkaups-Stofu, Er sagt hefur; Hver sem

til mijn kiemur, og ei hatar Fodur og Moodur, Konu og Børn, Systur og Brædur, og jafnvel sijna elgeñ Saal, Hañ gietur ei vered miñ Læresveiñ? Meñ standast ecke Reidesvip eins Veralldar Hofdingia, er Meñ svo kalla, þegar þeir ygla sig, þa eru sumer Meñ bwner til ad giøra allt hvad þeir biooda, Og jafnvel hinar verstu Skam̃er og Klæke i giegn Gude, eñ hañ Ottast þeir ei, i hvers Hende ad øll Veralldareñar Makt er eins og eiñ lijdande Þoka, Og þo vilia Meñ Christner heita, Þo ætla Meñ sier med þvilijku Skape i Lambsens Brwdkaup iñ ad gaanga, med þeim Guds Hetium, sem jafnvel ecke sitt Lijf elskudu allt i Daudañ, þar fyrer hafa þeir nu faagad siñ Skrwda i hañs Bloode. J Mootlætenu eru Meñ ecke einasta Oþoleñmooder, Sem jafnvel Guds Børn hender, helldur Møglunarsamer moote Gude, Kalla sier Oriett giørdañ, Orvænta hañs Adstodar, Grijpa til þeirra Raada, sem hañ bañad hefur: Og i eilnu Orde ad segia, Kasta i burtu Trwñe aa hañ, og briota Oked i sundur. Fiñe Meñ nu eitt hvad af þessu hiaa sier, añad hvert, ad þa vante Naudsynlega Þeckingu aa Gude og sijnum Saaluhiaalpar Efnum, Og hañ hyrder ecke um̃ ad raada Boot þar aa, sem best hañ kañ, Edur hañ Ottast nockra Veralldar Makt, Vinaattu edur Velgeingne, eins miked og Gud, þa drage eingeñ siaalfañ sig aa Taalar, Edur meine þad hañ sie Riett-trwadur, þoott hañ skijrdur sie, þoott hañ sie Bordgiestur DRotteñs i Heilagre Kvølldmaaltijd, Og fylger þad þa epter, ad hañ ei er skrijddur Brwdkaups-Klæde, aa medañ hañ er svo bweñ. Take eingeñ svo Ord mijn, ad eg meine þott einhvern kuñe nockud af slijku ad henda, ad honum þar fyrer eige strax ad kasta i hin ytstu Myrkur: Giæska DRotteñs er Þoleñmoodare yfer Syndum vorum eñ svo, þad sijna oss Dæme hiña mestu Syndara, sem þo hafa aadur haft fulla Guds Þeckingu, svo sem Aarons, Davids og Peturs, Eñ hitt segie eg, ad Meñ skule ecke bruka þessa Guds Naad til ad ala Syndena aa heñe. Eg sagda fyrer skømu, ad i Skyrneñe værum vier fyrst Jklædder Brwdkaups-Klædenu; Eñ Gud naade, ad þar fellur svo optlega Blettur aa, Og svo atast þad i Forodum Veralldareñar, ad þad valla þeckest aa Stundum, eñ þad a burtu ad þvo med heitre Ydran og hañs Forþienustu, sem hrein giører Børn Levi, JEsu Christi, hver ad er eins og Saapa Þvotta-Kveña, seger Spaamadureñ Malach. 3. Eitt Klæde er jafngott þo ad Saur falle aa þad, Ef þad er vel þveged, Nema þad sie Groomteked; Eins er Syndareñ, Hañ er jafngoodur, þegar hañ ydrast af Hiarta, Trwer ad sier verde Syndernar fyrergiefnar, Og leitast vid ad lifa betur af øllu Megne; Eñ velke hañ sig svo miøg i Gudleysenu, ad hañ burtkaste DRotteñs Forþienustu, Og hyrde ei um̃ ad leita heñar med þeim Medølum, sem til þess eru giørd; Þa segier Paulus oss, Ad þar sie eingeñ Forlijkun fyrer Syndena framar, Hebr. 10.

Eg fiñ i Heilagre Ritningu svo sem Þriu Troppu Stig, Til Gløtunareñar, fyrer þa, sem medteked hafa þo Guds Anda: Hrygged ecke Heilagañ Anda, Segier Paulus: Þad skiedur þegar þeir, sem eñ þa eru i Guds Naad, Þeim verdur þad, ad þeir laata epter Holldenu, Þo ecke allrijd af aasettu Raade; Eñ veikia þo med þvi Krapta siñar Endurgietningar, Svo þeir eru ecke svo liwser aa ad giøra þad Gude lijkar. Aptur segier hañ:

hañ: Slockved ecke Heilagañ Anda. Pad skiedur nær Meñ svo venia sig a syndsamlegt Athæfe, ad þar fiñst eingeñ Baraatta Holldsins og Andans, helldur laata Meñ Syndena drottna i sijnum Daudlegum Lijkama, Svo þeir þioona heñe, Par med tapa Meñ Andanum til fulls, Og rata i Guds Ovingan. Hiner Pridiu eru þeir, Ed mootstanda Heilogum Anda, svo sem DRotteñ sagde vid Gydinga, og hañs Pijslar-Vottur Stephanus: Pad skiedur, Nær Einhver forsmaaer Andañ, Nær hañ añadhvert straffar Syndena i Ordenu, Edur og med sijnum iñre Verkunum i Hiartanu, og standa a moote honum af ollu Megne, svo ad þoott þeir vite hvad riett er og Hiaalpsamlegt, Pa smijda þeir sier Meiningar og Assakaner a moote Guds Orde, Og Jñblæstre Heilags Anda, Og leitast vid ad styrkia þær med þeim Rokum, Sem Hollded og Diofulleñ fyrer þa dycktar: Og þesse er hin sijdarsta Trappa, uñ hveria mier virdest ad Postuleñ tale til Herbræos, Cap. 6. Ad valla edur ecke eige Apturkvæmt til Ydranar: Giæte þvi hver og eiñ ad sialfum sier, sa ed þeña Himneska Giest hefur Einusiñe hloted, ad hañ laata sig af honum leida i allañ Sañleika, Hañ breite eins og Ezechielis Dijr, Pau geingu riett a fram, eins og þeirra Andlit horfdu, hvert sem ad sialfur Andeñ foor, Pa fooru þau. Svo eigum vier og ad giora, Christner Meñ, a medañ Gud geingur undañ oss i Sky-Stoolpa siña Orda, Hvar i Andeñ bijr, Par vier raafum i Eydemorku Heims þessa; Pvi ef vier gaungum i Andanum, Pa munum vier ei framkvæma Holldsins Gyrnder, Gal. 5. Par hañ leider alldrei nema til Guds, af hverium hañ framgeingeñ er. Trwed mier, Christner Meñ, ad mikel Gaumgiæfne heyrer til þess, Ad rañsaka hvert Meñ hafa Vitnisburd Heilags Anda uñ þad, ad þeir sien Guds Born, Edur og, ad þeir leidast af folskum Anda, Sem lofe þeim Arfleifd Guds Barna, uppa Ovissa Von, sem heñar eru þo miñst verder, Hvad margañ mun henda, Pvi verr. Pad sia Meñ ecke einasta af Phariseunum, Peim Hræsnurum, Er meintu sig alleina ad hafa Lykeleñ ad Guds Rijke; Eñ hversu laangt þeir hafe fraa þvi vered, Vottar sialfur Sañleikureñ, Matth. 23. Helldur og a morgum odrum, sem ad soñu ecke efast uñ Guds Naad, eñ lifa þo eingañvegeñ ad Guds Vilia, Jafnvel þoott ei dryge þeir Stoor-Glæpe; Pessum rædur Postuleñ nærsta heillt, Er hañ seger: Reyned hvert þier erud i Trwñe, Hvad ei verdur med odru Moote betur giort, Eñ ad Meñ Rañsake siñ Lifnad grandgiæfelega, Pvi soñ Trw er alldrei Avaxtarlaus, Helldur verkar hun fyrer Kiærleikañ, Hver ad er Logmaalsins Uppfylling, [illegible] Christelegar Dygder hefur i sier foolgnar. Ad soñu er JEsu blessad Riettlæte þad [illegible] Brwdkaups-Skart, sem Texteñ umgietur, Nær þad er med Trwñe hondlad; Eñ Glanseñ a þessu Tignar-Klæde, Eru Verkeñ, sem af heñe framkoma, Hver hana auglijsa, og uñ hana votta, Pvi af þeirra Avoxtum skulud þier þeckia þa, Segier Frelsareñ uñ Ulfana, Sem koma i Sauda-Klædum, Og eins maa uñ Guds Born segia: Ecke hylur Farve Klædaña Lite Lijkamans, Ei helldur wtebyrger hañ Frost og Kulda, Helldur Fated, sem ad Lijteñ byrger. Svo giora og Verkeñ eingañ Riettlaatañ, helldur Trweñ, Sem þvi velldur, ad vort

Lioos

Lioos svo lijser fyrer Moñum, ad þeir vor Goodverk siaa, og dijrka vorn Fodur, sem aa Himnum er, Matth. 5. Sooleñ er ecke Byrta, Eñ þo giefur hun Byrtuna fraa sier: Epled er ecke Eik, Og þo ber Eikeñ Epled: Trwen̄ er helldur ecke Verk, Eñ þo er hun aldrei aan Verkaña, Þvi segier Jacob: Sijn mier þijna Trw af Verkunum. Vere þvi eingeñ svo blindur, ad hañ ætle þad hañ sie Riett-Trwadur aa medañ hañ ecke ber Trwareñar Avexte. Hvad skulu Meñ þa tala um̃ hina vondu Olld, Sem vier lifum i? Eg skal giefa þeim eitt Hiarta og eiñ Veg til ad Ottast mig, segier DRotteñ um̃ Christnena aa Nya Testamentesins Dogum, fyrer Muñ Jeremjæ, Cap. 32. Mun þetta siaast hiaa morgum aa vorum Dogum, Þar ed svo margt er Siñed sem Madureñ er, Jafnvel i þeim Hlutum, sem heyra til Guds Dijrkunar, og Saaluhiaalpeñe vidkoma. Ad eg tale ecke um̃ adra Hlute, Svo laangt er fraa þvi, ad Meñ hafe eitt Siñe til ad Ottast Gud, Ad i einu Lande, Eiñe Bygd, J eiñe Sookn, er þar daudlegt Hatur, Agg, Reide, Præta, Tvijdrægne, Jñbyrdis Flaattskapur: Meñ liwga hver uppaa añañ Lijtum og Skom̃um, pretta hver añañ i Kaupum og Solum, svijkiast aa Jñbyrdis med Kiassmælum, Berande Hunaang i Muñe, eñ Gall i Hiarta. Hvad þa? Eru Guds Ord ad Bryggdmælge vordeñ? Fiærre er þvi, Sie Gud Sañsogull, Eñ aller Meñ Lygarar, Helldur er þad þess vegna, ad vier erum svo Fraaleiter og Olijker vordner hiñe Fyrstu Guds Kyrkiu, Þar aller Christner voru Eitt, og aller Hluter sameigeñleger medal hiña Trwudu, Og þo hallda aller sig hafa hid fagra Brwdkaups-Klæde til ad bera. Brædur mijner, Vilied þier heyra þær Saker, Fyrer hveriar Gud wtrak sitt Foolk i hina Babylonisku Herleidingu, Hvar þeir maattu lijda svo skielfelegar Hermungar, ad valla hefur þvilijkt heyrst fraa Alldodle, Þær standa skrifadar hiaa Ezechiel Spaamañe, Cap. 22. A þeñañ Haatt: Fodur og Moodur virdtu þeir einkis, Vid hiñ Framanda hondla þeir sviksamlega, Eckiuñe og hinum Fodurlausa giora þeir Oriett: Eñ ad þessu leika Meñ sier aa Stundum og odru þvilijku, Og þyker þad Hofmeñska vera: Mun nu Konungureñ þeckia þetta fyrer Brwdkaups-Klæde, Nær hañ lijtur af Himnum ofañ, Til ad siaa epter Brwdkaups-Giestunum? Eg vil ei tala um̃ Flaattskap og Underferle, er svo miog drottnar i Heimenum, Jafnvel medal þeirra, er vel Christner heita vilia, Og ætla sier einkis Aboota vant. Ein af þeim mestu Skom̃um, sem þvijngade Gud til ad yfergiefa sitt Foolk Juda, var hin staka Otrygd, Sem drottnade aa þeim Dogum; Þess gietur Jeremjas, Cap. 9. Segiande: Vare sig hver eiñ vid sijnum Vin, Og treysted ei uppaa neiñ Broodur, Þvi eiñ Brooder hañ bregdur odrum, og sierhver Vinur brwkar Afdraatt og gabbar Vin siñ, Þeir tala ecke Sañleikañ, Þeir kieña Tungu siñe ad tala Lygar, Og þreyta sig i Raangsleitneñe. Segled mier, Ef Jeremjas mætte hverfa aptur til Lijfsins, Munde hañ ei þeckia nockud þess Haattar medal vor? Og maa þad Eingvañveigeñ Brwdkaups-Klæde nefna, Laangtum helldur vil eg kalla þad Andskotans Bodsmañs Ham, Er hañ klæddur var, Þegar hañ talade vid Evu i Hoggormenum, og baud heñe uppaa Epled; Þvi David og Paulus Rom. 3. Segia, ad Hogg-

ormin

orma, Situr sie under Vorum þeirra, Eñ Diofulleñ er sier alltijd lijkur, Og þad þess helldur, sem hañ veit ad hañ hefur styttre Tijma. Eg vil ei faa mier til Orda um hina skadlegu Agyrne þeirra, sem wtsiwga Hws Eckna og Fodurlausra Barna, og selia hiñ Fatæka fyrer eiñ Skoo. Margañ mun Gud siaa i hiñe Almeñelegu Brwdkaups Stofu sijns Sonar, Pad er hiñe Siinelegu Guds Kyrkiu hier aa Jorduñe; Eg segie, Hañ mun þar margañ siaa lijkañ þeim sem framfalla i Pantsettum Klædum, Jaa, Hañ mun siaa Blood siña Voladra i Losum Klæda þeirra, Hvad sijnest ydur, Christner Meñ? Munu Meñ i þvilijkum Bwninge Jñgaanga i Lambsins Brwdkaup? Laangt er fraa þvi: Fyrer þvi Hreinsed ydur, Pvoed ydur, Laated af Jllu, Læred Gott ad giora, Esa. 1. Giored hvad Riett er aa hverium Morgne, og frelsed þañ sem Raaned lijdur af þess Hende sem underþrycker hañ, svo ad Bræde DRottens ecke wtfare svo sem eiñ Elldur, Saa ed eingeñ faae slockt, fyrer Jllsku Saker ydar Athafna, segier DRotteñ fyrer Muñ Jeremiæ, Cap. 21. Eñ vilie Meñ vita, hvad ad sie hid rietta Brwdkaups Klæde, Pa er þad JEsu blessad Riettlæte, med eiñre sañre og lifande Trw umsadmad, Sem aadur er sagt: Eñ hvad Avoxtum Trwareñar vidvijkur, Sem alldrei kuña vid hana ad skilia, helldur eñ Byrtañ vid Liosed, Pa sæ eg þad ecke betur sagt, helldur eñ David i hinum Fimtanda Psalme, med þessum Ordum: DRotteñ, Hver sær ad bwa i þiñe Tialld-Bwd, Edur hver mun hvijlast uppaa þijnu Heilaga Fialle? Hañ saa ed framgeingur Flecklaus og giorer Riett og talar Sañleikañ wt af Hiarta, Hver ed ecke Sviksamlega mæler med siñe Tungu, og Naaunga sijnum eckert Jllt giorer, og leggur sijnum Naaunga eckert Lastlegt til, Hver hañ leider hiaa sier hiñ Jllgiarna, Eñ i Heidre hefur hiñ Gudhrædda, Hver hañ sver sijnum Naaunga, og svijkur hañ ecke, Hver hañ giefur ecke Fie wt uppaa Okur, og tekur ecke Mwtu yfer hiñ Saklausa, Hver ed þetta giorer, hañ mun stodugur blijfa Æfeñlega. Lijted nu hier, svo sem i odrum Speigle, hverneñ þeim bvrie Hattudum ad vera, sem riettelega eru til þessa Brwdkaups bwner: Eñ vilie Meñ þad ei heyra, Pa heyred þo, Christner Meñ, hver ad urdu Endalok þessa Auma Mañs, Er vanvirdte Samsæted med Almeñelegum Bwninge: BJnded Hañs HEndur Og FÆtur, sagde Konungureñ, Og Kasted Honum J Hin Ytstu MYrkur, Par Mun Vera Oop Og TAña GNijstran. Ecke þarf eg margt ad segia af þessu Fordæmingareñar Lande, Pad er noog, sem hier stendur: Ad Par Sie Oop Og Taña Gnijstran, Og meir vantar oss þad, ad varast Helvijte, helldur eñ ad vier ecke nærre gietum hversu heitt þad sie: Pesse Vesæle Madur var ecke einasta wtrekeñ, wr Brwdkaupenu, helldur og var honum i Myrkvastofu kastad; Svo munu og aller þeir, Er ecke eru JEsu Dijrmætum Riettlætis Kyrtle skrijdder, Peir munu ecke Einungis wtrekner verda fraa Auglite Guds, og Styrkleika hañs Dijrdar, 2. Thess. 1. Helldur og i Eylijfum Ellde breña med Dioflenum og ollum hañs Arum. Pegar Jsrael heyrde, ad Guds Reider sloou i Horeb, Nær Logmaaled var wtgiefed, Pa hræddust þeir fyrer Elldenum, og þordu ecke nær ad gaanga: Eñ hvad mun verda þegar hañs Reide tekur til ad breña

allt til nedsta Helviitis yfer þeim, Er valla añad giordu, eñ ad brioota þetta Løgmaal; Og ydruðust þo alldrei Afbrotaña, Edur þeynktu uñ, ad afplaana þau med Guds Sonar Forþienustu? Ellduren snerte ecke Gydinga, Þo gaatu þeir ei stadest ad sia hañ; Eñ hvilijk mun þeirra Ofraun verda, Sem i Helviitis Ellde velltast munu fraa Eiñe Eylijfd til Añarar? Þar fyrer mijner Elskanleger, Giaaed til, ad þier giored ydar Uvalningu vissa, 2. Pet. 1. Iklædest DRottne JEsu Christo, Rom. 13. Þad er hañs Riettlæte; Iklædest Herskrwda Riettlætesins, Eph. 6. Iklædest Bryniu Trwareñar og Kiærleikans, 1. Thess. 5. Svo ad þier verduger verded i Lambsins Brwdkaupe ad standa frame fyrer Gude, Iskrijdder biortu Lijn-Klæde, Sem eru Riettlætingar Heilagra, Apoc. 19. Þeirrar Eylijfu Farsælldar, Giefe oss Gud ad niota, Fyrer JEsu sijns Sonar dijrmæta Blood og Forþienustu, AMEN.

Tuttugasta og Fyrsta Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Joh. 4. Cap.

I Þañ Tijma. Þar var eirn Kongs-Madur, Hvørs Sonur ad siwkur laa til Capernaum. Þa hañ heyrde þad, ad JEsus var komeñ af Gydinga-Lande i Galilæam, foor hañ til hañs, og bad hañ, þad hañ fære ofañ og læknade Son hañs, Þviad hañ var ad mestu daudur. Þa sagde JEsus til hañs: Nema ad þier siaed Teikn og Stoormerke, trwed þier ecke. Kongs-Madureñ sagde til hañs: HErra, Far þu ofañ aadur eñ Sonur miñ andast. JEsus sagde hønum þa: Far þu, Sonur þiñ lifer. Og Madureñ trwde þeim Ordum er JEsus sagde hønum, Og gieck þadañ. Eñ þa ed hañ foor ofañ epter, Geingu hañs Þienarar i moote hønum, Og kuñgiordu hønum, Segiande: Sonur þiñ lifer. Hañ spurde þa þar ad, aa hverium Tijma þad hønum hefde batnad, Og þeir søgdu hønum: J Giær uñ Sioundu Stundu hvarf fraa hønum Kalldañ. Þa formerkte Fadereñ, ad þad var uñ þañ Tijma, aa hverium ad JEsus hafde sagt, Sonur þiñ lifer: Og hañ trwde, Og allt hañs Heima-Foolk.

Exordium.

HVad er sterkara eñ Leoned? Sogdu þeir i Thimnath Fordum vid Samson, er þeir høfdu raaded Gaatu hañs: Jud. 14. Eñ eg vil segia: Ad Trweñ er eñ þa sterkare, þvi hun sigrar þad Leoned af Kyne Juda, Er hefur hiñ frægasta Sigur uñed, Sem uñ Allder heyrst hefur. Þvi lijser hañ Blessadur, Er hin Cananiska þreytte vid hañ, Eñ hañ sagde: Kona, mikel er þijn Trwa, Verde þier epter

þvi

þvi sem þu villt. Triðdum er allt mögulegt, Þvi sagde og Frelsaren, Matth. 17. Ef þier hefdud Trw svo sem Eitt Mustards Korn, Pa mundud þier segia þessu Fialle: Far þadan og hijngad, og þad mun færa sig, Ekkert mun ydur Omögulegt vera. Hvad velldur þa þvi, ad vier sem þo bæde vilium trwa, og trwum a Christum, ad vier ecke faum ollu til Vegar komed, Sem vier gyrnunst? Par liggur Svar til, Pad sama sem Frelsaren sagde Læresveinunum, Er þeir adspurdu han, þvi þeir hefdu ei gietad wt-reked Tvnglmeina Diofulen, Han sagde: Vegna ydar Trwarleysu; Og fyrer þvi, ad þessa Heilaga Dags Texte, giefur oss Orsok til, ad tala framar hier um, wt af Þæme Konungs-Manñsens, Pa vil eg af honum Tveñt Hugleida. 1. Veikleika Trwareñar, og heñar Framfor. 2. Guds Giædsku i þvi, ad efla hana.

Styrk oss hier til Naaduge Fader, Fyrer JEsum Christum, AMEN.

Utleggingen.

Hver ad vered hafe Konungs-Madur þesse, eru margar Getur a: Lijkust er þeirra Meining, Ad miñe Hyggiu, er ætla hañ vered hafa eiñ af Herodis Pienurum, Þvi jafnvel þott Herodes være ecke Konungur, helldur Fioordungs Hofdinge alleina, Pa var hañ þo svo nefndur af sijnum, og svo odrum epter þeim, Svo sem ad lesa er hia Marcum i Siotta Capit. Og hefur hañ þa an Efa Gydingur vered, Þvi Gydinga Pioonustu og Sidum lietst Herodes fylgia: Eñ þott hañ Gydingur være, og heyrt hefde Spaadoomana um Messiam, og af JEsu, Pad hañ giorde þau Verk, sem eingen kuñe ad giora, Pa fæst hañ ei miked um hañ edur hañs Lærdoom, vegna hvers hañ var þo epter sijnu Spaamañs Embætte i Heimeñ sendur: Svo geingur þad morgum af oss: Vier erum skijrder, Vier erum i Christeñdoomenum uppalder, Vier kuñum ad þilia vorn Barna-Lærdoom, Og sumer vita ad giora Grein a honum, med wtvortis Vidurkieñingu, Eñ hversu ad Kraptur Trwareñar sie rijkur i Hiartanu hia Allmorgum, Pad sijnest i Lijfernis Hattunum, Þegar Gud a ad elska fram yfer alla Hlute, Þegar Naunganum a til ad giefa hañs Misgiorder, og giora Gott hinum Volada, Pad sijnest nær Holldeð a ad Krossfesta, Og i Krossburdenum þegar oll Mañleg Hiaalp er wte. DRotteñ var i Cana þegar þetta skiede, Pad var lijtill Bær og liggur hier um Þijngmaña-Leid fra þeirre stooru Borg Capernaum, Par giorde JEsus þad mikla Krapta-Verk, Er hañ snere Vatne i Vijn, Pad var hid Fyrsta er hañ giorde i þeim Stad: Þetta hefur Konungs-Madureñ heyrt an Efa, Og þvi leitar hañ DRotteñs Hiaalpar, Eñ þo ecke nema til Lijkamlegrar Adstodar, af þvi hañs Sonar Neyd þreyngde ad honum; Eñ miklu meir la honum a þvi, ad brwka þetta Krapta-Verk sier og sijnum til Andlegrar Heilsubootar, Þvi sa er hiñ riette Avoxtur Krapta-Verkaña, Og sa er Tilgangur DRotteñs, Nær hañ giorde þau, Aññadhvert fyrer sialfañ sig, edur sijna Postula: Eñ Gud Naade oss, Ad vier erum eins lynder og þesse Konungs-Madur var; Medañ oss lijdur vel ad ollu þvi sem Lijkamanum vidvijkur, Pa hyrdum vier ecke svo mikid um Saalena, og leitum ei Christs, Jafnvel þott allt Hofuded sie siwkt, allt Hiartad

 veikt,

veikt, fraa Hvirfle og allt til Ilia sie þar ei nema Saar, Kaun, Beniar og Prote: Vier leitum hañs, segie eg, Ef oß brestur nockud af Veralldar Munum, Pegar vier siwker erum, Pegar oß brestur Atviñu vora, nær vier Offookter erum, og Raangendeñ lijdum, og vier eigum so ad giora; Pvi hañ er Meistare til ad hiaalpa, og vor Hiaalp kiemur fraa DRottne, sem skapad hefur Himen og Jord: Eñ ad leita Guds Rijkis og hañs Rietlætis, þar erum vier svo treger til, jafnvel þott þad sie þad eina, sem er Omissande, þvi giordum vier so, þa munde oß allt añad til leggiast, og seged mier, Hvad er vorre Trw þa betur haatt ad eñ þessa Konungsmañs? Hañ hefur ad vijsu Hofdinge vered. Nockrer ætla ad hañ hafe vered hiñ same og Chusa, sa ed var Armadur Herodis, Hvers Kviña Johaña ad sijdañ eptersylgde Christo af Galilæa, og þioonade honum; Og er þeirra Gaata ecke Olijkleg; Pvi hier stendur uñ þeña Mañ sijdañ, Ad hañ hafe Trwad og allt hañs Heima Foolk. Eñ fyrer þvi, Ad hañ var Maktar-Madur, Eñ uñ Christ hefur hañ ecke odruvijse meint, helldur eñ uñ eiñ Spaamañ, svo sem Eliam, Elisæum og adra svoddañ þa vill hañ ad DRottiñ kome ofañ med sier. Pesse er sl jkra Fugla Tegund, ad jafnvel þott þeim ligge miked aa, vilia þeir laata sig virda framar odrum Moñum. Eins var Jairus Samkundu-Hofdinge lyndur, hver ed var somu Borgar Madur, hañ beidde DRotteñ ad koma med sier, og leggia Hond yfer Dottur sijna, svo sem hañ giæte ecke reist hana af Daudum Fiarlægur, og hefur hañ þo aau Efa heyrt þetta Dæme: Eñ þott DRotteñ liete þad epter honum, Pa hefur þad ei vered þeß vegna, Helldur ad hañ giorde þad mikla Kraptaverk i Augsyn svo margra, er i Fyrstuñi daarudu hañ. Hversu lijkt er þetta Naaman hinum Syrlendska? Er Elisæus baud honum ad þvo sig Sio siñum i Aûe Jordan, 2. Reg. 5. Pa strauk hañ burt i Reide-Svip, og sagdest meint hafa, ad hañ munde hafa komed wt til sijn, og aakallad Nafn DRotteñs Guds sijns: Hañ leit aa Virdingar sijnar, eñ ecke aa siñ Lijkþraa Kropp. Ecke giorde svo hin Canaaniska, ecke hin Bloodfalls siwka, ecke hiner Blindu, er saatu vid Veigeñ og kolludu; Herra Sonur Davids Myskuna þu ockur, Matth. 20. Pesser beiddu uñ Christi Hiaalp, so sem adra Olmusu, þvi þeir aattu ei miklum Veralldar Aud nie Virdingum ad treysta: Og Gud giæfe vier villdum og þeckia þad, ad aller erum vier DRotteñs Purfa-Meñ. Ecke gat Naaman kastad af sier Lijkþraañe, med hañs mikla Gulle og Silfre: Ecke gat Ezechias Konungur bætt sier Heilsuna med allre siñe Makt: Og ei gat þesse Konungs-Madur teked Kolldunа fraa Syne sijnum, Añars hefde hañ ecke til Christum komed: Eñ miklu sijdur kuñum vier ad auka oß Trwna, eñ Trwarveikena Orsakar marg opt þad Peckingarleyse, er vier hofum, bæde aa Gude og aa sialfum oß: A sialfum oß i þvi, ad vier kollum oß eckert Omaattugt, nær ad Oskum geingur, eñ aa Gude i þvi, ad vier treystum honum svo lijted, þegar Mañleg Hiaalp er ute. Eñ hvad er þo Madureñ? Ein Gusa er hañ, hver ed siest uñ Stundarsaker, eñ hverfur sijdañ, segier Jacob: Hvad er Vijntred fremur eñ oñur Tre? Verdur teked af þvi Efne til nockurs Verks? Segier DRotteñ hia Ezechielem, Cap. 15. Og hvad er Madureñ aan Guds? Eiñ Fauskur, sem til einkis er hæfur, Nema ad upphogg-

hoggvast og i Ellde breñast. Konungureñ af Egyptalande er Madur, og ecke sterkur Gud, Hestar þeirra eru Holld, og ecke Aude, segier DRotteñ vid sitt Foolk, Es. 31. Er þeir treystu þessum Hofdingia framar eñ Gude sijnum: Og hvad skylldu þeir þa ætla uppꜳ siꜳlfa sig, sem lꜳngtum eru miñe Mꜳttar: Eñ Vantrausted ꜳ Gude kiemur af þvi, ad Meñ reiddu sig ecke uppꜳ hañ, þegar vel gieck, helldur uppa siꜳlfa sig, og færdu Foorner fyrer Nete sijnu. Meñ eru Ovaner þvi, ad trwa i Voneñe ꜳ moote edur framar Von, Eins og Abraham, Rom. 4. Vier vilium siꜳ eitthvert Medal fyrer Augunum, ef vier trwa skulum, eins og þesse Konungs-Madur: Hañ beidde DRotteñ ad fara ofañ og lækna Son siñ: Ad soñu var þar nockur Trwar-Neiste hiꜳ honum, eñ miøg svo veikur: Svo erum vier og a stundum Skape farner, Jafnvel þott vier vel vitum, ad Gud hafe Þusund Veige til ad hiꜳlpa, þa er þad svo sem vier vilium skrifa hinum Alvijsa eiñ Mꜳta fyrer, hverneñ hañ hiꜳlpa skule. J Þurrvidrenu bidium vier um̃ Regn, J Regnenu um̃ Þurk, eñ ecke svo um̃ Guds Blessan, J Offooknunum um̃ Fall Ovina vorra, eñ ecke um̃ Guds Adstod ꜳ moote þeim, J Siwkdomenum um̃ Heilsuboot, eñ ecke svo mi-og um̃ Poleñmæde: Lꜳngt er fra þvi, ad eg segie þad sie illa beded, þvi allt skal af Gude þiggia, Eñ þo a þad ad vera med þvi Moote, ad vier køstum allre vorre Ahyggiu uppa Drotteñ, Fullørugger þess, ad hañ mune þvi vel til Vegar koma: Eñ vier verdum Opoleñmooder a stundum, ef vier ecke strax Bænheyrder verdum, og þad svo miøg, ad oss verdur Lijfed leitt eins og Eliæ, eins og Job, Er hañ sagde, Job. 3. Þvi giefur Gud Lioosed hinum Mootlætta, og Lijfed þeim, sem eru Angurfuller, til hverra Daudeñ ei kiemur, þoott þeir bijde epter honum, Svo sem huldum Fiesiood? Þvilijk Ord og Hugsaner pressar Mootlæted optlega wt af þeim, Sem jafnvel hafa mørgum kiendt og styrkt hinar veiku Hendurnar eins og Job, Eñ þeim verdur riettelega svarad med Ordum Eliphas af Theman, er hañ sagde vid þeña Guds Astvin: Mun hiñ Daudlege vera Riettlꜳtare eñ Gud? Mun Madureñ vera hreiñe eñ hañs Skapare? Vier erum hañs Verk, Þvi moglar þa Leirkiered ꜳ moote þeim sem giørde þad? Hvar fyrer eckert er añad Rꜳd i Mootgꜳngenum, Børn mijn, eñ ad hallda stødugt ꜳfram̃ i Bæneñe, Þvi komande mun hañ koma og ecke tefia: Svo giørde þesse Könungs-Madur, þo Trweñ være veik, Þa gaf hañ samt ecke upp ad bidia: DRotteñ svarade honum ad soñu ecke af, eñ þo i hardara Lage, Ecke ad sijdur bidur hañ nærre sonu Ordum, segiande: HErra Far Þu Ofañ Adur Sonur Miñ Andast: Og mꜳ siꜳ, ad hañs Trw hefur efllst vid þau Ord, er Christur talade: Lꜳtum oss ei fara midur eñ þessum Mañe. Ei visse hañ ad JEsus var Messias, helldur ætlade hañ munde vera Guds Madur nockur, Lijkur Spꜳmoñunum, sem ꜳdur er sagt. JEsu Læresveinar voru ei Sañfrooder um̃ hañs Persoonu i þañ Tijma, auk helldur þesse Okieñde Madur. Eñ vier høfum heyrt svo mørg Tꜳkn og Stoormerke epter honum, Vier vitum, ad hañ er af Gude wtgingeñ, Vier þeckium, ad hañ er aptur til Himens uppfareñ, Og hefur Møñunum Gꜳfur giefid. Ecke þarf Gud Kraptaverkeñ til þess, ad hiꜳlpa oss, Þau eru giørd fyrer hina Vantrwudu, segier Paulus; Eñ vier trwum,

og seglumst trwa, þvi er þa Trw vor svo veik a stundum, ad vier trwum ei nema vier tökum a, eins og þesser Galilæi, er ecke trwdu, nema þeir sæu Teikn og Stoormerke, og strax sem vier ei fiñum til Bænheyrsluñar i Lijkamlegum Efnum, þa kollum vier oss yfergiefna. Vantrweñ er svo megn, ad hun giorer Almætte Guds Vanmættugt, (ef svo mætte ad Orde komast) þvi hun metur Guds Krapt epter Smæmunum sijnum; Þar yfer klagar DRotteñ, Zach. 8. segiande: Af þvi, ad þad er furdañlegt i Augum þessa Foolks, skylde þad þa vera furdañlegt i mijnum Augum? Vitum vier ecke, ad þess nær vier erum Gude, þess meire høfum vier Smeck epterkomande Alldar, Eñ nu erum vier hønum allrei nær, eñ i Krossburdenum, ef vier berum Christi Ok riettelega. Segied mier, giorer Gud þa illa vid oss, ad hañ svarar oss utaf a stundum, nær vier bidium uñ þetta Tijmanlega, til þess ad auka oss Trwna, og festa Hiarta vort vid þad Eilijfa, sem vier eigum leingst vid ad bwa? Þegar DRotteñ nu svarade þessum Mañe med fullre Bænheyrslu, Þa seger Texteñ: Og Madureñ Trwde Þeim Ordum Er JEsus Sagde Hønum, Og Geck Þadañ. Svo efldest nu Trwa hañs, er skoñu ædur var lijtt-trwande, hañ Rædgadest ecke uñ vid Holld og Blood, þegar hañ hafde feinged Trwna, helldur reidde sig Einfalldlega og med fulln Trauste uppa hañs Ord, er hañ þo ecke þeckte ad fullu, og valla meir eñ hañ heyrt hafde, Añadhvert sialfur, edur af ødrum, sem voru i Jerusalem a Hatijdardegenum, Og þvi er ecke ad undra, þoott Guds Born treyste hønum, hverium hañ i sijnu Orde er fyrer Augunum afmæladur, hverra Kraptur hañ er midt i Hørmungunum, Offsooknunum, Angisteñe, þvi þa þau veik eru, megna þau alla Hlute, fyrer hañ, sem þau Mættug giorer, eins og Paulus: Þegar Kounungs Madur þesse fyrst trwde, Þa flijtte hañ sier ecke heim ad vitia uñ Son siñ, Þar af mæ marka Trw hañs, Þad var uñ Siøundu Stund ad hañ skyllde vid JEsum, þad svarar litlum Tijma epter Hædege hia oss, og ei kom hañ heim fyrr eñ Añars Dags epter, Eñ Vegureñ er ei leingre eñ ædur er sagt: Eins eru og þeir Lynder, sem til fulls eru bygder a þañ Hyrningar-Stein i Zion, Es. 28. JEsum Christum; Þeir flijta sier ecke miøg, segier Spæmadureñ; Þeir hlaupa ecke med Þioofnum til ad stela, Ecke taka þeir til fænijtra Ræda eins og Achas, Es. 7. Ei giora þeir Samband vid Daudañ, nie Sættmæl vid Helvijted med hinum Gudlausa, Esa. 28. Helldur bijda þeir epter DRottne, styrkia Huga siñ, og eignast Sæler sijnar i Þoleñmæde. Luc. 21. Og sæ ed sier temur þetta Hugarfar, J hønum er Trweñ fullvaxeñ, og Christur ad fullu myndadur. Og hvert skyllda eg helldur flijta mier? Drotteñ, ef þu værer reidur; Þott eg upphefde mig med Edom, eins og Orneñ, og bygge mier Hreidur medal Stiarnaña, Þa munder þu kasta mier ofañ þadañ, Obad. v. 4. Og hvert vilia þeir ellta mig, nær þu ert Rædugur, nema ad þijnum Footum? Hverra Skor ad Jørdeñ er, Og allar Þioodernar a heñe fyrer þier svo sem Vatns-Drope i Ausu, þar vil ea flatur liggia, þar vil eg fulloruggur bwa, Þar vil eg hæda ad øllum þijnum og mijnum Ovinum, þar vil eg DRotteñs bijda, og vardveita hañs Vegu, þa mun hañ upphefia mig; Hønum sie Lof, Dijrd og Heidur ad Eilijfu, Amen. Svo er nu wt-talad uñ

Veik-

Veikleika Trwareñar og heñar Efl:ng, Epterfylger hid Siidara, Er eg hiet um̃ ad tala.
Gudspiallamaduren̄ segier, Kom̃u ædur eñ Texten̄ byriar, Ad JEsus Hafe Fared burt i Galilæam, Pvi hañ hafe siaalfur vitnad, ad Spaamadur hefde ei Virdingu i siinu Fodur-Lande. Marger hallda, ad þar med sie Nazareth meint, Sem var Fooster-Jord DRottens, Og svo er hun kollud hiaa Matthæum, Cap. 13. Eñ þesse Borg var og svo i Galilæa, Pvi gietur þad eins vel Judæa edur Gydinga-Land vered, Hvar hañ fæddur var: Eñ hverneñ sem þvi er vared, Pa reiste hañ fram̃ hiaa hiñe Vantrwudu Nazareth i þetta Siñ, um̃ hveria Matthæus siidañ skrifar, ad hañ hafe ei giort þar morg Kraptaverk Sokum þeirra Trwarleysu, Og ferdadest til Cana, Hver ed laa i þeim Parte Landsens, Er nefndest Galilæa Heidingiaña, Par laa og Capernaum, Er var hin Friidasta Borg af þeim Tiju Stodum. Petta Land bygdu marger Heidingiar, Par voru Tyrus og Sydon, Padañ var hin Canaaniska, Er þreytte vid DRotteñ; J Capernaum var Hundrads-Hofdingeñ, Hvers Trw hañ svo miog hroosade. Petta kiemur mier til ad priisa hañs Fodurlega Giæsku i þvi, ad sneñma took hañ til þess Blessadur, ad liita til vor Heidingiaña, Jafnvel þoott hañ sier i Lage være sendur til fortapadra Sauda af Hwse Israels. Ecke er ad efa, ad þau morgu Kraptaverk, Er hañ gierde i Capernaum, Er nefndest hañs Borg, Pau hafa snwed morgum Heidingia aa Liiffsins Veg. Eñ liitum nu til vor, Christner Meñ, smaa voru Upptok Christnebodsins hiaa oss i Fyrstuñe, og ecke var liwflega aa moote teked þessare Guds Giof; Vor Christeñdoomur var og svo miog i Veikleika fram̃ epter Olldunum, Po hofum vier, sem nu lisum, Og svo Fedur og For-Fedur vorer til þess funded, ad þad er satt sem DRotteñ segier i Epterliikinguñe, Matth. 13. Ad Himnariike sie liikt Mustards-Kornenu, Hvert ad Eiñ took og saade i Akre siinum, hvert ad er hid minsta af Sædunum, Eñ þegar þad vex upp, Er þad hid stærsta af Kaal-Grosunum, og verdur ad eiñe Eik, svo ad Fuglar Himensins bwa sier Hreidur i Greinum þess. Svo hefur nu Gud eflt Christelega Trw hiaa oss, sem i Fyrstuñe ei vorum nema liited Sæde, Pvi ei kuñum vier ad neyta þvi, ad ei bwe Christi Ord riikuglega vor aa medal. Vier hofum heyrt hañs Kieñingar, hañs Kraptaverk, hañs Piinu og Dauda, hañs Uppriisu og Himna For, svo ad JEsus Christus er oss fyrer Augum afmaaladur Krossfestur aa medal vor, Ei siidur eñ þeim i Galatia, Gud giæfe, ad vor Christeñdoomur þar epter auglijste sig i Trwareñar Avoxtum og Kiærleikans Verkum. Svo vier þecktum og findum til, ad Guds Riike være iñe hiaa oss.
Meñ heyra ecke, ad DRotteñ hafe stadnæmst i neirnre af Galilææ Borgum, Fyrr eñ hañ kom til Cana, Par hafde hañ ædur giort þad mikla Kraptaverk, Er hañ snere Vatne i Viin, Svo sem hier ad framañ er um̃gieted, aan Efa til ad reyna hvern Avoxt ad Bæjar-Meñ hefdu fært þar af, Og hvad þeim hefde i Trwñe fram̃fared, Eñ þad maa merkia af hañs Svare vid Konungs-Mañeñ, Ad hañ ei hafe funded fyrer sier allt ad Oskum, Pvi sagde hañ: Nema Pier Siaed Takn Og Stoormerke, Pa Trwed Pier Ecke. Hañ talar ecke til hañs alleina, Helldur til allra þeirra sem nalæger voru,

Svo

Svo sem bendande til þess, ad jafnvel þoott þeir medtæke hañ vegna Kraptaverkaña, svo sem Gudspiallamadureñ segier, Þa nædu þau samt ecke þvi Maale, hvar fyrer þau giørd voru, Sem var, ad trwa þad hañ være sa sem koma skyllde, Hvar fyrer hañ og vijsade Johañi, Edur riettara ad segia, Johañis Læresveinum til þeirra. Þañeñ breyter Guds Fodurleg Giæska eiñeñ vid oss, Til ad vekia i oss Trwna og adrar Christelegar Dygder: Hvad optlega straffar hañ i oss Vantrwna, Bænarleysed, Avaxtarleysed, og Oþoleñmædena, Þegar hañ talar vid oss i sijnu Heilaga Orde? Vel sie þeim sem lia þvi Eyrun til nockrar Eptertektar og Uñbootar Lijfernesins; Eñ Gud naade, ad þad vill ei alltijd a eptersylgia: Vier heyrum Guds Ord med Leidendum a stundum, Eins og Israels Syner atu Manna a Eydemorkuñe, Og þo verdur oss svo faatt til Naada i Angisteñe, Jafnvel þoott hun sie þad Verkfære, med hveriu ad Gud umskier þau Oumskornu Eyrun og Hiortun, Sem ecke a añañ Veg heyra nie trwa vilia. Ecke sneristt Ephraim til Guds, fyrr eñ hañ var typtadur, svo sem lijfadur Kaalfur, Jer. 31. Ecke liede Manasses honum Eyruñ, Fyrr eñ hañ var beigdur i þwngum JaarnVidium: Ecke hlijdnadest Juda honum, Fyrr eñ hañ lærde þad af Anaudeñe i Babylon: Og ecke munde þesse Konungs-Madur hafa skipast vid Ord DRotteñs, nema hañs Sonur hefde leiged Dandsiwkur i Capernaum: Svo efler nu DRotteñ Trwna i Krossburdenum, Og er þad Maala sañast, ad þad sem Omøgulegt er fyrer Moñum, Þad er møgulegt fyrer Gude: Þeim sem aan Guds eru i Heimenum, Þeim er Mootlæted hin mesta Orsøk til Hugarvijls, Þad tekur allañ Dug wr þeim, sem ecke Gude treysta, Eñ hañ sem reider sig uppa Gud, Hañ lætur DRotteñ vera sitt Hiartans Traust og Hlutskipte, Þott ad Lijf og Saal vanmegnest, Þess gietur Jacob i hañs Pistils 1. Cap. segiande: Hallded þad fyrer hiñ mesta Fognud, Brædur mijner, Svo opt sem þier rated i Imislegar Freistingar, Vitande þad, ad Reynsla ydar Trwar verkar Þoleñmædena: Hvar fyrer verkar hun þa Þoleñmædena? Þviad svo leinge sem þar er eiñ Trwar-Neiste i Mañsins Hiarta, Þa er hañ alldrei aan Guds, Hversu lijtell sem hañ er, Eñ Guds Kraptur er alldrei lijtill, Þo hañ bwe i Litlu, Þess vegna fullkomnast hañ i Breiskleikanum, Sagde hañ sialfur vid Paal; Þar fyrer skrifar sa Guds Madur svo kuñuglega hier um til Romveria, Cap. 5. Vier hroosum oss af Hormungunum, segier hañ, Vitande Hormungeñ verkar Þoleñmæde, Eñ Þoleñmædeñ Reynsluna, Eñ Reynslañ Vonena, Eñ Voneñ lætur ei til Skañar verda; Þviad Elska Guds er wthellt i Hiortum vorum, fyrer Heilagañ Anda, Sem oss er giefeñ. Hverneñ verkar nu Hormungeñ Þoleñmædena, Þviad hvar eingeñ Hormung er, Þar orkar ecke a Þolgiæded, Þvi verkar Þoleñmædeñ Reynsluna; Um Ezechiam Konung stendur skrifad, 2. Chronic. 32. Ad Gud hafe freistad hañs svo ad uppskaatt yrde hvad hañ i Siñe hefde, Ecke fyrer þvi, ad Gud visse þad ecke, Þvi hvar fyrer skyllde hañ ecke vita hvad med Mañenum bijr, Sem Mañeñ skapad hefur? Helldur ad hañ reynde sialfañ sig, Hvad mikla Krapta hañ hefde þeiged, til ad bera Guds Alag, ad hañs Trw og Von efldest

þess

þess meir fram̃veigis, Og þañeñ verkar Þoleñmædeñ Reynsluna, Og Reynslañ Vonena, Þviad Elska Guds er wthellt i Hiortum vorum: Vier lijdum, Vier freistunst, Vier þolum, Og trwum þo i ollu þessu, Þviad vier elskum hañ, sem reyner oss, og vitum, ad hvern þañ Son sem hañ elskar, Þañ agar hañ. Guds Sonur var svo yferkomeñ i Pijslunum, ad hañ beidde ad hiñ swre Reideñar Kaleikur mætte fraa sier takast, ef þad være Fodursins Vilie, Og þo var honum Elskañ svo megn til vor Syndugra, ad hañ þreytte vid Daudañ, og gaf ecke upp, fyrr eñ Þad Var Fullkomnad. Hier med hefur hañ þad afrekad oss, ad vier hañ elskum, Aller þeir, sem aa hañs Nafn riettelega trwa, Þviad i þvi er Kiærleikureñ, Ecke ad vier elskudum Gud, helldur ad sialfur Gud oss elskade, segier Johañes, 1. Joh. 4. Þvi skyllde þa ecke Elskañ til hañs vera svo rijk i oss, ad vier lijdum þad med Trw og Þoleñmæde, sem hañ aa oss leggur, Til þess ad verda honum lijker i Angisteñe, Svo vier med honum fagna meigum i Dijrdeñe. Þegar DRotteñ hafde nu svarad þessum Mañe nockud hardlega, Og hañ gaf þo ecke upp ad bidia, Jafnvel þott þad være i Veikleika, þa vill hañ Blessadur ecke wtslockva þeña lijttloganda Hør-Kveik, Helldur segier hañ: Far Þu, SOnur Þiñ Lifer. Þad Ord, sem i Textanum stendur, Gietur og merkt, Hañ Lifer Heill:- Hañ sem visse hvad med Mañenum bioo, Hañ þeckte, ad ei munde þesse Madur svo Þoleñmoodur edur Trwarsterkur, svo sem hin Canaamska Þvi tefur hañ ecke framar fyrer honum. Merk hier þad, Christeñ Madur, ad DRotteñ veit Tijma og Stunder, nær Maal er ad hiaalpa, Þvi freistar hañ einskis yfer Megn fram̃, svo ad Trweñ þrotne ecke: Fyrer þvi, Jafnvel þott ecke þykest þu gieta bored meira aa Stundum, Þa vit þo, ad hañs Stund er eñ þa ecke komeñ, Sem ad hefur Tijma og Hendtugleika i siñe Hende, Act. 1. Bijd þvi stoduglega epter DRottne, Þa mun hañ hneigia sitt Eyra til þijns Akalls, Ps. 40. Eckert sijnelegt Medal saa þesse Konungs Madur til þess, ad Barne sijnu munde hoolped verda, Og þad braast honum, Er hañ vonade hellst epter, Sem var, ad DRotteñ munde fylgiast ofañ med honum, Þo Trwde Hañ Þessum Ordum, Er JEsus sagde. Sæler eru þeir sem ecke siaa og trwa þo, sagde DRotteñ vid Thomam, Af þvi hañ ei villde trwa, Nema hañ tæke aa honum, Vier kollum þaa sæla, er Krapta-Verkeñ saau, Eñ hañ kallar oss eñ sælle, Er trwum aa hañ, aan þess, ad vier siaaum þau: Ecke villdu Teikneñ alltijd þess orka hiaa Gydingum, ad þeir snerust og yrdu hoolpner, Þeir spurdu, Hvert Teikn sijner þu, ad þier leyfest þetta? Þegar hañ rak wt þaa er selldu og keyptu i Musterenu, Og hañ giorde svo morg Teikn aa medal þeirra: Þeir leitudu af honum epter Teikne af Himne, þegar hañ hafde wtreked Dioful þañ, er Dumbe var, Luc. 11. Eins og þad være ecke i sialfu sier noogu berlegt Teikn. Hañ formællte þeim Oþacklaatu Bergum, Corazin og Betsaida, Hvar hañ hafde giort hin flestu Teikn, Og heñe, Sem jafnvel allt til Himens var upphafeñ, Luc. 10. Þessare somu Capernaum, Er hier gietur i mi i Gudspiallenu, Eñ margañ hefur hañ leidt aa Lijfsins Veg fyrer einsamlañ Ord sins Krapt, og Heilagañ Anda, Er verkar þar i. Hvers vier og noted hofum, sem ecke siaaum,

og trwum þo: Ad soňu eru Krapta-Verkeň til þess giord, ad efla Christelega Trw, Þad siaaum vier berlega af þessu Dæme, Sem nu er hondlad uṁ: Þesse Madur kom til JEsum, af þvi haň heyrt hafde þad sem giordest i Cana og aňarstadar, Eň ecke i þeirre Meiningu i Fyrstuňe, ad læra Christeňdoomeň af honum, Eins og Nicodemus, Eň þo trwde haň þeim Ordum, Er JEsus sagde honum i Lijkamlegum Efnum, uṁ Bata Sonar sijns, Eň sijdaň, er haň fieck ad reyna þad er haň trwad hafde, Þa segier Texteň: Ad Haň Trwad Hafe, Og Allt Haňs Heima-Foolk. Med hverre Trw? Ecke ad haň være eiň Almeňelegur Spaamadur, helldur Messias og Frelsare Heimsins, Þvi svo merker þetta Ord, Ad Trwa, optlega i Ritninguňe: Þetta Daasemdar-Verk, var ecke helldur Jdiulaust, Þad kom Jairo til ad bidia uṁ Lijf-Giof Doottur siňar, Þad leidde Hundrads-Hofdingiaň til ad leita Hiaalpar sijnum Daud-siwka Þioon: Vier hafum og þesse Undur heyrt, Og morg oňur fleire, Laatum þau svo styrkia Hiarta vort i Trwňe, ad alldrei vantreystum vier honum, Sem er svo vijs, Svo goodgiarn, og Maattugur, Hvad sem oss kaň til Handa ad bera, helldur glediunst, svo sem Petur oss segier, Ad vier hrygder verdum uṁ lijteň Tijma, Ef Þorf gioreſt, med Jmislegum Freistingum, Svo ad Reynsla vorrar Trwar verde fundeň miklu dijrmætare, eň Gullsins, Hvert ed forgeingur, og verdur þo i Ellde reynt, til Lofs, Heidurs og Dijrdar; Þegar JEsus Christus verdur Opeňberadur, Hvern vier elskum, eň siaaum þo ei, Hvern vier nu ecke siaaande, Eň þo Trwande aa haň, glediunst med Ouṁrædelegum og Dijrdlegum Fognude, Berande wr Bijtum Verdlaun Trwar vorrar, Hvert ad er Saaluhiaalpeň. Heňar niootande ad verda, Uňe oss DRotteň Allsheriar Konungur eylijfrar Dijrdar, Fyrer JEsum Christum, AMEN.

Tuttugasta og Aňaň Suňudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 18. Cap.

OG JEsus sagde til siňa Læresveina. Himnarijke er lijkt vid eirn Konung, sem reikna villde vid Þioona sijna: Og er haň took til ad reikna, Kom eirn fyrer haň, saa ed honum var skylldugur uṁ Tiju Þusund Punda, Eň þa haň hafde þad eige til, sem haň skyllde giallda, Skipade Herraň ad selia haň, haňs Hwsfreyu, og so Børneň, og allt þad haň ætte, og borga þar med. Eň saa Þioon fiell fraṁ, Tilbad haň og sagde: Haf Þolenmæde vid mig, allt skal eg þier giallda. Eň Herraň saa Aumur aa þeim Þioon, og liet haň lausaň, og gaf honum upp alla Skulldena. Eň þa haň gieck wt, faň haň eirn af sijnum Samlags Þioonum, saa ed honum ætte ad giallda Hundrad Peninga, Þaň sama Handtook haň, greip fyrer Kverkar honum, og sagde: Gialld þad þu ert mier skylld-

skylldugur. Og hañs Samlags Pioon fiell fram̃ til Foota hañs, bad hañ og sagde: Haf Poleñmæde vid mig, Þvi allt skal eg giallda þier. Eñ hañ villde ecke. Helldur foor burt, og liet hañ i Dyblissu, þanngad til hañ hafde borgad sijna Skulld. Eñ sem hañs Sam-Pioonar sau hvad skiede, urdu þeir miøg hryggver vid, Komu og kuñgiørdu sijnum Herra, allt hvad ed giørst hafde. Þa kallade hañs Herra a hañ, og sagde til hañs: Þu Illur Pioon, Alla þa Skulld gaf eg þier upp, af þvi þu badst mig. Hvørt byriade þier þa ecke Myskunsømum ad vera vid þiñ Samlags Pioon, Lijka sem þad eg var þier Myskunsamur? Og hañs Herra vard reidur, og ofurselldi hañ Kvolurunum, þanngad til hañ hafde borgad, allt þad hañ var hønum Skylldugur. So mun og miñ Himneskur Fader giøra vid ydur, ef ad hvør ydar sem eirn fyrergiefur ecke wt af Hiarta, sijnum Broodur, hañs Misgiørder.

Exordium.

Hað er skrifad um̃ Augustum Keysara, Ad þa þar Eitt Siñ doo eiñ Riddare, sem liet svo miklar Skullder epter sig, ad hañs Arfur vanst hverge nærre til Lucknings ar, Þa hafe Keysareñ boded, ad kaupa Sæng hañs til Handa sier, Þviad Umhyggia Stioornareñar hiellt Voku fyrer honum optlega: Teiknande þar med, ad sa Madur mundi Svefnsæll vered hafa, Er hañ gat þo nockurn Tijma sofed, soo miklum Skulldum vafeñ: Þvi hañ sem til Laans tekur meir eñ hañ fær gollded, Hañ hefur Frelsed sellt, Og er Præll hiñs, sem hañ Skulldbundeñ er: Þess gietur hiñ Visse, Er hañ segier: Sa ed bygger sitt Hws med añars Fie, Hañ er lijkur þeim er safnar Steinum ad Grøf siñe, Syr. 21. Eñ Prælleñ hefur eingar Naader, Nema þær sem hañs Lavardur vill hønum epterlaata. Hvernig sem þvi er nu hattad vor a medal, Þa tekur þad yfer, ad vera Okvittur vid hiñ Stoora Himens og Jardar Konung, Sem ecke þarf ad leida Votta ad Skulld siñe, Ecke sækia hana med Løgum, Ecke morg Um̃svif hafa til Atfarar, Helldur kañ ad varpa Lijfe og Saalu i eilijfañ Elld nær hønum þocknast, Þvi veit eg ecke hverneñ sa kañ ad hafa nockra Roo edur Hvijld, Er veit sig Okvittañ vid slijkañ HErra, Svo sem Skallded segier: Hver vill vænta sier Værd og Frid, vera Osattur þo vid Gud? Eñ þad eru þo aller þeir, Er ei vilia tilgiefa sijnum Broodur hañs Misgiørder, Svo sem oss i þessa Dags Evangelio berlega kieñt verdur, Af hveriu vier Tveñt Hugleida vilium. 1. Hvad miked og hverneñ Gud oss fyrergiefe. 2. Hvad miked og hverneñ vier eigum Naunganum ad fyrergiefa.

Hialpa oss i þessu Gudhrædsluñar Eyrende, Naaduge Fader, Fyrer hañ, sem hefur betalad allar vorar Sekter, Þiñ Son JEsum Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

HVersu miked ad Gud oss fyrergiefe, verdur ecke fullsagt; Ef nockur visse hvad opt hañ syndgade, þa mætte hañ kañ skie nærre gieta hvad miked hønum tilgiefed være, Eñ David kallar þad Omøgulegt, er hañ segier: Hver skilur hvad opt hañ syndgar? Þo vilium vier nu fyrst Hugleida, hvilijkañ Riett Gud hefur til vor, Miklu er hañ stærre eñ saa, er vier eigum yfer vorum Viñu-Dijrum, Þvi ecke høfum vier skapad þau, Eñ hañ hefur giørt oss, segier David, Ps. 100. Og þegar vier høfdum skotist under Andskotañ, og vorum i hañs Vallde, Þa hefur hañ Endurleyst oss, þvi þier erud Verde keypter, segier Paulus, 1. Cor. 6. Ecke med Forgeingelegum Hlutum, Gulle og Sylfre, helldur med JEsu Christi Saklausu Dijrmæta Bloode, hver ed hefur giefed sig Lausnar-Gialld fyrer alla, Og þegar vier svo Endurleyster vorum, hefur hañ helgad oss, Þvi Guds Ande hefur kallad oss i hañs Vijngard; Fyrst i Skijrueñe, Sijdañ Daglega i Ordenu og Sacramentunum, svo vier erum ecke vorer eigeñ, svo sem Paall ad Orde kiemst, Og þad er riett til vor talad, sem DRotteñ sagde vid sitt Foolk, Esa. 44. Þu ert miñ Þræll Israel, Eg hefe frelsad þig: Eñ til hvers erum vier þa skapader, frelsader og kallader? Ecke til ad vera Idiulauser; helldur til ad Erfida, Eñ allra sijst til ad skiemma edur spilla hañs Akre; Øllum af oss hefur hañ sitt Pund i Hendur feinged, sumum Meira, sumum Miña, eñ aller hafa noog, þegar kiemur ad Reikningsskapar Deigenum: Þioon þesse var skylldugur Konungenum 10. Þusund Punda, þad eru 60. Siñum Hundrad Þusund Cronur, þetta var eingeñ Smaa-Skulld; Eñ þo er þad meira, sem Gud hefur oss laanad, Sem er Lijkame og Saal, Hver Gud skoop i Ondverdu, epter siñe Mynd, Hver hañ Endurskoop, fyrer sijns Sonar Blood i Heilagre Vatns-Laug, hver og Daglega eiga fyrer Heilagañ Anda ad Endurnyast epter hañs Mynd, sem þau skapad hefur: Eñ gietum vier nu svarad Gude þessare siñe dijrmætu Skiepnu Jafngoodre? Laangt er fraa þvi, Ef vier niootum oss ei Fulltingis. Hefdum vier wtaf daaed vid Skijrnarsaaeñ, Þa vorum vier svo ad kalla Jafngooder, Eñ hversu opt hefur nu slettist uppa vort Skijrnar-Klæde sijdañ? Lijkameñ er hiñ Oædre Partur vors Skapnadar, þo eru bæde Saaleñ og hañ med Guds Bloode Endurleyst, Hendurnar aattum vier ad brwka til ad Erfida, Margur hefur lagt þær samañ med hinum Lata: Til ad hiaalpa Naaungan-um, eñ sumer hafa wtriett þær til ad meida hañ. Augun til ad siaa Aumur aa þeim Voludu Guds, Margur hefur stunged þau wt, þegar oss hefur giefist Orsøk þar til, eñ ecke þegar þau hafa hneixlad oss: Eyrun eru oss giefeñ til ad heyra Guds Ord, Þeim læsa Meñ fyrer þvi optlega, eñ liwka þeim upp fyrer Hiegoomanum; Sumer fyrer skammarlegum Ordrædum og fijflslegu Hiale: Muñ og Tungu høfum vier þeiged til ad lofa Gud, og ad hiaalpa Naaunganum, til ad tala Maale Eckiuñar, hins Føðurlausa, og hins Underþryckta; O! Vor Gud; Vertu Naaduaur, Hvad margra Þusund Punda Skulld ad þetta verde, maa raada, Ecke einasta af Tregleikanum til Bænareñar og Lofgiørdareñar, Helldur af svo margre Vanbrwkun Tunguñar, Gudlaste, Roog, Lijge, Svardøgum, Bakmælge, Og allre þeirre Ohæfu, Er Spilling Naatturuñar leikur sier

ad,

ad, svo sem ødru Table; Ad eg fææ mier ecke til Orda, Hversu illa vier høndlum med þessa Tialldbwd Sæilareñar, Þar vier briootum optlega nidur þad Guds Mustere, med Ohoossamre og Oskickañlegre Uṁgeingue, Og ef þar nu fellur þvilijkur Avøxtur af Lijkamanum, Hverium vier alldrei svarad faum, meir eñ Þioon þesse sijnum 10. Þusund Pundum, Hvad mun þa ecke af Sæluñe falla? Høfum vier brwkad Tilhneigingarnar til ad elska Gud og Ottast hañ, Viliañ til ad stunda þad honum lijkar, Skynsemena til ad æsa sig i þvi, sem vors Fødurs er? Og ecke miklu helldur æ moote honum, eñ hver ødrum til Skada, Og Fiandanum til Þioonustu.

O! Vei, O! Vei, hversu diwpt erum vier þa sockner nidur i Afgruñ Skulldaña, og være þo allt goodra Giallda verdt, Nema ad vier afræktum þañ Fiesiood, Er oss er bodeñ af Einskiærre Nææd, Til ad bæta allt þetta fullum Bootum, Og færum illa med siælft Lausnar-Giallded, Þad er JEsu Dijrmæta Blood, Sem hreinsar oss af øllum vorum Syndum. Oss er Vitanlegt, ad i Heilegu Altaresins Sacramento verda þeim øllum Skulldernar uppgiefnar, Er þad verduglega medtaka, Eñ hvad segier Paulus uṁ hina? Segier hañ ecke, ad þeir ete og drecke siælfum sier Doom? Þad er Fordæmingu: Og segied mier þa, ad hveriu mun þeim gagna Sæittmælans Blood, Er hallda þad svo Almeñelegt, Og troda Guds Son under Footunum? Vier vitum, ad Heilagur Ande upplijser oss, Og helgar med sijnum Astgiøfum: Hañ leider þa i allañ Sañleika, Er sier læta stioorna af honum, Hañ er Pantur Arfleifdar vorrar; Eñ hversu opt høfum vier nu mootstaded honum? Hvad tijdt høfum vier hryggt hañ, Hvad þræsiñum høfum vier nu slockt hañ, Med vijsvitande Mootgiørdum og Bodorda-Brotum i giegn Gude, Og leiged i þeim ecke all-lijteñ Tijma, æ stundum þvert æ moote Samvitskuñe, svo vier høfum mist Nædena, og hefdum hana ad fullu mist, Nema Guds Fødurleg Giæska hefde ruñed æ moote oss Fortøpudum Sonum; Og af þessu sem nu er sagt, sem þo er eingañ Veigeñ hælfsagt, Þa kañ hvers eins Sañydrande Mañs Hiarta ad dæma, Hversu miked ad Gud honum Daglega tilgiefe. Eñ hverium tilgiefur hañ þa, Edur hveria Atferd brwkar hañ i þvi? Þad sijner oss Texteñ: Hañ Reiknast Vid Þioona Sijna; Svo giører hañ vid oss, Hañ kallar oss til Reikningsskapar, ad standa Skil æ Ordum, Giørdum og Hugreñingum; Svo kallade Gud siælfur Adam, Er hañ syndgast hafde, Svo kallade hañ Ninive Borgar Meñ fyrer Jonam, svo stefnde hañ David til Reikningskapar fyrer Nathan Spæmañ, Svo stefnde hañ øllu Foolke æ Hölldtekiu Døgum DRottens, med Predikun Johañis Skijrara, Svo stefner hañ oss eñ i Dag af Muñe siña Þienara, Þeir hafa hañs Krøfu i Høndunum, Þad eru hañs Tiju-Laga-Bodord, Vor Medkieñing er skrifud i Book vorrar Samvitsku; Hver sem þetta Tvent samañber, Hañ mun fiña, ad hañ ecke einasta er 10. Þusund Punda skylldugur, helldur og svo miked æ moote hveriu Bodorde af þeim Tiju, Er vier ættum upp ad fylla. Eñ þoott Meñ heyre þetta nu svo opt, Þa eru þo ecke aller svo liwfer æ ad kañast vid Skulldena, Og eñ si,dur ad giallda, Þvi þad er ei til, Er giallda skal, Hiæ siælfum oss:

 Vid

Vid svoddan Skullda-Prioota brwkar hin Riettlaate Konungur svo sem nockurs Konar Hardræde, Og skipar Ad Selia Pa, Peirra Konur Og Born, Og Allt Hvad Peir Eiga; Svo sellde Gud sitt Foolk Israel, Nær þeir voru honum Pverbrotner, Par um spaaer Moyses, Segiande: Devt. 32. Hvernen ellter Ein Madur Pusund Israels Men, Og Tveir reka 10. Pusund aa Flootta? Mun þad ei þess vegna, ad þeirra Gud hefur sellt þa? Par um kvartar David, segiande: Ps. 44. Pu hefur sellt þitt Foolk fyrer eckert, Og ei aabatast af þeirra Verde; Svo selur han þa en i Dag, Sem ei vilia skipast vid hans Pienara Aminingar, Pegar han leggur aa þa Krossen, Tekur af þeim Heilsuna, Peirra Kvinum og Bornum, sem hanger af þeirra Saalu, Eins og Benjamins af Jacobs; Svipter þa Tijmanlegre Blessan, Edur giefur þa i Vallд Ovina sina, ad ei skule þeir verda Ofursellder i fraaleitt Sine, Eins og Pharao, Achab og Jeroboam, sem var selldur til ad giora Illt, Hveria han hafde þo aadur fyrer sig kallad, Og er þad stoor DRottens Naad, ad hun breiter þaneg vid Syndaran, aadur en han hefur uppfyllt Mæler Syndana. Pegar nu svo ber vid, Pa trwe eg flestum kome til Hugar, ad tijsta eins og Tranan, Og kurra eins og Dwfan, Og ad bidia med þessum auma Pioon: Haf Polenmæde Vid Mig, Allt Skal Eg Pier Gialldа. Gud giæfe, ad sa Paanke være stodugre hiaa oss, En han var hiaa honum: En hvad skulum vier þa gialldа? Hvad aa Snaudur fyrer ad giefa? Poott vier lifdum Eingla Lifnade, wr þvi vier snerunst til Guds, Pa ættum vier ad jaata: Onijter Pioonar erum vier, auk helldur ad vier faaum hina minstu Synd afplaanad af oss til. Petta er Hugguneñ alleina, Ad Herran Saa Aumur A Peim Pioon, Og Gaf Honum Upp Alla Skulldena. I Uppgiofene er oll Lwkningen, I Myskunsemene oll Fullnægian, I Christi Forlijkun oll Fridþægingen: En er hun þa alldeilis giefens? Ad sonu, ad voru Leite, En dijrt hefur hun kostad vorn Borgunar-Man, Pvi han gaf sitt Lijf wt fyrer sijna Saude, Joh. 10. Min HErra JEsu, Eg hyxa til þess, Er DRotten segier fyrer Mun Esajæ Cap. 13. Um þær Hormungar, er Caldæi mundu lijda, af þeim Medis og Persis: Eg skal þad giora, ad ein Daudlegur skal verda dijrmætare en hid besta Gull: Teiknande þar med, hvilijkur ad verda munde Grimleike Ovinana, ad Lijf Mansins munde ei falt verda fyrer nockurt Verd. En hvad var aumt Mankyn þess, min DRotten, ad þad maatte ei Endurleysa, Nema med þijnu Bloode, O! Gud. Svo mikel var Bræde Fedursins, Svo miked hans Riettlæte, Svo mikel Stærd Syndarenar, ad hin minsta Yfersioon vard ei leyst med allrar Veralldarenar Aud, Og svo dijrmæt var þesse Skiepna, Sem i Ondverdu var epter Gude skepud, Par fyrer bar Veralldarenar Skapare Veralldarenar Synder, Og maa hier medal anara af Stærd Lausnargialldsins marka Þijngd Skulldarenar, Sem upp er giefen. Pegar Syndaren nu svo framkiemur fyrer Naadar-Stoolen, med aangrudu Hiarta, I Krapte JEsu Forþienustu, þa er honum Uppgiof en vijs: Pvi hvar sem ad Synden yfergnæfer, Par yfergnæfer þo Naaden mikiu framar. En hvilijk Uppgiof? Han Gaf Honum upp alla Skulldena, segier Texten: Svo

fel;

ser nu Gud ad tilgiefa Misgiordena, Þegar hañ er Fridstilltur, Þvi brwkar Ritningeñ þessa Ordshættu, Ad hañ kaste vorum Syndum i Hafsins Diwp, Og vilie þeirra ecke ad Eilijfu miñast: Ad hañ giore oss þær svo fiærlægar, sem Austred er Vestrenu. Hvad segier þu, DRotteñ miñ; Er þu talar um̃, hversu lijted Fornernar gyllde i þijnu Auglite, Esa. 40. Fialled Libanus munde ecke duga til ad breña, Og oll þess Dijr mundu ei hrockva til Breñefoorna: Eñ þu, vor Gud, Sem allt þetta næger ecke, Þu lætur þier nægiast med ydrande Mañs Taar, Þau slockva Elld þiñar Reide, Þau deigia þad Staaled af Nordrenu, Þau leggia Bond aa hañ, sem Diofuleñ bunded hefur; Þu, fyrer hverium ad Pioodernar eru ecke meir eñ Vatns-Drope i Ausu, Og svo sem Dupt i Metaskaalum, Þu ert aanægdur med eiñ Harmþrwngeñ og Sundurknosadañ Anda: Hvar fyrer? Ecke fyrer vorrar Ydrunar Skulld, sem ad jafnvel er Synd af vorre Aulsu, Helldur fyrer JEsu Blood; Hvert ed teingest vid Syndarans Taar i Metaskaaleñe aa moots vid þitt Riettlæte. Þegar DRotteñ brixlar Jerusalem um̃ sijna Vanrækt og Þeckingarleyse, Þa segier hañ hiaa Esajam, Cap. 50. Hvar er su Skilnadar-Skraa, Er eg gaf ydar Moodur? Edur hver er saa, af mijnum Kaupanautum, er eg hefe sellt ydur? Siaa, þier erud fyrer ydar Ranglætingar sellder, og sokum Fraahvarfs ydar Moodur, Er hun ein laateñ: Og þo segier hin Eilijfa Giæska fyrer Muñ sama Spaamañs, Taled þad sem Jerusalem er þocknanlegt, og prediked heñe, ad heñar aakvardadur Tijme sie uppfylltur, Heñar Ranglæte sie betalad, Hun hafe feinged Tvofallt af Hende DRotteñs fyrer allar heñar Synder: Þesse allra Huggunarsamlegustu Ord, Eru svo sem Jñgangur til Spaadoomsins um̃ hiñ Fyrsta Nya-Testamentesins Ydranar Predikara, Johañem Skijrara. O! miñ HErra JEsu; Hver hefur þad Giallded lo-ked? Hver nema þu Gud? Hver ed i voru Hollde lijdande hefur oss tvofalldañ Fiesiood afrekad, sem er, Fyrergiefningu Syndaña, Og eilijft Lijf; Þesse er Audur þijns Rijkis i ollu Evangelio, Hverium þu Konungur Dijrdareñar, af Einskiærre Naad wtbijter Þegnum þijnum: Nær vier heyrum Moysen krefia oss Skullda þeirra, Er vier eigum Gude ad giallda, Þa moglar Holldeð, Þad geingur honum ecke betur hiaa þvi, helldur eñ hiaa sijnum Eigeñ i Eydemorkuñe: Þad vill laata tala þad, Sem þvi er þocknanlegt, Eñ hasta þu aa þad, DRotteñ, Svo þad þeige, Straffa þad, svo þad hrære sig ecke, Og na þvi, Þvijnga þad, svo þvi svijde, Eñ tala sijdañ þad, sem Jerusalem er þocknanlegt, sem er, ad oss sie oll Skulldeñ uppgiefeñ, Og laat oss ecke safna þeim sijdañ: Og er þad svo wttalad um̃ hid Fyrra.

Epterfylger hid Sijdara med faaum Ordum ad Hugleida. Texteñ segier: Eñ Þa Hañ Gieck Ut, Hitte Hañ Eiñ Af Sijnum Samlags-Þioonum, Er Honum Atte Ad Giallda 100. Peninga, Þañ Sama Haudtook Hañ, Greip Fyrer Kverkar Honum, Og Sagde: Gialld Þad Þu Ert Mier Skylldugur. Ecke efast eg um̃, ad þesse vonde Þioon hefur nærsta Bliwgur, Hræddur, og Skiaalfande vered, Þegar hañ stood frame fyrer Konungenum, Og heyrde, ad þar ætte Ad Selia Hañ Siaalfañ, Kviñu

Hañs

Hañs Og Born, Og Allt Hvad Hañ Atte: Eñ þesse Audmykt varde ecke leinge, strax sem hañ var wt af Dyrunum geingeñ, Og hañ sa siñ Verkanaut i vidlijkum Prautum staddañ, Sem hañ hafde skomu adur vered, Hondlade hañ vid hañ Myskunarlaust. Gud Naade oss auma Meñ: Pegar vier lesum vort Synda-Registur, og Samviskañ tekur ad lemia oss med Miñingu Illgiordaña, Pa Taarunst vier fyrer Gude, þeir sem nockud byrda um Saalu sijna: Eñ Gud betre þad, ad vier munum svo lijted til hañs Myskunar, Pegar vier eigum Naunganum ad Myskuna, Og sumer ecke meira eñ þesse vonde Pioon; Añars væru ecke þeir svo marger, Sem Prisvar, Fioorum Siñum a Hveriu Are, Laatast taka Kvittun Synda siña i Skriptar-Stoolnum, Eñ eru þo Hardsvijrader, Myskunarlauser, Heiptrækner, Og vilia ecke hid allra miñsta uppgiefa af sijnum Riette: Og þetta er nu svo Alment, Bæde i Skulldaheimtum, Og svo i Uppgiofs Misverkaña, ad þar um maa tala þad, Er DRotteñ segier, Jer. 2. J Lofum Klæda þiña er funded Blood hiña Voludu Saalna, Blood hiña Saklausu: Ecke þarf eg ad grafast epter þessu, Pvi þad er yfer allt, segier DRotteñ: Pu segier, Hañ er ecke saklaus, Hañ hefur giort mier stoorum til: Eg segie, Jw, Hañ er Saklaus, þegar hañ vill þad ofgiort hafa: Pvi DRotteñ segier hiaa Lucam: Ef þiñ Brooder syndgar a moote þier, Pa aatel hañ, Og ef hañ ydrast, Pa forlaat honum: Villtu þa dyrfast ad kalla þañ sekañ vid þig, Sem Gud hefur skipad þier saklausañ ad hallda? Pu segier, Hañ hefur og i þvi Gude i moote broted, ad hañ vid mig afgiorde, Hvad kiemur þad vid þig? Siaa til ad þu giorer þijna Skylldu, Sem er ad fyrergiefa honum; Hver ert þu sem añarlegañ Pioon dæmer? Hañ stendur og fellur sijnum Herra, Laat þier ei verda þad sem Petre er laad, Er hañ sagde: Hvad skal þesse? Gief þijna Sok epter, Laat Gud raada hvad hañ giorer af siñe; Eñ þad er vijst, ad hañ tilgiefur honum hana, Nær hañ ydrast, Pvi er þad Skom fyrer þig, ad apturhallda þiñe, Og nær gaf hañ þier Umbod til ad krefia Skulldar siñar, Nema þu siert Yfervalld, Og eiger Guds Riett ad sækia? Eñ þar um giora Meñ sier ecke svo ant a Stundum, Helldur laata siñ fyrergaanga, Jafnvel þoott ad slijkt ætte ad gaanga þvert a moote þvi sem þad Almeñelega tilgeingur, Pvi DRotteñ hefur sagt: Blessed þeim sem ydur bolva, Eñ ecke þeim sem bolva mier, Og mun eingeñ ofunda þig af þvi, ad fara til Helvijtis med þa Hefnd er þu stalst fraa Gude. Pu seiger, Gud gietur teked siñ Riett nær hañ vill, Eñ eg ecke, Eg vil taka medañ eg giet. Pu Vitfyrringur, Af þvi ad þu ert Vesæll og Vanmaattugur, Villtu þa hafa stærre Riett eñ hiñ Almaattuge? Eñ þad er þier ecke ofgott ad taka þiñ Riett þar sem Gud slepper sijnum, Pu sier hverneñ þad gieck hinum vonda Pioon, Ad Herrañ O.fursellde Hañ Kvolurunum, Par Til Hañ Hafde Borgad Pad Hañ Var Skylldugur: Eñ Frelsareñ segier hier i Textanum: Svo Mun Og Miñ Himneskur Fader Giora Vid Ydur, Ef Ad Hver Ydar Sem Eiñ Fyrergiefur Ecke Ut Af Hiarta Sijnum Brooدur Hañs Misgiorder. DRotteñ segier: Hañs Misgiorder, Hañ tekur einga undañ, allar vill hañ tilgiefnar sieu, Sama segier hañ Bak vid DRotteñlega

Bæll,

Bæn, Matth. 6. Þar bidium vier, Ad Gud Fyrergiefe Oss Vorar Skullder, Svo Sem Vier Fyrergiefum Vorum Skulldu-Nautum, Vilium vier þa ad Gud forlaate oss ad nockru Leite, og ecke ad øllu? Ei mun þad Raadlegt, Þvi hin minsta Synd vinnur til eilijfrar Fordæmingar, Nema hun sie uppgiefenn og forlijkud, Þvi saa sem helldur allt Løgmaaled, og verdur Brotlegur i Einu hann er sekur vid øll, segier Jacob: Nu forlæt-ur Gud oss eins og vier Naunganum forlaatum; Þar fyrer, Ef vier vilium ad hann til-giefe oss allar vorar Synder, Þa fyrergiefum vorum Broodur allar sijnar. Hann Gaf Honum Upp Alla SKulldena, segier i Textanum: Svo eigum vier ad breita; Allt eigum vier ad uppgiefa, hveriu Nafne sem heiter, Hversu rijkt sem þad liggur oss i Ska-pe, Hvern Skada, Ovirding edur Vansa sem vier hloted høfum, Þad maa ei gyllda, Þad skal allt uppgiefa fyrer Guds Saker, Og mun þad eingum þeim Ofgollded þykia, Sem Iduglega Hugleider, hvad miked honum sialfum sie af Gude uppgiefed, Og hvad vardar mig um Ovirding þessa skynlausa Heims, Þegar eg liooma eins og Sool i Rijke mijns Fodur? Hier mun margur spyria, Hvert hann sie skylldugur ad uppgiefa laanad Fie og Skullder, sem hann aa ad ødrum? Þar til svara eg, Ad ecke talar DRottenn um Fiaar-Heimtur i þessum Stad, Helldur brwkar hann þetta Dæme i Epterlijkingunne til ad sijna oss Skylldu vora, i þvi, ad uppgiefa Misgiørdernar: Enn þo vil eg þar um segia: Ad ef þinn Skulldu-Nautur er svo Vesæll, ad hann ecke maa missa þad sem hann aa þier ad giallda, Nema hann þar fyrer rate i Armood og Volæde, Þa byriar þier ad hafa Þolenn-mæde vid hann, Og jafnvel giefa honum upp alla Skulldena, Ef hann maa ei annars lifa, enn þier er fullborged, Ellegar ertu sekur i hanns Dauda fyrer Gude, Þvi hann er þa Þursa-Madur, Enn Gud hefur feinged honum sinn Riett til þess, sem þu hefur Ofmiked.

Aptur munn Menn spyria, Hvert ei sie Riettvijst fyrer Gude, ad sækia Riett sinn fyrer Christelegu Yfervallde, aa moote þeim sem oss hafa tilgiort? Þar til liggur Svar, Ad þad leyfest ad vijsu, ef Madur nær ei Riette sijnum a annann Veg, ella være ei Logenn og Yf-ervallded af Gude tilskickad; Verølldenn gietur og ecke aan þess vered, Sokum Raangs-leitnis Ohlutvandra Manna, Þo skal þad med slijkre Vareygd giora, ad ei raskest Chri-stelegur Kiærleike, Og ad Sækiandenn ecke hatest vid þann, sem hann Varhent aa, nie hver-igur vid annann, Ei helldur hlaupe til Doomarans fyrer Smaa-Mune hveria, alleina fyr-er Metnadar Saker: Enn fyrer þvi, ad Medal-Hoofed er vandratad i þessu, Þa er frammveiges verdt ad vita, hvernenn vier eigum ad fyrergiefa, Og er þad fyrst ad athuga, ad þeir ed oss moote giora, eru med Tvennu Moote: Þar eru þeir sem giora oss til, og yd-rast þess ecke, Þyker vænt um þad, Hroosa sier þar af, Edur bidia Forlaats til ad gabba oss, Ad ei verde þeir afhendter Doomaranum, Enn hafa þo hid sama i Sinne, og Itreka þad nær þeim rædur svo vid ad horfa; Þessum eigum vier þo ad fyrergiefa med þvi Moote, ad vier ei ølum neina Heipt til þeirra, Jafnvel þoott vier neydunst til ad forsvara vort Nafn og Rickte, Vora Vine og Vanda-Menn, Vorar Eigur og Fiaar-Hlute, sem annars munde verda O-Raadvondum Mønnum ad Braad, Ad vier þo ecke glediunst yfer

Ofsorum þeirra, helldur bidium Gud ad snwa þeim; Svo segier Salomon: Pegar Ovinur þiñ fellur, þa gledst ecke, Og nær hañ hrapar, þa fagne ei Hiarta þitt, Ad þad ei sijnest Illt i Augum DRottens, og hañ snwe fra honum Reideñe a þig, Prov. 24. Ecke Oskum þeim neirnrar Hefndar af Moñum, Nema þeirrar sem Log leyfa oss, Og þo ecke Oska heñar frekare eñ Tilgiordeñ er, Eñ þo miklu sijdur, ad beidast Guds Hefndar yfer þeim, Allra sijst eyliifs Straffs; Pad er ein Ogudleg Osk, Sa ed þess bidur, hañ bidur uñ slijka Hefnd, Sem Gud alleina hefur Riett til, og er Afgudadijrkare, Hvad þo margt Foolk giorer i Offstæke Bræde siñar: Helldur eigum vier og þessum ad fyrergiefa, eñ giefa Gude Hefndena, Og jafnvel þoott vier gaungum ad þvi vijsu, ad þeir mune leita a oss aptur: Svo giorer Gud, Hañ liet Pharao standa þegar hañ beiddest Fridar, Poott hañ visse ad ei munde hañ sleppa Israel, Hañ fyrergaf Achab þa hañ klæddest i Seck, 1. Reg. 21. Visse hañ þo, ad sw Ydran munde ei leinge vara, Eñ Frelsareñ hefur skipad oss, Vered Myskunsamer, Lijka svo sem ydar Fader er Myskunsamur, Og ecke talar DRotteñ uñ þad vid Petur, Er hañ skipade honum ad tilgiefa sijnum Broodur Siotiju Siñum Siosiñum, Matth. 18. Hvort ad hiñ Seke ydradest siñar Mootgiordar edur ei. Adrer eru þeir, sem wt af Hiarta ydrast Mootgiordaña, Vilia þad giarna bæta, er þeir broted hafa, Og sijna þad i Verkunum, er þeir jata med Muñenum, þa eigum vier aptur i fulla Sætt ad taka, svo sem ecke hefde a mille bored: Svo giorer DRotteñ fyrer Muñ Zachariæ; Eg skal Myskuna þeim, og þeir skulu vera svo sem alldrei hefde eg þeim i burtu kastad: Og hier meina eg ad eige heima sa Skilmaale, Er stendur, Lucæ 17. Og jafnvel þo svoddañ optlega til bere, Pvi svo giorer Gud vid oss, Eingeñ af oss mun neita þvi, ad vier Daglega syndgunst, og viñum ei nema til Hegningar, Og þo er hañs Naad Fersk og Nij yfer oss a hvorium Morgne, Og alldrei hefur hañ nockurn Ydrande fra sier reked, hversu opt sem hañ syndgast hefur. Ef vier nu vilium þessarar Myskunar nioota, þa audsijnum hana og vorum Brædrum, añars hofum vier aungva Hlutdeild i heñe, Og þær Synder, sem oss voru adur tilgiefnar, Pær munu oss ad nyu tilreiknadar verda, eins og þessum vonda Pioon, Pvi Myskunarlaus Doomur mun yfer þañ gaanga, sem ecke Myskun sijner, segier Jacob, Cap. 2. Og er þad eiñ stoor Daaraskapur, ad laata Heiptena svo fyrer sig raada, ad Guds Blood og hañs Naad snwest þeim til Fordæmingar, er þañig breyter, og ad Meñ gaange wr Skugga uñ þad ad vier skylduger sieum ad tilgiefa vorum Broodur, Hversu opt sem hañ syndgar, Pa bijdur hañ, Lucæ. 17. Ad honum skule Siosiñum a Deige fyrergiefast, ef hañ Siosiñum ydrast, Lijklegt er, ad eingeñ mune optar brioota a Deige, Og þo svo opt ydrast, Eñ hvernig sem þvi er vared, Pa merker þetta, svo opt sem hañ brijtur, epter Ordshætte Ritningareñar: Hiñ Riettlaate fellur Siosiñum a Deige, segier Salomon, Prov. 24. Siosiñum a Deige losa eg þig, segier David, Ps. 119. Ef þier heyred mier ecke, Pa skal eg straffa ydur Siofallt, Segier DRotteñ Levit. 26. Pad er Æfiñlega, svo leinge þier ecke heyred: Pad verdur og ad vera, Pvi sa sem vill vænta Fyrergief-

giefningar Synda siña allt fram under Daudañ, hañ skal og hvern Dag fyrergiefa allt i Daudañ, Nær honum giefst þar Orsok til, Og þad af Hiarta, segier DRotteñ hier i Gudspiallenu, ecki Yferdrepskapar, ecki Moglunar, Bryxles og eptertalna: Svo giorer Gud, Hañ gi:fur ollum Einlæglega, og telur ei epter, segier Jacob, Cap. 1. Pad er ei noog, ad Meñ umgangest i Meinleyse, Eñ geyma þo eiñ Mordingia i Hiartanu, Og kyssa ä þa Houdena, Er Meñ giarna villdu ad af være; Svoddañ Fyrergiefning er Hræsne fyrer Gude. Hërrañ saa aumur ä þeim Pioon, segier Texteñ: Hañ komst vid i Hiartanu, ad sia Eymd hañs, Er i Prældoom ganga ätte, med Konu og Bornum, fyrdtur ollu sijnu: Svo stendur Optlega um vorn Frelsara, Nær hañ saa Eitthvad Aumt, ad hañs Ydur hafe hrærst af Medaumkan; Svo vill hañ ad vier lynder sieum moote þeim, sem oss tilgiora, Og ydrast þess. Pad er vel tilfunded i voru Maale, ad sia Aumur ä einum; Saa þad giorer, hañ kieñer i Briooste um þañ sem hañ Myskunar, Hañ tekur sier nockud, Hañ ber nockud af hañs Eymd, og verdur sialfur Aumur med sialfum sier, Og þad kañ skie ecke sijst þess vegna, ad hañ veit, ad hañ hefur slijkt forþienad, Og er slijku Volæde underorpeñ, Ef Gud vill. Hañ sem tilgiefur af Hiarta, hañ ällijtur hvad miked hañ sie Gude skylldugur, og hvad hrædlega hañ kuñe þvilijkt ad henda. J klædest Hiartgrooeñe Myskunseme, segier Paulus, ecke þeirre sem er a Vorunum, Og segier; Eted og Drecked, Klædest og vermed ydur, Eñ giefur eckert hinum Purfanda, Ei heldur hiñe, Er segier; Eg vil tilgiefa honum, eñ gleymer þvi þo alldrei, er honum var tilgiort: Helldur þeirre sem hefur diwpar Rætur i Pelalausu Hiarta; Elskar Ovine sijna, Blessar þa ed Bolva, Bidur fyrer þeim sem Ofsækia, Og giorer Gott þeim ed misgiora; Og er eckert Skaplynde farsælla er þetta, Eckert Roosamlegra, Og eckert sem betur Hag sijnum une; Pvi svo sem ad hiñ Heiptræke hefur einga Roo, hañs Matur og Dryckur er honum Swr og Beiskur, Pegar Foolskañ leggur wt i hvorn hañs Lim og Lid, og honum flijgur Mootgiordeñ i Hug; Svo mä og um hiñ segia; Er Foottredur Orietteñ, þad sem David sijngur, Ps: 119. Mikeñ Frid hafa þeir, sem elska þitt Logmaal, Og þeim mæter eckert Hneixle, Pvi ä medal þeirra hellstu Bodorda i Logmaalenu er, Ad tilgiefa Misgiordernar, Og þeir hneixlast ecke af Oriettenum, sem forsmaa Orretteñ; Par fyrer vered hrædlega sampycker ydar Mootstodu-Moñum, Christner Meñ, ä medañ þier erud eñ þa ä Veige med þeim, Svo ecke Ofurselie Mootstodu-Madureñ ydur Doomaranum, Doomareñ afhende ydur Kvalaranum, Og þier verded svo i Oyblissu kastader. Hvar fra hiñ Nadugi Gud vardvelte oll sijn Born, J JEsu Nafne, og giefe ollum oss svo ad umgangast hver vid añañ hier i Nadeñe, ad vier i eillijfum Kiærleika meigum samfagna hver odrum i Dijrdeñe. Ped Vænheyre hiñ Naduge Gud, Fyrer Sonarens Forþienustu, Amen.

A Allra Heilagra Messu.

Gudspialled, Matth. 5. Cap.

HOG er JEsus leit Foolked, Gieck hañ uppaa Fialled. Og þa hañ sette sig nidur, Geingu hañs Læresveinar til hañs. Og hañ lauk upp sijnum Muñe, Kiende þeim og sagde: Sæler eru þeir sem Andlega eru Volader, Þviad þeirra er Himnarijked. Sæler eru þeir sem Harma, Þviad þeir munu Huggader verda. Sæler eru Hoogværer, Þviad þeir munu Jardrijked erfa. Sæler eru þeir sem Hwngra og Þyrsta epter Riettlætenu, Þviad þeir skulu Sadder verda. Sæler eru Myskunsamer, Þviad þeir munu Myskun hlioota. Sæler eru Hrein-Hiartader, Þviad þeir munu Gud siaa. Sæler eru þeir sem Frideñ semia, Þviad þeir munu Guds Børn kallader verda. Sæler eru þeir sem fyrer Riettlætesins Saker Ofsookter verda, Þviad þeirra er Himnarijke. Sæler erud þier nær sem Meñerner Hallmæla ydur, Og Offsookn veita, Og tala i giegn ydur alla Vondsku, Fyrer mijnar Saker, Þo Liwgande. Fagned þier og vered Glader, Þviad ydvart Verdkaup er miked aa Himnum. Þviad so Offsooktu þeir Spaameñena, Þa sem fyrer ydur voru.

Exordium.

SVo er margt Siñed sem Madureñ er, Segier i gømlum Maals-Hætte. Fææer eru þeir Hluter, sem aller Gooda kalle, Eñ i þvi kiemur ollum samañ, ad þad sie Gott ad vera Sæll, og vanta ecke uppaa þad þeir gyrnast, Þo meta ecke aller Sæluna med einu Auga: Þad sem Paulus hiellt Þreck ad vera, þad kalla adrer Full-Sælu. Þad er skrifad uñ Anaxagoram Speking, Ad Sælkiere nockur hafe spurt hañ ad Einhveriu Siñe, Hver ad Farsæll være? Og hafe hañ svarad: EJngeñ Af ÞEim, Sem Þu MEinar, HEldur Saa, Ed Þu KAllar VEsælañ Ad VEra, Hañ Er SÆll. Og hid sama er ad segia uñ Børn Veralldar þessarar: Þad sem þau Sælu kalla, þad er reyndar Volæde, Ef riett er aalited. Þesse Hatijdis Dagur er af Lærefedrum Christelegrar Kyrkiu i Fyrndeñe helgadur ollum Heilogum, Þad er ollum þeim, sem hafa yferuñed fyrer Lambsins Blood, Eñ þo sier i Lage þeim, Sem i giegnum margar Hormungar, Utlegd, Ørbyrgd, Hwdstrokur, Forsmaan, Hwngur, Klædleyse, Lijflaat, og allt þad Illt, er þeir lidu fyrer Christi Nafns Skulld, Þeim sem i giegnum øll þesse Ofkøp, Segie eg, Hafa broteft iñ i sijns HErra Dijrd, Og þaa nefner hañ nu Sæla i Gudspiallenu, Sem er Bruñur allrar Sælu, Og fyrer utañ hvern eingeñ Sæla maa nefnast, Þvi hañ er Gud alleina Sæll, og þeir sem i honum eru, alleina Sæler, Og eingeñ Sæll fyrer utañ þaa. DRotteñ hafde nærre þvi haalft Ar predikad Evangelium Rijkesins, J hveriu þeim verdur Sælañ heiteñ, er þvi trwa: Hañ hafde aadur sagt, Ad hver sem tryde aa Soneñ, hañ skyllde ei fyrerfarast, helldur

helldur hafa Eilijft Lijf, Joh. 3. Ad sæ sem drycke af þvi Vatne, Er hañ munde giefa honum, skyllde ecke þyrsta ad Eilijfu, Joh. 4. Og fleira þess Hættar hafde hañ talad uñ Guds Rijkis Sælu. Eñ svo sem ad Kvinnañ, Er talade vid hañ hiæ Jacobs Bruñe i Samaria, Hun skilde ecke hvad hañ meinte, Þar hun sagde: HErra, Gief mier þetta Vatn, ad ei þyrste mig, og ei þurfe eg ad koma hijngad til ad ausa Vatn: Svo hafa og flester af hañs Tilheyrendum vered Ofrooder uñ þessa Guds Giof, Sierdeilis þar ed Logmælsins Fyrerheit, vid hver þeir voru uppalder, Þau voru añadhvert Lijkamleg, Edur vafeñ i Hylmingu Lijkamlegra Hluta. Fiolde Mañs took vel þessum Bodskap i Fyrstuñe, Eñ þegar til Leingdar liek vid, og þesse Fyrerheit ecke komu svo brædlega fram, Þa hefur Foolked geinged i Tvær Sveiter, svo sem ræda mæ af Joh. Gudspialla-Bookar Siotta og Siounda Capitulum: Og jafnvel hafa ruñed Tvær Grijmur æ sialfa Læresveinana, Þoott ad bæde þeir og adrer sæu Krapta-Verkeñ, Er hañ giorde æ þeim Siwku i Galilæa, Matth. 4. Eñ til þess, ad undervijsa bæde þeim og odrum i siñe Rijkis-Stioorn, Þa tekur hañ þæ hier Afsijdis fræ odrum uppæ Fialled, og talar fyrer þeim Eyrende Rijkesins, i hiñe merkelegu Predikun, Er ritud stendur i Matth. 5. 6. og 7. Capitulum: Hverrar Iñgangur ad er þetta Heilaga Gudspiall, Af hveriu vier i þetta Siñ Hugleida vilium hina Fyrstu SÆlu, og Tveñt þar af oss fyrer Hendur taka. 1. Hversu ad Fatækteñ sie Gagnleg. 2. Hveriu þeim heited sie, sem eru Andlega Volader. Eñ þu sem ert alleina Rijkur, Styrk þu oss Fatæka og Auma til þessa Verks, svo vier verdum i Gude Rijker, Fyrer JESUM Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

SÆler Eru Andlega Volader, segier DRotteñ: Eg veit, ad Meñ greinast æ þar uñ, hvad þetta Ord Voladur merke i þessum Stad: bæde Augustinus og Chrysostomus hallda, ad þad sieu þeir ed afneita ollum sijnum Verdugleik, og kalla sig alls Goods Overduga, Eñ einkis Ills; Og kañ eg þvi ecke ad neita, ad su Meining sie og foolgeñ i þessu Orde, þvi svo eiga aller Christner lynder ad vera, hvert helldur Rijker eda Fatæker eru, Samt hygg eg þo, ad Lausnareñ meine hier sier i Lage þa, sem eru snauder af Veralldar Munum edur Virdingum, Þviad svo mun þeim flestum hafa hættad vered, Er honum i þad Siñ epterfylgdu: Þad mæ siæ af þvi, Er Kieñemeñerner og Phariseæi sogdu Fordum, Joh. 7. Trwer nockur af Hofdingiunum æ hañ, Edur af Phariseæis? Eñ þesse Almwge, sem ecke kañ Logmæled, Er Bolvadur: Og þar ad auke skrifar Lucas alleina i sijnu Evangelio; Sæler Eru Fatæker, og er hañ vijkur Rædu DRotteñs til hiña, Sem Vesæler eru ad Guds Doome; Þa segier hañ, Luc. 6. Vei ydur Audugum, Þvi þier hafed ydar Huggun medteked: Þa kalla eg þad vijst, ad DRotteñ meine i þessum Stad, Þa sem ei hafa miklu Veralldar Læne ad fagna, Ecke alleina þa, Sem Orbyrger eru, Helldur og þa, Sem æ einhvern Hætt eiga vid bægañ Kost ad bwa, Þvi ad þvilijkra er Guds Rijke, segier Lausnareñ: Þad eru þeir, sem eru eins illa

stadder og Dreigar, Og þo ecke þa alla helldur, Pvi margur er Fatækur, Og skickar sier illa i siñe Fatækt, Er Oþoleñmoodur, Hleypur med Pioofnum til ad stela, viñur alla Ohæfu fyrer Sulltardoom, Til ad rydia af sier Fatækteñe, Sem i sialfre sier er eiñ Heilagur Hlutur, Pvi Guds Sonur hefur hana Helgad med siinu Dæme, þegar hañ giordest Fatækur vegna vor, Par hañ var þo Riikur, Svo vier af hañs Fatækt Riiker yrdum, Segier Postuleñ, 2. Cor. 8. Par fyrer utañ er hun Straff Syndareñar, Og a einga Hlutdeilld i þessu Fyrerheite: Svo eru marger af þessum Hwsgangs Herrum, Er ganga a medal vor, Og leita sier Olmusu i Guds Nafne, Eñ giallda Bolvan fyrer Bleßan, Nær þeir ecke hafa wr hvers Mañs Hende þad þeir vilia: Fraskiled er þetta Illþiide sliikre Nraad, Gud Myskunar siinum Fatækum, Segier Esajas Cap. 49. Eñ ecke Andskotans, Þeir verda ad hafa sliika Myskun, er hañ vill veita, sem þeir lieast til Pioonustu, ad vellta af sier Christi Oke a moote hañs Logmaale, Er skipad hefur, ad sa skule ecke eta, Sem ei vill erfida, 2. Thess. 3. Eñ Matthæus segier oss hier i Gudspiallenu, hverier þeir sieu er þesse Sæla tilheyre, Par hañ leggur til þetta Ord, Andlega, segier hañ: Pad eru þeir, sem ecke Orvænta i Volædenu, Ecke eru Oþoleñmooder, helldur til Frids i Hormungunum, i Offooknunum, i Angisteñe, i Naudunum, Eins og Paulus, Peir ed ecke griipa til Oleifelegra Medala, Og ecke Ofunda þa, er hafa Velgengne Heims þessa, Helldur audmiikia sig under Volldugа Guds Hond i Mootgangenum, Og segia jafnañ, Verde þiñ Vilie: Þesser hroosa sier i siñe Fatækt, svo sem Jacob ad Orde kiemst: Og þad eru þeir ed David kallar Guds Volada, Ps. 72. Petta er su Fatækt, Er eg meina ad ecke alltiid gagne til Himnariikis. Margt ber til þess, Christner Meñ, Ef vier þad vilium riett athuga: Pad er oss vitanlegt, ad vier dugum ecke til þess, ad giora Tvent i einu; Munum vier þa under eins fa þioonad Gude og Mammona? Og er þa hætt vid þvi, ad ef añadhvern skal yfergiefa, ad þeim sem Skwrgod þetta fagurt þyker, Peir mune segia laust vid Gud, Hvern þeir siа ecke, Eñ þiidast Mañona, hver ed glansar i Augunum, so ad margañ hender þvi liikt og Gydinga Fordum, vid hveria DRotteñ segier, Esa. 22. Pier glored Farveg a mille Tveggia Mwrana, fyrer Vatne hins gamla Fiske-Diikesins, Eñ þier liited ecke a þañ, sem þad skapad og myndad hefur; Eñ sa sem eckert a i Heimenum, Hañ hefur miklu betre Orsok og Tækefære til þess, ad verda Riikur i Gude, Og fyrst hañ þeinker ecke a Jardneskañ Aud, Pa skal hañ alldrei draga hañ fra þeim Himneska. Sa sem miklum Aude safnad hefur, Hañ liggur a siinum Dreggium eins og Moab, Jer. 48. Hañ hefur siina Umgeingne a Jorduñe, Par sem hañs Fiesioodur er, Par er hañs Hiarta; Eñ Dreigeñ þarf ecke ad geima vandlega þad sem eckert er, Hañs Umgeingne er a Himnum, hvadañ hañ vænter Frelsarans DRotteñs JEsu Christi, Ef hañ er añars Andlega Voladur, Hañ kieppest vid ad safna sier Fiesiood a Himnum. Par eru og kañ ske farer sem hafa Riettfeingeñ Aud i Heimenum, Pvi heiter hañ og Rangleтis Mañona; Eñ a þessare Audlegd, sem i Himnenum er, Eiga aller Kost ad Saklausu, Gaungu-Madureñ

svo

svo vel sem Konungureñ, Blindum, Holltum og Lømudum er þar tilboded, þeir kaupa fyrer alls eckert, Sem hañ eignast, Og hversu ad þeir sieu hæfare til ad naa þessare Audlegd, sem ei hafa miked epter ad draga, Þad kieñer oss Frelsareñ, Er hañ segier, ad hægra sie Ulfalldanum ad gaanga i giegnum Naalar-Augad, Eñ Rijkum Mañe iñ i Himnarijke; Eg vil ei þar um̃ tala, ad Rijkdoomureñ aflast med Erfide, Geymest med Ahyggiu, Og missest med Sorg, Ef missast skal, Eñ su Sorg er sialldañ aan Syndar; Mørgum hefur hun steypt i Ørvænting, Og dreiged til ad bæta Raad sitt aptur med Raangindunum, Og ad vijsu eru flester Oþoleñmooder yfer Skadanum: Faaer eru eins Lynder og Job, er hañ sagde: Gud gaf og Gud aftook, Sie Nafn DRotteñs blessad, Job. 1. Eñ saa griet alldrei fyrer Gull, Sem ecke aatte þad: Hañ sem er sañur Guds Vesælingur, Hañ er sem Audlega Voladur, Þoott hañ misse þañ Faatækdoom, Er hañ brwkar til Dags og Nætur, Þa hefur hañ eckert af siñe Audlegd mist, þvi hun er i Himnenum, Hun skiemest ecke, segier Petur, Hana skal eingeñ fraa honum taka, Og þott hañ skyllde i Hwngre og Klædleyse wt af deya, Þa flijter þad honum alleina til Rijkes. Þad er skrifad um̃ Alexander hiñ Stoora, þañ fræga Konung, ad þegar Lid hañs var allt Ofþwngbwed vorded af Herfaangenu, Svo honum þotte lijted framgeingt verda, Þa brende hañ upp Faung þeirra, Og huggade þa med þvi, Ad þeir munde safna Ogryñe Fiaar, Ef þeir liettu þessu af sier, Eñ sæktu med Flijte til þeirra Landa, sem væru audug af Gulle og Sylfre. Meige eg nu samañ taka þad sem sundurleitast er, Þa sijnest mier, ad hiñ Alvijse Konungur giøre vidlijkt med Faatækteñe vid sijna Volada, Þvi nær þeir hafa ørvænt sier Veralldlegs Auds, Þa kieppast þeir epter þeim Himneska, Þegar þeir ætlast til einkis Lids af Moñum, Þvi faaer eru Viner hins Snauda, Prov. 19. Þa leita þeir Lids hiaa DRottne, Og nær hañ hefur, svo sem i Speigle, Laated þa siaa Dijrd sijns Rijkes midt i Ørbyrgdeñe, Þa giora þeir Skøll ad øllu Oflæte Heimsins, Og er þvi Avoxtur Faatæktareñar þesse, ad hun gyrnest ei meir eñ hun hefur, Og er hun þa rijkare helldur eñ Salomon edur Assverus; Jaa, hun gyrnest eckert nema siñ Gud, Og hañ stendur hinum Faatæka alltijd til Boda: Eñ saa er Agiarn, sem vill eiga meira eñ Himens og Jardar Skapara. Aller vitum vier þad, ad vier baarum eckert iñ i Heimeñ, Og eins vel, ad eckert munum vier i burtu bera, Jafnvel þoott sijnast meige, ad nockrer þad ecke satt hallde, Añars mundu Meñ leggia meire Hug aa, ad lifa vel, Eñ verda rijker, Og velldur þad þvi, ad Hiartad er svo diwpt nidur socked i Maurana, ad sumer giæta þar ecke ad, Fyrr eñ Daudeñ grefur þa upp, til ad leggiast i eina adra Grøf: Þeir gleyma þvi, Ad Nakter komu þeir af Lijfe Moodur siñar, Og svo munu þeir þaangad aptur fara, Job. 1. Þad er ofañ i Jordena, sem er allra Mooder. Þar er eingeñ kiendur, sem hañ kiemur ecke, fyrer þeim Volada: Hañ aa ecke vid mikeñ Heim ad skiliast; Þvi skal þad ecke draga hañ fraa Himmarijke, Og su Audlegd, Er hañ aatte i Gude i þessum Heime, Og ecke var nema Pantur epterkomande Farsælldar, Hun fullkomnast, nær hañ iñgeingur i Dijrd sijns Herra, Og rætest aa honum þad, er Syrach skrifar: O! Daude

Hver-

Hverſu goodur er hiñ Doomur hinum Fatæka? Vier vitum hverſu ad hin liootu Skrymſle, Er Synden̄ og Diofulleñ hafa fært iñ i Verolldena, Agyrne, Ofund, Ofrijke, Drambſeme, Ohoof, Og Rangłæte, Hverſu ſegie eg, ad þad ſie gagnſtædt Himnarijke, Eñ allt þetta vill ganga vid Rijkdoomeñ; Sa ſkal vel giæta ſijn, Er ecke hefur neiñ Snert af þeſſu, Ef hañ Rijkur er, Þar fyrer ſegier Paulus; Ad þeir ſem vilia Rijker verda, Þeir falle i Diofulſens Snorur; Eñ Fatækteñe er eingañveigeñ ſvo hætt vid ſlijku, og ad vijſu ecke þeim, ſem er Andlega voladur, Þvi hañ er nær Himnarijke, eñ hiñ, Nema ſa Rijke aſtunde ad vera i Gude rijkur, Og i goodum Verkum, og ad vijſu hefur Chriſtur lagt Grundvoll ſiñar Kyrkiu i Fyrſtuñe af hinum Fatæku, Þad kieña oſs þeſſe Frelſarans Ord, Er i Gudſpiallenu ſtanda, Og med ſama Hætte hefur þeſſe Bygging riſed epter hañs Himna-For, Þad Anglijſer Paulus, Er hañ ſkrifar til Corinthios, Cap. 1. Siaed ydar Kollun, Brædur, ad þier erud ecke marger Vollduger, ecke marger Gofuger; Þad kieñer oſs Jacob Poſtule, Hver ed var a Lijfe Prlaatiju Arum epter þad DRotteñ var iñgeingeñ i ſijna Dijrd, ſegiande, Cap. 2. Hefur ecke DRotteñ utvaled hina Fatæku i Heime þeſſum, Rijka i Trwñe, Og Erfingia þeſs Rijkes er hañ ætlad hefur þeim ſem hañ elſka, Þeſſa Alvijſa Byggingarlags hefur margur Audugur ſijdañ noted, Þvi er þad Synd fyrer oſs, ad forſmaa Guds Volada; Eñ faer voru þeir af Rijkesmoñum, Er geingu DRottne til Handa, medañ hañ umgieckſt i Holldenu; Eg ætla þegar Meñ taka Zacharjam og hañs Hws, Nicodemum, Joſeph af Arimathia, Johañem: Hws-Frw Chuſæ, Þegar Meñ taka þeſſa burt, Þa mune hinertellande, Sem ſkipuduſt vid hañs Kieñingar af Hofdingiunum, utañ þeir ſem Nefdeñ droo til, Svo ſem voru Jairus, Konungs-Madureñ, og Hundrads-Hofdingeñ, Og eru þeir þa i Selſkap med Fatækum, Svo ſem adur er ſagt.

Hier af alykta eg nu ſvo, ad eins og eiñ vijs For-Smidur, Hañ velur hid beſta Efne til þeirrar Byggingar, Er hañ ætlar ſier vel ad vanda; Svo hefur og Frelſareñ breytt i þeſſare ſiñe Kyrkiugiord, Hañ hefur valed þad i Underbygginguna, Er hañ ſaa ad hentugaſt var; Þad voru hañs Fatæker; Svo var hañ ſiaalfur, ſem var Hyrningarſteiñeñ i þeſſu mikla Forvirke, ſvo voru hin ſterkuſtu Maattar-Trie þar i, ſem voru hañs Poſtular, uppa hverla vier bygder erum, ſvo voru þeirra Epterkomendur fram̄ epter Olldunum, Þar til Diofulleñ ſpillte þeſſu Guds Verke med Agyrndeñe, Ofundeñe, og Drambſemeñe, Svo ſem lioost er af Chriſteñdooms-Sogunum, Og ſiaa Meñ af þeſſu medal añarra, Hverſu ad Fatækteñ og Guds Rijke eiga vel ſameñ, Eñ þo ad Rijke DRotteñs JEſu hefde ſijn Upptok hier a Jordune, Sem var af Um̄komulitlum Fiſkurum, Olærdum og einkes megnande, Þoott þad Efliſt hafe fyrer utañ allt Ofbellde, Haareyſte og Vopnaburd, Þvi eingeñ heyrde hañs Raunſt a Strætunum, Og hañs Rijke var ecke af þeſſum Heime, Ei helldur Vopn hañs Herfarar Lijkamleg, Hvers Strijdsmeñ ad hofdu Tunguna fyrer Veriu, Þoleñmædena fyrer Atviñu, Trwna fyrer Skiolld, Kiærleikañ fyrer Vijge, Fatæktena, Jaa, Siaalfviliuga Fatækt a

Stund-

Stundum, i Stadeñ Gulls og Silfurs, er Heimureñ kallar Ast þeirra Hluta, sem hañ vill lata Framgang hafa, Samt hefur þo eingeñ af Veralldar Hofdingium svo vijdt wtþaned sitt Vellde um̃ Heimeñ, svo sem hañ, Þvi Gud hefur giefed honum Endemörk Veralldareñar til Arfleifdar, Svo þad er ad fullu og ollu rætt, sem Esajas fyrer spaer, Cap. 2. Þad skal skie a Sijdustu Dogum, ad nær þad Fialled Guds Hwss er sett uppa adra Fialla-Tinda, Og upphafed yfer Hálsana, ad allar Þiooder skulu þangad saman safnast. Hvert er þad Fialled? Þad er Christi Rijke: Hvert er þad Hwsed? Þad er hañs Kyrkia: Hver eru þau Fiolleñ? Þad eru Rijke Veralldareñar, um̃ Heimeñ: Ja, Eingeñ hefur svo fliootañ, svo frægañ Sigur uñed, Sem vor Konungur, Og þo med faum og fatækum Moñum; Hañ lagde under sig meira Rijke med Toolf Postulum a stuttum Tijma, Eñ Alexander hiñ stoore a Toolf Arum med ollum Grícklands Her. Eiñ Madur, St. Páull, Hroosar þvi, ad hañ hafe allt i fra Jerusalem iñ til Illyricum uppfyllt allt med Evangelium, Svo þad er sañkveded, Er Esajas skrifar; Mun Jordeñ fæda a einum Deige? Mun ein Þiood gieteñ verda i Einu? Þar Zion geingur under eins þwngud med Born sijn og fæder þau, Esa. 66. Svo hefur nu hinum Stoora Allsheriar Konunge þocknast ad byggia sitt Rijke med Fatækteñe, Þvi skylldu þa ecke Þegnar hañs kalla hana ollum Rijkdoome rijkare? Þar hañ er alleina Rijkur, Sem þad hefur wtvaled, Sem audvirdelegt er fyrer Heimenum. Eñ Gud Naade oss Auma, Þad er hiñ allra meste Skade vor, ad þott vier berum oss ad þioona Gude, Þa haungum vier svo fast vid Andeñ og Aura Safned, ad Meñ gleyma Gúds Bodordum, Og stijga fram̃ yfer þau Takmork, Er hañ hefur sett oss, svo erum vier freker til Fiarens: Eñ hvad er þad, Christner Meñ? Þad er ad færa Foorner i Jerusalems Mustere, eñ offra þo samt a Hædunum, þad er ad sveria vid Nafn DRottens, Og þo under eins vid Malcom eins og Juda. Heyrum þvi Ord DRottens af Muñe Jeremiæ: Ef þu ætlar ad snwa þier aptur til mijn, Israel, Þa snw þier, og reika ecke hijngad og þangad. Eingañveigeñ er þad hier med sagt, ad Meñ skule kasta fra sier allre Um̃hyggiu fyrer Lijkamanum; Alla Hlute hefur Gud Mañenum under Fætur lagt, Til þess hefur hañ giort Natturuna svo rijka, ad Mañeskiañ skyllde audgast þar af; Eckert hefur hañ forgiefens skapad, helldur Mañkynenu til Nota, eñ sier til Loss og Dijrdar; Eñ hitt segie eg, ad Meñ late Gud vera Herrañ, Eñ Mam̃ona Þrælleñ, Ja, ad vier sieum Audsins Herrar, Eñ latum ecke hañ drottna yfer oss, Eñ þo allra sijst, Ad vier latum þeña þietta Leyr svo klessast vid Hiarta vort, Ad vier gleymum Gude edur hañs Boludum. Og er þad nu svo wt talad um̃ hid Fyrra.

Nu Eptersylger ad tala um̃ þad, Sem hinum Andlega Voludu heited er. I Textanum stendur: Þviad þvilijkra er Himnarijke. Nu er Guds Rijke med Tveñu Moote: Eitt er hañs Naadar-Rijke, Hvert og kallast Himna-Rijke, Matth. 18. Þar ed stendur: Himna Rijke er lijkt einum Konunge, Sem reiknast vallde vid Þioona sijna. Añad er hañs Dijrdar-Rijke: Sa sem vill na til þess sijdara, Hañ skal endelega hafa

Hlutdeilld i hinu fyrra, Og eingeñ hefur saa komest i hañs Dijrdar-Rijke, sem ecke hafe aadur vered i hañs Naadar-Rijke; Sumer leingur, Sumer skiemur: Þar eru nockrer kallader sneṁa Morguns, Adrer ecke fyrr eñ uṁ hina Elleftu Stund, Eñ þad er vijst, ad hverutveggiu þessu lofar DRotteñ þeim, sem ad eru Andlega Volader, og þeirra Lijkum. Hver eru þa Giædeñ i DRotteñs Naadar-Rijke? Ecke Metord, ecke Audæfe, Ecke Sællijfe i Mat og Dryck, Ecke Hefnd yfer Ovinum sijnum, Nie þad Hiartalag, er feste sig vid nockud af þessu, Þott þad meige þeim giefast, sem eru Chr sti Þegnar, þvi Guds Rijke er ecke Matur og Dryckur, Helldur Riettlæte, Fridur og Fognudur i Heilogum Anda, segier Paulus, Rom. 14. Og wt af þessum hañs Ordum vil eg i stuttu Maale segia, hver ad sieu Audæfe Guds Naadar-Rijkes: Þad er Riettlæted, Ecke vort eiged, Sem ecke er betra eñ Nidlags Fat, þegar þad er sem Kostulegast, Helldur JEsu Christi, Hver oss er til Riettlætis af Gude giefeñ. Skyllde eg nu vilia taka nockurn Veralldar Aud fyrer þad, DRotteñ miñ? Fyrer þad eru mier Synder mijnar tilgiefnar; Eñ þegar þær eru kvittar, Þa er eg rijkare i ollu mijnu Volæde, eñ Salomon i allre siñe Dijrd; J þvi maa eg byrtast fyrer Auglite þijns Fodur, eñ ecke i Pelle og Purpura hiñs Rijka Sælgiætings, Luc. 16. Fyrer þad mun eg Guds Barn kalladur verda, Eñ ecke þo eg nefndur være Doottur Sonur Pharaonis. Hvad gagnar þad Mañenum, þoott hañ eignest allañ Heim þeña, eñ lijde Tøpun aa Saalu siñe? Hverre eg veit ad borged er, medañ eg aa þañ Fiesiood, sem hun er Endurkeypt med. Þoott ad Sveiñeñ Conia være Signets-Hrijngur aa miñe Hægre Hende, þa skyllda eg slijta hañ þadañ, segier DRotteñ uṁ Jeconiam, Son Jojachims Gydinga Konungs, Jerem. 22. Eñ eg er þess fullvruggur, DRotteñ, ad þu ecke slijtur þijna Volada wr þijns Sonar Hondum, Hvar þeir skrifader eru, Þvi eru þeir ollu betur til þijns Rijkis borner, helldur eñ Veralldareñar Born, Hversu sem þau mektug eru, þegar þeir hafa hañs Riettlæte fyrer sig ad bera, Þvi hañ hefur giefed þeim Makt til ad vera Guds Born, sem aa hañs Nafn trwa, Johañis. 1.

Af þessare Root Jesse sprettur Fridureñ, Sem Paulus uṁgietur, Þvi hañ er Fridar-Hofdinge, Esa. 9. Og er þad nu saa Añar Rijkdoomur i Guds Naadar-Rijke. J Rijkium Veralldareñar er eingeñ Fridur: Þegar Meñ taka Salomon og Augustum Keysara i burtu, Þa skulu Meñ ecke fiña morg Dæme til, ad Veralldar Hofdingium hafe tekist leinge Fride ad hallda, Jafnvel þoott Gooder og Riettvijser vered hafe, Og kyñe þad skied ad vera, Til ad teikna þar med Christi Rijke, J hverlu ad aa Fridnum mun eingeñ Ender verda, Esa. 9. Þvi saa eine þeirra var hañs Fyrermyndan: Eñ aa Dogum hiñs var Lausnareñ i Heimeñ fæddur: Eñ i Christi Rijke geingur þad odruvijse til; Þar er ecke saa Fridur, sem Verollden giefur, Helldur hañs Fridur, Sem hañ oss giefed, Sem hañ oss epterlaated hefur, Hvern eingeñ skal af oss taka. Hiner Oguudlegu hafa eingañ Frid, Segier DRotteñ hiaa Esajam, Cap. 48. Þeir Toñlast og tyggiast uṁ þetta Volæde, er þeir Rijkdoom kalla, Eins og Gadd-Hestar uṁ illt Foodur. Eñ

Frid-

Fridurenn i Christi Naadar-Rijke er stadfastur, Poott hans Undersaatar hafe Piaaning i Heimenum, Pa hafa þeir Frid i honum, og eru fullorugger, Þvi hann hefur Heimenn sigrad: Pad er Fridur vid Samvitskuna, Þvi Syndenn er afmaad med Guds Sonar Riettlæte: Fridur vid Gud, Sem er Fridstilltur fyrer hans Blood: Fridur Innbyrdis, og Eindrægne i Andanum medal allra Guds Barna: Og i einu Orde ad segia: Pad er saa Fridur Guds, sem ædre er ollum Skilninge, Af hverium og kiemur Fognudurenn i Heilogum Anda, Sem er hin Pridia Astgiof, sw ed Guds Voludum heitenn er i Christi Naadar-Rijke; Pad er saa Fognudur, sem Krossfester Mannenn Heimenum, og Heimenn Mannenum, Gal. 6 Saa ed forsmaaer alla Veralldarennar Glede, saa ed lætur Paal og Silam lofa Gud i Faangelsenu, Danielem gaanga Ohræddann i Leona Grofenne, saa er þvi til Vegar kiemur, ad Menn graata svo sem ei Graatande, og fagna svo sem ei Fagnande, 1. Cor. 7. Svo sem hrygguer, og þo jafnann glader, Svo sem Faatæker, Enn þo marga Audgande, Svo sem eckert hafande, og eigande þo alla Hlute, eins og Paulus umm sig skrifar, 2. Cor. 6. Þesse er Fognudurenn i Heilogum Anda, sem rijker i Christi Rijke. Þegar Lærefsveinarner voru hrygguer af þvi, ad Lausnarenn sagde þeim fyrer sijna Burtfor til Fodursins, Pa sagde hann: Pier hafed nu ad sonnu Hrygd, Enn eg skal siaa ydur aptur, Og ydvart Hiarta skal fagna, Og ydvarn Fognud skal eingenn af ydur taka. Ecke talade DRottenn i þad Sinn umm hina eylijfu Himnarijkes Glede, Helldur umm þann Fognud, er þeim gafst af hans Upprisu, Hver svo var mikell, ad þeir trwdu ecke þvi, ad hann upprisenn være, fyrer Fagnadar Saker, Enn þo allra hellst talar hann umm Astgiafer Heilags Anda, er hann hafde lofad ad senda þeim af sijnum Fodur: Hann var saa ed til fulls uppriette Israels Rijke, Pad er Guds Rijke inne hiaa oss, sw þeir hofnudu ollum Hlutum, og reiknudu þaa Preck ad vera hiaa DRottne sijnum JEsu Christo, Og med þeim sama stioornar hann enn nu sijnum Þegnum; Pad er ollum þeim er aa hans Nafn trwa; Hann er þad, sem ber Vitnisburd vorum Anda, ad vier sieum Guds Born, Enn ef vier Born erum, þa erum vier og Erfingiar, Jaa, Erfingiar Guds og Samarfar Christi, uppaa þad ad ef vier med honum lijdum, Pa skulum vier og med honum Dijrdleger verda, Rom. 8. Þesse Guds Ande er Pantur Arfleifdar vorrar, Eph. 1. Þeirrar sem þar uppe er og ei maa skiemast, Eige saurgast og ei rotna, svo sem Petur ad henne kvedur, 1. Pet. 1. Pad er hans eilijfa Dijrdar-Rijke, Er eg fyrer skomu minntest aa, Hvert ed hinum Andlega Voludu heited er; Pad er saa Fognudur, Sem ecke hefur Auga sied, og ecke Eyra heyrt, og ecke hefur i nockurs Manns Hug uppstijged, segier Esajas: Hvar Gud er allt i Ollu, Og eingenn Umskipte Liossens nie Myrkursins umm Oendanlegar Allder Allda. Eckert Rijke Veralldar hefur svo Mektugt vered, ad ecke hafe þad Eydelagst, Og Eitt hefur uppetid Annad; Enn þetta mun eingann Enda taka, Þvi vier munum Eilijflega med Christo vera. Veralldar Hofdingiar drottna yfer morgum Mannsjofnum, Sumum Vondum, Sumum Goodum, Sumum Rijkum, Sumum Faatækum, Sumum Trwum, Sumum Hreckvijsum: Enn þetta er Samkunda

Heilagra, utvaled Foolk og Konunglegur Prestskapur. Hiñ Nafnfræge Konungur Pyrrhus Epirota Konungur spurde siñ Sende-Mañ, er hañ hafde giort fraa sier til Romaborgar, hvilijker ad væru þeirra Raad-Herrar? Eñ hañ svarade: Ad Raaded være eins og Konunga Samsæte; Eñ þad maa eg med ollu meira Riette segia uñ Holl ens Mikla Konungs, DRottens Zebaoth, Þvi þar eru aller Undersaatarner Konungar: Allur Heimureñ nægde ecke Metorda Gyrnd eins Mañs, Alexandri hiñs Stoora; Eñ Guds Rijke næger svo miklum Skara, sem eingeñ fær taled, Og hefur þa hver eiñ svo miked Rijke, ad Alexandri Vellde maa i eingañ Samjofnud koma. Þegar DRotteñ spaaer uñ Vegsemd Christi Rijkis hier i Nærdeñe, Þa segier hañ, Zach. 12. Ad aa þeim Deige skule hiñ Vesælaste af Juda verda eins og David, Og ad jafnvel þeir Heimsku ei kuña ad fara villt, Esa. 35. Þvi voga eg ad segia: Ad hiñ Miñste i Rijke Himnaña mune verda heilagre eñ Johañes, Vitrare eñ Salomon, Frijdare eñ Absalon, Sterkare eñ Samson, og Rijkare eñ oll Rijke Veralldareñar og þeirra Dijrd. Þessarar Sælu niootande ad verda, uñ þu oss Konungur eilijfrar Dijrdar, JEsu Christe, Þier med Fodur og Heilogum Anda, Sie Valld og Heidur, Rijke og Kraptur, uñ Allder Allda, AMEN.

Tuttugasta og Þridia Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 22. Cap.

A Þañ Tijma. Þa geingu Phariseærner, og hielldu eitt Raad, ad þeir feinge veidt hañ i Ordum. Og sendu til hañs sijna Lærisveina med Herodis Þienurum, So segiande: Meistare, Vier vitum þad þu ert Sañsogull, og kieñer Guds Gotu i Sañleika, skeyter eige nockrum: Þviad þu fer eige ad Mañvirdingum. Þar fyrer, seig þu oss, hvad þier lijst: Hvort leyfest ad giefa Keysaranum Skatt eda eige? Eñ þa JEsus formerkte þeirra Vondsku, Sagde hañ: Hvad freisted þier mijn Hræsnarar? Sijned mier Mintena Skattsins: Og þeir feingu honum Eirn Pening. JEsus sagde til þeirra: Hvors Mynd og Yferskrift er þetta? Þeir sogdu honum Keysarans. Þa sagde hañ til þeirra: Giefed þa Keysaranum, hvad Keysarans er, Og þad Gude hvad Guds er. Og er þeir heyrdu þetta, undrudust þeir, Forlietu hañ og geingu i burt.

Exordium.

Vier vitum, ad þeim sem Gud Elska, samverka aller Hluter til hiñs Gooda, Segier Paulus, Rom. 8. Þetta sañar oll Heilog Ritning med Postulanum, Bæde med Ordum og Dæmum: Eingeñ hefur sw Torfæra vorded aa Gotu

fyrer

fyrer Guds Bornum, ad hin Mattuga DRottens Hond hafe ecke rudt hana; og le-
idt sijna Elskendur þar i giegnum, a einhvern Hatt, til þess Gooda, Er hañ hefur þe-
im fyrerbwed. Hardydge Joseps Brædra vard honum til Upphefdar, Gen. 41.
Þvermoodsku Pharaonis snere Gud sijnu Foolke til Trwarstyrkingar, Exod. 12.
Sw Bolvan er Balach Konungur villde hafa keypt af Bileams Muñe, Num. 23.
Vard Israel ad Blessan. Achitophels Raad urdu ecke einungis ad Onijtu, 2. Sam.
17. Helldur David til Sæmdar Auka. Araaser Sauls Konungs giordu hañ fræg-
añ i Israel. Jessabels Offsookner styrktu Eliam, 1. Reg. 18. Offstope Hamans
liette Prældoomenum af Guds Foolke, Esth. 8. Og þurfum vier ecke margra Dæma
hier um̃ ad leita: Eingeñ hefur svo Illt i Siñe haft, svo sem Kieñemaña Hofdingiar-
ner, þegar Herodes og Pontius Pilatus med Heidingiunum og Israels Foolke samañ-
sofnuduſt yfer JEsum Guds Son, til ad giora allt þad, er hañs Hond hafde adur fyr-
erhugad ad skie skyllde, Act. 4. Eñ þessare Illsku þeirra snere Guds Alvitra Raad oll-
um Heime til Myskunar og Syndalausnar, Þviad i hañs Nafne, Sem þeir i þad Siñ
heingdu uppa Tried, svo sem adra Bolvan, Þa faa þeir aller Syndaña Fyrergiefn-
ing, sem a hañs Nafn trwa, Ad Vitne allra Spaamaña, Act. 10. Svo Meñ meiga
jaata þad satt ad vera, Sem Eliphas segier, Job. Cap. 5. Ad DRotteñ faange hina
Vitru i Slægdum þeirra, Og Raad þeirra, Er i giegn standa, munu detta. Dæme
þar uppa hofum vier i þessa H. Dags Evangelio, Þar vier heyrum, ad hiner Olmu
Hundar voru eñ nu Einusiñe wtsender, til ad faanga hid Saklausa Guds Lamb, og
hofdu svo haglega tilbwed sijnar Veidebrellur, ad ecke skyllde tilsleppa: Eñ hañ sem
visse hvad med Mañenum bioo, og Onijt giorer Raad hiña Ogudlegu, Hañ fellde þaa
i hina somu Grof, Er þeir hofdu honum bwed, Og vañ a þeim med þeirra eigeñ Vop-
ne, Svo sem vier heyrdum af Gudspiallenu, Af hveriu vier nu vilium Hugleida. 1.
Hvad vier sieum Yfervalldenu skyllduger. 2. Hver ad sie Skyllda vor vid Gud
Almaattugañ. Styrk oss hier til, DRotteñ miñ, Fyrer þijns Sonar Forþien-
ustu, AMEN.

Utleggingeñ.

Giefed Keysaranum Hvad Keysarans Er, segier DRotteñ: Meñ leggia þad kañ
skie ad litlu sumer hverier, ad þeir biooda ad hlijda sier, hverra Virding ad vex vid
añarra Undergiefne: Þad kyñe ad sliwga einum i Paanka, ad ecke være ad hen-
da Reldur a þvi, þoott ad Logeñ og almeñelegar Skickaner segie þeim nockur Pyngsl af
Hendur, sem eingu gieta af sier hrunded, Saker Vanmaattar sijns. Þvi þeir somu raa-
da fyrer Logunum, sem Tollana taka: Eñ giætum ad hver saa er, ed þetta segier: Þad
segier saa, Sem allt Valld giefed er, bæde a Himne og Jordu, Matth. 28. Eñ er þo i
Præls Lijke auglijstur, Philipp. 2. Hañ sem allt Silfur og Gull a, Og ecke vill segia
Mañenum til, Ef hañ hwngrar, Ps 50. Eñ hafde þo ecke hvar ed hañ maatte Hofde sij-
nu ad halla, Matth. 8. Hañ sem a hverre Stundu kuñe ad bidia Fodureñ r m̃ 12.

Legion Eingla, Matth. 26. Eñ kom þo i Heimeñ, Ecke til þess, ad læta sier þioona, helldur uppa þad hañ ødrum þioonade, Matth. 20. Hverium Gud hafde giefed Tignar-Sæte sijns Fødur Davids, Luc. 1. Eñ vard þo Forsmaan Mañaña og Fyrerlitning Foolksins; Fyrer vorar og allrar Veralldareñar Synder, Esa. 53. Segied mier Brædur mijner, Mun hañ, Sem svo Haattadur var, Hafa talad þesse Ord fyrer sijna Skulld, Edur munde hañ ecke hafa kuñad ad naa Riette sijnum, Hefde hañs Rijke vered af þessum Heime? Ecke munde hønum hafa þad Torsookt vorded, Helldur talade hañ þau til Blygdunar þverbrotnum Gydingum, Hverier ei villdu þeckia hiñ Romversta Keysara fyrer siñ Hofdingia, Er þo hafde af Gude þeiged Vald yfer þeim, Og til þess, ad kieña þier, Guds Barn, Þa Hlijdne, Er þu ert Yfervalldenu skylldugur uñ: Þier kañ ad søñu til Hugar ad koma: Hvad velldur þvi, ad hañ skule helldur drottna yfer mier, Eñ eg yfer hønum, Þar vid erum þo bæder nakter i Heimeñ borner, Bæder eigum vid Ætt ockar til Adams ad rekia, Bæda hefur Gud skapad, Og hverigur ockar hefur neitt af sialfum sier? Þar fellur Svar til: Fyrer Guds Saker skalltu hønum undergiefeñ vera, Hver ad er allra Konungur: Paulus segier med berum Ordum, Rom. 13. Þar er eingeñ Valldstiett, Nema hun sie af Gude, Helldur eru þær Valldstiettet sem til eru, af Gude skickadar, Þar fyrer, Sa ed Valldstietteñe mootstendur, Hañ mootstendur Guds Skickun, Eñ þeir ed mootstanda, afla sier Fordæmingar: Þar fyrer, Sa sem segiest Gude villia vera undergiefeñ, Hañ sie og Valldstioorneñe undergiefeñ, Hver af Gude er skickud. Þu segier, Hañ kom nakeñ i Heimeñ eins og eg, Eñ ef Gude þocknast ad klæda hañ i Purpura, Eñ þig i Totur, ættu Søk a þvi? Ertu þar fyrer Rangeygdur þviad hañ er Goodgiarn. Þid erud bæder af Adam komner, Eñ sa sem hafde Valld til ad mynda Adam af Leyr Jardar, Mun hañ ecke hafa Valld til ad setia Eitt Kiered til Heidurs, Eñ Añad til Vanheidurs? Rom. 9. Hverigur yckar hefur neitt af sialfum sier, Af hverium þa? Af Gude, Þar fyrer ættu hvad mest ad virda hañ sem yfer þig bodeñ er, Þvi þa Virdingu hañ hefur fram yfer þig, Hana hefur hañ af Gude þeiged; Forakta þvi ecke hañs Skickan, Eñ læt þier nægiast þiñ deilldañ Verd, Og svo sem Meñ eru Konungenum skylldugir ad hlijda næst Gude, J øllum þeim Hlutum, sem Gud ecke bañad hefur, Þvi framar ber ad hlijda Gude eñ Møñum, sagde Petur, Act. 4. Svo byriar oss og ad vera þeim undergiefner, sem hañ yfer oss skipad hefur, ad svo miklu Leite sem hañ hefur þad skipad, Þvi svo segier Petur, 1. Pet. 2. Vered undergiefner sierhverre Mañlegre Skiepnu, Saker DRottens, Hvert helldur Konungenum, svo sem Yferrædande, Edur Stioornurunum, svo sem þeim er af hønum eru sender: Sa sem þeim mootstendur, Er af Konungenum sender eru, Hañ mootstendur Konungenum; Sa sem Konungenum mootstendur, Hañ mootstendur DRottne, Sa sem mootstendur DRottne, Hañ steypper sier i Fordæmingu, Hvar af þad vill fylgia, ad sa sem sijna Yferbodara svijkur, vanvirder edur mootstendur, J þvi Starfe, Er þeir a Hende hafa, Hañ er sama Doome undervorpeñ hia Gude. Hvad eru Meñ

þa Yfervalldenu skyllduger? Það segier oss Paulus Rom. 13. Gialldeð ollum það þier skyllduger erud; Þeim Skatt er Skattur heyrer, þeim Toll er Tollur heyrer, Þeim Otta er Otte heyrer, Þeim Heidur er Heidur heyrer. Tveñt það Sijdara er ecke svo miog Aboota vant, Jafnvel þott að Otte sæ, er standa ætte af Valldstioorneñe, hallde sumum Moñum lijtt aptur fraa vondum Verkum; Eñ wtvortis Lotning og Virdingar fær Meñ noogar, Þar er ei yfer að klaga, Þvi margur verdur til að kyssa æ þa Hondena, Er hañ giarnañ villde af være, Eñ það sem gialldast æ, Er optast tregara hiaa morgum, Ecke sijst við þa sem oss eru af Gude skickader til að vaka yfer Saalum vorum, af þvi þeir ecke hafa Sverdeð það Lijkamlega i Hondunum; Eñ hvað þvi Andlega viðvijkur, Þa hafa sumer Meñ svo brynjað Samvitskur sijnar med einu Staal-Hiarta, að Sverd Andans, Sem er Guds Ord, viñur ecke æ hana, Jafnvel þott það sie giort til þess, að þreyngia sier i giegnum Bein og Merg; Og vil eg ecke fæ mier það til Orða, Þott Meñ sieu treger i Giolldunum, Guð giæfe þeirra Christelegum Amiñingum hlijdt være, Þa mættu þeir hitt einkis akta, Þvi DRottenn er þeirra Hlutskipte. Eg vil aptur hverfa til þess, Er eg strax um talade: Giefeð Keysaranum hvað Keysarans er, Segier Christur: Hañ talar hier sier i Lage um þær Skylldur, Er Yfervalldenu gialldast eiga, Og þetta er ecke Mañs edur Eingels, Ecke nockurs Veralldlegs Konungs, helldur sialfs Guds Sonar Boð, Þar fyrer, að lijka svo sem sæ Kongs Umboðsmaður, Er tekur framar eñ hañs Herra hefur boðeð honum, Hañ stelur, Svo er og hiñ Þioofur i Guds Auglite, Er dregur það af Yfervalldenu, Er þvi með Riettu byriar að hafa, Og sæ er það wtslæter með illu Giede, Hañ giorer Gialld sitt að Synd og að vondu Verke, Þvi segier Paull, Rom. 13. Þar fyrer er einsætt Undergiefeñ að vera, Ecke alleina vegna Reideñar, helldur og Samvitskuñar vegna, Hañ meinar Konungsins Reide, Hver eð Salomon segier, Prov. 20. Að sie eins og ungs Leons Oskur, Helldur og Samvitskuñar vegna, Það er vegna Guds, Sem þetta boðeð hefur, Hverium vier erum i Hiortum og Samvitskum vorum Skulldbundner. Margur Ohlutvandur þeinker svo, Og sumer kañ skie leife sier að tala: Eg hefe eckert Gott af Valldstioorneñe, Hun er ecke neina Almwganum til Þijngsla, Þeir hafa miklar Alogur, Meñ sæta hordum Refsingum af þeim, Jafnvel fyrer smaaar Saker. Heyr mier, Barn mitt; Jeg vil ecke tala um Guds Boð i þ ssu, Þar Postuleñ skipar að Meñ skule vera sijnum Yfirboðurum undergiefner, Ecke einasta Froomum og Goodum, Helldur og eiñeñ Hardraadum og Hreckvijsum, 1. Pet. 2. Og St. Paull skipar, 1. Tim. 2. Að biðia fyrer Neróne Keysara, sem þo var Gudlaus Maður: Eñ seg mier, Kañ eitt Haf-Skip að fara Leið sijna fyrer utañ Stijre? Eñ þa sijdur kañ Londum og Lijdum vel að gaanga, Þeim er eingeñ stiirer; Hver æ að straffa Synder og Leste? Hver æ að refsa Ogudlegum Skaalkum, þeim er Froomum og Meinlausum veita Yfergaang? Hver æ að dæma æ mille Bloods og Bloods? Hver æ að skipa Riettindum Maña, Svo hver hallde sijnu? Hver æ að giefa oss Log að lifa epter? Hver æ að skicka oss Kieñendur og Predikara, Til að uppfræda

fræda

fræda oß til eilijfs Lijfs? Eñ varna vid Eilijfum Helvijtis Ellde? Hver æ ad vernda oß fræ Hernade og Arææsum Omilldra Maña, ſvo ad vier lifa meigum Hægu og Rooſomu Lijferne med allre Gudrækne og Sidſeme? 1. Tim. 2. Hver æ allt þetta ad giora, Ef þar er eckert Yfervalld? Gud vardveite ſijna Christne fræ Omilldum Konungum, Honum ſieu og Eilijfar Þacker fyrer þa ſtooru Næd, Er hañ hefur oß giefed framar ollum Møñum i Heimenum. Eñ þad þore eg ad ſegla, Betra er illt Yfervalld, Eñ eckert, Þvi hvar ſvo æſtendur, Þar er hvers Hønd i moote ødrum, Þar er hver añars Bødull, Þar er eingeñ Ohultur um̃ Lijf ſitt, Eingeñ um̃ Børn nie Kviñur, Eingeñ um̃ Eigur ſijnar nie Atviñu, Þar er eingeñ Sidſeme, Eingeñ Kiærleike, Eingeñ Guds Otte, J Einu Orde ad ſegia: Þad er hælft Helvijte. Þetta munu þeir Øfgar kalla, er lijda þykiaſt Alogur af Yfervalldenu, Eñ eingeñ veit hvad ætt hefur fyrr eñ miſt hefur: Øllum Møñum i Heimenum hefur þad ad Vege orded, ad taka ſier Høfdingia, Þar ſem Almeñingur hefur teked til ad ſtioorna. Jlla gieck þad til æ Døgum hiña Ogudlegu Jſraels Konunga, Jeroboams, Manaßis, Achabs, Og añarra: Þo var þad eñ þa verr, Þegar eingeñ var Doomare i Jſrael, Og hver eiñ giørde þad riett þotte i hañs Augum, Jud. 17. Þa var valla nockur Guds Þecking i Jſrael; Þa giørdu Benjamintar þa Hædung, Er Sooleñ hefur aungva verre yferſkined, Hveria Sodoma og Gomorra mættu ſkañaſt ſiin vid ad heyra, Þa ſlætrade Guds Foolk ſijnum eigeñ Brædrum og Syſtrum, Heille Ættkvijſl, mørgum Þuſundum Maña; Svo þar var ecke ein Kona epter i Benjamin, Og hvad villum vier længt leita, Vier høfum Epterdæmeñ hiæ oß, Þegar þetta Veſæla Land flaut i ſijnu eigeñ Bloode, ædur eñ Gud gaf oß Konung, ſvo ad eingeñ mætte Ohultur leggiaſt i Reckiu ſijna, Hverſu ægiætlega leid oß þa? Hverſu foor þa fram̃ i Lande voru? Mundu Meñ þa ecke Allshugar fegner verda ad jæta Konunge, Og gænga under hañ, Til ad hallda Lijfe og Limum, Fride og Frelſe? Svo er þvi hættad, Br. M. Fyrer oß Syndugum Møñum, Vier hliootum Lagaña Þrælar ad vera, uppæ þad vier kuñum Frelſe ad hallda. Hver ſem nu yfervegar allt þad Gooda, Er vier hliootum af Valldſtioorneñe, Og under eins allt þad Jlla, Er hun afſtijrer; Hañ munde med betre Samvitſku og fæſare Huga giora Christi Bod; J þvi ad giefa Keyſaranum hvad Keyſarans er. Eñ ef nockrum þyker Valldſtietteñ Refſingaſom, honum kañ eg eckert betra Ræd eñ þad, er giefur St. Paull, Rom. 13. Segiande: Villtu ei Valldſtioornena Ottaſt, Þa gior hvad Gott er, Og muntu Lofſtijr af heñe hafa. Þvi hun er Guds Þienare, Þier til Gooda; Eñ ef þu giører hvad illt er, Þa vert Ottaſlegeñ; Þvi hun er Guds Þienare, Til Hefndar og Reide þeim ſem illa giora: Og er ſvo ætt-talad um̃ hid Fyrra.

Eñ hverſu miked ad vier Gude ſkylldüger ſieum, Þad kañ eingeñ Tunga æt ad ſkijra, Hverke Eingla nie Maña, Og hvi mun þad nockur Muñur fæ ætſagt, Þar ſem ad aller Utvalder, Aller Heilager i Eilijfu Lijfe fæ þad ecke fullgiort um̃ alla Eilijfd? Eilijfa Tijd ſkal til þeß hafa, ad prijſa hina eilijfu Giæſku, Og Oendañlegar Allder, til ad Vegeſama

sama hañs Nafn, sem alldrei Enda tekur. Hversu meigum vier þa jaata med David: O! DRotteñ, Miñe erum vier ollum þijnum Myskunsemdum: Samt hefur þo hin eilijfa Hatign boded ad vier prijsa skylldum hær Daasemder, Er hañ giorer aa medal Mañaña Barna, Ecke fyrer þvi, ad hañ þurfe vorrar Hroosunar vid, Þvi hañ er Gud Blessadur um̃ allar Allder: Helldur ad Ihugan hañs Velgiorninga meige verda oss til Sidboota og Saaluhiaalpar. Vier heyrdum Fyrra Suñudag talad um̃ hiñ Vonda Þioon, Sem var sijnum Herra 10000. Punda skylldugur; Munum vier ecke aller meiga sitia aa Beck med honum, Þegar ad Skullda-Dogunum kiemur? Saal og Lijkama hefur Gud giefed oss, Til hvers? Ecke til ad brwka þad svo sem vier vilium sialfer, Helldur til ad þiona DRottne þar med: Lijkameñ er hiñ Oædre Partur vors Skapnadar, Hañ hefur Guds Giæsska lient oss til ad wtvega Atviñu vora, svo ad vier i Sveita vors Andlitis kuñum vors Brauds ad neyta, Gen. 3. Þo hefur hañ skiled sier Leigu hier af, Þvi St. Paall segier: Vited þier ecke, ad ydar Limer eru Mustere Heilags Anda sem i ydur er, Hvern þier hafed af Gude, og þier erud ecke sialfs ydar Meñ: Hendurnar hefur hañ lient oss til ad brioota Voludum vort Braud, Fæturnar til ad gaanga fwslega i Guds Hws, Augun til ad upplypta þeim til Himens, Hvadañ oss kiemur Hiaalpeñ, Eyruñ til ad heyra Guds Ord, og vardveita þau, Twnguna til ad lofa hañs Nafn; Eñ i ollu þessu hofum vier resiast vid hiñ Almaattuga, Þad hefur geinged Andhælis fyrer oss, Vier hofum lied vora Limu Syndeñe til Ibwdar, og laated hana drottna i vorum Daudlegum Lijkama, Rom. 6. Þar vier aattum ad liaa þar Riettlætenu til Verkfæra. Margur wtrietter Hendurnar til Raans og Þioofnadar, Til ad meida Holld sijns Naunga, og ad hefna sialfur sijn, Eñ stela Hefndeñe fraa Gude; Svo laangt er fraa þvi, ad Meñ giefe Gude hvad Guds er, Fæturner eru næsta fimer, til ad hlaupa aa hiñ breida Veg, Auguñ eru Skaalkur, Svo ad allur Lijkameñ verde Skaalkur, Grañskign til ad siaa Kvistiñ i sijns Broodurs Auga, Eñ ad Biaalkanum i sialfum sier giæta þau ecke, Eyrun klæia epter þvi er þau heyra vilia, og eru opeñ vid Bulldre Veralldar þessarar, svo ad Guds Ord faa ecke Rwm i þeim, Twngañ temur sier skam̃arleg Ord og Fiflsleat Hial, Sem Christnum hæfer ecke, Roog, Lijge, Bakmælge, og añad þvi um̃ lijkt. Æ! oss Auma Meñ, Hversu illa hofum vier þa Gude goldded hañs Hwsa-Leigu? Vited þier ecke, ad þier erud Kyrkia Guds? Segier Postuleñ: Eñ hañ sem Guds Kyrkiu skiem̃er, Þañ vill Gud skiem̃a, segier hañ, 1. Cor. 3. Eñ hvernig hofum vier væktad Guds Hws, Brædur mijner? Þad aatte ad vera Bæna-Hws, Eñ vier hofum giort þad ad Ræningia Bæle. Eñ ef Gud krefur sier nu þvilijkañ Skatt af Lijkomum vorum; Mun hañ þa laata Saalena bwa Oleigis? Aungvañ Veigeñ, Peningureñ er Judar sijndu DRottne, hañ var goldden fyrer Hofud hvert i ollu Roma Rijke, Þar fyrer gallt og JEsus Skatteñ fyrer sig og Petur, er hañ spurde hañ ad, Hvert Veralldleger Konungar tæki Skatt af sijnum eigeñ, Edur af Añarlegum? Matth. 17. Þar hañ aatte þo ecke Skott ad gialda, Þvi hañ var ecke einasta

Kongboreñ, helldur Konungur ad Eglijsu; Svo ær og sierhver Eiñ af oss fyrer Sæ-lu ad siaa, Hun bijr i Leigu-Hwse, Hun ær ecke einasta epter þad ad giallda, helldur og fyrer siaalfa sig: Eñ hvad eigum vier þa ad giallda, Edur hver er Skattur hiñs Allra Hæsta? Pad giorer hañ siaalfur bert, Ps. 50. Ecke et eg Kiot hiña sterku Uxaña, og ecke dreck eg Blood Hafraña, Offra DRottne Lofgiordeñe, og lwk hinum Allra Hæsta þijn Heit. Hver er sw Lofgiord, Er Gud af oss heimter? Er þad noog ad kasta uppaa hañ Kvediu siñe, med einu Psalm-Verse? Fiærre sie þvi, Pad heiter ad naalæg-iast hañ med Vorunum, Eñ Hiartad er langt þar fraa. Gud verdur ecke med Mæl-ge prijsadur þeirre er Heidingiar brwka, og meina sig fyrer hana ad Bænheyrast, Matth. 6. Helldur svo sem David, Par hañ segier: Lof seig þu DRottne Ond mijn, og allt hvad i mier er hañs blessada Nafne. Ef vier vilium Gud aakalla i Anda og Sañ-leika, Pa skal Syndareñ koma hræddur og skiaalfande fram fyrer hiñ Heilaga i Jsrael, Hañ skal yfervega hañs Heilagleik, og siñ Overdugleik: Mergd siña Synda, og Fiolda hañs Myskunsemda: Guds Poleñmæde, og sitt Toomlæte: Guds breñande Elsku til sijn, og sijna Eymd og Olucku, Sem ecke gietur i Lijkama þessa Dauda elskad hañ af ollu Hiarta, og ollum Kroptum, Er oss svo heitt elskade: Og þegar hañs Hiarta er af slijk-re Hugraun braadnad i honum sem añad Vax, Pa skal hañ hroopa af Diwpenu til DRotteñs, Eins og David: Mijnar Synder eru mier yfer Hofud geingnar, Pær eru vordnar mier mikels til Ofþwng Byrde, Og med Tollheimtu-Mañenum, Gud vertu mier Syndugum Lijknsamur; Eñ er þu svo giorer, Pa mun Andeñ bidia fyrer þier, med Oumrædelegum Andvorpunum: Eñ hañ ed Hiortun Rañsakar, veit hver ad er Ands-ans Meining, Pvi hañ er epter Gude Medalgaangare fyrer Heilaga, Rom. 8. Og er Gud svarar þier i Leyndum Hiarta þijns fyrer Heilagañ Anda, saa ed ber þijnum Anda Vitne um, ad þu siert Guds Barn, Segiande: Vertu Hughraustur Sonur, þier eru þijnar Synder fyrergiefnar: Pa Offra Gude Lofgiordeñe, Og seg med JEsu Mood-ur: Mijn Ond miklar DRotteñ og miñ Ande gladdest i Gude Heilsugiafara mijnum. Pesser eru Kaalfar Vara vorra, Er vier eigum Gude ad foornfæra, Os. 14. Pad er þad Offred sem fyrer honum gyllder, Pvi Harmþrwngeñ og Sundurknosadañ Anda mun hañ ecke fyrerlijta, Ps. 51. Hver eru þau Heiteñ, Er vier eigum honum ad lwka? Pad eru þau er vier hietum honum i Skijrneñe, Pegar hañs Eingieteñ Sonur, Hiñ Frijdaste medal Mañaña Barna, Trwlofade oss sier i Raad og Myskunseme; Hver voru þau, þad vier jaatudum Gude Helga Trw, uppaa hveria vier skijrder vorum, Eñ afneitudum Fiandanum og ollu hañs Athæfe? Hver er þa Heilog Trw? Ecke sw alleina sem þecker Gud ad vera, Hvad eiñig giora Dioflarner, og skielfast þar af, Jac. 2. Helldur hun, sem ad verkar fyrer Kiærleikañ, Gal. 5. Hver ad er Poleñmoodur og goodgiarn, Ecke Ofundsiwkur, giorer eckert Jllmañlega, Ecke blæs hañ sig upp, Er ecke Osidsamur, Hañ leitar ei epter þvi sem hañs er, Ei þwnglyndur, Hañ þeynker ei Jllt, hañ fagnar ecke yfer Raanglætenu, eñ samfagnar Sañleikanum, Hañ umber allt, Hañ trw-

er

er ollu, Hañ vonar allt, Hañ þoler allt, 1. Cor. 13. Pad er sw Trw, Er vier jaatudum Gude i Skijrneñe, Er slijka Avexte af sier giefur, Hverier sijdur meiga vid hana skilia, eñ Byrtañ vid Soolena. Eñ hvert er þa Andskotans Athæfe er vier neitudum? Pad eru Holldsins Verk, Sem Paulus upptelur, Gal. 5. Hoordoomur, Saurlijfe, Ohreinleike, Lausung, Skwrgoda-Dijrkun, Fiolkijnge, Fiandskapur, Prætur, Kapp, Neide, Praattaner, Sundur-Pyckia, Flockadraattur, og añad þeim lijkt: Petta eigum vier ad laata, Eñ hitt ad giora, Ef vier vilium giefa þad Gude sem Guds er, Pvi svo segier DRotteñ fyrer Muñ Esajæ, Cap. 1. Pvoed ydur, Hreinsed ydur, Taked ydar Illskubreitne fraa mijnu Auglite, Laated af Illu, eñ læred Gott ad giora, Komed sijdañ og eigunst Log vid; Po ad ydar Synder sieu raudar sem Blood, Pa skulu þær verda hvijtar sem Snioor, Og þo þær sieu sem Purpure raudar, þa skulu þær verda hvijtar sem Ull. Peir sem eru skyllder under nockurn Konung, þeim byriar ecke Einungis ad greida honum Skatta og Skylldur, Helldur og ad strijda aa moote hañs Ovinum: Nu er eingeñ þvilijkur Guds Ovinur sem Diofulleñ, þvi Christur og Belial eiga eckert Hlutskipte samañ, 2. Cor. 6. Nu fyrst vier erum geingner Gude til Handa, Pvi skylldum vier þa draga eitt Ok med Satan? Andskotans Taum dregur Hollded, Eñ Guds Lide stijrer Andeñ; Laatum oss i honum gaanga, svo munum vier ei fremia Holldsins Gyrnd er, Og J klædunst Guds Herskrwda, svo ad vier gietum mootstaded Prettum Diofulsins, Eph. 6. Pa erum vier rietter Guds Pegnar. Eñ JEsus Christus saa ed Hoggormsins Hofud hefur i sundur mared, og nidurbroted Helvijtaña Port, Hañ virdest ad troda Diofuleñ under Fætur vora; Eñ giefe oss ad beriast goodre Baraattu, behallda Trwñe og goodre Samvitsku, þar til oss uñ sijder verdur assijdes logd Corona Riettlætesins, Sem DRotteñ Gud virdest ad giefa oss aa þeim Degie, þegar vier eigum ad giallda þa Sijdurstu Skulld, Og afhenda þad Gude hvad Guds er, Sem er Saal og Lijf, Hvert vier hofum ad Laane, Og ecke ad Eign þeiged.

Pad Bænheyre Fader Myskunsemdaña, Fyrer Son siñ JESUM CHristum, AMEN.

Tuttugasta og Fioorda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 9. Cap.

Y Pañ Tijma. Pa ed JEsus talade þetta til þeirra: Siaa þu, Ad Hofdinge nockur gieck ad, Og tilbad hañ, Segiande: Mijn Dootter er ny-saalud, Eñ þu kom og legg þijna Hond yfer hana, Og mun hun lifa. Og JEsus stood upp, Og fylgde honum, Og so hañs Læresveinar. Og siaa þu, ad Kona, Hvor ed hañ hafde Bloodfall i Toolf Ar, gieck aa Bak til vid hañ, Og snerte Falld hañs Klædnadar. Pvi hun sagde med sialfre sier: Ef ad eg mætte ad eins

snerta hañs Klædnad, munde eg Hellbrygd verda. Eñ JEsus snerest vid, Leit til heñar, Og sagde: Vertu Hughraust Dootter, Þijn Trwa giørde þig Heilbrygda. Og aa þeirre sømu Stundu, vard Konañ Heilbrygd. Og þa ed JEsus kom iñ i Høfdingians Hws, Og saa þar Liwdur-Peitara, Og Bulldran Foolksins, Sagde hañ til þeirra: Vijked fraa, Þviad ecke er Stulkañ daud, Helldur sefur hun. Og þeir daarudu hañ: Eñ sem Foolked var wtdrifed, Gieck hañ þar iñ, Og took uñ heñar Hønd: Og Stulkañ stood upp. Og þetta Ryckte barst wt uñ allt þad sama Land.

Exordium.

Þad eru merkeleg Ord, Sem Esajas Spaamadur skrifar i hañs Bookar 26. Cap. Og þañig hliooda: Jr Angisteñe vitiudu þeir þijn DRotteñ, Þeir wthelltu Audmiwkum Bænum, þegar þu typtader þaa. Svo er haattad voru auma Hollde og Bloode, Christner Meñ, Ad þegar allt ad Oskum geingur, Þa þecker þad aa Stundum hverke Gud, nie siñ eigeñ Veikleika, Og þoott vier siaaum nærre Daglega aa þeim, sem DRotteñ typtar, hversu ad Mañeskiañ er sier Onoog uñ alla Hlute, Þegar hañ byrger fyrer heñe sitt Auglite, Þa er þad eins og þad ecke kome vid oss, svo sem ad eiñ helldur eñ añar sie undañ þeigeñ þeim Okostum, Er Syndeñe fylgia, Og Eliphas af Theman kallar øllum jafn vijsa, segiande: Ad Madureñ fædest til Armæduñar, svo sem Neistarner af Gloodeñe fliwge i Lopted upp: Eñ þoott ad þessu sie svo vared, Þa sijnest svo sem ecke eige aller vid lijkañ Kost ad bwa, Þar nockrer bada i Roosum, og vita ecke af miklum Mootgaange ad segia: Hiner þiaast alla Æfe sijna, og siaa valla gladañ Dag: Eñ þad er Eptersioonar verdt, Hvert ad hiña Kior sieu betre eñ þessara, ef Meñ þad riett adgiæta: Ad vijsu sijnest þad svo fyrer Mañlegum Doome, Añars er þad vijst, ad i Velgeingneñe er Mañenum hættast vid ad gleyma Gude, Sem er hin stærsta Olucka, Er Syndaranum kañ til ad falla. Þegar Jsrael vard fullur og feitur, Þa giørdest hañ Lauslaatur: Þegar Skeinkiare Pharaonis var aptur komeñ til Virdingar siñar, þeynkte hañ hverke aa Joseph nie Myrkvastofuna, Gen. 40. Þegar Nebucadnezar virdte fyrer sier øll hañs Stoorvirke, Er hañ hafde laated giøra i Babylon, Þa upphafdest hañs Hiarta, þar til Gud straffade hañ, og liet hañ eta Gras med Villu-Dijrum, Dan. 4. Þegar Baltazar sat ad Dryckiu, og wt af Ofmetnade liet saurga Kiereñ, Sem brwkud høfdu vered til Þioonustuñar i Guds Hwse, Þa vard hañ rekeñ fraa Rijke og Lijfe, Dan. 5. Þegar Herodes Konungur metnadest i sijnu Hiarta af Velgeingneñe, og gaf ecke Gude Dijrdena, Þa vard hañ sleigeñ af Eingle DRotteñs, og doo vesølum Dauda. Eñ svo ad Guds Børn ei rate i þvilijkañ Saalar Haaska, Þa leggur hiñ Goode Gud þeim sijns Sonar Kross aa Herdar: Eg þore ad segia, Ad DRotteñ hefur i sijnu Naadar-Rijke meira wtriett med honum einum,

um, eñ med ollu sijnu Epterlæte. A medal añara hofum vier Tvo Dæme þar uppa, i þessu Heilaga Evangelio, Samkundu Hofdingians Jairi, Og hiñar Bloodfallssiwku Kvuñu, og af bædum þeim hversu ad Trweñ reyniſt og efliſt i Kroſsburdenum, ſvo ſem Gulled hreinſaſt i Ofnenum, 1. Pet. 1. Vier vilium i DRottens Nafne Hugleida. 1. Jairi Dæme. 2. Hiñar Bloodfallssiwku. O þu Goode Gud! Vert oſs Naalægur med Fulltinge þijns Anda, J JESU Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

Sia Þu Ad Hofdinge Nockur Gieck Ad Og Tilbad Hañ ſegier i Gudſpiallenu: Lucas og Marcus ſegia hañ hafe vered Samkundu Hofdinge: Kañ ſkie hañ hafe hverttveggia verid, Þvi Gydingar hofdu Hofuds-Meñ i hverre Ættkvijſl, Og þar ad auke hofdu þeir Forſtodu-Meñ i þeirra Samkundum; Hvernig ſem þetta hefur vered a ſig komed, þa hefur hañ þo Mikelsmeteñ vered medal Gydinga, Eñ Lijkinde er, ad hañ mune ecke hafa matt JEſum mikels, ædur eñ Naudeñ þrijſte honum til þeſs. JEſus hafde i heillt Ar kieñt, Predikad og giordt Kraptaverk i Capernaum, Eñ þeſs er ei gieted, ad Hofdinge þeſſe hafe feingeſt miked þar um, Fyrr eñ hañs einka Dootter var adkomeñ Dauda. Pad maa og allvijda leſa i Gudſpialls-Sogunum, ad þeſs hattar Meñ hofudu JEſum framar og offooktu, Eñ ad þeir mundu leita Lids hiaa honum i nockrum Hlut, Og þar fyrer ſogdu Gydingar Fordum Daga, er þeirra Seudemeñ komu aptur, og ſogdu um DRotteñ, Joh. 7. Alldrei hefur nockur Madur talad ſvo ſem þeſſe, Pa ſvorudu þeir, ſegie eg; Hvert erud þier og villter, Trwer nockur af Hofdingiunum aa hañ, edur af Phariſæunum. Ad eg faae mier þad ecke til Orda, ad Judar hofdu aalycktad, ad hver ſem medkiende JEſum ad vera Chriſtum, Hañ ſkyllde bañſettur vera, Og rækur fraa þeirra Samkundu, Joh. 9. Edur um þad tale, ad Samkundu Hofdingeñ reiddeſt honum nærſta miog, Er hañ læknade Kviñuna aa Sabbats Deige, Pa er i 18. Ar hafde Ohrauſt vered, Luc. 13. Af hveriu ollu ſiaa maa, ad Guds Sonur hefur ecke Velþockadur vered hiaa þeſs ſlags Foolke, Eñ ecke ad ſijdur rak Neydeñ þeñañ Mañ til ad falla JEſu til Foota med audmiwkre Bæn, ſvo ſem bæde Lucas og Marcus ſkrifa, Svo þad rætteſt aa honum, ſem David um ſig ſkrifar, Pſ. 18. Pegar eg kveliunſt, Pa aakalla eg DRotteñ, Og hroopa til Guds mijns, Pa Bænheyrer hañ mijna Rauſt, af ſijnu Muſtere. Eñ þu Chriſteñ Madur, ſem þetta heyrer; Tak þetta Dæme þier til Vidvorunar, Og Trw þiñe til Styrkingar ef aaliggur, Pu hefur maa ſkie ecke hyrdt ſvo um ad leita ad JEſu aa medañ þier vel gieck; A medañ þu varſt aa Bloome þiñar Æſku, Pad kañ vel vera, ad Synder þijns Ungdooms hafe vered margar: Hafe nu DRotteñ vitiad þijn med Kroſſenum, Pa kañaſt þar vid, ad hañ bender þier til þeſs ad koma til ſijn, ſem ad er DRotteñ þiñ Læknare, Hafe Gud ecke ſtraffad þig med Lijkamans Ohreyſte; Pa Rañſaka þo vel, Hvert þu alheill ſiert Peſſe Hofdinge atte Eina Einka Doottur, Sem aan alls Efa hefur vered honum kiærare eñ oll hañs Aleiga: Pu att og fyrer eiñe Saalu ad ſiaa, Koſtulegre Dyrgrip fiñur þu ecke i allre Verolldeñe, Þvi hv-

ad gagnar þad Mañenum, segier Endurlausnareñ, ad hañ eigneſt allañ Heim þeña, Eñ liide Topun aa Saalu ſiñe, Matth. 16. Dijrmæt er hun, Ecke einaſta þeſs vegna, ad hun er i Fyrſtu epter Guds Mynd ſkopud, Helldur hins añars laangtum framar, ad hun er med Guds Bloode Endurkeypt; Giæt ad hvert hun Heilbrygd er; Pier virdeſt ad ſvo ſie, af þvi þu kieñer þijn einkis Meins, og þijn Saala er ecke Orooleg i þier, Svo ſem Davids var; Eñ trw mier til, Kiære, ad þau Saareñ eru ecke betre, Sem daud eru, helldur eñ hin, Er ſvijda: Muntu þar fyrer hrauſtare vera, Þoott þu ſiert lijkur þeim er Jeremias ſegier? Cap. 5. Þu typtar þa DRotteñ; Eñ þeir fiña þar ecke til.

Ber Lijfernis Haattu þijna samañ vid Mæle-Snwru Guds Heilaga Logmaals; Hvert þu hefur elſkad DRotteñ Gud þiñ af allre Ondu þiñe, Og ollu Hiarta þijnu, Og ollu Hugſkote þijnu, Og þiñ Naunga ſem ſiaalfañ þig, Hvert þu gietur ſagt med hinum Rijka Yngling, ſem kom til JEſum, og villde faa ad vita hvad hañ giora ſkyllde, ſvo hañ mætte eignaſt eilijft Lijf, Matth. 19. Ad allt þetta hafer þu giort fraa Barndoome þijnum: Og vil eg nu ſleppa þeſſu, Þviad eingeñ Maña hefur um̃ Æfe, Guds Logmaal uppfyllt, Nema hañ Eiñ, ſem bar vorar Synder, Og alla Logmaalſins Bolvan, ſiaalfur Syndlaus, Hreiñ, Heilagur, Og fraaſkileñ Syndurunum, Heb. 7. Eñ ſeig mier, hefur þu hallded gloggvañ Reikningſkap vid ſiaalfañ þig hier um̃, Svo þu hafer ydraſt Syndaña af Hiarta, og laated þier þær leidar verda? Hvert þu hefur lagt vid þijn roteñ Saar og Andlegañ Holld-Fwa, Þañ Plaaſtur er alleina kañ ad græda, ſem er JEſu Bleſſad Blood med Trwñe medteked af Læknarans Hende, Og hvert þu ad Sijduſtu hefur af Alvoru kappkoſtad, ad betra þiñ Lifnad, Hvert þu hefur ecke geinged Um̃þeinkingarlauſt aptur til ſomu Synda, vellt þier i ſama Saur, Og ſyndgad uppaa Naadena; Og hvert hiñ ſijdare Dagureñ hefur bætt nockud um̃ fyrer hinum Fyrra. Reyned ydur, ſegier Paulus, Hvert ad þier erud i Trwñe, 2. Cor. 13. Giorum ſvo, vitum til, hvad heitt vier elſkum Gud, Þegar Hollds ins Fijſn er odrumeigeñ: Hveria Trwar Avexte vier fiñum i Fare voru, Hvert Guds Ande verkar i oſs fyrer ſaña Ydran, Hvert vier erum ſvo tilbwner med vorn Reikningſkap, ad hveriu Kvollde Dags, ad vier ſieum þar viſſer, ad þoott vier deyum, Þa munum vier ſamt lifa, Joh. 11. Allt ſvo leinge ad vier ecke temium oſs þetta Hugarfar, Þa þeinkia Meñ hid ſama, ſem Eingilleñ af Laodicea, Apoc. 3. Eg em Rijkur og Audugur noog og þarf Einkis vid, Eñ þu veitſt ecke, ſegier DRotteñ, ad þu Veſæll ert, Aumur og Voladur, Blindur og Fatlaus. Eg ræd þier, ad þu kauper Gull af mier, Gull þad i Ellde er reynt, Svo þu Audugur verder, og J klædeſt hvijtum Klædum, ſvo ad Vanvirda þiñar Fatleyſu ecke Openbereſt. Eñ nær vier holldum Reikning vid ſiaalfa oſs, Þa faaum vier ad þeckia, ad vorar Miſgiordor ſetur hiñ Allſkygne Gud frame fyrer ſig, Og vorar Ovitañlegar Synder frame fyrer ſijnu Auglite, Pſ. 90. Hvad þa, Brædur mijner? Munu þa ecke um̃ ſijder uppliwkaſt vor Augu, Svo ad vier faaum ad ſiaa, Ad allt Hofuded er ſiwkt, allt Hiartad er veikt, Fraa Hvirfle og allt til Jlia, Er þar ecke nema Saar, Kaun, Beniar og Þrote, Eſa. 1.

Hvad

Hvad er þa vor Saala betur aa sig komeñ, Eñ þesse Hofdingians Dootter, Su er var Daudvona, Edur og Andvana Lijk, svo sem Matthæus skrifar: Stoor Naud þreyngde Jairum til ad leita Christi; Eñ laatum oss ecke vera Næktar miñe vid Saaler vorar, Eñ hañ var vid Doottur sijna: Eingeñ er Krossburdur meire, Eñ su Baraatta, sem er aa millum Holldsins og Andans, Gal. 5. Og Tilfiñing Synda siña, med hverium vier hofum hiñ Naaduga Gud stygdañ, hun uppþurkade Davids Krapta, svo sem þa Hey þornar aa Sumre, Hun lagde hañ i Daudans Dupt, Hun hiellt Voku fyrer hañs Augum, Þad hañ vard svo Maattlaus, ad hañ gat ecke talad, Ps. 77. Eñ hvad skulum vier þa Naads taka, Br. M? Hvad giorde Jairus? Hañ fiell til Foota JEsu, segier Marcus, Og bad hañ mikelega: Gior slijkt hid sama, Christeñ Madur, Ef þu villt ad þijn Saala heilbrygd verde, Audmijk þig under Vollduga Guds Hond: Eg jaatade DRottne Synd mijna, segier David, Og þa fyrergafstu mier þad, Þad var og satt, Þvi under eins og hañ sagde: Syndgast hefe eg aa moote DRottne, Þa svarade Spaamadureñ Nathan honum: Svo hefur DRotteñ Synd þijna i burtu teked, 2. Sam. 12. JEsus rækte þad ecke vid þeña Samkundu-Hofdingia, Þoott kañskie ad bæde hañ og hañs Lagsmeñ hefdu forracktad hañ meir eñ um̃ eitt heillt Ar, Þvi hañ visse ad hañs Saala var Angurfull i honum, Og villde þvi ecke leggia Sorg ofañ aa Sorg, Helldur gieck hañ strax aa þa Leid, Er hañ beidde hañ um̃: Hier ræteft þad sem Esajas um̃ hañ spaaer, og Matth. 12. Jtrekar, segiande: Hañ mun ecke deila og ecke kalla, Og eingeñ mun aa Strætunum hañs Raust heyra; Eiñ braakadañ Reyr mun hañ ecke sundurbrioota, Og eiñ Riwkanda Hor-Kveik ecke wtslockva, Hins sama hefur þu ad vænta, Christeñ Madur, Hver hellst þu ert, Hiaa Gude er eckert Mañgreinar-Alit, Þegar þu med David kallar til DRotteñs aa þijnum Mootgaangs-Tijma, Þa þu upprietter þijna Hond aa Naattar-Þele og lætur ecke af, Fyrer þvi ad þijn Saala vill ecke huggast laata, Ps. 77. Jaa, allra hellst þegar þu bidur um̃ Fyrergiefning þiña Synda, Þvi til þess er Guds Sonur i Heimeñ komeñ, ad hañ nidurbrioote Diofulsins Verk, 1. Joh. 3. A medal hverra Syndeñ er hid versta. Edur meinar þu ad hañ, sem liet þad ad Bæn Jairi, ad uppvekia hañs Doottur, aan hvers hañ kuñe þo hoolpeñ ad verda, ad hañ mune neita þier um̃ Kvittun þiña Synda, nær þu heñar Sorgfullur leitar, Þar hañ veit ad þu kañt ecke aan heñar Saaluhiaalpena ad erfa, Eñ hañ er þo i Heimeñ komeñ til þess, ad kalla Synduga og ecke Riettlaata til Ydranar, Matth. 8. Og vill ad aller Meñ verde Saaluhoolpner og komest til Sañleiksins Vidurkieñingar, 1. Tim. 2. Af Hiartgrooeñe Medaumkvun og breñande Elsku til Syndugra Maña, Hroopade JEsus fordum Daga: Komed til mijn aller þier sem Erfided og Þunga þiaader erud, eg vil Endurnæra ydur, Matth. 11. Þvi kiemur þu þa ecke til Guds, Hvers Synder ad eru yfer þitt Hofud geingnar, Og þier mikels til Ofþung Byrde vordnar, Þar þu veitst ad hañ svared hefur og sagt: A hverium hellst Tijma ad hiñ Ogudlege snijr sier fraa sijnu Ogudlegu Athæfe; Svo sañarlega sem eg life, Hañs Misgiorninga skal ecke ad Eilijfu

lijfu

lijfu miñst verda, Ezech. 18. Slijka Hlute afrekar Um̃vondun DRottenś hiaa Synd-ugum Moñum, Pa heñe er med audmiwku Hiarta teked, svo vier meigum jaata þad satt ad vera, sem Paulus til Hebræos segier, Cap. 12 Ad oll Typtan, medañ hun aaligg-ur, þyke osś hun Sorg og eingeñ Glede ad vera, Eñ epteraa gefur han Fridsamlegañ A-voxt Riettlætesins. Jairus þesse, var eiñ Samkundu-Hofdinge, aan Efa eiñ Skrift-lærdur og uppfræddur i Moysis Logmaale, Eñ i þvi fiñur hañ eckert Raad moote Daud-anum, Sem ei var Von, Þvi Bookstafureñ deyder eñ Andeñ lijfgar, 2. Cor. 3. Bæ-de hañ og hañs Dotter hofdu syndgad aa moote Logmaalenu, Eñ Logmaaled skylldar þaa alla under Daudañ, Sem ecke uppfylla þad: Svo hofum og ecke vier Synduger Meñ neiñrar Hiaalpar ad vænta i Logmaalsins Verkum, Þoott vier sieum þau skyllduger ad giora, Þvi Logmaaled er iñkomed svo ad Syndeñ yfergnæfde, Segier Paulus, Rom. 5. Þad er, ad hun yrde uppvijs, Þvi aan þesś mundum vier ei Syndena þeckia. Þad er ei añad eñ eitt Brijne, aa hveriu Daudeñ hvesser siñ Brodd, Þar ed Syndeñ er Brodd-ur Daudans, Eñ Kraptur Syndareñar er Logmaaled, segier Paulus, 1. Cor. 15. Þvi þad fordæmer þa sem hana drygia: Hvar hofum vier þa Lijfs ad leita? J Trwñe a hañ sem Logmaaled hefur uppfyllt, Daudañ sigrad, Og bored Synder vorar uppaa Tried, Eñ fest þar Handskriftena þa sem moote osś var. Eñ svo sem Paalmavidureñ rietter sig upp under Þwnganum, Svo vex Trweñ i Krosśburdenum: Jeg skal ecke segia Hversu Trwarsterkur ad Jairus hefur i Fyrstuñe vered, Þad sijnest hañ hafe ecke meint, ad JE-sus Guds Sonur være, helldur Spaamadur nockur, Svo sem Elias, Edur Elisæus, Saa ed kyñe ad uppvekia Dauda eins og þeir, Añars munde hañ ecke hafa meint, ad hañ þyrfte ad gaanga heim med sier, og leggia Hond yfer Dottur sijna: Hitt er viist, ad ha-ñs Trw hefur ecke svo sterk vered, Sem Kviñu þessarar, Er hier um̃ gietur, Edur hiñar Cananæisku, edur Hundrads-Hofdingians. O! miñ HErra JEsu, hversu naakvæm er þijn Lyknar Hond til ad Endurnæra hiñ riwkanda Horkveik, Hañ liet sier þad ecke noog þykia, ad hañ Bænheyrde hañ svo fliott sem hiñ kuñe ad bidia, Og gieck strax af Stad, helldur aa Vegenum styrkte hañ Trw hañs med þvi allra daasamlegasta Krapta verke, Er hañ giorde vid Kviñuna: Ad soñu hefde Frelsareñ kuñad ad laata þetta Al-mættis-Verk leint vera eins og oñur, Er hañ bañade ad bera wt, Eñ þad villde hañ ecke: Hañs Lijknar Hond er Friooffsom: Hañ giorde hier Tveñt i einu: Hañ læknade hina Raudstoddu og Faaraadu Konu, Er allre Aleigu siñe hafde forgiefens kostad uppaa Lækn-ara, Og under eins styrkte hañ heñar og Jairi Trw: Þvi trwed mier til, ad hañ hef-ur ecke forgiefens talad þesse Ord: Þijn Trwa Giorde Þig Heila. Jaa, eñ þa fram-ar, Þegar Hws-Karlar Jairi ruñu i moote honum, Svo sem Lucas og Marcus skrifa, Og sogdu: Omaka ecke Meistarañ; Þijn Dotter er saalud, Þa hefde honum maatt til Hugar koma, ad þad være wte, Eñ JEsus slepte ecke siñe Hende af honum, helldur sag-de til hañs: Ottast ecke, Trw þu alleina. Laat þetta Dæme vera þier jafnañ fyrer Aug-um, Chr. M. Þegar þijn Trwa tekur til ad veikiast i Mootgaangenum, Og þier kiemur

til

til Hugar med David, ad Gud hafe forgleymt Myskunsamur ad vera, Ps. 77. Siaa hier hvad trwr ad þiñ Lausnare er, ad hañ freistar einkis yfer Megn fram, 1. Cor. 10. Nu mægnar ecke hiñ allra miñsta Trwar-Neista ad kveikia i þier, Guds Verk er þad, Er þad veik Trw, Pa er þad þo Trw, Gud añ sijnum Giorninge, Laat siaa, ad þu alleina ecke slockver hañ med Oþoleñmædeñe og Bænarleysenu, Og vert svo viss uñ, ad hañ blæs siaalfur ad þvi glooande Kole, Er hañ hefur lagt aa Varer þijns Hiarta: Hañ liet ecke Petrum sockva, Þo hañ være Trwarveikur, Matth. 14. Hañ leifde ecke ad hañs Læresveinar forgeingiu: Þoott þeir væru lijtil-Trwader, Luc 8. Hañ uppvakte Lazarum þoott Martha efadest uñ, ad hañ munde fyrr upprijsa, Eñ aa sijdasta Deige, Joh. 11. Og hversu opt aatalde hañ Læresveinana fyrer þeirra Trwarleyse; Svo ad þeir beiddu hañ, og sogdu: HErra, auk þu oss Trwna, samt ebldest Guds Kraptur svo med þeim, ad þeir urdu þess Allshugar fegner, ad þeir maattu nioota þeirrar Æru, ad þola allar Haadungar hañs vegna. Jeg vil ei tala uñ þad mikla Myskunar-Verk, er JEsus giorde vid hiñ Tunglsiwka, Og Fodur hañs, Er hañ sagde: Ef þu trwer, Pa er Trwudum allt mogulegt; Eñ Fadereñ æpte Haastofum og Taaradest miog, segiande: Jeg trwe HErra, eñ hiaalpa þu Vantrw miñe: Og JEsus rak Diofuleñ wt af hinum Tunglsiwka Took i Hond hañs og reiste hañ upp, Marc. 9. Svo laat þier nu og nægiast DRotteñs Naad, Christeñ Madur, Þoott þier fiñest, ad þijn Trwa ecke sem sterkust sie, Þvi hañs Kraptur fullkomnast i Breiskleikanum, 2. Cor. 12. Og er þetta nu svo wt-talad uñ hid Fyrra.

Epterfylger ad tala med faam Ordum uñ þad Sijdara. Ecke miñá Traust edur Hiaalpar Von stendur Christnum Mañe af þeirre Myskun, sem vor Frelsare giorde aa þeirre aumu Konu, Er med Trw siñe þaade Heilbrygde af honum. Evsebius skrifar i hañs Christeñdooms Sogu, og 7. Bookar 17. Cap. Ad hun hafe heideñ Mañeskia vered, Kyniud wr Cæsarea Philippi. Nier kyñe til Hugar ad koma, syndugur Madur, ad Christur hafe ecke giora viliad þvilijk Stoormerke, Nema medal sijns Foolks og Gydingaña: Eñ Dæme hiñar Cananæisku, Hundrads Hofdingians, hiña Diofulodu i Gergeseaña Landamerkium, sijner allt añad; Og þvi skyllde hañ neita þeim Krapta-Verkaña, hverium hañ hafde fyrerhugad Naad Evangelii, svo sem stendur hiaa Esa. 62. Ad DRotteñ mune framleida sitt Riettlæte og sijna Dijrd fyrer allar Þiooder: Nu segier, Gud giorer þo ecke Krapta-Verk Maña aa medal aa þessum Dogum: Eñ seg mier, Hvert er Krapta-Verk meira eñ þad, ad hañ hefur giort oss Abrahams Sonu af Steinum, Þad er af Heidinglum, þeim er Stocká og Steina dijrkudu, og voru þeim siaalfer lijker: Þesse vesæla Kviña var þwngum Siwkdoome undervorpeñ, og Ohrein kolld ed epter Logmaalenu, Hver hana snerte, skyllde Ohreiñ vera allañ Dag til Kvollds; Eñ ecke skiede þad þar fyrer, ad Kviñurnar aa þeim Tijma væru meir Ohreinar i Guds Auglite, helldur eñ eiñ daudur Lijkame, Hvern eingeñ maatte snerta, Helldur svo sem þad var boded i Guds Logum, til ad teikna oss Andlega i Syndunum dauda, svo

var og hitt til ad miña oss aa Spillingu Naatturu vorrar; Eñ þoott ad þesse faaraada Mañeskia være svo aa sig komeñ, Samt fyrerlijtur ecke JEsus hana: Allt er Hreinum hreint, Tit. 1. Svo var og honum, Sem er Hreiñ og Heilagur, og fraaskilen Syndurunum: Þesse Kona var Ohrein epter Levitaña Logmaale, Svo ad eingeñ maatte hana snerta, nie Klæde heñar; Eñ strax sem hun hañs Klæda-Falld snerte, Er sialfur Levi Born hrein giorer, Þa vard hun bæde Hrein og Heilbrygd. Tak þier þad til Huggunar, syndugur Madur, þegar Satan freistar þijn med Orvæntinguñe, Kañ skie ecke fyrr eñ i þeim sijdurstu Andarslitrum, Nær hañ er sem aakafastur, Þvi hañ veit hañ hefur stuttañ Tijma. Þitt Riettlæte er svo sem Nidlags-Fat: Hvad munu þa vera þijnar Bloodugar Illgiorder? Eñ siaa, Hier er opnadur eiñ Bruñur Davids Hwse, Og þeim sem byggia til Jerusalem, Til Hreinsunar Syndaranum og Bloodfallssiwkum: Þu ert Ohreiñ, svo sem Kona þesse, Og eckert Ohreint maa iñkoma i þa Himnesku Jerusalem; Eñ hier er Blood JEsu, sem hreinsar þig af ollum þijnum Syndum, 1. Joh. 1. Þijnar Synder eru raudar sem Blood, Esa. 1. Eñ JEsus er fyrer sitt eiged Blood Einusiñe Iñgeingeñ i þad Allra-Helgasta, ad wtvegadre Eylijfre Endurlausn, Hebr. 9. Þar fyrer vill hañ giora þær hvijtar sem Snioo. Þu hefur eckert Gude ad lwka fyrer Syndena: Þesse Kviña hafde ecke helldur neitt ad gialldа i Læknis-Laun, Þvi hun hafde eidt þar til allre Eigu siñe, ad hun mætte heilbrygd verda, Eñ foor þo jafnañ vesnande: JEsus æskte og aungra Launa af heñe, Helldur sagde hañ: Vertu Hughraust Dootter, Þijn Trw Giorde Þig Heilbrygda. Hañ krefur og ecke Endurgiallds af þier, Þvi hvad maa Madureñ Gude giallda? Trw þu alleina þvi, ad hañ sie Forlijkun fyrer þijnar, Og ecke einasta fyrer þijnar, helldur og fyrer allar Veralldareñar Synder, 1. Joh. 2. Og heyr þau Lijknarfullu Ord, Er hañ talar, Esa. 55. Heyred, hver sem ad þyrstur er, kome til þessara Vatna, Og hver sem eckert Gialld hefur, Hañ kome og faae fyrer eckert; Komed, segie eg, Komed og kauped fyrer utañ Peninga, og utañ Andvyrde, Bæde Vijn og Mioolk; Hvar fyrer laate þier ydar Peninga wte fyrer Matleysu, og ydar Erfide fyrer þañ Hlut sem ei kañ ad sedia. Kona þesse gieck Bak vid JEsum, Hun var Ohrein, Hun var Or-Faatæk, Hun var ad ollu Leite aumlega aa sig komeñ, Hun þorde ecke ad yrkia Orde aa hañ, og skamadest sijn ad bera sijna Kveinstafe fram fyrer slijkañ HErra: Æ! hvad mætte Syndareñ þeynkia, saa er optlega hefur vellt sier i sama Saur, Og eins og Hundureñ geinged aptur til Spijuñar? Mun hañ ecke fyrerverda sig, ad koma fram fyrer hañ, J hvers Auglite ad ecke eru Himnarner hreiner, fyrer hverium hiner Dijrdlegu Cherubim hylia sijn Andlite? Sañlega være þess meir eñ Von: Eñ fyrer JEsu Forþienustu Skulld, Hvers Asioonu þeir hyrgdu, og hræktu i hañs Andlit, Þa meigum vier med fullu Trauste gaanga til Naadar-Stoolsins, Svo ad vier Myskun odlunst, i hentugañ Tijma, Hebr. 4. Þo skalltu vita, Syndugur Madur, Skylldu þijna, Þegar þu sem ert Molld og Aska, dyrfest ad tala vid DRotteñ, ad honum ber Dijrdeñ og Heidureñ, Eñ þier ber Blygdan þijns Andlitis;

Svo

Svo giorde þesse Kvīña, Þvi hlaut hun Myſkun; Svo giordu hiner 10. Lijkþrœu, þeir ſtoodu fiærre, Þvi urdu þeir hreinſader: Svo giorde hin Berſynduga i Simons Phariſæara Hwſe, med hverium JEſus var ad Heimbode; Hun kraup Bak til vid hañs Fætur, og þvode þa med Tarum ſijnum, og þerrade med ſijnum Haar-Lockum, Kyſte þa, og ſmurde med Vidſmiore, Eñ er Phariſæus hneixladeſt þar a i ſijnu Hiarta, og meinte þad være Ohæfa, ad ſlijkur Stoor-Syndare ſkyllde ſnerta hañ, Sem Foolked hiellt Spamañ ad vera, Þa liet JEſus hañ ſialfañ leggia Doomeñ a, Ad ſa munde elſka meir, ſem meira uppgiefed være, Eñ DRotteñ ſagde til hañs: Af þvi hun elſkade miked, Þa eru heñar morgu Synder fyrergiefnar. Ad Sijduſtu ſnerter Kona þeſſe hañs Klæda-Falld, epter þvi ſem hun Raad fyrer giorde med ſialfre ſier; Nær þorde hun ecke ad ganga, Og er lijklegt, ad hun hafe ætlad ad dyliaſt, Þar hañ ſtood midt i Mañ-Þraungeñe, og munde heñar þvi ecke giæta. Margur heſur JEſum ſnorted i þeſſum Hoop, Eñ eingeñ ſvo hart ſem þeſſe Kona. Þad ſtendur ſkrifad um vorn HErra, Ad þegar hañ ſa Aumur a nockrum, ad hañs Ydur hafe komeſt vid i honum af Medaumkan, Svo hefur og hier vered, Hañ fañ Krapt wt af ſier ganga, Hañs Fodurleg Giæſka gat ecke leynt ſier, Bruñur Myſkunareñar vall hier upp ſialfkraſa, Og ſialfs Himnarijke þolde hier Ofrijke: Eñ lat þier þad af þeſſu til Hugar koma, Guds elſkulegt Barn, ad JEſus Chriſtur er uppfareñ yfer alla Himna, og er ecke framar med oſs ad Lijkams Viſtum, Samt uppfyller þo hañs Klæda-Falldur þad heila Muſtere, Sem er Chriſteleg Kyrkia Guds hier a Jorduñe, Þar um ſpaer Zacharias, Cap. 8. Þad ſkal ſkie a þeim Dogum, ad Tiju Meñ af ollum Twngumaalum ſkulu þrijfa i Klæda-Falld Gydingſins, og ſegia: Vier viliū fara med ydur, Þvi vier heyrum ad Gud ſie med ydur. Hvernig er hañ þa med ſiñe Kyrkiu hier a Jorduñe? J Ordenu og Sacramentunum, Þad eru hañs Klæde, Þar er hañ ad fiña, Þangad attu ad þrijfa med Trwareñar Hende Þa ertu honum eins nærre, Og eñ þa nær eñ þeſſe Kona, Eñ allra helſt ſkalltu til þeſſa Raads taka, þegar oll oñur bila; Nær hiñ ſijdarſte Mootgangur Daudeñ þier ad Hondum kiemur, og þijnar Lijkamlegar Hendur þreifa ei leingur; Haf þa ſvo feſt þijna Trwar-Hond a þeſſum JEſu Klæda-Fallde, um Raadar-Tijmañ, ad þu ſlepper hon um alldrei fyrr eñ hañ bleſſar þig og mun i giegnum hañ vfañ flioota til Saalar þiñar Kraptur af Hædum, ſa ed hana Heilbrygda giore af ollum Saalar og Lijfs Meinum: Eñ hañ ſem eingañ vill fra ſier reka, er til hañs kiemur, Hañ ſem lofad hefur ad Bænheyra medañ þu ert ad bidia, Hañ ſem ſialfur þreytte vid Daudañ, og took akaflega ad bidia, Og kañ þar fyrer ad ſampijnaſt Eymdum þijnum, Hañ, Segie eg, mun ſvara Saalu þiñe fyrer Heilagañ Anda, Hver ed vitnar med þijnum Anda, ad þu ſiert Guds Barn: Vert Hughrauſt Mijn Dootter, Þijn Trwa Giorde Þig Hoolpna. Þad veite oſs ollum Goodur Gud, Fyrer JEſum Chriſtum, AMEN.

Tuttugasta og Fimta Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 24. Cap.

I Þañ Tijma. JEsus sagde til siña Læresveina: Nær ed þier siaaed Svijvirding Foreidsluñar (af hvørre sagt er fyrer Spaa-Mañeñ Daniel) standande i Helgum Stad. Hvør sem þad les, Hañ hygge þar ad. Hvørier þa eru aa Gydinga-Lande, flije þeir aa Fiøll, Og hvør hañ er aa Riaafre, Fare hañ eige ofañ nockud ad taka wr sijnu Hwse, Og hvør sem aa Akre er, Snwe hañ ei aptur, ad taka sijn Klæde. Eñ Vei Þwngudum og Brioost-Mylkingum aa þeim Døgum. Eñ bidied, ad ydar Flootte verde ecke uñ Vetur, og eige aa Þvott-Deige. Þviad þa mun verda so stoor Hørmung, hvilijk ad eige var i fraa Upphafe Veralldareñar, allt til þessarar Stundar, og ei helldur mun verda. Og nema ad þesser Dagar verde stytter, Verdur eckert Holld Hoolped. Eñ fyrer Utvaldra Saker, þa skulu þeir styttast. Eñ ef nockur segier þa til ydar: Siaaed, Hier er Christur eda þar, Þa skulud þier ecke þvi trwa. Þviad þar munu upprijsa Fals-Christar og Fals-Spaameñ, og þeir munu giøra stoor Taakn og Undur, so ad i Villu-munu leidast (ef skie mætte) eirneñ Utvalder. Siaaed, Eg sagda ydur þad fyrer. Nu, Ef þeir segia til ydar: Siaaed, Hañ er aa Eydemørku, Þa gaanged ecke wt. Siaaed, Hañ er i Laun-Kofum, Þa trwed eige. Þviad lijka sem Elldingwtgeingur af Uppgaungu, og skijn allt til Nidurgaungu, Lijka so mun og vera Tilkoma Mañsins Sonar. Þviad hvar hellst ad Hræed er, Þaangad munu og Ernerner safnast.

Exordium.

JESUS bijdur sijnum Læresveinum i þessu Gudspialle, ad þeir skule ei trwa, Þoott ad þeim sagt verde: HJer EDur Þar Er CHRJSTur, Þvi Þar Mune UPPrijsa MArger FAls-Christar Og FAls-Spaameñ, Med ødru fleira sem Epterfylger, Og i Gudspialleun fier lijkast hermer. Allt rættest þetta strax epter hañs Daga, Svo af þessu maa siaa, ad þad satt er sem Paulus uñ hañ segier: Ad i hønum sieu hulder aller Fiaarsiooder Vitskuñar. Ecke einasta fundust þeir medal Gydinga, Er sig giørdu ad Christe, Svo sem var Bar-Cocaba er Anno 130. Safnade Ogriñe Her aa moote Hadriano Keysara, og sagdest vera Stiarna sw, Er Bileam uñ spaaer, Num. 24. Helldur og medal þeirra er sig Christna kølludu, Svo sem var Simon hiñ Fiølkuñe, og Otal fleire, sem wt komu af hañs Skoola, og tøldu Foolkenu þa Trw, ad þeir væru Heimsins Endurlausnarar, Giørdu og mørg følsk Krapta-Verk, Svo sem af Fornum Christeñdooms Søgnum er alkuñugt; Vid þessum tekur JEsus Vara sijnum Læresveinum, Og ecke einasta þeim, Helldur og øllum þeim, sem hañ og hañs Kieñingar elska mundu, Þvi svo sem hañ sagde

i Bæn.

i Bænenñe til sijns Himueska Fødnrs: Eg bid ecke einasta fyrer þeim (hañ meinte Læresveinana) Helldur og fyrer þeim, sem aa mig trwa munu, fyrer þeirra Ord: Svo hefur hañ og þetta øllum þeim sagt, Er Posiuleg Kieñing bodud verdur, Svo sem hañ og med berum Ordum segier hiaa Marcum i 13. Capitula: Þad eg segie ydur, Þad segie eg øllum, Vaked þier: Og fyrer þvi, ad Amiñing þesse heyrer og oss til, yfer hveria lijklegt er ad Heimsins Ender sie komeñ, Þa vil eg hana alleina med sijnum Lærdoomum Stuttlega yfervega.

Hvar til oss adstode Goodur Gud med Krapte sijns Anda, I JESU Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

ALldrei kuñum vier Guds Fodurlegre Giæsku þar fyrer ad fullþacka, ad hañ hefur Lande voru þyrmt fyrer Villum og Afgudadyrkun, Hañs Nafn sie þar fyrer Lofad og Vegsamad um̃ Allder Allda. Samt mun þo ecke Satan laata oss Hlutlausa, varne Guds millda Hond vid þvi, ad hañ deyde Saaler Maññaña med følskum Kieñingum, Þa leitar hañ til med illum Dæmum, med vondum Fortølum, og Aeggian til Lasta og vondra Verka, med Toomlæte og Hyskne i þvi ad vijsa þeim Guds Gøtu, sem hana ecke faa siaalfer ratad: Litlu skipter med hveriu mote ad Fiandeñ og hañs Verkfære svijkia Daudlegra Maña Saaler wr Guds Hende. Jll Heimsins Epterdæme, Sierdeilis þegar þau ecke strøffud eru, þau eru sterkare til ad draga Taum Andskotans, eñ nockur Villu-Madur: Margur mun vera fyrer raanga Trw Fordæmdur, Og þo kañske ei færre fyrer illañ Verknad; Þar fyrer segier og Endurlausnareñ. Vei þeim Mañe, fyrer hvern ad Hneixlaneñ kiemur, Matth. 18. Epterdæmed er ein Almeñeleg Tunga, Sem aller skilia. Þad var hallded Furduverk um̃ Mitridatem Konung i Ponto, Ad hañ hafde i Lide sijnu allrahanda Þiooder, Og gat þo talad siñe Tungu vid hvern þeirra; Eñ þad er stærra Furduverk, Ad eitt Epterdæme talar þegiande vid alla Meñ, sem þad heyra, Og þoott þad sie Hlioodlaust siaalft, Giører þad Þusund Tungur skijrt talande: Jll Dæme spilla bæde Vondum og Goodum: Vonda draga þau til Epterbreytne; Þvi hvad elskar sier lijkt. Þañ Gooda til ad tala illa um̃ þañ, Sem þad af sier giefur, Þvi faaer eru svo Raadsetter, ad ecke hallmæle þeim sem Jllt adhefst; Jafnvel þoott Verked byrie ad hata eñ Mañeñ elska, Og Meñ eige ad Lagfæra þad sem illa fer, Eñ lasta ecke, Svo sem Paulus aamiñer þa i Galatia, segiande, Cap. 6. Brædur; Ef nockur verdur yferstijgeñ af einhverre Hrøsun, Þier sem Andleger erud, Leidriettед þañ sama med hoogværum Anda. Þad er ad vijsu satt, Ad eingeñ er saa aa medal vor; Er kieñe Villu neina; Eñ hvert ad vier kuñum þar fyrer ad hroosa oss af þvi, Ad hin saña Trw aa Christum, fyrer hveria Meñ Saaluhoolpner verda, hvert ad hun drottne i allra Maña Hiørtum, Þar um̃ mættu Meñ Efast næsta miog. Endurlausnareñ segier um̃ Fals-Spaameñena, Ad af þeirra Avøxtum skulu Meñ þeckia þa: Og hid sama þore eg ad segia um̃ þa, Ed hroosa sier af Gudhrædsluñe (Þad er af Christeñdoomenum, Svo sem Paulus hañ aa Stundum nefner) eñ afneita þo heñar Krapte, 2. Tim. 3. Hver er þa Christeleg Trw? Hun ed verkar fyrer Kiærleikañ. Gal. 5. Eñ hverneg honum vared sie aa þessum vestu og sijdustu Døgum; Þad fiñur hver Eirn, þegar hañ

stijngur Hendeñe i siñ eigeñ Barm, Og spyr sitt Hiarta ad, Hversu fws ad hañ sie aa ad tilgiefa sijnum Naaunga hañs Misgiorder: Hvad miked hañ vill missa af sijnum Munum, Til ad hiaalpa þeim Auma og Naudstadda: Hversu liwfur hañ er aa ad afsaka siñ Broodur, Tala vel uñ hañ, Og færa alla Hlute til betra Vegar: Hversu Kostgiæfner ad Forelldrar og Hwsbændur eru i þvi, ad ala upp Born sijn og Hiw i Guds Otta og goodum Sidum: Med hveriu Skape ad Born og Pioonustu-Folk hlijda Forelldrum og Hwsbændum, Edur hlner Undergiefnu þeim Yferbodnu: Allt ætla eg þetta fare i Olestre hiaa morgum Mañe: Hver þad heyrer, Hañ hygge þar ad, Edur hver er þa Christeñdoomureñ, Er Meñ hroosa sier af, Þegar Kiærleikañ vantar? Hver ad er Saal Trwareñar; Svo sem Jacob segier; Ad hun sie daud aan Verkaña, Cap.2. Hier stendur i Ondverdu Gudspiallenu: Nær þier lijted Svijvirding Foreydsluñar, Standande i Helgum Stad: Margar Getur eru aa þvi, Hvad þetta vered hafe: Nockrer meina þad hafe vered Bijlæte hins Romverska Keysara: Adrer neita þvi, Og segia þad hafe alldrei iñkomed i Jerusalems Mustere: Sumer ætla þad eckert añad sie, Eñ Her Romveria, Af þvi, ad þegar Lucas skrifar uñ þetta Efne, segier hañ: Þegar þier siaaed Jerusalem umkrijngda med Herskyllde; Edur og svo Dalldar Flockur saa, Er komu fyrer Eydelegginguna braust iñ i Jerusalem, Og saurgade Mustered med Morde, Mañdraapum, Og allra Handa Svijvirdingum: Þesser voru Gydinga Kyns, og kolludu sig Zelotas Þad er Vandlætara, Og var þad Svijvirding noogu stoor, ad þeir settu uppaa sig Nafn Gudlegrar Vandlætingar, sem Guds Mustere smaanudu og svijvirdtu, Verr eñ nockurn Tijma Heidingiar. Til eru þeir sem hyggia, ad þesse Svijvirding Foreydsluñar hafe vered Gull-Orneñ su, Er Herodes Konungur liet setia uppaa Mustered, Til Agiætis vid Roma Rijke, Hvers Merke ad Orneñ var, og hofdu Romveriar aa þeim Atrwnad mikeñ, Þess gietur Tacitus i siñar Añaala Bookar. Cap.2. Er og allz lijklegt, ad þad hafe nockud þesshaattar vered; Þvi Svijvirding Foreydsluñar, Su er Daniel talar uñ, Cap.11. Er aan alls Efa Bijlæte Skwrgedsins Juppiters, Er Antiochus Epiphanes liet setia iñ i Guds Mustere, Af hveriu raada maa, ad þesse, Er Daniel uñ spaaer, Cap. 9. Og Endurlausnareñ hier uñ gietur, mune hiñe Fyrre aa Einhvern Haatt hafa lijk vered; Samt er allt þetta ad vijsu Ovijst, Og þoott eg segie hier uñ Imsra Maña Meiningar, Til Froodleiks þeim, Er epter villa taka; Þa vardar oss, Christna Meñ, nærsta lijted hier uñ; Eñ hitt byriade oss ad Rañsaka, Hvert ad Svijvirding Foreydsluñar kyñe ecke eñ nu ad fiñast i Guds Kyrkiu, ef vel er leitad. J Jerusalem hafde Gud sett Miñing sijns Nafns Æfeñlega; Hin Lijkamlega er nidurbroteñ, Guds Reidi-Stormur hefur heñe uñ Koll kastad, Eñ hin Andlega mun verda hiaa oss til Enda Veralldar, Matth. 28. Eñ hvert heñe er alltijd svo hreiñe hallded, Sem byriar, Þar er vandlega ad giætande; Jeg sagde, Ad i Jerusalem hefde Gud sett Miñing sijns Nafns, Þar bioo hañ yfer Cherubim, Eñ þad er ecke miñe Naad, Ad hiñ Ædste Prestur hefur sagt til vor, Joh.14. Hver sem elskar mig, Hañ vardveiter

er mijn Ord, Og miñ Fader mun elska hañ, til hañs munum vid koma, og Vistar-Veru hiaa honum giora. Eñ æ oss Daudlega Meñ, under Syndena fellda! Hversu lijtil er Miñing Guds Nafns hiaa oss, Þegar vier metum alla Hlute framar hañs Dijrd? Hversu lijted af vorum Gagnsmunum, Voru Lijkamans Epterlæte, Vorum Virdingum, vilium vier aa Stundum missa fyrer hañs Elsku? Hvad opt metum vier Bod Mañaña meir eñ Guds, Og hrædunst meir þa ed Lijkamañ kuña ad deyda, Eñ hañ, sem Lijfe og Saalu kañ ad kasta i eilijfañ Elld? Hvad opt giorum vier sialfa oss ad Gudum, Er vier tilreiknum vora Hamingiu og Lucku-Laan Framsyne vorre og Erfidismunum, Eñ giætum ecke ad þvi, Ad nema Gud vakte Borgernar, Þa vaka Voku-Meñerner til forgiefens, nema Gud bygge Hwsed, þa erfida þeir ed byggia til Onijtis? Ps. 127. Hvad lijtil er Miñing hñs Nafns hiaa oss, Þegar vier vanbrwkum hañs Heilaga Nafn, Sveriumm og Liwgum þar vid, Jaa, Þyker þad eingeñ Synd vera, Þvi þad sie Daglegt Maal? Jaa, margur selur JEsum fyrer miña eñ Judas, saa ed leggur hañs Nafn vid hiñ allra miñsta Hiegooma: Hversu lijtil er Miñing hañs Nafns hiaa oss, Þa vier foroktum hañs Hellaga Ord, Og fordunst þaangad ad koma, sem þad er um Hond haft? Hversu lijted miñunst vier þa aa hañ, Sem Mootmæleñ þolde af Syndurunum, Til ad opeñbera syndugum Moñum Lijffins Veg? Þegar vier vilium ecke liaa vor Oumskoreñ Eyru til ad heyra þad, Sem er þo Kraptur Guds til Saaluhiaalpar ollum þeim sem trwa, Rom. 1. Meñ sitia aa Stundum under Heyrn Guds Orda, og vita ad Heilagur Ande er i Ordenu, Og þad er eins og eitt Mustards-Korn, Hvert ad er hid miñsta medal Saadaña, Eñ vex þo svo haatt, ad Fuglar Himensins bwa sier Hreidur i Greinum þess, Math. 13. Samt vilia Meñ ecke liaa þvi hid allra miñsta Rwm i Akre sijns Hiarta, Hvar iñe þad frioofgast meige og Avoxt færa. Svo sitia vorer Bwgardar, Vor Akneyte og allra Handa Hiegoome Veralldareñar þar, Sem hin Heilaga Güddoomsins Preñing ætte ad sitia, J sijnu Mustere, sem ad er vort Hiarta, 1. Cor. 3. Segied mier i Guds Nafne, Segied mier; Er ecke þvilijkt Svijvirding Foreydsluñar standande i Helgum Stad? JEsus hefur laated i sijna Kyrkiu hier aa Jorduñe iñsetia sitt Bijlæte, Þad er Kiærleikureñ, Þad er hañs Mynd, Þvi hañ er Gud, Og Lioome sijns Fodurs og Jmynd hañs Guddoomlegrar Persoonu, Heb. 1. Eñ Gud er Kiærleikureñ, 1. Joh. 4. Þetta sitt Bijlæte fieck hañ i Hendur sijnum Elskulegum Læresveinum, Er hañ sagde, Joh. 13. Þar af skulu aller þeckia ydur, ad þier sieud mijner Læresveinar, Ad þier elsked hver añañ. Þessa Lijkneskiu JEsu settu þeir iñ i hañs Kyrkiu hier aa Jorduñe, med allre Trw og Dygd, Þvi skrifad er, Act. 2. Ad aller Hluter voru sameigeñleiger med þeim Trwudu i Jerusalem; Þeir baaru Eigur sijnar fram fyrer Postulaña Fætur, til ad skipta þeim upp medal Naudþurftugra, Og aller voru þeir i Eindrægne Andans: O! hvad Olijker þessum Tijmum; Þar Raan og Stuldur, Okur, Harddrægne, Raanasleitne i Kaupum og Solum, Myskunarleyse, Agg, Reide, Fiandskapur, Ofund og Drambseme þykia sumra Maña aa medal, Añadhvert einger Okoster, Edur og svo smaaer Lester

ad

ad vera: Er þad hañs Bijlæte, Sem svo heitt elskade oss, ad hañ doo fyrer oss Ranglaata, Þa vier vorum hañs Oviner? Rom. 5. Er þad hañs Lijking, sem ecke upplaukk sijnum Muñe, Þegar honum var mootmællt, Helldur eñ Saudur til Slaatrunar leiddur? Esa. 53. Er þad hañs Mynd, Sem gieck i kriijng, Giorde Gott og grædde alla, Jaa, Allt giorde hañ vel, Þvi Daufa liet hañ heyra, Og Maallausa tala? O! Vei, O! Vei; Jeg þore ad segia, Þar er oñur Mynd iñkomeñ, Ecke hins Romversku Keysara edur hañs Merkes, helldur Andskotans og hañs Merkes, Sem er Syndeñ, hveria ad Madureñ lætur drottna i sijnum Daudlegum Lijkama, Og liær Limu sijna heñe til Vopna: Þier erud af Fodurnum Fianda, Og leitest vid ad fyrerkoma mier, Segier JEsus vid Gydinga, Joh. 8. Eñ þeir ed eru Hardbriostader, Asælner, Sierplægner, Og ecke þyrma hañs Limum, Munu þeir ecke strijda under sama Merke og þeir ed hañ hotudu og af Lijfe tooku? Edur hvad er þad sem Raustañ af Himne sagde vid Paal, Act. 9. Er hañ foor med Hernade og Ofride til Damascum, aa moote Guds Sofnude: Saul, Saul, Þvi Ofsæker þu mig? Edur þad sem Doomare Lifendra og Daudra vill segia til hiña Gudlausu, Þegar hañ kiemur i Skijum Himens med Makt og miklu Vellde, A hinum straanga Deige alls Hollds: Hvad þier giordud Einum af þessum mijnum Miñstu Brædrum, Þad giordud þier mier, Matth. 25. Andskoteñ kom i Orms Lijke, Þegar hañ sveik vora Fyrstu Moodur, Þad var hañs Mynd; Eñ Christur nefner þa Eytur-Orma og Nodru-Kyn, Matth. 23. Sem ad ætsiwga Hws Eckna og Fodurlausra; Þeir ed Tijunda Mintu, Anis og Cumen, Hlute sem eckert var Jspuñed; Eñ gleymdu þvi sem hellst er i Logmaalenu, Trwñe og Myskunsemeñe: Mun ecke þesse Hoggormsins Mynd Allvijda vera skrideñ iñ fyrer DRottens Altare, Sem er Mañsins Hiarta? Þar Flaattskapur og Underhyggia spuñeñ samañ vid Agyrne og Fedraatt, Og adra þvilijka Leste, þyker Framsyne ad vera, Og saa Vitfyrringur, Sem ecke kañ ad fleyta sier i þessu. Christur segier hier i Gudspiallenu; Ad Haaske þeirra Tijma, Sem koma mune epter Jerusalems Eydeleggingu, Mune svo mikell verda; Ad i Villu mune Jafnvel leidast, Ef skie kyñe, Utvallder; Og þad vegna Fals-Spaamañaña, Þeirra er opudu epter Guds Almætte, Og sviku margar Saaler fraa honum: Svo skiedur og aa þessum vondu Dogum alltijtt og allvijda, Ad þeir sem añars mundu Froomer vera, Þeim tekst þad ecke vegna hiña Raangsnwnu og Hreckvijsu i Verolldeñe, Um hveria Salomon talar, Prov. 1. Ad þeir segie: Kom med oss, Vier vilium umsitia Blood, Og hylia oss ad Osekiu fyrer hinum Meinlausa; Vier skulum eignast mikel Audæfe, Og fylla vor Hws med Herfaang, Legg Fe-Lag med oss, vier skulum aller eiñ Siood hafa. Einga argare Fals-Spaameñ þarf, eñ þvilijka Belials Syne, Og svo spillta Naatturu vora, Þvi hver eiñ freistast þegar hañ af siñe eigeñ Gyrnd verdur tældur og afvega leiddur, þar epter Gyrndeñ, Nær hun er friooffsom vordeñ, fæder hun Syndena, Eñ þegar Syndeñ er giord, Fæder hun Daudañ, Segier Jacob, Cap. 1.

Drage eingeñ sialfañ sig aa Taalar þar med, Þoott ad slijker umgaangest med sama

Hætte

Hætte og adrer i Guds Christne; Peir heyra Orded, eñ færa ei Avext þar af, Peir brwka Sacramenteñ, Eñ þo sier til Dooms-Afellis; Peir segia, HErra, HErra, Eñ giora þo ecke Fodursins Vilia, Pvi vill og Doomareñ til þeirra segia a hinu mikla Allsheriar-Pinge; Ecke þeckta eg ydur. JEsus segier uñ Fals-Spaameñena, ad þeir kome i Sauda-Klædum, Eñ iñra sieu þeir glepsande Vargar: Svo eru og þeir, Ed locka Einfalldar Saaler fra Gude med vondum Fortolum: Pesser eru þeir er St. Judas uñtalar i hañs Pistle segiande: Pesser eru Bletter i ydar Kiærleiks-Veitslum, Nær þeir hallda Samsæte med ydur: Fædande sialfa sig Hyggiulaust, Sky fyrer utañ Vatn, Hveriu Vindureñ i kriing feyker, Rotnar Eykur og Avaxtarlausar, Tvisvarsiñum daudar og upprættar; Og ef hañ Veg var haattad a hinum Fyrstu Christneñar Dogum, Pegar ad Krapta-Verkeñ fylgdu eñ þa Kieñinguñe; Hvad mun ei nu vera, Par ad þvi mun lijda, ad Mañsins Sonur ecke fiñe Trw a Jordu? Luc. 18. Og lijklegt er, ad þeir Tijmar nu yferstande, Sem Rodden af Himne spaaer uñ, Apoc. 12. Vei ydur sem a Jorduñe bwed og a Sioonum, Pvi Diofulleñ er ofañ til ydar fareñ, Hafande Bræde mikla, af þvi hañ veit hañ hefur stuttañ Tijma. Nu fyrer þvi, Christner Meñ, ad hier er slikur Vode a Ferdum, Pa verdum vier af hinum Gooda Meistara aamiñter i þessa Heilaga Dags Evangelio; Laatum oss ecke feikia af hverium Vinde Lærdoomsins, Eph. 4. Edur teigia med Hafgyiu-Saung Veralldareñar i Snœrur Diofulsins. JEsus giorer þad hier bert med skijrum Ordum, Hvernig hañ og hañs Kieñingu þeckia meige fra Añarlegum Lærdoomum. Ef Peir Segia, Hañ Sie A Eydemorku, standur hier; Ad soñu kiende JEsus i Eydemorku, Po i margra Pusunda Aheyrn, Ecke i Laun-Kofum, Pvi hañ talade eckert i Afkimum, helldur kiende hañ Opeñberlega i Musterenu, Par fyrer lijker hañ Tilkomu siñe vid Elldingu þa, Er wt fer af Uppgaungu, Eñ skijn allt til Nidurgaungu, Hvad eg hygg ad ecke sie ad skilia uñ hañs Tilkomu til Doomsins, Helldur uñ hañs Naadar-Tilkomu i Ordenu, Og Leyptran Evangelii, Hvers Byrta ad strax epter hañs Himna-Før, Og allra hellst epter Jerusalems Eydeleggingu upplijste mikeñ Part Verglldar fra Austre til Vesturs; Og þad dreg eg þar af, ad hier talast ecke uñ Skiootleik Elldingareñar, Helldur uñ heñar Byrte, Og JEsus er hier uñ Kieñingar ad tala, Eñ ecke uñ sijna Tilkomu til Doomsins, Fyrr eñ sijdar i þessum sama Capitula. Uñ þessa Byrte Guds Evangelii og siñar Predikunar talar Paulus, 2. Cor. 4. Segiande: Par fyrer hofum vier affalad oss þan Fylsne, Er Meñ meiga skamast sijn fyrer, Ecke gaangande med Underhyggiu edur falsande Guds Ord, Helldur i Opeñberun Sañleikans, Giorande oss i allra Maña Samvitskum Velþockada fyrer Gude; Pvi ef vort Evangelium er huled, Pa er þad þeim huled sem tapader verda. Nu fyrst ad Guds Fodurleg Giæska hefur svo vijdt wtbreidt Peckingu sijns Nafns, Svo þad Foolk sem sat i Myrkrunum hefur sied Lioos miked, Matth. 4. Og hun er eiñig til vor komeñ, Sem bwum under þessa ytsta Heimsins Skaute, svo ad segia a Foot-Skor Verallдareñar, Pa laat þiñ Foot vera fwsañ, Christ-

 eñ

eñ Madur, til ad gaanga i Guds Hws. Par sem hañs Ord er um̃ Hond haft, Og lijd ecke ad Saalu þijna velge vid þvi svo sem ødru Liettmete, Þvi þad er Foodur heñar, aan hvers heñe mun med Eilijfu Hwngre saalgad verda i Helvijte, Hvar Fordæmder ecke faa munu Eiñ Dropa Vatns til ad kiæla Twngu sijna med, Þar þeir kveliast i þeim Loga, Luc. 16. Hvar Sem Ad Hræed Er, Þaangad Safnast Ernirner: Þetta talar Guds Sonur aan alls Efa um̃ sialfañ sig. O miñ HErra JEsu! Þvi er svo adkveded þijnum blessadа Lijkama? Hvern ad jafnvel Einglarner og Høfud-Einglarner tigna: Fyrer hverium ad Kraptar Himnaña bifast: Fyrer hverium øll Verollдeñ leikur aa Reide-Skialfe: J hverium ad bijr øll Fylling Guddoomsins Lijkamlega, Col. 2. Hañ verdur hier Hræ nefndur: Hvar fyrer er þetta skied, Christner Meñ? Jeg miñest aa mijnar Synder aa þessum Deige, sagde Skeinkiare Pharaonis Fordum i Ægyptalande: Og þvi munde oss þa ecke øllu skylldara vera, ad miñast aa vorar Illgiørder, Sem hafa Guds Son kvaldañ, Og Hertoga Dijrdareñar aa Krosseñ festañ? Þvi sañlega bar hañ vorar Synder, og vorum Ørkumslum hlood hañ aa sig, Hegningeñ hefur aa honum leiged, og fyrer hañs Beniar erum vier Heilbrygder vordner: Hañ er vordeñ hiñ Fyrerlitlegaste og Forsmaanarlegaste, Fullur Eymda og Kraankleika; Svo sem faa, ed hylde sitt Andlit fyrer oss, og þar var eckert aa honum, sem vier virdtum, Esa. 53. J einu Orde ad segia: Hañ var svo sem eitt wtkastad Hræ, Svo sem Madkur og ecke Madur, fyrer vora Skulld, Sem laaum i voru Bloode, wtkastader aa Vijdavaangenum, Og þar var ecke Eitt Auga sem Myskunade oss, Þegar hañ sagde til vor, i voru Bloode, ad vier skylldum lifa, Ezech. 16. Eñ þeña Maalshaatt framsetur vor DRotteñ til þess, ad kieña sijnum Lærisveinum, hvar hañ sie ad fiña, Sem er, i hiñe soñu Christelegu Kyrkiu, Er hañ hefur stiptad hier aa Jørduñe, Þar er hañs ad leita i Ordenu og Sacramentunum: Þaangad sækia aller hañs Elskendur: Svo sem Ernerner ad Hræenu. Ef eg verd upphafeñ fraa Jørdu, Þa mun eg draga alla til mijn sialfs, segier JEsus, Joh. 12. Hañ meinar aan alls Efa, Þegar hañ yrde upphafeñ aa Krossens Gaalga; Þvi Johañes skrifar: Ad hañ hafe sagt þetta, Teiknande med hverium Dauda hañ deya munde.

J þessum JEsu Dauda hafa allar Harmbrwngnar, Allar Sañ-Ydrande Mañeskiur, Allar þær sem hwngra og þyrsta epter Riettlætenu, Þær hafa þar, segie eg, Eitt Andlegt Foodur, Ecke sijdur eñ Ernerner i Hræenu. Heilagur Johañes, Sa ed þetta skrifar, um̃ hvern og segiest, Ad JEsus hafe hañ elskad, Hañ verdur samlijktur Einum Erne, Og þad þess vegna, ad hañ hefur med hañs Andlegum Skilninge svo haatt floged, Ad eingeñ hefur svo Greinelega talad um̃ þañ Orañsakañlega Leyndardoom Guddoomsins Þreñingar, og Holldtekiuñar Christi, Sem hañ i hañs Evangelii og Pistils Fyrstu Capitulum. Ein Riett-Christeñ Saala er eiñ sañur Christi Lærisveiñ, Hvern hañ elskar, Heñar Um̃geingne er aa Himnum, Hvar heñar Fiesioodur er, þar er heñar Hiarta, Eñ heñar Fiesioodur er aa Himnum, Hverium ei kañ Molur nie Rid ad granda, Matth. 6. Hun flijgur upp i Hædernar med Trwareñar Vænglum, under hverrar Hlijdne

hun

hun giefur siina Skilningu fangna, Þar finur hun sitt Foodur, Þvi hañs Holld er sañarleg Fæda, Og hañs Blood sañarlegur Dryckur: Þetta sitt Holld og Blood gaf hañ sijnum elskulegum Lærespeinum til Nautnar i DRottenlegre Kvölldmaaltijd, skömu aadur eñ hañ Lijflaateñ var, Og giördest svo sem eitt Hræ fyrer vorra Synda Saker, Þangad safnast eñ nu i Dag, epter hañs Bode, Aller þeir sem Erfida og Þwnga eru þiader, til ad Endurnæra Saaler sijnar og ad miñast Dauda DRootteñs, med hverjum þeir forlijkter eru vid hiñ lifanda Gud, Hañ sedur þiñ Muñ med Giædum, og Endurnijar þiñ Ungdoom, svo sem Arnareñar, segier David, Ps.103. Hverge skiedur þad helldur, eñ i Medtoku Christi Hollds og Bloods, Þa Madureñ þess uepter under eins med Trwareñar Muñe, Og eiñ Harmþrwngeñ Ande smackar hvad sætur ad DRotteñ er, Þvi JEsus segier: Eg er hid Lifanda Braud, sem af Himnum ofañ kom: Ef nockur etur af þessu Braude, Hañ skal eylijflega lifa: Eñ þad Braud, er eg gief, Er mitt Holld, Sem eg mun wtgiefa fyrer Lijf Veralldareñar, Joh. 6. Hañ meinar hier samt hina Andlegu Nautn, Sem med Trwñe skiedur: Fyrer þvi segier hañ aptur svo, Joh. 11. Eg em Upprisañ og Lijfed; Hver sem aa mig trwer, Þoott hañ sie daudur, Þa skal hañ samt lifa: Jaa, af þessare Andlegre Nautn, verda þeir Himnesku Erner, Sem eru Christnar Saaler Andlega Endurnijader, og alltijd ein nij Skiepna i Guds Auglite, Þvi af heñe vidurkveikest Trweñ, Af Trwñe kiemur Elskañ, Af Elskuñe fædest Kiærleikureñ til Naungans, Af hverium ad uppspretta allar Christelegar Dygder og Mañkoster: Þar fyrer segier JEsus eñ þa, Joh.6. Saa sem etur mitt Holld og dreckur mitt Blood, Hañ blijfur i mier, og eg i honum: Eñ saa Madur er blijfur i honum, og hañ i Mañenum, Hañ ber mikeñ Avöxt, Joh.15. Eg hygg JEsus hafe teked þeña Ords-Hatt af Jobs Bookar, Cap.39. Þar ed DRotteñ segier vid hañ um Ornena, Hun bijr i Klettunum og i Fiollunum, og i Turnunum, Þadañ skygnest hun epter Ætum laangt aa Leid med Augum sijnum: Heñar Ungar drecka Blooded, Og hvar sem Hræeñ eru, Þangad flijter hun sier. Miñ HErra JEsu, Hver er hañ, sem segier, Cant. 2. Mijn Dwfa, Þu sem i Biargskorunum bijr, og i Fylsnum hiña Þverhnijptu Klettaña: Sijn mier þitt Andlit, og laat mig heyra Raust þijna, Þvi þijn Raust er fögur, Og þijn Asijnd Lysteleg: Ertu ei siaalfur þad, miñ HErra JEsu? Hver er hin sæta Rausteñ? Þad er þad Lofed þu hefur hier tilreidt af Muñe Smaa-Barnaña, Sem mylkia siñar Moodur-Briost, og þiñar Uñustu. Hver er hin fagra Asynd? Þad er sw, Sem þu oss afrekader, Þegar þijn Asiaana vard afskræmd, meir eñ añarra Maña. Hver er þijn Dwfa, miñ HErra? Þad er þijn Christeleg Kyrkia, sem hier verdur i Evangelio Orn kollud. Hveriar eru Biargskorurnar? Þad eru þijnar Blessadar Under, Þu sem ert vort fasta Biarg, og Hella vors Hiaalpræðis. Hverier eru heñar Ungar? Þad eru þijn og heñar Börn, Þijn Börn, sem DRotteñ hefur giefed þier, Esa. 8. Og ecke epter Holldsins Villd, edur Mañsins Vilia, Helldur epter Gude eru fædd, Hverium þu hefur og Makt giefed Guds Börnum ad vera, Joh.1. Hvert er þad Blooded, er þeir lepia?

Þad er þitt Blood, O! JEsu, Sem ad hreinsar oss af øllum vorum Syndum, 1. Joh. 1. Hvert er þad Hræed, Er þeir safnast ad? Þad er þiñ blessadur Lijkame, Sem er sannarleg Fæda, Joh. 6. Og ꝏ Gaalgañ var fyrer vorar Jllgiorder heingdur: Þangad viljum vier safnast, Þar viljum vier Sadning fiña Saalum vorum, Þar viljum vier Lifa og Deya: J þessum Biarg-Skorum viljum vier hylia oss ꝏ hinum straunga Deige, medañ Reideñ fram̃ hiaa geingur, Og ecke segia til Haalsañ, Hylied oss, Edur Fiallaña, Hrinied yfer oss, Þvi þu DRotteñ ert vor Kastale, Vort ørugt Vijge, Vort fasta Biarg. Þier med Fødur og Heilogum Anda, Sie Lof, Prijs, Heidur Vegsemd og Æra, af øllum Utvøldum Einglum og Møñum Søgd og Swngeñ, um̃ Allder Allda, Amen, J JEsu Nafne Amen.

Tuttugasta og Siøtta Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 11. Cap.

J Þañ Tijma. JEsus Andsvarade og sagde: Eg þacka þier Fader og DRotteñ Himens og Jardar, Ad þu dulder þetta fyrer Spekingum og Vitringum, Og opeñberader þad Smælingium. Ad søñu Fader, Þviad þad var so þægelegt fyrer þier. Aller Hluter eru mier i Valld giefner af mijnum Fødur. Og eingeñ þecker Soneñ nema Fadereñ, og eingeñ þecker Fødureñ nema Sonureñ, Og hvørium Sonureñ vill þad Opeñbera. Komed aller til mijn, Þier sem Erfided, Og Þwnga erud hladner, Eg skal Endurnæra ydur. Taked ꝏ ydur mitt Ok, Og læred af mier, Þviad eg em Hoogvær og af Hiarta Lijtelaatur, Og munud þier fiña Hvijld Saalum ydrum, Þviad mitt Ok er sætt og mijn Byrde er liett.

Exordium.

Valla trwe eg, ad nockur Huggunarsamlegre Grein fiñest i Heilagre Ritningu, Eñ þau Dijrmætu-Ord Frelsarans, Er standa i þessu Blessada Evangelio, med hvørinni hañ hefur til fiñar Naadar og Endurnæringar boded øllum þeim, sem Erfide drijgia, og Þwnga eru þiader. Hvad kañ sꝏ Gledelegra ad heyra, Sem allskins Syndum hladeñ er, Og einkis ꝏ Von nema eilijfra Pijsla, helldur eñ þad, Ad hañ sem allt Valld er giefed ꝏ Himne og Jørdu, Matth. 28 Hañ bijdur til sijn ad fyrra Bragde svoddañ eiñe Voladre og Tapadre Mañeskiu, Og ecke einasta bijdur heñe til sijn, Helldur og lofar ad hañ vilie Endurnæra hana? Þetta er svo Dijrmætt Ord, ad seckert kañ Fagnadarsamara ad heyrast edur talast: Eñ hverier ad sieu meinter med þessum Lausnarans Ordum, Þar um̃ er ecke allra Meining eins. Sumer ætla ad DRotteñ hafe talad hier um̃ þꝏ sier i Lage, sem ad leitudu Saaluhiaalpareñar ꝏ þeim Døgum i Kyrkiu-Sida Løgmaalenu, J Fedraña Setningum, Og i Verkum Løgmaalsins, Eñ kuñu þo einga Hvijld ad fiña Saalum sijnum þar af. Þesse Meining er Guds Orde Samhlioda, Þvi Esajas Cap. 9. Kallar Løgmaaled Byrdar Þwnga. Adrer meina ad hier med sieu þeir meinter, sem under Krossenum stynia, og bera Christi Ok ꝏ Herdum sier, Eñ brioota þo ecke Oked i sundur, Edur Þverskallast ꝏ moote Gude, Sem þad ꝏleggur. Ad Sijdustu ætla nockrer, ad þad

sieu þeir, sem stynia under Byrde Syndaña, og skielfast fyrer Guds Reide og eilijfre Fyrerdæmingu. Nu fyrer þvi, ad hiñ Stoore Biskup med þa vellærdu Twnguna plagade aa sijnum Hiervisiar Døgum mikla og marga Hlute i faaum Ordum iñe ad binda, Þa hygg eg ad allt þetta, Sem aadur er uñ gieted, sie foolged i þessu Maale, Hañ bijdur øllum til sijn, Þad er øllum þeim, sem aa einhvørn Haatt eru mædder edur Þwnga þiaader, Jafnvel Ogudlegum, Ydrunarlausum og Þverbrotnum, Hverium hin mesta Byrde aa Herdum liggur, Þoott ei fiñe þeir til heñar, Þar hañ er fyrer alla daaeñ, 2. Cor. 5. Og fyrer hveria hañ daaeñ er, Þeim hefur hañ til sijn boded, Þvi eingeñ vill hañ tapest, helldur ad aller komest til Sañleikans Vidurkieñingar, 1. Tim. 2. Eñ søkum þess, Nu er eingeñ saa medal vor, sem leite ad Saaluhiaalpeñe i Løgmaalsins Verkum edur Setningum, Eñ uñ Krossburd DRottens hefe eg nockrum Siñum aadur talad. Þa vil eg i þetta Siñ tala uñ þaa, sem under Byrde Syndaña þreytter eru, Og hvad þad sie hellst, sem oss eige ad leida til ad taka feigens Hende aa moote þessu Naadarfulla Tilbode. Eñ þu Giæskurlijke Fader, Sem øllum hefur til þiñar Myskunar boded, Styrk oss med Krapte þijns Anda til þessa Verks, Fyrer JEsum Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

HOtt þar eckert añad være, Sem kyñe ad hræra oss til ad fagna þessu Giæskurijka Bode, þa er þad vor eigeñ Eymd: Hver er svo Þyrstur, ad hañ verde ecke feigeñ ad drecka, Hwngradur ad mettast, Þreyttur ad hvijlast, Sioohrakeñ ad naa Høfneñe, Siwkur, ad hañ ecke giefe Aleigu sijna til, ad hañ meige heill verda, og saa ed i Faangelse situr, ad hañ kaupe ecke Lausn sijna dijrum Doomum? Eñ nu er þad audvitad, ad Mañeskiuñe aa medañ hun er under Guds Reide, Heñe er midur fared eñ øllum þessum. Eingeñ Þorste, Hungur, Erside edur Siwkdoomur kañ ad jafnast vid þad, ad eiga Von aa hañs Oblijdu, Fyrer hvers Auglite ad skiaalfa Fiskar Siaafarens, og Fuglar Himensens, og Dijr Merkureñar, og øll Skridkvikinde aa Jørduñe, og aller Meñ, sem aa Jørduñe eru, Fiølleñ klofna, Biorgeñ hrynia, Og aller Mwr-Vegger munu til Jardar falla, Ezech. 38. Eckert Haf-Root er svo sem Belials Becker, Ps. 18. Svo sem þau Votneñ, Sem gaanga iñ ad Saalu eins aumgraads Syndara, Ps. 69. Hver eru þau Bønd og Fiøtur, Sem meige jafnast vid Myrkraña Hlecke, 2. Pet. 2. Vid þad Dijke sem vellur af Ellde og Breñesteine, ? Apoc. 21. Og kuñum vier ecke ad efast uñ, ad allt þetta er Syndaranum bwed, Þegar vier lesum i Løgmaale DRottens, Devt. 27. Ad saa skule Bølvadur vera sem ecke helldur allt þad sem þar er iñe skrifad: Segied mier þa, Børn mijn, Hvilijk Faasiña er þad, ad taka ecke aa moote honum med allskonar Blijdu, Sem bijdur Møñunum ad giøra þa kvitta vid Øskøp þesse? Hiaa hverium øll Veralldareñar Ogiæfa, Hwngur, Fatæyse, Banvænar Sootter, Ørbyrgd, Utlegd, Ossooknar, Ellds-Naud, Sverds-Egglar, Og jafnvel siaalf Fiørbroteñ i Daudanum; Þoott allt þetta i Einu hladest aa Eina Mañeskiu uñ allañ Heims Alldur, þa være þad, segie eg, hid mesta Epterlæte og Sæla hiaa hinum eilijfu Hørmungum, er Syndeñ hefur tilunñed. Og være nu þetta Tilbod ecke svo mikels virdande, Ef vier hefdum nockud til þess uñed, Edur leitudum þess ad Fyrra Bragde, Þvi þad kyñe þa ad heita svo sem nockurskonar Verdkaup, Svo sem ef eiñ Þienare gierer eitthvad þad, sem einum Høfdingia vel lijkar,

 ad

ad hañ setur hañ vid sitt Bord, Og sæmer hañ Giøfum, Jafnvel meir eñ hañ hafde til-uñed: David giørde vel vid Mephiboset, Og liet hañ eta Mat vid sitt Bord, Sokum Vinaattu siñar vid Jonathan Fodur hañs, 2. Sam. 9. Vidlijkt giørde hañ og vid Son Barzillai wr Gilehad, 1. Reg. 2. Eñ þvi er ecke til ad segia hiaa oß; Eingeñ leitar ad Gude þegar hañ kiemur i þeña Heim, Sialfur bljdur hañ oß til siñar Endurnæringar i Skijrneñe: Pad maa uñ alla Meñ segia, Sem Ritningeñ segier uñ hina Vantrwudu Verolld, ad allt Holld hafe fordiarfad sijna Vegu, Gen. 6. Reideñar Born fædunst vier, Eph. 2. Reideñar Born mundum vier uppalast, Og deya Reideñar Born, Nema Gud fyrer JEsu Dauda hefde meire Myskun aa oß giørt. Eg heyre ecke i Gudspiallenu, ad þad Foolked sem var samañkomed ad heyra þessa Predikun, Pad hafe leitad epter þessu Tilbode. Hañ Blessadur var i þessare Rædu ad straffa þær Ogudlegu Borger Corazin, Betzaida og Capernaum, i hverium giord voru flest hañs Krapta verk, Og er hañ sem mest aangradest af Mañaña Oþacklæte, Pa spratt upp þesse Lijknarfulla Vatns Æd af Bruñe Myskunareñar, Og skulum vier ecke meina, ad hañ hafe þad alleina talad til þeß Foolksens, Er þa nalægt var, Helldur og til vor, sem Ord hañs heyrum eñ nu i Dag. Dæmed þier nu sialfer, Brædur mijner, Ef eiñ Naudstaddur og allskonar Eymdum hladeñ visse sier Hæle vijst, og villde þeß ecke leita, Jafnvel þoott ecke være honum þad boded, Jafnvel þoott hañ mætte hafa stoora Eptergaangsmune þar fyrer, Munde hañ ei Naadlaus halldeñ af øllum Moñum? O! Hvad tefur oß þa ad reña aa moote vorum Brwdguma, Er ad Fyrrabragde hefur oß Glæpa-Moñum og Ovinum sijnum þessa dijru Heilsu Giøf frambođed, Og liett af oß þessu Oke? Pu segier kañskie i Hiarta þijnu, Eg fiñ ecke til þessarar Byrdar, vel fer uñ mig, og eg kieñe mijn einkis Meins; Petta er allt Offsatt, Hvad Gud Naade, Findu Meñ til Meina siña, þa mundu fleire heilbrygder verda: Pu typtar þa O Notteñ og þeir fiña þar ecke til, Sagde Jeremias, Cap. 5. Uñ Foolked i Jerusalem; Sama maa eg segia uñ þa, Sem Guds Heilaga Logmaals Reidar-Prumur slaa uñ Eyrun, Og þeir fiña þar ecke til, Poott þar fliwge eiñ Skruggu-Steiñ af Synal i hveriu Orde. O! Pu Vesæll Madur, giæt þo þeß, ad betra er eitt miked Saar, Ef þad er lifande, Helldur eñ lijtel Skeina daud og fweñ; Betre voru allar Naanglætingar Tollheimtumañsens þegar þær voru jaatadar, Helldur eñ allt Phariseearans Riettlæte, sem hañ stærde sig af, Luc. 18. Betre voru Synder hiñar Bersyndugu, sem þvode JEsu Fætur i Taarum sijnum, helldur eñ Vandlæte Simons, er kallade þad Ogiørning, ad snerta hana, Luc. 7. Pu ert þier eingra Stoor-Glæpa medvitande, Muntu þar fyrer vera Saklaus fyrer Gude? Veistu ecke ad Himnaña Himnar eru ecke hreiner i hañs Auglite? Job. 15. Pvi muntu þa vera, Sem Daglega syndgar, Og viñur ei nema til Hegningar? Veistu ecke ad jafnvel hin minsta Synd steiper Mañenum i eilijfa Glotun, Nema Sonur Guds hefde bætt fyrer hana? Ecke einasta hañ, Sem giører Stoormerkeñ af þvi sem bañad er i Logmaalenu, Helldur og saa, sem ei giører allt þad sem i þvi boded er, Hañ er Bolvadur, Gal. 3.

Muntu

Muntu þa ecke vid Gud sekur vera; Þott ei veger þu Mañ, Edur kreinker Egta-Kvinnu þijns Naunga, Edur steler med Launung hañs Femunum? Edur er þad forgiefens, sem hañ hefur sagt, Matth. 5. Hver sem lijtur eina Konu til ad gyrnast hana, Hañ hefur allareidu drygt Hoor med heñe i sijnu Hiarta; Og hver sem reidest Broodur sijnum, Hañ er Raads sekur?

O! Gud giæfe, ad Meñ væru svo Kostgiæfner i þvi, ad Rañsaka siealfa sig, svo sem ad hnijsa um añars Hattseme, Pad er oss ecke svo forult ad giora, Jafnvel þoott eckert sie oss Parfara edur Naudsynlegra, til ad nalægiast vorn Frelsara med Christelegre Ydran, Pad er svo Omissande, ad ef vier vilium þad ecke giora, Pa giorer hañ þad sem ad Hiortun og Nijrun Rañsakar: Þvi segier hañ hia Zophon. 1. Cap. Pad skal skie a þeim Deige, ad þegar eg Rañsaka Jerusalem med Lioose, ad eg skal straffa þa Meñ, sem eru samañgrooner vid þeirra Saurende; Ecke þess vegna, ad DRottiñ hafe Þorf ad Rañsaka vorar Hugreñingar, aller Hluter eru Berer og Nakter fyrer hañs Augum, Ebr. 4. Helldur ad hañ auglijse Fatleyse vorrar Blygdunar, Apoc. 3. Nær vier hana ei siealfer þeckia vilium, og kasta vorum eigeñ Preck i vorar Asioonur, Svo sem Malachias ad Orde kiemst, Cap. 2. Pegar vier vilium ecke þvo hañ af med Taarum vorrar Ydranar: Vite þvi aller Meñ, ad eingeñ er svo Heilagur, ad ef hañ a fram fyrer Gud ad koma, ad hañ ecke a einhvern Hatt meige lietta af sier Byrde Syndaña; Eñ hverneñ maa hañ heñe aflietta, Hafe hañ alldrei til heñar funded? Og svo leinge hañ ecke til heñar fiñur, Svo leinge er hañ Gude og hañs Syne fiarlægur; Hañ er komeñ ad kalla Synduga og ecke Riettlaata til Ydrunar, Heiler hafa ecke Læknarans Þorf, Matth. 9. Guds Sonur er i Heimeñ komeñ til ad lækna þad sem Sundurmared er; Eñ hverneñ maa hañ þitt Hiarta lækna, Ef þad er heillt, Og þu fiñur til eingra Meina? Eg heyre hier i Gudspiallenu, Ad hañ bijdur til sijn Ollum Þeim Sem Erfide Drygia, Og Þwnga Eru Piader, Pad er ollum þeim, Sem eru sundurkramder af Megne Samvitskuñar, Fyrer þeirra Afbrota Saker, Hverier ed erfida i Taarunum, Og væta um Nætur sijna Sæng med David, Hveriuni Guds Hond er Of-þwng vorden, Og þar er eingeñ Mauttur i þeim fyrer hañs Ognan, Ps. 38. Og laungar svo epter DRottne a Þurrlendenu, Ps. 63. Þessum bijdur JEsus til siñar Endurnæringar, Eñ ecke þeim sem hroosa sier af þvi, ad þeir sieu ecke eins og adrer Meñ, Luc. 18. Ei helldur hinum, Hverier þott ad þeir sieu hinum verstu og frwlustu Klækium og Skommum hladner, Þa fiña þeir ecke meira þar til eñ Klettureñ; Þo Meñ legge heilañ Skipsfarm edur alldrei svo mikeñ Þwnga ofañ a hañ, Svo mauttugur er Diofulleñ i þeirra Vantrw, Eph. 2. Þar fyrer, syndugur Madur, Vilier þu niota þessa Tilbods, Og allra hellst i Heilagre DRottens Kvølldmaultijd (hvar Endurnæringeñ er an Mælingar frambodeñ ollum Þreyttum og ollum Sorgbitnum) Vilier þu þessa Not hafa, segie eg, Pa kvel Hiarta þitt med Jhugan þiña vondu Verka, Og Guds Heilaga Logmaals; Alldrei eru þau svo faa, ad ecke meige þau ofbiooda þier, Nær þu Hugleider þiñ Overdugleik

leik og hañs Riettlæte. Tem þier slijkt Hugarfar, Og slijt Hiarta þijnu med froddañ Paunkum Daglega, Þa muntu brædlega erfida þig moodañ, Og svo mikeñ Þvnga siña, ad þu munt valla fæ under rísed, Þa ertu og fyrst hæfur til ad taka æ moote þessu Bode, Þvi Gialld Peningureñ verdur ecke giefeñ þeim, Sem Jllt adhafast, Et helldur þeim, Sem eckert viña, Helldur þeim, Sem bera Hita og Þvnga Dagsens, Matth. 20. Þoott sumer bere hañ skiemur eñ sumer, Og þoott i þeim Stad tale Frelsareñ um̃ hid Eilijfa og Oforþienta Verdkaup æ Himnum, Þa er þo su Endurnæring, sem eitt Ydrande Guds Barn fiñur i Vitnisburde Heilags Anda þar um̃, ad þad sie Guds Barn, hun er, Segie eg, Pantur þeirrar eilijfu Endurnæringar, sem Johañes um̃talar i hañs Opeñberana Cap. 14. Þar hañ prijsar Sælu þeirra, sem i DRottne dauder eru, Þvi þeir hvijlast edur Endurnærast af Erfide sijnu, Jæ, Ef þier svo giored, Born mijn, Þa mun ydur brædlega længa epter Gude, svo sem Hiorteñ epter fersku Vatne, Ps. 42. David længade eitt Siñ i Bruñeñ i Betlehem, eñ þegar þeir færdu honum Vatned, þa villde hañ ecke drecka, helldur wthellte þvi fyrer DRottne, 1. Paral. 12. Eñ þegar þier wthelled ydar Tarum fyrer Gude, Sem Pecking Syndaña hefur kreist wt af ydar Augum, Þa mun hañ Endurnæra ydur med þeim Himnesku Vatns-Straumum, sem fram̃ floota af Stoole Guds og Lambsins Apoc. 22. Hver sem þar af dreckur, Hañ skal ecke smacka Dauðañ ad eilijfu. Komum þvi til þessara Vatna, Giegnum þessu Tilbode; Komum og kaupum fyrer alls eckert, Bæde Vijn og Miolk, Esa. 55. Og þoott ad Augist Syndaña kuñe ad þrijsta svo miøg ad Hiarta Syndarans, Nær hañ stendur under Ransake Samvitskuñar, ad hañ telie sig Overdugañ Guds Naadar, Þa gior ei þijnum Frelsara hañ Oriett, ad þu efer um̃ hañs Guddoomlega Myskun, Sem er eins stoor og hañ er sialfur, Hversu sem þu ert hinum verstu Syndum hladeñ, ef þu ydrast af Hiarta, Og lætur af þeim, Hver sem þad efar, Þad er eins og hañ villde setia Christ af Tign siñe, Þvi hañ er þess vegna Konungur vor Syndaraña, ad hañ hefur sigrad vora Ovine, Eñ keypt oss Gude til Handa med sijnum Dauda. Seig mier, Hvad skal sæ hafa til ad bera, Sem einum skal Myskuna, Nema Mætteñ og Viliañ? Eñ um̃ hvorttveggia þetta tekur DRotteñ allañ Efa fræ Syndaranum i þessu Heilaga Gudspialle. Fyrst segier hañ: Aller Hluter eru mier Ofurgiefner af mijnum Fodur: Þetta talar Christur epter Mañdoomenum, Þvi epter Guddoomenum er hañ Sialfrade allra Hluta, Fræ Eilijd til Eilijfdar, med Fodur og Heilogum Anda: Eñ fyrst honum er allt Valld giefed bæde æ Himne og Jordu, af honum sem þad alleina hefur, Og sem alleina kañ ad fyrergiefa Syndernar, Þvi skyllde hañ þa ecke kuña ad tilgiefa þier þijnar Synder, Hversu sem þær liootar eru og Andstyggelegar, Nær þu hatar þær, Og villt af þeim læta? Hañ sagde Fordum þegar Judar hneixludust æ þvi, Ad hañ sagde vid hiñ Hælfvisna; Þier eru þijnar Synder fyrergiefnar, Hvert er liettara ad segia, Þier eru þijnar Synder fyrergiefnar, Edur ad segia, Statt upp og Gack? Matth. 9. Miñ HErra JEsu, Meira kostade þig þad, ad Endurskapa mig af Andskotanum Vanskapadañ,

adañ, Helldur eñ ad skapa honum Heilsuna, Sem þu hafder i Fyrstuñe i Moodur-Lijfe skapad, Eñ fyrst þu sijnder med þessu Kraptaverke, ad Mañsins Sonur hefde Makt til, ad fyrergiefa Synder aa Jordu, Þa giet eg ecke efast um̃, ad þu kuñer mijnar Synder ad tilgiefa, Hversu sem þær kwlar eru: Þu sem sagder til ens Hœlfvisna: Statt upp, Tak Sœng þijna og gack i burt, Matth. 9. Eg veit og ad þu gietur hiaalpad mier med Naad þijns Anda, ad rijsa upp af þeim Syndaña Bed, Er eg svo leinge hefe sofed aa, Gud er alleina saa, sem Daasemdar Verkeñ giörer, Ps. 72. Hañ er og saa alleina, sem tilgiefa maa Syndena: Hverttveggia giörer þu hier, O Drotteñ miñ, Þvi giet eg ecke um̃ Vallð þitt efast; Eñ um̃ Viliañ miklu sijdur, Þvi hañ segier hier i Gudspiallenu: Komed Til Mijn Aller. Þa veit eg ad þetta Tilbod nær og til mijn, Þott eg være Syndugre eñ aller Meñ; Þegar eg Erfida i Þeckingu og Jaatningu Synda miña, J hverium þu miñ Frelsare hefur Erfidad, Esa. 43. Þegar eg var þiñ Ovinur, Rom. 5. Þvi þu segier: Komed Til Mijn Aller Þier Sem Erfided, Og þegar eg stin under Þunganum, Er þu barst miña vegna, Þegar Hegningeñ laa aa þier, Eñ eg vard Heilbrygdur fyrer Benjar þijnar, Esa. 53. Þvi þu segier: Komed Til Mijn Sem Þwnga Erud Piaader, Til hvers? Ecke til þess, ad skipa mier ad borga hiñ sijdarsta Pening, Þvi Gud hefur fyrer þijna Skulld uppgiefed mier alla Skulldena: Ecke til þess, ad eg lœke þier þa Handskriftena er þu hefur aa Krosseñ neglt, Col. 2. Helldur til þess, ad þu taker a moote mier faraadre Mañeskiu, Svo sem Fadereñ vid hinum auma Syne, Er siñe Arfleifd sooad hafde, Luc. 15. Þvi vil eg Alls-Hugar feigeñ koma, O! HErra JEsu, og þvo Fætur þijna med Taarum mijnum, Og smyria þa med Angre mijns Hiarta og Elskuñe til þijn, Er mier hefur svo margar Synder tilgiefed, Luc. 7. Ef eg þess verdugur verda mætte fyrer þijna eigeñ Forþienustu. Komed Til Mijn Aller Þier Sem Erfided, segier Bruñur Giæskuñar: Þetta mætte tilheyra jafnvel hinum allra Heilogustu Moñum, Noe, Abraham, Job, Eliæ, Johañi Baptista, Og jafnvel Guds Moodur siaalfre, Svo Heilagur er Gud, Svo er hañ Riettlaatur, ad hañ maa ei lijda hid miñsta Grand aa Mañeskiuñe, aan fullkomens Endurgialldz fyrer Syndena, Eñ þad verdur ei golldet nema i Christi Forþienustu, Og af heñe hafa Meñ eingeñ Not, utañ Meñ ydrest Syndaña af Hiarta, Eñ ad ydrast Syndaña, Kostar þañ alltijd nockurt Erfide, Sem þecker Guds Hatign og siñ Veikleika, Þar fyrer skulu hañ aller Kvittunar bidia, Ps 32. A þeim Tijma nær Reikningureñ skal halldast, Fyrer þvi hrædest Job öll sijn Verk, Eñ ef hañ hræddest þau, og jafnvel hin bestu, Þa mun þeim Guds Mañe þoott hafa, ad hañ þyrfte Ydranar vid, Hver alldrei geingur Erfidislaust af, Eige hun Gude ad lijka, Þar um̃ ber lioosast Vitne hañs sijdarsta Jaatning fyrer honum, Cap. 42. Eg straffa siaalfañ mig, og ydrast i Molld og Osku: Þetta sagde Job, um̃ hvern Gud vitnade aa moote Satan, ad eige være hañs Lijke i Landenu, ad hañ være fullkomeñ, Riettvijs, Gudhræddur, og fordadest þad Vonda, Job. 2. Hvar af Meñ siaa, ad þad satt er, Sem Paall segier: Ad allur Heimureñ sie fyrer Gude Sakfalleñ, Rom. 3. Og ad eingeñ sie svo

Heilagur, ad hañ ecke Allshugar feigeñ meige taka þessu Nꜳdarfulla Lausnarans Til-
bode; Eñ þar miñ HErra segier: Komed til Mijn Aller þier sem Þwnga erud Þiꜳder,
Þa kalla eg mier boded med þessare Gudlegu Raust, og øllum Stoorsyndurum, sem mik-
eñ Part Æfe siñar hafa i Þriootskuñe og Glæpunum aled, Eñ fyrst hañ hefur þad talad,
Hvers Blood ad hreinsar oss af øllum vorum Syndum, 1. Joh. 1. Hañ sem er Forlijk-
un fyrer allar Veralldareñar Synder, 1. Joh. 1. J Krapte þeirrar Foornar, J hver-
re Gud forlijkade Heimeñ vid sialfañ sig, 2. Cor. 5. Þa giet eg ecke ætlad, ad hañ sem
alleina er Sañordur, Rom. 3. Ad hañ mune spyrna mier Syndugum Orme i burt af
Skør Foota siña, Nær eg þar ligg med sañre Ydran, Og fullum Asetninge til Yferboot-
ar, Þvi skyllde eg þa lꜳta mijnar Jllgiørder og Bloodug Afbrot hindra mig frꜳ, ad ta-
ka þessu Giæskufulla Tilbode med hinum mesta Fognude mijns ꜳngrꜳda Hiarta, J
þessu styrkia mig hañs Blessud Fyrerheit, Þar hañ svared hefur, ad hañ ei vilie Synd-
arans Dauda, Helldur ad hañ snwe sier og life, Ezech. 33. Um̃ þetta taka allañ Efa
frꜳ mier þau Dijrmætu Ord, Er hañ talad hefur, Ad hañ vilie eingañ frꜳ sier reka
þañ sem til hañs kiemur, Joh. 6. O! Þvi skyllde eg vera þa svo Myskunarlaus vid
sialfañ mig, ad eg ei skyllde leita hañs Nꜳdar, Þar eg veit hañ er svo Myskunsamur?
Þad er kuñugt hversu ad Juda hafde reitt DRotteñ til Reide, Og hversu ad hañ neydd-
est til ad reka þa wt wr þvi Landenu, Er hañ hafde giefed Fedrum þeirra; Eñ þegar hañ
hafde teked þa i Sꜳtt aptur, Þa segier hin eilijfa Giæska, Zach. 10. Eg skal Myskuna
þeim, Og þeir skulu vera eins og eg hefde þeim alldrei burtkastad; Svo lꜳngt er frꜳ
þvi, ad Gud tilreikne Sañydrande Mañe drygdar Synder, Þegar hañ snijr sier til hañs
af øllu Hiarta, Og þott svo meige tilbera, ad DRotteñ legge ꜳ þig Tijmanlega Refsing,
Christeñ Madur, Þu sem ꜳ JEsum trwer, fyrer undañfarnar Synder, Til þess ad þu
ecke meiner þig Saklausañ ad vera, Þa lꜳt þier ei Hugfallast, Edur ætla ad hañ mu-
ne burtreka Eilijflega. Valla nockur Þiood i Heimenum hefur svo þrwngre Hegningu
sætt af hañs Vollduge Hende, Svo sem hañs Frumgieteñ Sonur Jsrael, Exod. 4 Um̃
nockra Stund; Og þo segier Fader Myskunsemdaña, Jer. 31. Heyred þier Ord DRott-
eñs, O! þier Heidingiar, og kuñgiøred þad i fiarlægum Løndum, og segied: Hañ ed sund-
urdreifde Jsrael, Hañ samañsafnar honum, Og vardveiter hañ svo sem Hyrder Hiørd
sijna, þvi DRotteñ Endurleyser Jacob, og frelsar hañ af þess Hende sem er sterkare hon-
um. Þacker sieu þier þu Dijrdareñar Konungur, ad þetta Fridar-Bod er og komed til
vor þiña Aumustu Vesælinga, sem bwum ꜳ Hala Veralldareñar, þvi vilium vier Alls-
hugar fegner heyra hiñs Gooda Hyrders Raust, Sem til sijn bijdur øllum þeim Sem
Erfide Drygia, Og Þwnga Eru Þiꜳder. Hver er sꜳ Þioon, ef hañ misbrijtur nock-
ud vid siñ Lꜳnar-Drotteñ, Og hafe hañ nockra Æru-Taug i sier, Edur hyrde um̃ Vel-
ferd sijna, ad ecke leite hañ Sꜳtta til hañs ꜳ alla Vegu, Sierdeiles ef hañ ꜳ Fyrergief-
ningar Von. Nu þott vier ꜳ hverre Stundu, Hveriu Augnablike, styggium DRott-
eñ Himens og Jardar; Þvi skylldum vier þo ecke samt leita Forlijkunar hiꜳ honum,

Er

Er vier vitum ad er svo audvelldur ad taka vid Syndurunum, ad hañ segier, Zach. 1. Snwed aptur til mijn, Og skal eg snwa mier til ydar. Hier þarf ecke Joab ad brwka Vijsdooms Konuna af Thecoha til ad frida fyrer Absalon hiaa David, 2. Sam. 14. Ecke þarf hier Paulum til ad sætta Onesimum vid Philemonem, Philem. v. 10. Eñ hier er JEsus Christus Gud og Madur, Saa Einaste Medalgaangare millum Guds og Maña, 1. Tim. 2. Hañ segier i Krapte þess Uñbods, Er hañ hafde af hinum Allvallda Konunge, til ad sætta Mañkyned vid hañ og sialfañ sig; Hañ segier med fullum Myndugleika: Komed Til Mijn Aller Þier Sem Erfided Og Þwnga Erud Piaader, Eg Vil Endurnæra Ydur. Pad er eitt miked Fyrerheit, Sem Gud giefur Jacob edur Israels Hwse, Jer. 30. Hañs Hofdinge skal af honum koma, og hañs DRottnare skal af honum frañgaanga, Hverium eg biooda mun ad hañ naalægest mig; Þvi hver er saa, sem þore ad lofa sier i sijnu Hiarta, ad hañ vilie naalgast mig, segier DRotteñ. Hver er saa Hofdinge? Pad ertu Dijrdareñar Konungur, JEsu Christe. Hver er saa DRottnareñ? Pad ertu Guds og Mariu Sonur, Þu sem af Meyar Lijfe ert wtgeingeñ, af Lijfe Dootter Jacobs, Jafnvel þoott þiñ Utgaangur sie þo fraa Eilijfu, Mich. 5. Hverium eg mun biooda til mijn ad koma, segier DRotteñ, Þvi skal hañ til þijn koma, O! HErra? Hañ sem bijr i þijnu Skaute fraa Upphafe Eilijfdareñar, Joh. 1. Og epter Mañdoomenum er hañ saa Madur sem þier nærstur er, Zach. 13. Vor vegna hefur hañ naalgast þig, O! Gud, sem fiarlæger vorum, Laangt fraa þijnu Auglite, og fraa Vellde Dijrdar þiñar, Eph. 2. Hverium kasta aatte i hin ytstu Myrkur. Vor vegna er hañ þier naalægur vordeñ, Svo sem Kieñemadur epter Skickan Melchizedechs, Hebr. 5. Iñgeingeñ i þad Allra-Helgasta, i Himeneñ frañ fyrer þig, med Eina Foorn, ad wtvegadre eilijfre Endurlausn, Ebr. 9. Hver er saa, Sem þyrde ad lofa i Hiarta sijnu, ad hañ villde naalgast þig? Hver villde taka sier hañ Heidur til? Eingeñ syndugra Maña. O! DRotteñ; Hvad munu Haalm-Straaeñ bwa vid eiñ fortærande Elld? Edur Riked vid Stormeñ af Eydemorkuñe? Hvad Leyreñ vid Jaarn-Spijruna? Hvad Vatns-Boolañ; Hvad Gufa Jardareñar vid Reldarslog Himensens? Hañ eiñ, Hañ eiñ maa þig naalægiast, Fyrer hverium Troonarner og Magtarvollden skialfa, og hañ tilbidia, Ebr. 1. Hver alleina i Himeneñ uppstijgur, Mañsens Sonur sem ofañ er stijgeñ af Himne, og þo aa Himnum, Joh. 3. Og med honum munu uppstijga aller þeir sem hañ hefur med sier dreged, Þa hañ upphafeñ var, Pad eru aller ydrande Syndarar; Aller Þeir Sem Erfida og Þwnga eru Piaader; Jaa, aller þeir sem trwa aa Nafn Eingietens Sonar Guds, Act. 10. Eñ þess er ad giæta, Brædurmijner, ad þessu Naadarfulla Tilbode fylger Skilmaale nockur. Taked aa ydur mitt Ok, Og Læred af Mier, Þvi Eg Em Hoogvær, Og Af Hiarta Lijtelaatur. Eg vil nu i þetta Siñ ecke tala margt um Ok DRotteñs, Er sier i Lage nefnest hañs Kross, Og er iñefaled i Mootlætingum þessara Tijma, Helldur vil eg tala um þad, sem hlijder þvi Efne, Er eg i Ondverdu hoof um ad tala, sem i Tveim Hlutum er foolged; Pad er i Fyrstu

ad plaaga Saalu sijna med Hræsneslausre Jaatningu og Tilfiñingu Syndareñar, hvar af Ydraneñ kiemur. Og i Añañ Maata, ad Krossfesta hiñ Gamla Mañeñ, Rom. 6. Er sig fordiarfar i Gyrndum Villudoomsins, Eph. 4. Þesse Krossburdur er Gude hvad kiærastur, Og ef Mañeskiañ temde sier hañ Daglega, Þa munde þad afstijra mørgu Utvortis Mootlæte, Jafnvel þo DRotteñ aa Stundum virde sijna bestu Astvine med Teikne sijns Sonar.

Vier skomunst vor ad søñu, ad jaata Synder vorar fyrer Moñunum. Vier dyljum þær hvad mest vier kuñum, Jafnvel fyrer þeim sem verre eru eñ vær (nema þeir sem Dioefulleñ hefur svo bared Siga i, ad þeir hafa mist alla Tilfiñingu, svo þeir stæra sig af Glæpunum) Og þad velldur þvi, ad Syndeñ er svo lioot, ad jafnvel marger þeir sem Ohlutvander eru, Hata hana og lasta aa ødrum; Eñ þvi munu Meñ vilia dylia hana fyrer Gude, Eins og aller Hluter sieu ecke berer og nakter fyrer hønum? Ebr. 4. Eñ þetta giørum vier ecke einasta, Nær vier ecke jaatum Syndernar, Helldur og nær vier ecke Rañsøkum þær; Leitum ecke epter þeim Smaasmuglega i iñstu Filsnum vors Hugskots, Og ecke ydrunst þeirra af Hiarta, Nær vier høfum funded þær. Eñ þvi dyljum vier Siwkdoomeñ fyrer Læknaranum? Edur Þørsena og Vanmaatteñ fyrer hønum, Sem er alleina Rijkur? Þyrmer þu sialfum þier, Þa mun hañ þier misþyrma, Ef þu hylur, Þa mun hañ opeñbera, Þvi skyllde eg ei vilia aangrast fyrer hønum, sem gledst af þessu Angre, Og vill mier þad launa med Þusundfalldre Glede? Þvi eg vil Endurnæra ydur, Segier Lausnareñ: Þvi mun eg skyrrast vid ad jaata Synder mijnar i Augsyn Heilagra Eingla, Þar meire Glede er i Himnenum yfer Einum Syndugum, sem Ydran giører, Eñ yfer Niju og Nijutiju Riettlaatum? Luc. 15. Meñ hafa alldrei heyrt, ad Gud hafe deilt Jll-Deilum vid eirn sañydrande Vesæling, Eñ um̃ hina segier hañ, Jer. 2: Eg skal þraatta vid þig, Af þvi þu segier: Eg hefe ecke Syndgast; Eñ hvar med þraattar hañ? Ecke med Ordum toomum, Ecke med Overgmaals-Hlioode, Svo sem Spaamadureñ ad Orde kiemst, Helldur med Drepsoott og Mañdraapum, Ezech. 38. Og jafnvel med Ylfre og Tañagnijstran vid þa, Sem ecke skipast vid þetta Naadar-Tilbod. Þar fyrer, Brædur mijner, þess betur sem vier þeckium Guds Fødurlega Giæsku, i þvi, ad taka vid Syndaranum, Nær hañ ydrast, Og þess meire Haaska sem vier vitum oss bweñ vera, Nema vier ydrunst: Þess helldur leggium allt Kapp aa, ad bleita vor Hiørtu fyrer Gude, Svo Heilagur Ande faae þar iñe-bwed, aan hvers vier ecke getum til JEsum komest, Svo sem vier medkieñum i vorre Trwarjaatningu, Og er þad ecke noog, ad aangrast fyrer Syndernar um̃ Stundar Saker, þad er eins og Elldur i Sinu Hlaupe, ad laata sier volgna nockra Stund um̃ Hiartaræturnar, Nema Ydraneñ verde oss svo sterk, ad vier høtum þær Syndernar, er oss aadur hafa hvad kiærastar vered. Hvad gagnade þad hinum Volldugu i Jerusalem, ad þeir gaafu lausa Þræla sijna og Ambaatter; Þegar Nebuchadnezar hafde lagst um̃ Borgena, eñ hneptu þau aptur i Þrældoom, nær hañ var burt vikeñ um̃ Stundarsaker, Jer. 34. Eins er þeirra Maña Ydran,

ran, sem grꜳta Synder siinar fyrer Gude, eñ hverfa þo aptur til hiña somu: Godd⸗ añ Ydran fordæmer Mañeñ meir, Eñ aſſakar; Þvi hun siiner þad, ad hañ hefur þeckt Syndena, Og vill þo ecke af heñe lꜳta. DRotteñ hefur kient Syndugum Mañe eirn Skriftagꜳng hiꜳ Jeremiam. Hañ skyllde oss alldrei wr Miñe falla: Þier skulud hafa Leida ꜳ siꜳlfum ydur fyrer ydar Rꜳnglætinga Saker, og skamast ydar fyrer yd⸗ ar Svijvirdingar, Og blygdast fyrer ydar Vegu. Ef Meñ lietu sier þetta Hugfast ve⸗ ra, Þa mundu þeir ecke lꜳta sier þykia svo vænt um̃ Syndena, ad þeir vellte sier i heñe aptur strax, sem þeir eru geingner frꜳ Prestsens Kniꜳm. Good Uppbyriun er þad ad soñu, ad ausa wt Hiarta siinu fyrer Gude med Jꜳtningu Syndaña, Og ecke skiedur þad nema fyrer Verkan Heilags Anda: Eñ St. Pꜳll ꜳminer þa i Tessalonica, 1. Tess. 5. Ad þeir ei skule slockva Andañ, og mun hañ þad viliad hafa ollum sagt; Hrygg⸗ ed ecke Heilagañ Anda Guds; J hverium þier Jñsiglader erud til Dags Endurlaus⸗ nareñar, Segier hañ, Eph. 4. Hvar af audsæter er, ad Madur kañ med Apturhvarfe til Syndareñar ad fæla Guds Anda frꜳ sier. Eins og Dwfurnar flya Reikeñ; Svo flijr Guds Ande Syndsamlegar Huxaner, eñ þegar Heilagur Ande er burtvikeñ; Hv⸗ ad liggur þa fyrer Vesælle Mañeskiu? Ecke añad eñ fyrer Saul Konunge, 1. Sam. 16. Ad þegar Gud took siñ Anda frꜳ honum; Þa þuste yfer hañ Guds vondur Ande, Jꜳ, Ecke añad eñ ad eiñ Ohreiñ Ande tekur Sio adra Anda sier verre, og hverf⸗ ur aptur i Hws sitt hvadañ hañ kom; Og verdur svo þess Mañs hid Siidara argara hinu Fyrra, Luc. 11. Jꜳ, Þad kañ ad koma þar, ad sꜳ sem svo tijdt forsmꜳer An⸗ da Nꜳdareñar, Ebr. 10. Ad Gud verde honum svo reidur um̃ siider, ad hañ yfer⸗ giefe hañ i Frꜳleitt Siñe: Eins og Pꜳll talar um̃ Heidingiana, Rom. 1. Þad er Mꜳlshꜳttur Guds optlega i Ritninguñe, Ad þegar Mañeskiañ lætur sig ꜳngra Syn⸗ dena, Þa vilie hañ ydrast þess Jlla, Er hañ hugde ad giora heñe; Eñ þesse Fodurleg Giæska Hiñs Myskuñsama Guds, Sem ꜳtte ad draga oss til Ydrunar, hun aflar morgum Dꜳra eñ meire Þverwdar, Svo þeir hverfa aptur til Spijuñar, sem Petur ad Orde kiemst, 2. Pet. 2. Af þvi Gud hefur svo tijdt forlꜳted þeim Syndena; Eñ siꜳe þeir til, Sem þañeñ hafa vaned sig til ad misbrwka Guds Þoleñmæde, ad ecke ver⸗ de þeim sagt eins og Jerusalem: Þu hefur yfergiefed mig; Þu ert ꜳ Bak aptur horfeñ, Þar fyrer vil eg wtrietta mijna Hønd ꜳ moote þier, til ad farga þier; Eg em vordeñ þreyttur af ad ydrast, Jer. 15. Gud giæfe, ad þeir sem Einusiñe hafa smackad hid goo⸗ da Guds Ord, og Krapt Epterkomande Alldar, þeir villdu Hugleida hvad mikla yn⸗ dæle er, Jafnvel sw Hrygd, sem ad er epter Gude, 2 Cor. 7. Helldur eñ allur Heim⸗ sins Munadur; Þegar hañ geingur sem hædst, Þvi ef hid Heidna Skꜳlld segier, Ad þar sie nockur Vellyst i þvi ad grꜳta, Hvad mun ei þeim þykia, sem Ande Fagnadareins pressar Tꜳreñ wt af Augunum. Taked ꜳ Ydur Mitt Ok, seger Frelsareñ hier i Gud⸗ spiallenu, Þvi Mitt Ok Er Sætt, Og Mijn Byrde Er Lett. Eg vil ecke i þetta Siñ ta⸗ la svo eigeñlega um̃ Kross⸗Byrde DRotteñs i Uivortis Mootlætingum, Og þa Hugsvi⸗

olun hinſ gooda Anda. Sem heñe jafnañ fylger, Helldur vil eg tala hier um Deydingu Holldſens, Og Kroſsfeſtingu hinſ Gamla Adams, Sem bijr i oſs; Segie mier þeir, ed Einuſiñe hafa kieñt a hvad ſætur ad DRotteñ er: Mun nockur Aſſverus i ſijnu ſtoora Heimbode, Eſth. 1. Mun nockur Baltazar i øllu ſijnu Ohoofe, Dan. 5. Nockur Herodes i ſijnum Hooru-Danſe, Matth. 14. Nockur Benhadad i Herbwdum ſijnum, 1. Reg. 20. Munu þeir, ſegie eg, una ſvo vel ſijnum Hag; Svo ſem Riett-trwads Mañs Saala i Jaatningu Synda ſiña fyrer Gude; Pegar Ande DRotteñs ber heñe Vitne um, ad hun ſie Guds Barn? Rom 8. Alldrei hefur hiñ Gamle Madureñ ſvo mikel Umbrot, ad ecke ſie þad Yndæle þeim ſem i Guds Herſkrwda berſt, Eph. 6. Ad ſigra hañ, Og hañ gledſt af Løgmaale DRotteñs, ſegier Paall, Rom. 7. Jafnvel þoott hañ ſiña þykeſt eitt añad Løgmaal i ſijnum Limum, Sem Hertake hañ under Syndareñar Løgmaal: Ad ſoñu kuña hiner ad klædaſt Pelle og Purpura, og hafa koſtulegt Bordhalld, Luc. 16. Margur mun ſaa vera, er ſegier til Saalar ſiñar, Pegar hañ hefur alls Nægter misjafnt wtvegadar: Et og Dreck Saala mijn, Pvi þu hefur til margra Ara ſafnad, Luc. 12. Eñ alldrei kañ þetta ad jafnaſt vid þaa Nadar-Mola, er detta af þvi Himneſka Borde ofañ a Foot-Skør DRotteñs, Matth. 15. Hvar vier ſynduger Ormar ſkrijdum og mænum i Himeneñ, epter hiñe eilijfu Hugſvolun, Er Guds Ande heiter oſs fyrer Paals Muñ, Ef vier berum Chriſti Ok med Poleñmæde. Læred Af Mier. Pviad Eg Em Hoogvær Og Af Hiarta Lijtelaatur. Hvar fyrer? Hier um talar Poſtuleñ, Hebr. 5. Segiande: Poott hañ Sonur Guds være, Pa hefur hañ lært Hlijdnena, af þvi, ſem hañ lided hefur. Segied mier nu, Pier ſem erud Ættleidingar, og ecke Guds einka Syner, Eins og hañ var: Munud þier nockurn Tijma leggia þañ Kroſs a hiñ Gamla Adam, ad ecke hafe DRotteñs Kroſs vered honum þijngre, ſem hañ bar a ſijnum Lijkama, Samlijkur Holldenu Syndeñe undervorpnu, Pegar hañ var af øllum yfergiefeñ; Og jafnvel af ſijnum Himneſka Fodur? Marc. 15. O! hvilijk Mijnkun er nu þad, ad vier ſkylldum ei vilia vaka Eina Stund med honum, til ad þiar Saaler vorar med Chriſtelegre Ydran, og Deydingu vorra vondra Gyrnda; Par hañ hefur lofad oſs ſijns Anda Hugſvolun, Nær vier ſvo giorum. Taked a ydur mitt Ok, ſegier DRotteñ hier: Eñ hvad er Chriſti Ok? Pad er allt þad, ſem Meñ bera med Poleñmæde, Hvert helldur þad kiemur fraa Gude ſiaalfum, Svo ſem eru Siwkdoomar, Aſtvina-Miſſer, Skade ſaa, er vier meinum ad kome ad Hendingu, edur añad þvilijkt, Ellegar hañ kiemur fraa Moñunum; Svo ſem er Oriettur, Forſmaan, Offookner, og þeſshaattar; Edur og ad þad er Straff vorra eigeñ Synda, er vier ſiaalfer a oſs leggium i Ydranareñar Verke, og Baraattuñe moote Holldſens Gyrndum. Allt er þad Chriſti Ok, Ef Meñ bera þad ſo ſem hañ ſkipad hefur, Pvi eckert af þeſſu kañ ad henda oſſ, ſem vier ecke forþienad hofum med Syndeñe edur añadhvert fyrer hañs Tilhlutan edur Tillaatſeme; Eñ ef vier koſtum Okenu i burt med Oleyſelegum Hætte, Jer. 2. Pa verdur þad Heilſuſama DRotteñs Ok ad Diofulſens Oke; Ef vier erum Opoleñmooder i

Siwk-

Siwkdoomenum, Moglunarsamer i Orbyrgdeñe, Ef vier giolldum eiñ Oriett med odr-um, og bætum vorn Skada med Skada Naaungans; Þegar vier þañ Veg breitum, Þa hofum vier eingrar Endurnæringar, Eingrar Hugsvolunar ad vænta Saalum vorum, Þa hverfur Sætleike sa, Er Christi Oke, og hañs Byrde fylger; Jaa, Hvad meira er, Ad þad Ok, sem oss verdur uppaalagt fyrer Heimsku vorrar og Synda Saker, Þad kuñ um vier ad giora ad DRottens Oke; Ef vier berum þad med Hoogværd og Christelegre Þoleñmæde. David er oss til Epterdæmis hier i: Eg Efast ei uñ, ad þad hefur geinged honum til Hiarta, Þegar hañ var rekeñ fraa Rijke af sijnum eigeñ Syne, 2. Sam. 15. Og þegar Mord-Eingelleñ sloo Foolked Sokum hañs Yfersioonar, 2. Sam. 24. Þo vañ hañ svo miked aa med sañre Ydran og Audmykt Hiarta sijns, ad Gud leidde hañ he-im aptur, med Sæmd og Heidre, 2. Sam. 19. Og linade Plaagurnar, 2. Sam. 24. Laatum oss þesse Dæme til Christum leida, Audmijkium oss under Vollduga Guds Hond 1. Pet. 5. Þegeñ vitum vier, sporum ecke ad gaanga hañ, Tokum aa oss hid sæta Ok Christi, og skiootum oss ecke undañ hañs Byrde, svo vier meigum fiña eilijfa End-urnæring, Eilijfa Hugsvolun Saalum vorum, og gaanga iñ til hañs Hvijldar.
Þad veite oss goodur Gud, fyrer sijns Sonar blessada Forþienustu, Amñ.

Tuttugasta og Siøunda Suñudag epter Trinitatis.

Gudspialled, Matth. 17. Cap.

A Þeim Tijma. Og Sex Døgum þar epter, Took JEsus med sier Petrum og Jacobum, og Johañem Broodur hañs, og hafde þaa Afsijdis uppaa haatt Fiall, og umm yndadest fyrer þeim. Og hañs Asiaana skein sem Sool, Eñ hañs Klæde urdu so biørt sem Lioos. Og siaa, Ad þeim byrtust þeir Moyses og Elias, og tøludu vid hañ. Eñ Petur ansade og sagde til JEsu: HErra, Hier er oss gott ad vera. Ef þu villt, Þa vilium vier giøra hier Þriaar Tialldbwder: Þier Eina, Moysi Eina, og Eliæ Eina. Og þa hañ var þetta ad tala, Siaa, ad biart Skij umskygde þaa. Og siaa, Ad Rødden wr Skijenu sagde: Þesse er Sonur miñ Elskulegur, ad hvørium mier Velþocknast, Hlijded þier honum. Og er Læresveinarner heyrdu þad, Fiellu þeir frañ aa sijnar Asiaaner, og urdu miøg hrædder. Eñ JEsus gieck til þeirra, Took aa þeim, og sagde: Standed upp, og vered ei hrædder. Eñ þa þeir litu upp, saau þeir aungvañ neina JEsum alleinasta. Og er þeir geingu ofañ af Fiallenu, Baud JEsus þeim, og sagde: Þier skulud aungvum þessa Sijn segia, þar til ad Mañsins Son er upp aptur riseñ fraa Daudum.

Exordium.

Þeirra Guder eru Fiallaña Guder, Søgdu Fordum Þienarar Benhadads Syrlands Konungs, Er þeir voru ellter af Israels Moñum: Grœtiegt er til þess ad vita, hverneñ Satan hefur blindad Mañeskiuna, ad Skynseme Holldsins smijdar sier svo Dœrlega Þœnka uñ Guds Hœtign, svo sem ad hañs Rijke sie ecke eins rijkt i øllum Attum hañs Velldis, Eñ hvernig sem þvi er nu vared, Þa siœ Meñ þo, ad Gud hefur sig hvad mest opeñberad Mañkynenu œ Fiøllunum: A Fiallenu Sina utgaf hañ sitt Løgmœl, Exod. 20. A þvi sama Fialle talade hañ vid Eliam i Hellenum. A Fiallenu Moria talade Guds Sonur vid Abraham, Er hañ villde hafa offrad Gude Syne sijnum Isaac, Geñ. 22. A þvi Fialle stood Jerusalems Mustere, Hvar Gud hafde siñ Elld og siñ Ofn, Esa. 31. Og mœ sijnast, ad Gud hafe Teiknad med þessu, ad hañ være hiñ Allra Hæste, og bygge i Hædunum, svo ad Diøfulleñ hefur og apad epter þessare Guds Dijrkan, Eins og i mørgu ødru, og lœted sier œ Hædum þiona: Þad vitna þær Hædernar medal Guds Foolks, Er hañ svo miøg til Reide reittu, œ hverium hañ segier, Ad ei sieu nema Þretter. Eñ i þessa Dags Evangelio heyrum vier hina Allra Dijrdlegustu og Huggunarsømustu Opeñberan, Þar hiñ Eingietne Sonur Fødursins, Iklæddur voru Hollde, Uñmyndadest Synelega fyrer Læresveinunum œ Fiallenu Helga, Hvert ed hiner Gømlu Lærefedur Christneñar hafa meint ad vera Fialled Tabor i Galilœa. Af Fiallenu Nebo i Moabs Lande sijnde DRotteñ Moysi alla Fegurd og Giæde Canaans Lands, Eñ œ þessu Fialle hefur hañ sijnt Læresveinunum, og øllum þeim er œ Soneñ trwa fyrer þeirra Ord, iñ i þad Himneska Canaan, Er hañ nefner sijna Hvijld, Hebr. 3. Og til frekara Vitnis þar uñ, Þa vil eg kvedia ydur, Guds Børn, til ad gœnga Assijdis med Christo og hañs Læresveinum, til ad Hugleida þessa Dijrdlegu Opeñberan, J hverre Tveñt er ad athuga, Sem er. 1. Siœlfa Forklœruneña. 2. Vottana sem Nœlæger voru. DRotteñ, vertu i Verke med oss, og Nœd þijns Anda, Fyrer JEsu Forþienustu, Amen.

Utleggingeñ.

Hañ Uñmyndadest Fyrer Þeim, segier Texteñ: Ecke er þad svo ad skilia, ad hañs Mañdomleg Nœttura hafe uñbreytst œ nockurn Hœtt, helldur Forklœradest hun; Hin Dijrdlega Guddomsins Fylling, sem i honum bioo, skaut ut Geislum sijnum i Mañlegu Hollde, Svo þeir kyñu ad siœ hañs Dijrd, Dijrd svo sem Eingietens Sonar af Fødurnum; Hañ afklæddest, Svo ad segia, Þiœns-Myndeñe uñ Stundar-Saker, Eñ ecke Nœtturuñe. Tak þad til Hugleidingar af þessu, Guds Barn, ad œdur eñ þu mœtt samlijkur verda þessare Dijrdlegu Mynd þijns Frelsara, sem hier uñgietur, Þa byriar þier ad uñmyndast epter hañs Mynd, Sem þig skapad hefur, Þad er, Endurnyast i þijnu Hugskote, Þvi svo segier Frelsareñ, Nema þier uñmyndest, og giørest svo sem þetta Ung-Barn, Þa kuñed þier ecke ad iñgœnga i Guds Rijke. Matthæus skijrer frœ þvi i Textanum, Hvilijk ad vered hafe Forklœran þesse, Þar hañ segier, Ad Hañs Asiœna Hafe Skyned Sem Sool; Og skulum vier þo ecke ætla, Ad Sool Riettlætesins, Mal. 4. Hafe þo ecke øllu fegur skyned, Eñ þesse er œ Himnenum lioomar; Þvi heñar Birte kuñum vier aller ad standast, Eñ þegar Læresveinunum gafst Sijn þesse en mikla, Þa skrifar Marcus, Cap 9. Ad þeir hafe vorded Ottaslegner, svo ad Petur visse ecke hvad hañ talade, Svo sem bæde hañ og Lucas Cap. 9. skrifa, helldur tekur Gudspiallamadureñ Lijking af Sooluñe, Þvi hañ hafde eckert biartara ad jafna vid, Sem Daudlegum skiliast kuñe, Og ei skulum vier helldur meina þetta hafe vered svo

Dijrd,

Dijrd, Er Guds Sonur ætte hiaa sijnum Fodur, ædur eñ Grundvollur Veraūdar-eñar var lagdur; Þvi jafnvel Utvallder skulu skijna eins og Sool i Rijke sijns Fodur, Matth. 13. Eñ hvilijk su Byrte mune vera, Er þar af audsært, ad vier skulum verda Englunum jafner, Hverra Siooner ad Daudleger Meñ þo valla stadest faa; Þvi sagde Manoha; Vid munum sañlega deya, Þvi vid høfum sied Eingel DRotteñs; Og skulum vier þo vita, ad Dijrd og Hatign Guds Sonar yfergeingur svo miked Englaña Dijrd, sem hañ hefur þeim Ædra Nafn Odlast. Framar segier Texteñ, Ad Hañs Klæde Hafe Vorded Svo Biort Sem Lioos: Þegar Moyses kom ofañ af Fiallenu Sina med Løgmaaled, Þa skrifar Paulus, ad hañs Asiaana hafe vered svo biort, ad Israels Syner hafe ei maatt lijta i giegn heñe, Alleina af þvi, ad hañ hafde vid Gud talad, Og þo fieck Moyses hana byrgt med Skijluñe, Er hañ heingde fyrer sitt Andlit; Eñ þetta yfergnæfer, Hier faa ecke Klædeñ iñelukt þañ skiæra Guddoomsins Fegurdar-Liooma, Sem bioo i Christi Forklaarudu Hollde, helldur skein hun i giegnum, svo þau urdu fogur eins og Lioos. O! miñ HErra JEsu, Er þetta su Mynd, Sem ad hieck aa Krossenum, Þegar þu giordest Bolvan fyrer mijnar Synder? Svo sem Esajas um talar i 53. Capitula, segiande: Þar er eingeñ Mynd edur Fegurd aa honum, Og þegar vier lijtum hañ, Er þar eckert Alit, Sem vier gyrnunst, Hañ er forsmaadur og Mañaa Audvirdelegastur, Hañ er plaagadur af Meinum, og Kraankdæmenu alvanur, Og svo sem eiñ Madur er byrger sitt Andlit fyrer oss, Svo Foracktanlegur, ad vier virdum hañ Einkis? O! þu Saklausa Guds Lamb, Hvilijk voru nu þesse Umskipte, DRotteñ miñ? Hvad vorum vier Synduger Ormar, ad þu Lioome Fodursins Dijrdar skylldet svo bera vor Kraankdæme? Hvad þrijste þier til þess, Miñ Lausnare, ad þu skylldet breyta þessare Dijrd i þa herfelegu Asiaan, Er Spaamadureñ talar um: Eckert añad eñ þijn Guddoomleg Elska, Þijn diwpu Myskuñar-Ydur, J hverium þu vitiader vor Uppruneñ af Hædum. Eñ þu Guds Barn, sem heyrer þeña Dijrdlega Atburd, Tak þier hina mestu Huggun af honum, Þegar Guds Fodurleg Giæska virder þig med sijns Sonar Krosse, ad svo Dijrdlegur sem hañ giordest hier fyrer Augum Læresveinaña, svo Vegsamlegur og øllu Vegsamlegre muntu verda, nær þu iñgeingur i þijns HErra Fognud, Ef þu tekur hañs Ok aa þig, og fylger honum epter, Þvi þessa hañs Dijrd saau þeir Daudlegum Augum, svo sem bæde Petur og Johañes votta; Eñ þad hefur ecke Auga sied, Og ecke Eyra heyrt, Og ecke hefur þad i nockurs Mañs Hug edur Hiarta komed, Hvad Gud hefur þeim tilbwed sem hañ elska: Eñ Elskañ til hañs siest alldrei betur eñ i Mootlætenu, Þar reynest hun svo sem Gulled i Ofnenum, þar er faa Leik-Vollureñ, hvar ed hinar Andlegu Kiempur eiga ad sijna Frækleik siñ; Þar er Skeid-Flotureñ, Er aller þeir eiga ad hlaupa med Paale, Sem vilia Hnossed odlast. Lucas eiñ hefur sagt oss þad, Hvert ad vered hafe Iñtak þess Samtals, Er þeir Moyses og Elias aattu vid DRotteñ aa Fiallenu Helga, Sem var um þa Utfor, er hañ skyllde fullkomna i Jerusalem, Þad er su Burtfor til Fodursins, Er hañ nefner hiaa Johañem i 16. Capitula, J

þeirre Hiartnæmu Predikun, Er hañ talade fyrer Lærefveinunum vnder ſijna Pijſlar-Gaungu, Pa ed hañ fullkomnade og batt fullañ Enda a þad, Sem hañs Fader hafde honum uḿboded. Ecke hefur þeſſe Sijn edur þetta Samtal ſked fyrer Chriſti Skulld, Þvi ſiaalfur viſſe hañ allt þad er yfer hañ aatte ad koma; Siaalfur þeckte hañ og Guddoomſins Haatign og Vegſemd, Sem ad i honum bioo, Helldur Poſtulaña vegna, Hverier ed ſijdañ maattu þola ſvo miklar Hormungar, Fiotur, Hwdſtrokur, Offſookner, Uḿſaatur, Jaa, Slita og Graata, Pegar Heimureñ fagnade, Og þad fyrer Chriſti Nafns Saker, Svo ad alltijd nær þeir i Hormungunum miñtuſt a þeſſa Dijrdlegu Openberan, ſkylldu þeir hafa þad þeir kyñu ad Endurnæra Hiarta ſitt med, Sem var ein Fullviſſa uḿ þvilijka Dijrd, Er þeir ſaau nu fyrer Augum ſier, Og þvi er ecke ad undra, Þoott ad þeir og þeirra Lagsmeñ geingiu glader wt fraa Raadenu, Nær þeir Hwdſtrykter voru, Jaa, Ecke þoott ad S. Paall være vel til Frids i Offſooknunum, i Angiſteñe, i Naudunum, Par hañ hefur ecke einaſta þeſſa Sijn heyrt, helldur og var ſiaalfur i hiñ Pridia Himen uppnumeñ. Petur hafde fyrer ſkoḿu ſpurt DRotteñ ad, Hvad þeir ſkylldu i Laun hafa, ſem ad yfergaafu alla Hlute, og fylgdu honum epter; Eñ DRott eñ ſijner honum hier a Fiallenu, ad ſvo miklu Leite ſem hañ ſiaa kuñe, J þeſſu Daudlega Hollde, Hvers hañ ætte Von fyrer ſijna Pioonuſtu, Og er þad Maala ſañaſt; Petre þootte ſvo mikid til þeſſa koma, Jafnvel þoott ecke være þad meira hiaa hiñe Eilijfu Dijrd, helldur eñ Rikte Salomonis fyrer DRottninguñe af Arabia, Honum þootte ſvo mikid til þeſs koma, Segie eg, ad hañ ſagde, Hier Er Oſs Gott Ad Vera: Hañ var fæddur i Judæa, Einu Lande, ſem er Paradys af Verolldeñe, hañ hafde vijda vered med Chriſto, Bæde þar og i Galilæa, Hañ hafde ſied Jeruſalems Muſtere, og hina koſtulegu Guds Pioonuſtu þar iñe; Eñ ollu gleymde hañ þvi ſem til Baka var, hier þeckte honum alleina Gott ad vera. O! hverſu munu þeir þa gleyma ollu Oſlæte Veralldar, ollu Epterlæte og Fagnade i Heimenum, Er ſitia Lambſins Brwdkaup i Himnenum? Ad vijſu, var Siijn þeſſe mikel, er Poſtulunum gafſt, og ſæla maa þa kalla af heñe, Eñ þo er þeim ei miña veitt, Sem DRotteñ auglijſer ſig i Hiartanu, Þvi ſæler eru þeir ſem ei ſiaa og trwa þo, Sagde Lauſnareñ Fordum vid Thomas; Pad ſie eg a ſvo morgum Puſundum Pijſlarvotta DRotteñs, uḿ hveria þad ſañkveded er ſem Eſaias ſpaaer, Cap. 24. Ad þeir prijſudu DRotteñ midt i Elldenum. Petur var vidſtaddur þeſſa Openberun; Hañ heyrde Moyſen og Eliam tala uḿ Fullkomnan DRotteñs Utfarar, Og þar ad auke heyrde hañ Fodurſins Rauſt, Po gleymde þeſſe Guds Vinur ollu þeſſu ſkoḿum Tijma þar epter, i Biſkups-Holleñe, Ecke varde þeſſe Uḿmyndan DRotteñs leinge hiaa honum; Eñ þegar Chriſtur var i honum til fulls myndadur, Svo ſem Paulus ad Orde kiemſt, Pa munde hañ fyrr hafa þolad hinar ſkelfeleguſtu Pijſler Veralldar, eñ ad falla fraa Chriſto, Og gafſt Raun þeſſe optlega ſijdañ: Og þetta er nu ſw Sioon a JEſu Chriſto, Er vier eigum ad koſta Kapps uḿ ad naa, a allre vorre Reiſu fraa Vogguñe til Grafareñar: Pad er þad Heilaga Fiall, Er vier eigum ad kliſraſt uppaa,

medañ

medañ vier lifum. Saa sem þañig hefur komed Auga aa Christum, hañ kallar DRottEñ fyrer sitt Hlutskipte, Poott ad Saal og Lijf vanmegnest, Og nær hañ Gud siñ hefur, Pa skeiter hañ hvorke um Himen nie Jord. Eñ svo sem ad þetta er eitt miked Hlutskipte, Hver sem þvi nær, Jaa, Svo miked, ad Himen og Jord meiga i eingañ Samjofnud koma; Svo skal og miked til þess viña, Ef vier vilium verda niootande Arfskiptis Heilagra i Lioosenu, Col. 1. Ef vier vilium þocknast Gude i Lioose Lifande Mañā, Ps. 56. Pa byriar oss ad skrijdast Hvijta-Vodum, Ecke sijdur eñ þeir i Fyrndeñe, sem Skijrn og Christne taka villdu, Pad er, ad vier Jklædunst Herklædum Lioossins, ad vier Jklædunst einum nijum Mañe, ad vier Jklædunst Guds Herskrwda, Pad er, J einu Orde ad segia, med Paals Ordum, Col. 3. Ad vier Jklædunst svo sem Utvalder Guds H. og Elskuleger Hiartgrooeñe Myskunseme, Goodgyrneñe, Lijtelætenu, Hoogværdeñe, Poleñmædeñe. Eg veit þad maa þykia undarlega til Ords teked, ad Postuleñ temur sier þeña Ordshaatt, ad Jklædast Dygdunum, Eñ valla kañ þo nockur betre ad fiñast: An Klædaña gietum vier ecke lifad, Pau eru þad sem veria oss Froste og Kulda; Svo kuñum vier ecke helldur ad lifa Andlegu Lijfe fyrer utañ þeña Sakleysesins Skrwda: Hañ varnar oss vid Helvijtis Bruna. Klædnadur DRotteñs vard fagur og Leiptrande af þvi, ad Guddoomsins Byrte, Sem i hañs Hollde bioo, hun skein i giegnum þau, Eins og Sooleñ Glered, Svo eigum vier ad laata þad siaa i vorum Lijfernis Haattum, Ordum og Athofnum, ad Gud bwe i oss fyrer Trwna, Pad bijdur Frelsareñ Læresveinunum, Matth. 5. Med þessum Ordum: Svo lijse ydar Lioos fyrer Moñum, ad þeir siaae ydar Goodverk, Og dyrke ydar Fodur, Sem aa Himnum er: Eñ fyrer þvi, ad Daglega slettest uppaa vort Skijrnar-Klæde, aa medañ vier gaungum i giegnum Forod Veralldar þessarar, Pa maa þad Daglega þveiged verda. Marcus skrifar um Klædnad DRotteñs, Cap. 9. Ad hañ hafe svo Biartur vered, ad eingeñ Poottq-Madur aa Jordu kuñe þvilijkt ad giora: Og sama er ad segia um vort Brwdkaups-Klæde, Pad kañ eingeñ svo hreint ad giora aa Jordu, ad i Guds Augum byrtast meige: Pad maa um oss alla jaata, sem DRotteñ segier um sitt Foolk, Jer. 2. Pott þu þvoer þig i Sallt-Petre, Og safnar þier mikillre Saapu, Pa ertu samt Ohreiñ fyrer mier: Hañ eiñ, hañ eiñ gletur þau ad fullu hreinsad, sem er eins og Kopar Smidsins Elldur, og eins og Saapa Pvotta-Maña, Mal. 3. Pad er þitt dijrmæta Blood, miñ Frelsare, J hveriu ad aller Heilager hafa þveiged siñ Skrwda, Apoc. 7. Svo kañtu og DRotteñ miñ, ad giora jafnvel Synder mijnar hvijtar eins og Snioo, Poott þær sieu raudar sem Blood, Og Ullhvijtar, Poott þær Purpura raudar sieu, Esa. 1. Jaa, Eg em þess fulloruggur, ad nær þu breider þiñ Lioomande Klædafalld wt yfer mijn saurug Totur, Pa mune þeirra ei giæta, Guddoomsins Fylling sem i þier bioo Lijkamlega, Hun skein i giegnum þiñ Klædnad aa Fiallenu Helga, Eñ Sorte miñar Jllsku mun alldrei gieta brotest i giegnum þessa Byrte iñ i Augu þijns Himneska Fodur: Pessu fulltreiste eg DRotteñ miñ, Pvi eg veit, ad þu ert komeñ til ad leita ad þvi sem tapad er, Og ad kalla

Synduga, Og ecke Riettlæta til Yðrunar, Þier sie Lof, Æra, Makt og Dijrd, ad Eilijfu, Amen.

J Muñe Tveggia edur Þriggia skulu øll Ord standa, Sagde DRotteñ i Løg-Book siñe Fordum: Eñ um̃ þetta Þijng mæ eg segia þad, Er Johañes segier i hañs Fyrsta Pistils Fim̃ta Capitula. Þrijr eru þeir sem vitna æ Himne, Og Þrijr eru þeir sem vitna æ Jørdu. Hier eru Þrijr Vottar Jardnesker, Og adrer Þrijr Himnesker. Eg vil tala fyrst um̃ þa Jardnesku, Þvi Texteñ gietur fyrr um̃ þa. Þad voru Petrus, Jacobus og Johañes, Þesser voru einger Smælingiar i Guds Hwse, Jafnvel þott þeir være halldner Afrak og Hreinsunar-Foorn hiæ Verollðeñe. Petur var sæ ed fyrstur allra Postulaña þeckte, ad JEsus være Christur Sonur Guds Lifanda, Matth. 16. Hañ var sæ ed DRotteñ fyrstum afhendte Lykla Himnarijkis, til ad Leysa og Binda, ecke þad, ad Petur afhendte þa hinum Postulunum wt af sier, Helldur giørde DRotteñ þad sialfur sijdañ: Hañ lagde Lijfed ofañ æ sijna Medkieñingu um̃ JEsum, Þvi Jafnvel þott ecke hafe Meñ svo vissar Søgur um̃ hañs Lijflæt, Þa kieñer Johañes oss þad, ad Lausnareñ hafe spæd honum þvi; Ad hañ munde Gud med sijnum Dauda Dijrka. Jacob var sæ, Er fyrstur allra af þeim Tools liet Lijf sitt fyrer Vitnisburdeñ JEsu, Og underskrifade hañ med sijnu Saklausa Bloode. Johañes var sæ, Ed læ fyrer framañ DRotteñ um̃ Kvølldmæltijdena, Honum auglijste hañ Svikarañ, Hañ er sæ Lærisveiñ, um̃ hvern skrifad stendur, ad JEsus hafe hañ Elskad; Hañ hefur og Greinelegast af øllum Gudspiallamoñunum talad um̃ Persoonu Frelsarans, Honum Auglijste DRotteñ þa miklu Hlute, er skie skylldu æ epterfylgiande Tijmum; Svo sem liooſt er af hañs Openberunum: Hañ lifde og leingst allra Postulaña, til ad mootstanda þeim Ebioni og Cerintho, Er neitudu Guddoome vors Frelsara. Og þess vegna er þad af Gudlegre Forsioon skied, ad hañ feinge hañs Hærtign Augum ad lijta i þessum Stad, Svo hañ þess betur kyñe þar um̃ ad vitna. Mooder þeirra Jacobs og hañs beidde Frelsarañ um̃, ad Añar Sona siña mætte sitia honum æ hægra Veg, eñ Añar æ vinstre, DRotteñ svarade heñe; Þier vited ei hvers þier bidied: Eñ þo sijnest mier, ad hañ Blessadur hafe ad nockru Leite orded vid Boon heñar i þessum Stad, Þar hañ took þæ framar ødrum med Petre, til ad sijna þeim svo sem Aleingdar iñ i þa Dijrd, sem hañ æ hiæ sijnum Himneska Fødur. Eñ af þessare Veglegu Sioon hafa þesser Guds Meñ lært, Þar þeir valla gætu stadest hana, ad ei munde þeim hendt i þessu Daudlega Hollde ad sitia honum æ Hægre edur Vinstre Hlid i Dijrd Himnaña, Og þvi sporudu þeir ecke sijna Daudlega Lijkame sijdañ fyrer hañs Skulld, þegar þeir vaxner voru epter fullkomnum Mæler Christi Alldurs, svo þeir med Paulo, Phil. 3. næ kyñu i Upprisu hiña Daudu, Hnossenu þeirrar Køllunar, sem þar uppe er i JEsu Christo. Eñ vier sem nu heyrt høfum Vitne þeirra um̃ Forklaaran DRotteñs, Og vitum ad þeir iñgeingner eru i Dijrd sijns HErra; Vier skulum leggia allañ Hug æ, ad vera eins hyder og þeir, ad vier holldum alla Hlute Þreck ad vera, Og jafnvel sialft Lijfed,

Svo vier ávinnum Christum, Phil. 3 Þvi hver sem ad hatar Saalu sijna i þessum Heime, hann mun vardveita hana til eilijfs Lijfs, Joh. 12. Og þesser eru nu hiner Jardnesku Vottar ad Stoormerke þessu, Sem teked hafa vid Vitne þeirra Himnesku: Umm hverja eg hefe hier epter nockud ad tala.

DRottenn sagde Fordum under sijna Pijnu, Joh. 12. Fader, Vegsama þitt Nafn, og Raustenn af Himne svarade honum: Eg hefe Vegsamad, og eg skal aptur Vegsama, Þa sagde hann vid Læresveinana: Þesse Raust skiede ecke vegna mijn, helldur ydar vegna. Svo maa eg og segia umm þaa Himnesku Votta, sem Textenn ummgietur, Ad ei byrtust þeir DRottne fyrer hanns Skulld, helldur þeirra sem med honum voru, Jaa, vegna allra þeirra, sem epter þeim heyra mundu þenna Tilburd. Vottarner eru Þrijr af Himnum, Moyses, Elias, og sialfs Fodursins Raust, Er vitnade af Skijenu. Moyses var einn trwr Raads-Madur i ollu Guds Hwse, Hann valde Gud til ad wtleida sitt Foolk af Egyptalande, Hann talade vid Gud i Horeb, Þegar Israel villde hafa sig undann þeigenn ad heyra Raustena DRottenns Guds sijns, Hann medtook Logmaaled af hanns Hende, og talade vid hann Optlega eins og Madur vid Mann talar. Hvert Moyses hafe vered hier med Saal og Lijkama, skal eg ecke margt umm tala, Þad er vijst, ad hann Doo aa Fiollunum Habarim, Hvadann Gud sijnde honum Landed Canaan, Og Gud groof hann i Dalnum, segier Ritningenn, Devt. 34. Þo er Lijklegt, ad Moyses hafe hier allur vered, Þvi umm Eliam er þad vijst, ad hann foor med Ond og Lijkama til Himens, Enn eingann Mun gioerer Matthæus edur hiner Gudspiallamennerner þeirra i sijnu Rite umm þessa Opennberan. Nockrer færa til ad styrkla þessa Meiningu, Þad sem stendur i Judas Pistle, v. 9. Ad Michael Hofud-Eingell hafe þraattad vid Satan umm Lijkama Moysis, Svo sem ad villde Andskotenn hafa feinged Valld hanns, Enn Gud hafe hann uppnumed, Og ad vijsu lijtur Petur til þeirrar Sogu, Er þar skrifud stendur, J sijns Sijdara Pistils Odrum Capitula. Enn hvornenn sem þessu er vared, Þa veit eg, ad hann sem uppvakte Son Ekkiunnar af Sarepta, Og hinnar Sunamitisku, Hann sem Lazarum leidde wt af Grofenne, Hann sem uppreiste Doottur Jairi, Hann sem liet marga Framlidna gaanga wr Grofunum i Christi Upprisu, Honum var ecke umm Megn, ad laata Moysen koma til þessarar Haatijdar aa Fiallenu Helga med Ond og Lijkama, Og þesse var nu Hinn Annar Himneskra Votta af Monnum. Enn hinn var ad sijnu Leite eingu minne, Elias, Hver med ollum Riette maa nefnast hinn Ypparste af Spaamonnunum, Hann var hinn meste Vandlætare vegna Guds Nafns, Hann liet slaatra Jessabels Spaamonnum vid Lækenn Kischon, Honum sende Gud Elld af Himne yfer þaa Tvenna Fimtiju Achabs Sende-Menn, Hann fieck med Bæn af Gude Dogg af Himnenum, Þa ecke hafde rignt i heil Þriw Ar, Hann foor med Elldlegum Hestum og Vognum til Himna, Hann talade vid Gud aa Fiallenu Horeb, Eins og Moyses, Og baader fostudu þeir 140. Daga og 40. Nætur, Eins og Christur i Eydemorkenne, Beggia þeirra gietur og Malachias i Þridia Capitula

 sijnar

siñar Maala Bookar, under eins og hañ Endar hid Gamla Testament. Sliika Votta byriade Guds Syne ad hafa til Diirdar siñar, Er hañ Forklaaradest; Og skulum vier vita, ad Gud giorer eckert Forgiefens, Auk helldur svo mikla Hlute, sem þesse var, Oll var og Þorf aa þvi; Sw Tijd var nærre komeñ, ad Gud munde slaa Hyrdereñ, og ad Sauder Hiardareñar mundu sundur tvistrast; Eñ hversu ad Læresveinarner hafe vered bwner under þa Ogn, Þad sijna oss Gudspiallz Sogurnar. Ad Soñu hafde Petur lijst þvi skoñu aadur, Matth. 16. Ad JEsus være Christur Sonur Guds Lifanda, Og kallade Frelsareñ hañ sælañ þar fyrer; Þvi Holld og Blood hefde henum þad ecke Opeñberad, helldur Ande sijns Fodurs; Eñ þo took Holldid svo ad Raada skoñu þar epter, Er JEsus talade um sijna Pijnu, ad Petur aatalde hañ, og sagde: Spara sialfañ þig ad ei verde þier þetta; Jaa, Þegar hañ heyrt hafde, ad Moyses og Elias toludu vid DRotteñ um hañs Sijdurstu Utfor fraa Jerusalem, Þa var þo Einfelldneñ svo rijk i Holldenu, ad hañ sagde: Vier Vilium Giora Hier Priaar Tialld-Bwder: Þier Eina, Moysi Eina, Og Eliæ Eina, Og þoott hañ hefde Maal fyrer hinum Postulunum, Þa er audvitad, ad þeir hafa eins Faakiæner vered. Hier maa nu segia þad sama um þeña Guds Ast-Vin, sem Paulus um sig segier: Þegar eg var Barn, Giorda eg sem Barn, Og eg talade sem Barn: Petur var eñ nu ecke fullvaxeñ i Christeñdoomenum, Og þvi talade hañ Bernskega. O! þu Guds Madur, Munde hañ nockud þurfa Tialld-Bwdar vid, Hvers Asiaana ad skein sem Sool, Og hañs Klæde voru biort eins og Lioos? Munde hañ ætla sier ad eiga laanga Dvol aa þessu Fialle, Sem aadur sagt hafde: Ad hañ munde Lijflaateñ verda i Jerusalem, Hvad þu og heyrder, Guds Vinur, af þessum Tveimur Himnesku Vottum? Var þesse Opeñberan til þess gior, ad hun skyllde leinge vara, og ei miklu helldur til ad vera Forsmeckur hiñar eilijfu Diirdar? Þvi skyllde Moysi og Eliæ giora Tialldbwd, Eins og ad ei være i JEsu einum Sælañ full? Riett hafa þeir nu Marcus og Lucas, skrifad um þetta Faafræde Peturs, ad hañ hafe ecke vitad hvad hañ sagde, Kañskie þvi, ad Felmtur var yfer þaa komeñ: Eñ i þvi maa marka Elsku þa og Traust, er hañ hafde aa DRottne, ad hañ giorer ei Raad fyrer neiñe Tialld-Bwd handa sier edur sijnum Lags-Moñum, Þvi hañ hefur vered Fulltrwa þar um, ad þar sem hañs HErra være, Þar mundu og þeir verda. Svo skulum vier og Lynder vera, Christner Meñ, Þegar vier erum visser um Christs Vinaattu, Þa verum ecke Hugsiwker fyrer Lijfe þessu. Hvar kuñum vier svo ad vera hia JEsu, ad oss illa lijde? Hvar meigum vier svo vera fyrer utañ hañ, ad oss vel lijde? Vorpum þvi allre vorre Ahyggiu uppaa DRotteñ hañ mun þvi vel til Vegar koma. Og þesse var nu Veikleike Peturs og hiña Læresveinaña; Eñ til þess ad bwa þaa under hina miklu Freisting, Sem aa epter fylgde; Þa skiede nu þesse Diirdlega Jardteikn, Og þoott þeim fiellest miog svo Hugur, Þegar i Raunernar rak, Þa er þad vijst, ad þeir hefdu miklu midur hast sig, hefde þeir aan heñar vered.

Þesser

Þesser voru þeir Þrijr Læresveinar er JEsus took Assijdes med sier, aa þeirre Naatt er han Foiraaden var, Þegar Kvølen hoosst. Gud naade oss Auma og Synduga: Vier gietum hverke þolad Heitt nie Kallt med JEsu; Þessa Dijrdlegu Syn aattu þeir valla stadest, En i Kvølene svaafu þeir, Þa yfergaafu þeir han aller: En Þacker sieu þier, hin Guddoomlega Speke, Þu kant ad midla fyrer oss bæde Medlæte og Mootlæte, epter þvi sem þu veitst ad med Manenum bijr: J þine Dijrdlegu Forklaaran lietstu þijna Postula siaa þijna Dijrd, Ad svo miklu Leite, sem þeirra Daudleg Augu gaatu þolad, En i Kvølene leysder þu þeim ad sofa um Hrijd; Þu gafst þeim og Fararleyfe þegar Hoopur Mana var yfer þig komen, Svo þad maa jaata, DRotten min, ad þu ert Ein Biskup Frelstadur aa allan Haatt lijka sem vier, Þo aan Syndar; Þar fyrer kantu ad Sampijnast Eymdum vorum.

Adur en eg skilst vid þetta Maal, Þa vil eg þar um tala, ad Postularner þecktu þaa Moysen og Eliam, Er þeir alldrei hofdu þo aadur sied: Lijkleg er þeirra Gaata, Er meina, ad af Samtalenu hafe þeir maatt þeckia þaa: En hverke Moyses nie Elias hofdu Greinuglegar spaad um DRottens Pijsler, helldur en David og hiner Spaamenerner, Sierdeilis Esajas, Nema han hafe þaa vid Nafn kallad, Hvar um eckert er skrifad, Þvi helld eg þad lijklegra, og nærre þvi fyrer satt, ad Guds Ande hafe þeim þad Openberad i þad Sin, Þvi han sem liet Samuel þeckia Saul Konung, aadur en han hafde han sied, Sem liet Johanem þeckia sin HErra i Moodurlijfe, Han gat og Audvelldlega giefed Christi Læresveinum þessa Þeckingu aa Moyse og Elia, Og er þad ecke lijtil Huggun fyrer Christna Men, Ad hver Ein mun þeckia ecke Einasta sijna Ast-Vine, i þeirre Himnesku Glede, helldur og alla Utvalda, Sem hafa yferuned fyrer Lambsins Blood, fraa þeim Fyrsta til þess Sijdarsta, sem inngeingur i Fognud sijns HErra, og med þeim Eilijflega glediast, og Gude Lof sijngia aa þessu Fagnadarens Lande, Og er nu þetta sagt um Moysis og Eliæ Vitne, sem voru fraa Himnum. En hier kiemur ein ollum meire, sem uppfyller bæde Himen og Jord, Þad er Fader DRottens vors JEsu Christi, sem hier vitnar, Þesse Er SOnur Min Elskulegur, HOnum SKulud Þier HEyra. Riett er Gaata Hieronymi Lærefodur, ad mine Hyggiu, Er han skrifar ad Moyses og Elias hafe þess vegna vered sveipader i Skije þvi hinu biarta, aadur en Rausten kvad vid, ad ei skylldu Postularner meina, Ad annarhver af þeim være saa, Er til var talad: Og þegar þeir uppstoodu, Þa saau þeir eingan nema JEsum: Þeir saau han alleina, J hverium alleina er Saaluhiaalpen: Þeir saau han alleina, Sem er hin einaste Medalgaangare mille Guds og Mana: En hvilijkur er nu Vitnisburduren? ÞEsse Er Min ELSKUlegur SONur. JEsus stood hier i sijnum fullum Mandoome, fullum af Guddoomenum, Og þo segier Faderen: ÞEss Er Min Elskulegur SOnur, Hvar af audsært er, ad Christur er Guds Sonur Bæde epter Gutdoomenum og Mandoomenum. Min Frelsare, Þeir kolludu þig Tymburmansins Son, Þin Fader segier: ÞEsse Er Min Elskulegur SOnur.

ur. Þeir ſogdu ad þu giorder þig ad Gude, Af þvi þu kallader Gud þiñ Fodur, Eñ Gud ſegier hier: Þeſſe Er Miñ Elſkulegur SOnur: Þeir ſogdu: Vier vilium ecke lata þeña drottna yfer oſs, Eñ DRotteñ allra Drottna, Þiñ Fader, Er þeir kolludu ſiñ Gud, Eñ þecktu hañ þo ecke, Hañ ſegier: Þeſſe Er Miñ Elſkulegur Sonur, Honum Skulud Þier Heyra. Moyſes hafde adur fyrer ſagt, Devt. 18. Spamañ mun DRotteñ uppvekia ydur af Brædrum ydar, Honum ſkulud þier heyra: Eñ ſa hiñ ſame kom til ſiñar Eignar, og hañs eigeñ þecktu hañ ecke. Moyſes lærde og ſialfur meira hier, Helldur eñ hañ ſialfur hafde fyrerſpad: Ad ſoñu vijſade hañ til hañs i greindum Spadoome, Eñ hier ſa hañ þad, Sem bæde hañ og marger Spameñ gyrntuſt ad ſia, Og ſau þad ecke. Abraham ſa hañs Dag ad ſoñu, Eñ ei ſa hañ DRotteñ voru Hollde Iklæddañ, Eins og Moyſes i þeſſum Stad. Allra Sijdarſt vil eg giæta þeſs Myſkunar-Verks, Er DRotteñ giorde a Læreſveinunum, Er þeim var lided i Briooſt af þeſſare Dijrdar-Sioon, ad hañ gieck ad þeim, Og ſnart þa, Og ſagde: STanded Upp Og Vered Ohrædder. Hañ ſem alvanur var Dijrdiñe, og þo i Mañlegu Hollde Opeñberadur, Hañ kuñe beſt ad vægia Holldſins Veikleika: Þad ſijner hañs Mañdoom, ad hañ Snart þa, Þad auglijſer hañs Guddoom, ad hañ reiſte þa a Fætur med þeſſu Atvike. Miñ HERRA JESU, Eg veit ad þu ert ei ſijdur Mattugur nu eñ þa, Og eckert Mañgreinar Alit er hia þier: Svo þegar vier follum i Andleg Omeige, Og hofum eingañ Matt edur Frid i vorum Beinum vegna Syndaña, Þa gietur þu Snorted oſs, Og reiſt oſs a Fætur aptur, Ja, DRotteñ, þegar hid Sijdarſta Aungvited lijdur yfer oſs i Daudanum, Snert oſs þa miñ Frelſare, Og ſeig til Salar vorrar: Statt upp og vert Ohrædd, Og leid oſs ſvo iñ i
þijna Dijrd, Þar er oſs Gott ad vera, Þar vilium vier Eilijflega med
þier bwa, Þier, Fodurnum og Heilogum Anda O-
Endañlegt Lof ſijngia, um Allder Allda, Amen.

ERRATA.

PAg. 17. Lin. 22. Krapaverkenu, les Kraptaverkenu. P. 45. L. 9. þaſe, l. haſe. P. 132. L. 28. ſyrſiur, l. fyrſtur. P. 140. L. 16. aſ, l. af. P. 141. L. 25. haſe, l. haſe. P. 183. L. 6. ſleitefulla, l. fleitefulla. P. 276. L. 32. hu, l. þu. P. 281. L. 11. ſiiærare, l. ſkiærare. P. 298. L. 33. ſvo, l. ſvo. P. 314. L. 14. viled, l. vilied. P. 363. L. 4. þier, l. þeir. P. 386. L. 6. 7. þeſſ-ſare, l. þeſſare. P. 399. L. 9. Fodrufins, l. Fodurſins. P. 452. L. 21. ſyrer, l. fyrer. P. 455. L. 35. Heimenum, l. Himnenum. P. 459. L. 9. ſijnu, l. ſijnum. P. 536. L. 18. Faklaus, l. Saklaus. P. 612. L. 8. hegar, l. þegar. P. 631. L. 7. ſvo, l. ſvo. P. 638. L. 12. Herbræ-vs, l. Hebræos. P. 658. L. 22. er, l. eñ. Ibid. L. 33. Nadeñe, l. Nadeñe.

Kuñe fleire Bookſtafa-Villur ad fiñaſt i þeſſare Book, Er Goodfus Leſare umbedeñ ad Lagfæra, Og leſa i Maled.

* * *